НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІМ. В.І. ВЕРНАДСЬКОГО

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІНФОРМАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського

Актуальні проблеми інтелектуальної власності в інформаційній сфері

Інформаційно-аналітичний дайджест

№ 5 (травень)

Київ 2025

Заснований Відділом з охорони інтелектуальної власності Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського у 2016 р. Видається щомісяця. Відповідальний редактор Л. Литвинова. Упорядник: Л. Литвинова. Дизайн обкладинки О. Саприкін. Адреса редакції: НБУВ, просп. Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524-19-92. E-mail: nbuvdpip@ukr.net.

Аналітичний дайджест покликаний надати інформацію про проблеми інтелектуальної власності, що є надзвичайно актуальними в контексті інтеграції України в Європейське співтовариство. Призначення дайджесту – ознайомлення широкого кола фахівців у сфері інтелектуальної власності, а також і всіх користувачів, які цікавляться цією проблематикою, з інформаційними джерелами мережі Інтернет та новими надходженнями до фондів НБУВ (монографії, автореферати дисертацій, підручники, збірники наукових праць, матеріали міжнародних конференцій, статті з періодичних видань), що висвітлюють сучасні проблеми права інтелектуальної власності в Україні та за кордоном.

Ознайомитися з літературою із фондів НБУВ та онлайновими інформаційними ресурсами можна за адресою: проспект Голосіївський, 3, м. Київ.

Публікується на умовах ліцензії Creative Commons «Attribution» («Атрибуція – Із Зазначенням Авторства») 4.0.

© Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, 2025

ЗМІСТ

Інтелектуальна власність за кордоном 2

Всесвітня організація інтелектуальної власності.....163

Інтелектуальна власність в Україні 169

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет.....178

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту.....222

Наука у сфері інтелектуальної власності.....261

Законодавство з інтелектуальної власності.....283

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності.....308

Сучасний стан авторського права в Україні та світі.....358

Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів.....391

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році.....394

© Національна бібліотека України
імені В. І. Вернадського, 2025

Інтелектуальна власність за кордоном

«Всесвітня організація охорони здоров'я (WHO) та Патентний пул лікарських засобів (MPP) оголосили про підписання субліцензійної угоди з нігерійською компанією Codix Bio на розробку та виробництво швидких діагностичних тестів (RDT) з використанням технології, переданої глобальною компанією in-vitro діагностики SD Biosensor (SDB). Ця угода спрямована на забезпечення рівного доступу до життєво важливих діагностичних засобів за рахунок місцевого виробництва, розширення виробничих потужностей в Африканському регіоні. Технологія RDT є особливо корисною для країн з низьким і середнім рівнем доходу (LMIC), оскільки вона проста у використанні, високочутлива і дозволяє отримати результати протягом 20 хвилин…

Субліцензійна угода є першою в рамках неексклюзивної, прозорої ліцензії між SDB та MPP, яка була укладена під егідою ініціативи WHO "Пул доступу до технологій протидії COVID-19" (C-TAP), що зараз перетворилася на Програму доступу до технологій охорони здоров'я (HTAP)…

HTAP має на меті зменшити розрив у доступі до послуг у регіонах і країнах з недостатнім рівнем обслуговування шляхом розширення можливостей місцевих виробників медичної продукції через субліцензування, передачу технологій і ноу-хау. Ініціатива координуватиме підтримку з боку WHO та її партнерів у таких сферах, як розвиток робочої сили, дотримання регуляторних норм та споживання продукції. Компанія Codix Bio була обрана першим субліцензіатом після відкритого конкурсу заявок від виробників з країн з низькими та середніми доходами (LMIC).

Ця угода знаменує собою значний крок уперед у диверсифікації діагностичного виробництва та забезпеченні доступу до нього там, де він найбільше потрібен. Вона також демонструє модель співпраці для розбудови стійкого та самодостатнього місцевого виробничого потенціалу. Очікується, що партнерство покращить реагування на пандемію та допоможе розбудувати африканський суверенітет у сфері охорони здоров'я…» ***(WHO and Medicines Patent Pool announce sublicensing agreement for rapid diagnostic test technology // World Health Organization (WHO) (https://www.who.int/news/item/09-05-2025-who-and-medicines-patent-pool-announce-sublicensing-agreement-for-rapid-diagnostic-test-technology). 09.05.2025).***

***

«Від влучних фраз до характерних звуків і символів - люди та корпорації докладають чимало зусиль, у тому числі й через суди, щоб захистити торговельні марки для деяких справді унікальних об'єктів. Легендарний боксерський диктор Майкл Баффер, наприклад, у 1992 році запатентував свою знамениту фразу "Let's get ready to rumble", заробляючи від $25 000 до $100 000 щоразу, коли виголошував її під час публічних виступів, у

рекламі та відеоіграх. Подібним чином, наприкінці 1990-х років компанія Harley-Davidson намагалася зареєструвати торгову марку унікального реву своїх мотоциклів, але відкликала заявку після того, як зіткнулася з опозицією з боку дев'яти компаній-конкурентів, які стверджували, що не можна довести, що цей звук унікально пов'язаний з Harley…

Політика та поп-культура також сприяли спробам створення торгових марок. Дональд Трамп намагався зареєструвати свою сумнозвісну фразу "You're fired!" (Вас звільнено!) з фільму "Учень" у 2004 році, але отримав відмову, що ілюструє складність захисту слоганів. За іронією долі, невелика гончарна компанія з Нью-Гемпширу успішно зареєструвала торгову марку під назвою "You're Fired! LLC". Тим часом McDonald's здобув репутацію агресивного захисника свого бренду, зокрема префікса "Mc", вигравши справи проти таких компаній, як McCoffee і MacJoy, хоча, зокрема, програв восьмирічну битву малайзійському ресторану під назвою McCurry, чиї пропозиції були визнані достатньо чіткими, щоб уникнути плутанини серед клієнтів…

Гіганти соціальних мереж також не є винятком. Facebook захистив права на слово "face" у 2010 році, що дозволило компанії оскаржувати телекомунікаційні бренди, які використовують цей термін неналежним чином, хоча винятки, такі як "FaceTime" від Apple, були дозволені. З іншого боку, Walmart втратив права на свій культовий жовтий смайлик у 2006 році після тривалого судового процесу з компанією The Smiley Company, яка стверджувала, що створила цей символ у 1972 році. У 2011 році компанії уклали мирову угоду, і життєрадісна іконка повернулася до брендингу Walmart…

Технологічні компанії також долучилися до боротьби. Apple подала до суду на Amazon через використання терміну "App Store", але після багатьох років судових розглядів і відсутності судової заборони Apple відмовилася від позову в 2014 році, будучи впевненою, що її бренд став достатньо сильним сам по собі. Фронтмен рок-гурту KISS Джин Сіммонс намагався зареєструвати свій фірмовий жест "диявольські роги" у 2017 році, але через кілька тижнів відмовився від цієї спроби, коли дізнався, що американською мовою жестів він означає "я тебе кохаю".

Навіть форми продуктів не захищені від суперечок щодо торговельних марок. У 2006 році компанії Nestlé вдалося запатентувати форму батончика KitKat по всій Європі, але це рішення було скасовано у 2018 році після того, як суд ЄС постановив, що Nestlé не змогла довести, що форма є впізнаваною у всіх країнах-членах ЄС. Тим часом логотип Бетмена став предметом судового розгляду, коли італійська компанія Commerciale Italiana Srl оскаржила використання своєї торгової марки на одязі та карнавальних атрибутах. Відомство з інтелектуальної власності Європейського Союзу, а згодом і Європейський загальний суд підтримали торгову марку Warner Bros., постановивши, що дизайн кажана в овалі є достатньо розпізнавальним.

Разом ці кейси демонструють, як компанії та приватні особи орієнтуються в складному правовому полі, щоб захистити те, що вони вважають своєю інтелектуальною та культурною власністю - навіть коли межі права на торговельну марку випробовуються звуками, жестами та гаслами» ***(Alice Cattley. 18 unusual trademark battles, and who won them // Yahoo (https://uk.finance.yahoo.com/news/18-unusual-trademark-battles-won-160000347.html?guccounter=1&guce_referrer=aHR0cHM6Ly9uZXdzLmdvb2dsZS5jb20v&guce_referrer_sig=AQAAAKutQpfZj08G-6YOxNi2A9Wam8ZfbQAEe8Ifw_C8u38w6otcHJEulpU14jBsnF4-oG9gC15cy_jZowzAj7qkhhgSOpZ0i6BPW5X3k1JlgVDwfYOVlzd1U_4qez8e3fXUw6Tbxwua0YBC0MsisgdWP2Nd6SjDzs6Q1vvYj4q9uRQ3). 02.05.2025).***

***

«Упродовж історії інновації часто були палицею з двома кінцями, генеруючи величезний суспільний прогрес і водночас залишаючи деяких творців з порожніми руками, оскільки вони відмовлялися від прав на свої революційні винаходи. Спонукувані альтруїзмом, обмежені обставинами або системними бар'єрами, ці винахідники відмовилися від статків, які могли б сягнути мільярдів, але їхній вибір змінив індустрію, не принісши особистої вигоди…

Джонас Салк уособлював самовідданість у 1955 році, коли відмовився патентувати свою вакцину проти поліомієліту, заявивши: "Чи могли б ви запатентувати сонце?". Його рішення, яке коштувало йому приблизно 7 мільярдів доларів, допомогло викорінити поліомієліт у всьому світі. Так само Тім Бернерс-Лі подарував людству Всесвітню павутину в 1989 році, випустивши HTML і HTTP без патентів.

Хоча його винахід приніс трильйонні економічні прибутки, він надавав перевагу відкритому інтернету, а не особистому багатству. Стів Вілвайт, творець формату GIF у 1987 році, побачив, як його роботодавець випустив його у суспільне надбання, втративши роялті, незважаючи на його культурну повсюдність. Лінус Торвальдс віддзеркалив цей етос, відкривши вихідний код Linux у 1991 році; сьогодні він лежить в основі всього, від смартфонів до суперкомп'ютерів, проте він не претендує на жодну з його мільярдних статків…

Фінансові та юридичні перешкоди також позбавляли винахідників винагород. Нікола Тесла, першовідкривач радіотехнологій у 1890-х роках, продавав патенти в умовах фінансової кризи і помер до того, як Верховний суд підтвердив його право власності у 1943 році. Фредерік Бантінг і Чарльз Бест продали патент на інсулін за 1 долар у 1921 році, щоб забезпечити його доступність - разючий контраст із сьогоднішнім ринком у 27 мільярдів доларів. Радянське законодавство позбавляло Олексія Пажитнова прибутку від гри "Тетріс" (1984) до 1996 року, що коштувало йому 170 мільйонів доларів під час її піку. Команда розробників MP3 з Інституту Фраунгофера втратила мільйони,

оскільки обмін файлами випередив їхній патент, зробивши формат загальнодоступним товаром завдяки буму цифрової музики.

Дехто стикався з інституційними чи філософськими бар'єрами. Ігор Сікорський передав патенти на гелікоптери спонсорам під час фінансової кризи 1930-х років, отримавши мінімальну винагороду від галузі, яку він революціонізував. Термін дії патентів Е.А. Джонсона та Г. Семюела Херста на сенсорні екрани, розроблені в урядових лабораторіях, закінчився ще до того, як смартфони перетворили їх на технології, що приносять мільярди доларів. Навіть спроби заявити про право власності зазнали невдачі, як, наприклад, у 2015 році, коли Бікраму Чоудхурі було відмовлено в авторських правах на пози йоги, що дозволило зберегти давні практики як суспільне надбання…

Ці історії підкреслюють напругу між індивідуальною вигодою та колективним благом...» ***(Ace Vincent. 15 Patents Lost That Could've Made Millions // Go2Tutors (https://go2tutors.com/15-patents-lost-that-couldve-made-millions/). 03.05.2025).***

***

«У світі права інтелектуальної власності юристи часто співпрацюють з маркетинговими агентствами для розробки стратегій просування брендів і створення гудвілу, які є фундаментальними поняттями в праві на торговельні марки. Відносини між селекціонерами, розплідниками, виробниками, маркетологами, роздрібними торговцями та споживачами мають вирішальне значення в комерційних програмах селекції запатентованих сортів свіжої продукції. Маркетинг відіграє життєво важливу роль у формуванні попиту та забезпеченні успіху цих товарів…

Ефективний маркетинг може зробити різницю між успіхом і невдачею, як це можна побачити в різних галузях, таких як мода, взуття, електроніка та фаст-фуд. Впізнаваність бренду має важливе значення для просування товарів чи послуг під торговою маркою або брендом. Однак у виробництві продукції виробники зазвичай платять ліцензійну винагороду за вирощування запатентованого сорту, тоді як маркетологи нічого не платять за ліцензію на його просування та продаж.

Це викликає занепокоєння щодо справедливості існуючої моделі, оскільки маркетологи часто отримують вищі гонорари або комісійні, ніж виробники, не беручи на себе фінансових зобов'язань щодо прав, які вони мають. Виробники давно скаржаться на фінансовий тягар участі в комерціалізації запатентованих сортів, і важко не бачити несправедливості в умовах, коли лише виробник платить за ліцензію…

Більш рівномірні інвестиції в ліцензійні права можуть зменшити платежі, що сплачуються виробниками, не впливаючи на прибутки ліцензіара. В інших сценаріях ліцензування, включаючи франчайзинг, стандартною вимогою є зобов'язання ліцензіата здійснювати маркетингові витрати. Ці витрати можуть бути структуровані по-різному, наприклад, як відсоток від доходу або

фіксована сума, що базується на обороті, яка сплачується до маркетингового фонду…

Настав час включити до маркетингових ліцензій критерії ефективності, такі як зобов'язання щодо витрат та затверджений маркетинговий графік. Назріла необхідність перерозподілу фінансових зобов'язань між виробниками та маркетологами. Навіть якщо ліцензований маркетолог сплачує одноразову винагороду за свою ліцензію, ліцензіар бачить переваги максимального підвищення впізнаваності та попиту на бренд для всіх зацікавлених сторін, у тому числі й для себе…

Маркетингові міркування повинні постійно переглядатися і коригуватися, як і всі основні аспекти будь-якої селекційної програми. Переоцінивши фінансові зобов'язання та критерії ефективності для маркетологів, галузь може працювати над створенням більш справедливої моделі, яка принесе користь усім зацікавленим сторонам. Це може призвести до збільшення попиту та підвищення прибутковості для виробників, селекціонерів та ліцензіарів» ***(Darron Saltzman. Comment: Who profits from proprietary produce? // Fruitnet (https://www.fruitnet.com/fruitnet/comment-who-profits-from-proprietary-produce/266530.article). 02.05.2025).***

***

«Світ зіткнувся з нагальною кліматичною кризою, що спонукає до критичної переоцінки законів про інтелектуальну власність (ІВ), зокрема патентів, та їхньої ролі у сприянні або перешкоджанні широкому розповсюдженню кліматичних технологій, що заощаджують енергію. Дехто стверджує, що патенти стимулюють інновації, пропонуючи ексклюзивність для досліджень і розробок, проте контраргумент полягає в тому, що ця ексклюзивність часто перешкоджає глобальній стійкості і ставить корпоративний прибуток на перше місце серед пріоритетів планетарного виживання. Основне питання полягає в тому, чи забезпечує нинішня система ІВ правильний баланс між стимулюванням інновацій та забезпеченням швидкого і справедливого доступу до критично важливих кліматичних рішень…

Такі приклади, як технологія уловлювання вуглецю, сонячні панелі, акумулятори та посухостійкі культури, ілюструють цю дилему. Проривні рішення існують, але їхня висока патентна вартість і захист інтелектуальної власності обмежують доступ до них, особливо для вразливих країн, що розвиваються, які непропорційно страждають від зміни клімату. Технології, необхідні для електромобілів, незважаючи на досягнення таких компаній, як Tesla, залишаються сильно запатентованими, що заважає дрібним виробникам у країнах, що розвиваються, виробляти доступні електромобілі та сповільнює глобальний перехід до електричної мобільності. Критики стверджують, що багато патентів слугують не лише для відшкодування витрат на НДР, але й для придушення конкуренції, дозволяючи домінуючим фірмам контролювати сектори та обмежувати доступ на ринок для менших гравців, таким чином

формуючи технологічну еволюцію всупереч ширшим суспільним інтересам. Наприклад, широко розрекламований випуск патенту компанії Tesla був розкритикований як вправа для брендингу, а не для забезпечення справжньої доступності, що перегукується з роллю фармацевтичної промисловості в обмеженні глобального доступу до вакцин під час COVID-19 - помилка, яку кліматичні дії не можуть дозволити собі повторити…

Для подолання цих бар'єрів та узгодження ІВ з кліматичною справедливістю пропонуються значні реформи. Вони включають надання урядам права екстреного доступу для припинення дії патентів на основні кліматичні технології під час криз, сприяння патентним пулам та відкритим інноваціям для заохочення колективного обміну зеленими інноваціями, а також впровадження скороченого терміну дії патентів на кліматичні технології, оскільки традиційний 20-річний термін є надто довгим з огляду на нагальність кліматичної кризи. Подальші рекомендації передбачають збільшення державних інвестицій в "зелені" технології для забезпечення широкої доступності, зміцнення і впорядкування механізмів примусового ліцензування, стимулювання інновацій з відкритим кодом за допомогою податкових пільг і грантів, сприяння укладанню міжнародних угод про передачу технологій країнам, що розвиваються, а також створення Глобального фонду "зелених" технологій для підтримки розвитку і впровадження "зелених" технологій в цих регіонах…

Зрештою, закони про інтелектуальну власність не повинні перешкоджати боротьбі зі зміною клімату. Реформування або демонтаж обмежувальних елементів у нинішній системі має вирішальне значення для колективного виживання на противагу корпоративним інтересам. Кліматичні інновації повинні бути правом для всіх, а не монополією обраних. Завдання полягає в розробці системи ІВ, яка дійсно сприяє інноваціям, гарантуючи при цьому справедливий доступ до кліматичних рішень, надаючи пріоритет планетарному добробуту над короткостроковими економічними вигодами задля побудови сталого і справедливого майбутнього» ***(Shriya Bhardwaj. Green Innovations and the Role of IP in Climate Action: A Catalyst or a Cage? // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/02/green-innovations-and-the-role-of-ip-in-climate-action-a-catalyst-or-a-cage/). 02.05.2025).***

***

«…У Спеціальному 301 звіті USTR за 2025 рік детально розглядаються існуючі та нові проблеми правозастосування у сфері інтелектуальної власності (ІВ) в Азійсько-Тихоокеанському регіоні (APAC**), що слугує сигналом для правовласників та слідчих про ключові ризики та потенційні сфери для реформ.** У звіті визначено ключові країни, що викликають занепокоєння: Китай, Індія, Індонезія та В'єтнам залишаються у списку пріоритетних країн для спостереження через системні недоліки у сфері захисту прав інтелектуальної власності, слабке правозастосування та

непрозорість правових процедур. Таїланд і Філіппіни продовжують перебувати в списку спостереження, демонструючи лише поступовий прогрес у вирішенні застарілих проблем піратства та контрафакції. Значною перешкодою залишається постійна увага Китаю до "недобросовісної передачі технологій" та високі кримінальні пороги для кримінального переслідування, тоді як Індія стикається із занепокоєнням щодо прозорості патентів та механізмів правозастосування. В'єтнам перебуває під пильною увагою щодо імплементації нещодавніх поправок до закону про ІВ, а Індонезію і Таїланд критикують за повільне правозастосування і відсутність стримуючих покарань, особливо щодо координації між правоохоронними органами, як це спостерігається на Філіппінах. До загальних прогалин у правозастосуванні в регіоні належать високі кримінальні пороги, відсутність повноважень ex officio у митних та правоохоронних органів, слабке правозастосування в режимі онлайн, мінімальне використання інструментів цивільного правозастосування та фрагментарна міжвідомча координація. Однак існують можливості для взаємодії, зокрема тиск з боку торговельних партнерів у зв'язку з перевіркою USTR, а також потенціал В'єтнаму, який може скористатися нещодавніми правовими реформами. Незважаючи на зростаюче проникнення OTT (Over the Top), цифрове піратство залишається основною проблемою, особливо в Таїланді, В'єтнамі та на Філіппінах. Розслідування ланцюгів постачання у В'єтнамі та Індонезії є критично важливими, а звіт закликає звернути увагу на перехід від онлайн до офлайн на Філіппінах та в Індії, де місцеві ринки дедалі більше сприяють імпорту та продажу контрафактних товарів» ***(Oliver Walsh. 2025 USTR Special 301 Report: What It Tells Us About IP Protection in APAC // Rouse (https://www.antipiracy.news/post/2025-ustr-special-301-report-what-it-tells-us-about-ip-protection-in-apac). 06.05.2025)***.

***

«…Зростаюча популярність "дублікатів" і "двійників" створює значний виклик для брендів розкоші, моди та косметики. Ці продукти імітують стиль, дизайн і функціональність товарів високого класу без прямого порушення прав на торгові марки, пропонуючи аналогічний досвід за нижчою ціною. На відміну від підробок, дублі уникають використання назви оригінального бренду, що ускладнює відстеження та юридичне оскарження їхніх виробників і продавців.

Ці імітації можуть зашкодити репутації бренду, послабити його позиції на ринку та перешкоджати інвестиціям у дизайн і дослідження. Бренди використовують правові стратегії, такі як нетрадиційні торгові марки, права на дизайн, авторські права та позови про недобросовісну конкуренцію, але вони можуть бути складними. Підробки, які часто рекламуються в соціальних мережах, можуть приваблювати споживачів, які шукають доступні альтернативи, але вкрай важливо інформувати споживачів про їхній негативний вплив. Підробки можуть призвести до низької якості, незадоволення

споживачів і шкоди навколишньому середовищу. Вони також перешкоджають інноваціям і можуть бути пов’язані з несталими виробничими практиками. Власники брендів повинні розробляти проактивні стратегії, починаючи з етапу створення продукту, щоб захистити свої інновації, зберегти конкурентну перевагу та захистити цілісність бренду від зростаючої загрози підробок…» ***(Julia Dickenson and Karen Roberts. International: Dupes and lookalikes - what luxury, fashion and cosmetic brands need to know // Baker McKenzie (https://insightplus.bakermckenzie.com/bm/intellectual-property/international-dupes-and-lookalikes-what-luxury-fashion-and-cosmetic-brands-need-to-know#page=1). 05.05.2025).***

***

«…Окрім мелодій і жанрів, еволюція музичної індустрії переплітається з технологічними інноваціями, захищеними патентами. Від саксофона до стрімінгових платформ - інтелектуальна власність рухає прогрес…

До ранніх інструментальних винаходів належать саксофон Адольфа Сакса та фонограф Томаса Едісона, який еволюціонував разом із грамофоном Еміля Берлінера. У 20-му столітті відбулися такі ключові прориви, як сучасний мікрофон, електрогітари та синтезатори. Джордж Бошан запатентував електрогітару, а Тед Маккарті вніс інновації в дизайн гітари Gibson. Навіть артисти зробили свій внесок, наприклад, підставка для гітари Едді Ван Халена та "антигравітаційні" черевики Майкла Джексона…

Цифрова ера принесла Auto-Tune, запатентований Енді Гільдебрандом, і Shazam, розроблений Ейвері Лі-Чун Вангом. Забігаючи наперед, можна сказати, що штучний інтелект впливає на музичні композиції, блокчейн забезпечує прозорість, а VR/AR переосмислюють досвід, отриманий наживо. Патенти залишатимуться вирішальними для захисту та сприяння інноваціям, формуючи майбутнє музики в міру того, як технології продовжують розвиватися…» ***(Clare Pratt. How Patents Orchestrate the Evolution of Music: World IP Day 2025 // Mathys & Squire LLP (https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/how-patents-orchestrate-the-evolution-of-music-world-ip-day-2025/). 01.05.2025).***

***

«…У багатьох компаніях процес брендингу відбувається за знайомою траєкторією: з’являється концепція продукту, творчі команди розробляють назви, слогани та візуальні ефекти, а керівництво обирає остаточну стратегію - і лише згодом виявляє критичний недогляд. Міркування щодо торговельних марок, які часто відкладаються на останні етапи, згадуються в останню хвилину, що призводить до відчайдушних дзвінків до юристів. На той час компанії вже можуть інвестувати десятки тисяч євро в брендинг, щоб потім зіткнутися з ризиком відмови у реєстрації торговельної

марки або конфліктами з конкурентами. Ця поширена пастка не лише марнує ресурси, але й змушує керівництво приймати складні рішення, що потенційно може призвести до втрати ідентичності бренду, якому вони надають перевагу, та підриву довіри стейкхолдерів.

Щоб уникнути таких сценаріїв, слід від самого початку керуватися чотирма стратегічними принципами, якими мають керуватися проєкти брендингу. По-перше, складіть графік брендингу, щоб визначити "точку неповернення" - етап, коли творча свобода звужується, і необхідно оцінити життєздатність торгової марки. Хоча ранній мозковий штурм має заохочувати творчість, після того, як буде сформовано короткий список назв і логотипів, важливо перевірити їх на можливість реєстрації. По-друге, використовуйте безкоштовні освітні ресурси відомств ІВ або патентних повірених, такі як посібники з розрізняльної здатності, описовості та відповідності державній політиці. Ці інструменти дають змогу командам заздалегідь виявити проблемні елементи. По-третє, визначте основні компоненти ідентичності бренду - його цінності, продукти чи унікальні повідомлення - щоб визначити, які з них заслуговують на захист через торговельні марки, промислові зразки чи реєстрацію доменів. Нарешті, по-четверте, залучіть патентних повірених, перш ніж подавати остаточні пропозиції керівництву. Ознайомтеся з коротким списком знаків, обговоріть цінності бренду та проведіть неформальний пошук на предмет наявності. Цей крок дозволяє відсіяти слабких кандидатів на ранній стадії, гарантуючи, що керівництво затвердить лише життєздатні варіанти, які можна захистити, і зменшить ризик дорогого перегляду на пізніх стадіях…

Урок очевидний: стратегія щодо торговельної марки повинна від самого початку супроводжувати брендинг. Хоча негайна реєстрація не завжди необхідна, завчасна поінформованість запобігає марному витрачанню зусиль і узгоджує творчі амбіції з юридичною доцільністю. Інтегруючи комплексну перевірку торговельної марки в процес брендингу, компанії захищають свої інвестиції, захищають свою ринкову ідентичність і позиціонують себе для впевненого масштабування, перетворюючи бачення бренду на довготривалий актив» ***(Matteo Mariano. Why you should involve trademark attorneys early in your branding project // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/why-you-should-involve-trademark-attorneys-early-your-branding-project). 13.05.2025).***

***

«Рух "Право на ремонт" став основним викликом традиційній системі захисту інтелектуальної власності (ІВ), спричинивши глобальну дискусію про те, як збалансувати інноваційні стимули з автономією та сталістю споживачів. В основі конфлікту лежать закони про інтелектуальну власність - патенти, авторські права та торгові марки - які надають виробникам ексклюзивний контроль над своєю продукцією, часто обмежуючи доступ до інструментів для ремонту, інструкцій чи програмного забезпечення. Хоча ці засоби захисту покликані захищати інновації та власні розробки, критики

стверджують, що вони створюють монопольні вторинні ринки, придушують конкуренцію та підривають права власності споживачів, обмежуючи можливості ремонту. Прихильники права на ремонт наголошують на екологічних проблемах, пов'язуючи ремонтопридатність зі зменшенням електронних відходів (е-відходів) та просуванням циркулярної економіки…

Рух домагається законодавчого закріплення доступності ремонтних інструментів, запчастин та інструкцій, а також заборони анулювання гарантії на ремонт, виконаний сторонніми організаціями. Однак правові перешкоди залишаються. У США розділ 1201 Закону про авторське право в цифрову епоху (DMCA) криміналізує обхід цифрових замків, навіть з метою ремонту, а моделі ліцензування програмного забезпечення часто позбавляють користувачів справжнього права власності на код, вбудований у їхні пристрої. Виробники також посилаються на ризики для безпеки, проблеми з відповідальністю та захист комерційної таємниці, щоб виправдати обмеження. Регуляторні реакції на глобальному рівні різняться: директива ЄС від 2021 року передбачає 10-річний термін придатності до ремонту техніки, тоді як штати США, як-от Нью-Йорк, ухвалили закони, що сприяють ремонту. Індійський закон про право на ремонт від 2022 року надає пріоритет таким секторам, як електроніка та сільськогосподарське обладнання, але не має обов'язкового до виконання законодавства, залишаючи захист прав інтелектуальної власності домінуючим…

Узгодження цих інтересів вимагає інноваційних рішень. Серед пропозицій - добровільне ліцензування ремонтних ресурсів, співпраця з відкритим кодом і стандартизація дизайну для полегшення ремонту без шкоди для ІВ. Законодавчі винятки для звільнення від ремонту та громадські адвокаційні кампанії можуть сприяти подальшому подоланню цього розриву. Зрештою, суперечність між правами ІВ та свободою ремонту відображає ширші зрушення у питаннях власності та сталого розвитку в цифрову епоху. Збалансований підхід - такий, що поважає ІВ і водночас розширює можливості споживачів за допомогою адаптивних законів та екосвідомого дизайну, - має важливе значення для сприяння інклюзивним інноваціям, ринковій справедливості та сталому майбутньому…» ***(INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS v. RIGHT TO REPAIR: A BALANCING ACT // Intepat® (https://www.intepat.com/blog/intellectual-property-rights-v-right-to-repair-a-balancing-act/). 16.05.2025).***

***

«…Продаж інтелектуальної власності (ІВ) може стосуватися як окремих активів ІВ, так і бізнесу, що володіє різними видами ІВ, у тому числі деякими "прихованими" активами, які продавці повинні розпізнати для забезпечення безперешкодної транзакції. Належна охорона та документування ІВ значно підвищують її вартість; досвідчені продавці готують свою ІВ щонайменше за шість-дванадцять місяців до продажу, оновлюючи

реєстрацію та ведучи ретельну ділову документацію, реєстри інтелектуального капіталу та кодифікацію ІВ. Без цих передових практик покупці та їхні консультанти можуть значно знизити вартість ІВ.

Оцінка активів ІВ має вирішальне значення перед продажем, оскільки на справедливу вартість впливають такі фактори, як тип ІВ (патент, торговельна марка, авторське право, комерційна таємниця), потенціал для отримання доходу або ліцензійних платежів, ринкові аналоги, тривалість захисту, юридично захищена ексклюзивність та судові ризики. Залучення експертів з оцінки або використання усталених методів, таких як дохідний, ринковий або витратний підходи, допомагає в ціноутворенні та веденні переговорів…

Під час продажу бізнесу часто забувають про такі об'єкти ІВ, як комерційна таємниця, доменні імена, спеціальні ноу-хау, ліцензії третіх сторін (наприклад, Microsoft Office), ІТ-обслуговування та контракти на веб-хостинг. Неспроможність належним чином ідентифікувати та передати ці об'єкти може спричинити юридичні та фінансові проблеми. Наприклад, випадок, коли власник бізнесу не зареєстрував авторські права та не забезпечив передачу прав підрядникам, призвів до невизначеності прав власності та втрати можливості продажу. Це підкреслює важливість реєстрації авторських прав та отримання переуступки від підрядників, щоб уникнути суперечок або зниження ціни продажу.

Ліцензії третіх сторін вимагають ретельної уваги, оскільки недостатнє ліцензування може призвести до того, що покупці зменшать пропозицію або заявлять про порушення контракту. Альянс бізнес-програмного забезпечення активно стежить за дотриманням ліцензійних вимог і може накладати штрафи за несанкціоноване використання, що підвищує ризики для компаній, які не мають належних ліцензій…

Податкові міркування також важливі при продажу ІВ. Податковий режим варіюється залежно від типу ІВ та структури продажу, впливаючи на класифікацію приросту капіталу порівняно зі звичайним доходом, амортизацію, відшкодування амортизаційних відрахувань та державні податкові наслідки. Продавцям слід заздалегідь проконсультуватися з податковими фахівцями, щоб уникнути несподіваних зобов'язань.

Щоб підготувати об'єкт інтелектуальної власності до продажу, продавці повинні перевірити право власності, переконатися, що реєстрація актуальна і правильно переуступлена, забезпечити письмове переуступлення прав на внески працівників або підрядників, проаналізувати будь-які обтяження або спори та скласти вичерпну документацію. Ці кроки сприяють більш гладкому веденню переговорів і зменшують кількість конфліктів після продажу…

Продаж активів ІВ можна структурувати кількома способами - прямий продаж, переуступка (яка повинна бути оформлена в письмовій формі і часто реєструється для зареєстрованих об'єктів ІВ), ексклюзивна або невиключна ліцензія - кожен з яких має різні юридичні, експлуатаційні та податкові наслідки. Ретельне планування структури продажу має важливе значення для

узгодження з бізнес-цілями та регуляторними вимогами» ***(Intellectual Property Asset Sale Process Explained // UpCounsel Technologies, Inc. (https://www.upcounsel.com/sale-of-intellectual-property). 12.05.2025).***

***

«…Переваги та недоліки інтелектуальної власності…

Патенти - це юридичні права, що надаються урядом винахідникам або їхнім уповноваженим особам на певний період, як правило, 20 років, в обмін на публічне розкриття інновації. Вони надають виключні права на виробництво, маркетинг і продаж винаходу, що дозволяє власнику відшкодувати витрати на розробку і отримати прибуток. Хоча патенти не дозволяють іншим копіювати винахід, вони не гарантують дохід, але натомість пропонують тимчасову монополію, що стримує підробки та стимулює інновації, дозволяючи встановлювати вищі ціни. Однак отримання та підтримання чинності патентів пов'язане зі значними витратами, в тому числі судовими зборами та адміністративними витратами, які можуть зростати при подачі міжнародних заявок. Крім того, тривалий процес реєстрації скорочує ефективний фінансовий термін дії патенту, а після закінчення терміну його дії відомості про винахід стають загальнодоступними, що дає змогу конкурентам відтворити його…

З іншого боку, авторські права захищають оригінальні творчі роботи, такі як літературні, музичні та художні твори, надаючи автору виключні права на відтворення, розповсюдження та монетизацію його роботи. На відміну від патентів, авторські права діють протягом життя автора плюс 70 років, пропонуючи довгострокові фінансові вигоди. Їх, як правило, легше і дешевше придбати, і вони мають простіший процес примусового захисту у разі порушення. Однак авторські права захищають лише конкретне вираження ідеї, а не саму ідею, а це означає, що інші можуть використовувати базову концепцію без жодних юридичних наслідків…

Торгові марки захищають ідентифікатори бренду, такі як логотипи, слогани та назви, забезпечуючи ексклюзивне використання та запобігаючи плутанині на ринку. Їх можна поновлювати на невизначений термін, що робить їх цінним і тривалим активом для бізнесу. Торгові марки також дозволяють компаніям встановлювати преміальні ціни та формувати лояльність до бренду, оскільки споживачі впізнають і довіряють знайомим символам. Проте популярні торговельні марки стикаються з ризиком перетворення на загальні терміни через надмірне використання (наприклад, "термос" або "липучка") і є вразливими до ринкових коливань, що може вплинути на їхню вартість. Хоча торговельні марки є відносно економічно вигідними порівняно з патентами, їхній успіх залежить від збереження розрізняльної здатності та актуальності на динамічному ринку…

Кожна форма інтелектуальної власності - патенти, авторські права та торгові марки - має унікальні переваги та виклики, пристосовані для захисту різних типів інновацій та творінь, забезпечуючи при цьому баланс між

ексклюзивністю та публічним доступом до знань» ***(Harish Varun. Advantages & Disadvantages of Intellectual Property // Vakilsearch (https://vakilsearch.com/blog/the-advantages-disadvantages-of-intellectual-property/). 14.05.2025).***

***

«…У 2022 році на 10 відомств інтелектуальної власності (ІВ) припадало 74,6% світових заявок на торговельні марки, але деякі з них, зокрема Бразилія, Індія, Іран, Росія та Туреччина, не подавали заявки на торговельні марки для захисту власних назв або логотипів. Подальший аналіз зосередився на 10 відомствах ІВ: Австралії, Канаді, Китаї, Німеччині, Японії, Південній Кореї, Відомстві інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), Сполученому Королівстві, США та BOIB. Разом ці відомства подали 361 заявку на знаки для товарів і послуг, причому на Азійсько-Тихоокеанський регіон (Австралія, Китай, Японія, Південна Корея) припадає 217 знаків - майже втричі більше, ніж 79 заявок з Північної Америки та Європи (Канада, EUIPO, Німеччина, Велика Британія, США). За винятком Китаю, відомства Азійсько-Тихоокеанського регіону подали 46 заявок, що вдвічі менше, ніж їхні північноамериканські та європейські колеги. Найактивнішою була Національна адміністрація інтелектуальної власності Китаю (CNIPA), яка подала 171 заявку, за нею йдуть BOIB (65) і EUIPO (40). Найменші портфелі мали USPTO та Канадське відомство інтелектуальної власності (CIPO), які подали лише по чотири заявки. Більшість відомств ІВ почали подавати заявки на торговельні марки в останні два десятиліття: BOIB стала лідером у 1970 році, CIPO - у 1993 році, а USPTO приєдналося до них у 2021 році. Зростання кількості заявок EUIPO (30 у 2016 році, три у 2023 році) відбулося після юридичного ребрендингу відомства у 2016 році. Хоча більшість відомств подавали заявки переважно до своїх місцевих реєстрів, BOIB поширила охорону на такі юрисдикції, як Колумбія, Ісландія, Ізраїль, Японія та Швейцарія. До національного реєстру Китаю надійшло найбільше заявок (154), переважно від CNIPA, тоді як до 6-го реєстру (ймовірно, реєстру EUIPO) було подано 73 заявки. Заявки за Мадридським протоколом були використані KIPO (Корейське відомство інтелектуальної власності) та BOIB для поширення охорони торговельних марок на такі країни, як Індія, Індонезія, Великобританія та США. Загалом, дані висвітлюють регіональні відмінності в діяльності у сфері ІВ, домінування Китаю та стратегічне використання міжнародних систем для розширення охоплення торговельних марок…» ***(Joyce Ng. Can IP offices assert their own marks? // Law Business Research (https://www.worldtrademarkreview.com/report/special-reports/beware-bad-actors-the-fight-against-trademark-fraud/article/can-ip-offices-assert-their-own-marks). 14.05.2025).***

***

«Інноваційні ІТ-ідеї є цінними активами, які потребують захисту, особливо під час роботи з консультантами, які можуть ненавмисно або навмисно поділитися оригінальними методами вашої організації з конкурентами. Хоча більшість консультантів дотримуються професійної етики, ризик крадіжки ідей все ж існує. Джон Пенніпакер з Deep Cognition зазначає, що консультанти можуть вивчити ваші методи одного дня, а наступного дня застосувати їх деінде, що особливо загрожує технологічним компаніям, чия ринкова перевага ґрунтується на унікальних формулах або коді...

Документація має вирішальне значення для доведення оригінальності. Адхіран Тірмаль з Security Compass рекомендує вести вичерпні записи, включаючи електронні листи, протоколи зустрічей та ескізи на дошці, які допоможуть встановити, коли і де виникла ідея. Для важливих інновацій враховуйте патенти, авторські права або торгові марки. Навіть незначна документація, як-от повідомлення у Slack, може слугувати доказом. Іліян Паскальов з MyHumanoid радить чітко визначати в контрактах, що всі спільні ідеї залишаються власністю вашої організації, а також використовувати договори про роботу за наймом для встановлення права власності на внесок консультантів.

Профілактичні заходи включають підписання консультантами договорів про нерозголошення та угод про неконкуренцію перед тим, як ділитися конфіденційною інформацією. Ведіть детальний облік усіх взаємодій та розробляйте ключові аспекти внутрішніми силами, перш ніж залучати зовнішню допомогу. Пенніпакер радить контролювати доступ консультантів до інформації, ділитися лише тим, що необхідно для їхньої роботи, та уважно стежити за їхньою діяльністю. Слідкуйте за тривожними сигналами, такими як поява схожих продуктів після завершення вашого проекту або поява ваших методів у пропозиціях конкурентів…

Якщо сталася крадіжка ідеї, зберіть усі докази і спробуйте спочатку неформально врегулювати ситуацію. У складних ситуаціях, пов’язаних із втратою доходів або конкурентних переваг, проконсультуйтеся з юрисконсультом. Компенсація може включати ліцензійні платежі, роялті, фінансові збитки або врегулювання шляхом переговорів, залежно від завданої шкоди. Окрім правового захисту, Тірмаль підкреслює, що потрібно діяти на випередження, навчаючи персонал обмінюватися інформацією, працювати з авторитетними консультантами та вести ретельне документування. Як підсумовує Паскальов, захист інновацій вимагає як юридичної підготовки, так і стратегічного передбачення для збереження конкурентних переваг» ***(John Edwards. How to Keep a Consultant from Stealing Your Idea // InformationWeek (https://www.informationweek.com/it-leadership/how-to-keep-a-consultant-from-stealing-your-idea). 16.05.2025).***

***

«…Потенційна неплатоспроможність або банкрутство створює значний стрес для відділів інтелектуальної власності (ІВ), навіть незважаючи на те, що погані бізнес-рішення, які призводять до таких ситуацій, часто виникають в інших підрозділах компанії. Однак ІВ компанії може бути дуже цінним активом для отримання прибутку під час реструктуризації або погашення боргів, але лише за умови чіткого розуміння його вартості. Це вимагає дисциплінованого, заснованого на даних аналізу для виявлення та підтримки цінних активів ІВ, що в ідеалі має здійснюватися періодично, але стає вирішальним, коли насувається фінансова криза, чи то для порятунку активів, чи то для виявлення опортуністичних придбань…

Кодекс США про банкрутство описує процедури щодо патентів, авторських прав та комерційної таємниці, але по-іншому трактує торговельні марки, фірмові найменування та знаки обслуговування; таким чином, проведення аудиту та інвентаризації портфеля ІВ є життєво важливим для розуміння ризиків та засобів захисту при рефінансуванні, продажі активів або банкрутстві. Власники ІВ повинні проводити щорічні поглиблені огляди своїх портфелів у порівнянні зі своїм бюджетом на ІВ, щоб гарантувати, що фінансові інвестиції сприяють зростанню вартості, і постійно підтримувати формальності власності на всю ІВ, як власну, так і чужу, а також на ІВ, що становить інтерес…

При ліцензуванні як ліцензіари, так і ліцензіати повинні вживати заходів обережності: ліцензіари повинні захистити свої права на випадок неплатоспроможності ліцензіата, а ліцензіати повинні складати угоди для запобігання розірванню договору арбітражним керуючим, що особливо важливо для спільно розроблених об’єктів ІВ, де технологія є перехресним об’єктом ліцензування. Для потенційних покупців аналіз активів ІВ проблемної компанії є ключовим фактором для успішного розміщення первинних заявок, таких як "ставка на переслідування", і дозволяє провести ретельну оцінку до того, як формальне банкрутство обмежить потік інформації. Навіть якщо продаж не відбудеться, таке розслідування дає цінну інформацію про ринок та ІВ. Крім того, конкурентні торги за проблемні активи можуть стримувати спекулянтів і сприяти укладанню кращих угод для серйозних учасників ринку.

Арбітражні керуючі також повинні покладатися на об’єктивний аналіз ринкової вартості для захисту активів ІВ у ліквідаційній масі, часто вітаючи засновані на даних висновки для захисту цінних активів і відкидаючи ті, що не мають відношення до справи. Незалежно від того, яку роль ви виконуєте, для ефективної навігації необхідно звертатися за професійними порадами до кваліфікованих фахівців з питань банкрутства та надавати їм повну інвентаризацію ІВ і дані про ринкову вартість. Зрештою, об’єктивний аналіз, що ґрунтується на даних, слугує важливим орієнтиром для прийняття розумних рішень у неспокійних обставинах неплатоспроможності…» ***(Christine McCarthy, Molly Sigler, Gurpreet Kaur. Understanding IP Assets Is Crucial During Corporate Bankruptcies // Bloomberg Industry Group, Inc.***

(https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/understanding-ip-assets-is-crucial-during-corporate-bankruptcies). 20.05.2025).

***

«Швидко зростаючий ринок меблів у Латинській Америці, що стимулюється урбанізацією та зростанням середнього класу, відкриває значні можливості для розширення для європейських МСП за умови, що вони розроблять надійну стратегію захисту інтелектуальної власності (ІВ). Захист ІВ на місцевому рівні має вирішальне значення для запобігання підробкам та недобросовісній конкуренції, при цьому найбільш важливими правами є промислові зразки та торгові марки, які в окремих випадках доповнюються патентами та авторськими правами…

Права на промисловий зразок захищають зовнішній вигляд продукту, як правило, протягом п’яти років з можливістю продовження до 25 років. Хоча Гаазька угода спрощує міжнародну реєстрацію, лише Мексика та Бразилія є її членами в Латинській Америці, що зумовлює необхідність індивідуальної реєстрації в інших країнах. Пільгові періоди для попереднього розкриття суттєво відрізняються в різних країнах регіону: від 12 місяців у Мексиці та Бразилії (з обов’язковим поданням заяви про розкриття) до шести місяців в Аргентині та відсутності захисту незареєстрованих промислових зразків у Колумбії.

Для меблів, що містять технічні інновації або механізми, більше підходить патентний захист або корисні моделі. Патенти надають ексклюзивні права на нові, винахідливі та промислово придатні винаходи, що вимагає суворого уникнення попереднього розкриття. Більшість країн Латинської Америки є членами Договору про патентну кооперацію (PCT), що спрощує подачу заявок у декілька країн, хоча країни, що не є членами цієї організації, такі як Аргентина, Венесуела, Парагвай і Болівія, все ще дотримуються Паризької конвенції, що дозволяє 12-місячний пріоритет. Утилітарні моделі пропонують нижчий поріг охорони і коротші строки, як правило, 6-15 років. Терміни оформлення патентів дуже різняться: від надзвичайно швидких 1-2,5 років у Колумбії до повільної бразильської системи, яка може тривати до 10 років, що робить експертну юридичну консультацію вкрай важливою…

Захист ідентичності бренду за допомогою торговельних марок є життєво важливим для виходу на ринок. Хоча традиційні назви та логотипи є стандартними, нетрадиційні знаки, такі як звуки або запахи, отримують визнання в деяких країнах, таких як Мексика та Аргентина, але залишаються візуально обмежувальними в інших країнах... Активне використання на ринку часто є обов’язковим, а такі країни, як Мексика та Аргентина, вимагають періодичного підтвердження використання. Процедури заперечення різняться; наприклад, заперечення в Мексиці не є обов’язковими, тоді як країни Андського співтовариства дозволяють транскордонне заперечення. Наполегливо рекомендується заздалегідь провести пошук торговельних марок,

використовуючи безкоштовні бази даних, такі як TMview. Мадридський протокол спрощує міжнародну реєстрацію торговельних марок, але лише кілька латиноамериканських країн (Бразилія, Чилі, Колумбія, Куба, Мексика) є його учасниками, а це означає, що часто потрібна пряма національна реєстрація…

Нарешті, меблі іноді можуть претендувати на захист авторського права, якщо вони відповідають критеріям оригінальності та креативності. Цей захист, як правило, діє автоматично після створення, зазвичай триває протягом життя автора плюс 70 років (з варіаціями), але для посилення правових претензій і забезпечення доказів авторства дуже бажано зареєструвати його.

Таким чином, охорона дизайну меблів у Латинській Америці потребує комплексної стратегії ІВ, що поєднує промислові зразки, патенти, торговельні марки та, інколи, авторське право. Орієнтуватися у фрагментованому правовому ландшафті регіону з різними національними процесами, строками та обмеженою участю в міжнародних договорах може бути непросто. Тому звернення за порадою до експертів, наприклад, до служби підтримки МСП у сфері інтелектуальної власності в Латинській Америці, має вирішальне значення для європейських МСП, щоб розробити індивідуальну стратегію, уникнути дорогих помилок та забезпечити успішний вихід на ринок» ***(Karla Esther Loranca. Protecting Your Furniture Designs in Latin America: A Guide for European SMEs // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/protecting-your-furniture-designs-latin-america-guide-european-smes-2025-05-12_en). 12.05.2025).***

***

«…У сучасній глобальній економіці, орієнтованій на інновації, розуміння правових рамок, що стосуються прав інтелектуальної власності (ІВ), є критично важливим для бізнесу, який працює на конкурентних ринках. Центральне місце тут займає концепція "свободи діяльності" (FTO), яка гарантує, що компанія може розробляти, виробляти та комерціалізувати продукцію, не порушуючи існуючі патенти, що належать третім особам. На відміну від каральних правових заходів, які стосуються порушень прав після того, як вони сталися, FTO проактивно виявляє потенційні ризики на ранній стадії інноваційного процесу, захищаючи бізнес від дорогих судових спорів, перебоїв у роботі або шкоди репутації. Це особливо важливо в галузях, перенасичених патентами, де перекриття об’єктів інтелектуальної власності може перешкоджати стратегіям комерціалізації…

FTO принципово відрізняється від патентоспроможності. Якщо патентоспроможність оцінює, чи відповідає винахід критеріям новизни, корисності та неочевидності, то FTO оцінює, чи не порушить реалізація винаходу існуючі патенти. Наприклад, нова конструкція вентилятора може бути запатентована, але якщо інший суб’єкт має патент на його функціональний механізм, винахіднику може знадобитися ліцензія для комерціалізації продукту - сценарій, який ілюструє, чому патенти часто

порівнюють з "мечами" для нападницького використання, а не зі "щитами" для захисту.

Процес FTO зазвичай передбачає комплексний пошук у глобальних патентних базах даних, заявках, що перебувають на розгляді, та технічній літературі під керівництвом фахівців у сфері інтелектуальної власності. Ці експерти аналізують потенційні конфлікти, надаючи висновки щодо ризиків порушення прав. У разі виявлення ризиків, компанії можуть застосовувати стратегії їхнього зменшення, такі як укладання ліцензійних угод, перехресне ліцензування або придбання оспорюваних патентів. І навпаки, чітка позиція FTO дозволяє компаніям впевнено подавати патентні заявки та виходити на ринок…

Щоб максимізувати FTO, компанії повинні інтегрувати ретельний патентний пошук на ранніх стадіях досліджень і розробок, забезпечити своєчасний захист своїх інновацій та вивчити можливості спільного ліцензування. Нехтування оцінкою FTO може призвести до юридичних проблем, блокування запуску продукту та значних фінансових втрат - особливо для компаній, що розвиваються. Зрештою, FTO слугує наріжним каменем стратегічного управління ІВ, дозволяючи компаніям балансувати між інноваціями та дотриманням правових кордонів. Сприяючи співпраці через ліцензування та запобігаючи конфліктам, FTO підтримує стійке зростання в динамічному комерційному ландшафті, що ґрунтується на дотриманні прав людини…» ***(Freedom to Operate: A Mediator in the Field of Intellectual Property Rights // IPLF (https://www.ipandlegalfilings.com/freedom-to-operate-a-mediator-in-the-field-of-intellectual-property-rights/). 09.05.2025).***

***

«…З наближенням 2030 року, кінцевого терміну досягнення Цілей сталого розвитку (SDG), прогрес залишається повільним: лише 15-17% завдань SDG виконано. Країни, що розвиваються, стикаються з щорічним дефіцитом фінансування у розмірі 4,2 трильйона доларів США для досягнення ЦСР. Використання інтелектуальної власності (ІВ) стає все більш важливим для прискорення прогресу. Інноваційні бізнес-моделі та стратегії, які узгоджують комерційні інтереси з соціальним та екологічним впливом, демонструють, як компанії можуть отримувати прибутки, водночас вирішуючи глобальні проблеми. Конкретні приклади, такі як фінансова інклюзія M-Pesa та доступні біофармацевтичні препарати Biocon, показують, як права інтелектуальної власності можуть стимулювати сталі інновації. Практики відкритих інновацій, такі як співпраця з університетами та глобальними партнерами, наголошують на обміні знаннями та колективних діях у вирішенні проблем сталого розвитку. Хоча чинна система ІВ стимулювала значні інновації, є можливості для її вдосконалення, щоб краще узгодити її з цілями SDG. Основні рекомендації щодо політики у сфері ІВ включають посилення гнучкості TRIPS, сприяння відкритим інноваціям, просування багаторівневого ціноутворення, заохочення

патентних пулів, гармонізацію нормативно-правових актів у сфері ІВ, спрощення захисту ІВ для малого бізнесу та інвестиції в освіту у сфері ІВ…

В індустрії моди підробки становлять значну загрозу, підриваючи цінність бренду та спричиняючи фінансові збитки. Контрафактна продукція становить 2,5% світової торгівлі на суму близько $464 млрд. Особливо часто підробляють розкішні бренди: 60% вилучених контрафактних товарів - це предмети моди. Зростання електронної комерції загострило проблему: очікується, що у 2025 році 30% особистих продажів предметів розкоші відбуватимуться онлайн. Бренди звертаються до технологій штучного інтелекту та блокчейну для боротьби з підробками. Блокчейн присвоює продуктам унікальні цифрові відбитки пальців, забезпечуючи автентичність і прозорість ланцюжка поставок. Технології на основі штучного інтелекту, такі як машинне навчання та розпізнавання зображень, виявляють підроблені товари та захищають цілісність бренду. Європейський цифровий паспорт продукту (DPP) сприяє прозорості та сталості шляхом обміну вичерпними даними про продукт по всьому ланцюжку створення вартості. Системи виявлення на основі штучного інтелекту, такі як Vrai AI та Entrupy, досягають високої точності у виявленні підробок, аналізуючи візуальні деталі та видаючи сертифікати автентичності. В основі цих систем лежать згорткові нейронні мережі (CNN), які ефективно ідентифікують і класифікують візуальні деталі. Такі компанії, як Entrupy, Aura Blockchain і Red Points, розробили інструменти зі штучним інтелектом і подали патенти для посилення захисту бренду. Незважаючи на високу вартість і проблеми із захистом даних, штучний інтелект необхідний для виживання брендів у цифрову епоху…» ***(Radha Khera, Sanhita Chatterjee. Future of fashion: technological tools to combat counterfeiting // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2ess6mmz3iresj2mw9p8g/sponsored-content/future-of-fashion-technological-tools-to-combat-counterfeiting). 14.05.2025).***

***

«…Експоненціальне зростання ІВ біологічних препаратів відкриває перед фармацевтичними компаніями можливості для підвищення вартості бізнесу за допомогою надійних патентних програм, але зростаючий обсяг і складність даних про послідовності створюють значні проблеми з пошуком і вилученням інформації. Такі перешкоди, як неповні записи в базі даних послідовностей, різноманітні формули патентних заявок, непослідовні описи послідовностей, а також послідовності, що є частиною складних винаходів, можуть призвести до неточних результатів пошуку, що перешкоджає забезпеченню сильних патентних формул. Щоб орієнтуватися в цьому питанні, необхідна безперешкодна співпраця між командами з науково-дослідних робіт (НДР), ІВ, зовнішніми консультантами та фахівцями з пошуку, які розглядають

пошук як динамічний процес, що потребує постійного перегляду та вдосконалення…

Стратегічний пошук вимагає чітко визначених цілей, що виходять за рамки базових інструментів, таких як BLAST, і включають комплексні запити, що охоплюють послідовності, хімічні модифікації, ключові слова і структури, з використанням різноманітних баз даних та ітеративним уточненням. Удосконалені аналітичні інструменти та платформи аналізу даних мають важливе значення для спрощення аналізу результатів пошуку, роблячи його більш ефективним і менш схильним до людських помилок, ніж традиційні ручні методи. Пошуки на відповідність патентним вимогам (Freedom-to-operate, FTO) повинні бути інтегровані протягом усього життєвого циклу досліджень і розробок - від провідної розробки та підтвердження концепції до випробувань після другої фази - для виявлення патентних загроз, визначення ключових інновацій та захисту нових розробок, таких як нові способи застосування або формули…

Нарешті, постійний моніторинг патентного ландшафту є життєво важливим, оскільки нові заявки публікуються лише через 18 місяців. Програма проактивного моніторингу повинна попереджати команди про нові опубліковані патентні заявки, відповідні наукові публікації та зміни в правовому статусі патентів, забезпечуючи їхню поінформованість і готовність адаптуватися до нових ризиків у сфері ІВ протягом усього процесу НДР…» ***(How to stay ahead with stronger biologics intellectual property searches // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2etvxtzn88w4g6pnrcydc/sponsored-content/how-to-stay-ahead-with-stronger-biologics-intellectual-property-searches). 21.05.2025).***

***

«…Щоб залишатися конкурентоспроможними та захищати інтелектуальну власність (ІВ) для ринкових інновацій, науково-дослідницькі команди повинні інвестувати в моніторинг ІВ-ландшафту, особливо з огляду на тривалі терміни досліджень, розробок та затвердження. Актуальна інформація про ІВ дає змогу краще і швидше приймати рішення та згладжує шлях до ринку. Нехтування цим може призвести до дорогих наслідків, таких як випадкові судові позови про порушення патентів, зупинка розробки продукту, регуляторні затримки, а також втрачені можливості для інновацій або партнерства, що надають добре поінформованим конкурентам значну перевагу…

Розробка ефективної програми патентного моніторингу вимагає більше, ніж простого відстеження; вона потребує експертного керівництва для надання своєчасних, цільових оновлень, узгоджених з науково-дослідницькими та бізнес-цілями, кастомізації для фокусування на конкретних технологіях і ринках, що мають відношення до компанії, а також міжфункціональної

інтеграції для забезпечення обміну інформацією та практичних дій між науково-дослідницькими, юридичними командами та командами з бізнес-розвитку. Співпраця з патентними фахівцями допомагає визначити пріоритетність відповідних даних для прийняття стратегічних рішень…

Всебічна інтелектуальна розвідка ґрунтується на доступі до своєчасної та повної патентної інформації. Оскільки багато пошукових систем надають інформацію із затримкою, науково-дослідницькі команди у швидкозмінних галузях ризикують пропустити ключові оновлення, що може призвести до втрачених можливостей або порушень прав. Удосконалені інструменти патентних баз даних з актуальними звітами та оповіщеннями мають вирішальне значення для того, щоб випереджати нові технології та діяльність конкурентів. Важливо також регулярно оцінювати ефективність стратегії розвідки ІВ, відстежуючи такі результати, як зменшення кількості правових інцидентів, прискорення термінів НДР та виявлення нових можливостей, таких як ліцензійні угоди або стратегічні запуски продуктів на основі патентів, термін дії яких закінчується. Ефективна програма патентного моніторингу, що поєднує дані в режимі реального часу з експертними рекомендаціями, може трансформувати управління інноваціями та ризиками, захистити інвестиції в НДР і зберегти конкурентну перевагу…» ***(Effective monitoring: driving R&D success with intellectual property intelligence // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2etw16hsaefzow68oog74/sponsored-content/effective-monitoring-driving-r-d-success-with-intellectual-property-intelligence). 21.05.2025).***

***

«…Після аудиту інтелектуальної власності (ІВ) організації часто стикаються з довгим переліком питань, починаючи від незначних проблем, які можна виправити (наприклад, відсутні імена винахідників, помилки в даті поновлення), і закінчуючи складними ризиками, такими як нечіткість прав власності або порушення вимог до відкритого коду. Без структурованого підходу до визначення пріоритетності цих знахідок команди, як правило, вирішують легкі завдання, а не нагальні загрози, що збільшує ризик помилок, які можуть дорого коштувати. Теплова карта ризиків є критично важливим інструментом для перетворення цих хаотичних даних на чітку, візуальну основу для прийняття рішень. Оцінюючи ризики за двома осями - ймовірність (як скоро ризик може матеріалізуватися) та вплив (його потенційні наслідки) - теплова карта дозволяє командам зосередитися на найнагальніших питаннях у першу чергу…

Процес починається з розподілу ризиків на такі типи, як ризики власності (наприклад, відсутність правонаступництва), відповідності (наприклад, прострочені патенти) та стратегічні ризики (наприклад, неналежне подання міжнародних заявок на торговельні марки). Потім кожен ризик оцінюється за ймовірністю та впливом, створюючи сітку 3x3 або 5x5, де ризики з високим

впливом та ймовірністю займають верхній правий квадрант (позначені червоним кольором) і вимагають негайних дій. Кольорове кодування (зелений - низький ризик, жовтий - середній, червоний - високий) забезпечує швидке розуміння, сприяючи міжвідомчій координації та підзвітності. Така візуальна ясність дозволяє керівникам розподіляти ресурси стратегічно, уникаючи відволікання від менш важливих питань…

Цінність теплової карти виходить за межі юридичних команд, оскільки вона долає розрив між юридичними та бізнес-операціями. Вона пов'язує ризики з відчутними результатами, такими як затримки з випуском продукції, втрата партнерства або перешкоди у фінансуванні, роблячи ризики у сфері ІВ видимими для керівництва та зацікавлених сторін. Регулярне оновлення теплової карти під час щотижневих або щомісячних оглядів дозволяє командам залишатися гнучкими, адаптуючи пріоритети в міру зміни бізнес-ландшафту (наприклад, запуск нового продукту, регуляторні зміни). Погляди за ролями ще більше адаптують теплову карту для різних відділів - юридичний відділ фокусується на юридичному забезпеченні, продуктові команди - на термінах, а фінансисти - на оціночних ризиках, забезпечуючи цілеспрямовані дії без перевантажень для користувачів…

Інтеграція теплової карти в ширші системи управління, програми комплаєнсу та навчання працівників посилює її роль як центрального інструменту управління ризиками. Вона зменшує судові витрати, упереджуючи проблеми до того, як вони загострюються, і підтримує довгострокові стратегії у сфері ІВ, визначаючи повторювані патерни та першопричини їх виникнення. З часом теплова карта розвиває культуру проактивного захисту ІВ, узгоджуючи інновації з бізнес-цілями та захищаючи майбутнє компанії. Трансформуючи дані аудиту в динамічну, дієву дорожню карту, теплова карта ризиків стає наріжним каменем у прийнятті стратегічних рішень, забезпечуючи не лише управління активами ІВ, а й їх ефективне використання для сталого зростання…» ***(Bao Tran. Creating An IP Risk Heatmap From Your Audit Results // PatentPC (https://patentpc.com/blog/creating-an-ip-risk-heatmap-from-your-audit-results). 14.05.2025).***

***

«…Коли ви шукаєте інвестиції, чітке розуміння вашої інтелектуальної власності (ІВ) має вирішальне значення, оскільки це ключовий аспект, який оцінюють інвестори. Оцінка вашої ІВ забезпечує достовірну історію та посилює переговори з інвесторами, партнерами та покупцями. Розуміння цінності вашої ІВ сприяє її належному захисту та стратегічному використанню…

Існує три основні методи оцінки: витратний, ринковий та дохідний. Витратний метод оцінює ресурси, вкладені у створення ІВ, і підходить для ІВ на ранніх стадіях або при доведенні збитків, а також пропонує просту і

конкретну оцінку. Однак він може не відображати продуктивність ІВ або майбутні доходи…

Ринковий метод порівнює вашу ІВ з аналогічними активами, які були ліцензовані або продані, і є ефективним, коли існують ринкові дані. Хоча цей метод пов'язує вашу ІВ з реальною вартістю, він може бути складним, якщо важко знайти точні аналоги. Метод, заснований на доходах, прогнозує майбутні доходи, які генерує ІВ, і дисконтує їх до поточної вартості. Цей метод особливо подобається інвесторам, оскільки він безпосередньо пов'язує вартість з продуктивністю, майбутнім потенціалом і стратегічною важливістю…

Гібридні підходи можуть поєднувати ці методи. Оцінка ІВ має бути підготовлена шляхом створення інвентаризації ІВ, прив'язки ІВ до бізнес-результатів та упорядкування фінансових даних. Однак, поширеними проблемами є відсутність чітких порівняльних даних, труднощі з прогнозуванням потоків доходу та ризики, пов'язані з правовою та ринковою невизначеністю…

Оцінка ІВ має вирішальне значення для залучення інвестицій, ліцензування та монетизації ІВ, продажу компанії, а також під час судових процесів або спорів. Щоб забезпечити ефективну оцінку, будьте консервативними та чесними, періодично оновлюйте оцінку та консультуйтеся з професіоналами, коли це необхідно. Оцінка ІВ є ключовим елементом у створенні переконливої аргументації для інвестицій, ліцензування, продажу або в судових спорах…» ***(Bao Tran. IP Valuation Methods Explained: Cost, Market, And Income Approaches // PatentPC (https://patentpc.com/blog/ip-valuation-methods-explained-cost-market-and-income-approaches). 20.05.2025).***

***

«…У сучасному бізнес-середовищі інтелектуальна власність (ІВ) є критично важливим активом, який перевершує за важливістю традиційні активи. ІВ, включаючи бренд, код, дизайн і методи, вирізняє компанії, особливо у сфері технологій та охорони здоров'я, а також сприяє зміцненню довіри та довгостроковій вартості. Для використання потенціалу ІВ необхідно розуміти та цінувати її, особливо під час залучення капіталу або пошуку інвестицій, де вона може бути ключовим фактором у забезпеченні фінансування…

Інвестори високо цінують ІВ, оскільки вона знижує ризик, забезпечуючи захист від конкурентів, і створює матеріальні активи на балансі. Це створює впевненість у довгостроковому зростанні. У стратегіях виходу з бізнесу ІВ набуває вирішального значення для покупців, які шукають міцний основний бізнес, а висока оцінка ІВ може підвищити загальну ціну продажу та сприяти переговорам зі стратегічними покупцями…

Оцінка ІВ безпосередньо впливає на залучення фінансування, формуючи вартість компанії, покращуючи презентації та допомагаючи знайти правильного інвестора. Крім того, оцінка ІВ сприяє кращому плануванню виходу з компанії,

дозволяючи розпочати підготовку на більш ранній стадії та полегшуючи процес проведення юридичної перевірки.

Процес оцінки ІВ починається зі створення чіткої інвентаризації всіх активів ІВ, вибору відповідного методу оцінки (витратного, ринкового або дохідного) та прив'язки оцінки до основних етапів розвитку компанії. Ключові найкращі практики включають консервативність і чесність, періодичне оновлення оцінок та співпрацю з професіоналами, коли це необхідно…

Оцінка ІВ має бути інтегрована в бізнес-стратегію, допомагаючи керувати внутрішніми стратегіями, розширювати можливості команд та підтримувати ініціативи зростання. Серед ключових переваг - прийняття кращих рішень на основі цінності ваших ідей та можливість використовувати цінність ІВ для підтримки зростання…

Щоб уникнути поширених помилок при оцінці, зосередьтеся на релевантних об'єктах ІВ, використовуйте найдоцільніші методи та забезпечуйте регулярне оновлення оцінок. Зробивши оцінку ІВ частиною ДНК компанії, організації можуть перетворити свою ІВ на стратегічну перевагу. Це передбачає постійний моніторинг та відстеження ІВ, використання ІВ для покращення розповіді про бренд та ставлення до ІВ як до основного бізнес-активу, а не як до юридичного зобов'язання…» ***(Bao Tran. Why IP Valuation Is Essential For Fundraising And Exit Strategy // PatentPC (https://patentpc.com/blog/why-ip-valuation-is-essential-for-fundraising-and-exit-strategy). 20.05.2025).***

***

«…Поширеною, але потенційно затратною помилкою в проектах брендингу є відкладання розгляду питання про торговельну марку до завершального етапу. Часто після значних інвестицій у новий бренд, включаючи назви, логотипи та маркетингові кампанії, компанії звертаються за реєстрацією торговельної марки лише для того, щоб виявити потенційні конфлікти або проблеми з реєстрацією. Це може призвести до марної трати ресурсів, необхідності проведення дорогого ребрендингу та незручних розмов з керівництвом…

Щоб уникнути цієї пастки, компаніям слід дотримуватися чотирьох ключових принципів щодо торговельних марок. По-перше, скласти план процесу брендингу, визначивши основні етапи та "точку неповернення", коли перевірка торговельної марки стає вирішальною. По-друге, скористайтеся безкоштовними навчальними матеріалами відомств ІВ та патентних повірених, щоб зрозуміти основи захисту бренду. По-третє, визначте та розставте пріоритети щодо основних елементів ідентичності бренду. Нарешті, залучайте патентних повірених на ранній стадії проекту, обмінюючись короткими списками потенційних знаків і логотипів перед тим, як представити їх вищому керівництву. Це уможливить неформальну перевірку та пошук доступності, мінімізуючи ризик вибору незареєстрованих знаків і забезпечуючи більш

обґрунтований процес прийняття рішень. Зрештою, завчасний розгляд питання захисту бренду має важливе значення для успішних брендингових проектів. Хоча не завжди є потреба подавати заявку негайно, захист бренду має бути пріоритетом із самого початку, щоб забезпечити кращі результати…» ***(Why you should involve trademark attorneys early in your branding project // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/why-you-should-involve-trademark-attorneys-early-your-branding-project). 13.05.2025).***

***

«…Після трьох років інтенсивних переговорів у відповідь на кризу COVID-19 члени Всесвітньої організації охорони здоров'я (WHO) ухвалили першу у світі глобальну угоду про боротьбу з пандемією, хоча Сполучені Штати не брали в ній участі. Ця історична угода покликана посилити глобальну готовність до пандемії, зобов'язавши країни-підписанти покращити епіднагляд за захворюваннями, зміцнити системи охорони здоров'я та створити нові механізми для справедливого виробництва та розподілу вакцин і методів лікування шляхом обміну інформацією та інтелектуальною власністю…

США вийшли з переговорів після того, як президент Трамп підписав указ про вихід з WHO - крок, зумовлений консервативними побоюваннями щодо національного суверенітету. Однак у статті висловлюється припущення, що ця відсутність виявилася корисною для договору, оскільки США та інші багаті країни чинили опір положенням, спрямованим на те, щоб змусити фармацевтичні компанії ділитися інтелектуальною власністю, необхідною для широкого виробництва вакцин, ставлячи на перше місце прибутки галузі. Без цієї опозиції учасники переговорів змогли розробити більш справедливу угоду, спрямовану на запобігання серйозним затримкам у доступі до лікування, з якими зіткнулися країни, що розвиваються, під час пандемії COVID-19. Майбутній успіх угоди тепер залежить від її ратифікації країнами-членами та забезпечення необхідного фінансування для реалізації її цілей щодо скоординованої глобальної безпеки у сфері охорони здоров'я…» ***(Why the U.S. won't sign the WHO's new pandemic response treaty // Mansueto Ventures, LLC (https://www.fastcompany.com/91339556/why-the-u-s-wont-sign-the-whos-new-pandemic-response-treaty). 22.05.2025).***

***

«…Ринок підроблених товарів є значною глобальною проблемою, що становить понад 3% міжнародної торгівлі і, за прогнозами, зростатиме на 2% кожні п'ять років, причому особливою мішенню є бренди класу люкс, такі як Louis Vuitton, Gucci та Balenciaga. Підробники розвивають свою тактику, переходячи від простих онлайн-продажів до все більш складних стратегій, таких як шахрайство за допомогою штучного інтелекту та витончені методи маскування, щоб уникнути виявлення. Це вимагає переходу від

реактивних заходів до проактивного, взаємопов'язаного підходу, який об'єднує зусилля із захисту брендів онлайн і офлайн…

Основні виклики та тактика фальстфікаторів:

- Складні методи: Підробники використовують такі методи, як маскування IP-адрес, маскування користувацьких агентів, маскування рефералів, маскування JavaScript та маскування на основі часу, щоб замаскувати свої операції та обійти системи моніторингу. Вони також використовують генеративний штучний інтелект для створення переконливого фейкового контенту і видають себе за легальні бренди.
- Зміна каналів: Соціальні мережі (особливо Xiaohongshu, що приваблює користувачів з TikTok), платформи електронної комерції, такі як Pinduoduo (з її низькими цінами і обмеженою перевіркою продавців), і сайти аукціонів в режимі реального часу стають основними гарячими точками для контрафактних товарів. Приватні продажі через прямі повідомлення ще більше ускладнюють правозастосування.
- Міжнародні торговельні шляхи: Більшість контрафактних товарів перевозять морем (56%), далі йдуть повітряний транспорт (16%) та пошта/пошта (11%), хоча митні конфіскати частіше відбуваються через пошту/пошту. Китай залишається основним джерелом контрафактних товарів, що потрапляють до ЄС та США.
- Обман з упаковкою: Фальсифікатори намагаються уникнути виявлення, відправляючи упаковку окремо від підроблених товарів і збираючи їх на території ЄС…

Стратегії для власників брендів:

- Посилений моніторинг: Використовуйте передові платформи онлайн-моніторингу для безперервного пошуку порушень прав на торговельні марки в різних каналах.
- Швидке правозастосування: Співпрацюйте з електронною комерцією та соціальними платформами для швидкого вилучення, надсилання повідомлень про припинення та утримання від порушення та ескалації справ, що не припиняються.
- Просвітницька робота зі споживачами: Підвищувати обізнаність споживачів про те, як розпізнавати підробки та повідомляти про них.
- Програми авторизованих продавців: Зміцнення каналів дистрибуції за допомогою програм авторизованих продавців.
- Транскордонна співпраця: Налагоджуйте партнерство з органами влади та юридичними консультантами для роботи з міжнародними продавцями та співпрацюйте з митниками для блокування імпорту.

Зрештою, власники брендів повинні адаптувати свої стратегії, впроваджувати такі технології, як штучний інтелект, і сприяти співпраці між онлайн і офлайн-каналами, щоб ефективно боротися з підробленими товарами, які постійно змінюються…» ***(3 Emerging Trends to Consider in Corporate Brand***

Protection Strategies // Questel (https://www.questel.com/resourcehub/3-emerging-trends-to-consider-in-corporate-brand-protection-strategies/). 15.05.2025).

***

«У міру того, як люди розширюють межі дослідження космосу з метою наукових відкриттів, комерції та потенційної колонізації, право інтелектуальної власності (ІВ) стикається з безпрецедентними викликами. Фокус зміщується з питання "що ми можемо винайти?" на питання "хто володіє правами на інновації в космосі?". Існуюча система інтелектуальної власності, розроблена для наземних технологій, намагається пристосуватися до інновацій, пов'язаних з космосом, створюючи невизначеність для компаній, що виходять у космічну індустрію.

За останнє десятиліття інвестиції в космічні програми різко зросли: лише у 2019 році було інвестовано $5,7 млрд, а доходи від комерційної космонавтики перевищили $330 млрд. Такі компанії, як SpaceX, Blue Origin та Gilmour Space Technologies, знижують бар'єри для входу на ринок, роблячи космос більш доступним. Однак захист прав інтелектуальної власності в космосі є складним завданням. Юрисдикція законів про ІВ стає незрозумілою, коли винаходи використовуються на борту міжнародних космічних станцій або супутників, особливо в багатонаціональних екіпажах і під час транскордонних досліджень і розробок. Інновації, створені в космосі, такі як нові промислові процеси, що стали можливими завдяки невагомості, ще більше ускладнюють питання патентоспроможності об'єктів і права власності…

Приватні компанії також стикаються з унікальними викликами, такими як захист комерційної таємниці у спільному середовищі та управління торговими марками в космічній торгівлі. Договір про космос 1967 року, який проголошує космос "надбанням усього людства" і дозволяє державам зберігати юрисдикцію над своїми зареєстрованими об'єктами, забезпечує фундаментальну правову базу, але залишає багато прогалин. Територіальні закони про інтелектуальну власність не поширюються на космос, а міжнародні угоди, такі як Паризька конвенція та Угода ТРІПС, нічого не говорять про позаземне застосування.

Для вирішення цих проблем з'явилося кілька стратегій:

- Договірні рамки: Партнери космічних проектів все частіше покладаються на детальні юридичні угоди для визначення прав власності на ІВ та вирішення спорів, фактично створюючи приватну правову систему.
- Юрисдикція на основі реєстрації: Країни можуть застосовувати свої закони про інтелектуальну власність до зареєстрованих космічних апаратів, хоча такий підхід викликає занепокоєння щодо пошуку "зручного" регуляторного форуму.
- Стратегії подачі патентних заявок: Далекоглядні організації подають патенти в усіх космічних країнах, щоб зменшити ризики.
- Міжнародні протоколи: Такі організації, як ВОІВ (Всесвітня організація інтелектуальної власності) та UNCOPUOS (Комітет ООН з використання

космічного простору в мирних цілях), розробляють спеціалізовані протоколи для вирішення проблем ІВ, пов'язаних з космічною сферою.

Космічні проекти за своєю суттю є транскордонними, що ускладнює управління інтелектуальною власністю. Конфлікти виникають, коли співпрацюють дослідники з різних країн, а дані, зібрані супутниками спостереження Землі, створюють додаткові проблеми через різницю в законодавстві різних юрисдикцій.

З наближенням місячних місій, дослідження Марса та орбітального виробництва може виникнути потреба в нових правових рамках. Баланс між необхідністю стимулювання інновацій і принципами справедливості має вирішальне значення для забезпечення того, щоб розвиток космосу приносив користь усьому людству і водночас захищав права інноваторів.

Щоб захистити винаходи, пов'язані з космосом, розгляньте наступні стратегії:

1. Чітко визначте об'єкт патентування: Переконайтеся, що винахід є новим, неочевидним і має промислове застосування.
2. Враховуйте попередній рівень техніки з державних науково-дослідних робіт: Регулярно здійснюйте пошук попереднього рівня техніки, особливо в дослідженнях, що фінансуються урядом.
3. Прийняти розумну стратегію територіального подання заявок: Надавати пріоритет подачі заявок на ключових ринках і використовувати Договір про патентну кооперацію (PCT) для міжнародної подачі заявок.
4. Продемонструйте космічну корисність: Покажіть корисність винаходу в космічних умовах.
5. Запобігайте публічному розголошенню до подачі заявки: Вживайте заходів конфіденційності для збереження новизни.
6. Використовуйте комерційну таємницю для захисту чутливих ноу-хау: Використовуйте угоди про нерозголошення та обмежуйте доступ до комерційної інформації.
7. Дотримуйтесь правил експортного контролю: Пам'ятайте про обмеження щодо розкриття технічної інформації на міжнародному рівні.
8. Складайте заявки з точністю та в повному обсязі: Охоплювати як наземні, так і космічні застосування, де це можливо.
9. Вивчайте міжнародне космічне право: Зосередьтеся на технологічних патентах, а не на претензіях на позаземні ресурси.
10. Розробіть комплексний портфель ІВ: включіть у свою стратегію патенти, комерційні таємниці, права на дизайн і торгові марки.

Захист інновацій у космічних технологіях вимагає передбачення правових складнощів, управління транскордонними ризиками та узгодження стратегій ІВ з технічними і бізнес-цілями. За умови належного планування та експертизи інновації можуть залишатися захищеними навіть у найбільш незвіданих частинах Всесвіту» ***(Phil Burns. Rethinking IP Rights in the Age of Space***

Innovations // Wrays (https://wrays.com.au/insights/industry-insights/ip-beyond-borders/). 28.05.2025).

***

«Нове дослідження провідної юридичної фірми у сфері інтелектуальної власності (ІВ) Mathys & Squire свідчить про значне зростання кількості патентів, виданих на технології безпілотників, на 18% у всьому світі - до 7 890 за останній рік порівняно з 6 686 у попередньому році. Цей сплеск інновацій частково пояснюється збільшенням інвестицій в оборонні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (R&D) і розширенням застосування безпілотників у різних секторах економіки. Виробники активно намагаються захистити свою частку на цьому швидкозростаючому ринку, реєструючи патенти для захисту своїх інвестицій в R&D…

Китай лідирує за кількістю заявок на патенти на безпілотники: минулого року було видано 6 217 патентів, що становить 79% усіх патентів на безпілотники, порівняно з 4 859 (73%) у попередньому році. Серед китайських заявників - компанія DJI, яка подала 64 патенти в минулому році, і підтримуваний державою Національний університет оборонних технологій Народно-визвольної армії Китаю, який подав 73 патенти за останні два роки. У Росії також спостерігається значне зростання кількості патентів на безпілотники: минулого року вона зросла на 78% до 239 патентів, що дозволило їй увійти до четвірки лідерів у світі, поступившись лише Китаю, США та Південній Кореї…

Зростання інновацій у сфері безпілотників також зумовлене комерційними застосуваннями, зокрема, вдосконаленими можливостями картографування і спостереження для великомасштабних будівельних і землевпорядних проектів, системами підводного радіозв'язку, методами підзарядки дронів від повітряних ліній електропередач, автоматизованими високоефективними обприскувачами для сільського господарства, а також розробкою високоавтоматизованої системи управління повітряним рухом для керування комерційними повітряними суднами…» ***(Andrew White. Number of drone patents granted worldwide jumps 18% in the last year // Mathys & Squire LLP (https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/number-of-drone-patents-granted-worldwide-jumps-18-in-the-last-year/#page=1). 22.05.2025).***

***

«У сучасному взаємопов'язаному світі технологічні стандарти, такі як 5G, Wi-Fi та Bluetooth, є фундаментальними для забезпечення інтероперабельності в глобальних технологічних екосистемах. Компанії, які розробляють і захищають ці стандарти, можуть отримати значні переваги, але вони також стикаються з потенційними викликами. Стратегічний підхід має важливе значення для того, щоб орієнтуватися в цьому ландшафті…

Дотримання встановлених технічних стандартів має вирішальне значення для безперебійної роботи таких пристроїв, як смартфони та ноутбуки. Компанії, які беруть участь у розробці цих стандартів, часто подають стандартні основні патенти (SEP). В Азійсько-Тихоокеанському регіоні за останнє десятиліття активність щодо SEP різко зросла, причому Китай лідирує за кількістю поданих заявок на SEP. Кількість зареєстрованих SEP патентів потроїлася з приблизно 82 000 у 2010 році до понад 300 000 у 2021 році, причому майже 100 000 патентів було визнано необхідними лише для 5G до 2020 року.

Стандартний основний патент (SEP) - це патент, який стосується технологій, що охоплюються технічними стандартами, такими як Wi-Fi та 5G. SEP необхідні для впровадження цих стандартів, а це означає, що продукт, який відповідає стандарту, обов'язково використовує запатентовану технологію. SEP залежать від юрисдикції і, як правило, повинні ліцензуватися на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND).

Створення надійного портфеля SEP має кілька стратегічних переваг:

1. Стратегічний вплив на ринок: Володіння SEP дозволяє компаніям формувати галузеві стандарти та позиціонувати себе як технологічних лідерів, впливаючи на майбутній розвиток галузі.
2. Отримання прибутку: SEP можуть бути ліцензовані для інших підприємств, забезпечуючи значні та постійні потоки доходів.
3. Важелі захисту: Потужний портфель SEP може знизити судові ризики завдяки перехресним ліцензійним угодам, що полегшує вирішення спорів і зменшує ймовірність дорогих судових позовів про порушення прав інтелектуальної власності.
4. Підвищення репутації та довіри до бренду: наявність SEP демонструє лідерство компанії в технологічних інноваціях, підвищуючи довіру до неї та її репутацію серед партнерів, клієнтів та інвесторів.
5. Забезпечення майбутнього: Стандарти часто мають тривалий життєвий цикл, що гарантує, що SEP продовжують приносити користь і після початкової розробки, забезпечуючи конкурентну перевагу в майбутньому.

З розвитком технологій пріоритетність розвитку SEP може допомогти компаніям позиціонувати себе для досягнення лідерства та успіху на світовому ринку технологій» ***(Serene Ong, Alan Ho Soon Hong. Is it important to build a SEP portfolio? // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/is-it-important-to-build-a-sep-portfolio/). 23.05.2025).***

***

«Автономні транспортні засоби переходять від футуристичних концепцій до відчутних реалій, проходять випробування, інтегруються в логістику та впроваджуються в сервіси поїздок на замовлення. Однак розвиток цих технологій вимагає значних фінансових інвестицій - від передових датчиків і моделей машинного навчання до перевірок безпеки та дотримання нормативних вимог. Традиційні методи фінансування стають

дедалі складнішими для доступу, особливо в умовах економічної невизначеності. Як наслідок, інноватори у сфері автономних транспортних засобів вивчають альтернативні моделі фінансування, зокрема, використовують патенти як заставу…

Використання патентів як застави передбачає передачу прав власності в обмін на кредити або фінансові інвестиції. На відміну від матеріальних активів, патенти являють собою юридичні права, що забороняють іншим особам використовувати нові винаходи. На ринках капіталу патенти можуть оцінюватися на основі їхнього потенціалу генерувати майбутні доходи через ліцензування, судові процеси або комерціалізацію. Цей підхід, вже поширений у фармацевтиці та біотехнологіях, зараз набирає обертів у секторі автономних транспортних засобів через високі витрати, пов'язані з дослідженнями і розробками в цьому насиченому патентами ландшафті.

Розробка автономних транспортних засобів вимагає значних капіталовкладень у високотехнологічне обладнання, спеціалізоване програмне забезпечення, широкомасштабні випробування та схвалення регуляторних органів. Такі довгострокові інвестиції можуть відлякувати традиційних інвесторів, які прагнуть негайної віддачі. Тому багато стартапів звертаються до стратегій, заснованих на інтелектуальній власності, щоб забезпечити фінансування та зберегти фінансову стабільність.

Стартапи, що займаються розробкою автономних транспортних засобів, можуть залучити капітал кількома способами:

- Кредити під заставу інтелектуальної власності: Фірми можуть отримати кредити від банків або фінансово-технологічних компаній, використовуючи цінні патенти як заставу. Кредитори оцінюють силу ринку, дані про цитування та можливість захисту цих патентів.
- Монетизація майбутніх доходів від роялті: Компанії можуть пакувати прогнозовані роялті від ліцензійних угод і продавати їх інвесторам за передоплату, подібно до іпотечних цінних паперів, але для інтелектуальної власності.
- Патентне ліцензування для отримання негайного доходу: Ліцензійні угоди з виробниками оригінального обладнання або постачальниками першого рівня можуть генерувати авансові ліцензійні платежі або платежі на основі проміжних результатів, зменшуючи тиск на грошові потоки.

Серед реальних прикладів - компанія Waymo, яка подала численні патенти і вплинула на партнерські відносини та оцінку, а також Aurora Innovation, яка використала свою інтелектуальну власність під час злиття з SPAC і залучення фінансування. У Китаї такі стартапи, як Pony.ai та Baidu Apollo, як повідомляється, використовують патенти для залучення капіталу через системи оцінки, орієнтовані на інтелектуальну власність.

Щоб переконати інвесторів у цінності своїх патентів, компанії з виробництва автономних транспортних засобів покладаються на такі інструменти, як Ocean Tomo, Patent Sight, LexisNexis і Cipher. Ці інструменти

кількісно оцінюють якість патенту, використовуючи такі показники, як технологічна релевантність, географічна сфера застосування, історія судових процесів і прямі цитування, перетворюючи інтелектуальну власність на фінансовий інструмент…

Проблеми монетизації патентів як застави включають складність оцінки, правову невизначеність та ринковий скептицизм. Однак у таких країнах, як Сінгапур, Південна Корея та Індія, політика спрямована на зниження ризиків кредитування під заставу інтелектуальної власності, пропонуючи гарантії або моделі страхування.

Оскільки технології автономних транспортних засобів наближаються до комерціалізації, фінансування під заставу патентів стає нормою. Ця тенденція простежується на ринках інтелектуальної власності, у страхових технологічних моделях гарантування кредитів під заставу інтелектуальної власності, а також у державно-приватних партнерствах, які допомагають МСП отримати вигоду з їхньої інтелектуальної власності. Для фінансово обтяжених, але інтелектуально багатих інноваторів у сфері автономних транспортних засобів монетизація патентів як застави пропонує стратегічний шлях вперед, перетворюючи патенти з простого юридичного щита на потужний фінансовий інструмент. У міру того, як гонка за автономізацію посилюється, здатність перетворювати винаходи на інвестиції може визначити лідерів у безпілотному майбутньому» ***(Patents as Collateral: Using Autonomous Vehicle Inventions to Accelerate Capital Flow // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/26/patents-as-collateral-using-autonomous-vehicle-inventions-to-accelerate-capital-flow/). 26.05.2025).***

***

«Стартапи можуть створювати інноваційні бізнес-ідеї, особливо в нових галузях, таких як біотехнології, використовуючи права інтелектуальної власності (ІВ). Отримання патентів має вирішальне значення для захисту винаходів, збереження конкурентних переваг та залучення інвесторів, хоча власники бізнесу повинні враховувати юридичні витрати та переваги статусу "патент на стадії розгляду". Аналогічно, унікальна ідентичність бренду створюється за допомогою відмітних торговельних марок, таких як словесні знаки, які потребують ретельного відбору, пошуку та реєстрації, щоб виділитися та привабити інвесторів. Для підприємств, орієнтованих на контент, захист авторських прав захищає оригінальні твори в матеріальній формі, підвищуючи їхню комерційну цінність, тоді як угоди про нерозголошення (NDA) допомагають зберегти комерційну таємницю конфіденційної інформації…

Розуміння ІВ передбачає усвідомлення того, як патенти, торговельні марки та авторські права захищають різні активи та забезпечують конкурентні переваги. Патенти захищають винаходи, які є новими, корисними та неочевидними; торговельні марки захищають ідентифікатори брендів; а

авторські права захищають творчі вирази. Промислові зразки також можуть бути захищені, що підвищує їхню привабливість на ринку та впізнаваність серед споживачів. Ефективне управління ІВ, яке часто вимагає юридичних консультацій і підтримується такими організаціями, як уряд Австралії або такими ресурсами, як Mars Discovery District, є життєво важливим для захисту цих активів, ведення потенційних судових баталій і демонстрації комерційної цінності…

Стартапи повинні проактивно управляти своїм портфелем ІВ, часто поєднуючи патенти, торгові марки та авторські права, а також використовуючи NDA для конфіденційних даних. Це особливо важливо в таких галузях, як біотехнології, а також при роботі з цифровими медіа або онлайн-платформами. Виклики включають навігацію в складних законах, витрати на реєстрацію та нові проблеми, такі як вплив штучного інтелекту на ІВ та глобалізація прав ІВ, і всі вони вимагають надійної та гнучкої стратегії. Надаючи пріоритет управлінню ІВ, стартапи можуть захистити свої інновації, залучити інвестиції та забезпечити довгостроковий успіх у конкурентному бізнес-середовищі» ***(Startup Business Ideas in Intellectual Property for Startups // vizologi (https://vizologi.com/startup-business-ideas-in-intellectual-property-for-startups/). 26.05.2025).***

***

«Зелені технології, що охоплюють інновації від відновлюваної енергетики до сталого сільського господарства, мають вирішальне значення у боротьбі зі зміною клімату, що призводить до значних інвестицій та зростаючої уваги до перетину з правом інтелектуальної власності (ІВ). Основний виклик полягає у використанні механізмів ІВ, насамперед патентів, для стимулювання досліджень і розробок у цьому життєво важливому секторі, забезпечуючи при цьому широкий і справедливий доступ до цих екологічно чистих рішень, особливо в країнах, що розвиваються. Патенти традиційно надають ексклюзивні права приблизно на 20 років, що заохочує приватні інвестиції, а багато країн, таких як Індія та Великобританія, пропонують такі стимули, як прискорена експертиза для "зелених" винаходів…

Однак ця система створює унікальні перешкоди для "зелених" технологій, включаючи "патентні хащі", де патенти, що перетинаються, перешкоджають адаптації, внутрішній конфлікт між ексклюзивністю і необхідністю глобального доступу, суперечки щодо ліцензування стандартних основних патентів (SEP) і слабке правозастосування в деяких регіонах. Міжнародні кліматичні угоди визнають необхідність передачі технологій, що спонукає такі організації, як BOIB та COT, шукати шляхи збалансування захисту ІВ з глобальною справедливістю за допомогою таких ініціатив, як WIPO GREEN. Потенційні рішення для покращення доступу включають добровільне ліцензування, патентні пули, моделі з відкритим вихідним кодом та корпоративні зобов’язання, як, наприклад, Тесла і Тойота. Хоча такі країни, як Індія,

докладають зусиль шляхом прискореного розвитку, такі проблеми, як обмеженість можливостей і відсутність конкретних рекомендацій, залишаються актуальними. Зрештою, досягнення сталого майбутнього вимагає збалансованого підходу, що передбачає розвиток системи ІВ для підтримки потужних інновацій і водночас просування моделей співпраці, які гарантують, що ці критичні технології принесуть користь усій планеті» ***(Akarsh Sharma. Green Tech Patents and Intellectual Property Law: Balancing Innovation in Sustainable Technologies with IP Protections // The Law Communicants (https://thelawcommunicants.com/green-tech-patents-and-intellectual-property-law-balancing-innovation-in-sustainable-technologies-with-ip-protections/). 25.02.2025).***

***

«Культурні та фольклорні фестивалі слугують життєво важливими місцями зустрічі, відзначаючи культурне розмаїття, поєднуючи історичні традиції з сучасними мистецькими виявами. Ці події, багаті на нематеріальні активи, такі як музика, дизайн, виконавське мистецтво та традиційні практики, за своєю суттю стикаються з високими правовими ризиками, якщо не управляти інтелектуальною та промисловою власністю (ІВ) на проактивній основі. Впровадження ефективної стратегії ІВ має вирішальне значення не лише для захисту інтересів організаторів та учасників, але й для захисту культури, забезпечення сталості та підвищення впізнаваності фестивалю…

Основні заходи захисту починаються з реєстрації торгової марки, захисту назви та логотипу фестивалю, щоб запобігти несанкціонованому використанню та плутанині, а також придбання відповідних доменних імен та профілів у соціальних мережах. Оскільки на цих фестивалях багато творів, захищених авторським правом, організатори повинні отримати офіційні ліцензії або права на весь творчий контент, чітко визначивши в контрактах умови використання, територію та компенсацію. Спонсорські угоди також потребують ретельної уваги, регулюючи спільне використання брендів і контенту та встановлюючи механізми контролю для забезпечення правильного використання та дотримання всіх прав інтелектуальної власності…

Крім того, важливим є управління правами на зображення та записи; організатори повинні інформувати відвідувачів та ЗМІ за допомогою видимих повідомлень про обмеження на зйомку та розповсюдження зображень і звуків, особливо щодо творів, захищених авторським правом, або прав на зображення, а також контролювати дотримання цих обмежень. Важливо, щоб фестивалі поважали традиційні культурні прояви, гарантуючи, що ці невід’ємні частини ідентичності громади не будуть використані не за призначенням. Прийнявши превентивну стратегію захисту ІВ, фестивалі можуть зменшити такі ризики, як піратство та незаконне привласнення, одночасно максимізуючи можливості, перетворюючи культурну цінність на відчутні економічні та репутаційні вигоди завдяки ліцензуванню та контрольованому управлінню активами…» ***(Cristina***

Espín Martí. 5 keys to effective intellectual and industrial property management at cultural festivals // Elzaburu (https://elzaburu.com/en/5-keys-to-effective-management-of-industrial-intellectual-property-at-cultural-festivals/). 29.05.2025).

***

«20 березня 2025 року відбулася знакова подія: члени Всесвітньої організації охорони здоров'я ухвалили першу у світі угоду про боротьбу з пандемією, що стало кульмінацією трьох років інтенсивних переговорів, спричинених кризою COVID-19. Помітно, що в цій історичній угоді не брали участі Сполучені Штати Америки, які оголосили про свій намір вийти з ВООЗ. Ця угода спрямована на підвищення готовності до пандемії на глобальному та національному рівнях, зобов'язуючи країни-підписанти посилити епіднагляд за захворюваннями, зміцнити медичний персонал і регуляторні системи, інвестувати в наукові дослідження і розробки та покращити інформування громадськості. Вона також запроваджує механізми справедливого виробництва та розподілу вакцин і контрзаходів, заохочує обмін інформацією та доступ до інтелектуальної власності для пришвидшення реагування…

Відсутність США, ініційована указом президента Трампа після його інавгурації на другий термін і викликана занепокоєнням республіканців щодо суверенітету, за іронією долі, можливо, проклала шлях до укладення більш справедливого договору. США та інші багаті країни раніше чинили опір положенням, спрямованим на те, щоб змусити фармацевтичні компанії ділитися інтелектуальною власністю, що є основною перешкодою для країн, що розвиваються, які прагнуть отримати доступ до вакцин і методів лікування під час пандемії COVID-19. Після того, як США вийшли з переговорів, було досягнуто домовленості, яка обіцяє більший доступ для бідніших країн…

Ключові аспекти угоди, які все ще обговорюються, передбачають створення системи обміну генетичними даними патогенів в обмін на доступ до вакцин. Однак багато позитивних елементів не потребують подальшого обговорення, наприклад, збільшення глобальних потужностей з виробництва вакцин і створення механізму справедливого розподілу інтелектуальної власності та даних. Угода заохочує країни заохочувати фармацевтичні компанії розширювати доступ до країн, що розвиваються, визнаючи, що справедливий розподіл приносить користь усім, стримуючи поширення хвороб і рятуючи життя в усьому світі. Угода офіційно набуде чинності після того, як достатня кількість країн завершить процес ратифікації…» ***(Nicole Hassoun. The WHO penned the world's first pandemic agreement — but the US isn't signing // Future US, Inc. (https://www.livescience.com/health/the-who-penned-the-worlds-first-pandemic-agreement-but-the-us-isnt-signing). 27.05.2025).***

***

Австралійський Союз

«…У дослідницькій записці IP Australia за 2024 рік "Оцінка торговельних марок як провідного економічного індикатора австралійського бізнес-циклу" показано, що подача заявок на торговельні марки - це не просто юридичні формальності, а потужні предиктори економічних тенденцій. Проаналізувавши дані з 1970 по 2023 рік, дослідження виявило, що сплески кількості заявок на торговельні марки тісно корелюють з майбутнім економічним зростанням, посідаючи шосте місце серед 24 ключових індикаторів прогнозування рецесії, випереджаючи такі показники, як споживча довіра та поточні показники ВВП. Наприклад, збільшення кількості заявок на торговельні марки на 10% передбачало зростання реального ВВП на 2,7% протягом двох кварталів. Ця прогностична сила випливає з того факту, що компанії подають заявки на торговельні марки стратегічно, сигналізуючи про плани запуску продуктів, виходу на ринки або розширення, що є відображенням корпоративної впевненості та перспективного інвестування…

Торгові марки також відіграють ширшу економічну роль: вони дозволяють брендам диференціювати пропозиції, формувати лояльність клієнтів і захищати інновації, тим самим сприяючи конкуренції та підвищенню продуктивності. Окрім своєї правової функції, вони виступають як динамічні активи, які зростають у ціні разом із розвитком бізнесу, що є основою для оцінки вартості, ліцензійних угод та можливостей франчайзингу. Проте багато компаній недооцінюють їхню стратегічну цінність, ставлячись до них пасивно, а не як до інструментів проактивного позиціонування на ринку.

Дослідження підкреслює, як тенденції у сфері торговельних марок передбачають галузеві зрушення. Наприклад, сплески заявок на знаки для чистих джерел енергії або медичних технологій свідчать про появу інноваційних центрів, тоді як знаки для товарів і послуг, пов’язаних з оздоровленням, натякають на зміну споживчих уподобань. Під час економічних спадів зменшення кількості заявок історично свідчило про рецесію - за винятком пандемії, коли кількість заявок різко зросла, оскільки бізнес переорієнтувався на нові ринки. Ці детальні дані в режимі реального часу пропонують мозаїку підприємницької активності в різних галузях, від технологічних стартапів до роздрібної торгівлі, що робить торговельні марки унікальним "пульсометром" для визначення майбутнього напрямку розвитку економіки…

Висновки IP Australia переосмислюють торговельні марки як передові економічні індикатори. Вони фіксують "перший удар" ринкових циклів, пропонуючи дієву інформацію для бізнесу, який прагне осідлати хвилі зростання, та інвесторів, які намагаються передбачити зміни. Орієнтуючись на цей часто ігнорований показник, зацікавлені сторони можуть позиціонувати себе на випередження, перетворюючи торгові марки з бек-офісних активів на стратегічні компаси для навігації в майбутньому» ***(Linda Xu, Elizabeth Godfrey.***

The underestimated crystal ball of Australia's economy: how trade marks predict business growth // Davies Collison Cave (https://dcc.com/news-and-insights/the-underestimated-crystal-ball-of-australias-economy-how-trade-marks-predict-business-growth/). 09.05.2025).

***

«…У сучасному бізнес-середовищі захист та максимізація вартості інтелектуальної власності (ІВ) має першорядне значення, особливо в Австралії, де вона є критично важливим активом для багатьох малих підприємств та стартапів. Ліцензійна угода - це важливий юридичний договір, який дозволяє іншим особам використовувати вашу інтелектуальну власність - такі як торгові марки, авторські права, патенти або промислові зразки - на певних умовах без відмови від права власності. По суті, це спосіб "здавати в оренду" ваші ідеї, визначаючи, як, де і як довго вони можуть бути використані, часто в обмін на гонорари або роялті. Австралійський бізнес потребує таких угод, щоб захистити свої інновації, встановити чіткі умови для уникнення суперечок, відкрити можливості для зростання через партнерство та ліцензування, а також забезпечити дотримання австралійського законодавства про захист прав споживачів, антимонопольного законодавства та інших відповідних нормативно-правових актів…

Угода повинна чітко визначати сторони, конкретну ІВ, що ліцензується, сферу використання (включаючи територію та мету), ексклюзивність (чи є ліцензія ексклюзивною або невиключною), умови оплати, заходи контролю якості, а також процеси розірвання/вирішення спорів. Більшість австралійських компаній, які володіють або використовують цінну ІВ, включаючи технологічні стартапи, дизайнерські агентства, виробників, франчайзерів та медіа-компанії, повинні розглянути можливість використання ліцензійних договорів на ІВ…

Угода повинна чітко визначати сторони, конкретну ІВ, що ліцензується, сферу використання (включаючи територію та мету), ексклюзивність (чи є ліцензія ексклюзивною або невиключною), умови оплати, заходи контролю якості, а також процеси розірвання/вирішення спорів. Більшість австралійських компаній, які володіють або використовують цінну ІВ, включаючи технологічні стартапи, дизайнерські агентства, виробників, франчайзерів та медіа-компанії, повинні розглянути можливість використання ліцензійних договорів на ІВ…»
(Alex Solo. IP Licence Agreements Explained: Australian Business Essentials // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/ip-licence-agreements-explained-australian-business-essentials/). 18.05.2025).

***

«…Захист інтелектуальної власності (ІВ) є життєво важливим для австралійського бізнесу на сучасному конкурентному ринку. Він передбачає захист ідей, брендів і творінь для збереження конкурентних переваг і запобігання копіюванню. Щоб забезпечити надійний захист ІВ, компанії

повинні спочатку ідентифікувати всі оригінальні активи, включаючи назви, логотипи, контент, винаходи та конфіденційну інформацію. Дуже важливо забезпечити належне право власності шляхом укладення угод з підрядниками та працівниками, а також зареєструвати ключові права ІВ, такі як комерційні найменування та торгові марки, у Відомстві інтелектуальної власності Австралії для більш ефективного захисту…

Конфіденційну інформацію слід захищати за допомогою угод про нерозголошення або положень про конфіденційність у контрактах з постачальниками, партнерами та співробітниками. Регулярний моніторинг на предмет несанкціонованого використання також має важливе значення, а також проактивні дії щодо забезпечення дотримання прав у разі виявлення порушень. Серед поширених помилок, яких слід уникати, - припущення, що реєстрація надає виключні права, незакріплення передачі прав інтелектуальної власності в контрактах, нехтування реєстрацією торговельних марок і невикористання NDA…

Австралійське законодавство у сфері інтелектуальної власності не є уніфікованим, але такі закони, як Закон про торговельні марки та Австралійський закон про захист прав споживачів, визначають права та обов'язки. Хоча захист деяких об'єктів ІВ, таких як авторське право, є автоматичним, для торговельних марок, патентів і промислових зразків рекомендується реєстрація. Підприємствам часто потрібні різні юридичні документи для захисту своєї ІВ, зокрема угоди про нерозголошення, трудові та підрядні договори, договори про передачу прав на торговельні марки, ліцензійні угоди на ІВ, а також умови та положення. Ці документи забезпечують чітке визначення права власності, захищають конфіденційну інформацію та визначають умови використання ІВ, що в кінцевому підсумку захищає цінні активи бізнесу…» ***(Alex Solo. Protecting Intellectual Property in Australia: Business Owner's Guide // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/protecting-intellectual-property-in-australia-business-owners-guide/). 17.05.2025).***

***

«Запуск бізнесу з виробництва футболок в Австралії, незважаючи на свою креативність, вимагає дотримання різних законодавчих вимог для досягнення довгострокового успіху. Це стосується як продажу індивідуальних дизайнів, так і надання послуг друку на вимогу, запуску передплатної скриньки або перепродажу імпортних футболок через інтернет, фізичні магазини чи змішані моделі. Початкові кроки включають ретельне дослідження та розробку бізнес-плану, щоб визначити вашу унікальну торгову пропозицію, цільовий ринок, логістику та фінанси, а також юридичні та операційні потреби…

Важливим рішенням на початковому етапі є вибір бізнес-структури: Індивідуальний підприємець (проста, особиста відповідальність), партнерство

(спільна власність, угода про потреби) або компанія (Pty Ltd - окрема юридична особа, з обмеженою відповідальністю, вимагає реєстрації ASIC). Незалежно від цього, реєстрація австралійського бізнес-номера (ABN), як правило, є обов'язковою, так само як і реєстрація назви компанії, якщо вона відрізняється від вашої юридичної назви…

Дотримання різних австралійських законів має важливе значення. Залежно від бізнес-моделі, це може включати перевірку правил місцевої ради на наявність дозволів (наприклад, для роботи на дому, роздрібної торгівлі або ринкових кіосків). Важливо, що як продавець товарів, бізнес повинен дотримуватися Австралійського закону про захист прав споживачів (ACL), забезпечуючи точний опис товару, чітку політику відшкодування/повернення, безпеку продукції, гарантії якості та правдиву рекламу. Якщо ви наймаєте персонал, обов'язковим є дотримання трудового законодавства, зокрема Закону про справедливу працю щодо заробітної плати, умов праці, контрактів, охорони здоров'я та безпеки на робочому місці. Захист вашого бренду та дизайну є життєво важливим відповідно до законодавства про інтелектуальну власність (IB); це передбачає реєстрацію торгової марки для назви вашої компанії, логотипу та слоганів, автоматичний захист авторських прав на оригінальну графіку (найкраще підкріплений документацією), а також використання угод про нерозголошення (NDA) при обговоренні конфіденційної інформації. Крім того, якщо ви збираєте дані клієнтів, необхідно дотримуватися австралійського Закону про конфіденційність, що, як правило, вимагає наявності Політики конфіденційності на вашому веб-сайті, а маркетингові електронні листи повинні відповідати вимогам Закону про спам. Нарешті, податкові та фінансові зобов'язання включають потенційну реєстрацію для отримання GST, якщо оборот перевищує $75 000, і ведення точних записів для ATO (Податковий кодекс Австралії)…

Щоб ефективно орієнтуватися в цих юридичних зобов'язаннях, важливо мати ключові юридичні документи, такі як Умови та положення для клієнтів, Умови та положення веб-сайту, Політика конфіденційності, Угоди з постачальниками або виробничі угоди, Угоди про нерозголошення комерційної таємниці, а також, за необхідності, Трудові угоди та Угоди з акціонерами/партнерами. Хоча не всі компанії вимагають всі документи, багато з них є важливими, тому рекомендується отримати індивідуальну юридичну консультацію…

Працювати як фізична особа-підприємець юридично простіше і можливо, але власники бізнесу часто віддають перевагу реєстрації як компанія (Pty Ltd), незважаючи на додаткові витрати та дотримання вимог, насамперед через обмежену особисту відповідальність, яку вона пропонує, її професійний імідж та придатність для зростання та залучення інвестицій. З іншого боку, вихід на ринок за допомогою франчайзингу або купівля вже існуючого бізнесу передбачає певні юридичні кроки, такі як проведення комплексної юридичної перевірки, аналіз складних договорів та дотримання обов'язкового Кодексу

поведінки франчайзингу, що також потребує юридичної підтримки. Загалом, юридична ретельність з самого початку має фундаментальне значення для створення законного і стійкого бізнесу з виробництва футболок в Австралії…» ***(Alex Solo. Starting a T-Shirt Business in Australia: Your Legal Checklist // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/starting-a-t-shirt-business-in-australia-your-legal-checklist/). 14.05.2025).***

***

«Правовий ландшафт для забезпечення патентного захисту, як відомо, дуже складний, і нещодавні дані про те, що приблизно 30 відсотків винахідників - особливо малих і середніх підприємств та індивідуальних авторів - щороку подають власні заявки на попередні патенти, викликають тривогу. У той час як деякі з тих, хто подає заявки самостійно, можуть принаймні залучити внутрішню або зовнішню підтримку у складанні заявок, ті, хто робить це самостійно, часто спотикаються на важливих стратегічних і технічних пастках, а потім виявляють серйозні перешкоди під час судового переслідування або захисту прав…

Однією з поширених помилок є стратегія подання декількох "доповнюючих" попередніх заявок. Хоча Паризька конвенція дозволяє за попередньою заявкою встановлювати дату пріоритету для наступної повної заявки, поданої протягом дванадцяти місяців, винахідники, які неодноразово доповнюють свою первинну заявку без ретельного вилучення або узгодження пріоритетних формул, ризикують визнати ці формули недійсними. Не менш небезпечним є публічне розкриття винаходу - або до першої попередньої заявки, або після неї, але без адекватного опису в попередній заявці, - оскільки таке розкриття може стати рівнем техніки, що підриває або навіть повністю унеможливлює патентоспроможність винаходу. Кілька країн пропонують обмежені пільгові періоди, але покладатися на них без професійної консультації - це ризикована гра…

В основі патентного успіху лежить опис - документ, який Верховний суд США назвав "одним з найскладніших правових інструментів, які важко скласти з точністю". Окрім перерахування технічних деталей, надійний опис повинен відповідати формальним вимогам у різних юрисдикціях, передбачати перевірку експертів і судів, а також представляти винахід достатньо чітко, щоб кваліфікований фахівець міг реалізувати його повну заявлену сферу застосування. Наприклад, згідно з австралійським законодавством, недостатньо сприятливе розкриття може не тільки значно звузити обсяг формули винаходу, але й призвести до відмови у видачі або анулювання виданого патенту…

Не менш згубними є надмірно обмежувальні або двозначні варіанти формулювань. Опис ознак як "суттєвих" або "критичних", відсутність достатньої кількості запасних або резервних варіантів, а також використання випадкових фраз на кшталт "очікується, що..." може мимоволі звузити обсяг формули винаходу або призвести до відмови у видачі патенту. Більше того,

суворі правила внесення змін у деяких патентних відомствах означають, що погано складена специфікація може не залишити місця для маневру навколо несподіваного рівня техніки або для розширення чи звуження формули винаходу під час судового переслідування.

Реальні приклади підкреслюють ці небезпеки. Під час кількох слухань в Австралійському патентному відомстві заявники зіткнулися з тим, що їхні формули були визнані нечіткими або спрямованими на об'єкти, що не підлягають патентуванню, втратили можливість внести зміни для подолання заперечень через відсутність початкової підтримки або не змогли продемонструвати конкретне, суттєве та достовірне використання. Кожна з цих справ могла б мати інший результат, якби з самого початку був залучений кваліфікований патентний повірений, який би розробив надійну стратегію у сфері інтелектуальної власності, керував експериментальною перевіркою та склав специфікацію, здатну витримати суворі вимоги глобального патентного переслідування. Таким чином, хоча подача власної попередньої заявки може здатися економічно вигідною, подальші ризики, пов'язані з можливістю захисту та комерційною цінністю, роблять професійну консультацію на ранніх етапах вкрай необхідною…» ***(Mike Zammit, Jay Rasmussen. Considerations before filing your own provisional patent application // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/australia-before-filing-your-own-provisional-patent/). 21.05.2025).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ), що охоплює такі цінні активи, як відмітні бренди, інноваційні продукти, оригінальний контент і запатентовані процеси, має вирішальне значення для бізнесу, особливо в конкурентному середовищі Австралії. Захист цієї ІВ з першого дня за допомогою відповідних договорів інтелектуальної власності - це не просто юридична формальність, а наріжний камінь для захисту ідей та забезпечення успіху підприємства. Договір про інтелектуальну власність - це юридично обов'язковий договір, який регулює порядок володіння, спільного використання та розпорядження такими об'єктами інтелектуальної власності, як авторські права, патенти чи торгові марки, і визначає права між такими сторонами, як працівники, підрядники, партнери чи ліцензіати...

Ці угоди мають різні форми: Угоди про передачу прав ІВ передають право власності на ІВ (наприклад, від підрядника до компанії); ліцензійні угоди про інтелектуальну власність надають дозвіл на використання ІВ на певних умовах, при цьому право власності зберігається; положення про ІВ у контрактах (наприклад, у трудових угодах) уточнюють право власності на новостворену ІВ; а загальні угоди про ІВ охоплюють будь-які контракти, що стосуються права власності або використання ІВ. Використання правильного договору ІВ забезпечує контроль над ідеями, мінімізує суперечки, може

відкрити нові потоки доходів через ліцензування і часто є необхідним для залучення капіталу або безпечної співпраці…

Для австралійського бізнесу договори ІВ є життєво важливими для захисту активів, оскільки ІВ, створена підрядниками, може юридично належати їм без чіткої угоди. Вони запобігають дорогим суперечкам, встановлюючи чіткі умови, сприяють зростанню та фінансуванню, демонструючи інвесторам чітке право власності на ІВ, уможливлюють отримання доходу за допомогою ліцензування та забезпечують дотримання австралійських законів, таких як Закон про авторське право та Закон про торговельні марки. Укладення договору ІВ передбачає кілька етапів: по-перше, визначення того, яка ІВ потребує захисту (торгові марки, контент, дизайн, конфіденційна інформація); по-друге, прийняття рішення про тип необхідного договору (переуступка, ліцензія, NDA або конкретні положення трудових/підрядних договорів); по-третє, розробка проекту договору з ключовими умовами. Ці умови повинні включати чітке визначення ІВ, дані про власника, обсяг будь-якої ліцензії, умови оплати, гарантії, відшкодування, положення щодо особистих немайнових прав (від яких в Австралії можна відмовитися, але які не можуть бути передані), положення про розірвання договору, механізми вирішення спорів та зобов'язання щодо дотримання конфіденційності…

Договори в сфері ІВ особливо важливі при залученні підрядників або фрілансерів (оскільки оплата не дає автоматичного права власності на ІВ), залученні інвесторів або співзасновників, ліцензуванні брендів або технологій, створенні B2B партнерств або купівлі/продажу бізнесу. Хоча шаблони договорів щодо ІВ доступні, вони несуть ризики, оскільки можуть не відповідати конкретним вимогам австралійського законодавства або унікальним бізнес-обставинам; рекомендується отримати професійну юридичну консультацію для забезпечення надійності та юридичної чинності договорів. Серед поширених помилок, яких слід уникати, - припущення, що оплата дорівнює праву власності на ІВ, нехтування формальною передачею ІВ від засновників до компанії, використання нечітко визначених ліцензійних умов або покладання на усні домовленості замість письмових договорів…

Крім того, структура бізнесу (індивідуальний підприємець, партнерство, компанія, траст) впливає на право власності на ІВ і на те, хто повинен підписувати угоди, причому компанії, як правило, повинні володіти ІВ. Дотримання австралійських законів, таких як Закон про авторське право 1968 року, Закон про торговельні марки 1995 року, Закон про промислові зразки 2003 року та Австралійське законодавство про захист прав споживачів, є обов'язковим. Хоча захист авторських прав в Австралії відбувається автоматично після створення, реєстрація торгових марок, патентів і промислових зразків у Відомстві інтелектуальної власності Австралії забезпечує сильніший правовий захист і часто є необхідною для забезпечення їх дотримання…» ***(Alex Solo. Creating Intellectual Property Agreements: Essential Guide for Australian Businesses // SPRINTLAW PTY LTD***

(https://sprintlaw.com.au/articles/creating-intellectual-property-agreements-essential-guide-for-australian-businesses/). 20.05.2025).

***

«…Виведення нового продукту на ринок є захоплюючою справою, і захист його унікального дизайну має вирішальне значення. Зареєстровані права інтелектуальної власності (ІВ), зокрема права на промисловий зразок, дають змогу захистити зовнішній вигляд вашого продукту - його форму, колір і візерунок - і надають вам ексклюзивні права на його продаж, просування чи розробку. Публічна реєстрація вашого промислового зразка підкріплює ваші права і може стримувати копіювання, а також є вигідною інвестицією для потенційного запобігання майбутнім юридичним проблемам. Щоб відповідати вимогам, продукт повинен мати фізичну форму, бути виготовленим або виготовленим вручну в комерційних масштабах і залишатися таємницею до моменту подачі заявки на промисловий зразок - навіть уникаючи публікацій у соціальних мережах…

В Австралії реєстрація промислового зразка коштує близько 200 доларів і надає ексклюзивні права на строк до 10 років (з можливістю продовження на 5 років), дозволяє розвивати промисловий зразок як бізнес-актив і полегшує його застосування за кордоном. Однак, реєстрація сама по собі не є правом, що підлягає захисту; сертифікація, яка коштує додатково 500 доларів США, необхідна для юридичного захисту вашого промислового зразка та вжиття заходів проти несанкціонованого використання. Цю сертифікацію можна запросити в будь-який час після реєстрації…

Права на промислові зразки є найбільш ефективними в рамках ширшої стратегії захисту ІВ, часто доповнюючи торговельні марки (захист логотипів і брендингу) та патенти (захист винаходів). Після захисту прав інтелектуальної власності важливими кроками є активний моніторинг ринку, реєстрація прав інтелектуальної власності на платформах електронної комерції та використання австралійських прикордонних сил для перехоплення імпорту, що порушує права інтелектуальної власності, а також звернення до них. Для міжнародного захисту настійно рекомендується звертатися за правовою допомогою до відповідних країн через різноманітні та складні правила…» ***(Protecting your unique product against look-alikes // IP Australia (https://www.ipaustralia.gov.au/news-and-community/news/design-rights-protection). 07.05.2025).***

***

Європейський Союз

«Великий бізнес виникає з ідей, але захист цих ідей від крадіжки або витоку є критично важливим завданням для підприємців. Захист інтелектуальної власності (ІВ) є життєво важливим, оскільки відсутність такого

захисту може призвести до втрати доходів, репутації та насичення ринку конкурентами, які копіюють незахищені винаходи чи логотипи. Захист ІВ забезпечує творчий підхід до бізнесу, надає ексклюзивні права та допомагає стартапам виділитися на ринку. Однак захист ІВ передбачає подолання таких викликів, як дії конкурентів, дорогі судові позови про порушення прав, кібератаки, мінливе міжнародне законодавство, що сприяє розвитку ринків контрафактної продукції, та внутрішні витоки інформації…

Щоб ефективно захистити ці важливі активи, компанії повинні прийняти ключові стратегії. Важливе значення має комплексний план захисту ІВ, що включає ідентифікацію та оцінку всіх активів, розуміння законодавчих вимог, реєстрацію важливих патентів чи торговельних марок та моніторинг на предмет їх порушення. Угоди про нерозголошення (NDA) слугують потужним правовим інструментом, що запобігає розголошенню конфіденційної інформації працівниками, інвесторами та партнерами і забезпечує правовий захист у разі порушення. Аналогічно, договори про передачу прав інтелектуальної власності забезпечують чітке визначення права власності, юридично передаючи права від творців, таких як працівники або підрядники, до бізнесу, запобігаючи майбутнім суперечкам…

Окрім нормативно-правової бази, важливе значення має впровадження надійних заходів безпеки. Це включає інформування працівників про важливість ІВ, обмеження доступу до конфіденційних даних, використання захисту паролем та програмного забезпечення для кібербезпеки, моніторинг використання даних та захист фізичних документів. Також необхідне регулярне навчання працівників щодо цих заходів та виявлення загроз. Старанно захищаючи свою інтелектуальну власність, підприємства можуть запобігти підробці, отримати правовий захист, підвищити свою цінність для залучення інвесторів, створити можливості для ліцензування та зміцнити довіру до себе на ринку…» ***(Safeguarding Business Ideas: The Value of Intellectual Property // IP Location (https://www.iplocation.net/safeguarding-business-ideas-the-value-of-intellectual-property). 03.05.2025).***

***

«…Європейське патентне відомство (EPO) та Європейський інститут інновацій та технологій (EIT) поділилися інформаційним бюлетенем, що підсумовує результати їхньої постійної співпраці в галузі навчання та обміну знаннями. Спільний робочий план на 2024 рік успішно просуває цю співпрацю, спираючись на Меморандум про взаєморозуміння, підписаний у 2022 році.

Надаючи винахідникам знання та інструменти, необхідні для виведення їхніх ідей на ринок, EPO та EIT активно сприяють досягненню цілей, викладених у Компас конкурентоспроможності Європейського Союзу. Спільні ініціативи EPO та EIT пропонують практичну допомогу стартапам, МСП та їхнім стратегіям розширення, покращуючи при цьому доступ до венчурного

капіталу та зміцнюючи співпрацю між університетами, дослідницькими організаціями та промисловістю. Разом ці дії зміцнюють конкурентоспроможність Європи та сприяють створенню більш динамічної та інноваційної економіки…» ***(EPO and EIT showcase latest innovation initiatives // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/epo-and-eit-showcase-latest-innovation-initiatives). 07.05.2025).***

***

«…Статистика Європейського патентного відомства (ЕРО) слугує компасом ринкового попиту, відображаючи, де сходяться виклики, можливості та інновації, а не просто демонструючи інтереси винахідників... Найшвидше зростають електричні машини та енергетика - на 8,9 %, що відображає глобальний потяг до "зеленої" енергетики, накопичувачів, інтелектуальних мереж та електрифікованих приводів - наочний доказ того, що гроші та політика зближуються у сфері екологічно чистих технологій. Комп'ютерні технології, цифрова основа для ШІ та індустрій, керованих даними, зростають на 3,3 %, що свідчить про постійні інвестиції у швидшу обробку даних, розумнішу аналітику та програмне забезпечення, яке буде основою економіки завтрашнього дня. На противагу цьому, кількість патентів на цифрові комунікації знизилася на 6,3 %; базові можливості зв'язку вже дозріли, а інновації мігрують до мереж зі штучним інтелектом і вдосконаленим стисненням, тому підприємці повинні відповідним чином переорієнтуватися. Медичні технології, на диво, знизилися на 3%, що свідчить про те, що європейський бум старіння населення зміщується від нових гаджетів до нових моделей догляду та надання послуг - компаніям, що працюють у сфері медичних технологій, можливо, доведеться впроваджувати інновації в організації, а не в апаратному забезпеченні. Висновок: патенти відображають попит; відстежуйте, де кількість заявок зростає або падає, і ви побачите, де знаходяться наступні комерційні можливості…» ***(Marco Coolen. Patent figures reveal what the market needs // IO+ (https://ioplus.nl/en/posts/patent-figures-reveal-what-the-market-needs). 04.05.2025).***

***

«…Колір може функціонувати як торговельна марка, але лише тоді, коли громадськість почала сприймати цей конкретний відтінок як невіддільний від товарів чи послуг певної компанії. Однак такі торговельні марки є надзвичайно рідкісними - лише 25 існують у країнах Бенілюксу та 300 в ЄС - через сувору вимогу, згідно з якою колір має бути "встановлений" через широке визнання. Наприклад, бузковий колір упаковки Milka є синонімом шоколаду, закріплений десятиліттями послідовного використання та маркетингу, тоді як блакитний колір KLM захищений для авіаперевезень, але співіснує зі схожими відтінками у неспоріднених галузях, таких як стоматологія Oral-B, що надає стоматологічні послуги. Система балансує між

ексклюзивністю та практичністю: кольори можуть використовуватися у не пов'язаних між собою галузях, але можуть викликати юридичні конфлікти, коли їх використовують конкуренти в тому ж секторі…

Збереження кольорової торговельної марки вимагає пильності. Навіть такі знакові бренди, як T-Mobile, який втратив свою пурпурову торговельну марку в країнах Бенілюксу у 2023 році, стикаються з проблемами, якщо не можуть довести постійне, активне використання та загальнорегіональну обізнаність. Це підкреслює, що реєстрація - це не кінцевий пункт, а постійний обов'язок інвестувати у видимість та захист прав. Для підприємців кольорові торговельні марки здебільшого не мають значення, якщо тільки вони не очолюють бренд із візуально домінуючою, давно усталеною ідентичністю. Хоча ці знаки забезпечують потужний захист від галузевої імітації, їх використання вимагає суворого доказу споживчих асоціацій, що робить їх стратегією з високими ставками і високою винагородою, зарезервованою для лідерів ринку. Зрештою, захист і утримання кольорової торговельної марки віддзеркалює парадокс інновацій: вони вимагають невпинних зусиль для збереження того, що було ретельно виплекано…» ***(Lotte Leek. Monopoly on a color? Only when it's your recognized identity // IO+ (https://ioplus.nl/en/posts/monopoly-on-a-color-only-when-its-your-recognized-identity). 11.05.2025).***

***

«…Патентний індекс Європейського патентного відомства за 2024 рік показує, що в той час як загальна кількість патентних заявок залишалася стабільною на рівні 199 264 заявок, заявки в галузі харчової хімії скоротилися на 8,8% до 2 113 заявок, незважаючи на те, що це величезний ринок, на якому постійно впроваджуються інновації. Така розбіжність між інноваціями в харчовій промисловості та патентною статистикою може мати кілька пояснень…

По-перше, методи класифікації Європейського патентного відомства можуть спотворювати інновації в харчових технологіях, оскільки деякі досягнення, такі як альтернативні білки, можуть бути віднесені до категорії біотехнологій, а не харчової хімії. По-друге, виробники харчових продуктів традиційно надають перевагу захисту торгових марок, а не патентам на продукти, оскільки торгові марки забезпечують більш тривалий захист, який може витримати зміну рецептури продукту, спричинену зміною споживчих уподобань. По-третє, багато харчових компаній віддають перевагу комерційній таємниці, а не патентам, оскільки вони можуть забезпечити безстроковий захист, якщо їх успішно підтримувати. Також може існувати хибна думка, що харчові продукти є менш патентоспроможними, ніж інновації в таких галузях, як електроніка, що потенційно може призвести до того, що компанії втратять цінні можливості захисту. Насправді, харчові продукти - це складні композиції, розроблені для того, щоб відповідати численним складним вимогам - смаку,

поживності, текстурі, стійкості при зберіганні, а також, все частіше, екологічності та етичним міркуванням… Інноваційна робота розробників рецептур харчових продуктів заслуговує на такий самий патентний захист, який зазвичай отримують інші галузі. Хоча харчова хімія, можливо, ніколи не зрівняється з такими галузями, як комп'ютерні технології, за кількістю патентів, компанії, що виробляють харчові продукти та напої, виграють від того, що патенти займуть більш помітне місце у їхніх стратегіях інтелектуальної власності…» ***(Jennifer Bailey. IP Ingredients: Why are food tech patent applications in Europe falling? // HGF Ltd (https://www.hgf.com/blogs/ip-ingredients-why-are-food-tech-patent-applications-in-europe-falling/). 05.2025).***

***

«З початку 2000-х років Європа намагається зберегти свою глобальну конкурентоспроможність, спочатку відстаючи від США, а останнім часом і від Китаю, що значною мірою пов'язано з недостатніми інвестиціями приватного сектору в дослідження і розробки (R&D). Оскільки технології стають стрижнем для відродження традиційних галузей промисловості та сприяння швидкому зростанню стартапів, пріоритетні галузі, такі як комп'ютерні технології, електричні машини, енергетичні системи та цифрові комунікації, потребують невідкладної уваги. Патентний індекс EPO 2024 підкреслює лідерство Європи в галузі водню, переробки пластмас та електромереж, але відзначає постійне відставання у сферах акумуляторів, фармацевтики та штучного інтелекту (ШІ). Щоб змінити цю тенденцію, автори звіту закликають до збільшення і більш цілеспрямованого інвестування, поєднуючи державне фінансування зі стимулами для залучення приватного капіталу - наприклад, механізмами зниження ризиків - для забезпечення того, щоб інновації, розроблені в Європі, також вироблялися там.

Права інтелектуальної власності, зокрема патенти, відіграють ключову роль у цих зусиллях. Окрім правового захисту, патенти стимулюють науково-дослідницьку діяльність та уможливлюють монетизацію через ліцензування та партнерства. Патентомісткі галузі створюють понад 17% ВВП ЄС і забезпечують зайнятість майже 19% робочої сили, демонструючи стійкість під час спадів та кращий доступ до фінансування. Однак, малі та середні підприємства (МСП), університети та дослідницькі центри недостатньо використовують патенти, на які припадає лише 20% щорічних заявок, незважаючи на те, що вони представляють більшість заявників - здебільшого через їхню складність та дорожнечу…

Європейське патентне відомство (EPO) запровадило заходи для вирішення цих проблем. У 2024 році воно розширило систему знижок (30% знижка для мікропідприємств та науково-дослідних установ) і запустило Deep Tech Finder - безкоштовну платформу, на якій розміщено 11 000 стартапів та побічних продуктів, щоб підвищити їхню видимість та залучити венчурний капітал. Однак найбільш трансформаційною розробкою є унітарна патентна

система (UP), що запрацювала з червня 2023 року. Впорядковуючи патентний захист у країнах-учасницях ЄС та скорочуючи витрати - потенційно на 82%, якщо до неї приєднаються всі 27 країн-членів, - система UP усуває обтяжливі національні збори, переклади та юридичні складнощі. МСП, які перетворюють 60% виданих їм європейських патентів на унітарні патенти, продемонстрували значну активність, а Об'єднаний патентний суд (UPC) вже ухвалив понад 1 000 рішень…

Забезпечення якості патентів залишається ключовим для стимулювання інновацій. Суворий процес експертизи EPO, який підтримується 4 000 експертів та інструментами зі штучним інтелектом, гарантує, що патенти захищають справді нові винаходи. Лише 55-60% заявок задовольняються, що підкреслює високі стандарти відомства. Така суворість запобігає придушенню конкуренції надто широкими патентами, що викликає занепокоєння в таких сферах, як стандартні основні патенти (SEP) на такі технології, як 5G і Wi-Fi. Хоча SEP вимагають справедливого, розумного та недискримінаційного (FRAND) ліцензування для забезпечення доступу до ринку, залишаються проблеми з прозорістю - особливо для МСП - щодо суттєвості патенту, права власності та витрат…

Нещодавні шестимісячні консультації Європейської Комісії щодо SEP, які відбулися після відкликання запропонованих нормативних актів, надають можливість удосконалити нормативну базу. EPO, разом з національними патентними відомствами, прагне поділитися своїм досвідом у рамках поточного дослідження з питань патентів і стандартів, а також майбутньої конференції "Патенти, стандарти та інновації". Ці зусилля підкреслюють необхідність співпраці, прозорості та системних удосконалень для масштабування інновацій. Економічне майбутнє Європи залежить від перетворення її патентної екосистеми на каталізатор зростання, забезпечення перетворення передових ідей на конкурентоспроможні галузі та спільний технологічний прогрес» ***(António Campinos. European Patent Office to help secure Europe's competitive edge // Euractiv (https://www.euractiv.com/section/tech/opinion/european-patent-office-to-help-secure-europes-competitive-edge/). 13.05.2025).***

***

«Європейське патентне відомство (EPO) опублікувало дослідження під назвою "Стандарти та європейська патентна система"... У дослідженні вивчається взаємодія між патентами та технічними стандартами, зокрема, особлива увага приділяється стандартним основним патентам (SEP) та судовим спорам щодо них у Європі…

Деякі з ключових висновків включають:

- EPO має колекцію попереднього рівня техніки, що налічує понад 5 мільйонів документів, пов'язаних зі стандартами.
- Інтеграція баз даних організацій з розробки стандартів (SDO) у процес видачі патентів призвела до постійного зростання кількості цитувань цих

документів експертами. У технологічних галузях з інтенсивною діяльністю зі стандартизації понад 30% звітів про пошук містять досьє, пов'язані з SDO.

- Цитування експертами документів у базах даних SDO встановлюють природний зв'язок між стандартами та патентними заявками.
- Існує значний збіг між наявністю та кількістю цитувань документів SDO та ймовірністю оголошення патенту як SEP.
- Об'єднаний патентний суд зарекомендував себе як важливе місце для розгляду судових процесів щодо патентів на сертифікацію (SEP)…» ***(Technology standards and patents for Europe's digital future // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/technology-standards-and-patents-europes-digital-future). 14.05.2025).***

***

«Міжнародна торгівля відкрила нові шляхи для зростання та інновацій, але водночас збільшила ризики для захисту інтелектуальної власності. Нове спільне дослідження OECD та EUIPO, проведене на основі даних про митні вилучення за 2021 рік, оцінює як масштаби, так і анатомію торгівлі контрафактною продукцією в усьому світі та в межах Європейського Союзу. За оцінками, у 2021 році в обігу перебувало підроблених товарів на суму близько 467 мільярдів доларів США - близько 2,3 % усієї світової торгівлі товарами, тоді як імпорт контрафактної продукції лише до ЄС сягнув 99 мільярдів євро, або 4,7 % усього імпорту з-поза меж Євросоюзу. Китай і Гонконг залишаються основними джерелами цих нелегальних товарів, а Туреччина йде слідом на невеликій відстані. Хоча одяг, взуття та аксесуари, такі як сумки, очолюють списки вилучених товарів, підробки охоплюють близько п'ятдесяти товарних категорій, що свідчить про масштабність проблеми. У дослідженні поєднано торговельну статистику Організації Об'єднаних Націй з детальними даними про вилучення контрафактної продукції від Європейської комісії, Всесвітньої митної організації та Імміграційної та митної служби США; за допомогою статистичного моделювання визначено країни, найбільш схильні до експорту контрафактної продукції, та групи товарів, які є найбільш вразливими до порушення прав інтелектуальної власності. Інформація, отримана від працівників митних органів країн ОЕСР, доповнює кількісний аналіз, що дає змогу отримати найновішу картину глобального впливу підробок на світовий ринок» ***(Mapping Global Trade in Fakes 2025 // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/publications/mapping-global-trade-in-fakes-2025). 07.05.2025).***

***

«…Обсяг німецької юрисдикції - на суші, в повітряному просторі або в самому космосі - є складним правовим питанням, особливо щодо інтелектуальної власності. Німецькі принципи територіальності у поєднанні з

концепцією "res communis" Договору з космосу (OST), як правило, означають, що німецьке законодавство не поширюється автоматично на космічні простори. Договір про космос, який вважається основоположною угодою в галузі космічного права, визначає космічний простір як сферу, що належить усім народам, а не окремій державі…

Однак принцип квазітериторіальності дозволяє Німеччині здійснювати юрисдикцію над об'єктами, зареєстрованими і запущеними нею, такими як космічні апарати та їхні екіпажі. Це означає, що на борту німецького космічного апарату застосовуються, наприклад, німецькі патенти та авторські права. Аналогічно, право власності на об'єкти в космосі не змінює їхнього правового статусу за німецьким законодавством.

Крім того, німецьке законодавство може виходити за межі космічних апаратів відповідно до принципу наслідків, особливо якщо порушення прав інтелектуальної власності відбувається на території Німеччини через дії, що відбуваються в космосі. Але якщо порушення відбувається лише в космосі, то діють правила OST…

До інтелектуальної власності, створеної в космосі, зазвичай застосовується принцип територіальності (Schutzlandprinzip): діє законодавство країни, де шукається захист (наприклад, де подається патентна заявка). Це особливо просто для зареєстрованих прав, таких як патенти. Авторське право, однак, має більше нюансів і часто покладається на принцип країни першої публікації для опублікованих творів або на громадянство автора для неопублікованих творів.

Ключовим залишається питання: що відбувається, коли права інтелектуальної власності порушуються виключно в космосі? Наразі не існує загальноприйнятої правової бази для вирішення цього екстериторіального питання, незважаючи на зростаючу активність в космосі з боку урядів, промисловості та науковців. Хоча в цілому переважає принцип "res communis", розробляються різні рішення, що підкреслюють еволюцію правового ландшафту космосу та його вплив на захист інтелектуальної власності. По суті, хоча юрисдикція Німеччини не поширюється автоматично на космос, існують механізми захисту німецької інтелектуальної власності як на об'єктах, які вона контролює в космосі, так і шляхом застосування її законів у випадках, коли космічні дії мають наслідки на Землі…» ***(Dominik Eickemeier, Dr. Andreas Lenz. Geistiges Eigentum im Weltraum - Eine Bestandsaufnahme aus deutscher Sicht // HEUKING (https://www.heuking.de/de/news-events/newsletter-fachbeitraege/artikel/geistiges-eigentum-im-weltraum-eine-bestandsaufnahme-aus-deutscher-sicht.html). 08.05.2025).***

***

«Стратегія інтелектуальної власності (ІВ) - це структурований підхід до управління портфелем об'єктів ІВ, що охоплює авторські права, торговельні марки, промислові зразки та патенти. Хоча це важливо для

бізнесу будь-якого розміру, підтримка глобального захисту ІВ є складним і дорогим процесом через регулярні платежі (наприклад, за продовження дії патентів, реєстрацію торгових марок) і потенційні судові витрати. Без узгодженої стратегії компанії ризикують неефективно витрачати кошти на непотрібний захист і бути вразливими перед конкурентами, які використовують їхню ІВ, що може підірвати ринкову позицію та цінність бренду…

Добре розроблена стратегія у сфері ІВ пропонує значні переваги: забезпечення монополії на ключові технології або бренди, створення довгострокових конкурентних переваг, уможливлення судових позовів проти недобросовісної практики, підвищення довіри до ринку та розблокування доходів через ліцензування, продаж або податкову оптимізацію (наприклад, режими "патентної скриньки"). І навпаки, нехтування управлінням ІВ призводить до таких ризиків, як патентний тролінг - коли конкуренти або треті особи масово реєструють патенти з метою отримання компенсації - або втрата ексклюзивних прав на інновації через передчасне розкриття або подачу заявок конкурентами…

Важливими компонентами ефективної стратегії у сфері ІВ є наступні:

- Аудит ІВ: Оцінка існуючих активів для встановлення базової лінії для визначення пріоритетів захисту.
- Реєстрація торгових марок: Захист ідентичності бренду в різних юрисдикціях, блокування підроблених оголошень в Інтернеті (наприклад, Google Ads) та використання знаків як застави для фінансування.
- Захист промислових зразків: Забезпечення унікальної естетики продукту, що є життєво важливим у таких галузях, як електроніка чи дизайн меблів.
- Управління патентами: Зосередження уваги на нових, винахідницьких та комерційно застосовних технологіях для запобігання порушень та сприяння інноваціям.
- Внутрішня документація: Впровадження NDA, політики використання ШІ та податкових стратегій, узгоджених з активами ІВ.

Компанії на ранніх стадіях розвитку, особливо стартапи, отримують вигоду від інтеграції планування ІВ на етапах досліджень і розробок або бізнес-моделювання. Проактивні заходи, такі як подача основних патентів до початку співпраці або публічне розкриття інформації, запобігають викраденню інновацій конкурентами. Індивідуальні стратегії, адаптовані до розміру, галузі та бюджету компанії, забезпечують виділення ресурсів на високоефективний захист…

Надійна стратегія у сфері ІВ не є винятком лише для транснаціональних корпорацій. Навіть малі підприємства досягають конкурентної стійкості, інвестиційної привабливості та сталого зростання завдяки систематичному управлінню своїми інтелектуальними активами, доводячи, що стратегічне управління ІВ є наріжним каменем успіху сучасного бізнесу…» ***(Łukasz Kulicki. Strategia zarządzania IP – jak skutecznie chronić własność intelektualną w firmie?***

// AFTER LEGAL (https://afterlegal.pl/jak-skutecznie-chronic-wlasnosc-intelektualna-ip-w-firmie/). 06.05.2025).

***

«13 травня 2025 року Рада ЄС у своїй культурній конфігурації, до якої входять міністри культури з усіх країн-членів ЄС, ухвалила висновки, спрямовані на підтримку молодих митців та культурних і креативних професіоналів на початку їхньої кар'єри. Визнаючи культурні та креативні сектори (CCS) ключовими рушіями інновацій та зайнятості, зокрема через інтелектуальну власність, міністри підкреслили виклики, з якими стикаються молоді професіонали, зокрема обмежені знання про підприємництво, економіку, правові рамки (такі як авторське право та права інтелектуальної власності), доступ до фінансування та обізнаність про соціальне забезпечення.

Щоб усунути ці прогалини, Рада запропонувала державам-членам інтегрувати відповідний зміст у мистецьку освіту, допомагаючи молодим фахівцям розвивати необхідні навички підприємництва, чесних практик, авторського права, цифрових інструментів (включно з можливостями та ризиками штучного інтелекту), а також ширших рамок інтелектуальної власності. У висновках також підкреслюється важливість дотримання авторського права та суміжних прав для захисту роботи митців і творчих особистостей.

Це рішення є важливим кроком на шляху до розширення можливостей молодих фахівців та захисту їхніх прав ІВ, що відповідає зобов'язанням EUIPO, передбаченим Стратегічним планом 2030, щодо підвищення обізнаності молодих творчих працівників у сфері ІВ та забезпечення дотримання їхніх прав, а також створення Центру знань з авторського права» ***(EU culture ministers call for support for young artists and cultural professionals, including on protecting their intellectual property rights // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/eu-culture-ministers-call-for-support-on-protecting-their-intellectual-property-rights). 14.05.2025).***

***

«Понад десять років Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) збирає звіти, які показують, як користувачі систем інтелектуальної власності (ІВ) систематично стають мішенню для шахраїв, які використовують загальнодоступні дані про правовласників та заявників для здійснення транскордонного шахрайства. Щоб краще зрозуміти цю проблему, Європол випустив ситуаційний звіт за 2024 рік під назвою "Шахрайство з оманливими платіжними вимогами, спрямоване на власників прав інтелектуальної власності", профінансований EUIPO. Цей звіт оновлює попередні стратегічні висновки та підкреслює значне зростання шахрайських дій, спрямованих проти власників прав інтелектуальної власності та заявників. Шахраї використовують складні методи, такі як підміна

електронної пошти та фішинг, часто видаючи себе за офіційні відомства ІВ, такі як EUIPO, використовуючи підроблені сертифікати та логотипи, щоб виглядати легітимними. Вони використовують онлайн-базу даних EUIPO та реєстри національних відомств ІВ для ідентифікації жертв…

З початку 2023 року різко зросла кількість платіжних запитів, надісланих електронною поштою, хоча поштові відправлення залишаються найпоширенішим способом контакту. Шахраї зазвичай вимагають в середньому близько 1 500 євро, отримуючи щорічний прибуток понад 26 мільйонів євро, який вони використовують для покращення логістики, впровадження передових технологій та розширення своєї діяльності в усьому світі. Зростання цифровізації та штучного інтелекту ще більше полегшило цю злочинну діяльність. EUIPO покликане захищати правовласників та заявників ІВ у всьому ЄС, тісно співпрацюючи з Європолом, іншими правоохоронними органами та Мережею протидії шахрайству. Ця співпраця призвела до винесення кримінальних судових рішень у Швеції (2017 рік) та Німеччині (2024 рік), які встановили, що надсилання оманливих платіжних вимог є шахрайством, створивши важливі правові прецеденти.

EUIPO також координує роботу Мережі протидії шахрайству, до якої входять представники національних і регіональних відомств ІВ країн ЄС, EFTA, Європейського патентного відомства (EPO), Всесвітньої організації інтелектуальної власності (WIPO), Європолу, Євроюсту, відомств ІВ країн-кандидатів на вступ до ЄС, а також різноманітних асоціацій користувачів. EUIPO радить усім заявникам та власникам прав інтелектуальної власності проявляти обережність при отриманні платіжних вимог та перевіряти їх автентичність…» ***(Europol and EUIPO reveal updated situation report on misleading invoices // European Union Intellectual Property Office (EUIPO) (https://www.euipo.europa.eu/da/news/europol-and-euipo-reveal-updated-situation-report-on-misleading-invoices). 16.05.2025).***

***

«За словами міністра торгівлі Джорджа Папанастасіу, останніми роками Кіпр активно зміцнює свої права та процеси у сфері інтелектуальної власності (ІВ) з метою сприяння інноваціям та економічному зростанню. Виступаючи на зустрічі з представниками Офісу інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), міністр підкреслив вирішальну роль ІВ у захисті творчості, заохоченні інвестицій та перетворенні ідей на ринкові активи, що в кінцевому підсумку сприяє зміцненню довіри між винахідниками та бізнесом. Він визнав прогрес EUIPO у гармонізації інструментів ІВ в ЄС, але наголосив на необхідності подальшого прискорення, особливо для підтримки малого та середнього бізнесу та стартапів у захисті їхніх нематеріальних активів. Папанастасіу підкреслив зростаючу екосистему стартапів, університетів та наукомістких компаній на Кіпрі, а також відзначив зусилля Департаменту реєстратора компаній та інтелектуальної власності з

модернізації за допомогою цифрових платформ, інформаційних кампаній та політичних реформ, спрямованих на приведення у відповідність до найкращих практик ЄС, вважаючи надійну систему ІВ життєво важливою для національної та європейської стійкості. Він підсумував, що ІВ є стратегічним інструментом для формування конкурентоспроможної та інноваційної Європи…» ***(Elias Hazou. Intellectual property driving innovation, minister says // cyprus-mail.com (https://cyprus-mail.com/2025/05/06/intellectual-property-driving-innovation-minister-says). 06.05.2025).***

***

«Деглобалізація та протекціонізм, спричинені змінами у торговельній політиці між США та їхніми партнерами, переформатовують світові ринки, що має значні наслідки для компаній з інтелектуальної власності (ІВ) та виробників харчових продуктів і напоїв в ЄС. Тарифи, якими оподатковуються імпортні товари з метою підтримки вітчизняної промисловості, часто призводять до зростання споживчих цін, порушення ланцюгів поставок і звуження вибору товарів. Для виробників харчових продуктів і напоїв, які працюють на чутливих до цін ринках, ці заходи змушують переоцінювати ланцюги постачання, спонукаючи до пошуку альтернативних ринків, таких як Канада (через торговельні угоди, такі як CETA між ЄС і Канадою), Китай і арабський світ, де залежність від імпорту є високою. Цей зсув збільшує попит на захист ІВ, зокрема торговельних марок, патентів і промислових зразків, у нових юрисдикціях. Хоча торгові марки ЄС (EUTM) забезпечують широкий захист у всіх країнах-членах, компанії повинні надавати пріоритет подачі заявок на інтелектуальну власність на ринках, що розвиваються, оскільки процеси реєстрації можуть забирати багато часу. Стратегії ліцензування стають важливими інструментами для управління тарифами: партнерство з місцевими виробниками для виробництва товарів на внутрішньому ринку може зменшити витрати, хоча ліцензійні угоди повинні передбачати тарифи роялті та захист прав інтелектуальної власності. Однак тарифи також можуть сприяти поширенню підроблених товарів, оскільки вищі ціни на справжню продукцію створюють можливості для підроблених альтернатив, хоча й меншою мірою у секторі харчових продуктів та напоїв, ніж у секторі предметів розкоші. Щоб адаптуватися, компаніям слід переглянути портфоліо об’єктів інтелектуальної власності, провести перевірку дозволів, а також адаптувати упаковку та брендинг до нових ринків. Вони також повинні відстежувати зміни в політиці, взаємодіяти з митними органами та проактивно захищати права ІВ. Довгострокові стратегії включають диверсифікацію володінь ІВ у різних країнах, використання стабільних центрів, таких як Ірландія, та захист реєстрацій у США від майбутніх змін у торговельній політиці. Зрештою, стійка стратегія у сфері ІВ, що поєднує диверсифікацію ринку, ліцензування та проактивний захист, має важливе значення для подолання викликів деглобалізації та захисту бізнес-інтересів в умовах

мінливого торговельного ландшафту…» ***(Hazel McDwyer, John Milligan. Deglobalisation and Tariffs – Risks and Opportunities for IP // Mason Hayes & Curran LLP (https://www.mhc.ie/latest/insights/deglobalisation-and-tariffs-risks-and-opportunities-for-ip). 16.05.2025).***

***

«Торгові марки мають важливе значення для ідентичності бренду, захищаючи такі елементи, як назви компаній, логотипи чи слогани, але ефективний захист вимагає більше, ніж просто реєстрація. Ключовими факторами є вибір правильних класів товарів і послуг для забезпечення всебічного охоплення, передбачення майбутніх потреб бізнесу та уникнення прогалин у захисті. Активний правозастосування має вирішальне значення, оскільки права не є самозахистом - інструменти моніторингу можуть виявляти схожі знаки, що дає змогу вчасно протидіяти порушенню. Безперервне використання зареєстрованого знака є життєво важливим, оскільки тривале невикористання (зазвичай п’ять років) може призвести до його анулювання, що вимагає послідовного публічного використання та належного документування. Необхідно враховувати територіальну приналежність, оскільки захист в одному регіоні (наприклад, в Ірландії) не поширюється на інші, що вимагає стратегічної реєстрації на ключових ринках на національному рівні, рівні ЄС, Великої Британії або на міжнародному рівні, наприклад, у рамках Мадридського протоколу. При співпраці з третіми сторонами, чіткі контракти та угоди про конфіденційність мають важливе значення для захисту ІВ, визначення права власності та регулювання використання бренду. Крім того, захист комерційної таємниці та конфіденційної інформації набуває вирішального значення в партнерських відносинах. Зрештою, управління торговельними марками вимагає проактивних стратегій, включаючи регулярний перегляд портфоліо, адаптацію до ринкових змін та консультації з юридичними експертами для узгодження захисту ІВ з бізнес-цілями, забезпечення стійкості до таких викликів, як деглобалізація та захист розрізняльної здатності брендів…» ***(Eimear O’Brien. Protecting Your Trade Marks // Mason Hayes & Curran LLP (https://www.mhc.ie/latest/insights/protecting-your-trade-marks). 15.05.2025).***

***

«Європейське патентне відомство (ЕРО) опублікувало новий аналітичний звіт під назвою "Пластмаси в перехідний період", в якому підкреслюється значне зростання інновацій, спрямованих на відновлення та переробку пластикових відходів. Визнаючи серйозну екологічну загрозу, яку становлять пластикові відходи, незважаючи на їхню життєво важливу роль у суспільстві, автори звіту підкреслюють, як ці інновації сприяють просуванню до циркулярної економіки. Ця позитивна тенденція тісно пов’язана з кількома Цілями сталого розвитку ООН, зокрема ЦСР 12 (Відповідальне споживання та виробництво), а також ЦСР 6, 14 і 15. У звіті, який досліджує п’ятдесят років

інновацій, заснованих на 12 924 унікальних винаходах у сфері утилізації та переробки відходів, також детально розглядаються тенденції патентування серед ключових гравців галузі, стартапів та науково-дослідних інститутів. Він показує, що інновації у сфері поводження з пластиковими відходами зростали значно швидше, ніж в інших технологічних галузях: кількість заявок на патенти зросла у 18 разів між 1990 і 2023 роками, і ця тенденція стала більш помітною після 2015 року, а в 2020-х роках різко прискорилася» ***(EPO Releases New Insight Report: Plastics in Transition // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/epo-releases-new-insight-report-plastics-transition-2025-05-03_en). 03.05.2025).***

***

«Опубліковано річний звіт Апеляційної палати Європейського патентного відомства за 2024 рік, в якому підкреслюється, що головним пріоритетом залишається прийняття високоякісних рішень. Зміни до Правил процедури, що набули чинності 1 січня 2024 року, спрямовані на підвищення гнучкості в управлінні справами та забезпечення прав сторін, сприяючи гармонізації, передбачуваності та ефективності. Зусилля, спрямовані на підтримку якості та гармонізацію, також включали внутрішні семінари, професійний розвиток та зовнішні обміни з національними судами, UPC, користувачами та представниками…

У 2024 році Апеляційні палати отримали 1 497 справ за технічними апеляціями та вирішили 3 017 справ, що майже вдвічі перевищило вхідне навантаження. Як наслідок, кількість нерозглянутих справ технічної апеляції зменшилася на 31% порівняно з 2023 роком і на кінець року становила 3 387 справ. До червня 2024 року частка справ, розгляд яких триває понад 30 місяців, скоротилася до менш ніж 10%, що свідчить про успішне досягнення всіх цілей, поставлених після структурної реформи. Наразі перед колегіями стоїть ще більш амбітна мета: до кінця 2025 року скоротити частку справ, що перебувають на розгляді понад 24 місяці, до не більше ніж 10% від загальної кількості справ, що перебувають на розгляді, вже скоротивши їх з 1 339 до 729 у 2024 році. Цей значний успіх пояснюється сильною прихильністю всіх голів, членів та допоміжного персоналу…» ***(Annual Report 2024 of the Boards of Appeal of the European Patent Office // The Patent Lawyer Magazine (https://patentlawyermagazine.com/annual-report-2024-of-the-boards-of-appeal-of-the-european-patent-office/). 15.05.2025).***

***

"Walmart Birkin", доступна за ціною сумочка, що імітує культовий бренд Hermès Birkin, викликала значну дискусію, висвітливши складну правову та етичну межу між натхненними "дублікатами" та нелегальними підробками. Хоча підробки мають на меті відтворити зовнішній вигляд предметів розкоші без використання оригінального брендингу, їхня законність

залежить від того, чи не порушують вони права інтелектуальної власності (ІВ), насамперед, права на торговельну марку та фірмовий стиль. Авторське право, як правило, не захищає функціональні предмети, такі як сумки, але законодавство про торговельні марки, особливо торговельний стиль, захищає відмітні елементи дизайну (наприклад, форму, ручки та фурнітуру Birkin), які споживачі асоціюють з певним брендом…

На сумці Walmart немає логотипу Hermès, але їхня близька схожість все одно може становити порушення прав на товарний вигляд, якщо Hermès зможе довести, що її дизайн нефункціональний і має "вторинне значення" - тобто споживачі миттєво впізнають її як Hermès, навіть без етикетки. У модній індустрії часто виникають подібні суперечки, і такі бренди, як Christian Louboutin та Gucci, успішно захищають свої фірмові елементи. Для дизайнерів і підприємців це слугує застереженням уникати копіювання унікальних ідентифікаторів брендів і зосереджуватися на оригінальності, а в разі сумнівів звертатися за юридичною консультацією. Для споживачів купівля дублікатів часто є законною, тоді як купівля підробок (які використовують підроблені логотипи) не є такою і підтримує неетичну практику. Зрештою, Walmart Birkin існує в правовій сірій зоні, що підкреслює постійні дебати про оригінальність у моді та важливість поваги до інтелектуальної власності для заохочення творчості та інновацій…» ***(Copyright, Trademarks, and the Walmart Birkin: Dupe or Counterfeit? // Michelson 20MM Foundation (https://michelsonip.com/copyright-trademarks-and-the-walmart-birkin-dupe-or-counterfeit/). 06.05.2025).***

***

«…Коли служба моніторингу торговельних марок виявляє заявку на торговельну марку, що потенційно порушує ваші права, дуже важливо ретельно зважити всі можливі варіанти. Терпиме ставлення до "низькоризикових" порушень може призвести до втрати ваших прав через свідому мовчазну згоду. Якщо заявка на торговельну марку схожа на вашу зареєстровану торговельну марку для таких самих або споріднених товарів чи послуг, важливо вжити заходів. Хоча заявки з високим ступенем ризику вимагають негайного заперечення, ви можете розглянути менш агресивний підхід у випадках з низьким ступенем ризику, наприклад, повідомити заявника і попросити його відкликати заявку та припинити її використання…

Однак бездіяльність може мати довгострокові наслідки. Відповідно до законодавства ЄС та національних законів про торговельні марки, власники торговельних марок можуть вживати заходів проти більш молодих, ідентичних або схожих торговельних марок. Це право можна втратити, якщо ви свідомо допускаєте використання молодшої торговельної марки протягом п’яти років поспіль. Така "свідома мовчазна згода" вимагає знання про існування молодшого знака, що може бути встановлено шляхом прямого повідомлення або якщо ви знали про нього. Після того, як вам стало відомо, ви повинні

протягом п’яти років ініціювати судовий розгляд, або в адміністративному порядку, або за позовом про порушення прав. Простого надсилання листів із вимогою припинити порушення недостатньо…

Наслідки свідомої мовчазної згоди включають втрату права анулювати молодшу торговельну марку, заборонити її використання та подавати супутні позови, наприклад, про відшкодування збитків. Однак ви не втрачаєте свою власну торгову марку. Це змушує співіснувати, потенційно викликаючи плутанину у споживачів і зменшуючи цінність торговельної марки. Виняток існує, якщо пізніша торговельна марка була зареєстрована недобросовісно, зі збереженням права вимагати її скасування. Тому дуже важливо проактивно протидіяти навіть "низькоризиковим" порушенням, відстежуючи листи з вимогою припинити порушення та за необхідності звертаючись до суду, щоб не втратити свої права та не бути змушеним співіснувати з знаками, що порушують права інших осіб…» ***(Noé Himmelreich. Conscious acquiescence: The dangers of ignoring trademark infringement // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/conscious-acquiescence-dangers-ignoring-trademark-infringement). 20.05.2025).***

***

«…Комісар ЄС з питань промисловості Стефан Сежурне (Stéphane Séjourné) дав державам-членам три тижні, щоб повідомити, чи підтримують вони план Комісії відкликати свою пропозицію щодо патентів, необхідних для створення стандартів (SEP), у 2023 році. SEP охоплюють такі технології, як 5G або Wi-Fi, які компанії повинні ліцензувати для створення продуктів, що відповідають галузевим стандартам, і суперечки щодо справедливих умов ліцензування зростають зі збільшенням їхнього використання. Проект правил Комісії, підтриманий групами патентних лобістів, спрямований на забезпечення більшої прозорості ліцензування SEP з метою підвищення конкурентоспроможності ЄС…

Але країни-члени розділилися. Блок з дев’яти країн, до якого входять Чехія, Франція, Німеччина, Італія, Угорщина, Латвія, Португалія, Словаччина та Іспанія, наполягає на продовженні роботи, підкреслюючи, що чіткі правила SEP є життєво важливими для таких галузей, як автомобільна промисловість, а також для стійких ланцюгів доданої вартості в умовах геополітичної невизначеності. На противагу цьому, Ірландія, Фінляндія та Швеція виступають за відмову від законопроекту, стверджуючи, що консенсус неможливий і що складність пропозиції суперечить порядку денному Комісії щодо дерегуляції та спрощення…

Конфлікту додає те, що Європейський парламент категорично заперечує проти відмови від плану, оскільки вже ухвалив свою версію правил переважною більшістю голосів у лютому 2024 року. Парламентарі стверджують, що пропозиція є надзвичайно актуальною для стимулювання інновацій, прозорості та конкурентоспроможності, особливо для малих та

середніх підприємств. Комісія має час до серпня, щоб вирішити, чи продовжувати свій намір відкликати план» ***(Cynthia Kroet, Peggy Corlin. Séjourné canvasses governments on patents after dropped proposal // euronews (https://www.euronews.com/next/2025/05/23/sejourne-canvasses-governments-on-patents-after-dropped-proposal). 23.05.2025).***

***

«…Згідно з нещодавнім дослідженням, проведеним на замовлення Європейського патентного відомства (ЕРО), організація має значний і зростаючий економічний вплив на приймаючі країни - Німеччину та Нідерланди. Дослідження, яке охоплює період з 2018 по 2023 рік, підрахувало, що присутність ЕРО створила загальну додану вартість у розмірі 3,8 мільярда євро в Німеччині та 840 мільйонів євро в Нідерландах лише у 2023 році, що становить 31% номінального зростання для Німеччини порівняно з 2018 роком…

Цей економічний внесок зумовлений місцевими витратами 6 300 співробітників ЕРО, закупівлею товарів і послуг, а також присутністю патентних повірених у сусідніх країнах. Ця діяльність підтримала додаткові 6 400 зовнішніх робочих місць у Німеччині та 3 700 у Нідерландах, тобто кожен співробітник ЕРО створює приблизно 1,5-1,7 додаткових робочих місць у місцевій економіці…» ***(EPO's economic impact in Germany and the Netherlands // European Patent Office (EPO) (https://www.epo.org/en/news-events/news/epos-economic-impact-germany-and-netherlands). 22.05.2025).***

***

«…У кризових ситуаціях, таких як пандемія або стихійне лихо, коли власники патентів не мають можливості виробляти життєво важливі продукти в необхідних масштабах, а добровільні ліцензійні угоди не можуть бути досягнуті, примусове ліцензування може забезпечити своєчасний доступ до необхідних технологій. Досі країни-члени ЄС регулювали примусове ліцензування лише на національному рівні, що створює ризик фрагментації у транскордонних надзвичайних ситуаціях. Щоб виправити цю ситуацію, Європейська Комісія запропонувала запровадити загальноєвропейську систему обов'язкового ліцензування, яка автоматично запрацює, як тільки ЄС оголосить надзвичайну ситуацію відповідно до чинного законодавства про кризові ситуації. Згідно з попередньою угодою, укладеною з Європейським парламентом, примусове ліцензування залишається суто крайнім засобом: правовласники та потенційні ліцензіати повинні спочатку укласти добровільні угоди в розумні строки, якщо цього не вдасться зробити, може бути задіяний механізм ЄС. Ця пропозиція ґрунтується на нещодавніх інструментах, прийнятих після кризи, спричиненої COVID-19, таких як Інструмент реагування на надзвичайні ситуації на єдиному ринку (нині - IMERA) та Регламент Ради ЄС про медичні контрзаходи, які також надають пріоритет

добровільній співпраці, але визнають, що у виняткових випадках примусові заходи є необхідними для швидкого розвитку виробництва… Вперше подана Комісією 27 квітня 2023 року, ця ініціатива отримала підтримку Парламенту 13 березня 2024 року та переговорний мандат Ради 26 червня 2024 року; тепер вона очікує на офіційне ухвалення обома інституціями» ***(Crisis preparedness: Council and Parliament strike deal on last-resort patent licensing // European Council (https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/05/21/crisis-preparedness-council-and-parliament-strike-deal-on-last-resort-patent-licensing/). 21.05.2025).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ) - це галузь права, яка захищає творіння та інновації в різних формах, включаючи технічні рішення, торгові марки та художні твори. Унікальність ІВ полягає в тому, що вона захищає не самі фізичні об’єкти, а нематеріальний зміст, який за ними стоїть. Наприклад, захищений авторським правом твір, такий як пісня, може існувати в декількох копіях на різних платформах, таких як Spotify, YouTube Music або Apple Music, але при цьому він залишається тим самим захищеним твором… У праві інтелектуальної власності захист нематеріального творіння відбувається паралельно із захистом самого матеріального об’єкта, і обидва ці аспекти підтримуються конституційними правами власності, як це передбачено в Конституції Польщі…

Існує шість ключових категорій захисту інтелектуальної власності, кожна з яких слугує окремим цілям і регулюється спеціальним законодавством. Перша - це винахід, захищений патентом (польською мовою "wynalazek"), який стосується нового технічного вирішення проблеми, наприклад, повітряного фільтра, що вловлює віруси. Щоб бути патентоспроможним, винахід повинен бути новим, мати винахідницький рівень і бути промислово придатним. Патентні заявки можна подавати в Польщі через Польське патентне відомство (UPRP), в Європейському Союзі через Європейське патентне відомство (хоча європейський патент не є автоматично дійсним у кожній країні ЄС) або в усьому світі через Договір про патентну кооперацію (PCT), який адмініструється Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (ВОІВ), причому заявки можна подавати як в електронному, так і в паперовому вигляді…

Друга категорія - це корисна модель ("wzór użytkowy" польською мовою), яку часто називають "малим патентом". Він захищає функціональні, хоча й менш інноваційні технічні рішення, наприклад, механізм закривання пляшки. Згідно з польським законодавством, корисна модель повинна бути новим і корисним технічним рішенням, що стосується форми, конструкції або складання об’єкта, і вона повинна мати матеріальну форму. На відміну від винаходів, корисні моделі реєструються лише в Польщі (через UPRP) та ЄС (через Відомство інтелектуальної власності Європейського Союзу, EUIPO), а не

на міжнародному рівні, і реєстрація може бути здійснена в електронному або паперовому вигляді…

Третій - промисловий зразок ("wzór przemysłowy"), який захищає зовнішній вигляд продукту, наприклад, форму пакетика, а не його технічну функцію. Для того, щоб промисловий зразок був захищений, він повинен бути новим і мати індивідуальний характер, зосереджуючись на таких аспектах, як форма, кольори та лінії. Реєстрація можлива в Польському патентному відомстві, Європейському патентному відомстві (EUIPO) для охорони на території всього ЄС, а також у BOIB, як правило, шляхом подання заявок в електронному вигляді.

Четвертою категорією є торговельна марка ("znak towarowy"), яка визначається як будь-який знак, здатний до графічного зображення, що відрізняє товари або послуги одного підприємства від іншого, наприклад, логотип або назва Nike. Торгові марки можуть мати різну форму - слова, графіку, просторові форми, кольори або навіть звуки - за умови, що вони є розрізняльними. Реєстрація торговельних марок здійснюється Польським патентним відомством на національному рівні, Європейським патентним відомством на рівні Європейського Союзу та BOIB на міжнародному рівні через Мадридську систему, причому переважним методом є подання заявок в електронному вигляді.

П’ята категорія - це твори, захищені авторським правом ("utwór"), які охоплюють прояви творчої діяльності з індивідуальним характером, такі як романи, картини або музичні композиції. На відміну від інших форм ІВ, захист авторського права відбувається автоматично з моменту створення твору, регулюється законодавством (наприклад, польським Законом про авторське право) і не потребує реєстрації. Авторське право захищає як творчий процес, так і його результат, або для того, щоб вшанувати зусилля творця (аргументація, поширена в Європі), або для того, щоб стимулювати створення контенту в комерційних цілях (утилітарний погляд, більш поширений в англосаксонських країнах).

Нарешті, комп’ютерна програма ("program komputerowy") розглядається як особливий вид творів, захищених авторським правом, що охоплює такі твори, як мобільні додатки або системи штучного інтелекту. Хоча в ЄС вони не патентуються (як правило), авторське право захищає вихідний код і його вираження. Що відрізняє програмне забезпечення від інших творів, так це вужча сфера дозволеного використання без ліцензії, що відображає його функціональну природу.

Таким чином, захист інтелектуальної власності слугує різноманітним потребам - від сприяння технічним інноваціям та естетиці продукції до забезпечення ідентичності бренду та захисту творчих і комп’ютерних робіт. У той час як більшість видів інтелектуальної власності вимагають реєстрації в Польщі, ЄС або на міжнародному рівні, твори, захищені авторським правом, і комп’ютерні програми охороняються автоматично, без необхідності реєстрації»

(Maciej Nycz. What is protected by the intellectual property law? // Mikulski&Wspólnicy (https://en.mikulski.krakow.pl/aktualnosci/what-is-protected-by-the-intellectual-property-law/). 19.05.2025).

***

«Європейське патентне відомство (ЕРО) забезпечує стратегічний шлях для отримання патентного захисту в декількох європейських юрисдикціях за допомогою єдиної процедури подання заявки. Ось основні причини, чому подання європейської патентної заявки може бути вигідним:

1. Єдине провадження, але кілька юрисдикцій: Подання європейської патентної заявки дозволяє отримати охорону в декількох країнах в рамках єдиного процесу, що проводиться однією мовою (англійською, французькою або німецькою). Такий підхід є більш економічно вигідним порівняно з подачею окремих заявок у кожній країні, що вимагало б окремих перекладів і додаткових зборів на кожному етапі. Європейська патентна конвенція охоплює більше територій, ніж Європейський Союз, включаючи країни, що не є членами ЄС, такі як Швейцарія та Туреччина.
2. Високі стандарти пошуку: ЕРО проводить ретельний і якісний пошук, на який часто покладаються національні патентні відомства, в тому числі Італії, Нідерландів і навіть Великобританії, які передають свої пошукові функції ЕРО на аутсорсинг. Це гарантує, що весь релевантний рівень техніки виявляється на ранній стадії процесу, що дозволяє заявникам вирішувати будь-які питання проактивно, а не стикатися з ними пізніше, коли вони можуть виявитися більш проблематичними.
3. Тривалий розгляд: Європейські патентні заявки можуть залишатися на розгляді до 8-10 років, що забезпечує стратегічну перевагу. Цей тривалий період може створити невизначеність для конкурентів, яким, можливо, доведеться розглядати обхідні варіанти ще до отримання патенту, що потенційно може затримати їхній вихід на ринок.
4. Можливості виділення об’єктів: ЕРО дозволяє подавати виділені заявки на основі заявки, що перебуває на розгляді, пропонуючи гнучкість у пошуку додаткового об’єкта, розкритого в первинній заявці. Хоча старіші заявки можуть вимагати більших витрат через застарілі збори за їхнє продовження, можливість розширити обсяг охорони залишається цінною.
5. Пряма подача проти національної фази: Перехід на європейську національну фазу з заявки за Договором про патентну кооперацію (PCT) може бути дорогим через негайне проведення експертизи та сплату зборів за реєстрацію. На відміну від цього, подача заявки безпосередньо до ЕРО передбачає більш поступову структуру платежів. Початкові збори обмежуються подачею заявки та пошуком, а збори за експертизу та реєстрацію сплачуються після отримання звіту про пошук, що дозволяє прийняти більш обґрунтоване рішення, яке базується на ймовірності отримання гранту…

Таким чином, EPO пропонує комплексний та економічно ефективний спосіб забезпечення патентного захисту в Європі, з такими перевагами, як спрощення судового переслідування, високоякісний пошук, стратегічні варіанти призупинення розгляду та гнучкі процедури подання заявок» ***(Terence Broderick. Reasons to File European Patent Applications // Murgitroyd (https://www.murgitroyd.com/insights/patents/reasons-to-file-european-patent-applications#page=1). 20.05.2025).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ) є життєво важливим бізнес-активом, проте багато компаній, не маючи спеціалізованої підтримки, ризикують стати вразливими та потрапити в дорогі судові спори, як, наприклад, франшиза про Джеймса Бонда, яка наразі бореться за захист своїх торгових марок від претензій щодо їх невикористання в певних секторах, таких як готельний бізнес. Ця справа висвітлює правило "використовуй або втрать" у законодавстві Великобританії/ЄС про торговельні марки, згідно з яким невикористання протягом п’яти років може призвести до відкликання реєстрації, підкреслюючи, що навіть світові бренди повинні ретельно управляти своєю ІВ. Для того, щоб забезпечити захист ІВ, компаніям слід, по-перше, правильно зареєструвати права на торговельні марки, промислові зразки та патенти, звернувшись до юрисконсульта, який допоможе їм уникнути потенційних пасток. По-друге, важливо зберігати конфіденційність незареєстрованих ідей та винаходів, використовуючи угоди про нерозголошення (NDA) при обговоренні їх з третіми сторонами, щоб не поставити під загрозу конкурентні переваги та майбутню реєстрацію…

По-третє, необхідно проводити ретельні пошуки, щоб уникнути порушення існуючих прав і судових витрат, а також оцінювати діяльність конкурентів і підтверджувати унікальність ідей. По-четверте, бізнес повинен забезпечити право власності на роботи, замовлені у третіх осіб, за допомогою контрактів, які чітко передають права інтелектуальної власності, оскільки авторське право, як правило, за замовчуванням належить автору. Нарешті, при створенні спільних підприємств життєво важливо чітко визначити права на охорону та використання спільно створеної (основної) ІВ та відрізнити її від вже існуючої (фонової) ІВ за допомогою надійних контрактів. Інвестиції в надійну охорону ІВ забезпечують душевний спокій і є основою для довгострокового зростання та успіху бізнесу…» ***(Tom Justice. Top 5 tips to protect your organisation’s intellectual property // Newsco Insider Limited (https://www.insidermedia.com/blogs/north-east/top-5-tips-to-protect-your-organisations-intellectual-property). 26.05.2025).***

***

«У дворічному Звіті Європейської Комісії про захист та дотримання прав інтелектуальної власності (ПІВ), що виходить раз на два роки,

визначаються значні порушення прав інтелектуальної власності у країнах, що не є членами ЄС, які завдають значної економічної шкоди ЄС, а в Огляді контрафактної та піратської продукції висвітлюються поточні тенденції та конкретні онлайн і фізичні ринки, залучені до незаконної діяльності. У рамках своїх зусиль із захисту прав інтелектуальної власності Комісія оновила список "пріоритетних країн", визначивши Китай як країну, що викликає найбільше занепокоєння, за якою йдуть Індія і Туреччина, а потім Аргентина, Бразилія, Еквадор, Індонезія, Нігерія і Таїланд. Ці звіти, що базуються на публічних консультаціях 2024 року, спрямовують співпрацю ЄС з торговельними партнерами через діалоги та технічні програми, а також слугують важливими ресурсами для правовласників ЄС - особливо МСП - для розуміння потенційних ризиків, попередження споживачів про проблемні джерела та заохочення до правозастосовних дій. Оскільки контрафакція та піратство становлять серйозну загрозу, про що свідчать конфісковані товари на суму 811 мільйонів євро у 2023 році та зростання піратства в Інтернеті, захист ПІВ є життєво важливим, оскільки галузі з інтенсивним використанням ПІВ значною мірою визначають ВВП та експорт ЄС, що підкреслює прихильність Комісії до моніторингу та боротьби з цими порушеннями у всьому світі…» ***(Colin Mann. EC IP report identifies failing countries // Advanced Television Ltd. (https://www.advanced-television.com/2025/05/23/ec-ip-report-identifies-failing-countries/). 23.05.2025).***

***

Йорданське Хашимітське Королівство

«Згідно з даними, опублікованими Управлінням з охорони промислової власності, у першому кварталі 2025 року Йорданія зареєструвала 20 нових патентів та 999 заявок на торговельні марки, продовжуючи 111 патентів та 5687 заявок на торговельні марки, поданих у 2024 році.

З усіх патентів, поданих у період з січня по березень, один був пов’язаний з місцевим новатором, що свідчить про постійну участь у вітчизняних дослідженнях та розробках. Директорат також поновив дію 138 патентів, обробив 310 запитів на зміни, схвалив 499 передач права власності та видав п’ять ліцензій на промислову власність. Паралельно за той самий період було поновлено дію 1608 торгових марок.

Згідно з рейтингом Всесвітньої організації інтелектуальної власності за 2023 рік, Йорданія посіла 58-ме місце у світі за кількістю поданих патентних заявок, а її резиденти подали 21 заявку, що на 16% менше, ніж у попередньому році. Фармацевтика та медичні технології були провідними технічними галузями.

Хоча проблеми залишаються, зокрема низькі показники патентування відносно ВВП та обмежена частка жінок-винахідників, університети

продовжують відігравати ключову роль, подаючи майже половину заявок Йорданії на участь у Договорі про патентну співпрацю. Тим часом Сполучені Штати, Саудівська Аравія та Китай залишаються основними міжнародними напрямками для заявок на інтелектуальну власність Йорданії» ***(Jordan: Steady Growth in Patent and Trademark Activity in Q1 2025 // Saba IP (https://www.sabaip.com/jordan-steady-growth-in-patent-and-trademark-activity-in-q1-2025/). 15.05.2025).***

***

Канада

«…Канада була батьківщиною численних революційних винаходів, які непомітно змінили світ, задовольняючи нагальні потреби та трансформуючи галузі промисловості. Серед них - відкриття інсуліну докторами Фредеріком Бантінгом і Чарльзом Бестом у 1921 році, що зробило революцію в лікуванні діабету, врятувавши незліченну кількість життів і принісши Бантінгу Нобелівську премію. Електричний інвалідний візок Джорджа Кляйна, розроблений після Другої світової війни, переосмислив мобільність для людей з інвалідністю, а проекційна система IMAX, вперше створена канадськими режисерами Гремом Фергюсоном, Романом Кройтором і Робертом Керром у 1970 році, встановила нові стандарти для імерсивного кінематографа. Снігохід Жозефа-Армана Бомбардьє 1937 року змінив уявлення про зимові подорожі, ставши незамінним помічником для арктичних громад та рекреантів. Викрутка Робертсона квадратної форми, запатентована у 1908 році, підвищила ефективність виробництва і була прийнята компанією Ford для виробництва Моделі Т. Тим часом пропозиція сера Сендфорда Флемінга 1879 року про стандартизовані часові пояси, згодом прийнята в усьому світі на Міжнародній меридіанній конференції 1884 року, впорядкувала міжнародну координацію…

Ці інновації, народжені вирішенням практичних завдань, підкреслюють незмінну роль Канади у розвитку технологій та покращенні життя в усьому світі» ***(David Davidovic. 20 Canadian Inventions That Changed The World // History Snob (https://www.historysnob.com/lifestyle/20-canadian-inventions-that-changed-the-world/22). 02.05.2025).***

***

«…Інтелектуальна власність часто є найціннішим, але найменш використовуваним активом компанії. У Канаді максимізація цієї цінності починається зі створення збалансованого портфеля зареєстрованих прав - торгових марок, патентів, авторських прав, промислових зразків - і додаткових незареєстрованих активів, таких як комерційна таємниця. Реєстрація не лише створює правові презумпції, які полегшують позови про порушення прав, але й встановлює сферу ринкової ексклюзивності, яку можна захистити, що підвищує

вартість підприємства, полегшує фінансування та посилює переговорний потенціал при ліцензуванні чи продажу бізнесу…

Оскільки жодна форма ІВ не забезпечує повного захисту, важливим є їх поєднання: торговельні марки захищають бренди, промислові зразки зупиняють "дублікати", які копіюють зовнішній вигляд продукту, патенти блокують конкурентів, незалежно від того, як вони розробили подібний процес, а комерційна таємниця захищає конфіденційне ноу-хау від незаконного розголошення. Однак цінність портфоліо залежить від чіткого розподілу прав власності. Усі засновники, працівники, підрядники та співробітники повинні передати свої права (і відмовитися від моральних прав, де це доречно) компанії через ретельно розроблені контракти; угоди про фінансування або спільні підприємства слід відстежувати, щоб зрозуміти і задокументувати будь-які обмеження на використання, передачу або ліцензування…

Щоб забезпечити надійність портфеля та його готовність до юридичного аудиту, компаніям слід постійно застосовувати найкращі практики: періодично переглядати охоплення в міру розвитку продуктів; створювати стислі "знімки", які відображають права та обмеження ІВ для ключових продуктів; проводити аудит трудових та підрядних угод щоразу, коли змінюються ролі; наполягати на укладенні договорів про нерозголошення перед тим, як ділитися конфіденційною інформацією; підтримувати єдині, добре задокументовані процедури створення об'єктів ІВ; архівувати всі переуступки, подання заявок та поновлення в легкодоступному сховищі. Регулярний внутрішній або зовнішній аудит ІВ, що імітує продаж або порушення прав, може виявити прогалини, втрату прав або нечіткість прав власності до того, як вони знизять вартість об'єкта.

Зрештою, ставлення до ІВ з такою ж ретельністю, як і до будь-якого іншого основного активу - завчасна реєстрація, ретельне документування, активна охорона та часта переоцінка - гарантує, що портфель забезпечить максимальну комерційну та стратегічну віддачу…» ***(Jessica Ward, Alexander Camenzind. IP assets: A guide to maximizing your portfolio's value // Gowling WLG (https://gowlingwlg.com/en/insights-resources/articles/2025/ip-assets-guide-to-maximizing-your-portfolio-value). 06.05.2025).***

***

«Canadian Tire оголосила вчора, що виплатить 30 мільйонів доларів за інтелектуальну власність Hudson's Bay, найстарішої канадської компанії.

Продаж, який ще потребує схвалення суду Онтаріо, включатиме бренд Hudson's Bay та його культовий мотив із трьох смужок, лінію одягу Hudson North та бренди товарів для дому Gluckstein і Distinctly Home.

Canadian Tire також володіє SportChek, Party City, Mark's та Pro Hockey Life, мегамагазином хокейного обладнання» ***(Canadian Tire to buy Hudson's Bay intellectual property, iconic stripes for $30 million // CHCH***

(https://www.chch.com/chch-news/canadian-tire-to-buy-hudsons-bay-intellectual-property-iconic-stripes-for-30-million/). 16.05.2025).

***

Китайська Народна Республіка

«7 травня 2025 року Національна адміністрація інтелектуальної власності Китаю (CNIPA) оприлюднила повідомлення Державного відомства інтелектуальної власності про поглиблення кампанії "Блакитне небо" з метою посилення комплексного управління галуззю агентств інтелектуальної власності… Кампанія "Блакитне небо" дещо схожа на нещодавній запуск Робочої групи USPTO з виявлення та запобігання патентному шахрайству, але є більш всеосяжною, ніж ця ініціатива. У повідомленні зазначено, що CNIPA регулюватиме поведінку агентств шляхом: 1) виправлення поведінки патентних агентів, які подають "аномальні" патентні заявки, включаючи потенційне перенаправлення для кримінального переслідування; 2) боротьби з некваліфікованими патентними агентами; 3) боротьби з незаконною або неправильною поведінкою агентів з торговельних марок; 4) суворого регулювання запитів; 5) виправлення фірм у сфері інтелектуальної власності, які не виконують ліцензійні вимоги; і 6) заборони патентним агентам здавати в оренду свої патентні свідоцтва. Крім того, CNIPA прагне підвищити якість роботи патентних повірених, покращити нагляд за діяльністю фірм у сфері інтелектуальної власності, а також підвищити рівень інформування та освіти у сфері інтелектуальної власності…» ***(Aaron Wininger. CNIPA Announces Deepening of "Blue Sky" Campaign to Strengthen Supervision of Intellectual Property Law Firms // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/cnipa-announces-deepening-blue-sky-campaign-strengthen-supervision-intellectual). 07.05.2025).***

***

«29 квітня 2025 року Торговельний представник США (USTR) оприлюднив Спеціальну доповідь 301 щодо захисту та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності за 2025 рік, з яких 10 сторінок присвячено Китаю. Торговельний представник США заявив, що "зберігається серйозне занепокоєння щодо таких давніх питань, як передача технологій, комерційна таємниця, підробка, піратство в Інтернеті, авторське право, патентна та пов'язана з нею політика, недобросовісні торгові марки та географічні зазначення. Китай не виконав або виконав лише частково низку своїх зобов'язань щодо інтелектуальної власності в рамках Економічної та торговельної угоди між США та Китаєм (Угода першого етапу), і Сполучені Штати продовжуватимуть уважно стежити за виконанням Китаєм своїх зобов'язань". Відповідно, Китай залишається в пріоритетному списку спостереження поряд з Аргентиною, Чилі, Індією, Індонезією, Мексикою,

Росією, Венесуелою та Чилі…» ***(Aaron Wininger. U.S. Trade Representative Releases 2025 Special 301 Report – China Failed to Implement or Only Partially Implemented IP Commitments Under the Phase One Agreement // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/us-trade-representative-releases-2025-special-301-report-china-failed-implement-or). 04.05.2025).***

***

«Ландшафт стандартних основних патентів (SEP) у Китаї зазнає швидких змін, оскільки технологічні інновації та галузева конвергенція змінюють характер ліцензійних спорів та судових процесів. SEP - патенти, що мають вирішальне значення для впровадження технічних стандартів, які повинні ліцензуватися на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND), - історично були зосереджені в галузі стільникового зв'язку, і в основному включали в себе суперечки між виробниками пристроїв і власниками патентів. Однак зараз сфера конфліктів, пов'язаних з SEP, значно розширилася, охопивши IoT, аудіо-відео кодеки та технології бездротового зв'язку, що призвело до розширення кола учасників та еволюції моделей ліцензування…

1. Стільниковий зв'язок: Зрушення в автомобілебудуванні

Швидке впровадження в автомобільній промисловості підключених технологій - таких як транспортні засоби на нових джерелах енергії, автономне водіння та інтелектуальна навігація - перетворило автомобілі на складні інтелектуальні пристрої, що залежать від стільникового зв'язку. Цей зсув спричинив сплеск ліцензійних суперечок між автовиробниками (в тому числі китайськими виробниками електромобілів) і власниками патентів. Відомі гравці, такі як Daimler і Ford, а також нові китайські бренди електромобілів, тепер стикаються зі складними переговорами, балансуючи між вимогами ліцензування SEP та інноваційними імперативами.

2. IoT: Зростання кількості підключених пристроїв

Поширення Інтернету речей принесло мобільний зв'язок у традиційно непідключені пристрої, такі як термінали в точках продажу (POS), які тепер інтегрують бездротові платіжні рішення. Однак багатьом виробникам IoT бракує потужного патентного портфеля або досвіду ліцензування, що робить їх вразливими до агресивних вимог роялті та судових позовів з боку власників SEP. Ця тенденція підкреслює зростаючу напругу між дотриманням патентних прав та доступністю галузі…

3. Ліцензування напівпровідників: Виклик для ланцюга поставок

Хоча власники SEP, такі як Qualcomm, традиційно ліцензували патенти виробникам кінцевих пристроїв, деякі з них тепер орієнтуються на виробників мікросхем, прагнучи отримати роялті на напівпровідниковому рівні. Цей зсув ризикує збільшити витрати в ланцюжку постачання і може порушити конкурентну динаміку в напівпровідниковій промисловості…

4. Аудіо-відео кодеки: Ескалація конфліктів

У зв'язку з тим, що китайські фірми стають все більш помітними на ринку смарт-телевізорів, відеоконференцій і потокових сервісів, суперечки SEP щодо кодеків H.264, H.265 і нових кодеків посилилися. Власники патентів дедалі частіше використовують судові процеси для тиску на виконавців, ускладнюючи ліцензування в умовах і без того щільного патентного ландшафту. Поява надвисокої роздільної здатності, VR/AR та імерсивних медіа, ймовірно, ще більше загострить ці проблеми.

5. Бездротові технології: Wi-Fi і не тільки

Поза стільниковим зв'язком, Wi-Fi SEPs стають полем битви, оскільки пристрої "розумного дому", носимі пристрої та продукти Інтернету речей покладаються на бездротове з'єднання. З кількома компаніями, що володіють SEP у стандартах Wi-Fi, китайські виробники стикаються зі зростаючими ліцензійними вимогами та судовими ризиками на світових ринках…

Оскільки суперечки щодо SEP диверсифікуються, зацікавлені сторони повинні застосовувати проактивні стратегії:

- Виконавці повинні створювати захисні патентні портфелі, вдосконалювати тактику ведення переговорів і вивчати можливості перехресного ліцензування, щоб зменшити ризики.
- Розвиток судової системи в Китаї набуває глобального впливу, оскільки суди все більше формують ставки роялті FRAND і механізми вирішення спорів.
- Координація політики між регуляторними органами, бізнесом та юридичними установами матиме вирішальне значення для забезпечення балансу між захистом ІВ та ринковою конкуренцією, сприяння інноваціям та запобігання зловживанню патентами.

Китайський ландшафт SEP відображає ширші технологічні та промислові зрушення, позиціонуючи країну на критичному етапі, коли правові, комерційні та політичні рішення визначатимуть майбутнє глобальних стандартів, ліцензійних рамок та конкурентоспроможності у сфері високих технологій…» ***(Luo Rui, Bian Yi. Standard essential patent battleground shifts in China // Law.asia Limited. (https://law.asia/sep-battleground-shifts-china/). 07.05.2025).***

***

«…У Китаї спостерігається значне зростання кількості заявок на реєстрацію торговельних марок, що супроводжується більш суворими перевірками Китайської національної адміністрації інтелектуальної власності (CNIPA) та судами угод про співіснування торговельних марок та листів-згод. Водночас різко зросла кількість заявок на анулювання реєстрації через невикористання, що стало ефективним інструментом для усунення раніше створених перешкод для торговельних марок: дані CNIPA свідчать про збільшення кількості рішень про анулювання реєстрації з 14 866 у 2022 році до 18 693 у 2024 році. Однак цей сплеск також призвів до таких проблем, як зловмисні анулювання, коли заявники використовують

перекладений тягар доказування, надаючи неправдиві докази, щоб завдати клопоту власникам торговельних марок…

Щоб боротися з цим, зберігаючи при цьому корисність системи для очищення торговельних марок, що не використовуються, CNIPA оновив свій процес розгляду справ про анулювання реєстрації через невикористання. Посилаючись на статтю 66 Інструкції про застосування Закону про торговельні марки, CNIPA тепер ретельно перевіряє суб'єктивні наміри заявників, видаючи повідомлення про виправлення тим, хто подає численні заявки на анулювання, щоб виправдати свої дії, і вимагає більш суворих доказів попереднього розслідування. Раніше було достатньо простого скріншоту з пошуку в Інтернеті; тепер заявники повинні надати детальну інформацію про бізнес-статус та операційну діяльність реєстранта, а також вичерпні докази пошуку в Інтернеті з різних платформ. Це перерозподіляє частину тягаря доведення від реєстрантів назад до заявників і передбачає більш сувору загальну перевірку, включаючи нові підстави для відхилення заявок, спрямованих на отримання незаконної вигоди…

Майбутні плани CNIPA, що ґрунтуються на робочих настановах до 2024 року, включають подальші динамічні зміни в експертизі торговельних марок, потенційно вимагаючи попередні докази правового/операційного статусу заявника та використання торговельної марки. CNIPA також наголошує на добросовісності, запроваджуючи нові підстави для відхилення заявок, поданих під фальшивим приводом, з підробленими матеріалами, коли заявник знав, що знак вже використовується, або мав намір зашкодити бізнесу реєстранта. Ці зміни спрямовані на зменшення кількості зловмисних анулювань заявок, а також на зменшення утисків власників торговельних марок, яким рекомендується посилити управління доказовою базою. Заявники повинні стежити за новими вимогами до подачі заявок і діяти добросовісно, забезпечуючи адаптацію стратегій обох сторін до цих змін у практиці CNIPA…» ***(Kathy Zhao, Zhang Shufang. Tightening oversight of trademark non-use cancellation applications // Law.asia Limited. (https://law.asia/reshaping-trademark-non-use-cancellation-practices/). 07.05.2025).***

***

«23 квітня 2025 року Головне митно-митне управління Китаю опублікувало звіт «Стан захисту інтелектуальної власності на митниці Китаю у 2024 році», у якому наведено статистику щодо затримання товарів (як імпортних, так і експортних) за порушення прав інтелектуальної власності. Загалом протягом 2024 року було вжито 53 200 заходів захисту інтелектуальної власності, а також затримано 41 600 партій та 81 605 100 одиниць товарів, що підозрюються у порушенні прав, що свідчить про стабільне зростання…

Протягом року було прийнято загалом 29 541 заявку на митний захист інтелектуальної власності, а загальна кількість заявок, прийнятих вперше,

становила близько 30 000. Було розглянуто та схвалено 21 614 заявок, з яких 16 034 були подані вітчизняними правовласниками, що на 24,19% більше, ніж у попередньому році.

Митниця затримала 41 300 партій та 76 390 100 одиниць товарів, підозрюваних у порушенні прав на торговельні марки, що становить 99,5% та 93,57% від партій та кількості товарів, підозрюваних у порушенні прав, відповідно…

На етапі експорту митниця затримала 41 200 партій та 80 333 700 одиниць товарів, що підозрюються у незаконному вжитку, що становить 99,17% та 98,41% від усіх затриманих партій та одиниць відповідно; на етапі імпорту було затримано 345 партій та 1 301 500 одиниць товарів, що підозрюються у незаконному вжитку, що на 34,16% та 26,52% менше, ніж у попередньому році. Одяг, взуття та головні убори, електроніка, шкіряні вироби та сумки, як і раніше, посідають трійку лідерів за кількістю затриманих партій – 21 600, 5 500 та 4 800 відповідно. За кількістю затриманих електроніка, спортивне спорядження, тютюнові вироби та інші товари посідають трійку лідерів – 27 9661 млн одиниць, 11 0748 млн одиниць та 4 4631 млн одиниць відповідно…» ***(Aaron Wininger. China Releases Status of Intellectual Property Protection in China Customs in 2024 // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/china-releases-status-intellectual-property-protection-china-customs-2024). 06.05.2025).***

***

«Китайський офіс Національної провідної групи з координації реалізації програми "Побудова якісної нації" нещодавно опублікував щорічний звіт про боротьбу з порушенням прав інтелектуальної власності та підробками за 2024 рік, який містить всебічний огляд зусиль, що докладаються у цій сфері… У звіті виокремлено три ключові сигнали: Точне управління в адміністративному правозастосуванні, про що свідчать 44 000 справ, розглянутих у таких секторах, як інтернет-платформи, сільське господарство та харчові продукти/наркотики; підвищена суворість у кримінальному правозастосуванні, коли у 2024 році було затверджено понад 15 000 арештів за злочини, пов’язані з підробкою; і розширення можливостей ШІ в регуляторних/технічних інноваціях, що фокусується на нових сферах, таких як ШІ та транскордонна електронна комерція, де швидко розвиваються регуляторні норми… Серед конкретних пріоритетів правозастосування - кампанія "Цінлан", в рамках якої було видалено 287 000 незаконних публікацій в Інтернеті, та кампанія "Залізний кулак", спрямована на боротьбу з підробленою сільськогосподарською продукцією та харчовими продуктами/ліками. З огляду на те, що органи громадської безпеки порушили 37 000 кримінальних справ, звіт недвозначно свідчить про прихильність Китаю до більш жорстких, швидких і суворих заходів проти порушення прав інтелектуальної власності, закликаючи відомства з питань інтелектуальної

власності використовувати ці політичні можливості для проактивного захисту клієнтів за допомогою багатовекторних стратегій правозастосування…» ***(Matt Hou. Annual Report on China's Combating of IPR Infringement and Counterfeiting (2024) // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3775.html). 14.05.2025).***

***

«…У сучасному висококонкурентному бізнес-середовищі патентні спори стали звичним явищем, а судові процеси між великими компаніями часто стосуються мільярдів юанів і десятків патентів. Оскільки інновації прискорюються, а патентний ландшафт стає дедалі щільнішим, розробка способів уникнення патентів (або обхідних шляхів) стала важливою стратегією для сталого розвитку бізнесу. Цей підхід передбачає перепроектування продуктів або функцій, щоб відрізнити їх від потенційно порушуваних патентів, зберігаючи при цьому комерційну конкурентоспроможність. Уникнення патентів має бути інтегроване у весь цикл розробки продукту, починаючи з вибору технічних шляхів з меншою кількістю патентних бар'єрів, з подальшою оптимізацією планів продукту, щоб уникнути порушення основних патентів, і проведенням комплексних передринкових оцінок ризиків. Процес включає кілька ключових методів: проведення аналізу стабільності цільових патентів перед уникненням; належне використання існуючих технологій, включаючи патенти, термін дії яких закінчився, та попередній рівень техніки; стратегічне застосування правил оцінки порушення шляхом зменшення або заміни технічних характеристик; використання доктрин пожертвування та естоппеля; зміна технічних засобів, функцій та ефектів; запозичення на рівні принципів винахідництва. Щоб створити ефективну систему уникнення патентів, компанії повинні впроваджувати комплексні процедури попереднього пошуку, здійснювати динамічний моніторинг патентної діяльності конкурентів, сприяти міжвідомчій співпраці між командами дослідників, юристів та маркетологів, а також розробляти зворотні патентні макети на основі інновацій, що дозволяють уникнути патентних ризиків. Партнерство з професійними юридичними фірмами у сфері інтелектуальної власності може значно посилити ці зусилля, допомагаючи підприємствам уникати патентних ризиків і водночас сприяти інноваціям на конкурентних ринках…» ***(Franklin Fu. Patent Avoidance Design for Enterprises: Key Strategies to Address Patent Challenges // Chang Tsi & Partners (https://www.changtsi.com/news/insight/3774.html). 13.05.2025).***

***

«Китайська національна адміністрація інтелектуальної власності (CNIPA) опублікувала проект змін до Керівництва з проведення патентної експертизи, який відкритий для публічних коментарів з 30 квітня 2025 року. Запропоновані зміни охоплюють широке коло питань, пов'язаних з

патентами, включаючи процедурні питання, підходи до подачі заявок, ідентифікацію винахідників та конкретні технічні сфери, такі як штучний інтелект та сорти рослин.

Основні зміни включають суворіші вимоги до ідентифікації винахідників, які передбачають обов'язкове надання повних даних, таких як ім'я, громадянство та номер посвідчення особи для громадян Китаю. Відтепер патентні відомства відповідатимуть за перевірку достовірності інформації про заявника та винахідника.

Проект вносить значні зміни до підходу подвійного подання заявок на патенти на винаходи та корисні моделі. Заявники більше не матимуть можливості змінювати формулу винаходу для розмежування сфер дії патентів, а відмова від патенту на корисну модель на користь патенту на винахід може вплинути на право на коригування строку дії патенту (PTA).

Пропонується кілька адміністративних процедурних змін, таких як скасування плати за надмірну кількість сторінок для переліків послідовностей у форматі XML, модифікація процесів відшкодування зборів та запровадження механізмів прискореного розгляду патентних заявок, попередньо розглянутих місцевими центрами захисту інтелектуальної власності…

Поправки також стосуються патентних аспектів, пов'язаних з рослинами, уточнюючи визначення непатентоспроможних сортів рослин і роз'яснюючи керівні принципи патентування диких рослин, трансгенних рослин і селекційних проміжних матеріалів. Зокрема, дикорослі рослини, що зустрічаються в природі, залишаються непатентоспроможними, тоді як штучно виведені рослини, що мають промислову цінність, можуть претендувати на патентну охорону…

Проєкт наголошує на принципах чесності та достовірності, зокрема у процедурах визнання виборів недійсними, вимагаючи, щоб запити про визнання виборів недійсними відображали справжні наміри заявників. Ця зміна може потенційно вплинути на поточні стратегії визнання недійсності через "підставних осіб".

Запропоновані зміни спрямовані на вдосконалення та роз'яснення процесів патентної експертизи, що відображають розвиток технологічного ландшафту та усунення потенційних неоднозначностей в існуючих інструкціях…» ***(Xiaoli Liu, Sara Gao. China | New trends for patent examination? Draft Amendments to the Guidelines of Patent Examination // Spruson & Ferguson (https://www.spruson.com/china-new-trends-for-patent-examination-draft-amendments-to-the-guidelines-of-patent-examination/). 14.05.2025).***

***

«Якщо ваша компанія виробляє або експортує продукцію до Китаю, захист вашої торгової марки через китайську митницю - це розумний, але часто недооцінюваний спосіб захистити свою інтелектуальну власність. Підробка та неправомірне використання бренду є постійними ризиками в

міжнародній торгівлі, але, зареєструвавши свою торгову марку в митній службі Китаю, ви надаєте китайським органам влади можливість проактивно припиняти порушення до того, як вони вплинуть на ваш бізнес. Цей процес, відомий як реєстрація прав інтелектуальної власності (ПІВ) на митниці Китаю, дозволяє власникам торгових марок реєструвати свої права в Генеральній митній адміністрації Китаю (GACC). Після реєстрації митниця може контролювати вантажі на кордонах Китаю та запобігати імпорту або експорту підроблених товарів, що містять вашу торговельну марку. Без цієї реєстрації митниця не може вжити заходів, доки ви не подасте офіційну скаргу, а це означає, що відсутність реєстрації означає відсутність захисту. Крім того, якщо третя сторона зареєструє вашу торговельну марку першою, Китай надасть право власності тому, хто подав заявку першим, що потенційно може заблокувати ваш експорт - навіть якщо ви не маєте наміру продавати в Китаї…

Реєструватися можуть як вітчизняні, так і іноземні власники торговельних марок, але іноземні компанії повинні призначити китайську агенцію, яка подаватиме заявки від їхнього імені. Необхідні документи включають дійсне китайське свідоцтво про реєстрацію торговельної марки - якщо реєстрація здійснюється за Мадридською системою, необхідно отримати завірену копію - і підтвердження особи власника торговельної марки. Реєстрація триває 10 років і може бути продовжена…

Існує чотири ключові причини, чому реєстрація на митниці Китаю є важливою. По-перше, це дозволяє митниці діяти на випередження, затримуючи підозрілі вантажі, розслідуючи справи порушників і запобігаючи потраплянню контрафактних товарів на ринок. По-друге, реєстрація надає митниці детальну інформацію про вашу легальну продукцію та відомих порушників, що полегшує виявлення контрафактних товарів. По-третє, це зменшує витрати на правозастосування: зареєстровані правовласники сплачують максимальний гарантійний депозит у розмірі 14 000 доларів США і можуть подати загальну заставу заздалегідь, тоді як незареєстровані правовласники повинні сплатити повну вартість затриманих товарів, що часто є більш дорогим і тривалим процесом. По-четверте, реєстрація є потужним стримуючим сигналом для потенційних порушників і допомагає виробникам, постачальникам і логістичним компаніям уникнути ненавмисних порушень, дозволяючи їм перевіряти захищені торговельні марки…

Для власників торговельних марок Мадридської системи отримання засвідченої копії реєстрації китайської торговельної марки має вирішальне значення для взаємодії з державними органами, діловими партнерами, судових позовів та митного контролю, а також слугує важливою частиною вашого інструментарію захисту ІВ…

Підсумовуючи, можна сказати, що для компаній, які працюють у всьому світі, а особливо тих, що пов’язані з Китаєм, реєстрація прав інтелектуальної власності на митниці Китаю є не необов’язковою, а стратегічною необхідністю. Вона зміцнює вашу правову позицію, знижує витрати на правозастосування,

уможливлює швидкі митні дії та запобігає першочерговій реєстрації вашої торгової марки третіми особами, що може поставити під загрозу вашу здатність виробляти або експортувати продукцію в Китаї…» ***(Safeguard Your Brand at China's Borders: Why You Need to Register Your Trade Mark with China Customs // IP Solved (https://ipsolved.com/news/posts/safeguard-your-brand-at-china-s-borders-why-you-need-to-register-your-trade-mark-with-china-customs/). 07.05.2025).***

***

«…Останніми тижнями китайські компанії почали продавати предмети розкоші безпосередньо споживачам через соціальні мережі, збираючи мільйони переглядів і викликаючи занепокоєння серед власників брендів, їхніх спонсорів та партнерів у сфері роздрібної торгівлі на Заході. Цей зростаючий торговельний канал підживлюється запровадженням американських тарифів, зокрема 145% тарифів на китайські товари, які будуть ще більше обмежені після закінчення терміну дії пільгового мита у розмірі 800 доларів США de minimis. Як наслідок, китайські експортери агресивно просувають предмети розкоші за зниженими цінами, стверджуючи, що вони ідентичні або співставні з високоякісними брендовими товарами, але доступні за меншу частину вартості. Однак навколо цих заяв існує значна невизначеність і дезінформація, а деякі твердження є в кращому випадку сумнівними.

Наприклад, кілька китайських компаній позиціонують себе як виробники оригінального обладнання (OEM) для великих розкішних брендів, маючи на увазі, що вони виробляють справжні товари, які тепер можна купити безпосередньо у джерела. Однак численні власники брендів рішуче заперечують ці твердження, заявляючи, що вони не виробляють свою продукцію в Китаї. Яскравим прикладом є компанія Luis Vuitton, яка розмістила на своєму веб-сайті перелік своїх виробничих потужностей - і Китай помітно відсутній у цьому переліку. Це викликає критичне питання: чи порушуються права власників брендів, і що саме отримують споживачі, купуючи ці нібито "розкішні" товари у китайських продавців?

У деяких випадках продукція, безсумнівно, є підробленою, що грубо порушує права інтелектуальної власності (ІВ) власників брендів. Однак, навіть якщо товари є справжніми - виготовлені в Китаї та експортуються, як і заявлено, - власники торгових марок не дали б згоди на їх імпорт на нові ринки. Відсутність такої згоди означає, що права на торговельну марку можуть бути застосовані, щоб заблокувати транскордонне переміщення цих товарів. Крім того, китайські фабрики, які стверджують, що можуть постачати "надлишки" справжніх брендових товарів за низькими цінами, спотворюють правду. Власники брендів мають суворі контракти зі своїми виробниками, які прямо забороняють фабрикам продавати продукцію безпосередньо споживачам. Будь-яка спроба обійти ці угоди не лише порушує умови контракту, але й потенційно

порушує інші права інтелектуальної власності, такі як зареєстровані промислові зразки, або ж є підробкою.

Деякі китайські фабрики намагаються легітимізувати свої дії, пропонуючи "небрендовані" версії продукції, але це також порушує виробничі угоди і може ввести в оману споживачів. Онлайн-огляди часто вихваляють "небрендовану" продукцію, іноді прямо згадуючи брендовані етикетки, що є явною ознакою неправомірного використання торгової марки. Незалежно від того, чи є ці відгуки справжніми, чи сфабриковані продавцями для збільшення продажів, вони підкреслюють обман. Справжній виклик для власників брендів полягає у відстеженні та доказуванні цих порушень, оскільки товари відвантажуються невеликими індивідуальними партіями безпосередньо західним споживачам, а не великими комерційними партіями…

Незважаючи на ці виклики, власники брендів мають життєздатні варіанти захисту своїх прав. Правова система Китаю є надійною, що дозволяє західним компаніям ефективно захищати добре складені контракти та права інтелектуальної власності. Статистика Пекінського суду з питань інтелектуальної власності показує, що іноземні позивачі виграють справи на 68%, що свідчить про те, що правосуддя може бути відновлене. Крім того, китайська митниця застосовує суворий режим боротьби з контрафактною продукцією при експорті, спрямований на товари, що підозрюються в порушенні захищених прав інтелектуальної власності. Якщо порушення підтверджується, товари, як правило, знищуються, а на порушників накладаються фінансові штрафи або навіть кримінальне переслідування…» ***(James Love and John Connor. Viral dupes - what can luxury brands do? // Womble Bond Dickinson (UK) LLP (https://www.womblebonddickinson.com/uk/insights/articles-and-briefings/viral-dupes-what-can-luxury-brands-do). 22.01.2025).***

***

«Віртуальне патентне маркування - сучасний метод, за допомогою якого компанії спрямовують споживачів на веб-сайт для отримання патентної інформації, - створює унікальні проблеми в Китаї через складний і значною мірою невизначений регуляторний ландшафт, на відміну від таких юрисдикцій, як Сполучені Штати Америки. Компанії, що працюють у Китаї, повинні орієнтуватися в загальному патентному законодавстві, забезпечуючи його ретельне дотримання. Основні вимоги включають чітке розкриття інформації, такої як тип і номер патенту, виключно спрощеною китайською мовою, а також уникнення будь-якого додаткового тексту або графіки, що може ввести в оману. Дуже важливо використовувати маркування тільки протягом терміну дії патенту, оперативно оновлювати веб-сайт про будь-які зміни в статусі (наприклад, закінчення терміну дії) і забезпечувати пряму технічну відповідність між переліченим патентом і

конкретним продуктом, не маючи на увазі більш широке охоплення, ніж це існує…

Невиконання цих вимог тягне за собою значні юридичні ризики. Використання загальних URL-адрес або неоновлення патентних статусів може бути розцінене як введення в оману, що може призвести до адміністративних покарань, штрафів і розпоряджень про виправлення помилок. Зважаючи на відсутність конкретних правових прецедентів щодо віртуального маркування, компанії стикаються з підвищеною увагою та потенційною правовою невизначеністю. Крім того, Китай застосовує суворі покарання за неналежне або підроблене патентне маркування, включаючи конфіскацію незаконних прибутків, штрафи до п'ятикратного розміру незаконного доходу (або до 250 000 юанів, якщо дохід низький або взагалі відсутній), і навіть кримінальну відповідальність у серйозних випадках. Щоб зменшити ці ризики, компаніям слід використовувати китайськомовні веб-сайти, регулярно переглядати та оновлювати контент, точно пов'язувати патенти з продуктами та уникати завищення патентних формул, тим самим використовуючи ефективність віртуального маркування та орієнтуючись у вимогливому правовому середовищі Китаю…» ***(Ivy Liang. Navigating virtual patent marking in China: Key compliance insights // Gowling WLG (https://gowlingwlg.com/en/insights-resources/articles/2025/navigating-virtual-patent-marking-in-china). 27.05.2025).***

***

Королівство Саудівська Аравія

«…Саудівська Аравія запровадила нові суворі правила щодо торговельних марок, щоб захистити святість своїх найсвятіших міст, Мекки і Медини, та пов'язаних з ними релігійних пам'яток від комерційного використання. Саудівське відомство з питань інтелектуальної власності (SAIP), відповідно до статті 3(5) Закону про торговельні марки Ради співробітництва країн Перської затоки, заборонило неправомірне використання таких назв, як "Мекка", "Медіна", "Велика мечеть" (Масджид аль-Харам) і "Мечеть Пророка" (Аль-Масджид ан-Набаві) у брендингу, продуктах і назвах компаній, за винятком випадків, коли дотримані суворі умови. Ці заходи спрямовані на запобігання обману споживачів, захист культурної та релігійної спадщини, а також узгоджуються з більш широкими зусиллями Саудівської Аравії щодо модернізації своєї системи інтелектуальної власності (ІВ) відповідно до Vision 2030.

Ключові положення регламенту включають в себе наступні:

1. Географічні та функціональні вимоги: Компанії, що використовують ці назви, повинні продемонструвати законний фізичний зв'язок з Меккою або Мединою, наприклад, наявність виробничих потужностей або значних проектів у цих містах. Наприклад, бренд під назвою "Mecca Sweets", що працює виключно в Ер-Ріяді, буде відхилений, тоді як бізнес, що базується в Мецці,

може посилатися на місто як на додатковий елемент (наприклад, "Al Nour Coffee - A Mecca Tradition").

2. Обмеження щодо помітності торговельної марки: Сакральні терміни не можуть формувати первинну ідентичність бренду. Вони мають слугувати вторинними дескрипторами, уникаючи підтексту релігійного схвалення чи приналежності до таких інституцій, як Генеральне президентство у справах двох Священних Мечетей.

3. Відсутність ексклюзивного права власності: Сакральні імена не можуть бути монополізовані, навіть якщо вони включені в торговельну марку. Інші можуть використовувати їх на відповідних умовах для збереження культурної справедливості.

4. Застереження про захист моралі: Використання не повинно завдавати шкоди, неповаги чи применшувати релігійне значення цих назв, підкреслюючи культурну чутливість як юридичний обов'язок.

Ці правила є частиною ширших реформ, спрямованих на захист національних і релігійних символів відповідно до законодавства Саудівської Аравії про інтелектуальну власність і комерційне право. Наприкінці 2024 року Міністерство торгівлі заборонило торгові назви, що містять релігійні, племінні, політичні чи військові посилання, а за порушення передбачені штрафи до 50 000 ріалів. Також було заборонено комерційне використання саудівських прапорів, емблем або зображень лідерів.

Для іноземних брендів, які прагнуть отримати захист торговельної марки в Саудівській Аравії, відповідність вимогам є обов'язковою, навіть якщо торговельні марки схвалені в інших країнах. SAIP відхилятиме знаки, що не відповідають вимогам, і вимагатиме ретельних стратегій локалізації, включаючи супровідну документацію (наприклад, ліцензії на ведення бізнесу в Мецці/Медіні) та уникнення зображень, що нагадують про Святі мечеті…

Ці регуляторні зміни підкреслюють прагнення Саудівської Аравії збалансувати економічне зростання зі збереженням культурної спадщини. З розвитком хадж-туризму, ісламських фінтех-технологій та халяльних ринків Королівство надає пріоритет етичному використанню своєї релігійної спадщини. Бізнес має адаптуватися, узгоджуючи стратегії брендингу з місцевим законодавством, забезпечуючи шанобливе ставлення до священних символів і водночас орієнтуючись на динамічний ринок. Реформи не лише захищають духовну та культурну ідентичність, але й зміцнюють позиції Саудівської Аравії як лідера в етичному управлінні ІВ, створюючи прецедент поваги до релігійної спадщини у світовій торгівлі» ***(Hemakshi Prabhu. Saudi Arabia's New Trademark Regulations: Protecting the sanctity of Mecca and Medina // ATB Legal (https://atblegal.com/blog/intellectual-property-laww/saudi-trademark-regulations/). 09.05.2025).***

***

«Саудівське управління з інтелектуальної власності (SAIP) опублікувало свій статистичний звіт про інформацію про інтелектуальну власність за 2024 рік, який свідчить про збільшення кількості патентних заявок на 13,33% порівняно з попереднім роком, при цьому було зареєстровано понад 8000 додаткових заявок.

У звіті наголошується на помітному зростанні в усіх основних категоріях інтелектуальної власності. Кількість патентних заявок з-за кордону зросла на 15%, тоді як кількість заявок на торговельні марки збільшилася на 15,72%. Кількість заявок на промислові зразки зросла на 8,75%, а добровільні реєстрації авторських прав зросли на 63,15%. Загалом SAIP видала 4355 патентних документів, 1578 свідоцтв на промислові зразки та 1504 свідоцтва про реєстрацію авторських прав. Крім того, у 2024 році було зареєстровано 31 834 торговельні марки.

Звіт відображає зростання залученості як вітчизняних, так і міжнародних заявників, причому окремі заявники зробили значний внесок у загальне зростання. У ньому також окреслюються постійні зусилля SAIP щодо оптимізації процесів експертизи та вдосконалення послуг у сфері інтелектуальної власності для підтримки інновацій та економічного розвитку» ***(Saudi Arabia: SAIP Reports Surge in IP Filings and Registrations in 2024 // Saba IP (https://www.sabaip.com/saudi-arabia-saip-reports-surge-in-ip-filings-and-registrations-in-2024/). 15.05.2025).***

***

«…У Саудівській Аравії Саудівське управління з інтелектуальної власності (SAIP) та Управління з питань закяту (пожертвування на благодійність), податків та митних зборів (ZATCA) співпрацюють для полегшення механізму реєстрації прав інтелектуальної власності - системи, що дозволяє власникам торгових марок реєструвати свої права на митниці. Це дає змогу прикордонникам проактивно боротися з контрафактними товарами. Ця система підтримується Угодою про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (TRIPS) та Порталом митних органів Саудівської Аравії з питань захисту прав інтелектуальної власності.

IP Customs Recordal дозволяє митниці ідентифікувати та затримувати підозрілі контрафактні товари на кордоні, посилюючи захист брендів та запобігаючи порушенню прав інтелектуальної власності. Правовласники можуть отримувати сповіщення в режимі реального часу…

Щоб мати право на отримання компенсації, торгові марки повинні бути зареєстровані в SAIP, а заявник повинен бути власником або законним представником. Необхідні документи зазвичай включають свідоцтво про реєстрацію торгової марки, комерційну реєстрацію, довіреність, посвідчення особи заявника, опис продукції та контактну інформацію…

Процедура реєстрації включає підготовку документів, онлайн-заявку, розгляд, перевірку ZATCA та SAIP і затвердження. Правовласники повинні оновлювати свої записи за потреби…

Після реєстрації знака митниця може конфіскувати підозрілі контрафактні вантажі. Власник ІВ повинен відреагувати у визначений термін. Важливо підтримувати поточну реєстрацію торговельної марки, надавати посібники з ідентифікації продукції та підтримувати місцеві контакти для швидкого реагування…

Саудівська Аравія посилює захист прав інтелектуальної власності в рамках стратегії Vision 2030. Стратегічна цінність Митного реєстру інтелектуальної власності полягає у запобіганні підробкам, захисті бренду та забезпеченні правового контролю, що робить його важливим інструментом для власників торговельних марок…» ***(Hemakshi Prabhu. Customs IP Recordal in Saudi Arabia: A Strategic Tool for Brand Protection // ATB Legal Consultancy FZ LLC (https://atblegal.com/blog/intellectual-property-laww/sauid-recordal/). 19.05.2025).***

***

«Саудівська Аравія, найбільша економіка на Близькому Сході, пропонує значні можливості для бізнесу завдяки ліцензуванню торговельних марок та франчайзингу. Орієнтація в складному правовому полі, що постійно змінюється, вимагає дотримання вимог Закону Саудівської Аравії про торговельні марки, Закону про франчайзинг та нормативних актів Міністерства торгівлі (МоС).

Ліцензування торговельних марок, що регулюється Законом про торговельні марки та SAIP, передбачає надання дозволу іншій стороні використовувати зареєстровану торговельну марку на певних умовах. Основні вимоги включають реєстрацію торговельної марки, письмову ліцензійну угоду та необов’язкову, але рекомендовану реєстрацію ліцензії в SAIP для забезпечення її примусового виконання…

Франчайзинг, який регулюється Законом про франчайзинг (2019), є ширшою комерційною угодою, де франчайзер ліцензує всю свою бізнес-модель. Важливими аспектами є Документ про розкриття інформації про франшизу (FDD), обов’язкова реєстрація в МоС, письмова угода та досвід франчайзера…

Ліцензії на торговельні марки повинні бути зареєстровані в SAIP, для чого необхідно надати копію свідоцтва на зареєстровану торговельну марку, легалізовану та нотаріально завірену ліцензійну угоду (арабською мовою або завірений переклад), довіреність та заповнену форму заявки до SAIP. Для франчайзингу необхідно подати документи через Портал франчайзингу МоС, які включають договір франчайзингу, документ про розкриття інформації про франшизу, свідоцтво про реєстрацію торгової марки (якщо є), комерційну реєстрацію та довіреність.

Юридичні ризики включають нереєстрацію ліцензій на торговельні марки, неналежне розкриття інформації про франшизу та порушення принципів шаріату. Найкращі практики включають реєстрацію торгових марок, реєстрацію ліцензій, суворе дотримання Закону про франчайзинг і надійні положення про захист інтелектуальної власності. Спори можуть бути вирішені шляхом переговорів, посередництва, судового розгляду або арбітражу…

Щоб досягти успіху в Саудівській Аравії, компанії повинні забезпечити реєстрацію торгових марок, чіткі умови контрактів і дотримання процедур розкриття інформації та реєстрації. Це дає змогу захистити активи бренду та отримати доступ до потужного ринку…» ***(Hemakshi Prabhu. From Mark to Market: Navigating Trademark Licensing and Franchising in Saudi Arabia // ATB Legal Consultancy FZ LLC (https://atblegal.com/blog/intellectual-property-laww/trademark-licensing-franchising-saudi/). 21.05.2025).***

***

Королівство Таїланд

«Уряд Таїланду схвалив нову концепцію захисту прав інтелектуальної власності (ІВ), що має на меті вийти з американського списку порушників прав інтелектуальної власності напередодні тарифних переговорів з Вашингтоном. Робочий план Таїланду з питань інтелектуальної власності, розроблений у співпраці з Торговельним представником США (USTR), демонструє відданість Таїланду боротьбі з порушеннями прав інтелектуальної власності. Цей план буде передано до USTR та різних тайських відомств для впровадження необхідних удосконалень. Таїланд перебуває у "чорному списку" США з 2007 року через слабкий захист прав інтелектуальної власності, який США вважають нетарифним торговельним бар’єром, особливо з огляду на позитивне сальдо Таїланду в торгівлі з США у 46 мільярдів доларів минулого року. Адміністрація Трампа раніше погрожувала запровадити 36% тариф на експорт з Таїланду, хоча це було відкладено на 90 днів. Міністр торгівлі Пічаї Наріптхапхан очікує, що протягом цього періоду відбудуться офіційні переговори щодо тарифів, і робоча група вже взаємодіє з офіційними особами США.

Нова концепція включає зміни до Закону Таїланду про авторське право для приведення його у відповідність до Договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності про виконання і фонограми, посилення захисту виробників і творців аудіовізуальних програм та запровадження більш суворих покарань для порушників. Ці зміни, які мають набути чинності у 2027 році, спрямовані на боротьбу з програмним забезпеченням та онлайн-піратством і забезпечення справедливої компенсації правовласникам. Крім того, план може переглянути патентні правила, щоб краще боротися з виробництвом, розповсюдженням і продажем контрафактної фармацевтичної продукції…» ***(Pathom Sangwongwanich. Thailand Clears Plan to Exit US Intellectual Property***

Watchlist // Bloomberg L.P. (https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-05-27/thailand-clears-plan-to-exit-us-intellectual-property-watchlist). 27.05.2025).

***

Малайзія

«Система географічних зазначень (GI) Малайзії, що регулюється Законом про географічні зазначення від 2022 року, зазнає значного розвитку з метою приведення її у відповідність до міжнародних стандартів та підвищення цінності місцевої продукції. Закон 2022 року, прийнятий у березні 2022 року, розширює захист географічних зазначень на різні продукти, включаючи сільськогосподарські, харчові, ремісничі та промислові товари, а також пропонує вдосконалені механізми правового захисту від неправомірного використання. Відомий дуріан "Мусанг Кінг" є прикладом того, як захист географічних зазначень забезпечує автентичність та ринкову цінність…

У 2024 році уряд штату Перак у співпраці з Корпорацією інтелектуальної власності Малайзії (MyIPO) визначив кілька перакських продуктів, таких як дуріан Бату Курау та сом Сунгай Перак, для реєстрації географічних зазначень з метою захисту їхньої ідентичності та підвищення визнання на ринку, особливо для сільських виробників. Ініціативи MyIPO включають відкриття супутникового офісу в штаті Кедах у січні 2025 року з метою підвищення доступності послуг ІВ та сприяння реєстрації географічних зазначень у сільській місцевості, причому продукти з Кедаху, такі як ароматний білий рис, були визначені для потенційної реєстрації…

Ці зусилля сприяли зростанню кількості реєстрацій географічних зазначень та обізнаності про них. Станом на грудень 2024 року Малайзія зареєструвала 127 географічних зазначень з дев'ятьма новими заявками. Загальна стратегія полягає у збереженні культурної спадщини, підтримці розвитку сільських територій та підвищенні глобальної конкурентоспроможності місцевої продукції. У майбутньому основна увага буде зосереджена на посиленні правозастосування, розширенні захищених географічних зазначень та підвищенні міжнародного визнання за допомогою угод та експортно-орієнтованих ринків…» ***(Geographical indications in Malaysia: Recent developments and progress // mirandah asia (https://www.mirandah.com/geographical-indications-in-malaysia-recent-developments-and-progress/). 23.05.2025).***

***

Об'єднані Арабські Емірати

«…ОАЕ мають усталену правову та регуляторну базу для захисту прав інтелектуальної власності (ІВ). В останні роки власники прав інтелектуальної власності (ІВ) спостерігають значне покращення в захисті

та забезпеченні їх дотримання та загалом вважають правозастосування в ОАЕ сильним. У квітні 2021 року ОАЕ були виключені зі Спеціального списку спостереження 301 Звіту торгового представника США (щорічний огляд стану захисту та забезпечення дотримання ІВ у світі, що проводиться за дорученням Конгресу). Нещодавні зміни в уряді ОАЕ включають посилення захисту ІВ для фармацевтичної та біотехнологічної промисловості; трансформацію законодавства щодо патентів, промислового дизайну, комерційної таємниці, авторських прав та торгових марок; приєднання до Мадридського протоколу (міжнародного договору про реєстрацію торгових марок); зниження раніше заборонних зборів за торговельні марки; підвищення прозорості результатів вилучень підробок; та збільшення кількості повідомлень, вилучень та публічного знищення товарів митницею Дубая. ОАЕ створили міжурядові та квазіурядові групи, що реагують на занепокоєння уряду США та промисловості США, включаючи створення Асоціації репрографічних прав Еміратів (ERRA) у 2022 році для представництва власників прав у видавничій галузі. Незважаючи на покращений захист прав інтелектуальної власності, необхідні додаткові кроки для вирішення проблем із ліцензуванням музики та забезпеченням дотримання прав інтелектуальної власності у вільних торгових зонах. Район Дейра в Дубаї включено до Звіту про сумнозвісні ринки за 2023 рік за продаж товарів, що порушують права інтелектуальної власності.

У липні 2023 року Управління конкурентоспроможності Абу-Дабі при Департаменті економічного розвитку запустило Центр передового досвіду в галузі інтелектуальної власності, який слугуватиме центром для управління захистом та дотриманням прав інтелектуальної власності. У грудні 2023 року ОАЕ видали Федеральний указ-закон № 14 про комерцію за допомогою сучасних технологічних засобів (електронна комерція), що регулює електронну комерцію та захищає права інтелектуальної власності. У лютому 2024 року Міністерство економіки запровадило «Програму екосистеми інтелектуальної власності», щоб допомогти творцям захистити свої концепції. Програма базується на одинадцяти ініціативах, що охоплюють основні економічні та креативні сектори, включаючи підтримку нових технологій та програми підвищення обізнаності студентів.

Органи влади еміратського рівня, такі як органи економічного розвитку, поліція та митні органи, загалом ефективно забезпечують дотримання прав інтелектуальної власності, тоді як федеральні органи влади керують політикою у сфері прав інтелектуальної власності. Протягом 2023 року митниця Дубая повідомила, що розглянула 333 справи щодо інтелектуальної власності, включаючи понад 15 мільйонів контрафактних товарів загальною вартістю близько 20 мільйонів доларів. Протягом другої половини 2023 року митниця Абу-Дабі переробила понад 6665 контрафактних товарів вартістю 2,7 мільйона доларів.

До 2021 року винахідники могли отримувати патентний захист в ОАЕ через національне патентне відомство ОАЕ або регіональне патентне відомство

Ради співробітництва арабських держав Перської затоки (GCC). 5 січня 2021 року Патентне відомство GCC припинило приймати нові патентні заявки, оскільки регіональна патентна система зазнає значних реформ. Хоча патентні заявки GCC, подані до 5 січня 2021 року, продовжуватимуть оброблятися, винахідникам потрібно буде покладатися на національне патентне відомство ОАЕ для отримання патентних прав. Офіційні дані показали, що кількість патентних заявок ОАЕ зросла на 19,5 відсотка у 2023 році, склавши 3415 заявок…» ***(2024 Investment Climate Statements: United Arab Emirates // U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/united-arab-emirates/). 05.2025).***

***

«Об'єднані Арабські Емірати запровадили свою першу федеральну систему географічних зазначень, що є значним кроком у розвитку національної системи інтелектуальної власності. Ця ініціатива спрямована на захист продуктів з унікальними якостями, пов'язаними з певними регіонами, тим самим підвищуючи їхню глобальну конкурентоспроможність та зберігаючи культурну спадщину.

Система географічних зазначень забезпечує правовий захист продуктів, особливі характеристики яких зумовлені їхнім географічним походженням. Перший етап включає чотири продукти: мед Хатта, кераміку Рас-ель-Хайма, фініки Даббас з Аль-Дафра та традиційні вироби з пальмового листя. Ці вироби визнані за свої унікальні якості, що походять від їхніх конкретних регіонів та традиційних методів виробництва.

Міністерство економіки зробило процес реєстрації географічних зазначень доступним онлайн, запросивши подавати заявки як вітчизняних, так і міжнародних виробників. Наразі ще 25 продуктів, включаючи продукти харчування та вироби ручної роботи, перебувають на розгляді для реєстрації географічних зазначень. Ця ініціатива відповідає ширшій стратегії ОАЕ щодо диверсифікації економіки, підтримки малих та середніх підприємств і сприяння сталому розвитку» ***(UAE: Launch of Geographical Indications System to Protect National Products // Saba IP (https://www.sabaip.com/united-arab-emirates-launch-of-geographical-indications-system-to-protect-national-products/). 15.05.2025).***

***

«Інтелектуальна власність (ІВ) в ОАЕ охоплює широкий спектр активів, включаючи авторські права, патенти, оригінальні бази даних, торгові марки, дизайни, ноу-хау, комерційну таємницю, винаходи, комерційні та доменні імена, а також оригінальні проекти. Федеральне законодавство ОАЕ надає компаніям виключні права на використання розробленої ними інтелектуальної власності… Ключовими законодавчими актами є Федеральний декрет-закон № 36 від 2021 року "Про товарні знаки",

який визначає товарні знаки як знаки, що відрізняють товари чи послуги підприємства, та Федеральний декрет-закон № 38 від 2021 року "Про авторські та суміжні права", який захищає оригінальні письмові тексти, програмне забезпечення, мобільні додатки, бази даних, промови, сценічні та музичні шоу, відеоролики, архітектуру, картини, фотографії, прикладне мистецтво, карти та наступні твори. Крім того, Федеральний закон № 11 від 2021 року про регулювання та охорону прав на промислову власність забезпечує захист промислових зразків, патентів, свідоцтв на корисні моделі, інтегральних мікросхем та нерозкритої інформації.

Ці федеральні укази встановлюють керівні принципи, правила та покарання для забезпечення дотримання прав ІВ в ОАЕ, в тому числі в більшості вільних зон. Дубайський міжнародний фінансовий центр (DIFC) також підтримує захист прав ІВ через Закон № 4 від 2019 року…

Захист ІВ передбачає комплексні стратегії, включаючи своєчасну реєстрацію, моніторинг використання третіми сторонами, розгортання повідомлень про припинення та утримання від використання, а також ініціювання судових процесів у разі необхідності. Компанії повинні забезпечити, щоб їхню ІВ використовували лише уповноважені сторони, щоб запобігти неправомірному використанню та порушенню прав.

Право власності на ІВ може бути структуроване по-різному: операційна компанія може володіти і використовувати ІВ на місцевому рівні, спеціальна компанія може володіти і ліцензувати ІВ іншим компаніям групи або третім особам, або ж материнська компанія може володіти всіма активами ІВ і надавати ліцензії на них дочірнім компаніям. Консолідація прав власності на ІВ в одній компанії має низку переваг, серед яких кращий контроль та управління, ізоляція від ризиків, ефективний захист прав, отримання доходів від ліцензування, гнучкість угод та збільшення вартості…

У сучасній економіці, що базується на знаннях, ІВ має вирішальне значення для конкурентної переваги компанії та її майбутнього успіху. Створення окремих юридичних осіб для ефективного володіння, управління та використання ІВ допомагає компаніям захистити свої ключові нематеріальні активи, максимізувати комерційну гнучкість та зберегти довгострокову цінність» ***(Samar El Haddadi. Why Intellectual Property Assets Should Be Held in a Separate Legal Entity // M&CO Legal (https://mandcolegal.com/why-your-ip-assets-deserve-their-own-legal-entity/). 21.05.2025).***

***

Південно-Африканська Республіка

«Інтелектуальна власність (ІВ) відіграє ключову роль у сприянні інноваціям та творчості, захищаючи права винахідників та творців. У Південній Африці захист ІВ для нових винаходів традиційно забезпечувався через патенти та промислові зразки. Патенти захищають винаходи, які є

новими, винахідливими та промислово придатними, тоді як промислові зразки зосереджені на захисті естетичних аспектів продукції. Однак, можливі значні зміни, оскільки Південна Африка прагне запровадити корисні моделі, які можуть незабаром замінити чинний режим функціональних промислових зразків.

Корисна модель (також відома як «дрібний патент» або «малий патент») — це форма захисту інтелектуальної власності для винаходів, які є новими та промислово застосовними, але не вимагають такого ж рівня винахідливості, як патент. Це робить їх більш доступним варіантом для інновацій, які можуть не відповідати вищим стандартам патентоспроможності. У багатьох країнах корисні моделі пропонують швидший, дешевший та простіший захист винаходів, особливо тих, що передбачають поступові вдосконалення, а не новаторські винаходи.

У Південній Африці функціональні дизайни традиційно захищали функціональні аспекти зовнішнього вигляду продукту, такі як його форма чи конфігурація. Однак цей захист часто обмежений і не забезпечує такого ж рівня безпеки, як патенти. Натомість, корисні моделі повинні забезпечувати ширший та ефективніший спосіб захисту функціональних інновацій.

Перехід від функціональних зразків до корисних моделей дозволить південноафриканським винахідникам та підприємствам легше захищати свої практичні винаходи. Часто, завдяки нижчим витратам та швидшій реєстрації, корисні моделі можуть стимулювати більше місцевих інновацій, особливо в галузях, де поширені невеликі, поступові досягнення. Цей крок узгоджує Південну Африку зі світовими тенденціями в галузі інтелектуальної власності та пропонує посилений захист функціональних винаходів» ***(Annelise Engelbreg. Intellectual Property in South Africa: Possible Future inclusion of Utility Models // Kisch IP (https://www.kisch-ip.com/2025/05/intellectual-property-in-south-africa-possible-future-inclusion-of-utility-models/). 21.05.2025).***

***

Республіка Зімбабве

«…Відомство компаній та інтелектуальної власності Зімбабве (CIPZ), засноване у 2023 році шляхом об'єднання раніше роз'єднаних офісів з питань інтелектуальної власності, реєстрації актів та компаній, є агентством, відповідальним за дотримання законів країни про інтелектуальну власність під егідою Міністерства юстиції, юридичних та парламентських справ. Основні закони, що стосуються прав інтелектуальної власності, включають Закон про торговельні марки, Закон про трибунал з питань інтелектуальної власності, Закон про авторське право та суміжні права, Закон про патенти, Закон про географічні зазначення, Закон про промислові зразки, Закон про топологічні конструкції інтегральних схем, Закон про товарні знаки та Закон про права селекціонерів рослин.

Зімбабве є членом (і місцем розташування) Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO) та підписав Банжульський протокол про знаки та Харарський протокол про патенти та промислові зразки. Крім того, Зімбабве є учасником Пекінського договору про аудіовізуальні виконання, Бернської конвенції, Мадридського протоколу, Марракеського договору VIP, Паризької конвенції та Договору про патентну кооперацію (PCT).

До установ, відповідальних за дотримання прав інтелектуальної власності в Зімбабве, належать Поліція Республіки Зімбабве (ZRP), Управління з контролю за лікарськими засобами Зімбабве (MCAZ) та Податкове управління Зімбабве (ZIMRA). Крім того, у Зімбабве створено Трибунал з питань інтелектуальної власності (IPT), який має повноваження вирішувати цивільні спори щодо інтелектуальної власності…» ***(2024 Investment Climate Statements: Zimbabwe // U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/zimbabwe/). 05.2025).***

***

Республіка Індія

«Наступного дня після того, як Індія розпочала історичну військову операцію проти баз терористів у Пакистані, було подано шість заявок на реєстрацію торговельної марки під назвою "Операція "Сіндур" - кодовою назвою цих ударів...

Усі заявки були подані за 41-м класом, який охоплює такі послуги, як освіта, розваги, кіновиробництво та культурна діяльність. Юрист з питань інтелектуальної власності Високого суду Делі пояснив, що на торговельні марки, пов'язані з діяльністю уряду, можуть законно претендувати приватні особи через відсутність конкретних обмежень в Законі про торговельні марки, що робить це питанням того, хто подає заявку першим. Однак уряд зберігає право заперечувати проти таких торгових марок відповідно до Розділу 9(1)(A), якщо вони вважаються оманливими або такими, що суперечать суспільним інтересам. Хоча процес реєстрації зазвичай займає більше року, заявники можуть прискорити його, сплативши збір у розмірі ₹40 000.

Боротьба за торгову марку розпочалася після того, як 22 квітня Індія завдала високоточних ракетних ударів по дев'яти центрах тероризму в Пакистані та окупованому Пакистаном Кашмірі. Ці удари стали відповіддю на смертоносний теракт у місті Пахалгам в Джамму і Кашмірі, в результаті якого загинуло 26 осіб. Наступної ночі Міністерство оборони Індії повідомило про запобігання спробам Пакистану атакувати 15 міст на півночі і заході Індії за допомогою безпілотників і ракет, а також підтвердило знищення пакистанської системи протиповітряної оборони в Лахорі» ***(Ashwine Kumar Singh. After India's Strikes, 6 Applications Filed To Trademark 'Operation Sindoor' // NDTV Convergence Limited (https://www.ndtv.com/india-news/after-india-strikes-5-***

applications-filed-to-trademark-operation-sindoor-pahalgam-terror-attack-india-pakistan-8364452). 08.05.2025).

***

«…У фармацевтичній галузі довіра до бренду має першорядне значення, оскільки і пацієнти, і медичні працівники покладаються на усталену репутацію лікарських засобів для забезпечення їхньої безпеки та ефективності. Ця довіра виходить за межі національних кордонів, де концепція транскордонної репутації має важливе значення для захисту міжнародно визнаних фармацевтичних торгових марок від незаконного привласнення, особливо на ринках, що стрімко розвиваються, таких як Індія. Швидко зростаюча фармацевтична промисловість Індії та складне регуляторне середовище зробили захист іноземних фармацевтичних торговельних марок центральною темою правових дебатів…

Знаковою справою, що ілюструє це питання, є справа Milmet Oftho Industries проти Allergan Inc., в якій Верховний суд Індії визнав транскордонну репутацію іноземної фармацевтичної торгової марки "Ocuflox", навіть незважаючи на те, що на той час продукт не був доступний в Індії. Суд постановив, що власник іноземної торговельної марки з високою міжнародною репутацією може захистити свій знак в Індії, якщо він продемонструє намір вести там бізнес, встановивши, що глобальний пріоритет і репутація можуть замінити першочергове використання на місцевому рівні. Це рішення було важливим для галузей, де довіра до бренду є критично важливою, наприклад, для фармацевтики. Однак суд застеріг, що транснаціональні компанії не повинні надмірно перешкоджати місцевим конкурентам, не довівши справжнього наміру вийти на індійський ринок. Цей делікатний баланс вплинув на подальші рішення.

У справі Syed Mohideen проти Sulochana Bai Верховний суд знову підтримав принцип попереднього використання у справах про передачу прав, підкресливши, що репутація, створена протягом тривалого часу, не повинна несправедливо привласнюватися новими учасниками ринку…

Подвійна нормативно-правова база ще більше ускладнює захист торговельних марок у фармацевтиці. Компанії повинні керуватися як Законом про торговельні марки 1999 року, який захищає зареєстровані та загальновідомі торговельні марки, так і Законом про лікарські засоби та косметику 1940 року, який регулює схвалення та брендинг лікарських засобів. Навіть маючи сильну світову репутацію, фармацевтичний продукт не може бути проданий в Індії без місцевого схвалення, що створює юридичні труднощі для судів…

Позиція Індії як найбільшого у світі виробника генеричних лікарських засобів, що постачає понад 40% генеричних препаратів до США та Європи, призвела до проблем з вітчизняними компаніями, які намагаються використати гудвіл міжнародних брендів. Поширеними є випадки підробки, коли індійські виробники генериків використовують схожі торгові марки, упаковку та

зовнішній вигляд з відомими міжнародними препаратами, що вводить споживачів в оману. Іноземні компанії часто подають позови про недобросовісну конкуренцію, щоб захистити свою глобальну ділову репутацію. Такі справи, як William Grant проти McDowell, створили прецеденти захисту торговельних марок, які тепер застосовуються до фармацевтичного брендингу. Аналогічно, у справі PepsiCo проти Magfast Beverages була зірвана спроба індійської компанії використати торговельну марку "Mountain Dew" для упакованої питної води, що підкреслило труднощі захисту транскордонної репутації в Індії, коли іноземна компанія не має місцевої присутності…

Хоча індійська юриспруденція визнає важливість транскордонної репутації для захисту фармацевтичних торговельних марок, вона все частіше вимагає демонстрації доброї волі на індійському ринку, орієнтуючись на складний регуляторний ландшафт і балансуючи інтереси як міжнародних, так і національних гравців…» ***(Gunjan Sharma. Transborder Reputation in Pharmaceutical Trademarks: Protecting Global Goodwill In The Indian Market // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/10/transborder-reputation-in-pharmaceutical-trademarks-protecting-global-goodwill-in-the-indian-market/). 10.05.2025).***

***

«Патентоспроможність лікарських препаратів відповідно до Індійського патентного закону - це складний взаємозв'язок між стимулюванням інновацій та захистом громадського здоров'я, який регулюється конкретними правовими положеннями, що забезпечують баланс між правами інтелектуальної власності та доступом до основних лікарських засобів. Закон про патенти Індії від 1970 року встановлює суворі критерії для отримання патенту, наголошуючи на новизні, винахідницькому рівні та промисловій придатності. Однак лікарські препарати стикаються з особливими проблемами через винятки в Розділі 3, зокрема в Розділі 3(d), Розділі 3(e), Розділі 3(i) та Розділі 3(p), які обмежують патентний захист для певних типів інновацій…

Розділ 3(d) обмежує патентування поступових удосконалень відомих речовин, якщо вони не демонструють суттєвої терапевтичної ефективності. Це положення бореться з "вічнозеленими" препаратами, вимагаючи доказів значних клінічних переваг, таких як підвищена біодоступність, зменшення побічних ефектів або покращена стабільність, порівняно з існуючими препаратами. Знакова справа "Новартіс проти Союзу Індії" (2013), де Верховний суд відхилив патент на кристалічну форму іматинібу мезилату через мінімальний приріст ефективності, ще раз підкреслила потребу в надійних наукових доказах…

Розділ 3(e) забороняє патентування простих домішок або комбінацій речовин, які не мають синергетичного ефекту, що вимагає доказів покращених

результатів, які виходять за рамки властивостей добавок. Наприклад, для комбінації парацетамолу та ібупрофену потрібні дані, що демонструють краще полегшення болю порівняно з окремими компонентами…

Розділ 3(i) виключає з патентоспроможності методи медичного лікування (наприклад, введення ліків для лікування хвороб), хоча лікарські форми і системи доставки все ще можуть бути патентоспроможними, якщо вони відповідають стандартам винахідницької і промислової придатності. Щоб обійти це обмеження, заявники часто змінюють формулу винаходу на "застосування для лікування X", як це можна побачити у випадках з терапією стовбуровими клітинами…

Розділ 3(p) забороняє патентування винаходів, що ґрунтуються виключно на традиційних знаннях або дублюють відомі властивості традиційних компонентів. Це положення захищає багату спадщину Індії в галузі аюрведи, унані та сіддхи, запобігаючи біопіратству. Цифрова бібліотека традиційних знань (TKDL) відіграє важливу роль у запобіганні таким патентам, документуючи традиційні практики. Такі випадки, як скасування американського патенту на ранозагоювальний засіб на основі куркуми (CSIR проти США), підкреслюють важливість дотримання цього положення.

Щоб досягти успіху в індійському фармацевтичному патентному ландшафті, інноватори повинні зосередитися на справжніх досягненнях, таких як нові лікарські речовини (NCE), синергетичні формули або вдосконалені системи доставки, уникаючи при цьому тривіальних модифікацій або копіювання традиційних знань. Відповідність цим критеріям вимагає ретельного наукового обґрунтування, стратегічного формулювання заявок та обізнаності з правовими інтерпретаціями, що постійно змінюються. Хоча Розділ 3(d) створює значні перешкоди, він також гарантує, що захист отримують лише значущі інновації, що відповідає ширшим цілям зміцнення громадського здоров'я та забезпечення справедливого доступу до ліків. Зрештою, індійська патентна система надає пріоритет суттєвим інноваціям, а не поступовим змінам, вимагаючи від фармацевтичних компаній інвестувати в дослідження, які приносять відчутну терапевтичну та промислову цінність…» ***(Can We Patent Medicinal Preparations? Demystifying the Indian Patent Act // Intellect Bastion LLP (https://www.intellectbastion.com/can-we-patent-medicinal-preparations-demystifying-the-indian-patent-act/). 05.05.2025).***

***

«…Екосистема інтелектуальної власності (ІВ) Індії стикається зі значними проблемами, які перешкоджають інноваціям та економічному зростанню, незважаючи на стрімке зростання економіки та збільшення кількості патентних заявок. Піратство та підробки вражають такі критичні сектори, як фармацевтика, мода та технології, ставлячи під загрозу споживачів та знижуючи доходи бізнесу. Недостатня обізнаність громадськості, слабкі механізми правозастосування та недостатня координація між відомствами

загострюють ці проблеми. Хоча альтернативне вирішення спорів (ADR) може прискорити вирішення справ, відсутність спеціалізованих судів з питань ІВ та бюрократичні затримки в реєстрації патентів і торговельних марок ще більше гальмують прогрес. Малі та середні підприємства (МСП) і сільські сектори, які часто позбавлені доступу до фахівців у сфері ІВ, потребують посиленого навчання та цифрових юридичних консультаційних послуг. Посилення правозастосування, спрощення процедур та підвищення обізнаності є життєво важливими для побудови надійного режиму ІВ…

Технології та цифрові революції змінили ландшафт ІВ у всьому світі, створивши як можливості, так і складнощі для Індії. Штучний інтелект (ШІ) та блокчейн кидають виклик традиційним уявленням про право власності на ІВ, особливо щодо контенту, створеного ШІ, тоді як блокчейн пропонує безпечні, незмінні рішення для управління ІВ. Цифрове піратство, нелегальне стримінгове мовлення та відповідальність посередників за порушення авторських прав залишаються актуальними проблемами, що спонукало Індію розробити проєкт модернізованих Правил про авторське право (поправки) від 2021 року, щоб упорядкувати управління цифровими правами. Однак судова система повинна швидко адаптуватися до цих нових викликів, спираючись на нормативно-правову базу та міжнародну співпрацю для посилення правозастосування…

На глобальному рівні Індія належить до країн, що найшвидше зростають за кількістю патентних заявок: у 2023 році темпи зростання становили 15,7% на рік, що випереджає провідні економіки світу. Проте вона відстає від таких лідерів, як США, Китай та Японія, як за кількістю, так і за ефективністю, подавши лише 64 480 патентів у 2023 році порівняно з 1,64 мільйонами патентів у Китаї. Затримки в патентній експертизі та слабкий захист прав на торговельні марки різко контрастують з налагодженими системами в країнах з розвиненою економікою. Незважаючи на потужний внутрішній інноваційний потенціал, особливо у сфері комп'ютерних технологій, Індія має проблеми з комерціалізацією через бюрократичну інерцію та нерозвиненість інфраструктури…

Для усунення цих прогалин експерти рекомендують провести системні реформи. Створення спеціалізованих судів з питань ІВ, посилення правозастосування за допомогою штрафних заходів для порушників та використання таких технологій, як штучний інтелект і блокчейн, для управління ІВ є критично важливими. Оптимізація процесів реєстрації за допомогою цифрових платформ, покращення людських та інституційних ресурсів, а також приведення індійського законодавства у сфері ІВ у відповідність до міжнародних стандартів, таких як TRIPS, сприятиме підвищенню довіри інвесторів. Не менш важливими є співпраця між галузями, кампанії з підвищення обізнаності громадськості та забезпечення балансу між суворим правозастосуванням і доступністю інновацій. Переймаючи найкращі світові практики та розвиваючи культуру захисту ІВ, Індія може перетворити

свій режим ІВ на каталізатор сталого економічного та технологічного зростання, позиціонуючи себе як глобальний центр економіки, заснованої на знаннях…» ***(Vaibhav Pandey. India's IP Puzzle // IPLF (https://www.ipandlegalfilings.com/indias-ip-puzzle/). 05.05.2025).***

***

Республіка Індонезія

«Індонезія продовжує стикатися зі значними проблемами у сфері інтелектуальної власності, через що вже 16 років поспіль вона залишається у списку пріоритетних країн для спостереження (PWL) Торговельного представництва США (USTR). Станом на 29 квітня 2025 року в прес-релізі USTR підкреслюється, що Індонезія все ще бореться із захистом, охороною та доступом до ринку американської інтелектуальної власності в межах своїх кордонів, а також з проблемами в її патентному та авторському праві…

У звіті USTR зазначається, що правоохоронна діяльність Індонезії щодо боротьби з піратством та підробками залишається неефективною, а виробництво контрафактної продукції зростає і переміщується на онлайн-ринки. Крім того, процес отримання дозволу іноземними фармацевтичними компаніями на продаж ліків в Індонезії ускладнюється вимогами щодо обміну технологіями з місцевими суб'єктами господарювання.

У жовтні 2024 року Індонезія прийняла новий Патентний закон, який змінив певні вимоги до патентної роботи та запровадив нові зобов'язання щодо розкриття інформації для власників патентів. Однак закону бракує ясності щодо того, як виконувати ці вимоги та які покарання передбачені за їх недотримання. Хоча закон розширив перелік патентоспроможних продуктів і технологій, він також викликав нові занепокоєння щодо дотримання вимог до розкриття інформації про традиційні знання та генетичні ресурси.

Індонезія поділяє статус PWL з вісьмома іншими країнами, включаючи Китай та Індію. У звіті USTR підкреслюється, що прикордонні та внутрішні правоохоронні органи Індонезії неефективні у боротьбі з порушеннями прав інтелектуальної власності. Більше того, піратство в галузі авторського права, особливо в музиці, залишається процвітаючим, а зусилля правоохоронних органів щодо боротьби з цим явищем є обмеженими. Ці постійні проблеми ускладнюють вихід Індонезії з PWL та покращення ситуації у сфері інтелектуальної власності» ***(Justisiari Perdana Kusumah and Raden Muhammad Gibransyah Kusumahwardhana. Indonesia Remains In The Priority Watch List Insurmountable Issues Concerning Intellectual Property // K&K Advocates (https://www.kk-advocates.com/news/read/indonesia-priority-watch-list-intellectual-property-issues-2025). 21.05.2025).***

***

Республіка Коста-Ріка

«У сучасному середовищі насиченість ринку спонукає компанії шукати досвід, який сприятиме підвищенню лояльності споживачів. Ліцензування брендів та франчайзингові угоди є ключовими стратегіями для досягнення цієї мети…

Ліцензійний договір на використання торговельної марки дозволяє "ліцензіару" надавати "ліцензіату" право на використання торговельної марки в обмін на винагороду. Важливими елементами є ідентифікація сторін, опис торговельної марки, мета та територія використання, тривалість, обсяг (ексклюзивний чи невиключний), контроль якості, інструкції з використання та умови оплати (разова, роялті або гібридна). Також викладені обмеження, такі як субліцензування та реклама, а також положення про розірвання та вирішення спорів…

З іншого боку, договір франчайзингу передбачає партнерську угоду, за якою франчайзер надає франчайзі торговельну марку, ноу-хау та постійну підтримку в обмін на фінансову винагороду. Основними компонентами є ліцензування бренду, передача ноу-хау, роялті, територія, підтримка, відмова від конкуренції, конфіденційність і тривалість контракту. Важливою є тропікалізація франшизи, тобто адаптація бренду до конкретного ринку…

Ключова відмінність полягає в тому, що ліцензування бренду фокусується на використанні бренду, тоді як франчайзинг включає в себе повну бізнес-модель з постійною підтримкою. Переваги та недоліки для ліцензіатів і франчайзі різняться, але в обох випадках захист бренду має важливе значення. Торгова марка повинна бути зареєстрована на ім’я власника, а реєстрація ліцензійного або франчайзингового договору в Управлінні з питань торговельних марок дозволяє дозволене використання. Правовий захист торгової марки покладається на ліцензіара або франчайзера, який повинен охороняти і захищати свою торгову марку від порушень. Юрист з інтелектуальної власності відіграє ключову роль у реєстрації та захисті торгової марки» ***(Cynthia Wo Ching. Aspectos por considerar para licenciar o franquiciar con éxito una marca // Arias (https://ariaslaw.com/es/detalle-noticia/2471/2/aspectos-por-considerar-para-licenciar-o-franquiciar-con-exito-una-marca). 05.2025).***

***

Республіка Сербія

«На сучасних конкурентних ринках впізнаваність бренду має першорядне значення, що перетворює вивіску компанії з маркетингового інструменту на цінний юридичний актив згідно з сербським законодавством. Окрім стандартної реєстрації торговельних марок, Сербія визнає дві окремі категорії: «добре відомі марки» та «відомі торговельні

марки», обидві з яких пропонують значні юридичні переваги на основі сприйняття громадськістю…

«Загальновідомий знак», що ґрунтується на Паризькій конвенції та сербському законодавстві, отримує захист завдяки широкому визнанню серед відповідної громадськості в Сербії, навіть без офіційної реєстрації. Якщо компанія може довести, що її знак широко асоціюється з її товарами чи послугами (як-от гіпотетична ігрова консоль ULTIMA або історичний бренд Jat Airways), вона може запобігти реєстрації або використанню іншими ідентичних чи подібних знаків для аналогічних продуктів, тим самим уникаючи плутанини зі споживачами. Тягар доведення цього визнання лежить на власнику бренду.

«Відомі торговельні марки», навпаки, повинні бути зареєстровані та мати виняткову репутацію, як це визначено в Угоді ТРІПС та законодавстві Сербії. Ці марки (як-от Adidas або Coca-Cola) користуються розширеним захистом, що дозволяє власникам блокувати реєстрацію або використання подібних знаків навіть для різних товарів чи послуг. Це запобігає несправедливому використанню репутації марки іншими особами або її «розмиванню» – руйнуванню її відмінної здатності…

Визначення того, чи кваліфікується торгова марка як добре відома або відома, включає оцінку кількох факторів, включаючи ступінь публічного визнання, тривалість та обсяг її використання та просування, історію реєстрації, успішні записи про правозастосування та пов’язану з нею цінність. Важливо, що визнання не обмежується виключно Сербією; також можна враховувати транскордонну знайомість.

Досягнення будь-якого з цих статусів пропонує суттєві переваги: сильніший захист ринку, потенційно більші збитки у справах про порушення, підвищену корпоративну довіру, збільшені юридичні важелі та більшу лояльність споживачів. Загальновідомі торговельні марки також отримують захист, який триває стільки ж, скільки й їхнє визнання, без необхідності офіційного поновлення…

У разі порушення прав на ці знаки сербське законодавство передбачає надійні засоби правового захисту, включаючи заперечення або розгляд нових заявок, вимагання анулювання існуючих реєстрацій, що порушують права, заяву права власності через суд (для добре відомих знаків) та вимогу цивільної компенсації збитків. Хоча обидві концепції обертаються навколо визнання, ключова відмінність полягає в реєстрації (обов’язкова для відомих, а не для добре відомих) та обсязі захисту (стандартна для добре відомих, розширена для відомих), що зрештою підкреслює, як громадське сприйняття може стати потужним стратегічним та правовим активом для будь-якого бізнесу…» ***(Anja Berić and Lara Živadinović. Understanding Well-Known Marks and Renowned Trademarks Under Serbian Law: A Guide for Businesses // Zunic Law (https://zuniclaw.com/en/well-known-marks-renowned-trademarks-serbia/). 20.05.2025).***

***

Республіка Союз М’янма

«…Починаючи з 1 травня 2024 року, М’янма почала щомісяця публікувати заявки на знак для товарів і послуг на предмет заперечення, і за 10 місяців було опрацьовано приблизно 9 870 заявок (у тому числі 7 066 зареєстрованих знаків). Процес тепер включає повторно подані заявки з 2021 року, що може зайняти до року через більшу кількість повторно поданих заявок порівняно з 2020 роком. Заявники з 54 країн подали заявки на торговельні марки, серед яких лідирують місцеві компанії, за ними йдуть Японія (1 301), Таїланд (1 056) і США (1 001). Близько 20% заявок стосуються галузі охорони здоров’я, а 18,8% - сільського господарства…

1 грудня 2024 року Департамент ІВ видав свої перші реєстраційні свідоцтва, що дозволило здійснювати правозастосовні дії через суди та митницю. Незважаючи на нову систему "first-to-file", повторно подані знаки зберігають права "перехідного періоду" протягом п’яти років, що вимагає від власників зберігати оригінали документів (наприклад, декларацій, рахунків-фактур, реклами) поряд із реєстраційними свідоцтвами…

Незважаючи на те, що процес обробки пришвидшився, а процедури стабілізувалися, проблеми залишаються: помилки в системі електронної подачі заявок у повідомленнях колишнім агентам, затримки з повідомленнями, пов’язаними з опозицією, а також відсутність спеціальних правоохоронних органів або законів про інтелектуальну власність в електронній комерції. Політична нестабільність ще більше ускладнює правозастосування. Поінформованість ММСП та місцевого бізнесу про права на торговельні марки залишається низькою…

З метою модернізації Департамент ІВ оцифровує процеси, включаючи централізовану базу даних ІВ, безпаперову реєстрацію, інструменти онлайн-пошуку та електронні сертифікати. Він прагне приєднатися до Мадридської системи, будучи наразі єдиним членом АСЕАН, який не є її учасником, і прийняв Мадридський перелік товарів/послуг. Співпраця з ВОІВ та регіональними ініціативами, а також воркшопи та семінари сприяли підвищенню обізнаності, особливо серед ММСП.

Серед найближчих заходів - перша Міжнародна конференція з інтелектуальної власності в М’янмі в червні 2025 року, спрямована на посилення глобальної співпраці, інновацій та управління ІВ. Ці зусилля узгоджуються з національними стратегіями залучення іноземних інвестицій та модернізації адміністрування ІВ з використанням технологій і передового міжнародного досвіду…» ***(Moe Mynn Thu. Myanmar Has Registered Over 7,000 Trademarks, With More Positive Changes To Come // Conventus Law (https://conventuslaw.com/report/myanmar-has-registered-over-7000-trademarks-with-more-positive-changes-to-come/). 15.05.2025).***

***

Республіка Уганда

«…Бюро реєстраційних послуг Уганди (URSB) є компетентним органом, відповідальним за дотримання законів про інтелектуальну власність у країні. Основні закони про інтелектуальну власність включають Закон про промислову власність 2014 року, Закон про географічні зазначення 2013 року, Закон про торговельні марки 2010 року, Закон про захист комерційної таємниці та Закон про авторське право та суміжні права 2006 року. Уганда є членом Африканської регіональної організації інтелектуальної власності (ARIPO), а у 2023 році приєдналася до Банжульського протоколу про знаки та Хараpського протоколу про патенти та промислові зразки. Уганда також прийняла Кампальський протокол ARIPO про добровільну реєстрацію авторського права та суміжних прав. Протокол був прийнятий країнами-членами ARIPO з метою забезпечення африканським творцям вигоди від їхніх творчих робіт.

Крім того, Уганда є учасницею кількох міжнародних договорів ВОІВ, включаючи Пекінський договір про аудіовізуальні виконання, Бернську конвенцію, Марракеський договір про візитну картку VIP, Паризьку конвенцію, Договір про патентну кооперацію, Договір ВОІВ про авторське право (WCT) та Договір ВОІВ про виконавців і фонограми (WPPT).

Серед установ, відповідальних за захист прав інтелектуальної власності в Уганді, є URSB, яка у співпраці з поліцейськими силами Уганди (UPF) створила Підрозділ з питань правозастосування, Національне бюро стандартів Уганди (UNBS) та Податкове управління Уганди (URA)…» ***(2024 Investment Climate Statements: Uganda // U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/uganda/). 05.2025).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«У В’єтнамі торговельні марки мають вирішальне значення для бізнесу, а визнання добре відомою торговельною маркою забезпечує посилений правовий захист і підвищує вартість бренду. До 2025 року оцінка добре відомих торговельних марок залежатиме від кількох факторів для забезпечення об’єктивності та прозорості. Ключовими факторами є визнання споживачами та популярність у В’єтнамі, а також присутність торговельної марки в інших країнах. Високий дохід від продажів, широке проникнення на ринок та історія безперервного використання також є важливими факторами. Репутація товарів і послуг, пов’язаних з торговельною маркою, заснована на якості та надійності, високо цінується. Крім того, кількість країн, в яких торговельна марка зареєстрована і визнана добре відомою, є вагомим доказом міжнародного впливу. Нарешті, комерційна цінність, продемонстрована через

такі транзакції, як ліцензування та інвестиційна оцінка, є вирішальним показником. Щоб досягти і підтримувати цей статус, бізнес повинен зосередитися на якості продукції, ефективному маркетингу та стратегічному розширенні ринку, відповідаючи суворим критеріям оцінки до 2025 року і в подальшому» ***(Criteria for Evaluating Well-Known Trademarks in Vietnam in 2025 // ASL Law Firm (https://aslgate.com/criteria-for-evaluating-well-known-trademarks-in-vietnam-in-2025/). 04.05.2025).***

***

«У В'єтнамі промисловий зразок є життєво важливим для підприємств, які прагнуть отримати перевагу на ринку завдяки унікальному зовнішньому вигляду продукції. Щоб отримати охорону, промисловий зразок повинен відповідати критеріям новизни, креативності та промислової придатності. Ці умови гарантують, що охорона надається лише оригінальним, неповторюваним промисловим зразкам, придатним для масового виробництва. Промислові зразки не приймаються, якщо їхній зовнішній вигляд продиктований виключно технічною функцією, зовнішнім виглядом будівель або є невидимим під час використання…

Новизна встановлюється, якщо промисловий зразок суттєво відрізняється від раніше розкритих промислових зразків, як у В'єтнамі, так і на міжнародному рівні, до дати подання заявки. Зразки не вважаються суттєво відмінними, якщо їхні унікальні ознаки не є легко помітними. Виняток робиться, якщо промисловий зразок був розкритий без згоди власника, в науковій доповіді або на офіційно визнаній виставці, за умови, що заявка на реєстрацію була подана протягом шести місяців…

Креативність оцінюється за тим, чи може дизайн легко створити людина із середніми знаннями в цій галузі. Нарешті, промислова придатність означає, що зразок може бути використаний для масового виробництва виробів з однаковим зовнішнім виглядом промисловими або ремісничими методами» ***(Conditions for Industrial Design Protection in Vietnam in 2025 // ASL Law Firm (https://aslgate.com/conditions-for-industrial-design-protection-in-vietnam-in-2025/). 03.05.2025).***

***

«В'єтнам бореться з тривожним зростанням кількості недобросовісних реєстрацій торгових марок, коли окремі особи реєструють торгові марки, ідентичні або схожі на відомі бренди, не для законного використання, а для експлуатації інтелектуальної власності з метою отримання особистої вигоди. Такі дії підривають бізнес, спричиняють дороговартісні судові баталії та підривають правову базу, створюючи плутанину для споживачів і підриваючи довіру до ринку.

Відповідно до в'єтнамського Закону про інтелектуальну власність, торговельна марка повинна бути розрізняльною і використовуватися

добросовісно. Однак закону бракує конкретних визначень і детальних інструкцій для запобігання недобросовісним реєстраціям, що ускладнює процес експертизи та створює лазівки для зловмисників. Довести недобросовісність під час реєстрації складно через труднощі у визначенні намірів заявника та зборі необхідних доказів…

В'єтнамський бізнес може оскаржити недобросовісну реєстрацію за допомогою скарг або судових позовів, але повинен продемонструвати зловмисні наміри заявника, як зазначено в Циркулярі 23/2023/TT-BKHCN. Для анулювання потрібні докази того, що заявник знав або повинен був знати про існуючу торговельну марку і зареєстрував її з метою використання її репутації для отримання прибутку, обмеження конкуренції або участі в недобросовісній практиці. Умова "знав або мав підстави знати" часто є неоднозначною, а репутація оригінальної торговельної марки може не однаково визнаватися в різних регіонах. Успішні позови вимагають переконливих доказів дотримання обох умов.

Незважаючи на ці виклики, ці правила необхідні для того, щоб відрізнити недобросовісну реєстрацію від ненавмисних випадків. Для боротьби з недобросовісними реєстраціями органи влади та бізнес повинні працювати разом. Підприємства повинні вживати проактивних заходів, таких як завчасна реєстрація своїх торговельних марок, та звертатися до юридичних консультантів, які мають досвід у сфері захисту прав на торговельні марки. Прозора та надійна правова база має вирішальне значення для захисту законних інтересів бізнесу та забезпечення сталого розвитку ринку…» ***(Legal Perspectives on Bad-Faith Trademark Registration in Vietnam // ASL Law Firm (https://aslgate.com/legal-perspectives-on-bad-faith-trademark-registration-in-vietnam/). 06.05.2025).***

***

«Прем'єр-міністр В'єтнаму Фам Мінь Чінь закликав робочу групу з боротьби з підробками розробити нові стратегії проти підроблених товарів, торговельного шахрайства та контрабанди. Це відбувається в той час, коли В'єтнам веде переговори, щоб уникнути потенційних тарифів США, пропонуючи заходи для вирішення проблем, пов'язаних з порушенням інтелектуальної власності та китайськими товарами, що переправляються через В'єтнам.

Згідно з внутрішніми документами, уряд нещодавно доручив чиновникам активізувати боротьбу з підробками, цифровим піратством та переправленням китайських товарів до США. Урядовці повідомляють, що шахрайська діяльність зростає, особливо в Інтернеті, а нещодавні випадки підробки молока, продуктів харчування та харчових добавок викликали серйозні занепокоєння у сфері охорони здоров'я населення. Урядові дані свідчать про 1100 випадків підробок і порушень прав інтелектуальної власності, 25 100 випадків торговельного і податкового шахрайства та 8 200 випадків контрабанди,

виявлених цього року. Уряд назвав контрабанду та незаконні транскордонні перевезення "складними" проблемами, тоді як всередині країни виробництво та торгівля контрафактною продукцією є "відкрито поширеною" і зростає в Інтернеті…» ***(Khanh Vu. Vietnam PM vows to fight against counterfeits, trade frauds // Reuters (https://www.reuters.com/world/asia-pacific/vietnam-pm-vows-fight-against-counterfeits-trade-frauds-2025-05-14/). 14.05.2025).***

***

«…У В'єтнамі вибір між поданням заявки на торговельну марку в чорно-білому варіанті або в її специфічних кольорах є не просто уподобанням щодо подання заявки, а стратегічним юридичним рішенням, яке безпосередньо формує широту захисту та легкість застосування. Оскільки заявники повинні вказати точні кольори, з яких складається торгова марка, і ці кольори потім фіксуються у свідоцтві про реєстрацію торгової марки, чорно-біла реєстрація захищає лише цю монохромну версію. Якщо третя сторона приймає той самий дизайн в інших кольорах, власнику виключно чорно-білої реєстрації може бути важко довести порушення, особливо коли колір є ключовим джерелом ринкової відмінності. Хоча стаття 5.c(2) Паризької конвенції дозволяє певну свободу дій — використання торгової марки «у формі, що відрізняється елементами, які не змінюють її відмінний характер» все ще вважається використанням — цей запобіжний захід працює лише тоді, коли колір не є центральним для ідентичності торгової марки. Коли колір є невід'ємною частиною, покладаючись на чорно-білу версію, реєстрація може стати вразливою до скасування через невикористання. Ситуацію ще більше ускладнює те, що законодавство В'єтнаму про інтелектуальну власність не містить чіткого критерію для визначення того, коли «творча варіація» (наприклад, додавання або видалення кольору) змінює відмітний характер, що залишає експертам вирішувати кожен випадок окремо та створює непередбачуваність для власників брендів. Пріоритетні права додають ще одну проблему: Відомство інтелектуальної власності В'єтнаму розглядає чорно-білі та кольорові заявки як окремі знаки, тому пріоритет однієї заявки не автоматично поширюється на іншу. Щоб забезпечити надійний захист, зберегти пріоритет та мінімізувати ризики, пов'язані з правозастосуванням, власникам брендів рекомендується подавати – та активно використовувати – як чорно-білі, так і кольорові версії своїх торгових марок…» ***(QUAN, Nguyen Vu, PHAN, Do Thi. Registering Trademarks in Black and White or in Color: What Is the Optimal Protection Strategy in Vietnam? // KENFOX (https://kenfoxlaw.com/registering-trademarks-in-black-and-white-or-in-color-what-is-the-optimal-protection-strategy-in-vietnam). 21.05.2025).***

***

«…В'єтнам залишається у Спеціальному звіті 301 щодо захисту та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності. В'єтнам не має

вагомих результатів у сфері захисту та забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності (ІВ). Основними перешкодами є роздробленість повноважень та відсутність координації між міністерствами та відомствами, відповідальними за забезпечення дотримання прав, а обмеження можливостей, пов'язані з забезпеченням дотримання прав, зберігаються, частково через брак ресурсів та експертизи у сфері інтелектуальної власності. В'єтнам не має спеціалізованих судів чи суддів з питань інтелектуальної власності та продовжує значною мірою покладатися на адміністративні правозастосовні заходи, які пріоритезують припинення порушень, а не накладення покарань на порушників, і постійно не стримують поширення контрафакту та піратства.

З 2020 року відбулися деякі позитивні зрушення, такі як публікація національної стратегії щодо інтелектуальної власності, проведення кампаній з підвищення обізнаності громадськості та навчальних заходів, а також повідомлення про покращення прикордонного контролю в деяких частинах країни. Закон В'єтнаму про інтелектуальну власність було змінено у 2022 році та набув чинності на початку 2023 року. Закон приводить правила інтелектуальної власності В'єтнаму у відповідність до його зобов'язань за Угодою про закупівлю медичних товарів та послуг (СРТРР) та Угодою про вільну торгівлю між країнами. Однак захист прав інтелектуальної власності залишається проблемою, і Сполучені Штати контролюють виконання положень СРТРР та Угоди про вільну торгівлю між країнами.

Сполучені Штати уважно стежать за впровадженням змін до Кримінального кодексу та взаємодіють з урядом В'єтнаму щодо поточного впровадження змін до Кримінального кодексу, зокрема щодо кримінального переслідування порушень прав інтелектуальної власності. Підроблені товари широко доступні в Інтернеті та на фізичних ринках. Проблеми з онлайн-піратством (включаючи використання піратських пристроїв та програм для доступу до несанкціонованого аудіовізуального контенту), книжковим піратством, відсутністю ефективних кримінальних заходів щодо крадіжки кабельного та супутникового сигналу, а також піратством програмного забезпечення як у приватному, так і в державному секторі, залишаються актуальними.

В'єтнамська система захисту від недобросовісного комерційного використання та несанкціонованого розголошення нерозкритих випробувань або інших даних, отриманих для отримання дозволу на маркетинг фармацевтичної продукції, потребує подальшого роз'яснення.

У своїх міжнародних угодах В'єтнам зобов'язався зміцнювати свій режим інтелектуальної власності. У вересні 2019 року В'єтнам приєднався до Гаазької угоди про міжнародну реєстрацію промислових зразків, і Сполучені Штати контролюють виконання цієї угоди. В'єтнам офіційно приєднався до Будапештського договору Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) про міжнародне визнання депонування мікроорганізмів для цілей патентної процедури у червні 2021 року, до Договору ВОІВ про авторське

право у листопаді 2021 року та до Договору ВОІВ про виконання та фонограми у квітні 2022 року. У липні 2022 року В'єтнам опублікував дорожню карту щодо імплементації Будапештського договору.

Сполучені Штати, через Рамкову угоду про торгівлю та інвестиції між США та В'єтнамом (TIFA) та інші двосторонні форуми, продовжують закликати В'єтнам вирішувати питання інтелектуальної власності та надавати зацікавленим сторонам вагомі можливості для участі у проведенні цих реформ. Сполучені Штати та В'єтнам підписали Угоду про взаємну допомогу в митній сфері у грудні 2019 року, яка сприятиме двосторонній співпраці у сфері захисту прав інтелектуальної власності…» ***(2024 Investment Climate Statements: Vietnam // U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/vietnam/). 05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Попит на здорові та функціональні харчові альтернативи стрімко зростає, що призводить до різкого збільшення кількості заявок на реєстрацію торговельних марок для брендингу продуктів харчування, орієнтованих на здоров'я.

Харчові тренди - від спірально нарізаних кабачків до дубайського захоплення шоколадом - часто змінюють один одного, але стійкою тенденцією є зростаючий ринок здорових і функціональних продуктів харчування. Споживачі стають все більш обізнаними в питаннях здорового харчування і ретельно вивчають списки інгредієнтів, стимулюючи інновації в харчовій промисловості. Бренди адаптуються, щоб відповідати новим тенденціям у сфері охорони здоров'я та підтримувати лояльність споживачів, що впливає на їхні стратегії брендингу та торговельних марок…

У конкурентному секторі харчових продуктів та напоїв ІВ допомагає власникам брендів диференціювати їхні корисні для здоров'я та функціональні продукти, захищаючи унікальні назви продуктів, упаковку, запатентовані суміші та терміни, пов'язані зі здоров'ям. Прикладами є "Activita" від Danone для пробіотичного йогурту, "Flora Pro Activ" від Unilever для спредів, що знижують рівень холестерину, та напій з натуральної кокосової води Vita Coco. Ці бренди використовують наукову або пов'язану з оздоровленням термінологію, щоб тонко підкреслити переваги для здоров'я, уникаючи прямих заяв, які можуть потрапити під пильну увагу регуляторних органів.

Багато брендів переходять до більш витонченого велнес-брендингу, використовуючи назви та лівреї, які вказують на користь для здоров'я, не роблячи при цьому прямих заяв. Прикладами є KIND, NāKD та Nature Valley, які натякають на природне здоров'я та чисті інгредієнти. Fuel10k та Alpro також

використовують брендинг, який асоціюється з енергією, силою та стійкістю, не роблячи при цьому необґрунтованих заяв про користь для здоров'я…

Щоб захистити здоров'язберігаючі варіанти як торгові марки харчових продуктів, власники брендів повинні уникати загальних термінів та оманливих тверджень. Вони можуть використовувати виразні формулювання та візуальні образи, щоб створити тонкі асоціації з користю для здоров'я, гарантуючи, що ці твердження підкріплені доказами. Брендинг "чистої етикетки" все ще може бути захищений зареєстрованими та незареєстрованими правами інтелектуальної власності, як у випадку з Marks & Spencer та Innocent Drinks…

Залучення юридичних радників на ранніх стадіях процесу брендингу або розробки продукту має вирішальне значення. Вони можуть допомогти зорієнтуватися в комерційних і правових питаннях, гарантуючи, що стратегії ІВ підтримуватимуть довгостроковий успіх на конкурентному ринку. Оскільки тенденція до здорових і функціональних продуктів харчування продовжує зростати, інновації та ІВ відіграватимуть вирішальну роль в успіху брендів здорових продуктів харчування» ***(Vanessa Harrow. Food for thought: The link between healthy eating and IP in the food industry // Novagraaf (https://www.novagraaf.com/en/insights/food-thought-link-between-healthy-eating-and-ip-food-industry). 01.05.2025).***

***

«Після Brexit торгові марки ЄС більше не захищають Великобританію, і були створені відповідні британські реєстрації (британські клони). Для збереження цих торгових марок вирішальне значення має їх справжнє використання. Правило п'ятирічного дійсного використання означає, що торгові марки повинні використовуватися для зареєстрованих товарів чи послуг протягом п'яти років, щоб уникнути анулювання. Після 31 грудня 2025 року як невикористані британські клони, так і EUTM, що використовуються виключно у Великій Британії після Brexit, будуть вразливими…

Власники торговельних марок повинні негайно переглянути свої портфелі, перевірити використання як в ЄС, так і у Великій Британії після 31 грудня 2020 року та вести окремий облік доказів використання. Повторне подання заявок може знадобитися, якщо використання не відбулося, але з урахуванням потенційних наслідків недобросовісності.

Справжнє використання має бути комерційним, а не просто символічним, і його обсяг залежить від ринкових факторів. Часткове використання може призвести до часткового відкликання. Реєстранти повинні переглянути географічне покриття. Тягар доведення використання покладається на власника, що вимагає надання датованих рахунків-фактур, рекламних оголошень та інших подібних доказів. З наближенням кінцевого терміну власники торговельних марок повинні діяти вже зараз, щоб оцінити та забезпечити достатнє використання як в ЄС, так і у Великій Британії, щоб

уникнути потенційного відкликання…» ***(Patsy Lau, Char Lam. When the Brexit Non-Use Revocation Clock Strikes Twelve // Deacons (https://www.deacons.com/2025/05/06/when-the-brexit-non-use-revocation-clock-strikes-twelve/). 06.05.2025).***

***

«…У харчовій промисловості до 2025 року спостерігається активний старт угод зі злиття та поглинання, зумовлений сприятливими ринковими умовами, зокрема низькими відсотковими ставками, зростанням споживчого попиту та послабленням тиску на ланцюги постачання. Великі компанії активно купують менші інноваційні бренди, особливо ті, що орієнтовані на сталий розвиток та здоров'я, прикладом чого є придбання компанією Müller UK & Ireland бренду кефіру Biotiful Gut Health з метою розширення виробництва функціональних оздоровчих йогуртів. Стратегічні поглинання також поширені, оскільки компанії прагнуть встановити або утримати частку ринку і вийти на нові території: Molson Coors придбала частку в напоях Fever-Tree для стимулювання зростання в США, а хлібні бренди Kingsmill і Hovis, як повідомляється, розглядають можливість злиття на тлі проблем у хлібопекарському секторі Великобританії. Інтелектуальна власність відіграє вирішальну роль у таких угодах, оскільки брендам необхідно захистити свої інновації, дизайн та інші активи, щоб максимізувати їхню цінність для потенційних покупців або інвесторів. Для успішного укладання угод компаніям слід вести актуальну документацію, забезпечити захист ключових активів бренду, належним чином управляти інформацією про ІВ та забезпечити правильну реєстрацію назви компанії на об'єкти ІВ після придбання, щоб зберегти їхню цінність та можливість захисту прав на них…» ***(Ella Newell. IP: a crucial ingredient in recipes for successful M&A deals // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102kaxd-ip-a-crucial-ingredient-in-recipes-for-successful-ma-deals/). 13.05.2025).***

***

«…Патент - це юридичний інструмент, який надає винахідникам виключні права на їхні творіння, не дозволяючи іншим виробляти, продавати або використовувати інновації без дозволу. Ця ексклюзивність, яка у Великій Британії триває до 20 років, заохочує винахідників публічно розкривати свої інновації. Управління патентами у Великій Британії здійснює Відомство інтелектуальної власності Великої Британії (UKIPO), а порушення патентних прав може призвести до судового переслідування. Важливо зазначити, що патент не надає автоматичного права на використання винаходу, якщо він порушує вже існуючі права…

Для отримання патенту Великобританії заявка повинна бути подана до UKIPO англійською або валлійською мовою. Якщо заявка подається іншою мовою, її переклад повинен бути наданий протягом двох місяців з моменту

отримання повідомлення. Заявка повинна містити патентне клопотання, контактні дані заявника, опис або посилання на попередню заявку, підтвердження сплати збору і, якщо заявляється пріоритет, завірену копію пріоритетного документа протягом шістнадцяти місяців від найбільш ранньої дати пріоритету. Довіреність при подачі заявки не потрібна, але заява про авторство необхідна, якщо заявник не є винахідником…

Після подання заявки необхідно подати запит на пошук або негайно, або протягом 12 місяців. Заявники також можуть подати запит на проведення "комбінованого пошуку та експертизи" для прискорення процесу. Приблизно через шість місяців після подання заявки Патентне відомство видає звіт про пошук з оцінкою патентоспроможності винаходу.

Декларацію про авторство необхідно подати протягом 16 місяців від дати подання заявки, якщо винахідник не є одночасно заявником. Патентна заявка публікується після отримання дати подання, якщо її не відкликано або не відмовлено у видачі патенту, і можна подати запит на більш ранню публікацію. Контролер може вилучити з опублікованої заявки зневажливий або шкідливий зміст…

Процес експертизи починається після того, як заявка проходить первинну перевірку та сплачується збір за пошук. Експерт переглядає відповідні документи, щоб визначити, чи є винахід новим і неочевидним. Якщо заявка містить кілька винаходів, спочатку проводиться пошук тільки за першим з них, якщо не сплачено авансовий збір. Можна подати запит на проведення додаткового пошуку, за який можуть стягуватися додаткові збори. Після проведення пошуку необхідно сплатити збір за проведення експертизи по суті, інакше заявка буде вважатися відкликаною.

Якщо заявка схвалена, UKIPO повідомляє заявника про видачу патенту, надаючи йому час для внесення змін або подання виділених заявок. Патент офіційно видається через повідомлення, яке публікується в Патентному журналі і супроводжується сертифікатом. Для підтримання чинності патенту необхідно сплачувати збори за його продовження, які щорічно зростають, починаючи з четвертої річниці від дати подання заявки. Існує шестимісячний пільговий період для прострочених платежів зі зростаючою пенею. Якщо процес подання заявки перевищує чотири роки, деякі збори за поновлення можуть бути сплачені незабаром після надання гранту» ***(Harshika Hazarika. Patent Filing Procedure in Uk // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/07/patent-filing-procedure-in-uk/). 07.05.2025).***

***

«Торгові марки є життєво важливими юридичними та комерційними активами, які слугують ідентифікаторами походження бренду, вирізняючи товари чи послуги на ринку. Для стартапів створення та захист капіталу бренду через реєстрацію торговельної марки є критично важливим, проте

багато хто відкладає цей крок, вважаючи його необов'язковим - помилкова думка, яка наражає їх на небезпеку підробок, суперечок та втрачених можливостей. У Великій Британії торговельною маркою може бути будь-яке розпізнавальне позначення - слова, логотипи, кольори чи форми - здатні відрізнити пропозиції одного бізнесу від інших. Хоча реєстрація не є обов'язковою, покладання виключно на незареєстровані права через "передачу" за загальним правом створює значні ризики. Видавання за іншу особу вимагає доведення трьох елементів: гудвіл (публічне визнання бренду), введення в оману (схоже використання бренду іншою особою, що може ввести в оману) та збитки (шкода для бізнесу). Цей процес вимагає численних доказів - рахунків-фактур, реклами, показників залучення клієнтів - і є географічно обмеженим, дорогим і невизначеним, особливо для нових компаній з обмеженою присутністю на ринку…

На противагу цьому, зареєстровані торговельні марки відповідно до британського Закону про торговельні марки 1994 року забезпечують надійний захист на національному рівні без необхідності доводити наявність доброї волі або введення в оману. Реєстрація спрощує правозастосування, дозволяючи власникам швидко діяти проти порушників, які використовують ідентичні або схожі до ступеня змішування знаки, а також уможливлює митне втручання або вилучення знаків в Інтернеті. Вона також перетворює знак на комерційний актив, який можна ліцензувати або передавати, що підвищує довіру до нього з боку інвесторів та партнерів. Незареєстровані права позбавлені цих переваг: захист прав є складним, права є вужчими, а презумпція власності відсутня, що робить стартапи вразливими до недобросовісної подачі заявок або контрафактного імпорту…

Для стартапів рання реєстрація є стратегічною інвестицією. Вона забезпечує чіткість, масштабованість і можливість захисту, захищаючи бренд у міру його зростання. Хоча передача прав є запасним варіантом, її обмеження - географічні обмеження, труднощі з доказовою базою та відсутність митної підтримки - роблять її поганою заміною офіційній реєстрації. У конкурентному середовищі захист зареєстрованої торговельної марки - це не просто юридична обачність, а фундаментальний крок у захисті майбутньої вартості та ринкових позицій бренду» ***(Unregistered Trade Marks in the UK: Risks, Remedies and Registration Advice for Startups // Barnes Law Associates Ltd (https://www.barnes-law.co.uk/blogs-and-articles/unregistered-trade-marks-in-the-uk-risks-remedies-and-registration-advice-for-startups). 12.05.2025).***

***

«Для інноваційних стартапів інтелектуальна власність (ІВ), особливо патенти, має вирішальне значення для успіху, але її захист може бути дорогим. Чітка стратегія у сфері ІВ має важливе значення, узгоджуючись як з короткостроковими цілями, такими як залучення інвесторів та сприяння співпраці, так і з довгостроковими цілями, такими як отримання контролю над

ринком, отримання доходу від ліцензування, отримання вигоди від зниження податків (наприклад, Patent Box) та збільшення вартості компанії для стратегій виходу з ринку…

Ефективне управління ІВ вимагає підходу "фіксуй - вирішуй - захищай". Стартапи повинні призначити особу, відповідальну за систематичну реєстрацію всіх створених об’єктів ІВ із зазначенням ключових деталей про кожну інновацію. Регулярний перегляд цих записів має вирішальне значення для прийняття проактивних рішень щодо методів захисту, чи то через подачу заявки на патент, збереження комерційної таємниці, чи то через навмисну публікацію.

Важливим моментом є розумне розкриття інформації: будь-яке публічне розкриття винаходу до подання заявки на патент може призвести до того, що він не буде вважатися новим і не матиме права на патентний захист. Стартапи повинні ретельно оберігати інформацію про потенційні винаходи, забезпечуючи конфіденційність з третіми сторонами за допомогою угод про нерозголошення (NDA) і навчаючи команду про важливість секретності. Після подання заявки на патент, як правило, можна розкривати інформацію, але необхідно подбати про те, щоб подальші вдосконалення залишалися конфіденційними…

Складання бюджету на патентний захист може бути складним завданням. Стартапам слід шукати доступне фінансування (наприклад, Innovate UK), визначати пріоритетність подачі заявок на ключові технології, а також у сферах з високою активністю конкурентів або там, де необхідне розкриття інформації перед партнерами. Розуміння та планування ключових витрат у патентному процесі, в ідеалі - узгодження їх з раундами фінансування, також є життєво важливим. Підтримання відкритої комунікації з радниками з питань інтелектуальної власності щодо вимог до фінансування та розкриття інформації дозволяє їм надавати своєчасні консультації.

Крім того, придбання власної ІВ не гарантує "свободи діяльності" (FTO); існуючі права ІВ конкурентів можуть становити ризики. Пошуки на ранніх стадіях можуть виявити ключових гравців і запатентовані технології, тоді як детальний пошук необхідний при комерціалізації конкретних рішень для перевірки потенційних ризиків порушення прав інтелектуальної власності. Постійний моніторинг конкурентів забезпечує ринкову інформацію та раннє попередження про відповідні нові об’єкти ІВ…

Наполегливо рекомендується отримати консультацію з питань ІВ на ранній стадії. Стартапи повинні вивчити основні концепції ІВ, а потім проконсультуватися з патентними повіреними, які спеціалізуються на їхніх технологіях і мають досвід роботи зі стартапами. Ці початкові консультації, часто безкоштовні, повинні охоплювати плани розвитку технології, роль ІВ у компанії, терміни отримання патентного захисту, вартісні підходи та будь-які незрозумілі аспекти патентного процесу. Проактивно керуючи ІВ, стартапи можуть збалансувати витрати на захист з довгостроковими стратегічними

перевагами…» ***(Emily Weal. Key IP Tips and Strategies for Innovation-led Start-ups // Keltie LLP (https://www.keltie.com/knowledge/key-ip-tips-and-strategies-for-innovation-led-start-ups). 13.05.2025).***

***

«…Інтелектуальна власність (ІВ) відноситься до творінь розуму, які охороняються законом, і в першу чергу поділяється на авторське право (захист оригінальних авторських творів, таких як книги або програмне забезпечення), торгові марки (захист ідентифікаторів бренду, таких як логотипи, слогани та назви), патенти (захист винаходів з ексклюзивними правами на продаж) та комерційні таємниці (захист конфіденційних формул та процесів). Активний захист ІВ має вирішальне значення для запобігання витоку секретів, копіюванню продукції або неправомірному використанню брендингу, уможливлення судових позовів проти порушників і запобігання майбутнім порушенням…

У Великій Британії "Fair Dealing" дозволяє обмежене використання захищених авторським правом матеріалів без дозволу для конкретних цілей, таких як дослідження, критика або викладання, за умови, що обсяг використання є обґрунтованим і не витісняє оригінальний твір з ринку. Визначення "розумного обсягу" може бути суб'єктивним і вимагає добре доведеної справи, якщо вона оскаржується…

Захист авторських прав у Великій Британії відбувається автоматично після створення і не потребує реєстрації, хоча використання символу © може слугувати попередженням. Торгові марки, однак, мають офіційний реєстр у Великій Британії, а їхня реєстрація може зайняти до чотирьох місяців; після реєстрації вони діють протягом десяти років, але не можуть бути зареєстровані, якщо є образливими, такими, що вводять в оману, занадто поширеними або неналежним чином використовують національну символіку.

Патентування винаходу - це тривалий процес, який може тривати роками, і забезпечує захист протягом п'яти років з можливістю продовження до 20. Не всі творіння є патентоспроможними; виняток становлять художні твори, медичні винаходи, наукові теорії, нові типи мислення та біологічні процеси. Програмне забезпечення патентується, тільки якщо воно має промислове застосування…

Боротьба з порушеннями прав інтелектуальної власності зазвичай починається з надсилання листа з вимогою припинити порушення, підкріпленого доказами, що часто вирішує проблему. Якщо порушення не припиняється, рекомендується звернутися до медіації як до дешевшого варіанту, хоча він і не є юридично обов'язковим. Як крайній засіб, судовий розгляд (позов) може призвести до судових заборон, штрафів або навіть тюремного ув'язнення, а також до подання звітності до Управління з питань торговельних стандартів.

Міжнародний захист матеріалів, захищених авторським правом, полегшується такими договорами, як Бернська конвенція, а Договір про патентну кооперацію дозволяє подавати єдину заявку, дійсну в багатьох країнах. Захист прав інтелектуальної власності за кордоном передбачає надсилання листа з вимогою припинити порушення і, за необхідності, консультації з місцевим юристом у сфері інтелектуальної власності та подання позову до суду в цій країні. Зрештою, захист ІВ передбачає реєстрацію, де це можливо, постійний моніторинг на предмет неправомірного використання та готовність захищати свої права в судовому порядку» ***(What You Need to Know About Protecting Your IP // Prowess (https://prowess.org.uk/what-you-need-to-know-about-protecting-your-ip/). 16.05.2025).***

***

«Заявники зі Сполучених Штатів і Великої Британії вступили в гонку за товарний знак для фрази "Operation Sindoor", який шукають для таких секторів, як розваги, засоби масової інформації та телерадіомовлення... Станом на середину травня 2025 року в Індії було подано щонайменше 14 заявок на торговельну марку на це словосполучення у сфері розваг, хоча пізніше Reliance Industries Ltd відкликала свою заявку, посилаючись на те, що вона була подана "ненавмисно" молодшим співробітником без дозволу.

У США Рохіт Бахарані 9 травня подав заявку на знак для товарів і послуг "намір використовувати" за міжнародним класом 041, що охоплює назви розважальних програм для ліцензування, і ця заявка перебуває на розгляді в USPTO в класах, пов’язаних із сертифікацією та знаками обслуговування.

Тим часом, у Великій Британії 8 травня Вікас Махаджан (Vikas Mahajan) подав аналогічну заявку, спрямовану на класи 35, 38 і 41, які включають рекламні, телекомунікаційні та освітні послуги. У разі схвалення, заявники отримають виключні права у своїх країнах на зазначені класи, що уможливить захист від несанкціонованого використання та комерційне ліцензування. Однак захист торговельних марок є територіальним, тобто права в США чи Великобританії не поширюються на Індію, якщо вони не зареєстровані окремо відповідно до Мадридського протоколу.

Operation Sindoor (Операція Сіндур) - це військова кодова назва нещодавньої індійської транскордонної операції у відповідь на терористичний напад у Пахалгамі в штаті Джамму і Кашмір, названа на честь скорботних жінок, які носили сіндур (символ шлюбу) після нападу, в результаті якого загинуло 26 осіб. Хоча індійський уряд не володіє автоматично правами інтелектуальної власності на військові кодові назви, Закон про торгові марки 1999 року дозволяє відхиляти заявки, які вважаються образливими, такими, що вводять в оману, або такими, що суперечать суспільним інтересам. Цей спір висвітлює напруженість навколо комерціалізації чутливих національних символів і ширші наслідки для права інтелектуальної власності» ***(People in US,***

UK enter race to claim 'Operation Sindoor' trademark: Report // HT Digital Streams Ltd. (https://www.hindustantimes.com/india-news/people-in-us-uk-enter-race-to-claim-operation-sindoor-trademark-reports-101747634643693.html). 19.05.2025).

***

«Після закликів до кампанії "Купуй британське" опитування YouGov показало, що 50% дорослого населення Великої Британії визнають офіційну торгову марку "Зроблено в Британії", а 44% заявили, що вони будуть заохочуватися до купівлі товарів з такою маркою. Зроблено в Британії - це торгова організація, що представляє понад 2160 британських виробників, які повинні продемонструвати свою відданість британському виробництву та відповідати стандартам сталого розвитку та етики, щоб мати право розміщувати цю торгову марку на своїй продукції. Організація повідомила про 20% зростання кількості заявок на членство у квітні, що, ймовірно, пов'язано з нещодавніми оголошеннями про тарифи…

Опитування показує, що кампанія "Зроблено в Британії" набула значної популярності серед британських споживачів, які впізнають торгову марку та готові купувати товари британського виробництва, якщо вони мають маркування "Зроблено в Британії". Це майже такий самий впливовий фактор, як і ціна та доступність, коли йдеться про рішення щодо купівлі…» ***(Tony Miles. Buying British — 50% recognise Made in Britain trademark // MM Media Ltd. (https://www.machinery-market.co.uk/news/39874/Buying-British-%E2%80%94-50pc-recognise-Made-in-Britain-trademark). 23.05.2025).***

***

«Права інтелектуальної власності (ІВ) захищають творіння розуму, включаючи торгові марки, патенти, авторські права, дизайн, права на бази даних і комерційну таємницю. Ці права є особливо цінними для роботодавців та підприємств у таких галузях, як інформаційні технології та медико-біологічні науки, що потребують захисту прав інтелектуальної власності. Часто виникають суперечки щодо права власності на ІВ, створену під час трудової діяльності або за договорами про надання консультаційних послуг…

У відносинах між роботодавцем і працівником загальне законодавче положення Великобританія полягає в тому, що роботодавець є власником будь-якої ІВ, створеної працівником під час виконання ним трудових обов'язків. Для зареєстрованої ІВ право власності належить зареєстрованому власнику. Що стосується незареєстрованої ІВ, то конкретні законодавчі положення визначають першочергові права власності роботодавця. До них належать Розділ 39 Закону про патенти 1977 року щодо винаходів, Розділ 11 Закону про авторське право, промислові зразки і патенти 1988 року щодо авторських прав і Розділ 14 Положення про авторське право і права в базах даних 1997 року щодо

прав на бази даних. Для промислових зразків право власності визначається різними положеннями Закону про авторське право, промислові зразки і патенти 1988 року, Закону про зареєстровані промислові зразки 1949 року та Положення про громадські зразки. Право власності на торговельні марки, як правило, належить суб'єкту, який першим використовує знак, якщо він ще не зареєстрований.

Для консультантів ситуація інша. Як незалежні підрядники, консультанти зберігають право власності на будь-яку розроблену ними ІВ, якщо інше прямо не зазначено в їхніх консультаційних угодах. Цю відмінність можна усунути шляхом включення відповідних положень у консультаційні угоди.

Існують винятки та обмеження, особливо для ІВ, створеної поза межами трудових відносин. ІВ, створена в неробочий час, але пов'язана з посадовими обов'язками працівника або з використанням ресурсів роботодавця, все одно може належати роботодавцю. Особисті немайнові права на об'єкти авторського права, які захищають цілісність і право власності на об'єкти авторського права, залишаються за працівниками, якщо від них явно не відмовляються. Працівники також можуть мати право на компенсацію за винаходи, які забезпечують "видатну вигоду" для роботодавця згідно зі статтею 40 Закону про патенти 1977 року…

Щоб захистити права власності на ІВ, роботодавці повинні включати конкретні положення до трудових договорів та угод про надання консультаційних послуг. У трудових договорах ці положення повинні підтверджувати право роботодавця на першочергове право власності на будь-яку ІВ, створену під час виконання трудових обов'язків, чітко визначати "час виконання трудових обов'язків", за необхідності відмовлятися від моральних прав працівників на авторське право, вимагати негайного розкриття інформації про будь-яку створену ІВ та включати положення про відшкодування збитків для захисту від позовів про порушення прав ІВ третіми особами. Угоди про надання консультаційних послуг повинні полегшувати передачу права власності на ІВ компанії-підряднику, надавати ліцензію на використання ІВ, якщо така передача неможлива, чітко визначати роль та обов'язки консультанта, вимагати негайного розкриття інформації про будь-яку створену ІВ та включати положення про відшкодування збитків» ***(Keith Dunn, Mark Thompson, Patrick Murray. Who owns Intellectual Property developed in the workplace? // A&L Goodbody LLP (https://www.algoodbody.com/insights-publications/who-owns-intellectual-property-developed-in-the-workplace). 21.05.2025).***

***

«Глазго, найбільше місто Шотландії, може похвалитися значною історією, пов'язаною з міжнародною торгівлею, зокрема, прибутковою торгівлею цукром в атлантичну епоху. Зараз місто відоме своїми культовими

брендами продуктів харчування та напоїв, з давніми традиціями інновацій та незмінною привабливістю.

Ключові бренди та історія їхніх торгових марок:

- Tennent’s: Пивоварня Tennent’s Lager, що вариться в Глазго з 1740 року (родовід якої сягає 1556 року), стала найбільшим світовим експортером пива в середині 1800-х років і досі залишається найпопулярнішим лагером у Шотландії. Миттєво впізнаваний логотип "T", захищений британською реєстрацією торгової марки, датованою 1876 роком, є наріжним каменем ідентичності бренду.
- IRN-BRU: Створений у 1901 році А.Г. Барром, IRN-BRU став "іншим національним напоєм" Шотландії, випередивши багато інших безалкогольних напоїв по всьому світу. Спочатку напій називався IRON BREW, але у 1946 році його назву було змінено у зв’язку з маркетинговими правилами. Реєстрація торгової марки "IRN-BRU" датується 1946 роком і охоплює різні словесні знаки, що відображають походження бренду 1901 року.
- Tunnock’s: Заснована у 1890 році пекарнею Томаса Таннока в Аддінгстоні, компанія Tunnock’s відома своїми карамельними вафлями та чайними кексами. Реєстрація торгової марки "Tunnock’s" датується 1956 роком, при цьому бренд також захищає відмітний зовнішній вигляд своєї упаковки за допомогою реєстрацій, датованих 1983 роком.
- Віскікурня Strathclyde Distillery: Розташована в Глазго з 1927 року, винокурня Strathclyde Distillery спочатку виробляла нейтральний зерновий спирт для джину, а потім стала ключовим компонентом таких елітних віскі, як Chivas Regal і Royal Salute. Найстаріші торгові марки бренду Royal Salute були зареєстровані в 1958 році. Зокрема, 50-річний віскі Strathclyde був представлений у 2011 році на церемонії Royal Salute Tribute to Honour, а його пляшка була продана за 150 000 фунтів стерлінгів.
- Склянка для віскі Glencairn: Розроблений у 2000 році у Східному Кілбрайді, келих Glencairn Glass був створений для того, щоб покращити враження від дегустації віскі. Сам келих захищений зареєстрованими торговельними марками по всьому світу, що демонструє можливість захисту форми продукту поряд з назвами брендів та логотипами.

Загалом, ці бренди, що базуються в Глазго, демонструють тверду прихильність до захисту торговельних марок, захищаючи свою ідентичність і забезпечуючи постійний успіх як на внутрішньому, так і на міжнародному ринках…» ***(Ella Newell, Julie Canet. From Pint to Plate: Glasgow’s Historic Food & Drink Brands // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102kbs9-from-pint-to-plate-glasgows-historic-food-drink-brands/). 22.05.2025).***

***

«…Інтелектуальна власність (ІВ) є основою індустрії моди, забезпечуючи правову базу для захисту оригінальних дизайнів і творчої

праці. Без цих прав дизайнери та бренди не мали б достатнього захисту від імітаторів, які копіюють дизайн з метою отримання прибутку. У світі моди ІВ може бути захищена за кількома категоріями: авторське право, права на дизайн, торговельні марки та патенти. Авторське право автоматично захищає оригінальні графічні роботи, такі як принти, текстильні візерунки та ілюстрації у Великій Британії, за умови, що робота відповідає вимогам оригінальності. Права на промисловий зразок, з іншого боку, захищають візуальні характеристики продукту, включаючи його форму, структуру та оздоблення поверхні, і існують у двох формах: зареєстровані права на промисловий зразок, які забезпечують сильніший і триваліший захист, і незареєстровані права на промисловий зразок, які застосовуються автоматично, але зазвичай тривають лише три роки з дати розкриття дизайну для громадськості…

Торгові марки мають вирішальне значення для захисту таких елементів, як назви брендів, логотипи або унікальні особливості дизайну, які ідентифікують джерело продукту, посилюючи впізнаваність і ринкову вартість бренду, пов'язуючи такі атрибути, як якість або стиль, з конкретною модною маркою. Патенти, хоч і менш поширені в моді, захищають функціональні інновації, такі як високоякісні тканини або технології, що носяться. Разом ці права формують всеосяжну структуру, яка дозволяє модним компаніям захищати свою інтелектуальну власність і, за необхідності, забезпечувати її дотримання через юридичні канали. Однак індустрія моди є особливо вразливою до крадіжок інтелектуальної власності через її швидкоплинний характер, де тенденції змінюються щосезону, а іноді навіть щотижня. Такий швидкий товарообіг у поєднанні з глобальним виробництвом та інтернет-торгівлею робить захист прав інтелектуальної власності складним завданням…

Багатьох ритейлерів швидкого продажу одягу звинувачують у копіюванні дизайнів ще до того, як оригінальні вироби потрапляють до широкого загалу споживачів. Проблема ускладнюється тим, що багато промислових зразків потрапляють у правову "сіру зону". Незареєстровані промислові зразки важче захистити, а довести оригінальність може бути складно без вагомої документації. Дрібні дизайнери стикаються зі значними перешкодами, коли намагаються захистити свої роботи від великих ритейлерів з величезними юридичними ресурсами. Цифрові платформи ще більше ускладнюють ситуацію, оскільки легкість обміну зображеннями в Інтернеті означає, що нові моделі одягу можуть бути відтворені і продані виробниками за кордоном за лічені дні. До моменту подачі позову товар може бути вже знятий з продажу, що залишає дизайнерам мало можливостей для захисту і обмежену компенсацію.

Коли модний бренд виявляє порушення, у Великій Британії є кілька правових шляхів, залежно від типу права інтелектуальної власності, обсягу копіювання та того, чи був дизайн зареєстрований. Найпоширенішим першим кроком є направлення листа про припинення порушення - офіційного юридичного повідомлення, в якому викладено суть позову, надано докази права

власності та вимогу до порушника припинити використання або продаж скопійованого промислового зразка. У багатьох випадках добре складений юристами лист може призвести до швидкого врегулювання без подальших судових позовів. Якщо неформальні заходи не дали результату, модні компанії можуть звернутися до Суду з питань інтелектуальної власності (IPEC), який розглядає спори на меншу суму, ніж Високий суд, більш ефективно, ніж Високий суд. Результатом судового розгляду може стати судова заборона на продаж контрафактної продукції, відшкодування збитків або рахунок прибутку, а також наказ про знищення контрафактних товарів. Однак судовий розгляд може бути дорогим і тривалим, особливо якщо порушник знаходиться за кордоном.

Альтернативне вирішення спорів (ADR), таке як медіація або арбітраж, пропонує швидший і доступніший шлях до вирішення спорів у сфері ІВ, особливо корисний, коли обидві сторони відкриті до переговорів. ADR є особливо вигідним у складних спорах, пов'язаних із незареєстрованими правами на промислові зразки, або коли вартість позову може не виправдовувати повномасштабний судовий розгляд. Для дизайнерів і модних компаній запобігання завжди краще, ніж судовий розгляд. Чітка стратегія захисту інтелектуальної власності може значно знизити ризик порушення прав і зміцнити позиції бренду, якщо згодом знадобляться юридичні кроки. Першим кроком у захисті інтелектуальної власності є її реєстрація, де це можливо: промислові зразки, що визначають зовнішній вигляд продукту, можуть бути зареєстровані на термін до 25 років, торгові марки, такі як назви брендів і логотипи, надають ексклюзивні права, і хоча авторські твори автоматично захищаються після створення, ведення належних записів про авторство і публікацію має важливе значення для забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності…

Проактивний моніторинг також має важливе значення, включаючи регулярне сканування онлайн-маркетплейсів, магазинів модного одягу та платформ соціальних мереж, де імітація часто з'являється першою. Інструменти зворотного пошуку зображень, програмне забезпечення для моніторингу брендів і ручні перевірки можуть допомогти виявити дизайн-копії на ранній стадії, а швидкі дії мають вирішальне значення, оскільки чим довше дизайн перебуває на ринку, тим важче вимагати відшкодування збитків або зупинити подальше розповсюдження. Створення сильної, впізнаваної ідентичності бренду діє як стримуючий фактор для потенційних порушників, оскільки клієнти можуть легко визначити походження промислового зразка, що робить несанкціоновані копії більш очевидними і менш ефективними. Суди також з більшою ймовірністю задовольняють позови про захист прав інтелектуальної власності від модних компаній, які постійно присутні на ринку і мають хорошу репутацію.

Юристи у сфері інтелектуальної власності відіграють життєво важливу роль у підтримці модних брендів та дизайнерів. Вони допомагають визначити,

які частини колекції можуть бути захищені законом, керують процесом реєстрації та ведуть необхідну документацію для підтвердження права власності, що особливо важливо для незареєстрованих зразків. Якщо відбувається порушення, юрист у сфері інтелектуальної власності може оцінити ситуацію, надіслати листи з вимогою припинити порушення і, за необхідності, подати офіційний судовий позов. Вони також консультують щодо запобігання майбутнім проблемам, допомагаючи брендам побудувати сильнішу правову та комерційну позицію. Незалежно від того, чи є ви незалежним дизайнером, чи відомим модним брендом, співпраця з юристом з питань інтелектуальної власності з самого початку гарантує захист творчої праці, дозволяючи дизайнерам зосередитися на інноваціях, поки їхня інтелектуальна власність залишається в безпеці» ***(Bernard Andonian. Intellectual Property Disputes in the Fashion Industry: Copycats and Legal Battles // Civil Litigation Lawyers (https://civillitigationlawyers.co.uk/intellectual-property-disputes-in-the-fashion-industry/). 28.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«…Міністерство оборони США під керівництвом міністра оборони Піта Хегсета наполягає на тому, щоб нові та існуючі оборонні контракти надавали армії "право ремонтувати" власне озброєння, прагнучи скоротити витрати і прискорити технічне обслуговування, зменшивши залежність від виробників оригінального обладнання. У службовій записці від 30 квітня Хегсет окреслив мету надання армії можливості проводити ремонт за допомогою навченого персоналу, 3D-друкованих запчастин і власних інструментів, замість того, щоб звертатися до дорогих підрядників на кшталт Lockheed Martin, Boeing і RTX. Політика спрямована на усунення бар'єрів у сфері інтелектуальної власності, відкриваючи доступ до технічних даних і програмного забезпечення і водночас зберігаючи "інтелектуальний капітал американської промисловості". Сенатор Елізабет Уоррен, активний прихильник реформи, підкреслила, що ця зміна підвищить стійкість армії, усунувши затримки і непомірні платежі, пов'язані із залежністю від підрядників, і забезпечивши військам своєчасний ремонт. Цей крок узгоджується з більш широкими зусиллями з модернізації оборонних закупівель, включаючи пріоритетність інвестицій у високоточну стрільбу на великі відстані, кібер-, радіоелектронну боротьбу і космічні можливості, а також розширення доступу до комерційних і нетрадиційних постачальників програмного забезпечення для прискорення технологічної модернізації…» ***(Pentagon to seek 'Right to Repair' provisions in Army contracts // Jpost Inc. (https://www.jpost.com/american-politics/article-852279). 01.05.2025).***

***

«…У той час як офіційні особи США і Китаю зустрічаються в Женеві для переговорів про деескалацію торгової напруженості, експерти Гордон Чанг і Фред Фляйц наполегливо радять США зберегти свої жорсткі тарифи проти Китаю. Чанг стверджує, що тарифи є критично важливим засобом і важелем, необхідним для боротьби з хижацькою торговельною практикою Китаю, зокрема, щорічною крадіжкою американської інтелектуальної власності на суму 500 мільярдів доларів, і висловив глибокий скептицизм щодо переговорів, посилаючись на історію порушення Китаєм угод, включаючи швидко провалену угоду 2020 року, переговори про яку вів нинішній представник Китаю, віце-прем'єр Хе Ліфенг. Підтверджуючи це, Фред Фляйц заявив, що Китай зловживає правилами торгівлі, організував величезне виведення капіталу зі США і не зміг запровадити очікувані економічні та політичні реформи. Обидва експерти стверджують, що тарифи успішно спричиняють значні внутрішні економічні проблеми в Китаї, вказуючи на зростаючі, широкомасштабні протести, пов'язані зі збоями в роботі експортних заводів і більш широкою фінансовою нестабільністю, як на доказ того, що тиск працює і його слід продовжувати, щоб досягти врегулювання, яке дійсно зупинить триваючу крадіжку інтелектуальної власності та недобросовісну практику…» **(*Jim Thomas. Chang and Fleitz to Newsmax: US Tariffs Vital to Stop $500B Annual China IP Theft // Newsmax Media, Inc.* (*https://www.newsmax.com/newsmax-tv/china-tariff-gordon-chang/2025/05/10/id/1210391/*). 10.05.2025).**

***

«…Відомство США з патентів і торговельних марок (USPTO) відхилило заявку компанії Tesla на реєстрацію слова "Robotaxi" як торговельної марки для своїх автомобілів, видавши попереднє рішення, в якому зазначалося, що цей термін є занадто загальним і "лише описовим". Експерт зазначив, що цей термін широко використовується як загальна фраза іншими компаніями для опису автономних транспортних засобів і послуг, а отже, йому бракує розрізняльної здатності, необхідної для захисту торговельної марки. Компанія Tesla отримала три місяці на апеляцію та надання доказів, але окрема заявка на торговельну марку "Robotaxi", спеціально для сервісу з координації поїздок, як повідомляється, все ще перебуває на розгляді. Відповідні зусилля Tesla також стикаються з перешкодами: заявка на "Robobus" все ще перебуває на розгляді, а заявка на "Cybercab", як повідомляється, застопорилася, частково через велику кількість інших "кібернетичних" торгових марок, поданих у зв'язку з "Cybertruck". Хоча шлях до захисту торговельної марки транспортного засобу видається складним з огляду на широке використання цього терміну, Tesla все ще може спробувати довести свою правоту перед USPTO через процедуру апеляції…» ***(Collin Woodard. Tesla's 'Robotaxi' And 'Cybercab' Trademarks Denied, So RIP USPTO, It Was***

Nice Knowing You // Static Media® (**https://www.jalopnik.com/1854740/tesla-robotaxi-cybercab-trademarks-denied/*****). 08.05.2025).***

***

«…Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) оголосило, що 50 000 реєстрацій було вилучено з реєстру торговельних марок шляхом часткового вилучення та повторної експертизи, більшість з яких були ініційовані директором USPTO проти реєстрацій, поданих суб'єктами, пов'язаними з дослідними господарствами, в рамках зусиль відомства з очищення реєстру від сміття…» ***(Trademark Alert // United States Patent and Trademark Office (USPTO) (https://content.govdelivery.com/accounts/USPTO/bulletins/3defc8f). 08.05.2025)***.

***

«…У різко критичному звіті Управління урядової підзвітності США (GAO) за квітень 2025 року зроблено висновок, що Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) не змогло ефективно впроваджувати, оцінювати та управляти своїми ініціативами щодо поліпшення якості патентів, посилаючись на неналежне планування, слабкий нагляд та недосконаліть показників ефективності…

У продовження попередніх звітів за 2016 рік та у відповідь на запит підкомітету з питань інтелектуальної власності Сенату США, GAO виявило, що, незважаючи на скромні реформи, культура USPTO все ще стимулює патентних експертів на основі швидкості та кількості ("підрахунків"), а не якості та ретельності експертизи, що сприяє занепокоєнню щодо перешкоджання інноваціям та високому рівню недійсності патентів у судовому порядку… Серед виявлених недоліків - ненадійність наглядових перевірок, яким бракує ретельності, невикористання оцінювання на основі результатів для пілотних програм підвищення якості, а також відсутність загальної мети щодо якості патентів, яка б вимірювала відповідність усім законодавчим вимогам разом узятим, що приховує нижчий загальний рівень дотримання вимог (84% в 2013 фінансовому році) порівняно з вищими показниками за окремими вимогами. Наголошуючи на проблемах системного нагляду, які раніше зазначалися щодо PTAB, GAO видало вісім рекомендацій, закликаючи USPTO прийняти більш суворі та прозорі підходи, орієнтовані на результат, включаючи формальну оцінку ініціатив, реформування наглядових перевірок, забезпечення точного відображення показників якості, а також встановлення та звітування про загальну якість та цінність патентів, щоб відновити довіру зацікавлених сторін до патентної системи…» **(*Tanner Shae. GAO Says USPTO Falls Short on Oversight, Patent Quality Efforts // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/08/gao-says-uspto-falls-short-oversight-patent-quality-efforts/id=188731/*). 08.05.2025).**

***

«…USPTO опублікувало відповідь на нещодавній звіт Управління державної звітності (GAO), який критикує агентство за нездатність підтримувати належний внутрішній контроль і керувати власними ініціативами щодо якості патентної експертизи, зазначивши, що питання підтримки "оптимального балансу між часом, якістю і вартістю є добре задокументованою проблемою, з якою повсюдно стикається USPTO"…» ***(USPTO response to GAO report on addressing persistent examination and quality challenges // United States Patent and Trademark Office (USPTO)* (*https://www.uspto.gov/about-us/news-updates/uspto-response-gao-report-addressing-persistent-examination-and-quality*). *08.05.2025).***

***

«Фотоніка перетворюється з академічної галузі на наріжний камінь промислових інновацій завдяки її інтеграції в процеси виробництва напівпровідників, що знижує витрати та уможливлює застосування в прискорювачах штучного інтелекту, квантових обчисленнях, LiDAR, біомедичних пристроях та інших галузях. Цей зсув змістив фокус з теоретичних досліджень на масштабоване, економічно ефективне виробництво та системну інтеграцію, посилюючи конкуренцію та підкреслюючи потребу в надійних стратегіях інтелектуальної власності (ІВ). Тепер компанії повинні застосовувати комплексні підходи, що поєднують патентні стратегії, захист комерційної таємниці, готовність до судових процесів та внутрішню координацію, щоб захистити свої інновації та ринкові позиції…

Індивідуальна патентна стратегія має вирішальне значення, охоплюючи всі рівні ланцюжка поставок - від системної архітектури до гранульованих компонентів, таких як упаковка фотоелектронних інтегральних схем (PIC) та терморегуляція. Стартапи отримують вигоду від широких "універсальних заявок", які забезпечують гнучкість у міру розвитку їхніх комерційних цілей, в той час як усталені компанії повинні орієнтуватися на патенти, що вирішують специфічні галузеві проблеми, такі як ефективне з’єднання оптоволокна з PIC. Злиття та поглинання вимагають ретельного узгодження портфелів ІВ з майбутніми джерелами доходів. Співпраця між юридичними та технічними командами має важливе значення для узгодження патентних заявок з дорожніми картами продукту та графіками комерціалізації, визначаючи пріоритетність винаходів на перетині процесів проектування та виробництва. Спільні зусилля з розробки можуть вимагати спільних патентів, хоча компанії часто прагнуть одноосібного володіння, розділяючи формули на спосіб і пристрій…

Внутрішні протоколи є життєво важливими для захисту прав інтелектуальної власності, особливо під час публічного розкриття інформації на таких конференціях, як SPIE Photonics West або OFC, де передчасне розголошення може поставити під загрозу права. Юридичні команди повинні залучатися на ранніх стадіях розробки продукту, щоб виявити

патентоспроможні ідеї та ризики для свободи експлуатації (FTO), тоді як формалізовані процеси перевірки публікацій і партнерських відносин допомагають запобігти витокам інформації. Комерційні таємниці, такі як запатентовані технології виробництва або методи калібрування, вимагають суворого захисту за допомогою угод про конфіденційність, навчання співробітників та аудитів, особливо в умовах послаблення захисту від неконкуренції в США. Протоколи звільнення та NDA мають вирішальне значення для зменшення ризиків, пов'язаних зі звільненням співробітників…

Оскільки фотоніка готова стати основою інфраструктури наступного покоління для штучного інтелекту та обробки даних, судові ризики зростають. Фундаментальні патенти від академічних кіл, які часто мають широку сферу застосування, можуть вступати в протиріччя з комерційними продуктами, що вимагає проактивного FTO-аналізу та моніторингу заявок від конкурентів. Стратегії захисту, включаючи використання патентних портфелів для переговорів або оскарження непрактикуючих суб'єктів (NPE) через процедури після видачі патенту, матимуть ключове значення. Ставлячись до ІВ як до стратегічного активу, що поєднує проактивне патентування, захист комерційної таємниці та готовність до судових процесів, фотографічні компанії можуть орієнтуватися в цьому конкурентному середовищі та скористатися трансформаційним потенціалом сектору…» ***(Michele Moresco. Build an effective IP strategy in photonics // Endeavor Business Media, LLC. (https://www.laserfocusworld.com/executive-forum/article/55286693/build-an-effective-ip-strategy-in-photonics). 02.05.2025).***

***

«Традиція оцінювати імена коней на Кентуккі Дербі як торгові марки стала безтурботною щорічною вправою з моменту її започаткування у 2014 році, поєднуючи спорт кінних перегонів з аналізом інтелектуальної власності. Ми розглядаємо ці імена як потенційні ідентифікатори бренду, оцінюючи їхню силу на основі принципів торговельних марок, а також оцінюючи їх як імена коней. Ключові фактори включають унікальність, можливість уникнення загальних термінів, географічних конфліктів або конфліктів, пов'язаних з прізвищами, а також потенціал для творчих образів…

Наприклад, Luxor Café поєднує географічну назву із загальним терміном, що робить його сильною торговою маркою, якщо він не використовується для кафе, і заслуговує на оцінку "A" як назва коня. American Promise, хоч і є патріотичним, але покладається на надмірно вживані слова, що послаблює потенціал торгової марки і призводить до оцінки B. Burnham Square виграє від того, що звучить як маловідоме місце, що підвищує його реєстрованість і забезпечує оцінку B+. Journalism не може бути зареєстрована для продуктів, пов'язаних із журналістикою, через свою загальну природу, але має кращі шанси в інших місцях, заробляючи B+ як ім'я для коня…

Flying Mohawk виділяється своїм яскравим, непоєднуваним зображенням, що, ймовірно, зацікавить Відомство з питань торговельних марок і заслуговує на оцінку A-, тоді як East Avenue здається розпливчастим і ризикує конфліктувати з існуючими знаками, задовольняючись оцінкою B. Sandman, хоч і викликає асоціації, ризикує збігатися з поширеними мемами або товарами для сну, заслуговуючи на оцінку B. Final Gambit добре працює за межами шахового контексту, заслуговуючи на оцінку B-, в той час як у випадку з Baeza виникають труднощі, якщо він пов'язаний з певним прізвищем чи місцевістю, але він заслуговує на оцінку B+…

Головний урок полягає в тому, що сила торговельної марки залежить від розрізняльної здатності по відношенню до товарів чи послуг. "Sudzy" є слабким для мила для посуду - надто описовим - і водночас напрочуд сильним для взуття для гольфу, де воно є довільним. Деякі назви вибігають з воріт; інші, хоч би яким швидким був кінь, завжди залишатимуть за собою слід у правовому полі» **(*Jess Collen. Handicapper's Guide: How Kentucky Derby Horse Names Fare As Trademarks // Forbes (https://www.forbes.com/sites/jesscollen/2025/05/02/handicappers-guide-how-kentucky-derby-horse-names-fare-as-trademarks/). 02.05.2025).***

***

«…Аерокосмічна та оборонна промисловість стикається зі складними правовими проблемами, оскільки космічні інновації виходять за рамки традиційних ракет і супутників. Наразі у США діє розділена регуляторна система, де Федеральне управління цивільної авіації (FAA) ліцензує комерційні запуски і космодроми, Федеральна комісія зв'язку (FCC) надає дозвіл на супутниковий зв'язок, а Міністерство торгівлі займається комерційною зйомкою і управлінням космічним трафіком. Однак ця система недостатньо враховує нові види діяльності, такі як висадка на Місяць, видобуток корисних копалин на астероїдах та орбітальна інфраструктура. Різноманітні пропозиції щодо регуляторної реформи стосуються як керівництва FAA, так і нагляду з боку Міністерства торгівлі, а підходи варіюються від мінімального регулювання до моделей, орієнтованих на безпеку. Інтелектуальна власність у космосі створює особливі проблеми, оскільки юрисдикція слабко регулюється Договором про космос і національними законами, що залежать від країни запуску. Компанії стикаються з юрисдикційною невизначеністю, недостатнім правозастосуванням договорів, комерційною невизначеністю та обмеженим міжнародним співробітництвом у сфері гармонізації ІВ. Урядові програми передачі технологій пропонують можливості через ліцензійні угоди, хоча вони вимагають ретельної уваги до сфери застосування, розподілу ІВ та обмежень. Коли компанії досліджують центри обробки даних на низькій навколоземній орбіті (LEO), вони повинні орієнтуватися в складній системі правил конфіденційності, заснованих на відповідальності країни запуску, транснаціональних законах про

конфіденційність, федеральних вимогах і вимогах штатів США, а також договірних гарантіях. Середовище мікрогравітації пропонує унікальні переваги для досліджень у галузі медико-біологічних наук, уможливлюючи прогрес у моделюванні захворювань, розробці стовбурових клітин, формулюванні ліків та біофабрикуванні. Однак дослідники повинні подолати регуляторні перешкоди, включаючи експортний контроль, дозволи космічних агентств, вимоги до інтеграції інфраструктури, високі витрати і регуляторну невизначеність з боку Управління з санітарного нагляду за якістю харчових продуктів і медикаментів (FDA). У міру розширення комерційної космічної діяльності успіх залежатиме від проактивної взаємодії з правовими рамками, що розвиваються в усьому світі, з метою захисту інновацій і водночас сприяння науковому і комерційному прогресу…» ***(Laurie Burlingame, Anastasia Dergacheva, Luciana Griebel, A. Benjamin Klaber. Exploring the Legal Frontier of Space and Satellite Innovation // Morgan, Lewis & Bockius LLP. (https://www.morganlewis.com/pubs/2025/05/exploring-the-legal-frontier-of-space-and-satellite-innovation). 06.05.2025).***

***

«…Започаткування бізнесу передбачає багато важливих рішень, серед яких брендинг та вибір унікальної назви. Однак підприємці часто задаються питанням, чи можуть два підприємства легально використовувати одну й ту саму назву. Відповідь залежить від законодавства про торговельні марки, правил реєстрації бізнесу, а також від того, чи не спричиняє назва плутанину на ринку.

«Загалом, компанії в різних штатах можуть використовувати одну назву, якщо жодна з них не зареєструвала її як торговельну марку на федеральному рівні, а їхня діяльність не перетинається. Однак, якщо назва зареєстрована на федеральному рівні в Відомство з питань патентів і торговельних марок США (USPTO), власник торговельної марки має загальнонаціональний захист, а це означає, що навіть компанія в іншому штаті може зіткнутися з судовим позовом за порушення прав.

Конфлікти щодо торговельних марок виникають не лише через тотожність назв, але й через імовірність введення споживачів в оману. Суди та USPTO беруть до уваги такі фактори, як збіг галузей, схожість назв (написання або вимова), елементи брендингу (логотипи, упаковка), а також те, чи можуть споживачі сплутати один бізнес з іншим. Наприклад, два підприємства " Blue Palm" - каліфорнійський магазин для серфінгу та агентство нерухомості у Флориді - можуть співіснувати, але якщо обидва продають засоби для догляду за шкірою в Інтернеті, можуть виникнути юридичні проблеми…

Якщо інша компанія вже використовує вашу назву, ваші варіанти залежать від статусу її торгової марки. Якщо вони не зареєстрували її на федеральному рівні, ви можете використовувати назву в іншій галузі або регіоні - хоча це пов’язано з певними ризиками, якщо ви розширюєтесь. Якщо

вони володіють федеральною торговою маркою, використання назви може призвести до судового позову, що змусить вас провести ребрендинг.

Якщо інша компанія використовує вашу зареєстровану назву, ви можете вжити правових заходів: надіслати листа з вимогою припинити використання, укласти угоду про співіснування (якщо галузі відрізняються) або подати позов про порушення прав на торговельну марку, якщо буде завдано шкоди. Щоб захистити своє комерційне найменування, зареєструйте його як федеральну торговельну марку для загальнонаціональних прав, отримайте державну реєстрацію (хоча вона надає обмежений захист) і активно відстежуйте порушення…

Проста реєстрація назви компанії в штаті (наприклад, Sunbiz.org у Флориді) не надає прав на торговельну марку. Хоча на місцевому рівні може застосовуватися захист "загального права", федеральна реєстрація має важливе значення для ширшого захисту, особливо для бізнесу, який планує розвиватися. Інвестиції в реєстрацію торгової марки мають вирішальне значення для довгострокового захисту бренду…» ***(Can Two Businesses Have the Same Name? Understanding Trademark Conflicts // Ayala Law PA. (https://www.lawayala.com/two-businesses-same-name-trademark/). 07.05.2025).***

***

«…Сфера геноміки переживає революцію, виходячи за рамки початкового проекту "Геном людини" і досліджуючи складні аспекти, такі як тривимірні структури білків, посттрансляційні модифікації та некодуючі послідовності, що має значні наслідки для медицини (персоналізована медицина, редагування генів CRISPR), сільського господарства (стійкі до шкідників культури) та біотехнологій (секвенування та аналіз даних за допомогою штучного інтелекту). Захист цих інновацій традиційно покладається на патенти на утиліти, які надають 20-річну монополію в обмін на повне розкриття винаходу, що має вирішальне значення для лідерства на ринку медико-біологічних наук. Однак стратегія чистого патентування стикається з перешкодами: обмеження щодо патентоспроможних об’єктів у таких юрисдикціях, як США, виключають природні послідовності генів, діагностичні методи, засновані на природних кореляціях, і часто алгоритми штучного інтелекту. Крім того, обов’язкове повне розкриття інформації для отримання патенту може бути проблематичним, якщо винахід містить непатентоспроможні елементи, оскільки їх розкриття може поставити під загрозу його комерційну цінність, що потенційно може змусити винахідників зменшити масштаби або відмовитися від патентного захисту…

Як альтернатива, стратегія комерційної таємниці пропонує захист без розголошення, обмежень щодо предмета або часових рамок, що робить її придатною для таких елементів, як алгоритми, статистичні моделі та оптимізовані експериментальні умови. Основна проблема полягає в тому, що

будь-яке розголошення, як несанкціоноване, так і під час регуляторних процесів, може назавжди зруйнувати цей захист, що вимагає суворого управління доступом і підтримкою. Авторське право, яке історично стосувалося художніх творів, але зараз поширюється на програмне забезпечення, також відкриває можливості для геноміки, зокрема, для алгоритмів, створених штучним інтелектом, і кореляції даних. Авторське право не обмежується предметом і пропонує довгостроковий захист "вираження" ідей, але не самих ідей, що означає, що конкуренти можуть розробляти проекти на основі захищеного вираження…

З огляду на ці складнощі, геномна революція, що триває, вимагає виваженого підходу до інтелектуальної власності. Ефективний захист інтелектуальної власності на винаходи в галузі геноміки все частіше передбачатиме гібридну стратегію з використанням патентів для певних аспектів і комерційної таємниці або авторських прав для інших, щоб забезпечити всебічне охоплення технологічних досягнень без того, щоб одна форма інтелектуальної власності підривала іншу, як, наприклад, розкриття патенту, що порушує конфіденційність комерційної таємниці…» ***(Jeffrey D. Morton. Protecting Intellectual Property In The Genomics Revolution // VertMarkets, Inc. (https://www.meddeviceonline.com/doc/protecting-intellectual-property-in-the-genomics-revolution-0001). 09.05.2025).***

***

«…Оскільки приватний бізнес і державні установи дедалі активніше залучаються до космічної діяльності, захист прав інтелектуальної власності (ІВ) на інновації, пов'язані з космосом, набуває вирішального значення. За прогнозами, до 2035 року світова космічна галузь перевищить 1,8 трильйона доларів, що зумовлено споживчим попитом на мобільне позиціонування, штучний інтелект, машинне навчання та розширений супутниковий зв'язок. Для компаній, які захищають інновації в цьому секторі, розуміння складної взаємодії між міжнародними угодами та національним законодавством має важливе значення для створення ефективних портфелів ІВ.
До ключових нормативно-правових актів належать Угоди Артеміда, підписані у 2020 році, які встановлюють необов'язкові принципи міжнародного співробітництва у дослідженні Місяця та планет, але відкладають питання ІВ до двосторонніх угод, що підкреслює складність застосування законів про ІВ, що діють на Землі, до космосу. Закон США про конкурентоспроможність комерційних космічних запусків 2015 року сприяє комерційним космічним польотам, визнаючи права приватної власності на видобуті космічні ресурси, але нічого не говорить про патентні права на інновації, створені в космосі, залишаючи регулювання існуючим патентним законодавством.

Патентне законодавство США поширює захист на винаходи, що використовуються або продаються в космосі під юрисдикцією США, але існує суттєва лазівка: якщо космічний об'єкт зареєстрований в іншій країні

відповідно до Конвенції про реєстрацію об’єктів, що запускаються в космічний простір, патентне законодавство США не застосовується. Ця лазівка дозволяє компаніям потенційно уникати відповідальності за порушення патентів США, реєструючи космічні об’єкти в країнах, де патент конкурента не визнається. Крім того, захист патентів на методи на таких небесних тілах, як Місяць, є проблематичним, оскільки жодна країна не може претендувати на суверенітет над цими тілами відповідно до Договору про космос, а порушення патенту за американським законодавством вимагає, щоб дії відбувалися на території США…

Для оптимізації патентного захисту компаніям слід застосовувати різноманітну стратегію подання заявок з акцентом на продукт і комбіновані формули на продукт і спосіб, як це демонструють великі космічні гравці, такі як SpaceX, Blue Origin і NASA. Також рекомендується застосовувати стратегічний підхід до подання заявок за кордоном, віддаючи перевагу країнам, що мають можливості для запуску космічних апаратів, технологічно розвиненим або стратегічно розташованим країнам, а також іншим членам Конвенції про реєстрацію, збалансовуючи витрати та охоплення. Комерційна таємниця може забезпечити додатковий захист космічних технологій, пропонуючи безстрокову конфіденційність, але несучи ризики, якщо секрети стануть надбанням громадськості…

З розвитком комерційної космічної діяльності надзвичайно важливо орієнтуватися в мінливому та фрагментованому правовому середовищі. Компанії, які розробляють комплексні стратегії у сфері ІВ, адаптовані до цих унікальних викликів, можуть посилити свої конкурентні переваги та підвищити свою вартість у космічній економіці, що стрімко розвивається» ***(Graham C. Phero, Matthew P. Metzger. The Space Industry’s Legal Landscape: Developing Robust Intellectual Property Portfolios // Sterne, Kessler, Goldstein & Fox PLLC (https://www.sternekessler.com/news-insights/insights/the-space-industrys-legal-landscape-developing-robust-intellectual-property-portfolios/). 13.05.2025).***

***

«Після перейменування Мексиканської затоки на Gulf of America (Американська затока) у Відомстві США з патентів і торговельних марок (USPTO) спостерігається сплеск заявок на реєстрацію торговельних марок на словосполучення "Gulf of America". З 13 січня 2025 року було подано сімнадцять нових заявок, які охоплюють широкий спектр товарів і послуг. Однак заявники повинні вирішити низку юридичних проблем, серед яких конфлікти з існуючими торговельними марками, географічна описовість та ризик використання в декоративних цілях…

Однією з основних проблем є вже існуюча торгова марка загального права "Gulf of America Outfitters", що належить компанії з Луїзіани, а також вже зареєстрована торгова марка "GULF OF AMERICA", що охоплює головні убори та футболки. Нові заявники можуть зіткнутися з проблемами, пов’язаними з

цими існуючими знаками, що обмежує їхню здатність забезпечити ексклюзивні права. Крім того, заявники повинні враховувати напруженість між політичним дискурсом і комерційними інтересами, гарантуючи, що їхні зусилля з брендингу демонструють довгострокові комерційні наміри.

Словосполучення "Gulf of America" також створює ризик відмови на підставі його географічного характеру. USPTO перевірятиме, чи є знак переважно географічно описовим, і в реєстрації може бути відмовлено, якщо він відповідає певним критеріям. Заявники повинні довести, що основне значення знака не пов'язане з географічним розташуванням Американської затоки. Крім того, сприйняття громадськістю Американської затоки як географічного місця може вплинути на процес подання заявки…

Заявники також стикаються з ризиком того, що використання ними словосполучення Gulf of America може бути визнано декоративним, а не дійсним знаком. Це особливо актуально для заявок, що стосуються одягу та товарів, таких як футболки, капелюхи та чашки. Торгові марки повинні функціонувати як ідентифікатори джерела, допомагаючи споживачам відрізняти продукцію однієї компанії від продукції іншої. Якщо Gulf of America помітно з'являється на товарі як декоративний елемент, USPTO може вирішити, що це декоративне використання, а не ідентифікатор джерела…

Компанії, які планують використовувати словосполучення Gulf of America, повинні ретельно оцінити свою стратегію брендингу та звернутися за юридичною консультацією для розробки сильної стратегії щодо торговельних марок. Вони повинні продемонструвати довгострокові комерційні наміри, орієнтуватися в існуючих торговельних марках і подолати потенційні відмови на підставі географічної описовості та орнаментального використання. Ринок торговельних марок у Перській затоці продовжує розвиватися, і компанії повинні бути готовими до вирішення цих проблем, щоб забезпечити захист і побудувати міцний бренд…» ***(Caroline McCord. The Surge of Gulf of America Trademarks: A Unique Legal Landscape of Opportunities and Hurdles // Erise IP (https://eriseip.com/insights/trademarks/the-surge-of-gulf-of-america-trademarks-a-unique-legal-landscape-of-opportunities-and-hurdles/). 01.05.2025).***

***

«…Реєстрація торговельної марки надає власникам бізнесу потужний, потенційно безстроковий захист бренду, але підтримання цих прав вимагає активного дотримання принципу "використовуй або втрать". Коли Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) надає реєстрацію торговельної марки, власники отримують ексклюзивні права на комерційне використання певних товарів/послуг та публічне повідомлення про своє право власності, але відповідальність за дотримання прав лежить виключно на власнику торговельної марки, а не на уряді. Підтримання захисту торговельної марки вимагає трьох ключових дій: належного використання знака в комерційній діяльності (включаючи

відображення символу ® для зареєстрованих знаків або TM для незареєстрованих), подання періодичної документації до USPTO, а також ретельного моніторингу ринку на предмет потенційних порушень. До обов'язкових документів, що подаються до USPTO, належать Декларація про використання за розділом 8 через 5-6 років після реєстрації, Заявки на поновлення за розділами 8 і 9 через 9-10 років і кожні десять років після цього, а також, за бажанням, Декларація про безспірність за розділом 15 через п'ять років безперервного використання для зміцнення прав на захист. Моніторинг ринку є вкрай важливим, оскільки нездатність захистити права проти порушників може послабити розрізняльну здатність торговельної марки та потенційно зробити недійсними майбутні позови про порушення. У разі виявлення несанкціонованого використання, консультація з юристом у сфері торговельних марок допоможе визначити оптимальну стратегію захисту цих цінних бізнес-активів, чи то за допомогою листів про припинення використання, оскарження або судового розгляду…» ***(Alexis Hedtke. How Businesses Can Enforce Trademark Registrations // Amundsen Davis LLC (https://www.amundsendavislaw.com/alert-how-businesses-can-enforce-trademark-registrations). 07.05.2025).***

***

«…Використання мікроорганізмів у промисловості має давню історію, але останні досягнення в мікробіологічних дослідженнях, потреби сільського господарства та промислові біотехнології значно розширили сферу їх застосування. Інновації у сфері ферментованих продуктів, пробіотиків, постбіотиків та регенеративного сільського господарства підкреслюють зростаюче значення мікробних технологій. Однак захист цих інновацій створює унікальні виклики, оскільки традиційні методи, такі як патентування і комерційна таємниця, повинні адаптуватися до складності живих організмів.

Історично патентування живих істот було суперечливим. У 1948 році у справі Funk Brothers Seed Co. проти Kalo Inoculant Co. було вирішено, що мікробний консорціум не підлягає патентуванню, оскільки його властивості вважаються природними. Ця позиція змінилася в 1981 році у справі Chakrabarty проти Diamond, де Верховний суд дозволив патентування генетично модифікованих мікроорганізмів, класифікувавши їх як "композиції речовини". Наступні рішення, такі як J.E.M. Ag Supply проти Pioneer Hi-Bred, поширили патентоспроможність на рослини, підтвердивши, що живі організми можуть бути запатентовані за певних умов.

Незважаючи на ці досягнення, патентування мікроорганізмів залишається складним. Патентний закон вимагає достатнього розкриття інформації для того, щоб інші могли відтворити винахід, а це складно у випадку з живими організмами. Рішення включають зберігання зразків у визнаних сховищах або опис методів ізоляції, хоча ці підходи мають певні обмеження. Крім того,

патенти повинні уникати заявлення природних речовин, як це було у випадку з Myriad Genetics, де ізольовані послідовності ДНК були визнані непатентоспроможними. Натомість винахідники повинні зосередитися на нових застосуваннях, таких як способи використання або модифіковані штами…

Патентування є дорогим і вимагає захисту, що робить комерційну таємницю привабливою альтернативою для деяких мікробних продуктів. Комерційна таємниця дозволяє уникнути публічного розкриття та регуляторних зборів, але не має правового захисту в разі незалежного розкриття. Однак вони менш ефективні для регульованих продуктів, які потребують публічного розкриття, або в країнах зі слабким законодавством про комерційну таємницю.

З рештою, вибір між патентами та комерційною таємницею залежить від характеру продукту, ринку та регуляторного середовища. У той час як патенти забезпечують правовий захист, комерційна таємниця забезпечує секретність і економію коштів, хоча і з більшими ризиками. Оскільки мікробні інновації продовжують розвиватися, стратегії їх захисту також будуть розвиватися…» ***(Nicholas J. Landau. Patenting Microbial Products: Pitfalls, Value, and Special Concerns // Maynard Nexsen PC (https://www.maynardnexsen.com/publication-patenting-microbial-products-pitfalls-value-and-special-concerns). 07.05.2025).***

***

«…Комерційна таємниця - це будь-яка комерційно цінна інформація - формули, процеси, проекти, компіляції даних тощо, яка не є загальновідомою або легко піддається зворотному інжинірингу, надає конкурентну перевагу саме через свою секретність і захищена розумними заходами конфіденційності. У Сполучених Штатах два закони домінують у цій сфері.

Єдиний закон про комерційну таємницю, прийнятий більшістю штатів, гармонізує визначення та засоби захисту, вимагаючи від власників довести як економічну цінність, так і старанні зусилля, спрямовані на збереження інформації в таємниці; він передбачає судові заборони та грошові відшкодування у разі незаконного привласнення. Федеральний Закон про захист комерційної таємниці від 2016 року передбачає загальнонаціональну підставу для позову, повноваження на екстрену конфіскацію для зупинення неминучого розголошення, а також положення про безпечну гавань для викривачів. Вибір між патентним захистом і статусом комерційної таємниці залежить від характеру винаходу та бізнес-контексту: патенти надають двадцять років ексклюзивних прав, але вимагають публічного розкриття, тоді як комерційна таємниця може тривати невизначено довго, але може зникнути, як тільки інформація стане публічною або буде виявлена незалежно. Тому компанії зважують легкість зворотного інжинірингу, регуляторні вимоги до розкриття інформації та динаміку конкуренції, перш ніж прийняти рішення. Оскільки комерційна таємниця є нематеріальним активом, фірми часто оцінюють її за вартістю розробки, порівнянням з аналогічними ринковими

операціями або дисконтуванням майбутніх потоків доходу, які вона забезпечує. Практичний захист вимагає багаторівневої програми: чіткої ідентифікації секрету, обмеження доступу, навчання співробітників, зобов'язання інсайдерів і партнерів укладати угоди про нерозголошення, а також моніторингу витоків і крадіжок. У разі незаконного привласнення суди можуть припинити використання, присудити відшкодування фактичних збитків та збитків від неправомірного збагачення і навіть перенести оплату послуг адвоката, як це було продемонстровано у справі Motorola Solutions проти компанії Hytera, яка найняла на роботу співробітників, що винесли комерційну таємницю за двері. Коротше кажучи, визнання, оцінка та суворий захист комерційної таємниці є стратегічною необхідністю для будь-якого підприємства, яке залежить від знань, якими не володіють інші…» ***(Leveraging and Protecting Trade Secrets in the 21st Century // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/leveraging-and-protecting-trade-secrets-21st-century). 08.05.2025).***

***

«Нещодавній твіт Джека Дорсі із закликом "видалити всю інтелектуальну власність" та підтримка цієї ідеї Ілоном Маском не є справжніми політичними пропозиціями, а радше скаргами мільярдерів, розчарованих законами про інтелектуальну власність (ІВ), які тепер перешкоджають їхнім амбіціям. Така позиція є вражаюче лицемірною, враховуючи, що обидва чоловіки агресивно використовували захист інтелектуальної власності для побудови своїх імперій: Twitter має 410 американських патентів, тоді як Tesla може похвалитися 879. Їхнє зневажливе ставлення до ІВ видається опортуністичним, оскільки з'являється лише після досягнення домінування на ринку, що робить такий захист менш важливим для їхніх власних інтересів…

Критика пари набуває особливої актуальності в контексті розвитку штучного інтелекту, де для навчання моделей використовуються величезні масиви захищених авторським правом матеріалів. Наразі суди обговорюють, чи є це порушенням авторських прав, і це рішення може суттєво вплинути на технологічну індустрію. Хоча ресурси, що перебувають у суспільному надбанні, є альтернативою, покладання на них означатиме, що ШІ буде використовувати архаїчну мову - згадаймо "форсути" та "прітеї". Більш життєздатним рішенням, хоча воно і здається неприйнятним для технологічних титанів, є справедлива компенсація авторам за їхню роботу…

Колись Ілон Маск назвав патенти інструментами "для слабких", але така точка зору не враховує їхню основну мету: розширювати можливості інноваторів у протистоянні з укоріненими гігантами. Патенти та авторські права існують для того, щоб стимулювати створення та поширення знань - принцип, закріплений у Конституції США (стаття I, розділ 8, пункт 8) і втілений у життя Законами про патенти та авторські права 1790 року. Як

зазначив Авраам Лінкольн, такий захист "додав паливо інтересу до вогню генія", сприяючи більш ніж 235-річному американському інноваційному та культурному зростанню.

Заклики Дорсі та Маска демонтувати права інтелектуальної власності відображають менталітет "тягнути драбину" - цинічну спробу тих, хто отримав вигоду від системи, тепер відмовити в ній іншим. Замість того, щоб відмовлятися від системи, яка виростила покоління винахідників і творців, дует повинен відстоювати моделі справедливої компенсації за навчальні дані ШІ. Справжні провидці прагнуть вдосконалювати, а не руйнувати структури, які забезпечили їхній власний успіх…» ***(Bryan K. Wheelock. The Hypocrisy of "Delete IP": Billionaire Frustrations Masquerading as Policy // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/hypocrisy-delete-ip-billionaire-frustrations-masquerading-policy). 09.05.2025).***

***

«Ліцензування брендів пропонує компаніям чудові можливості зміцнити свій основний бізнес, отримати нові джерела доходу та вийти на неосвоєні ринки. Однак воно також несе в собі значні ризики, оскільки інтелектуальна власність бренду може бути неправомірно використана, розмита або вкрадена без належного захисту... Захист бренду в ліцензуванні вимагає цілісної системи, яка забезпечує успіх партнерів, зберігаючи при цьому цілісність бренду.

Для створення найкращої у своєму класі програми ліцензування брендів необхідно дотримуватися кількох ключових стратегій. По-перше, першорядне значення має надійна, всеосяжна ліцензійна угода, яка виступає первинною формою захисту. Цей документ має чітко визначати сферу використання, територію та канали збуту, включати положення про аудит та встановлювати чіткі правила захисту бренду, щоб звести до мінімуму непорозуміння, як це було зроблено компанією Hasbro з брендом My Little Pony.

По-друге, життєво важливо забезпечити ліцензіатам умови для довгострокового успіху. Окрім первинної юридичної перевірки, ліцензіари повинні забезпечити ліцензіатів необхідними інструментами, такими як навчальні тренінги, регулярні перевірки, встановлення чітких показників ефективності та сприяння відкритій комунікації. Ліцензійна стратегія Walt Disney Company, яка передбачає тісну співпрацю та суворий контроль якості, демонструє, як такий підхід призводить до значних прибутків та глобальної експансії бренду.

По-третє, постійний моніторинг діяльності ліцензіата має важливе значення для забезпечення відповідності цінностям бренду та договірним зобов'язанням. Це включає відвідування об'єктів, перегляд регулярних звітів про продажі та маркетингові витрати, а також чітке визначення заходів примусу у разі недотримання вимог. Успішний ребрендинг Burberry після вирішення

проблеми розмивання бренду шляхом зменшення кількості ліцензій та посилення контролю підкреслює важливість стратегічного нагляду.

По-четверте, регулярні, неконфронтаційні аудити відповідності забезпечують додатковий рівень безпеки. Під час таких аудитів перевіряють продажі та роялті, виявляють несанкціоновану діяльність (що може навіть відкрити нові можливості) та оцінюють маркетингові витрати, посилюючи підзвітність. Такі компанії, як Mattel і DreamWorks Animation, визнані золотими стандартами галузі за свої зрілі програми комплаєнсу, які часто вітаються ліцензіатами.

Нарешті, чітка стратегія виходу з ліцензійної угоди має вирішальне значення при її розірванні у зв'язку із закінченням терміну дії, порушенням або зміною пріоритетів у бізнесі. Угода повинна містити засоби захисту у випадку порушення договору, умови поновлення та визначену стратегію виходу для непроданих товарних запасів і маркетингових матеріалів, щоб запобігти несанкціонованому використанню після закінчення терміну дії контракту. Припинення спонсорства FIFA компанією Adidas демонструє важливість відповідальних дій, навіть якщо це тягне за собою короткострокові фінансові втрати.

Підсумовуючи, можна сказати, що ліцензування брендів може бути значною перевагою для бізнесу, якщо його правильно оформити. Це передбачає розробку надійних угод, активну підтримку ліцензіатів, ретельний контроль за дотриманням умов, проведення регулярних аудитів і планування чітких стратегій виходу з угоди, які захищають інтелектуальну власність і сприяють розвитку успішних партнерських стосунків…» ***(5 Ways to Protect Your Intellectual Property in Brand Licensing Agreements // Connor Consulting (https://www.connor-consulting.com/blog/5-ways-to-protect-your-intellectual-property-in-brand-licens). 05.2025).***

***

«Патентні висновки юристів - від конкретних аналізів порушень/дійсності до ширших оцінок свободи діяльності - пропонують значні переваги для бізнесу в управлінні патентними ризиками та стимулюванні інновацій. Ці висновки допомагають уникнути дорогих патентних спорів, як прямих (захист, відшкодування збитків), так і непрямих (втрачені продажі, позови про відшкодування збитків), шляхом проактивного виявлення та пом'якшення ризиків порушення прав інтелектуальної власності. Важливо, що вони слугують вагомим доказом проти звинувачень у навмисному та індукованому порушенні, демонструючи добросовісність та старанність, що може запобігти збільшенню збитків (до потрійної базової величини) та гонорарів адвокатів, особливо після рішення Верховного Суду у справі Halo Electronics. Крім того, висновки створюють надійне підґрунтя для захисту власних патентів компанії, виконання зобов'язань щодо проведення розслідування перед подачею заявки, формування судової стратегії, а також

сприяють досягненню сприятливого врегулювання або отриманню ліцензійних можливостей…

Окрім зменшення ризиків, патентні висновки відкривають стратегічні можливості. Аналіз свободи діяльності (FTO), проведений під час досліджень і розробок, може стимулювати інновації, визначаючи патентоспроможні можливості як у переповнених, так і в менш досліджених технологічних галузях, що дає змогу сфокусувати розподіл ресурсів. Коли виявляються патенти, що блокують, FTO заохочує "обхідні шляхи", які потенційно можуть призвести до створення нових патентоспроможних технологій. Вони також можуть виявити перспективи співпраці, такі як перехресне ліцензування або спільна розробка, у взаємодоповнюючих технологічних ландшафтах. У бізнес-плануванні інтеграція аналізу FTO з термінами розробки продукту та залучення всіх зацікавлених сторін (R&D, юридичний відділ, відділ розвитку бізнесу) гарантує, що комерційні заходи відповідатимуть бізнес-цілям та юридичним ризикам. Впровадження найкращих практик, таких як регулярні огляди FTO та підтримка актуальності аналізу, перетворює FTO з простої процедури дотримання вимог на стратегічну перевагу, сприяючи сталому розвитку інновацій та ефективному управлінню ризиками у сфері ІВ. Зрештою, патентні висновки є незамінними для бізнесу, який прагне вирішити патентні спори, зміцнити свою правову позицію та використати інтелектуальну власність для інновацій та розробки продуктів…» ***(Jason A. Houdek and John D. Grasty. Using Patent Opinions to Avoid Litigation and Spur Strategic Growth // Taft Stettinius & Hollister LLP (https://www.taftlaw.com/news-events/law-bulletins/using-patent-opinions-to-avoid-litigation-and-spur-strategic-growth/). 08.05.2025).***

***

«…В умовах сучасної мобільної робочої сили роботодавці стикаються зі значними внутрішніми загрозами для своїх активів інтелектуальної власності (ІВ), особливо в галузі технологій та наук про життя, де працівники, які звільняються, можуть незаконно привласнити цінну ІВ, таку як вихідний код або конфіденційне виробниче ноу-хау. Окрім крадіжок, ці загрози включають нездатність працівників передати права на ІВ, втрату захисту комерційної таємниці, ненавмисне включення ІВ третіх осіб або несанкціоноване використання інструментів штучного інтелекту при створенні ІВ…

Для боротьби з цими загрозами роботодавці повинні впроваджувати надійні стратегії, починаючи з укладання комплексних трудових угод. Ці угоди, особливо для ролей, пов’язаних зі створенням ІВ, повинні включати теперішню передачу майбутніх прав ІВ, щоб гарантувати, що роботодавець володіє винаходами і творами, створеними на його території або пов’язаними з його бізнесом, з урахуванням дотримання місцевих законів, що обмежують таку передачу прав. Зобов’язання щодо конфіденційності також є критично важливими, оскільки вони виходять за межі трудових відносин і захищають

службову інформацію та комерційну таємницю на невизначений термін. Крім того, добре складена угода повинна забороняти працівникам використовувати несанкціоновану інтелектуальну власність третіх осіб, запобігаючи потенційним обтяженням або судовим заборонам на інтелектуальну власність роботодавця…

Поряд з юридичними угодами, важливими є технічні, організаційні та адміністративні гарантії. Роботодавці повинні обмежити доступ до активів ІВ, включаючи комерційну таємницю, лише тими, кому це необхідно, використовуючи технічні заходи, такі як контроль доступу до мережі та баз даних і шифрування. Впровадження цих заходів допомагає продемонструвати "розумні заходи", вжиті для захисту комерційної таємниці, що є вимогою для правового захисту. Нарешті, враховуючи мінливий ландшафт інтелектуальної власності навколо ШІ, роботодавці повинні розробити чітку політику використання ШІ. Ця політика повинна обмежувати, хто і як може використовувати інструменти ШІ, гарантуючи, що участь людини відповідає чинним вимогам патентоспроможності та авторського права, а також дозволяючи відділам ІВ контролювати роль ШІ у створенні ІВ з метою ефективного захисту активів» ***(Armand J. (A.J.) Zottola, Benjamin J. Myers. Addressing Insider Threats to Intellectual Property // Venable LLP (https://www.venable.com/insights/publications/ip-quick-bytes/addressing-insider-threats-to-intellectual). 13.05.2025).***

***

«Міністерство оборони США оприлюднило Посібник з інтелектуальної власності для закупівель Міноборони 1 травня 2025 року, що стало кульмінацією багаторічних зусиль зі стандартизації підходу відомства до інтелектуальної власності в оборонних закупівлях. Цей всеосяжний документ містить практичні рекомендації щодо застосування законів та нормативно-правових актів у сфері ІВ, а також роз'яснює юридичні та операційні проблеми, пов'язані з набуттям прав ІВ. Посібник має прогресивну структуру і починається з огляду нормативно-правових актів, що регулюють сферу ІВ, окреслює основні концепції ІВ (розрізняючи технічні дані та комп'ютерне програмне забезпечення), а також детально описує різні категорії державних прав (необмежені, для державних потреб та обмежені права). Наступні розділи присвячені розробці спеціальних стратегій у сфері ІВ для великих програм закупівель та їх інтеграції протягом усього життєвого циклу програми, включаючи оцінку потреб у сфері ІВ під час дослідження ринку, умови тендерів, перевірку тверджень підрядників та управління результатами через підтримку системи та її виведення з експлуатації. Не створюючи нових законів чи правил, цей посібник значно підвищує прозорість внутрішнього підходу Міністерства оборони до управління ІВ. Для підрядників це означає, що міністерство очікує більш раннього і цілеспрямованого залучення до питань ІВ, особливо в технологічно інтенсивних програмах; більш

ретельної перевірки заявлених прав на дані з узгодженими позиціями щодо технічних і цінових обсягів; а також більшого акценту на збалансуванні захисту патентованих технологій з цілями уряду щодо доступності та конкурентної стійкості. Посібник стверджує, що сьогодні ІВ є основним елементом стратегії оборонних закупівель, а не другорядним, що свідчить про ширший культурний зсув у бік прозорості, послідовності та довгострокової цінності поводження з ІВ, і очікується, що промисловість працюватиме з такою ж чіткістю та дисциплінованістю…» ***(Scott A. Felder, Michael Warren, Jr. DoD Releases Long-Awaited Intellectual Property Guidebook for Acquisition // Wiley Rein LLP (https://www.wiley.law/alert-DoD-Releases-Long-Awaited-Intellectual-Property-Guidebook-for-Acquisition). 13.05.2025).***

***

«Компанії, що володіють значним обсягом інтелектуальної власності (ІВ), можуть створити холдингову компанію ІВ (IPCo) - компанію спеціального призначення, яка одноосібно володіє та управляє портфелем ІВ корпоративної групи. Така структура, як правило, передбачає передачу операційними компаніями своїх поточних і майбутніх прав на ІВ холдинговій компанії, яка потім видає ліцензії на їх використання та субліцензування. Хоча консолідація активів ІВ в IPCo пропонує такі переваги, як адміністративна зручність, підвищення ефективності корпоративних транзакцій (шляхом запобігання випадковій передачі ІВ під час продажу) та потенційні податкові переваги (шляхом отримання прибутку, пов’язаного з ІВ, у сприятливих податкових юрисдикціях), вона також створює складнощі з охороною та захистом прав ІВ…

Ризики, пов’язані зі структурою IPCo, різняться залежно від типу ІВ. Що стосується патентів, то IPCo, як правило, не може відшкодувати упущену вигоду у справах про порушення, оскільки вона безпосередньо не виробляє і не продає продукцію; зазвичай вона може лише вимагати відшкодування розумних збитків у вигляді роялті. Операційні компанії можуть відшкодувати упущену вигоду, лише якщо вони володіють ексклюзивною або єдиною ліцензією від IPCo, і навіть тоді їм часто доводиться приєднуватися до IPCo у судовому процесі. Суди суворо тлумачать невиключні ліцензії, навіть між спорідненими компаніями, що ускладнює відшкодування упущеної вигоди. Хоча судові заборони зазвичай вимагають практикуючі суб’єкти господарювання, IPCo можуть отримати їх у виняткових випадках, якщо грошові відшкодування (обмежені розумними роялті) є недостатніми, як це було у випадку з компанією Novozymes…

Подібні проблеми існують і з авторськими правами, де власники невиключних ліцензій, як правило, не мають права подавати до суду за порушення. Лише власник виключного права на об’єкт авторського права може подати позов до суду, і такі виключні ліцензії повинні бути письмовими і прямо надавати право на позов…

Комерційна таємниця, як правило, стикається з меншими ризиками правозастосування. Невиключні ліцензіати часто мають право подавати до суду за незаконне привласнення, оскільки суди зосереджуються на володінні стороною комерційної таємниці та її збереженні в таємниці, а не на суворому юридичному праві власності. Однак внутрішньофірмові ліцензійні угоди на комерційну таємницю повинні включати чіткі зобов'язання щодо конфіденційності та нерозголошення, а також надійні адміністративні, фізичні та технічні гарантії збереження таємниці…

Для торговельних марок ризики правозастосування також є нижчими, але збереження чинності є ключовим фактором. Як ліцензіар, IPCo має демонструвати контроль якості товарів і послуг, що пропонуються під його торговельними марками, щоб запобігти "голому ліцензуванню", яке може призвести до відмови від використання торговельної марки. Хоча офіційні положення про контроль якості є ідеальними, суди можуть зробити висновок про достатній контроль в особливих відносинах, наприклад, між материнською та дочірньою компаніями…

З огляду на ці міркування, компаніям слід стратегічно впроваджувати структури IPCo. Важливо, щоб усі ліцензії на ІВ, надані IPCo операційним компаніям, були задокументовані у письмових угодах. Що стосується патентів та авторських прав, то настійно рекомендується укладати ексклюзивні ліцензії між IPCo та операційними компаніями, де це практично можливо, оскільки це може сприяти відшкодуванню втраченого прибутку та забезпеченню позицій для позовів про порушення прав. Щодо торговельних марок, угоди повинні чітко передбачати контроль якості з боку IPCo, а також фактичний моніторинг. Для комерційної таємниці важливими є зобов'язання щодо конфіденційності та нерозголошення, а також заходи безпеки. Крім того, компаніям зі значними зарубіжними операціями слід проконсультуватися з місцевими юристами для оптимізації глобального володіння, реєстрації, захисту та відшкодування збитків у сфері інтелектуальної власності. Застосовуючи комплексний підхід, компанії можуть структурувати IPCo для досягнення своїх стратегічних цілей, мінімізуючи при цьому юридичні ризики» ***(Bruce Goldner, MacKinzie M. Neal. IP Holding Companies: IP Protection and Enforcement // Reuters (https://www.reuters.com/practical-law-the-journal/transactional/ip-holding-companies-ip-protection-enforcement-2025-05-01/). 05.2025).***

***

«…Перш ніж розпочати процес патентування, важливо з'ясувати, чи має ваш винахід право на отримання патенту. Ваш винахід має бути корисним, новим та неочевидним, щоб претендувати на отримання патенту. Проведення всебічного пошуку відомого рівня техніки має вирішальне значення для підтвердження того, що ваш винахід не був розкритий раніше. Багато винахідників стикаються з проблемами при визначенні патентоспроможності, а для того, щоб розібратися в складнощах отримання

патенту, потрібні всебічні знання патентного права. Звернення до зареєстрованого патентного повіреного або агента, який спеціалізується на патентному праві, може дати важливі поради та вказівки при оцінці потенціалу для забезпечення захисту в рамках патентної системи…

Щоб визначити патентоспроможність вашого винаходу, ви повинні оцінити його новизну, неочевидність і корисність. Підтвердження оригінальності вашого винаходу є важливим етапом патентного процесу, а проведення детального дослідження чинних патентів і наукових документів необхідне для того, щоб переконатися, що ваш винахід ще не був представлений широкому загалу. Проведення вичерпного пошуку може підвищити ймовірність отримання патенту на ваш винахід, підтвердивши його унікальність. Неочевидність є вирішальною вимогою для отримання патенту, яка вимагає, щоб ваш винахід представляв собою значний творчий прогрес у порівнянні з існуючими знаннями…

Існує три основні типи патентів: на корисні моделі, промислові зразки та рослини. Патенти на корисність - це найпоширеніший тип патентів, які видаються за винаходи, що демонструють новизну та корисність. Вони забезпечують захист функціональних елементів продукту, таких як його склад, робочий механізм і конструкційні матеріали. Патенти на промислові зразки захищають унікальний декоративний вигляд функціонального об’єкта. На противагу цьому, патенти на рослини захищають нові та відмінні сорти рослин…

Щоб захистити свій винахід, ви повинні обрати правильну категорію патенту. Патенти на корисні моделі забезпечують захист протягом 20 років від дати подання заявки, а патенти на промислові зразки - протягом 15 років від дати видачі. Строк дії патентів на рослини також становить 20 років від дати подання заявки. Отримавши патент на корисну модель, винахідники можуть отримати ексклюзивні права, які забороняють іншим виробляти, використовувати або продавати запатентований ними винахід без дозволу…

Патентний процес передбачає ретельну експертизу винаходу на предмет його новизни, неочевидності та корисності. Подання попередньої патентної заявки може бути стратегічним кроком, оскільки вона встановлює більш ранню дату подання заявки і забезпечує тимчасовий захист вашого винаходу. Попередня заявка не є патентом, а лише можливістю подати не попередню заявку протягом 12 місяців. Для забезпечення пріоритету та збереження початкової дати подання заявки важливо подати не попередню заявку протягом 12 місяців з дати попереднього подання.

Відомство США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) відповідає за розгляд і видачу патентів і торговельних марок відповідним заявникам. Веб-сайт USPTO є цінним ресурсом, що містить велику кількість інформації про процес реєстрації патентів і торговельних марок. Зареєстрований патентний повірений або агент може представляти заявників у

USPTO, пропонуючи експертні рекомендації щодо патентного процесу та процесу реєстрації торговельних марок…

Після подання заявки експерт розглядає заявку та проводить пошук за рівнем техніки. Експерт визначає, чи відповідає заявка юридичним вимогам патентоспроможності, і видає офіційне повідомлення з детальним описом висновків та необхідних змін. Співпраця з патентним повіреним має вирішальне значення для вирішення проблем і внесення необхідних змін. Якщо експерт відхиляє заявку, заявники можуть внести зміни до заявки або оскаржити рішення експерта…

Після того, як ваша заявка на патент буде схвалена, прийшов час забезпечити отримання патенту, сплативши збір за видачу патенту та, за необхідності, збір за публікацію. Отримання патенту є важливою віхою, оскільки він надає вам виключні права на вашу інновацію, дозволяючи контролювати її використання та комерціалізацію. Щоб підтримувати активний статус патенту та ексклюзивні права, ви повинні дотримуватися певних вимог, наприклад, сплачувати збори за підтримання чинності патенту через певні проміжки часу.

Для комерціалізації запатентованого продукту ви можете обрати патентне ліцензування, яке може бути вигідною стратегією для отримання доходу від винаходу без особистого виробництва або маркетингу. Укладаючи ексклюзивну ліцензійну угоду, ви надаєте ліцензіату унікальні права на діяльність на певному ринку, обмежуючи при цьому доступ інших осіб до цього регіону. Підтвердити дотримання умов ліцензійних угод можна, проводячи планові перевірки та вимагаючи періодичні звіти…

Використання таких інструментів, як Патентний калькулятор 100-кратної рентабельності інвестицій Craige, може допомогти вам оцінити та підвищити прибутковість ваших інвестицій в інтелектуальну власність. Вводячи прогнозовані цифри і регулюючи повзунок, щоб передбачити очікувані річні темпи зростання, ви зможете оцінити потенційну економічну цінність ваших патентів і прийняти обґрунтовані рішення, спрямовані на економію витрат. Такий системний підхід допомагає оптимізувати прибутки, отримані від ваших запатентованих інновацій, і сприяє прийняттю зважених стратегічних рішень» ***(Craige Thompson. How Do You Patent a Product? Step-by-Step Guide to Protect Your Invention // Thompson Patent Law (https://thompsonpatentlaw.com/how-do-you-patent-a-product/). 08.05.2025).***

***

«…Оскільки світові ринки стикаються зі зростанням тарифів та загрозою економічного спаду, компанії переглядають стратегії зростання та стійкості, приділяючи все більше уваги інвестиціям в інтелектуальну власність (ІВ) як критично важливий актив. На відміну від традиційних активів, які можуть знецінюватися, ІВ, включаючи патенти, торговельні марки та авторські права, пропонує довгострокову цінність, генеруючи дохід,

забезпечуючи ексклюзивність на ринку, залучаючи інвесторів та підвищуючи оцінку бізнесу. Права ІВ, такі як патенти США на корисні копалини (ексклюзивність на 20 років), торговельні марки (безстрокові з підтримкою) та авторські права (життя автора + 70 років), виходять за рамки короткострокових економічних циклів, що робить їх надійними інструментами конкурентних переваг та інновацій…

Стратегічні інвестиції в ІВ під час економічного спаду передбачають проактивні кроки, такі як подання заявок на патенти для захисту науково-дослідних інновацій, реєстрація торгових марок для брендингу та захист авторських прав на творчі роботи. Придбання або ліцензування додаткової ІВ також може розширити можливості та охоплення ринку. Стартапи та середні фірми, зокрема, отримують вигоду від потужних портфелів ІВ, які сигналізують про інновації та залучають фінансування. Історичні приклади, такі як патенти Честера Карлсона на ксерографічний друк під час Великої депресії, підкреслюють, як інвестиції в ІВ під час кризи можуть закласти фундамент для майбутнього успіху…

В умовах високих тарифів ІВ стає життєво важливою для зменшення залежності від іноземних ланцюгів постачання та підвищення внутрішньої конкурентоспроможності. Патенти уможливлюють власні, економічно ефективні рішення, тоді як торговельні марки формують лояльність до бренду на нестабільних ринках. Авторські права залишаються важливими для креативних індустрій, забезпечуючи постійну актуальність навіть у кризові періоди. Посилення законодавства у сфері ІВ також сприяє економічному зростанню, стимулюючи інновації, захищаючи від недобросовісної конкуренції та сприяючи створенню робочих місць у високотехнологічних секторах, таких як технології та виробництво…

Довгострокові переваги ІВ незаперечні: 20-річна ексклюзивність патенту забезпечує десятиліттями злітно-посадкову смугу для отримання прибутку, що витримує більшість економічних коливань. Компанії, які надають пріоритет ІВ під час економічних спадів, позиціонують себе так, щоб скористатися майбутніми можливостями, використовуючи інновації як захист і каталізатор відновлення. Завчасно захистивши ІВ, компанії можуть захистити свої інновації, зберегти диференціацію на ринку та забезпечити стійке зростання. Політики також відіграють важливу роль, приймаючи сприятливе для ІВ законодавство, яке заохочує прийняття ризиків та стимулює підприємництво. В епоху невизначеності інвестувати в ІВ не просто розумно - це стратегічний імператив для довготривалого успіху…» ***(Kermit Lopez. Why Intellectual Property is a Smart Investment During Economic Uncertainty // KPPB LAW (https://www.kppblaw.com/why-intellectual-property-is-a-smart-investment-during-economic-uncertainty/). 14.05.2025).***

***

«…Патентні радники мають вирішальне значення для ефективного управління патентним портфелем компанії, а розуміння типових помилок може значно підвищити їхню ефективність. Однією з основних помилок є недостатня комунікація; юрисконсульт може бути ізольованим від винахідників і бізнес-підрозділів, втрачаючи можливості, які можна вирішити шляхом активної розбудови відносин і постійного інформування про поточні інновації. Аналогічно, якщо не інформувати зовнішніх юрисконсультів про організаційні зміни, це може порушити робочий процес, що вимагає регулярних і прозорих контактів. По-друге, затримка з подачею патентних заявок становить значний ризик відповідно до американської системи "Перший винахідник подає заявку" (FITF), тому дуже важливо швидко реагувати на розкриття винаходів і оперативно делегувати повноваження зовнішньому юрисконсульту. Третьою поширеною помилкою є нехтування приведення патентного портфеля у відповідність до загальних бізнес-цілей, що призводить до марної трати ресурсів; регулярний перегляд заявок у контексті майбутніх планів щодо продуктів гарантує, що фундаментальна ІВ підтримує довгострокове зростання. По-четверте, зосередження виключно на захисних патентах може завадити компаніям отримати вигоду від наступальних патентів, які приносять дохід від ліцензування та зміцнюють позиції на ринку; рекомендується мати збалансований портфель, що включає обидва типи патентів. Нарешті, часто виникає проблема переплати за послуги зовнішніх юристів, часто через високі розцінки великих фірм, які доручають роботу менш досвідченим молодшим юристам. Партнерство з досвідченими патентними повіреними з менших, економічно ефективніших фірм може забезпечити кращу цінність. Вирішивши ці п’ять загальних проблем, патентні повірені можуть ефективніше управляти активами інтелектуальної власності своєї компанії та розвивати їх» ***(Luis Ortiz. Top 5 Mistakes by In-House Patent Counsel – And How to Avoid Them // KPPB LAW (https://www.kppblaw.com/top-5-mistakes-by-in-house-patent-counsel-and-how-to-avoid-them/). 14.05.2025).***

***

«Аудит ІВ - це систематична оцінка активів інтелектуальної власності (ІВ) компанії, таких як патенти, торгові марки, авторські права та комерційні таємниці, на предмет їхньої юридичної чинності, можливості захисту та відповідності бізнес-цілям. Аналізуючи обсяг, сильні сторони та потенційні ризики (наприклад, спори про право власності, судові процеси або слабкі претензії), аудит ІВ допомагає організаціям виявити прогалини в захисті, виявити приховані зобов’язання та оптимізувати свою стратегію в сфері ІВ для підтримки зростання або інвестиційних рішень. Такий аудит є особливо важливим під час злиття та поглинання (M&A) або при пошуку венчурного капіталу, оскільки він дає змогу інвесторам та організаціям-покупцям перевірити справжню вартість активів ІВ та уникнути успадкування дорогого юридичного чи фінансового тягаря…

Аудит ІВ зазвичай поділяється на три рівні: базовий, середній та комплексний. Базовий аудит забезпечує високий рівень інвентаризації власної або ліцензованої ІВ, достатній для проведення попередньої правової експертизи. Аудит середнього рівня заглиблюється глибше, переглядаючи історію судового переслідування з боку USPTO, щоб виявити потенційні суперечки, обмеження формули винаходу або проблеми з реєстрацією. Комплексний аудит пропонує найбільш поглиблений аналіз, оцінюючи обґрунтованість патентної формули, ризики порушення, можливість захисту та оцінку ІВ, що робить його необхідним для складних транзакцій або інвестицій з високими ставками…

Переваги якісного аудиту ІВ виходять за рамки дотримання вимог законодавства: він знижує транзакційні ризики, підвищує оцінку активів та узгоджує стратегію у сфері ІВ з довгостроковими бізнес-цілями. Для компаній, які розглядають можливості злиття та поглинання або інвестування, комплексний аудит ІВ є незамінним інструментом захисту їхнього інтелектуального капіталу та забезпечення сприятливих результатів. Співпраця з досвідченими юристами у сфері інтелектуальної власності гарантує, що такий аудит буде як юридично точним, так і стратегічно доцільним, що в кінцевому підсумку захистить конкурентну перевагу компанії та її фінансові інтереси на ринку, який дедалі більше орієнтується на інновації…» ***(Luis Ortiz. The Importance of an Intellectual Property (IP) Audit in Mergers, Acquisitions, and Venture Capital Investments // KPPB LAW (https://www.kppblaw.com/the-importance-of-an-intellectual-property-ip-audit-in-mergers-acquisitions-and-venture-capital-investments/). 14.05.2025).***

***

«У сфері інтелектуальної власності (ІВ) патенти на промислові зразки є потужним засобом захисту зовнішнього вигляду функціонального об’єкта, що відрізняє їх від патентів на утиліти, які охоплюють принцип роботи винаходу. Патенти на промислові зразки зосереджені на декоративних аспектах, таких як форма, візерунок і загальне візуальне враження, діють у США протягом 15 років з моменту видачі, зазвичай вимагають менше технічних деталей і часто мають коротший і дешевший процес затвердження, ніж патенти на утиліти (які діють протягом 20 років і захищають функціональні аспекти)…

Патенти на промислові зразки мають неоціненне значення для запобігання імітації, оскільки вони не дозволяють конкурентам імітувати відмінні візуальні ознаки, тим самим підвищуючи ринкову цінність, сприяючи ідентичності бренду та споживчій привабливості. Вони також стратегічно доповнюють патенти на корисні моделі, забезпечуючи комплексний захист як функціональності продукту, так і його зовнішнього вигляду…

Окрім фізичних об’єктів, патенти на промислові зразки стають все більш важливими для захисту цифрових елементів та елементів користувацького

інтерфейсу, таких як графічні інтерфейси користувача (GUI), дизайн піктограм, макети екранів та переходів, а також естетика технологій, що носяться з собою. Використовуючи патенти на промислові зразки, компанії можуть створити надійний бар'єр проти імітаторів у широкому спектрі продуктів, від фізичних пристроїв до програмних інтерфейсів, значно зміцнюючи свій загальний портфель ІВ…» ***(Luis Ortiz. Design Patents: A Unique Tool for Protecting Innovation // KPPB LAW (https://www.kppblaw.com/design-patents-a-unique-tool-for-protecting-innovation/). 14.05.2025).***

***

«…У Сполучених Штатах та інших капіталістичних країнах привілей володіти і контролювати власність, включаючи нерухомість, особисті речі та інтелектуальні активи, є фундаментальним стовпом, який вважається необхідним для особистої свободи і гарантується положенням П'ятої поправки про привласнення майна. Це фундаментальне право стимулює людей, обмежує надмірне втручання держави, забезпечує верховенство права і має вирішальне значення для здорової економіки, дозволяючи людям отримувати вигоду від наполегливої праці та інвестицій. Права приватної власності конкретно визначають, як недержавні власники можуть використовувати, торгувати, продавати або взаємодіяти зі своєю власністю, а П'ята і Чотирнадцята поправки додатково захищають громадян, забороняючи урядам відбирати власність без належної правової процедури або справедливої компенсації відповідно до закону про примусове відчуження…

Майно можна умовно поділити на особисту власність (рухомі речі, такі як одяг або побутова техніка, які власники мають право використовувати, продавати або розпоряджатися ними на законних підставах), нерухомість (земля, будівлі та прилеглі до них об'єкти, що надають власникам права контролю, володіння, виключення, використання та користування) та інтелектуальну власність (творчі роботи, такі як літературні, художні або технічні твори, захищені такими механізмами, як торгові марки, патенти та авторські права, що надають авторам виключний контроль). У той час як передача особистої власності часто є простою, передача нерухомості є більш складною, а передача інтелектуальної власності передбачає укладання спеціальних угод, що надають виключні права…

Ключовими характеристиками, що визначають права власності, є ексклюзивність (право власника контролювати, як інші використовують його власність), право на передачу (законна можливість продавати, обмінювати або дарувати власність, що є фундаментальним для ринкової економіки), захищеність (уряди визначають право власності та застосовують закони для захисту цих прав) та довговічність (фізичні активи, такі як земля, існують протягом невизначеного терміну). Окрім приватної власності, існують й інші види, такі як державна власність (власність уряду для використання

громадянами) та спільна власність (спільна власність, наприклад, у робітничих кооперативах)…

Зрештою, стабільні та чітко визначені права власності мають велике значення, оскільки вони сприяють стабільному та захищеному суспільству, заохочуючи громадян інвестувати у своє майбутнє та розширюючи їхні фінансові можливості. Впевненість у державному захисті власності сприяє внутрішнім і глобальним інвестиціям, стимулюючи продуктивність і визначаючи різноманітні джерела багатства та впливу…» ***(Elena Novak. Property Rights: Why Are They Important in Society? // PropertyChecker (https://propertychecker.com/blog/property-rights). 14.05.2025).***

***

«Кар'єра у сфері права інтелектуальної власності (ІВ) вимагає поєднання юридичного досвіду та спеціалізованих знань у технічних або творчих галузях. Хоча юридична освіта має важливе значення, досвід роботи в галузі науки, інженерії або технологій може значно підвищити здатність юриста орієнтуватися в складних питаннях ІВ, особливо в патентному праві. Однак технічна освіта не є обов'язковою для всіх професій у сфері ІВ. Наприклад, патентне право, як правило, вимагає наявності наукової або інженерної освіти, наприклад, в галузі електротехніки, машинобудування, медико-біологічних наук або комп'ютерних наук, щоб розуміти технологію, яка лежить в основі патентів. Цей досвід дозволяє особам складати іспит Патентної палати, необхідний для того, щоб стати зареєстрованим патентним повіреним або агентом. І навпаки, такі сфери, як авторське право та право торговельних марок, які часто називають "м'якою ІВ", не потребують технічної підготовки і відкривають можливості у сфері ліцензування музики, подання заявок на добросовісне використання та реєстрації торговельних марок…

Право інтелектуальної власності охоплює різні сфери, включаючи патенти, авторські права, торгові марки та комерційну таємницю. Для патентної практики, як правило, необхідні знання в галузі точних та природничих наук, але юристи в цій сфері можуть не мати вищої освіти в галузі точних та природничих наук, оскільки їхня роль полягає в поясненні технічних концепцій непрофесійним присяжним. На противагу цьому, сфери "м'якої ІВ" не потребують підготовки в галузі точних наук і пропонують широкий спектр можливостей, включаючи ліцензування музики, визначення заявок на добросовісне використання та роботу над патентною політикою…

Щоб стати юристом у сфері інтелектуальної власності, як правило, потрібно мати ступінь доктора права (Juris Doctor, JD) або еквівалентну юридичну освіту, а також практичні навички та спеціалізовані знання. Складання іспиту на отримання статусу патентного повіреного є обов'язковим для тих, хто бажає представляти інтереси клієнтів у Відомстві США з питань патентів і торговельних марок (USPTO). Курси з права ІВ зосереджуються на чинному законодавстві, викладаючи загальну структуру та стратегії ведення

переговорів у різних сферах. Відповідні заняття включають судові процеси, докази, судову практику та навчальні судові засідання. Крім того, право ІВ може перетинатися з корпоративною практикою, тому корисними будуть курси з комерційних угод…

Зарплата юриста у сфері ІВ може варіюватися залежно від таких факторів, як досвід, роботодавець та місцезнаходження. За даними PayScale, середня заробітна плата юриста у сфері інтелектуальної власності (ІВ) у 2025 році становитиме $231 099, а юристи початкового рівня зароблятимуть у середньому $100 841. За оцінками Glassdoor, середня заробітна плата юриста у сфері інтелектуальної власності в США у 2024 році становитиме $157 613, при цьому найвища зарплата - $212 459, а найнижча - $118 792…

Ринок праці у сфері ІВ пропонує безліч можливостей для осіб з різною освітою та інтересами. Хоча для певних спеціалізацій та кваліфікацій вища освіта в галузі STEM є корисною і навіть необхідною, вона не є обов'язковою умовою для вступу до сфери ІВ-права. Ринок праці для юристів у сфері ІВ є конкурентним, але з високим попитом, а можливості працевлаштування, за прогнозами, зростуть приблизно на 11% протягом наступних десяти років. Налагодження зв'язків та отримання практичного досвіду через стажування може покращити ваші перспективи на ринку праці у сфері ІВ…» ***(Kara Sears. How Cs Grads Can Break Into Ip Law // LawShun (https://lawshun.com/article/can-you-go-into-ip-law-with-a-cs-degree). 18.05.2025).***

***

«…14 травня на слуханнях у підкомітеті з питань інтелектуальної власності Сенатського юридичного комітету під назвою "Іноземні загрози американським інноваціям та економічному лідерству" свідки попередили, що Сполучені Штати ризикують втратити свою конкурентну перевагу на користь Китаю, якщо не буде зроблено більше для боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності, зокрема, торговельних марок і авторських прав на платформах електронної комерції, а також для реформування американського патентного законодавства…

Член Комітету Адам Шифф (штат Каліфорнія) відкрив свій виступ, висловивши занепокоєння нещодавнім звільненням керівника Реєстру авторських прав Шири Перлмуттер, вбачаючи в цьому загрозу незалежності Відомства з авторських прав, а потім наголосив на вирішальній ролі ІВ у підтримці інноваційного лідерства США, захисті споживачів від небезпечних контрафактних товарів та захисті національної безпеки від крадіжок зовнішньоторговельної таємниці…

Аарон Борес з Moen Inc. наголосив на небезпеці дешевих, часто китайських, підроблених сантехнічних виробів, що продаються через електронну комерцію, які незаконно привласнюють інтелектуальну власність та створюють ризики для здоров'я через вимивання свинцю та канцерогенів. Він

закликав Конгрес вдосконалити Закон про інформування споживачів (INFORM Consumer Act), запровадити вдосконалені протоколи перевірки, сприяти міжвідомчій співпраці, посилити захист прав інтелектуальної власності та збільшити фінансування Митної та прикордонної служби, а також Комісії з безпеки споживчих товарів.

Марк Коен, старший науковий співробітник з питань технологій, говорив про патентну реформу, стверджуючи, що досягнення Китаю у сфері військових технологій та політики ІВ вимагають дій з боку США. Він виступив за прийняття таких законів, як PREVAIL, PERA та RESTORE Patent Rights Acts, щоб відновити лідерство США в ключових технологічних галузях шляхом посилення права на отримання патенту та забезпечення судової заборони на порушення, відзначивши більш жорсткий підхід Китаю до судових заборон…

Бредфорд Мюллер з Charlotte Pipe and Foundry Company детально описав труднощі із захистом прав на торговельні марки в Азії, зокрема, несанкціоновану реєстрацію та використання бренду "Charlotte Pipe" китайською компанією. Він розкритикував неадекватність поточних заходів і закликав до посилення тарифів, щоб притягнути Китай до відповідальності за такі порушення…

Нарешті, Карін Темпл з Асоціації кінокомпаній, колишнього Реєстру авторських прав, зосередилася на глобальному цифровому піратстві, виступаючи за судові засоби блокування - або судові заборони без вини - для боротьби з витонченими злочинними операціями, оскільки система попередження та припинення порушень DMCA є недостатньою. Вона також підкреслила необхідність того, щоб політика у сфері штучного інтелекту збалансовувала технологічні інновації з сильним захистом авторських прав, підтримуючи регуляторну схему, яка визнає важливість ІВ і захищає креативні індустрії. Під час допиту Темпл захистила нещодавно опублікований звіт Бюро з авторських прав щодо ШІ та добросовісного використання, заявивши, що він є всебічною та збалансованою оцінкою…» ***(Thomas Long. Senate IP subcommittee warned of international threats to U.S. patents, trademarks, copyrights // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/congress-senate-ip-subcommittee-warned-of-international-threats-to-u-s-patents-trademarks-copyrights/ipm0150406e9b2226497588d90a35841aa4cb). 16.05.2025).***

***

«Автомобільна промисловість понад століття значною мірою залежить від бензинових та дизельних двигунів для живлення різних транспортних засобів. Дизельні двигуни є більш ефективними з кількох причин, включаючи конструкцію, механізм та вихідну потужність. Незважаючи на це, бензинові двигуни залишаються більш популярними, ніж їхні дизельні аналоги, особливо в США, всупереч тому, як уявляв собі франко-німецький інженер Рудольф Дизель, винахідник першого дизельного двигуна. Коли Дизель розробив свій двигун і подав заявку на патент у 1892 році, він був

оптимістично налаштований щодо того, що він стане революційним двигуном із запалюванням від стиснення в галузі. Після публікації патенту в 1893 році здавалося, що справи йдуть у його бік.

Винахід Дизеля запропонував інший двигун внутрішнього згоряння, який працював, нагріваючи повітря шляхом стиснення в циліндрі до високих температур для запалювання впорскуваного палива. Система не потребувала зовнішнього джерела запалювання, тому була ефективнішою альтернативою паровим двигунам та раннім бензиновим двигунам 19 століття. Дизель розробив свій двигун для роботи на вугільному пилу та рослинних оліях, оскільки не хотів покладатися на великих промислових постачальників палива. Прототип, який він представив у Парижі, використовував арахісову олію. Продовжуючи розвивати технологію, Дизель став мільйонером у свої 40 років. Однак його успіх обірвався, коли він потонув у морі під час подорожі з Бельгії до Англії в 1913 році. Тим не менш, його винахід залишив слід у галузі, оскільки став основою сучасних дизельних двигунів...» ***(Corazon Victorino Who Invented The Diesel Engine & When Was The First Patent Filed? // Static Media (https://www.slashgear.com/1857226/who-invented-diesel-engine-explained-rudolf-when-was-first-patent-filed/). 17.05.2025).***

***

«…Патентна система США, яку контролює USPTO, стикається зі значними проблемами, пов'язаними з низькоякісними патентами, які можуть придушити конкуренцію та завищити ціни. Рада з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB) та процес міжвідомчої експертизи (IPR) були створені Конгресом відповідно до Закону "Про винаходи в Америці" як важливий механізм контролю якості для ефективного відсіювання таких сумнівних патентів. Однак зараз цей захист підривається адміністративними діями та запропонованими законопроектами…

Виконуючий обов'язки директора USPTO Кок Морган Стюарт, продовжуючи політику, започатковану колишнім директором Андрієм Янку, централізував владу та послабив підзвітність, збільшивши використання "дискреційних відмов" для відхилення петицій щодо ПІВ, навіть тих, що мають вагомі підстави. Нові "Тимчасові процедури" дозволяють Директору одноосібно відхиляти обґрунтовані заперечення на основі критеріїв, що не стосуються суті справи, наприклад, карати за використання експертних висновків або захищати патенти, які тривалий час використовувалися для отримання прибутку. Це створює систему, упереджену до власників патентів, навіть тих, що мають недійсні патенти…

Крім того, закони, що знаходяться на розгляді, такі як Закон про відновлення патентної правоздатності (PERA) та Закон про переважне право (PREVAIL), загрожують закріпити ці зловживання. PERA дозволить патентувати невинаходи, такі як продукти природи або абстрактні ідеї, наповнивши систему "сміттєвими патентами". PREVAIL різко обмежить доступ

до оскарження прав інтелектуальної власності та надасть директору USPTO безпрецедентні повноваження відхиляти дійсні патентні оскарження, що зробить недійсні патенти майже неможливими для анулювання…

Таке послаблення системи в першу чергу вигідне таким суб'єктам, як великі фармацевтичні компанії (що розширюють монополії, як патент Ozempic), хедж-фонди та патентні тролі (що використовують патенти непрактикуючих суб'єктів для отримання високих вердиктів), а також політично пов'язаним юристам, у тому числі колишнім посадовцям USPTO, які отримують вигоду від хаосу, що вони допомогли створити. Конфлікт інтересів очевидний, про що свідчить повернення чиновників до фірм, які представляють сторони, що отримують вигоду від ослабленої системи…

Всупереч заявам про підвищення ефективності, ці дискреційні відмови та повторні слухання, засновані на процедурних дрібницях, витрачають ресурси, затримують конкуренцію та винагороджують тих, хто маніпулює системою, перекреслюючи початкову роботу PTAB. Занепокоєння також викликає призначення на посаду директора USPTO Джона Сквайерса, пов'язаного з фондом патентних спорів, що викликає потенційний конфлікт інтересів.

Зрештою, підрив діяльності PTAB у поєднанні із запропонованим законодавством ризикує перетворити патентну систему з інструменту сприяння інноваціям на інструмент захисту монополістів, що потенційно загострить такі проблеми, як криза ціноутворення на ліки. Стверджується, що Конгрес повинен відновити незалежність PTAB, забезпечити його підзвітність і закрити лазівки, щоб гарантувати, що USPTO виконує свій суспільний мандат, а не служить приватним інтересам…» ***(Alex Moss, Timi Iwayemi. Trump Appointees Are Hijacking the Patent System // The American Prospect, Inc. (https://prospect.org/politics/2025-05-15-trump-appointees-hijacking-patent-system/?utm_source=flipboard&utm_content=other). 15.05.2025).***

***

«У той час як адміністрація Трампа та Китай ведуть важливі торговельні переговори, Американська торговельна палата наголошує на необхідності повної імплементації Китаєм реформ у сфері інтелектуальної власності (ІВ), викладених у Першому етапі Угоди. Незважаючи на деякі позитивні кроки та зміни до основних законів Китаю у сфері інтелектуальної власності, які відповідають зобов'язанням на папері, практична імплементація не досягла бажаного результату. Зокрема, Китай обмежує продовження терміну дії фармацевтичних патентів продуктами, вперше схваленими в країні, що ставить у невигідне становище американські компанії, а також визнає недійсними патенти США, відмовляючись надавати дані після подачі заявки. Крім того, недостатні зусилля по боротьбі з піратством в Інтернеті та торгівлею контрафактними товарами заважають американській промисловості…

Після першого етапу ширші структурні проблеми створюють нерівні умови для гри. У Китаї відсутній ефективний регуляторний захист даних (RDP)

щодо фармацевтичних препаратів, що надає перевагу вітчизняним генерикам, а проект заходів щодо RDP, як і раніше, надаватиме пріоритет лікарським засобам, вперше схваленим у Китаї. Доступ до ринку додатково обмежується обмеженнями на передачу та зберігання даних, кібершпигунством з метою отримання ІВ та посиленням адміністративних дій у сфері ІВ. Невиконання в повному обсязі зобов'язань у сфері ІВ завдає шкоди американським працівникам і компаніям у галузях, що потребують використання ІВ, обмежуючи їхню здатність інвестувати та розширюватися…

Для вирішення цих питань Американська торговельна палата закликає китайський уряд повністю імплементувати всі аспекти Першого етапу Угоди, включаючи комерційну таємницю, патенти, авторські права, заходи з боротьби з піратством та підробками, торгові марки та судове правозастосування. Китай також повинен привести свою систему захисту патентів, комерційної таємниці та торговельних марок у відповідність до найкращих міжнародних практик, усунувши обтяжливі вимоги та забезпечивши судову автономію, щоб захистити компанії від недобросовісного маніпулювання судовою системою під керівництвом держави. Американська торговельна палата продовжує співпрацювати з адміністрацією та промисловістю з метою моніторингу та протидії недобросовісній практиці Китаю, а також вимагати повного дотримання ним своїх торговельних зобов'язань» ***(Ryan Denson. The Importance of IP In China Trade // U.S. Chamber of Commerce (https://www.uschamber.com/intellectual-property/the-importance-of-ip-in-china-trade). 19.05.2025).***

***

«…Згідно з патентним законодавством США, власник патенту, права якого порушено, має право на грошову компенсацію, покликану відновити його фінансове становище, в якому він перебував би без порушення. Відповідно до 35 U.S.C. § 284, відшкодування не повинно бути каральним, але має бути достатнім для компенсації шкоди…

Існує дві основні форми відшкодування збитків. Перша, упущена вигода, має на меті відшкодування фактичних доходів, які власник патенту втратив через дії порушника. Щоб вимагати відшкодування, патентовласник повинен відповідати високій доказовій базі, доводячи наявність ринкового попиту на запатентований продукт, відсутність прийнятних альтернатив, що не порушують права інтелектуальної власності, власну спроможність задовольнити цей попит, а також розмір прибутку, який він міг би одержати…

Якщо упущену вигоду неможливо довести, закон гарантує мінімальну компенсацію у вигляді розумного роялті. Вона розраховується як гіпотетична ліцензійна плата, про яку ліцензіар і ліцензіат могли б домовитися до початку порушення. Важливим правовим принципом у цьому розрахунку є розподіл, який вимагає, щоб роялті базувалося лише на вартості запатентованої

особливості, а не всього продукту, якщо тільки ця особливість не є рушійною силою споживчого попиту на весь товар в цілому…

Нарешті, у "кричущих випадках" умисних неправомірних дій суди мають право на власний розсуд присуджувати підвищену компенсацію, яка може втричі перевищувати суму компенсації. Це право надається порушникам, які діяли суб'єктивно недобросовісно, наприклад, свідомо копіюючи винахід або демонструючи неправомірну поведінку під час судового розгляду…» ***(Patent Infringement Damages // Sierra IP Law, PC (https://sierraiplaw.com/patent-infringement-damages/). 19.05.2025).***

***

«…Згідно з патентним законодавством США, виключні права на винахід є тимчасовими і стають суспільним надбанням після закінчення певного періоду, протягом якого ними може користуватися будь-хто. Однак дуже важливо розрізняти "прострочений" і "недійсний" патент…

Патент, термін дії якого закінчився, завершив свій повний встановлений законом термін - як правило, 20 років від найбільш ранньої фактичної дати подання заявки для патентів на утиліти - і його технологія тепер безпечно доступна для публічного використання. Визначення дати закінчення терміну дії може бути складним завданням, оскільки на нього впливають формула пріоритету, коригування терміну дії патенту (PTA) у зв'язку з адміністративними затримками, продовження терміну дії патенту (PTE) у зв'язку з регуляторними перевірками, а також кінцеві застереження, які можуть скоротити термін дії патенту…

На відміну від цього, патент, термін дії якого закінчився, втрачає чинність достроково через несплату власником необхідних зборів за підтримання чинності. Хоча технологію можна використовувати протягом цього періоду, це пов'язано зі значним ризиком, оскільки власник патенту часто може відновити дію патенту, сплативши прострочені збори. Підприємство, яке починає добросовісно використовувати технологію під час прострочення, може бути захищене "правами, що втручаються" - юридичним захистом, який може захистити його від відповідальності за порушення, якщо дію патенту буде відновлено. Правила також відрізняються для патентів на промислові зразки та рослин, які мають різні строки дії і не вимагають сплати зборів за підтримання чинності, а це означає, що вони не втрачають чинність однаково…» ***(Expired Patents // Sierra IP Law, PC (https://sierraiplaw.com/expired-patents/). 11.05.2025).***

***

«Орієнтуватися у використанні торгових марок конкурентів може бути необхідно, особливо коли ви продаєте запасні частини або пропонуєте послуги з ремонту. Хоча законодавство про торговельні марки захищає репутацію бізнесу та ідентифікує джерело товарів, можна використовувати ці

знаки без порушень, використовуючи правовий захист "добросовісного використання". Основний критерій добросовісного використання полягає в тому, чи може споживач бути введений в оману щодо джерела товарів або послуг. Щоб уникнути порушення, дуже важливо чітко відрізняти свій бізнес від власника торговельної марки…

Існує два основних типи добросовісного використання: описове та номінативне. Описове добросовісне використання передбачає використання захищеного торговельною маркою терміну для опису характеристик вашого продукту, як, наприклад, використання компанією Ocean Spray терміну "солодкий/терпкий" для опису журавлинного соку, що було визнано прийнятним, оскільки він сам по собі не використовувався як торговельна марка. Номінативне добросовісне використання виникає тоді, коли вам потрібно ідентифікувати власника торговельної марки, часто при порівнянні товарів, пропонуванні замін або наданні послуг з ремонту. Суди оцінюють номінальне використання на основі трьох факторів: чи можна легко ідентифікувати продукт без торговельної марки, чи використовується знак більше, ніж потрібно, і чи не створюється неправдиве уявлення про спонсорство або схвалення. Порівняльна реклама, наприклад, порівняння Coca-Cola та Pepsi, є прикладом розумного номінативного використання…

Успішне використання чужої торгової марки часто передбачає застереження про те, що ви не пов’язані з власником торгової марки, використання вашої власної торгової марки поряд з їхньою, а також фрази на кшталт "сумісний з". Наприклад, продаж кавових капсул "сумісних з Keurig®" є допустимим, якщо це не означає схвалення. Зрештою, використання торгових марок конкурентів вимагає обережності та юридичної консультації, оскільки не існує чіткого правила, а власники торгових марок можуть активно оскаржувати таке використання. Основний висновок - надавати пріоритет прозорості та забезпечувати розуміння споживачами того, що ваш бізнес працює незалежно від власника торговельної марки…» ***(Bill Honaker. Using Your Competitor’s Trademarks Without Breaking the Law // IP Guy (https://www.ipguy.com/using-your-competitors-trademarks/). 09.05.2025).***

***

«…Мері Беатріс Кеннер була плідною темношкірою винахідницею, чия пристрасть до створення практичних рішень почалася ще в дитинстві, натхненна родиною винахідників і частими відвідинами Відомства з патентів і торгових марок США. Її найбільш значущим винаходом став регульований гігієнічний пояс, покликаний вдосконалити існуючі менструальні засоби, але спочатку їй не вистачило коштів, щоб подати заявку на патент, і вона була змушена кинути навчання в Університеті Говарда через фінансову скруту…

Після того, як у 1956 році вона нарешті накопичила достатньо грошей для отримання патенту, її шлях до успіху був перекритий кричущим расизмом.

Компанія, яка висловила велику зацікавленість у маркетингу її винаходу, раптово відкликала свою пропозицію після того, як її представник завітав до неї додому і виявив, що вона чорношкіра. В результаті Кеннер так і не отримала прибутку від продажу гігієнічного поясу, який зрештою був витіснений сучасними продуктами. Незважаючи на цю серйозну невдачу, її наполегливість була вражаючою. Вона отримала загалом п’ять патентів на різні предмети побуту та особистого вжитку, в тому числі на пральну машину для спини та піднос для ходунків своєї сестри, встановивши на той час рекорд за кількістю патентів, отриманих чорношкірою жінкою. Її життя є свідченням неймовірної винахідливості та стійкості перед обличчям системних фінансових і расових перешкод…» ***(Genevieve Carlton. The Little-Known Story Of Mary Kenner, The First Black American Woman To Earn Five Patents // All That’s Interesting (https://allthatsinteresting.com/mary-kenner). 20.05.2025).***

***

«Хоча Роберту Фултону приписують винахід пароплава, мешканець Лексінгтона і винахідник Едвард Вест насправді отримав патент на свій пароплавний двигун у 1802 році, за рік до Фултона. Вест, який також був ковалем і першим годинникарем Лексінгтона, успішно продемонстрував модель свого парового двигуна на місцевому струмку в 1793 році, що зробило його першою людиною в США, яка зробила це. Однак через проблеми з фінансуванням його повнорозмірний пароплав не був спущений на воду до 1816 року, через дев’ять років після знаменитої подорожі Фултона річкою Гудзон. Незважаючи на затримку, редакційна стаття в газеті "Кентуккі Газетт" того року вихваляла унікально спроектоване судно Веста за його успішну подорож з Кентуккі до Нового Орлеана та вражаючу здатність протистояти сильним річковим течіям. Окрім пароплава, Вест був плідним винахідником, який також створив цвяхорізний верстат, рушничний замок і навіть продавав металеві кільця як ліки від ревматизму…» ***(Liz Carey. Lexington inventor created the first steamboat engine, tested on Elkhorn Creek // Lexington Herald (https://www.kentucky.com/news/local/counties/fayette-county/article306815336.html). 21.05.2025).***

***

«Упродовж історії найдраматичніші інновації у світі часто супроводжували подорожі винахідників-переселенців. Німецько-єврейські вчені, що рятувалися від нацистських переслідувань, включно з Альбертом Ейнштейном, змінили американські дослідження, а після розпаду Радянського Союзу математики-емігранти аналогічним чином активізували інновації в США. Нові дані дослідження під назвою "Глобальні мобільні винахідники", опублікованого в Journal of Development Economics у співавторстві з Прітвіраджем Чоудхурі (Prithwiraj Choudhury) з Гарвардської бізнес-школи та його колегами, показують, що ця закономірність далеко не анекдотична.

Проаналізувавши понад 6 мільйонів американських патентів, поданих у 1970-2015 роках майже 3,5 мільйонами винахідників, дослідники виявили, що ті, хто розробив технологію до еміграції, мають на 70 відсотків більше шансів, ніж їхні місцеві колеги, стати першопрохідцями в цій технології в країні призначення…

Ці "глобальні мобільні винахідники" - не пересічні учасники, а впливові "суперзірки", чия продуктивність і досвід перетинають кордони, започатковуючи абсолютно нові технологічні життєві цикли за кордоном. Відстежуючи злети і падіння 623 технологічних класів у більш ніж 200 країнах, дослідження документує, як змінилися коридори міграції винахідників: у 1980-х і 90-х роках потоки йшли переважно між західними країнами, Японією і США; на початку 2000-х років Китай, Корея та Індія вийшли на перші позиції в рейтингу…

Результати дослідження містять чіткі політичні висновки: щоб стимулювати інновації та економічне зростання, країни та компанії повинні не лише залучати талановитих науковців та інженерів, а й ефективно інтегрувати їх у місцеві науково-дослідницькі мережі. Таким чином, вони зможуть використати унікальний потенціал глобальних мобільних винахідників для передачі передових знань і запалити нові хвилі технологічного прогресу…» ***(Ana Elena Azpúrua. In Charts: Like Einstein, Global Inventors Bring Big Ideas Across Borders // President & Fellows of Harvard College (https://www.library.hbs.edu/working-knowledge/charts-like-einstein-global-inventors-bring-big-ideas-across-borders). 20.05.2025).***

***

«На початку 19 століття питання про те, чи можуть поневолені афроамериканці отримувати патенти, видані урядом США, все ще обговорювалося. На тлі цієї невизначеності Генрі Блер став другим афроамериканцем, який отримав патент, коли він отримав свій перший патент у 1834 році. Першим афроамериканським патентовласником був Томас Дженнінгс, який запатентував процес хімчистки в 1821 році…

Генрі Блер народився 1807 року в Глен Росс, штат Меріленд, був афроамериканським фермером. Незважаючи на те, що інформації про його раннє життя дуже мало, відомо, що він ніколи не був задокументований як раб і виявився успішним бізнесменом. Блер винайшов дві машини, спрямовані на підвищення продуктивності сільського господарства. Його перший патент, виданий 14 жовтня 1834 року, стосувався кукурудзяної сівалки. Цей інноваційний пристрій нагадував тачку з ящиком для насіння і граблями, які закривали насіння, що дозволяло більш економно висаджувати культуру. Примітно, що Блер був неписьменним і підписав свій патент знаком "X"…

Скориставшись зростаючою бавовняною промисловістю, Блер отримав свій другий патент 31 серпня 1836 року на сівалку для вирощування бавовни. Ця машина використовувала лопатоподібні леза для розпушування ґрунту, а

циліндр, що приводився в рух колесами, розміщував насіння, що робило процес ефективним та ефективним у боротьбі з бур'янами.

На той час законодавство США дозволяло видавати патенти як вільним, так і невільним людям. Однак у 1857 році один рабовласник оскаржив це, стверджуючи, що винаходи рабів мають належати їхнім власникам, оскільки раби та їхнє майно технічно належали їхнім господарям. В результаті, в 1858 році закон був змінений і заборонив рабам отримувати патенти. Після Громадянської війни закон був переглянутий у 1871 році, щоб дозволити всім американським чоловікам, незалежно від раси, патентувати свої винаходи…

Генрі Блер помер у 1860 році, ще до цих післявоєнних правових змін» ***(Henry Blair, the Second African American to Obtain a Patent // Post News Group, Inc. (https://www.postnewsgroup.com/henry-blair-the-second-african-american-to-obtain-a-patent/). 19.05.2025).***

***

«…Добре продумана патентна стратегія має вирішальне значення для підприємств, які прагнуть отримати прибуток від інновацій, оскільки патенти - це не просто юридичні формальності, а життєво важливі інвестиції, які забезпечують вихід на ринок, залучають фінансування та створюють конкурентну перевагу, зрештою, перетворюючи інновації на довгострокову цінність для бізнесу. Щоб досягти цього, патенти повинні бути інтегровані в ширший бізнес-план, починаючи з визначення їхньої основної мети - чи то захист технології, що приносить дохід, чи то створення бар'єрів для входу на ринок, чи то уможливлення ліцензування, чи то залучення інвестицій. Час має першорядне значення; компанії повинні подавати заявки на захист до будь-якого публічного розкриття, балансуючи між необхідністю якнайшвидшої подачі заявки та достатньо розробленою концепцією, використовуючи при цьому такі інструменти, як NDA та попередні заявки для забезпечення гнучкості…

Ефективна стратегія часто вимагає більше одного патенту, охоплюючи кілька компонентів продукту, міжнародні ринки та подальші заявки, щоб відповідати дорожній карті продукту та загрозам, що з'являються. Важливо розглядати патенти як інвестиції, а не як витрати; вони не дають конкурентам можливості безкарно займатися науково-дослідницькою діяльністю, можуть приносити дохід від ліцензування та є важливими для залучення інвесторів, які розглядають їх як ключові показники конкурентної переваги та цінності бізнесу. Крім того, реалізація цілеспрямованої патентної стратегії заохочує внутрішні інновації, створюючи системи для збору та винагороди цінних ідей. Зрештою, ставлення до патентів як до стратегічних активів розкриває їхній повний потенціал, створюючи важелі впливу, підтримуючи зростання та створюючи довготривалу цінність для бізнесу…» ***(Gregory Grissett. Building a Patent Strategy that Actually Works for Your Business // Offit Kurman, Attorneys***

At Law (https://www.offitkurman.com/offit-kurman-blogs/patent-strategy-for-business-growth). 23.05.2025).

***

«Якщо ви вважаєте, що існуюча реєстрація торговельної марки блокує вашу можливість зареєструвати власну торговельну марку, з'ясуйте, чи маєте ви право скасувати реєстрацію, що блокує її. Якщо ви почали використовувати знак раніше за заявника, якщо заявник більше не використовує свій знак або якщо заявник, можливо, вчинив шахрайство при поданні заявки, така реєстрація може бути анульована. Інші недоліки, перелічені в 15 U.S.C. §1064, також можуть бути підставою для анулювання. Реєстрація не є недоторканною. Процес анулювання реєстрації полягає у поданні Клопотання про анулювання до Судово-апеляційної ради з питань торговельних марок (Trademark Trial and Appeal Board), яка є адміністративним трибуналом, що розглядає спори щодо реєстрації торговельних марок, у тому числі й позови про анулювання, у складі Відомства США з питань патентів і торговельних марок (USPTO). Якщо власник свідоцтва дійсно відмовився від використання знака і не має в ньому інтересу, існує значна ймовірність того, що він не буде чинити опір, і ви виграєте справу за замовчуванням. Якщо ж власник свідоцтва використовує знак або планує відновити його використання, або якщо власник свідоцтва вважає, що зможе подолати інші претензії в Клопотанні, сторонам доведеться сперечатися про те, чи слід анулювати зареєстровану торговельну марку.

Навіть якщо ви отримали первинну відмову на підставі існуючої реєстрації і вважаєте, що зможете відрізнити свій знак від знака, що блокує, за допомогою аргументів, наведених у USPTO, все одно оцініть, чи є у вас підстави для скасування знака, що блокує. Якщо ви стверджуєте, що можете відрізнити свій знак від знака, що блокується, вам може знадобитися звузити обсяг ваших прав. Звуження ваших прав може дозволити майбутньому потенційному порушнику уникнути відповідальності, стверджуючи, що ви погодилися з тим, що ваші права є вузькими. Скасування блокуючого знака, якщо це можливо, дозволить уникнути необхідності наводити цей аргумент про звуження прав і збереже вашу реєстрацію ширшою і сильнішою» ***(Ned T. Himmelrich. Cancel a Blocking Trademark Registration, When Appropriate // Gordon Feinblatt LLC (https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/cancel-blocking-trademark-registration-when-appropriate). 22.05.2024).***

***

«…Нещодавні скорочення бюджету, заморожування найму та скорочення штату в Відомстві США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) викликали занепокоєння щодо стабільності та ефективності американської патентної системи. Історично самофінансоване та прибуткове відомство реінвестувало свої прибутки для зменшення затримок,

покращення підготовки експертів та модернізації інфраструктури. Однак ці нещодавні зміни загрожують підірвати здатність відомства ефективно функціонувати, що призведе до збільшення витрат, довших затримок і більшої невизначеності для патентних заявників…

Основні зміни, що впливають на USPTO, включають

1. Заморожування найму: Висока плинність кадрів і заморожування найму не дозволяють USPTO замінити експертів, які звільняються, і заповнити вакантні посади, особливо в спеціалізованих галузях, що вимагають високого наукового рівня. Це збільшує затримки і зменшує здатність відомства ефективно обробляти нові заявки.
2. Відставання та затримки: Недостатня кількість персоналу та низький рівень утримання кадрів призводять до збільшення часу на проведення експертизи: середній час від подачі заяви до остаточного вирішення справи наближається до трьох років, тоді як раніше він становив менше 2,5 років.
3. Відхід керівництва: Достроковий вихід на пенсію та відставки виснажують інституційні знання, послаблюють здатність USPTO наставляти та контролювати молодших експертів, що може призвести до погіршення якості експертизи та збільшення кількості апеляцій.
4. Мандати на повернення до офісу: Оскільки понад 80-85% співробітників USPTO працюють віддалено, повернення до офісу загрожує подальшим відтоком кадрів, скороченням людських ресурсів відомства та сповільненням експертизи заявок. Хоча чинні колективні договори можуть захищати віддалену роботу для багатьох експертів, нові працівники можуть не мати такої переваги, що потенційно зменшує здатність USPTO залучати кваліфікованих кандидатів.

Ці зміни мають значні наслідки для заявників та їхніх юридичних консультантів:

- Довший час очікування: Тепер клієнти можуть зіткнутися з більш ніж трирічним очікуванням на отримання патентів, що може бути згубним у швидкозмінних галузях, таких як біотехнології, телекомунікації та програмне забезпечення.
- Вищі витрати: Збільшення затримок і звільнення досвідчених експертів призводить до зростання витрат на судову процедуру, особливо для складних заявок. Хоча існують варіанти прискореного судового розгляду, наприклад, за першим треком, вони мають високу вартість, яка може бути недоступною для всіх заявників.
- Занепокоєння щодо якості: Зменшення інституційних знань та кількості екзаменаторів може призвести до погіршення якості експертизи, збільшення кількості відмов та менш передбачуваних результатів.
- Зменшення гнучкості: Мандати на повернення до роботи викликають занепокоєння серед екзаменаторів і можуть призвести до подальшого відтоку кадрів.

Щоб пом’якшити ці наслідки, заявники та їхні юридичні радники можуть застосувати кілька стратегій:

Заздалегідь інформувати клієнтів: Встановлюйте реалістичні очікування щодо строків, витрат і ризиків, пов’язаних з поточними затримками, особливо для стартапів, незалежних винахідників і міжнародних заявників.

Альтернативні засоби захисту: Вивчіть альтернативні варіанти захисту ІВ з більш короткими строками очікування, такі як патенти на промислові зразки, авторські права або захист комерційної таємниці.

Розгляньте варіанти прискореного судового переслідування: Для подачі заявок у стислі терміни можуть бути корисними такі програми, як Track One, особливо в конкурентних або інвестиційно привабливих галузях.

Мінімізуйте внутрішні затримки: Оптимізуйте процес розгляду та затвердження заявок на винаходи, щоб зменшити затримки на початковому етапі.

Мінімізуйте затримки для заявників: Оперативно реагуйте на дії Відомства та співпрацюйте з проактивними юристами, щоб забезпечити своєчасну комунікацію та відповіді на запити до USPTO.

Завдяки цим стратегічним заходам заявники можуть краще орієнтуватися в поточних проблемах, з якими стикається патентна система США» ***(Mark Levine and Quincy J. Harrison. Turmoil at the U.S. Patent Office—and Why It Matters for Your IP Strategy // Quinn Law Group PLLC (https://www.quinniplaw.com/turmoil-at-the-u-s-patent-office-and-why-it-matters-for-your-ip-strategy/). 05.2025).***

***

«…Патенти забезпечують правовий захист бізнесу на строк до 20 років, хоча деякі види патентів можуть мати менший термін дії. Після закінчення терміну дії патенту захищений продукт або процес стає суспільним надбанням, що дозволяє конкурентам скористатися цією можливістю. Компанії часто звертаються до юристів, щоб ті займалися судовим переслідуванням та підтримкою чинності патентів, оскільки неналежна підтримка може призвести до передчасного припинення дії патенту. Конкуренти можуть вдаватися до зворотного інжинірингу, корпоративного шпигунства або створювати підробки, щоб порушити патенти, особливо на конкурентних ринках, таких як косметика та догляд за шкірою. Такі дії можуть становити порушення прав інтелектуальної власності, включаючи порушення патентів. Постійний моніторинг конкурентів і роздрібного ринку має вирішальне значення для власників патентів. Юристи, які допомагають у патентному переслідуванні, можуть також допомогти з підтримкою та забезпеченням дотримання патентних прав, що полегшує компаніям захист їхньої інтелектуальної власності від порушень…» ***(Dupes and knock-offs can constitute patent infringement // Fogarty IP (https://www.fogartyip.com/blog/2025/05/dupes-and-knock-offs-can-constitute-patent-infringement/). 27.05.2025).***

***

«В умовах еволюції глобальної торговельної політики, що характеризується новими тарифами та зміною ланцюгів постачання, важливим, але часто ігнорованим аспектом торговельних дисбалансів є втрата інтелектуальної власності (ІВ). Втрата власних ідей, розробок і секретів становить значну економічну загрозу, особливо для малих інноваторів, які борються з непослідовним або слабким захистом прав інтелектуальної власності на певних іноземних ринках, що підриває їхні інвестиції, незважаючи на потенційні виробничі переваги. Отже, бізнес повинен стратегічно планувати, усвідомлюючи, що надійний захист прав інтелектуальної власності часто залежить від американської або подібних до неї правових систем…

США є найбільш сприятливою юрисдикцією для захисту прав інтелектуальної власності, пропонуючи потужні механізми правозастосування, величезний ринок та конституційно обґрунтовану правову базу, що забезпечує економічно ефективну та потужну стратегічну перевагу, особливо для малого бізнесу. Ця реальність у поєднанні зі зростаючим занепокоєнням щодо ризиків у сфері ІВ, тарифів та логістичної нестабільності спонукає компанії переоцінювати дешеве виробництво, розглядаючи альтернативи, такі як В'єтнам, Малайзія чи Індія, або навіть переносити виробництво до США для більшого контролю та зменшення ризиків, пов'язаних із порушенням прав ІВ…

Хоча чинні тарифи розглядаються як інструменти ширшої реорганізації торгівлі, спрямованої на розвиток вітчизняної промисловості та збалансованих практик, вони також підкреслюють необхідність для бізнесу проактивно адаптувати свої ланцюги поставок та стратегії у сфері ІВ. Зрештою, надійний захист інтелектуальної власності є наріжним каменем економічної могутності США, сприяючи інноваціям та інвестиціям, що мають вирішальне значення для національного процвітання, і слугуючи безцінним активом для бізнесу, який орієнтується в невизначеному глобальному ландшафті…» ***(Tariffs, Trade Inequities, and the Hidden Cost of Intellectual Property Loss // Alloy Patent Law (https://alloypatentlaw.com/tariffs-impact-intellectual-property-strategy/). 26.05.2025).***

***

«Уряди сприяють інноваціям насамперед за допомогою патентів, які надають винахідникам ексклюзивні права, та грантів, які забезпечують фінансову підтримку ризикованих або дорогих технологічних розробок. Патенти захищають інтелектуальну працю, мотивуючи творчість і дозволяючи винахідникам отримувати вигоду, в той час як гранти і стимули знижують витрати на дослідження і розробки, прискорюючи вихід на ринок. Патентна система, що виникла у Венеції в 15 столітті і була заснована в США в 1790 році, еволюціонувала, щоб збалансувати суспільні знання і приватні права, надаючи винахідникам 20-річну юридичну монополію, що забезпечується судом, за умови, що їхній винахід є новим, корисним, неочевидним і підпадає під відповідні об'єкти, такі як процеси або машини. Отримання патенту

передбачає сувору процедуру подання заявки та проведення експертизи у Відомстві США з питань патентів і торговельних марок (USPTO)…

Окрім патентів, урядові гранти та стимули значно прискорюють технологічний прогрес, фінансуючи науково-дослідні роботи, особливо проекти з високим ступенем ризику, та підтримуючи підприємців, малий бізнес, студентів і науково-дослідні установи, сприяючи таким чином економічному зростанню та суспільним вигодам, як-от покращення охорони здоров'я. Ця система підтримки має на меті збалансувати захист інтелектуальної власності, включаючи авторські права, торгові марки та комерційну таємницю, з публічним доступом, забезпечуючи винагороду творцям і водночас запобігаючи зловживанням на ринку, таким як патентний тролінг або монополії, за допомогою надійного правозастосування та законів про захист прав споживачів…

У майбутньому уряди повинні зосередитися на просуванні різноманітності та інклюзивності в інноваціях, адаптації законів про інтелектуальну власність до нових технологій, таких як штучний інтелект, а також на сприянні передачі знань і технологій через партнерства. Зрештою, оцінка економічного впливу передбачає вимірювання створення робочих місць, ринкової конкуренції та споживчих переваг, гарантуючи, що інноваційна політика справді сприяє створенню більш справедливого, інклюзивного та технологічно розвиненого суспільства, що часто посилюється угодами про вільну торгівлю…» ***(How Governments Encouraged Innovation Through Patents and Grants Driving Economic Growth and Technological Advancement // History Rise (https://historyrise.com/how-governments-encouraged-innovation-through-patents-and-grants/). 28.05.2025).***

***

Сполучені Штати Мексики

«…Спеціальний звіт USTR 301, який з 1989 року щорічно оцінює рівень захисту інтелектуальної власності (ІВ) в країнах-торговельних партнерах США, помістив Мексику у 2025 році до Пріоритетного списку спостереження - категорії, зарезервованої для країн із серйозними та постійними проблемами. Це рішення відображає розрив між проведеними законодавчими реформами - такими як новий Федеральний закон про захист промислової власності (2020) та зміни до Федерального закону про авторське право, що випливають з Угоди між Мексикою, США та Канадою (Т-МЕС), - та їх практичною реалізацією. Досі бракує кримінальних розслідувань і судових переслідувань щодо підробок і піратства, бракує статистики Генеральної прокуратури за останні п'ять років, а також підзаконних актів, необхідних для реалізації реформ, що створює правову невизначеність і заважає органам влади діяти ефективно. У фармацевтичній сфері залишаються недоліки в системі реєстрації патентів та ексклюзивності клінічних даних. Незважаючи на це,

досягнуто певного прогресу: програми Паралельної видачі патентів (PPG) та Програми прискореної видачі патентів (APG) між Мексиканським інститутом промислової власності (IMPI) та USPTO прискорюють патентну експертизу, а операція "Limpieza" призвела до значних вилучень контрафактних товарів з 2024 року, хоча відсутність повноважень ex officio для Національного митного агентства Мексики (ANAM) обмежує митні дії. Забігаючи наперед, можна сказати, що співпраця між IMPI та Федеральною комісією із захисту від ризиків для здоров'я (COFEPRIS), спрямована на посилення прозорості та патентної системи в галузі охорони здоров'я, а також якнайшвидше видання Положення про Закон про охорону промислової власності, може стати поворотним моментом. Повне виконання зобов'язань у рамках T-MEC та посилення правозастосування дозволить Мексиці покращити свій інноваційний клімат і вийти з категорії найвищого ризику у Звіті 301…» ***(Kleinberg Druker Eduardo, Adolfo Athié Cervantes, Claudio Ulloa, Juan Carlos Hernández, Eduardo Castañeda, Mariana Vargas, Santiago Zubikarai, Mariana González. Llamado a la acción: la inclusión de México en la lista de observación prioritaria del informe especial 301 de 2025 y el camino a seguir para la Protección de la propiedad intelectual // Basham Ringe y Correa S.C. (https://basham.com.mx/en/llamado-a-la-accion-la-inclusion-de-mexico-en-la-lista-de-observacion-prioritaria-del-informe-especial-301-de-2025-y-el-camino-a-seguir-para-la-proteccion-de-la-propiedad-intelectual/). 06.05.2025).***

***

«…Майже сім років тому Закон про промислову власність Мексики зазнав значної модернізації, спрямованої на приведення системи торговельних марок країни у відповідність до міжнародних стандартів, зокрема тих, що діють у рамках Мадридської системи. Ключовою зміною стала вимога до власників торговельних марок подавати декларацію про використання для підтримання чинності реєстрації. Ці декларації подаються у два критичних моменти: через три роки після первинної реєстрації в Мексиканському інституті промислової власності (IMPI) та під час продовження дії торговельної марки. Хоча дотримання цих строків, як правило, не викликає труднощів, коли торговельні марки подаються безпосередньо до IMPI через місцевого представника, складнощі виникають при використанні міжнародних реєстрацій, що вказують на Мексику…

Поширеною помилкою є обчислення тримісячного строку для подання декларації після реєстрації мексиканського зазначення - дату, яку часто плутають з датою надсилання повідомлення до Міжнародного бюро (BOIB). Пропуск цього строку призводить до автоматичного анулювання мексиканського зазначення без можливості продовження. Аналогічно, при продовженні дії міжнародної торговельної марки відповідно до Мадридського протоколу, декларація про використання для кожного класу повинна бути подана протягом трьох місяців після повідомлення BOIB про продовження дії.

Однак точна точка відліку цього тримісячного періоду залишається невизначеною, що створює невизначеність для власників торговельних марок. Хоча несвоєчасне подання заявок спричиняє офіційні дії з боку IMPI відповідно до статті 237 Федерального закону, що передбачає двомісячний термін для відповіді, ці дії публікуються лише в Бюлетені IMPI і не повідомляються безпосередньо власнику торговельної марки, якщо тільки він не має місцевого представника, зареєстрованого в IMPI. Отже, недотримання цих вимог до декларації про використання може призвести до втрати прав на торговельну марку в Мексиці, що підкреслює критичну важливість ретельного моніторингу та місцевого представництва для міжнародних власників торговельних марок…» ***(José Antonio Cabanillas. Use declarations for international registrations designating Mexico: Key deadlines to avoid cancellation // Herrero & Asociados (https://hyaip.com/en/use-declarations-for-international-registrations-designating-mexico/). 19.05.2025).***

***

Східна Республіка Уругвай

«…Уругвай не фігурує у Спеціальному звіті 301 Управління торгового представника США (USTR) з 2006 року, а також не в Огляді сумнозвісних ринків підробок та піратства USTR з 2016 року.

Уругвай є членом Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) та учасником Бернської та Універсальної конвенцій про авторське право, а також Паризької конвенції про охорону промислової власності. Виконавча влада кілька разів надсилала до парламенту законопроекти щодо приєднання до Договору ВОІВ про патенти та співробітництво, останній раз у 2017 році. Уругвай також є членом Латиноамериканської мережі інтелектуальної власності та гендерних питань, створеної у 2021 році.

Деякі галузеві групи критикують повільність процесу видачі патентів, а також відсутність захисту даних для запатентованих досліджень, поданих у рамках процесу видачі патентів. Вони також рішуче критикують поправку до Патентного закону (прийняту у вигляді комплексного закону 2013 року), яка позбавила власників патентних прав можливості вимагати відшкодування збитків за порушення їхніх прав з дати подання заявки на патент до дати її видачі. У 2021 році уряд подав законопроект, щоб усунути цю лазівку, але він був прийнятий парламентом з формулюванням, яке виключало фармацевтичні препарати з цього захисту.

Митники мають повноваження забезпечувати захист торговельних марок. Після тимчасового заморожування партії підозрілих товарів митниця повинна зв’язатися з місцевими представниками правовласників торговельних марок, щоб визначити законність товарів та звернутися за допомогою до них.

Уругвай переслідує порушення прав інтелектуальної власності. Уругвай відстежує та повідомляє про вилучення митницею товарів, деякі з яких

ідентифіковані як контрафактні, але не існує централізованої спеціальної системи звітності виключно про вилучення таких товарів.

У 2023 році уряд вніс поправки до авторського права як частину свого закону про річний бюджет та звітність. Стаття 284 додала соціальні мережі та інтернет як засоби масової інформації з правом на винагороду для виконавців. Стаття 285 запровадила справедливі та рівноправні права на винагороду для аудіовізуальних творів, створених авторами, композиторами, виконавцями, режисерами та сценаристами. У відповідь на поправки шведська компанія потокового мовлення Spotify очікувала, що зміни призведуть до того, що потокові платформи платитимуть подвійну суму за права на винагороду як правовласникам, так і творцям, що зупинить її здатність працювати в Уругваї. Деякі представники американської галузі також стверджували, що зміни перешкоджатимуть їхнім правам брати участь у переговорах щодо контрактів з артистами. В результаті уряд видав регуляторний указ, який уточнив форми оплати та створив комісію, що складається з представників виконавців та продюсерів, для подальшого обговорення застосування нового закону до контрактів. Хоча Spotify оголосила, що продовжуватиме працювати на місцевому рівні, деякі зацікавлені сторони американської галузі продовжують висловлювати невдоволення…» ***(2024 Investment Climate Statements: Uruguay // U.S. State Department (https://www.state.gov/reports/2024-investment-climate-statements/uruguay/). 05.2025).***

***

Федеративна Демократична Республіка Непал

«…У Непалі різниця між легальними брендами та контрафактними імітаціями стає все більш розмитою, оскільки шахрайські компанії використовують глобальний капітал бренду, щоб зменшити маркетингові витрати та експлуатувати довіру споживачів. Ці підробки, які часто неможливо відрізнити від оригіналів, процвітають завдяки байдужості громадськості до їхнього походження, незважаючи на їхній негативний вплив на міжнародну репутацію країни. Міністерство промисловості США повідомило про 74%-ве зростання кількості порушень прав на торговельні марки у 2023-24 фінансовому році, досягнувши 1 637 випадків, проте багато хто не знає про порушення прав інтелектуальної власності (ІВ). Застарілий Закон про патенти, промислові зразки та торговельні марки 1965 року не відповідає сучасним викликам, що спонукало уряд розробити законопроект про промислову власність (ІВ), який з січня перебуває на розгляді в Кабінеті міністрів. Попередні законодавчі зусилля, такі як законопроект про ІВ 2019 року, були зірвані через політичну нестабільність, що дозволило процвітати контрафактному бізнесу та сприяло тому, що Непал посів 108-е місце в Глобальному інноваційному індексі 2023 року. Такі приклади, як Krispy Krunchy Fried Chicken, що імітує абревіатуру KFC, підкреслюють, як така

практика підриває іноземні інвестиції та несправедливо звинувачує оригінальні бренди у низькопробних імітаціях. Таке середовище перешкоджає місцевому підприємництву та загрожує безпеці споживачів, оскільки низькоякісні підроблені товари - особливо в харчовій та косметичній галузях - порушують права на справедливу ціну та якість. Без термінових правових реформ довіра до Непалу як бізнес-центру залишається під загрозою, що вимагає посилення захисту ІВ для сприяння чесній конкуренції та захисту як інвесторів, так і споживачів…» ***(Whither IP rights? // Kathmandu Post (https://kathmandupost.com/editorial/2025/05/13/whither-ip-rights). 13.05.2025).***

***

Федеративна Республіка Бразилія

«…Фармацевтична галузь характеризується трудомісткими інноваціями, причому значний прогрес часто досягається завдяки відкриттю нових застосувань для існуючих сполук, відомих як вторинне медичне використання. У Бразилії підхід до захисту таких терапевтичних досягнень передбачає делікатний баланс між дослідженнями, конкуренцією та громадським здоров'ям…

Бразильське відомство з патентів і торговельних марок (INPI) дозволяє патентні формули швейцарського типу за певних умов, визначаючи їх як використання відомої сполуки для виробництва лікарського засобу для лікування іншого захворювання, ніж його первісне призначення. Ці формули, які також називають "захистом листка-вкладиша", можуть охоплювати такі варіації, як різні групи пацієнтів, етіології захворювань або механізми дії…

Щоб бути задоволеними, ці патентні формули повинні відповідати суворим критеріям. Вони повинні демонструвати новизну, показуючи справді нове медичне застосування, а не просто зміну дозування або способу застосування. Винахід також повинен доводити винахідливість, представляючи механізм дії або лікування хвороби, який не може бути отриманий з існуючих знань…

INPI застосовує суворі стандарти експертизи, вимагаючи точного визначення цільового захворювання та переконливих документальних доказів нового терапевтичного застосування. Заявки повинні бути чіткими та уникати загальної термінології. Дослідження in vitro повинні бути обґрунтовані, а потенційна екстраполяція на застосування у людини повинна бути чітко продемонстрована.

Хоча деякі критики стверджують, що формули на друге медичне застосування не мають достатньої юридичної сили, вони відіграють вирішальну роль у фармацевтичних інноваціях. Ці патенти стимулюють дослідження існуючих сполук, пропонуючи потенційні ексклюзивні права та комерційні переваги. Без такого захисту фармацевтичні компанії не будуть зацікавлені в

дослідженні нових терапевтичних застосувань, що, зрештою, обмежує медичний прогрес і потенційні можливості лікування пацієнтів…

Цей складний процес відображає тонкий підхід до інтелектуальної власності у фармацевтиці, балансуючи інтереси дослідників, конкурентів і систем охорони здоров'я, сприяючи при цьому постійним медичним інноваціям» ***(Claudio Szabas. Second medical use patents in Brazil // Dennemeyer – The IP Group (https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/second-medical-use-patents-in-brazil/). 16.05.2025).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«Перетин інтелектуальної власності (ІВ) та геноміки суттєво змінює ландшафт охорони здоров'я, біотехнологій та бізнесу Нігерії, оскільки вивчення всього генетичного матеріалу організму (геноміка) має глибокі наслідки для медичних досліджень, персоналізованої медицини, сільського господарства та фармацевтичних інновацій. Надійна система ІВ має вирішальне значення для стимулювання геномних досліджень, надання бізнесу можливості використовувати ці досягнення, а також для управління суспільним впливом на здоров'я та економічний розвиток. Важливі права ІВ, такі як патенти, авторські права та комерційна таємниця, захищають такі відкриття, як методи генетичного секвенування та біофармацевтичні продукти, тим самим заохочуючи інвестиції в науково-дослідницьку діяльність. Зокрема, Закон Нігерії про патенти і промислові зразки регулює подання заявок на патенти на біотехнологічні винаходи; комерційна таємниця захищає конфіденційні геномні бази даних і біоінформатику; а Закон Нігерії про авторське право захищає програмне забезпечення для аналізу геномних даних…

Геноміка пропонує широкі комерційні можливості: фармацевтичні компанії покладаються на ІВ для комерціалізації генної терапії та персоналізованих ліків; сільськогосподарські біотехнології використовують патенти на генетично модифіковані культури для підвищення врожайності; медичні діагностичні стартапи використовують ІВ для геномного секвенування на основі штучного інтелекту; а компанії можуть монетизувати анонімні геномні дані, дотримуючись законів про захист даних. Ці досягнення обіцяють значні переваги для здоров'я, включаючи персоналізоване лікування генетичних захворювань, таких як серповидноклітинна анемія, та вдосконалені методи лікування раку, що потенційно зменшить витрати на охорону здоров'я та збільшить тривалість життя. З економічної точки зору, процвітаюча індустрія геноміки може створювати робочі місця та залучати прямі іноземні інвестиції. Однак геноміка також викликає етичні занепокоєння щодо генетичної дискримінації та конфіденційності даних, що вимагає чіткої політики…

Орієнтуватися в регуляторному ландшафті Нігерії дуже важливо для бізнесу. Серед ключових органів - Національне управління з питань придбання

та просування технологій (NOTAP), що займається угодами про передачу технологій, Національне агентство з управління та контролю за продуктами харчування та лікарськими засобами (NAFDAC), що займається біотехнологічними стандартами, та Національне агентство з управління біобезпекою (NBMA), що здійснює нагляд за ГМО. Закон Нігерії про захист даних (2023) особливо важливий для захисту геномних даних, забезпечення конфіденційності та етичного використання в дослідженнях і комерціалізації…» ***(Olusola Aleru. IP and the commercialisation of genomic tech in Nigeria // Inventa (https://inventa.com/en/news/article/1115/ip-and-the-commercialisation-of-genomic-tech-in-nigeria). 07.05.2025).***

***

«У новому звіті Європейського Союзу (ЄС) Нігерія отримала низьку оцінку за рівнем захисту та дотримання прав інтелектуальної власності (ПІВ), основним наслідком чого є широкомасштабний продаж контрафактної продукції. У звіті визначено значні недоліки в законодавчій базі, адміністративній практиці та правозастосуванні Нігерії, зазначено, що закони країни застарілі і не повністю узгоджені з міжнародними договорами, оскільки для їхньої імплементації необхідне внутрішнє законодавство. Серед ключових проблем - відсутність чіткої охорони добре відомих торговельних марок (як того вимагає Угода ТРІПС), відсутність положень щодо колективних торговельних марок, а також труднощі для іноземних заявників у відстоюванні пріоритетних прав як на торговельні марки, так і на промислові зразки через невизначеність або неповноту переліку "країн-учасниць конвенції"…

Операційні виклики ще більше загострюють ці проблеми: реєстри ІВ, як повідомляється, використовують застарілі технології та містять неповні дані, а тривалі адміністративні процеси ускладнюють процедури, в тому числі захист географічних зазначень. Сектор авторського права також стикається з високим рівнем піратства в Інтернеті та значними проблемами щодо збору та розподілу роялті для правовласників через відсутність прозорості в організаціях колективного управління. Хоча було прийнято новий законопроект про авторське право, його ефективність у вирішенні цих питань ще належить з'ясувати. У звіті ЄС робиться висновок, що ці системні недоліки призводять до нестримного продажу контрафактної продукції, підриваючи позицію Нігерії як головного африканського комерційного та творчого центру…» ***(EU Report Ranks Nigeria Low On Intellectual Property, Flags Rampant Sale Of Counterfeits // Sahara Reporters, Inc. (https://saharareporters.com/2025/05/23/eu-report-ranks-nigeria-low-intellectual-property-flags-rampant-sale-counterfeits). 23.05.2025).***

***

Швейцарська Конфедерація

«…У сучасному споживчому ландшафті, де є безліч варіантів вибору, вражає те, як певні бренди культивують непохитну лояльність, що виходить за рамки суто раціонального прийняття рішень. Ця лояльність є результатом складної взаємодії емоційних і психологічних факторів, що спонукає до запитання: що спонукає нас знову і знову повертатися до улюблених брендів? Цьому феномену сприяють кілька ключових елементів. Перш за все, бренди сприяють емоційним зв'язкам, створюючи переконливі наративи, втілюючи спільні цінності та створюючи незабутні враження, які викликають позитивні почуття, такі як радість і довіра. Послідовність у всіх точках взаємодії - якість продукції, обслуговування клієнтів та брендинг - формує довіру, зменшуючи сприйняття ризику при прийнятті рішення про покупку. Крім того, бренди часто стають продовженням нашої ідентичності, відображаючи наші цінності та прагнення, а також пропонуючи відчуття приналежності через спільноти брендів. Програми винагород та персоналізовані пропозиції посилюють цю лояльність, даючи клієнтам відчути, що їх цінують, і підтверджуючи їхній вибір. Значну роль відіграють також соціальні впливи, зокрема рекомендації друзів, сім'ї та впливових осіб. Нарешті, ностальгія може створити потужний емоційний зв'язок, пов'язуючи бренди із заповітними спогадами про минуле. Зрештою, лояльність до бренду - це глибоко вкорінене психологічне явище, яке виходить за рамки якості продукції або ціни; мова йде про емоційний досвід і зв'язок, який ми створюємо, і бренди, які постійно надають позитивний досвід, розповідають цікаві історії та культивують почуття спільноти, мають найкращі шанси завоювати не тільки клієнтів, але й їхні серця…» ***(Mirjam Frick, Jacqueline Burri, Monika Llanderrozas (Teamleiterin), Marcia Eigenmann, Ariane Niemeyer. Die Psychologie hinter Markenloyalität: Warum wir bestimmte Marken lieben // VISCHER (https://www.vischer.com/know-how/blog/die-psychologie-hinter-markenloyalitaet-warum-wir-bestimmte-marken-lieben/). 221.05.2025).***

***

Всесвітня організація інтелектуальної власності

«Звіт ВОІВ "Технологічні тенденції: Майбутнє транспорту" (Technology Trends: Future of Transportation) підкреслює зростаюче значення промислових зразків у транспортному секторі, що охоплює автомобільну, морську, авіаційну та космічну галузі. Промислові зразки захищають візуальні аспекти продукту - його форму, лінії, візерунки та загальний вигляд, які мають вирішальне значення для підвищення

функціональності та привабливості для споживачів на конкурентному ринку, де естетика має важливе значення.

Дані Локарнського класу 12 (транспортні засоби) свідчать про постійне зростання кількості зареєстрованих заявок на промислові зразки з 2014 року, за винятком спаду під час пандемії. Не дивно, що Китай, США, ЄС, Південна Корея та Японія лідирують за кількістю заявок на промислові зразки, що відображає їхню велику автомобільну промисловість, тоді як Велика Британія та Сінгапур демонструють високі показники порівняно з їхніми розмірами. Німеччина виділяється як домінуюча сила в європейських заявках на промислові зразки транспортних засобів.

Це зростання відображає тенденції в суміжних класах Локарнської системи, таких як меблі та ручні інструменти, що свідчить про взаємозв'язок між галузями промислових зразків. Постійне зростання кількості заявок також свідчить про те, що новатори в галузі транспорту дедалі більше визнають цінність зареєстрованих промислових зразків. Такі промислові зразки, особливо в таких юрисдикціях, як Велика Британія та ЄС, можна відносно швидко і недорого зареєструвати, вони забезпечують захист на строк до 25 років і потребують поновлення лише кожні п'ять років, що робить їх привабливим доповненням до патентів.

Хоча патенти і зареєстровані промислові зразки захищають різні аспекти ІВ, стратегічне планування може поєднувати їх з торговельними марками для комплексного захисту інновацій у транспорті. Крім того, очікується, що нещодавні зміни в правилах ЄС щодо промислових зразків, які розширюють визначення поняття "промисловий зразок", включаючи цифрові, віртуальні та графічні користувацькі інтерфейси, а також поширюють захист на файли 3D-друку, сприятимуть подальшому зростанню кількості зареєстрованих заявок на промислові зразки в цьому секторі, що розвивається…» ***(Susan Bradley. Industrial designs help drive the Future of Transportation // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k9gh-industrial-designs-help-drive-the-future-of-transportation/). 14.05.2025).***

***

«Нематеріальні активи сьогодні становлять майже 80 трильйонів доларів США у всьому світі, що робить фінансування інтелектуальної власності (ІВ) критично важливим для доступу до доступного капіталу, який стимулює економічне зростання. Третій Діалог з питань фінансування ІВ зібрав політиків, фінансових експертів, інноваторів та науковців з понад десяти країн, щоб обговорити, як більша прозорість та краща інформація можуть зміцнити довіру та розкрити економічний потенціал ІВ. Генеральний директор ВОІВ Дарен Тан підкреслив зростаючу важливість нематеріальних активів і закликав фінансових гравців адаптуватися, зазначивши, що багато цінних активів залишаються невидимими в традиційних балансах. Він високо оцінив прогрес у кредитуванні під заставу ІВ у таких країнах, як

Великобританія, Китай та Південна Корея, наголосивши на необхідності переосмислення визначень активів, щоб розблокувати капітал для творців…
Фінансування ІВ є привабливим завдяки своїй універсальності як на боргових, так і на акціонерних ринках. Венчурні інвестори розглядають ІВ як сигнал інновацій та конкурентної переваги, а стартапи, що володіють патентами, мають значно більше шансів залучити інвестиції. Для кредиторів активи ІВ є унікальною заставою, оскільки від них рідко відмовляються, а отже, вони мають сильний вплив на поведінку. Однак ця цінність залежить від надійних методів оцінки, які вимагають професійного судження, а не простих контрольних списків. Експерти підкреслили важливість чітких стандартів оцінки та надійного захисту ІВ для зміцнення довіри інвесторів та широкого впровадження…

Основною проблемою є бухгалтерська "сліпа зона", де багато цінних нематеріальних активів не відображаються в балансах через застарілі стандарти звітності, розроблені для індустріальної економіки. Цей розрив призводить до того, що аналітики часто ігнорують звітні дані про нематеріальні активи, підміняючи їх власними оцінками. Зусилля, спрямовані на покращення розкриття інформації, такі як вимоги Китаю щодо надання детальної інформації про ІВ у проспектах ІРО, допомагають учасникам ринку краще розуміти ці активи…

Професійна оцінка долає розрив між власниками ІВ та фінансовими установами. Банки зараз прагнуть отримати витончену оцінку, наголошуючи на необхідності стандартизованих підходів, які можна адаптувати як до окремих активів, так і до портфелів. Технології, зокрема платформи для оцінки на основі штучного інтелекту, набувають все більшого поширення, особливо серед стартапів, хоча людський досвід залишається важливим. Успішне фінансування ІВ, особливо на ринках, що розвиваються, також залежить від готовності до виконання, здібних команд і життєздатних ринкових стратегій, підкреслюючи, що довіра до оцінки залежить як від технічної точності, так і від ефективної комунікації…

Діалог також привернув увагу до креативних індустрій, в які за останні роки було інвестовано понад 20 мільярдів доларів США у продажі музичних прав та каталогів. Зрілі музичні каталоги пропонують стабільні, подібні до облігацій, потоки доходу, тоді як додавання музичних прав до портфелів мульти-активів забезпечує переваги диверсифікації. Розширення моделей фінансування для підтримки молодих митців і культурних підприємців, яким часто бракує традиційної застави, вимагає зосередження політики на ринковій інфраструктурі, реформах фінансового сектору та зменшенні ризиків, а також розвитку бізнес-навичок у творчих спільнотах…

ВОІВ завершила діалог, взявши на себе зобов’язання вжити конкретних заходів для розвитку фінансування ІВ у всьому світі. План дій зосереджений на сприянні співпраці між власниками ІВ, фінансовими установами та інвесторами за допомогою цільових ресурсів та пілотних проектів, спрямованих на

посилення експертизи в галузі оцінки, стандартизацію комунікації та перевірку фінансування під заставу ІВ на практиці…» ***(Recap of WIPO's IP Finance Dialogue 2025: The Value of Intangible Assets // WIPO (https://www.wipo.int/web/ip-financing/w/news/2025/recap-value-of-intangible-assets). 16.05.2025).***

***

«Арбітражний та посередницький центр Всесвітньої організації інтелектуальної власності (Центр ВОІВ) разом з Асоціацією інтернет-торгівлі (ICA) скликали проектну групу для проведення перегляду Єдиної політики вирішення спорів щодо доменних імен – UDRP.

Цей проект досі складався з активного міжнародного процесу, що охоплював майже десяток консультацій з лідерами галузі та експертами, щоб визначити найкращі практики, консенсус та потенційні напрямки для вдосконалення UDRP. Наразі готується проект звіту, який, як очікується, буде оприлюднено для ширшого громадського обговорення на початку 2025 року. Остаточний звіт буде надано ICANN для розгляду під час будь-якого перегляду UDRP, проведеного її GNSO.

Допомагаючи спільноті ICANN у визначенні областей згоди та розбіжностей між зацікавленими сторонами, очікується, що процес розгляду ICANN стане більш цілеспрямованим та ефективним…» ***(WIPO-ICA UDRP Review // WIPO (https://www.wipo.int/amc/en/domains/resources/wipo-icaudrpreview.html). 05.2025).***

***

«Останній звіт ВОІВ про патентний ландшафт пропонує вичерпний та заснований на даних огляд світової патентної діяльності в цій важливій галузі. Аналізуючи тисячі патентних заявок, звіт визначає ключові інноваційні тенденції, основних розробників технологій та географічні закономірності в інноваціях, пов'язаних з охороною праці…

Звіт зосереджений на трьох основних напрямках технологій:

- технології прогнозування нещасних випадків, що використовують штучний інтелект, датчики та аналіз даних для передбачення та запобігання інцидентам на робочому місці;
- інструменти виявлення та моніторингу, які відстежують небезпечні умови та стан здоров'я працівників у режимі реального часу; та
- технології захисту, включаючи сучасні засоби індивідуального захисту та системи безпеки, розроблені для зменшення ризиків.

Цей новий звіт є цінним ресурсом для політиків, дослідників, компаній та новаторів, які прагнуть зрозуміти розвиток технологій безпеки на робочому місці. Він підтримує прийняття обґрунтованих рішень та сприяє співпраці для вирішення однієї з найактуальніших проблем праці у світі» ***(Patent Landscape***

Report: Occupational Health and Safety (OHS) Technologies // WIPO (https://www.wipo.int/pct/en/newslett/2025/article_0004.html). 05.2025).

***

«…Заявка за процедурою PCT (Договір про патентну кооперацію) є стратегічним інструментом для отримання глобального патенту. Вона надає щонайменше 30 місяців додаткового часу від дати першої подачі заявки, щоб вирішити, в яких країнах шукати патентний захист, пропонуючи економічно ефективну альтернативу подачі окремих заявок в декількох країнах. Цей підхід особливо вигідний для стартапів, які все ще визначають свої цільові ринки…

Важливо зазначити, що заявка за процедурою PCT сама по собі не є патентом; це опція, яка дозволяє подавати національні або регіональні заявки пізніше, на основі оригінальної заявки за процедурою PCT. Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) керує процесом PCT, але не видає патенти…

Система PCT охоплює 152 країни, але деякі з них, такі як Аргентина, Ефіопія, Пакистан і Суринам, не є її учасниками. Якщо ви бажаєте отримати охорону в цих країнах, необхідно вжити окремих заходів протягом 12 місяців від дати подання заявки.

Подача заявки за процедурою PCT надає значні переваги, серед яких

- Більше часу для вдосконалення ринкової стратегії.
- Гнучкість для використання нових можливостей.
- Потенціал для отримання захисту по всьому світу, якщо це необхідно.

Заявка PCT - це інноваційний та економічно ефективний спосіб зберегти можливості та гнучкість в умовах динамічного ринку, гарантуючи, що ви маєте хороші позиції для розширення на міжнародному рівні без непідйомних витрат. Це розумний крок для будь-якої компанії, яка прагне захистити свої інновації в глобальному масштабі» ***(Marco Coolen. PCT: smart procrastination that protects your innovation globally // IO+ (https://ioplus.nl/en/posts/pct-smart-procrastination-that-protects-your-innovation-globally). 25.05.2025).***

***

«Звіт ВОІВ про патентний ландшафт у сфері охорони праці та безпеки праці містить поглиблений аналіз світових тенденцій у патентній сфері в цій галузі, зосереджуючись на трьох ключових напрямках: прогнозуванні, виявленні та захисних технологіях нещасних випадків. Ці інновації використовують передові методи, такі як статистичний аналіз, машинне навчання та моніторинг у режимі реального часу, для покращення безпеки на робочому місці. У звіті висвітлюється швидкозмінний ландшафт, що формується технологічним прогресом, нормативно-правовими базами та зростаючою обізнаністю про професійні небезпеки» ***(Occupational Health and Safety: Patent Landscape Report // WIPO***

(https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-2012-en-occupational-health-and-safety.pdf). 06.05.2025).

***

«Енергетика посідає чільне місце у третьому виданні "Книги зелених технологій". У цьому короткому викладі викладено передумови рішень для боротьби зі зміною клімату, представлених у повному тексті звіту, який презентує низку важливих інновацій у сфері енергетичних технологій у ключових секторах суспільства, включаючи домогосподарства та громади як у містах, так і в сільській місцевості, а також основні послуги, що надаються супермаркетами, закладами охорони здоров'я та центрами обробки даних» ***(Green Technology Book: Solutions for climate change mitigation - Executive summary // WIPO (https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-1080-2024-exec-summary-en-green-technology-book.pdf). 06.05.2025).***

***

«У серії «Розкриття можливостей фінансування, підкріпленого інтелектуальною власністю» у статті «Шлях Японії» представлено огляд того, як фінансування, підкріплене інтелектуальною власністю, набирає обертів як стратегія для багатьох малих і середніх підприємств Японії, які не мають основних засобів. З цією метою було розроблено урядові ініціативи для навчання власників інтелектуальної власності, а також фінансових установ розумінню активів інтелектуальної власності та їхньої критичної ролі в розвитку бізнесу. Це передбачає вихід за рамки кількісного підходу та зосередження виключно на їхній вартості в балансах, а також доповнення його якісною оцінкою того, як інтелектуальна власність стимулює розвиток бізнесу» ***(Country Perspectives Japan's Journey // WIPO (https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-rn2025-2-en-country-perspectives-japan-s-journey.pdf). 12.05.2025).***

***

«Науковий прогрес залежить від доступу до попередніх знань, але дорогий доступ до наукової літератури може стати на заваді дослідникам, особливо тим, хто перебуває на маргінальних позиціях в академічних колах і в країнах, що розвиваються. У цьому документі розглядається вплив безкоштовного або дешевшого доступу до наукової літератури на ґендерне представництво в дослідженнях. Використовуючи поетапне впровадження програми Hinari, яка забезпечує цифровий доступ до наукових досліджень у галузі охорони здоров'я, ми проаналізували її вплив на участь жінок у дослідницькій діяльності та академічних публікаціях у понад 600 установах у 80 країнах світу. Використовуючи підхід потрійної різниці, ми виявили, що покращений цифровий доступ до знань збільшує частку жінок-науковців серед професорсько-викладацького складу видавництв і підвищує результативність

їхніх досліджень. Ефекти програми є найбільш помітними в країнах з нижчим гендерним балансом в освіті, де вона допомагає подолати розриви в освіті та активізувати потенціал жінок на академічних ринках праці. Наше дослідження робить внесок у літературу про оцифрування, доступ до знань і гендерну нерівність в академічних колах, а також допомагає формувати наукову та інноваційну політику і розвивати людський капітал» ***(Digital Access to Knowledge and Women in Science: Economic Research Working Paper No.88 // WIPO (https://www.wipo.int/edocs/pubdocs/en/wipo-pub-econstat-wp-88-en-digital-access-to-knowledge-and-women-in-science.pdf). 28.05.2025).***

***

Інтелектуальна власність в Україні

«Наказом Державної організації «Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій» від 06.05.2025 № 102/2025 затверджено Методичні рекомендації щодо проведення експертизи заявок на винаходи і корисні моделі (далі – Методичні рекомендації), які опубліковано на вебсайті УКРНОІВІ.

Документ розроблено на основі чинного законодавства України, міжнародних стандартів, а також за результатами широкого професійного обговорення за участі стейкхолдерів у сфері інтелектуальної власності. Це дозволило під час його розробки врахувати практичний досвід фахівців, міжнародні підходи та сучасні виклики у сфері охорони прав на технічні рішення.

Мета розроблення Методичних рекомендацій – уніфікація експертної практики, підвищення прозорості процедури експертизи та вдосконалення механізмів оцінювання заявок на винаходи і корисні моделі відповідно до найкращих міжнародних стандартів…» ***(Затверджено Методичні рекомендації щодо проведення експертизи заявок на винаходи і корисні моделі // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/zatverdzheno-metodychni-rekomendatsii/). 07.05.2025).***

***

«…На українському ринку існує конфлікт між двома брендами з майже однаковими назвами: мережею магазинів напівфабрикатів «Галя Балувана», якою володіє сім'я Теліг, та мережею кафе «Балувана Галя», створеною ресторатором Ігорем Сухомліним. Сухомлін стверджує, що він першим зареєстрував назву «Балувана Галя» як торговельну марку у 2007 році, а пізніше відкрив першу вареничню у Чернігові. У 2019 році він дізнався про відкриття магазину «Галя Балувана» у Луцьку, який порушував його права. Після судової боротьби у 2021 році власники «Галі Балуваної» отримали дозвіл на використання торгової марки лише для продажу заморожених продуктів, але

згодом почали розширювати асортимент, включаючи молочні вироби, кондитерські продукти та готову їжу, що порушує умови домовленості. Сухомлін звинувачує їх у порушенні угоди, що призводить до плутанини серед клієнтів, втрат репутації та зниження продажів. Незважаючи на спроби врегулювання, після виходу одного з власників «Галі Балуваної» з бізнесу інші не зверталися до нього, і тепер Сухомлін готує новий судовий позов через продовження масштабування та порушення домовленостей…» ***(Луцька «Галя Балувана» втрапила в скандал – з нею судиться «Балувана Галя» // ВолиньPost (https://www.volynpost.com/news/252244-lucka-galia-baluvana-vtrapyla-v-skandal--z-neyu-sudytsia-baluvana-galia). 19.05.2025).***

***

«У 2025 році внесення інтелектуальної власності (ІВ) до статутного капіталу іноземної компанії стає все більш популярним способом капіталізації бізнесу, формування прозорої юридичної структури володіння та отримання податкових пільг. Цей шлях найчастіше обирають ІТ-компанії, стартапи та фізичні особи, що володіють технологічними рішеннями та планують розвивати або реструктуризувати свій бізнес за кордоном.

Основна цінність для технологічного бізнесу – не фінансові ресурси, а права на продукт, будь то комп'ютерна програма, алгоритм чи ноу-хау. Правильне оформлення ІВ як внеску до статутного капіталу дозволяє використовувати її як реальний актив для залучення інвесторів та підвищення ринкової вартості. Важливо провести оцінку ІВ за методом майбутніх грошових потоків (DCF), що відображає її потенційну економічну вигоду…

Існує два основних способи реалізації цього процесу. Перший передбачає використання української юридичної особи: ІВ спочатку вноситься до капіталу української компанії, а потім продається іноземній. Це дає гнучкість та контроль над угодою, дозволяючи іноземній компанії провести власну професійну оцінку. Другий спосіб – пряма передача ІВ від фізичної особи до іноземної компанії. Тут важливо скористатися податковою пільгою, передбаченою пунктом 165.1.44 Податкового кодексу України, яка звільняє від оподаткування доходу та військового збору, але тільки за умови належної оцінки та оформлення документів.

В обох моделях критично важливо ретельно планувати процес, мати чітке бачення структури, враховувати податкові наслідки в обох країнах та приділяти увагу юридичним деталям. Від правильного оформлення такої операції залежить майбутня здатність компанії залучати фінансування, формувати статутний фонд у європейській структурі та успішно взаємодіяти з інвесторами…» ***(Дмитро Михайленко. Як внести ІТ-активи до капіталу іноземної компанії // ТОВ «МЕДІАМЕРЕЖІ» (https://novyny.live/investiciyi/iak-vnesti-it-aktivi-v-kapital-inozemnoyi-kompaniyi-253817.html). 19.05.2025).***

***

«…У місті Будапешт в Угорщині відкривається кафе, який використовує торгову марку Milk Bar і копіює візуальний стиль оригінального бренду. Український заклад у своїх соцмережах в Instgaram та Facebook зазначили, що команда не має жодного відношення до цього закладу і не бере участь у його відкритті. «Ми ніколи не планували і не плануємо відкривати заклади в Угорщині». — підписали у пості.

Як стало відомо, питання порушення авторських прав на інтелектуальну власність з'ясовується юристами в Україні та Угорщині. Команда Milk Bar просить про допомогу у наданні будь-якої інформації щодо власників цього проєкту…» ***(«Абсолютно і повністю засуджуємо». За кордоном скопіювали київський заклад — власники проти // ТОВ «ВИДАВНИЧИЙ ДІМ «МЕДІА-ДК» (https://nv.ua/ukr/food/restaurants/skopiyuvali-v-ukrajinciv-v-ugorshchini-vidkrivayetsya-zaklad-shozhiy-na-ukrajinskiy-milk-bar-50514405.html). 16.05.2025).***

***

«…Для українців вишиванка завжди була і залишатиметься символом національної ідентичності, оберегом та знаком вільних і нескорених. Проте питання щодо застосування авторського права на вишиванку є актуальним. Вишиванка може бути розглянута як об'єкт народної творчості або як об'єкт авторського права. У випадку народної творчості, узори та схеми, створені нашими пращурами з давніх часів, є вираженням фольклору і тому не підпадають під дію авторського права — їх можуть використовувати будь-хто без обмежень. Водночас, якщо вишиванка є оригінальною, унікальною та створеною конкретним автором, вона підпадає під дію авторського права, і її використання можливе лише з дозволу правовласника…

Для захисту авторських вишиванок існує кілька способів. Найефективнішим вважається реєстрація авторського права як об'єкта — це дає свідоцтво, яке підтверджує авторство і встановлює дату створення, що важливо при вирішенні спорів. Таке свідоцтво діє 70 років після смерті автора. Ще одним способом є реєстрація дизайну вишиванки як промислового зразка, що забезпечує захист зовнішнього вигляду виробу, його дизайну, ліній, форм та оздоблень. Для захисту бренду рекомендується реєстрація торговельної марки, яка дозволяє забороняти використання схожих марок, підвищує конкурентоспроможність і репутацію, а також дає можливість контролювати ввезення контрафактної продукції через митний реєстр.

Щоб убезпечити свої інтелектуальні права від підробок і піратства, важливо внести торговельну марку, промисловий зразок або авторський об'єкт до митного реєстру. Це особливо актуально у разі імпорту контрафактної продукції, наприклад із Китаю. За порушення авторських прав передбачені різні юридичні заходи, зокрема відшкодування збитків, компенсації та стягнення доходу порушника. Водночас, слід враховувати, що технології створення, ідеї, методи та принципи вишивки не охороняються авторським

правом, оскільки законодавство передбачає свободу творчості у застосуванні різних способів ідейних рішень.

Для забезпечення повного захисту інтелектуальної власності необхідно застосовувати комплексний підхід — реєструвати авторське право, торговельну марку та промисловий зразок одночасно. Це дозволить максимально убезпечити унікальність та захистити авторські роботи у сферах, пов'язаних із створенням та поширенням авторських вишиванок…» ***(Царик Олеся. Авторське право на вишиванку // Царик Олеся (https://www.tsarik.com.ua/blog/avtorske-pravo-na-vishivanku/). 15.05.2025).***

***

«Роялті відіграють важливу роль в економічних відносинах, пов'язаних з використанням інтелектуальної власності…

Відповідно до податкового законодавства України, роялті – це будь-який платіж, отриманий як винагорода за використання або за надання права на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Такі платежі можуть здійснюватися як безпосередньо правовласнику, так і організаціям колективного управління відповідно до Закону України "Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав"…

Оподаткування роялті має певні особливості, які залежать від статусу платника та отримувача. Для фізичних осіб роялті оподатковуються ПДФО за ставкою 18% та військовим збором 1,5%. Для юридичних осіб на загальній системі оподаткування роялті включаються до складу доходів.

ФОП-єдинники можуть отримувати роялті в межах своєї підприємницької діяльності, якщо такі види діяльності зазначені в реєстраційних документах.

Варто зазначити, що на відміну від фінансової допомоги, де кошти передаються або на умовах повернення, або безповоротно, роялті є регулярними платежами за використання інтелектуальної власності та мають свої специфічні правила оподаткування.

Роялті є важливим інструментом забезпечення прав інтелектуальної власності, що дозволяє авторам та іншим правовласникам отримувати винагороду за використання створених ними об'єктів. Чітке розуміння того, які платежі вважаються роялті, а які ні, допомагає правильно структурувати договірні відносини та уникнути потенційних податкових ризиків.

При оформленні договорів, пов'язаних з використанням об'єктів інтелектуальної власності, необхідно детально прописувати характер платежів, щоб правильно визначити їх податкові наслідки для всіх сторін угоди» ***(Що таке роялті: юридичні та податкові аспекти // YANKIV (https://yankiv.com/ua/shho-take-royalti-yurydychni-ta-podatkovi-aspekty/). 16.05.2025).***

***

«Перед виведенням бренду на ринок критично важливо переконатися, що його назва, логотип чи слоган не порушують прав інтелектуальної власності третіх осіб. Це дозволить уникнути відмови в реєстрації, судових спорів та необхідності ребрендингу, що може завдати значних фінансових та репутаційних збитків…

На початковому етапі необхідно провести ретельну перевірку, яка включає два ключові етапи. Перший - це пошук у базах торговельних марок. Передусім, слід перевірити національну базу торговельних марок України, де міститься інформація про зареєстровані та подані на реєстрацію знаки. Якщо планується вихід на міжнародні ринки, необхідно також перевірити відповідні національні реєстри інших країн, такі як США (USPTO), Великобританія (UK IPO), ЄС (EUIPO), Китай (CNIPA) та інші…

Другий етап - аналіз ринку та публічних джерел. Важливо перевірити не лише офіційні реєстри, а й фактичне використання знаків у комерційній діяльності, навіть якщо вони не зареєстровані. Це дозволить виявити потенційні конфлікти, оскільки існують випадки, коли компанії використовують незареєстровані знаки, але мають "право першокористувача". Для цього слід проаналізувати назви компаній у Єдиному державному реєстрі (ЄДР), результати пошуку Google, соціальні мережі (Instagram, Facebook, TikTok, YouTube), маркетплейси та доменні імена.

Ретельна перевірка бренду перед стартом – це необхідний захід, який захищає інвестиції, дозволяючи уникнути фінансових витрат на зміну бренду та потенційних репутаційних ризиків» ***(Гавва Софія. Навіщо перевіряти чи не порушує ваш бренд чужі права? // ТОВ "ВіКонсалт про" (https://www.viconsult.com/ua/publikatsii/yak-pereviryty-chy-ne-porushuye-vash-brend-chuzhi-prava/). 13.05.2025).***

***

«Вихід на міжнародний ринок, окрім нових можливостей, несе й значні виклики, пов'язані з інтелектуальною власністю (ІВ). Незахищені торговельні марки, патенти чи авторські права можуть обернутися фінансовими втратами, репутаційною шкодою або навіть забороною діяльності в певних країнах, тому розробка продуманої IP-стратегії є критично важливою для успішної експансії…

Така стратегія має починатися з ретельного аудиту та перевірки унікальності й правочинності ваших IP-активів у цільових країнах, пам'ятаючи, що національний захист не діє за кордоном. Наступним кроком є своєчасна реєстрація торговельних марок у пріоритетних юрисдикціях, використовуючи національні, Мадридську чи регіональні системи, а також патентування інновацій через міжнародні (PCT) або національні процедури для запобігання копіюванню. Не менш важливо юридично грамотно оформити договори з міжнародними партнерами, чітко прописавши права власності на ІВ, умови її використання та відповідальність. Нарешті, навіть після реєстрації, необхідно

постійно моніторити ринок на предмет порушень і бути готовими активно захищати свої права через суди чи митні органи, що не лише захищає активи, а й зміцнює вашу репутацію на міжнародній арені…» ***(Макаренко Ольга. Інтелектуальна власність: що потрібно врахувати при виході на міжнародний ринок // ТОВ "ВіКонсалт про" (https://www.viconsult.com/ua/publikatsii/intelektualna-vlasnist-shcho-potribno-vrakhuvaty-pry-vykhodi-na-mizhnarodnyy-rynok/). 13.05.2025).***

***

«…Комерційна таємниця є ключовим інструментом для збереження конкурентних переваг та захисту конфіденційної інформації підприємства. Відповідно до законодавства, це технічна, технологічна або організаційна інформація, яка має економічну цінність і доступна лише обмеженому колу осіб. Для її правового статусу необхідно виконання двох умов: невідомість даних третім особам та застосування власником ефективних заходів захисту конфіденційності. Порушення таких зобов'язань, наприклад, незаконне копіювання документів, порушення угод про конфіденційність або неконкуренцію, вважається неправомірним здобуттям таємниці…

Приклади комерційних таємниць залежать від галузі, але загалом включають списки клієнтів, розміри зарплат працівників, стратегії маркетингу та ціноутворення, ціни угод, результати досліджень ринку, прогнози продажів і рекламні бюджети. Примітно, що інформація з рахунків-фактур або підтверджень оплати, як правило, не є таємницею, оскільки доступна в офіційних документах, хоча може набувати такого статусу, якщо її розкриття має економічні наслідки для бізнесу. Навпаки, дані з державних реєстрів, публічних звітів або конференційних доповідей не вважаються таємницями, адже не потребують спеціального захисту…

Для запобігання витоку конфіденційної інформації підприємства мають впроваджувати комплексні заходи: контроль доступу, укладення договорів із працівниками та партнерами, моніторинг використання даних, антивірусний захист, а також регулярне навчання персоналу. Ці кроки дозволяють мінімізувати ризики втрати ринкових позицій через відкриття критично важливих відомостей. Таким чином, комерційна таємниця — не лише правова категорія, а й стратегічний ресурс, який потребує системного управління для забезпечення довготривалого успіху бізнесу…» ***(Чому важливо захищати комерційну таємницю бізнесу // SION Company LLC (https://sion-ip.com/uk/blog/chomu-vazhlyvo-zakhyshchaty-komertsiinu-taiemnytsiu-biznesu/). 21.05.2025).***

***

«Принцип територіальності є ключовим елементом у праві захисту інтелектуальної власності (ІВ), оскільки він визначає право кожної держави самостійно регулювати та захищати права інтелектуальної

власності на своїй території. Цей принцип має на меті досягнення різноманітних цілей, включаючи економічні, соціальні, культурні та політичні, шляхом надання права власникам ІВ забороняти неавторизовані дії на території, що охороняється…

На практиці принцип територіальності означає, що права інтелектуальної власності, надані чи захищені однією державою, не залежать від прав, визнаних іншими державами, і обмежуються територією цієї держави. Таким чином, кожна країна має юрисдикцію над порушеннями своїх власних прав ІВ і застосовує своє національне законодавство для захисту інтересів як держави, так і приватних осіб. Це, у свою чергу, мало б усунути потребу у застосуванні приватного міжнародного права, оскільки кожна держава відповідає за регулювання та захист ІВ на своїй території…

Однак у сучасному світі, з урахуванням зростання транскордонного використання та порушення прав інтелектуальної власності, виникають складні питання щодо застосування принципу територіальності. Дії, вчинені в одній державі, можуть мати наслідки за її межами, що ставить під сумнів чіткість територіальної сфери застосування національного законодавства про ІВ. Виникає дилема, чи повинно законодавство інтерпретуватися виключно стосовно дій, що відбуваються всередині країни, чи воно має враховувати також вплив на внутрішню політику, чи обидва ці аспекти…

Крім того, транскордонний характер порушень прав ІВ піднімає питання приватного міжнародного права: чи мають держави право здійснювати юрисдикцію і застосовувати своє законодавство до спорів, що виникають внаслідок дій, вчинених за межами їхньої території. Це стає особливо актуальним у випадках, коли дії, що порушують права ІВ, відбуваються в іншій країні, але мають негативний вплив на правовласника в країні, де зареєстровано право ІВ…

Визначення сфери застосування національного законодавства про ІВ може залежати від різних факторів, включаючи різні інтереси, що розглядаються, правові традиції країни та специфіку самих прав інтелектуальної власності. У цьому контексті принцип територіальності продовжує еволюціонувати, адаптуючись до глобальних реалій і викликів, з якими стикається сучасна система захисту інтелектуальної власності…» ***(Територіальний принцип захисту інтелектуальної власності // SION Company LLC (https://sion-ip.com/uk/blog/terytorialnyi-pryntsyp-zakhystu-intelektualnoi-vlasnosti/). 06.05.2025).***

***

«…Українські винахідники розробили військові інновації, які не лише зміцнюють збройні сили країни, а й мають значні економічні перспективи - за умови належного захисту цих технологій. Оскільки внутрішнє фінансування навряд чи покриє весь потенціал галузі (за оцінками Міністерства оборони України, обсяг виробництва до 2025 року становитиме 20

мільярдів доларів), приватні інвестори вимагають сильного, прозорого режиму інтелектуальної власності та культури суворого патентування. Без цього будь-який незапатентований винахід може бути скопійований, запатентований третьою стороною і використаний для подачі позову проти первісного творця - неприйнятний ризик для потенційних інвесторів…

В умовах воєнного часу захист інтелектуальної власності стає ще більш нагальним. Вороги використовують промислове шпигунство та "патентну міграцію", реєструючи українські інновації за кордоном за відсутності вітчизняних заявок. Щоб закрити цю лазівку, Україна може звернути увагу на американську модель ліцензії на іноземну подачу заявок, яка забороняє подачу іноземних патентних заявок (і карає за їх розголошення) доти, доки не буде подана національна заявка, яка пройде перевірку на відповідність вимогам національної безпеки…

Водночас, виважена передача технологій - на кшталт франчайзингу прав інтелектуальної власності - приносить дохід і сприяє розвитку стратегічного партнерства. Під час повномасштабного конфлікту Україна має зосередитися на технологіях подвійного призначення, експорт яких не поставить під загрозу безпеку і ліцензування яких приносить більше, ніж просто експорт продукції. Міжнародна співпраця ще більше прискорює інновації: на сьогодні Україна підписала 27 угод у сфері безпеки з пунктами про обмін технологіями (28-ма перебуває на розгляді), а також угоди про локалізацію з такими фірмами, як Rheinmetall та BAE Systems. Ці партнерства свідчать про зростання довіри до української системи ІВ…

Захищаючи патенти, регулюючи передачу технологій та поглиблюючи глобальну співпрацю, Україна може захистити свої інтелектуальні активи, залучити життєво важливі інвестиції та зберегти як військову перевагу, так і економічну стійкість…» ***(Olena Orliuk. Why It's Important to Patent Ukrainian Military Technologies // BISNESGROUPP LLC (https://www.kyivpost.com/opinion/53034?utm_source=flipboard&utm_content=topic/nationalsecurity). 25.05.2025).***

***

«…Ефективна система інтелектуальної власності ґрунтується на доступних та зручних для інвесторів інструментах, які забезпечують вигоду від інновацій як для винахідників, так і для держави та фінансистів. Ключовим фактором для залучення як вітчизняного, так і іноземного капіталу є ефективна політика захисту прав інтелектуальної власності та висока культура інтелектуальної власності, за якої розробники з самого початку розуміють, як захистити свої винаходи юридично. У сучасній економіці знань, де інновації, технології та дані все більше слугують "нафтою" 21-го століття, нематеріальні активи продемонстрували більшу стійкість, ніж фізичні інвестиції, під час криз - від глобальної фінансової кризи до пандемії COVID-19…

Досвід України підкреслює цю динаміку. Незважаючи на потрясіння, спричинені повномасштабною війною, за останні півтора року не закрився жоден технологічний стартап, було запущено понад вісімдесят нових підприємств, а країна піднялася на 46-те місце в Глобальному індексі стартап-екосистем у 2024 році. Проте інвестори все ще називають недостатній захист прав інтелектуальної власності та брак кваліфікованих фахівців у сфері інтелектуальної власності, що посилюється умовами воєнного часу, ключовими бар'єрами на шляху масштабування цих інновацій. Багато молодих фірм відкладають подання заявок на патенти, реєстрацію торговельних марок або юридичний аудит лише для того, щоб зіткнутися з перешкодами на шляху до розширення ринку та нерішучістю міжнародних інвесторів…

Усунення цих прогалин вимагає безперервної освіти та тісної співпраці між державними органами, науково-дослідними установами та приватним сектором. Надійний портфель об'єктів інтелектуальної власності, що включає патенти, торговельні марки, авторські права та комерційні таємниці, знижує операційні ризики, захищає від підробок, спрощує ліцензування та захищає інтереси інвесторів. Гармонізація національного законодавства з європейськими стандартами, як це зробила Україна, підписавши Угоду про асоціацію та переглянувши у грудні 2024 року закон про інтелектуальну власність, ще більше вбудовує країну в прозорий правовий та економічний простір. Зрештою, сильний, добре захищений режим інтелектуальної власності має важливе значення для сталого зростання, глобального партнерства та перетворення ідей на економічну цінність - як в Україні, так і в усьому світі…» ***(Olena Orliuk. An Advanced IP System Means Protected Investments // Forbes (https://www.forbes.com/councils/forbesnonprofitcouncil/2025/05/22/an-advanced-ip-system-means-protected-investments/). 22.05.2025).***

***

«Промисловий зразок – це ключовий елемент, що визначає зовнішній вигляд продукту, охоплюючи його форму, малюнок чи їх комбінацію, але не торкаючись функціональних аспектів. Це може бути дизайн пляшки, меблів, упаковки чи навіть інтерфейс додатку, за умови, що він є новим та має індивідуальний характер…

Для бізнесу промисловий зразок має вирішальне значення, адже унікальний дизайн, у який вкладено ресурси, стає впізнаваним і привабливим для споживачів. Реєстрація дизайну як промислового зразка надає власнику ексклюзивне право забороняти його копіювання та використання конкурентами, захищаючи інвестиції. Хоча в Україні існує обмежений трирічний захист для незареєстрованих зразків (лише від прямого копіювання), повноцінна реєстрація є значно надійнішою стратегією, оскільки дозволяє вимагати припинення порушення навіть у судовому порядку.

Переваги реєстрації не обмежуються лише захистом: вона підвищує репутацію та цінність бренду, сприяє капіталізації активів, відкриває

можливості для ліцензування та створює міцну основу для реагування на порушення…

Однак не кожен дизайн можна зареєструвати. Він повинен відповідати критеріям новизни (бути несхожим на існуючі) та індивідуального характеру (справляти відмінне враження). Важливо пам'ятати, що охорона є територіальною – діє лише в країні реєстрації, і її термін варіюється (в Україні та ЄС – до 25 років)…

Процес реєстрації може бути національним, регіональним (як в ЄС) або міжнародним за Гаазькою системою, що дозволяє подати одну заявку для багатьох країн. Вибір залежить від бізнес-стратегії та географії ринку. Відомства різних країн проводять перевірку заявок, іноді ретельно аналізуючи новизну та оригінальність. Алгоритм реєстрації передбачає чітке визначення об'єкта, підготовку якісних зображень, можливий попередній пошук, вибір країн та подання заявки. Таким чином, реєстрація промислового зразка є стратегічно важливим кроком для будь-якого бізнесу, що прагне захистити свої інвестиції в дизайн та отримати конкурентні переваги на ринку…» ***(Промисловий зразок. Як охорона дизайну примножує цінність бренду // IPSTYLE (https://ipstyle.ua/promyslovyj-zrazok-iak-okhorona-dyzajnu-prymnozhuie-tsinnist-brendu/). 20.05.2025).***

***

Інтелектуальна власність в мережі Інтернет

«…Поява невзаємозамінних токенів (NFT) зробила революцію у світі цифрового мистецтва, пропонуючи нові можливості монетизації для митців та унікальний досвід володіння для колекціонерів. Однак стрімке зростання ринку NFT також породило значні правові проблеми, зокрема, щодо авторських прав та прав інтелектуальної власності. Оскільки ринок NFT продовжує розширюватися, розуміння тонкощів NFT та авторського права стало необхідним як для творців, так і для брендів та споживачів. Ринок NFT пережив значне зростання, досягнувши $24,9 млрд у 2021 році, створивши нові можливості для монетизації для творців, але водночас створивши значні юридичні проблеми щодо прав інтелектуальної власності… Основною проблемою авторського права є невизначеність прав власності, коли покупці часто помилково вважають, що придбання NFT надає повні права на твір мистецтва, що лежить в його основі. Такі судові справи, як Rosenfeld проти Bittrex та Мирослав Димитров проти Frank Ape LLC, підкреслили, що продаж NFT не призводить до передачі авторських прав, якщо це прямо не зазначено в умовах контракту. Ризики порушення авторських прав виникають, коли митці виявляють, що їхні роботи карбуються та продаються без дозволу, прикладом чого є досвід цифрової художниці Крісти Кім та справа Miramax проти

Тарантино, що стосувалася NFT з фільму "Кримінальне чтиво". Проблеми з торговельними марками також з'явилися, про що свідчить позов Hermès International проти художника Мейсона Ротшильда за його NFT "MetaBirkins". Щоб захистити свої права, творці повинні укладати чіткі ліцензійні угоди, розуміти різницю між правом власності на NFT і авторським правом, використовувати водяні знаки, реєструватися в Бюро авторських прав США та впроваджувати смарт-контракти для отримання роялті. Тим часом брендам слід переглянути стратегії у сфері інтелектуальної власності, здійснювати моніторинг порушень, інформувати співробітників про наслідки NFT, розглянути можливість захисту торговельних марок для цифрових активів та проактивно протидіяти порушенням, наслідуючи приклад компанії Nike, яка агресивно захищає свої торговельні марки в метапросторі…» ***(Shivangi Vatsa. The Intersection of NFTS and Copyright: Clarifying Ownership of Digital Art // Legal Desire Media & Insights (https://legaldesire.com/the-intersection-of-nfts-and-copyright-clarifying-ownership-of-digital-art/). 07.05.2025).***

***

«…Для фрілансерів розуміння інтелектуальної власності (ІВ) має вирішальне значення для захисту творчої праці та орієнтації у професійних відносинах. ІВ охоплює творіння розуму - винаходи, дизайн, бренди та художні твори. Контракти мають важливе значення для встановлення чітких очікувань, визначення результатів, термінів та умов оплати, і, що найважливіше, для визначення права власності на ІВ та конфіденційності…

Основні види ІВ для фрілансерів включають Авторське право, яке автоматично захищає оригінальні письмові, музичні та художні твори; торгові марки, що захищають ідентичність бренду, наприклад, логотипи та назви; і патенти, що захищають нові винаходи протягом певного періоду. Розуміння різниці між правом власності та ліцензуванням є життєво важливим; фрілансери можуть зберігати повне право власності, надавати ексклюзивні або невиключні ліцензії або використовувати ліцензії Creative Commons для гнучкого обміну з різними дозволами. Ліцензії Creative Commons пропонують такі переваги, як підвищена видимість, можливості для співпраці та спрощені процеси ліцензування…

Захист роботи передбачає реєстрацію авторських прав, торгових марок, а для винахідників - патенти. Під час спільної роботи першорядне значення мають чіткі угоди, що визначають внесок і частки власності, а також належне визнання внеску всіх сторін. Контракти повинні чітко визначати права власності, встановлювати умови компенсації та включати положення про авторство…

Вміння орієнтуватися в очікуваннях клієнтів має вирішальне значення. Фрілансери повинні проактивно повідомляти про свій творчий процес, заздалегідь визначати право власності на ІВ та уточнювати права на використання. Реальні кейси висвітлюють потенціал дорогих суперечок, що

виникають через нечіткі угоди в сфері ІВ, що підкреслює важливість ретельного документування та чіткої комунікації. Зрештою, глибоке розуміння принципів ІВ у поєднанні з надійною договірною практикою є запорукою успішної та безпечної кар'єри фрілансера…» ***(Rohan C. Intellectual Property Ethics for Freelancers: Whose Work Is It? // Improve Workspace (https://improveworkspace.com/intellectual-property-ethics-for-freelancers/). 16.05.2025).***

***

«…Розуміння та захист інтелектуальної власності (ІВ) є життєво важливим для цифрових творців, щоб захистити свої інновації та творчі роботи. ІВ охоплює торгові марки, патенти, авторські права та комерційні таємниці, кожна з яких слугує різним цілям: торгові марки захищають ідентичність бренду (наприклад, логотипи, слогани), патенти захищають винаходи з 20-річною ексклюзивністю, авторські права автоматично захищають оригінальні твори (текст, зображення, відео, музику), а комерційні таємниці підтримують конфіденційність комерційної інформації, що є власністю компанії. Усвідомлення цих відмінностей дає можливість авторам ефективно орієнтуватися в правах ІВ, захищатися від порушень і належним чином вказувати авторство на чужу роботу…

Авторське право надає ексклюзивні права на використання та розповсюдження оригінального контенту, а реєстрація надає додаткові юридичні переваги, такі як доведення права власності в суперечках. Важливо зазначити, що авторське право захищає вираження ідей, а не самі ідеї, тому документування творчого процесу має вирішальне значення. Торгові марки сприяють впізнаваності бренду, запобігають плутанині та підвищують ринкову вартість, юридично запобігаючи несанкціонованому використанню ідентифікаторів. Для винахідників патенти надають конкурентні переваги, блокуючи комерціалізацію інновацій без дозволу, вимагаючи чітких заявок для демонстрації новизни…

Ліцензування стає стратегічним інструментом для монетизації творів, зберігаючи при цьому право власності, з такими варіантами, як ексклюзивні або невиключні ліцензії, що вимагають чітких умов використання, компенсації та терміну дії. Угоди про нерозголошення (NDA) захищають конфіденційну інформацію під час співпраці, юридично закріплюючи конфіденційність, тоді як водяні знаки діють як видимий стримуючий фактор проти несанкціонованого використання цифрового контенту, посилюючи претензії на право власності та сприяючи впізнаваності бренду…

Проактивний моніторинг онлайн-платформ має важливе значення для виявлення та усунення порушень. Такі інструменти, як зворотний пошук зображень і повідомлення про видалення, допомагають повернути несанкціонований контент, а розуміння політики соціальних мереж забезпечує дотримання конкретних правил ІВ кожної платформи. Автори також повинні

розуміти основи авторського права, включаючи оригінальність, концепцію "добросовісного використання" та наслідки умов надання послуг на платформі. Інтегруючи ці стратегії - реєстрацію, торгові марки, NDA, водяні знаки та пильне правозастосування - цифрові творці можуть захистити свої активи, сприяти інноваціям та процвітати в конкурентному середовищі…» ***(Rohan C. Protecting Your Intellectual Property as a Digital Creator // Improve Workspace (https://improveworkspace.com/protecting-intellectual-property-digital-creator/). 14.05.2025).***

***

«Глобальні партнерства між урядами, правоохоронними органами, фахівцями з кібербезпеки та неурядовими організаціями громадянського суспільства змінюють ситуацію у боротьбі з таким лихом, як піратство контенту на африканському континенті…

По всій Африці майже щотижня проводяться рейди та арешти, а також закриваються нелегальні стрімінгові сайти. Водночас використовуються новітні цифрові технології для виявлення джерел – і користувачів – незаконних потоків…

Минулого року в рамках загальноафриканської програми «Партнери проти піратства» (PAP) було проведено понад 155 успішних рейдів по всій Африці, в результаті чого було закрито 4 351 мережу та заарештовано 107 осіб, причетних до незаконної діяльності.

Оскільки піратство є глобальним явищем, секрет ефективності PAP полягає в її міжнародній присутності. Величезна кількість ініціатив PAP у різних юрисдикціях є доказом цього глобального – і панафриканського – підходу. Серед нещодавніх досягнень PAP…

➢Запущено Програму дій з питань сприяння розвитку інвестицій (PAP) у Намібії у партнерстві з Управлінням з питань бізнесу та інтелектуальної власності (BIPA) та Радою з питань сприяння та розвитку інвестицій Намібії (NIPDB)

➢ Здійснено рейди у п’яти магазинах та притягнуто до відповідальності п’ятьох членів синдикату, які продавали незаконні декодери в Ботсвані, в рамках правоохоронної дії, очолюваної Поліцейською службою Ботсвани та Управлінням з питань компаній та інтелектуальної власності (CIPA).

➢ У співпраці з Кенійською радою з авторського права (KECOBO) та Національною поліцейською службою успішно закрили піратський сайт спортивного стрімінгу «score808.US».

➢У партнерстві з Бюро реєстраційних послуг Уганди (URSB) було проведено семінар для ЗМІ з питань піратства контенту та інтелектуальної власності.

➢ Розгорнув технологію штучного інтелекту (ШІ) у Зімбабве для пошуку в Інтернеті та виявлення піратського контенту.

➢ Участь у конференції з питань боротьби з піратством в Анголі разом із

посольством США та консалтинговою компанією з питань авторського права Portão.

➢ У Мозамбіку розпочато рейди після того, як було виявлено, що 160 готелів та пансіонатів використовують піратські декодери та іноземні облікові записи.

➢ Затримано оператора сумнозвісного піратського домену спортивного контенту www.score808.com.ng у Нігерії.

➢ У Малаві розпочато кампанію разом з MultiChoice Malawi та Товариством авторського права Малаві (COSOMA) для підвищення обізнаності про захист авторських прав та боротьби з піратством.

PAP також співпрацює з урядами щодо процесів реформ, оновлюючи застарілі закони, щоб врахувати нові тенденції піратства…» ***(Partners Against Piracy: Major Wins in the War on Content Theft in Africa // BREWED CONCEPTS LTD (https://chimpreports.com/partners-against-piracy-major-wins-in-the-war-on-content-theft-in-africa/). 15.05.2025).***

***

«4 травня TikTok опублікував Звіт про безпеку та права інтелектуальної власності за другу половину 2024 року, в якому виклав свої зусилля щодо подолання ризиків, пов'язаних із продажем підробок та захистом інтелектуальної власності в екосистемі електронної комерції, що зростає, на тлі посилення політичного та регуляторного контролю. У звіті детально описується зменшення кількості вилучень товарів: понад 90 000 товарів було вилучено за порушення політики або прав інтелектуальної власності, що менше, ніж у попередньому півріччі, коли було вилучено майже 124 000 товарів. Таке поліпшення пояснюється збільшенням кількості дозволених зареєстрованих торгових марок, яка зараз перевищує 85 000, і більш агресивними превентивними заходами, включаючи блокування понад 7 мільйонів продуктів перед публікацією через підозру в порушенні прав інтелектуальної власності…

TikTok також посилила контроль за контентом у прямому ефірі та рекламними відео, перервавши понад 125 000 прямих трансляцій і видаливши понад 550 000 відео з порушеннями. Як наслідок, понад 16 000 авторів були заблоковані назавжди, а понад 450 000 акаунтів продавців були деактивовані за повторні порушення. Особливої уваги заслуговує Центр захисту інтелектуальної власності (IPPC), який з липня по грудень 2024 року обробив понад 400 000 запитів на видалення за підтримки збільшеного до 1 800 осіб штату експертів. Загалом понад 700 000 творців контенту втратили тимчасовий або постійний доступ до функцій електронної комерції через порушення політики, що свідчить про більш суворий підхід до управління комерційним контентом. Ці висновки ілюструють зусилля TikTok з модерації, але також підкреслюють необхідність незалежного нагляду, оскільки експансія платформи на нові ринки, такі як Франція, Німеччина та Мексика, як очікується, посилить проблеми, пов'язані з дотриманням регуляторних норм,

захистом прав споживачів та дотриманням прав інтелектуальної власності…» ***(TikTok Shop's latest IPR Report - Elton John and Dua Lipa join AI copyright legislative debate // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/tiktok-shops-latest-ipr-report-elton-john-and-dua-lipa-join-ai-copyright-legislative-debate-2025-05-16_en). 16.05.2025).***

***

«…Цифрова економіка дедалі більше покладається на програмне забезпечення, яке перемістило інновації з апаратного забезпечення на програмне, як це було зазначено у відомій декларації Марка Андрессена 2011 року "Програмне забезпечення з'їдає світ". Комп'ютерне програмне забезпечення, набір інструкцій, що дозволяють виконувати конкретні комп'ютерні завдання, має вирішальне значення для функціональності комп'ютера, охоплюючи системне програмне забезпечення (наприклад, операційні системи) і прикладне програмне забезпечення (наприклад, текстові процесори або рішення SaaS, де обробка відбувається на хмарних серверах).

Захист програмного забезпечення є комплексним і в першу чергу підпадає під дію законів про авторське право та патентне право. Бернська конвенція, міжнародна угода, захищає авторські твори, і хоча прямо не згадує комп'ютерні програми, вона передбачає, що вони можуть бути захищені як літературні твори в усьому світі. Цей захист є автоматичним у країнах-підписантах і встановлює мінімальні рівні захисту. Однак Угода ТРІПС більш прямо вимагає від членів СОТ захищати комп'ютерні програми як літературні твори. Закон про авторське право захищає "вираження" ідеї в програмному забезпеченні (сам код), але не ідеї, концепції або функціональні аспекти, такі як алгоритми, що лежать в його основі. Захист авторських прав, як правило, відбувається автоматично після створення програми автором-людиною (авторство ШІ наразі не визнається) і зазвичай триває протягом життя автора плюс 50-75 років. Порушення може призвести до значних засобів правового захисту…

Через обмеження авторського права на захист лише вираження, третя сторона може самостійно розробити програмне забезпечення зі схожою функціональністю. Саме тут патенти на програмне забезпечення стають актуальними, оскільки вони можуть захистити основну "ідею" або функціональність, не дозволяючи конкурентам клонувати її навіть шляхом незалежної розробки. Патенти на програмне забезпечення можуть охоплювати особливості користувацького інтерфейсу, алгоритми та інші функціональні аспекти. Однак патентоспроможність програмного забезпечення є більш складною і менш гармонізованою на міжнародному рівні, ніж авторське право. У США програмне забезпечення може бути запатентоване, якщо воно є новим, унікальним, прив'язаним до машини та пропонує ідентифіковане вдосконалення, але не якщо воно є абстрактною ідеєю або автоматизує відомий процес без нового вдосконалення. Справа "Аліса проти CLS Bank" створила

значну плутанину щодо права на отримання патенту на програмне забезпечення. Незважаючи на наукові дебати та різні національні законодавства, патенти на програмне забезпечення видаються в багатьох юрисдикціях і можуть забезпечити надійний захист, потенційно включаючи потрійне відшкодування збитків за порушення…

Захист комерційної таємниці є альтернативою або доповненням до авторського права та патентів. Комерційна таємниця - це конфіденційна інформація, яка має економічну цінність, не будучи широко відомою. Вони не потребують реєстрації і можуть існувати безстроково, але можуть бути втрачені шляхом зворотного інжинірингу або якщо інформація стане публічною. У той час як патенти захищають від незалежної розробки, авторські права захищають конкретний код, а комерційні таємниці захищають конфіденційну інформацію, кожна з них пропонує різні обсяги та тривалість захисту для програмних інновацій. Орієнтування в цих правах ІВ має вирішальне значення для захисту значної цінності програмного забезпечення в сучасній економіці...» ***(Bao Tran. Is Software Best Protected As A Patent Or A Copyright? // PatentPC (https://patentpc.com/blog/is-software-patented-or-copyrighted). 19.05.2025).***

***

«…Віртуальна мода, що охоплює одяг та аксесуари, які існують виключно в цифрових сферах, таких як відеоігри та віртуальна реальність, стрімко розширюється завдяки розвитку технології блокчейн і невзаємозамінних токенів (NFT). NFT забезпечують механізм для володіння і торгівлі цими цифровими активами, але це створює складні проблеми з інтелектуальною власністю (ІВ). Право власності на віртуальні об’єкти не завжди зрозуміле, що призводить до потенційних конфліктів між творцями, покупцями і продавцями щодо прав і порушень, особливо у випадку з фанатськими творіннями…

Зростання віртуальної моди зумовлене зростанням популярності онлайн-спільнот, ігор та соціальних мереж, а також впровадженням NFT. Ця тенденція охоплює віртуальну нерухомість, ігрові предмети та віртуальні покази мод. Оцінка цих активів є складним завданням через їхню унікальну природу, яка часто залежить від ринкового попиту, дефіциту, сценарію використання та порівняння з фізичними активами…

Захист інтелектуальної власності в цьому мінливому ландшафті має вирішальне значення. Традиційні закони про інтелектуальну власність, такі як авторське право, товарний знак, патенти на промислові зразки та патенти на утиліти, можуть застосовуватися до віртуальних активів, але правові рамки все ще розвиваються і відрізняються в різних країнах. Реєстрація торгових марок особливо важлива для брендів, що виходять у метапростір, оскільки допомагає запобігти несанкціонованому використанню їхніх назв і логотипів…

Самі по собі NFT створюють юридичні перешкоди, особливо щодо законів про захист прав споживачів, які вимагають, щоб цифрові продукти мали

відчутну цінність. Незважаючи на ці проблеми, такі бренди, як Gucci, Balmain і Dolce & Gabbana, експериментують з NFT для колекціонування, маркетингу та отримання нових джерел доходу…

Для брендів, що працюють у метапросторі, проактивні стратегії захисту інтелектуальної власності є життєво важливими, в тому числі для реєстрації торгових марок віртуальних товарів, моніторингу створеного користувачами контенту та розуміння умов надання послуг партнерами платформи. Оскільки межі між фізичним і цифровим світом стираються, надійний захист ІВ матиме вирішальне значення для успіху і боротьби з порушеннями на захоплюючому віртуальному ринку моди, що стрімко розвивається. Для подальшого роз'яснення цих правових питань EUIPO також надає рекомендації щодо класифікації віртуальних товарів…» ***(Bao Tran. Virtual Real Estate, Virtual Fashion, NFTs, And IP Rights Issues // PatentPC (https://patentpc.com/blog/virtual-real-estate-virtual-fashion-nfts-and-ip-rights-issues). 15.05.2025).***

***

«…YouTube регулярно видаляє, вимикає або демонетизує відео, що містять ймовірні порушення авторських прав, щоб захистити правовласників. Протягом багатьох років масштаб цих дій був незрозумілим, поки три роки тому платформа не почала публікувати звіти про прозорість. Ці звіти показують, що майже 99% позовів про порушення авторських прав обробляються через автоматизовану систему Content ID, доступ до якої мають лише кілька тисяч перевірених правовласників. У 2024 році YouTube обробив понад 2,2 мільярда позовів - різке зростання з 2 мільярдів у 2023 році - причому 4 564 з 7 703 користувачів Content ID активно подавали позови. Це різко контрастує з 308 556 користувачами, які подали трохи більше 3 мільйонів скарг через форми ручного видалення…

Незважаючи на автоматизацію системи, на ручне втручання припадає 0,31% дій Content ID, що відповідає приблизно 6,9 мільйонам позовів. Хоча загалом кількість суперечок залишається низькою (менше 1% претензій, або 22 мільйони у 2024 році), контент, позначений вручну, більш ніж удвічі частіше оскаржувався порівняно з автоматизованими претензіями. Понад 65% суперечок було вирішено на користь авторів, часто через те, що позивачі відкликали свої твердження або не відповіли на них…

YouTube обмежує участь Content ID, щоб мінімізувати такі помилки, підкреслюючи, що автоматизація посилює вплив неточностей. Хоча система має на меті збалансувати інтереси авторів і правовласників, не вщухають суперечки щодо справедливості, що підкреслює складність дотримання авторських прав у великих масштабах…» ***(Ernesto Van der Sar. YouTube Processed 2.2 Billion Content ID Copyright Claims in 2024 // (https://torrentfreak.com/youtube-processed-2-2-billion-content-id-copyright-claims-in-2024-250522/). 22.05.2025).***

«Виявити, що вашу фотографію викрадено і використано в Інтернеті - розміщено без зазначення авторства, дозволу і часто з чужим водяним знаком - це глибоко розчаровує цифрових фотографів. Ця крадіжка авторських прав, коли зображення швидко перепощуються і монетизуються, часто залишає авторів безпорадними, не знаючи, як ефективно реагувати, окрім як ігнорувати її або реагувати з непродуктивним гнівом. Однак крадіжка авторських прав не є непереборною проблемою; за допомогою стратегічного, задокументованого підходу фотографи можуть захистити свої роботи і навіть перетворити несанкціоноване використання на дохід…

Першим важливим кроком після виявлення крадіжки є негайне та ретельне документування, перш ніж звертатися до правоохоронців. Зробіть вичерпні скріншоти публікації-порушника, включно з URL-адресами, позначками часу та інформацією про профіль, і збережіть їх. Зберіть оригінальні файли та метадані, щоб довести своє право власності. Ці докази є життєво важливими для створення важелів впливу. Далі оцініть тип і серйозність порушення: це особисте, некомерційне використання (часто вирішується ввічливим проханням) чи серйозне комерційне використання, яке може включати в себе спотворення інформації або масове розповсюдження? Ця оцінка визначатиме вашу реакцію.

Звертаючись до порушника, спочатку намагайтеся вести розмову в професійному, освітньому тоні, пояснюючи своє право власності та пропонуючи варіанти ліцензування, оскільки багато хто не знає про закон про авторське право. Якщо це не спрацює, або у чітких комерційних випадках може бути ефективним більш прямий підхід, що передбачає виставлення рахунків за несанкціоноване використання. Розрахуйте розумну ліцензійну плату на основі галузевих стандартів і професійно презентуйте її; багато компаній вважають за краще платити за ліцензію, ніж стикатися з юридичними проблемами…

Процес видалення за DMCA може видалити контент з основних платформ, але не пропонує компенсації та не запобігає повторному розміщенню. Це інструмент, але не повноцінне рішення, особливо для комерційних або міжнародних випадків. Судовий позов слід розглядати лише у випадках серйозних комерційних порушень, коли потенційні збитки перевищують значні витрати і час; у незначних або міжнародних справах це часто недоцільно…

Запобігання є ключовим. Стратегічне нанесення водяних знаків, використання прев'ю з низькою роздільною здатністю в Інтернеті та вбудовування метаданих можуть запобігти випадковим крадіжкам. Що ще важливіше, спрощення легітимного ліцензування за допомогою чіткої інформації на веб-сайті та розумних цін заохочує належне використання. Зрештою, успішний захист авторських прав вимагає реалістичних очікувань, систематичного відстеження та довгострокової стратегії, що включає реєстрацію в Бюро авторських прав США, побудову законних каналів розповсюдження та постійний моніторинг, що дозволяє фотографам

зосередитися на своїй творчій роботі, одночасно ефективно керуючи своєю інтелектуальною власністю…» ***(Alex Cooke. How to Handle Copyright Theft (Step by Step) // Fstoppers (https://fstoppers.com/education/how-handle-copyright-theft-step-step-702255). 28.05.2025).***

***

Україна

«У сучасному світі, де кількість цифрового контенту зростає щороку, проблема онлайн-піратства стає все більш гострою. Несанкціоноване копіювання та розповсюдження фільмів, музики, програмного забезпечення та інших об'єктів інтелектуальної власності не лише завдає значних збитків правовласникам, але й тягне за собою юридичну відповідальність для порушників. В Україні законодавство поступово посилює контроль у цій сфері, включаючи відповідальність за порушення авторських та суміжних прав в інтернеті…

Авторське право в цифровому середовищі поширюється на текстові твори, музичні твори, аудіовізуальні твори, комп'ютерні програми, вебсайти, фотографії та інші цифрові твори. Авторам належить ряд виключних прав, включаючи право на відтворення, розповсюдження, публічний показ, переробку та доведення до загального відома своїх творів. Суміжні права охоплюють права виконавців, виробників фонограм і відеограм, а також організацій мовлення…

Порушення авторських та суміжних прав в інтернеті включає несанкціоноване копіювання, неправомірне розповсюдження, публічне виконання або показ без дозволу, переробку без дозволу, плагіат, видалення або фальсифікацію інформації про автора та інше. В Україні за такі порушення передбачено цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність, включаючи штрафи, конфіскацію продукції, виправні роботи та позбавлення волі…

Судова практика в Україні демонструє різноманітні підходи до вирішення спорів про порушення авторських прав в інтернеті, включаючи доведення факту порушення, встановлення особи порушника, визначення розміру відшкодування збитків та застосування різних способів захисту прав…

Для захисту своїх авторських прав в інтернеті рекомендується зафіксувати своє авторство, використовувати технічні засоби захисту, контролювати використання свого контенту, вживати заходів у разі виявлення порушень та інформувати про свої права…

Повага до інтелектуальної власності в цифровому світі є важливою для стимулювання творчості та інновацій, сприяння економічному розвитку, забезпечення справедливої винагороди та підтримання етичних норм. Підтримуючи легальні джерела та поважаючи права творців, ми сприяємо розвитку культури, науки та економіки…» ***(Треплов Валерий.***

Відповідальність за онлайн-піратство: що загрожує за порушення авторських прав // Інформаційно-новинний портал міста Дніпро "Днепр Час" (https://www.dpchas.com.ua/dnepr/vidpovidalnist-za-onlayn-piratstvo-scho-zagrozhue-za-porushennya-avtorskikh-prav). 15.05.2025).

***

«…В сучасну епоху цифрових технологій поширення музики, фотографій, відео, книг та інших творів через інтернет стало простішим і доступнішим, що дозволяє авторам швидко знаходити аудиторію і навіть автоматично отримувати винагороду через спеціалізовані онлайн-платформи. Проте така відкритість робить авторський контент більш вразливим до порушень, адже технічний прогрес значно спрощує незаконне використання чужих творів. Випадки неправомірного «запозичення» інтелектуальної власності стають глобальною проблемою, оскільки порушник може знаходитися на іншому кінці світу та використовувати ваші твори без згоди…

Авторські права виникають автоматично з моменту створення твору, і лише сам автор може вирішувати, передавати їх повністю чи частково, тимчасово чи назавжди. Проте у разі порушення прав важливо переконатися, що дійсно відбулося правопорушення, оскільки законом дозволяється, наприклад, цитування чи використання уривків для навчання або посилання на твір. Також слід перевірити, чи не отримав користувач легально права на використання твору через відповідний сервіс…

Якщо ж порушення дійсно має місце, першим кроком є звернення до адміністрації веб-ресурсу або до самого порушника з вимогою видалити контент чи узгодити ліцензійне використання. У багатьох випадках це питання вирішується без суду – контент видаляють або додають посилання на джерело. Якщо ж власники сайту не реагують, варто скористатися інструментами подачі скарг у пошукові системи (Google, Yahoo!, Bing), які видаляють посилання на порушуючий контент із результатів пошуку на підставі заяви, складеної за нормами DMCA. Аналогічний механізм існує і на відеоплатформах, таких як YouTube, які в автоматичному чи ручному режимі реагують на скарги та можуть видалити порушуючий контент…

Якщо порушення стосується не лише контенту, а й доменного імені (наприклад, сайт-клон, або домен, схожий на вашу торгову марку), доцільно направити скаргу реєстратору доменного імені, чия інформація доступна через WHOIS-сервіси. За достатньо обґрунтованої скарги домен може бути заблокований, переделегований або видалений із реєстру…

У випадку, коли жоден із позасудових способів не спрацював, або коли потрібен вагомий доказ для впливу на адміністрацію сервісу, можна звертатися до суду. Судове рішення, яке підтверджує ваше авторське право чи факт порушення, є найвагомішим доказом для всіх платформ. Водночас важливо

зібрати всі можливі докази авторства – від первинної публікації до свідоцтв про реєстрацію права інтелектуальної власності…

Найкращим способом профілактики порушень є комплексний підхід: офіційна реєстрація авторських прав, зазначення авторства на публікаціях, фіксація передачі прав у договорах, а також своєчасне реагування на порушення. Ефективний захист авторських прав в інтернеті можливий навіть на досудовій стадії, якщо правильно діяти і мати відповідні докази. Зміни чи видалення контенту з сайтів можуть здійснювати лише їх адміністратори, а користувачі можуть впливати на ситуацію шляхом подачі скарг або судового захисту своїх прав…» ***Як видалити контент, який порушує авторське право — алгоритм // Legal IT Group (https://legalitgroup.com/vidalennya-kontentu-yakij-porushuye-avtorske-pravo-algoritm/). 19.05.2025).***

***

«…Електронна комерція швидко розвивається, і щодня з'являються нові технології та інноваційні рішення, які автоматизують бізнес-процеси, покращують спілкування з клієнтами та підвищують конкурентоспроможність. Однак питання захисту цих технологій від копіювання є актуальним. Патент — це офіційний документ, що підтверджує авторство винаходу або корисної моделі та надає виключне право користувача на використання й розпорядження цим винаходом протягом певного часу. Для українських підприємців патентування може стати ключовою перевагою в конкурентній боротьбі, особливо у сфері e-commerce, де технологічні рішення швидко змінюються, а споживачі очікують інноваційних сервісів…

Суть патентування полягає у тому, щоб захистити інновацію від недобросовісних конкурентів, які можуть її скопіювати або привласнити. Це особливо важливо для алгоритмів рекомендацій, платформ для безпечних платежів, систем доставки або технологій управління клієнтським досвідом. Патенти можуть бути корисними для стартапів з унікальними технологіями, які прагнуть виходу на міжнародний ринок і залучення інвестицій, а також для великих інтернет-майданчиків та IT-компаній, що створюють SaaS-продукти. Для підприємців, що орієнтуються на зарубіжні ринки, важливо заздалегідь забезпечити міжнародний захист своїх інновацій, щоб уникнути конфліктів із конкурентами і створити правову базу для монетизації…

Якщо патентування здається недоцільним або надмірно затратним, існують альтернативні механізми захисту інтелектуальної власності. Це авторське право на програмний код, яке виникає автоматично з моменту створення, але бажано зафіксувати дату й авторство через депонування або реєстрацію. Також ефективним є режим комерційних таємниць: зберігання алгоритмів і конфігурацій у секреті, що ускладнює їх копіювання. Угоди про нерозголошення з працівниками та підрядниками допомагають захистити конфіденційну інформацію. Реєстрація торговельної марки забезпечує захист

бренду, логотипу або слогану, а реєстрація промислових зразків — зовнішнього вигляду інтерфейсів та дизайнів, що є важливим у цифровій сфері…

Процес патентування в Україні включає кілька етапів: попередній патентний пошук у базах даних, підготовку та подання заявки з детальним описом винаходу, експертизу та отримання патенту. Перед подачею потрібно переконатися у новизні рішення, а опис має бути максимально точним і юридично коректним. Важливо враховувати технічний характер рішення, особливо у сфері e-commerce, де патентоздатність програмного забезпечення залежить від наявності технічного ефекту. Також необхідно переконатися, що винахід не порушує чужі патентні права…

У найближчі роки очікується зростання патентної активності у сферах штучного інтелекту, метавсесвітів, Інтернету речей та інших передових технологіях. Планується впровадження швидких процедур патентування (Fast Track) та спрощення законодавства для захисту AI-розробок і децентралізованих систем, таких як блокчейн. Незважаючи на глобалізацію, локальні патенти залишаються важливими для судового захисту і ліцензійних угод, тому важливо враховувати й цю складову при плануванні інтелектуальної власності…» ***(Вікторія Мельник. Патентування винаходів у сфері e-commerce: коли це необхідно // 4B (https://4b.ua/blog/patenting-e-commerce-inventions/). 19.05.2025).***

***

«Громадська організація “Українське агентство з авторських та суміжних прав” (УААСП) розпочала офіційну співпрацю з глобальною платформою TikTok. Відтепер ГО “УААСП” є єдиною організацією колективного управління авторськими правами в Україні, що має пряме партнерство з TikTok для захисту прав українських авторів та виконавців…

Ця угода відкриває нові горизонти для українських митців: їхній контент зможе легально звучати на платформі TikTok з гарантованим дотриманням авторських прав та прозорими умовами співпраці…» ***(UA: ГО “УААСП” розпочав офіційну співпрацю з TikTok! // Громадська організація «Українська агенція з авторських та суміжних прав» (https://uacrr.org.ua/news/novini-go-uaasp/56466563.html). 19.05.2025).***

***

«В Україні планують створити «кабінет виконавця», в якому автори музики зможуть відстежувати використання свого контенту...

Зокрема, Мінекономіки працює над запуском нового цифрового інструменту для музикантів — «кабінету виконавця», який дозволить авторам бачити, де саме використовується їхній контент і які вигоди вони з цього отримують…» ***(В Україні створять «кабінет виконавця» — музиканти дізнаються, хто і де використовує їхню музику // Судово-юридична газета***

(https://sud.ua/uk/news/ukraine/329844-v-ukraine-sozdadut-kabinet-ispolnitelya-muzykanty-uznayut-kto-i-gde-ispolzuet-ikh-muzyku). 01.05.2025).

***

«…У першому кварталі 2025 року в Україні було заблоковано понад 550 піратських і проросійських сайтів — про це йдеться в звіті ініціативи «Чисте небо» (ІЧН). У березні Національна рада з питань телебачення та радіомовлення за поданням ІЧН внесла до Переліку медіасервісів держави-агресора 217 доменів, а з останнім оновленням кількість заблокованих ресурсів зросла до 577. Серед них — десятки стримінгових платформ із РФ (Ivi, Okko, Kion, Viju, Premier, Start, more.tv, LimeHD) та сотні піратських сайтів і їхніх «дзеркал» (HD Rezka, Kinogo, Kinokrad, «ГидОнлайн», Filmix, Baskino тощо). Аналітика SimilarWeb свідчить про стрімке падіння трафіку: наприклад, rezka.ag упав із 9-го на 41-ше місце в українському рейтингу, а його «дзеркало» rezka-ua.tv — із 10-го на 527-му. Виконання закону про блокування заборонених сайтів контролює Національний регулятор у сферах електронних комунікацій, який уже провів 12 позапланових перевірок провайдерів у січні–лютому 2025 року (у 2024-му їх було 26), переважна більшість порушень усунута. Експерти ІЧН наголошують, що піратство маскує ворожий вплив під «безплатне кіно», а російські медіасервіси цілеспрямовано поширюють заборонений контент і формують спотворену картину світу. Команда «Чистого неба» готує нові звернення, передає докази регуляторам і тисне на провайдерів задля блокування ресурсів ворожого впливу…» ***(Валерія Буняк. В Україні заблокували понад 550 піратських і проросійських сайтів, — ініціатива «Чисте небо» // проект ГО «Детектор медіа» (https://ms.detector.media/internet/post/37803/2025-04-15-v-ukraini-zablokuvaly-ponad-550-piratskykh-i-prorosiyskykh-saytiv-initsiatyva-chyste-nebo/). 15.05.2025).***

***

«…Комерційна фотозйомка сьогодні є прибутковим бізнесом, оскільки зростає кількість товарів і послуг, що рекламуються в Інтернеті та на соціальних мережах із використанням фотографій. Проте фотографи часто стикаються з незаконним використанням їхніх робіт, і постає питання захисту авторських прав на фотографії. З юридичної точки зору, фотографія є твором, результатом творчої діяльності, і з моменту її створення автор автоматично набуває авторських прав, які поділяються на особисті немайнові (право на визнання авторства, збереження цілісності твору, вибір псевдоніма тощо) та виключні майнові права (право використовувати твір і дозволяти чи забороняти його використання іншим).

Будь-яке комерційне використання фотографії без згоди автора є порушенням його прав. Фотограф має право вимагати виплату винагороди за користування його знімками. Для захисту своїх прав рекомендується вживати превентивних заходів: використовувати знак копірайту (©, ім’я автора, рік

публікації), укладати договори з командою, що бере участь у створенні фото, та, за бажанням, реєструвати авторські права для додаткової фіксації авторства…

У разі порушення прав фотографа захист можливий як у досудовому, так і в судовому порядку. На досудовому етапі часто використовують лист-претензію до порушника з вимогою припинити використання фото та виплатити компенсацію, а також скарги до веб-платформ чи хостинг-провайдерів (наприклад, через DMCA-скаргу), якщо фотографія була незаконно розміщена в Інтернеті. У випадку відсутності реакції з боку порушника чи платформи, автор може звернутися до суду…

Судовий захист передбачає підготовку доказів авторства (оригінали фото, свідоцтво про реєстрацію, релізи, угоди з командою тощо) та визначення виду відшкодування: відшкодування збитків, стягнення доходу порушника, компенсацію або моральну шкоду. Важливо правильно визначити розмір відшкодування, наприклад, виходячи з упущеної вигоди чи вартості ліцензії на використання фото. У складних випадках доцільно залучати експертизу для визначення розміру збитків…

Загалом, захист авторських прав на фотографії вимагає активних превентивних дій, збору доказів та правильного вибору стратегії захисту залежно від обставин. Вчасне реагування та юридична обізнаність дозволяють фотографам ефективно відстоювати свої права та отримувати справедливу винагороду за власну творчість…» ***(Спір за фотографії: захист авторських прав // Legal IT Group (https://legalitgroup.com/spir-za-fotografiyi-zahist-avtorskih-prav/). 19.05.2025).***

***

Австралійський Союз

«У сучасному цифровому бізнес-ландшафті Австралії творчий контент та оригінальні ідеї є ключовими для успіху, тому розуміння та управління авторським правом має вирішальне значення для захисту унікальної цінності, яку створює бізнес. Авторське право - це автоматична форма правового захисту, яка застосовується до оригінальних творчих робіт, виражених у матеріальній формі, і охоплює такі об’єкти, як письмові матеріали, художні твори, фотографії, музику, фільми та комп’ютерне програмне забезпечення. В Австралії цей захист надається автоматично відповідно до Закону про авторське право 1968 року (Cth) після створення твору, без необхідності реєстрації…

Цей автоматичний захист означає, що ваші власні оригінальні роботи, такі як маркетингові матеріали, контент веб-сайту або програмне забезпечення, не можуть бути законно скопійовані або використані іншими особами без вашого дозволу. І навпаки, це вимагає від бізнесу бути обережним і не

використовувати або адаптувати сторонні матеріали, такі як логотипи клієнтів, стокові фотографії або фрагменти коду, без належного дозволу або ліцензії…

Розуміння авторського права має важливе значення для захисту вашої інтелектуальної власності від конкурентів, уникнення потенційно дорогих позовів про порушення та шкоди репутації, а також для підвищення вартості бізнесу, демонструючи інвесторам і партнерам його легітимність. Хоча авторське право не захищає ідеї, факти, методи чи імена як такі, воно захищає їхнє оригінальне вираження в конкретних формах, включаючи літературні твори (наприклад, копії веб-сайтів, програмний код), художні твори (логотипи, дизайн, фотографії), музичні твори, фільми, бази даних і радіопередачі.

Для австралійського бізнесу авторське право є життєво важливим, оскільки оригінальні твори є цінними активами, що потребують захисту, використання матеріалів третіх осіб без дозволу створює серйозні бізнес-ризики, чітке управління авторськими правами зміцнює довіру і навіть може відкрити нові джерела доходу завдяки ліцензуванню. Основні правила австралійського авторського права включають автоматичний захист (без реєстрації), тривалий термін дії (як правило, життя автора плюс 70 років), виключний контроль власника над використанням твору, застосування як до цифрових, так і до фізичних творів, необхідність отримання дозволу або ліцензій на сторонній контент, а також різні правила власності для творів, створених працівниками та підрядниками…

Найпоширеніші проблеми з авторським правом, з якими стикається бізнес, включають випадкове порушення через використання онлайн-матеріалів без дозволу, нечіткі домовленості про право власності (особливо з підрядниками), неналежний обмін контентом, ігнорування територіальних міжнародних законів при веденні глобальної діяльності, а також нездатність контролювати та забезпечувати дотримання власних прав від порушень.

Щоб уникнути цих проблем та ефективно управляти авторськими правами, австралійський бізнес повинен визначити та захистити власну інтелектуальну власність, використовуючи оригінальний контент, ведучи облік створення та забезпечуючи чіткі контракти, особливо з підрядниками. Вони повинні з особливою обережністю ставитися до матеріалів третіх сторін, перевіряючи умови ліцензії та отримуючи дозволи, не припускаючи, що "безкоштовний" контент може бути використаний у комерційних цілях. Навчання персоналу правилам авторського права також є життєво важливим для запобігання випадковим порушенням. Компанії повинні активно відстежувати порушення авторських прав на власні твори і бути готовими захищати свої права, часто починаючи з листа з вимогою припинити порушення. Наполегливо рекомендується завчасно звертатися за юридичною консультацією, особливо у складних ситуаціях, при зростанні компанії або при здійсненні міжнародних операцій.

Наявність правильних юридичних документів має вирішальне значення для управління авторськими правами. Ключовими документами є трудові

договори та договори підряду, які визначають право власності на створені роботи, договори про передачу прав на інтелектуальну власність, ліцензійні договори, які дозволяють іншим особам використовувати вашу роботу, а також листи з вимогою припинити порушення авторських прав. Умови та положення веб-сайту також визначають, як можна використовувати онлайн-контент, а необов'язкові повідомлення про авторські права дозволяють публічно заявити про своє право власності. Хоча не кожен бізнес потребує кожного документа, більшості з них знадобиться кілька документів у міру зростання, що свідчить про те, що управління авторськими правами є основоположним елементом для ведення законного, стійкого і, в кінцевому рахунку, більш цінного бізнесу в Австралії…» ***(Alex Solo. Managing Copyright Issues: Essential Guide for Australian Businesses // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/managing-copyright-issues-essential-guide-for-australian-businesses/). 18.05.2025).***

***

«…Австралійські компанії, які використовують Facebook, повинні ретельно дотримуватися законів про авторське право, коли діляться контентом в Інтернеті. Відповідно до Закону про авторське право 1968 року, автори мають виключні права на свої оригінальні твори, і використання їх без дозволу є порушенням авторських прав. Незважаючи на те, що Facebook є міжнародною платформою, австралійське законодавство поширюється на компанії, що працюють всередині країни…

Багато компаній помилково вважають, що "публічний" контент є вільним для використання, але більшість музики, зображень і текстів залишаються захищеними авторським правом. Серед поширених пасток - додавання музики до відео, репост мемів чи інфографіки, а також відтворення фонової музики під час трансляції контенту в реальному часі. Система Facebook "Менеджер прав" виявляє потенційні порушення і може вимкнути звук, видалити контент, видати попередження або навіть призупинити доступ до сторінок за повторні порушення…

Що стосується музики, то для легального використання комерційних пісень підприємствам потрібна як синхронізація, так і ліцензії на публічне виконання. Безпечніші альтернативи включають звукову колекцію Facebook або належним чином ліцензовану музику без сплати роялті. Хоча в Австралії існують винятки з принципу "чесної конкуренції" для критики, оглядів чи пародій, вони рідко застосовуються до бізнес-маркетингової діяльності…

Щоб відповідати вимогам законодавства, компанії повинні припускати, що весь контент захищений, використовувати ліцензовані або оригінальні матеріали, вказувати належне авторство, коли це необхідно, вести ліцензійну документацію, розуміти умови платформи та оперативно реагувати на будь-які повідомлення про порушення авторських прав. Окрім авторського права, компанії також повинні враховувати австралійське законодавство про захист

прав споживачів, правила конфіденційності, захист торговельних марок та ризики наклепу при розміщенні інформації в Інтернеті.

Важливими юридичними документами можуть бути ліцензійні угоди про авторське право, контракти на створення контенту, правила та умови використання веб-сайтів, політика конфіденційності та реєстрація торгових марок. Працюючи з агентствами або використовуючи стоковий контент, компанії повинні прояснити відповідальність за дотримання авторських прав і забезпечити належне документування прав на використання…» ***(Alex Solo. Copyright on Facebook: Legal Guidelines for Australian Businesses // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/copyright-on-facebook-legal-guidelines-for-australian-businesses/). 21.05.2025).***

***

«Для творців соціальних мереж, таких як зірки TikTok та інфлюенсери Instagram, вірусна фраза або хештег може принести миттєву популярність, але також створює складні проблеми з інтелектуальною власністю. В Австралії досягнення вірусного статусу не означає автоматичного надання ексклюзивних юридичних прав на фразу, оскільки тренди часто виникають органічно за участю багатьох учасників, що робить претензії слабкими без офіційної реєстрації. "Культура копіювання", поширена на таких платформах, як TikTok, ще більше ускладнює право власності, а без попередньої заявки на торговельну марку автори мають обмежені можливості захисту, якщо бренди згодом комерціалізують їхні вірусні фрази. Тому вибір часу має вирішальне значення; автори повинні подавати заявку на торговельну марку до Відомства інтелектуальної власності Австралії, як тільки фраза набуває популярності, щоб встановити дату пріоритету та правовий статус - процес, який можна прискорити за допомогою спеціалізованих юристів…

Реєстрація торговельних марок у цифрову епоху вимагає правильного вибору класу використання, подання чіткої заявки та готовності до захисту від потенційних заперечень. Охорона повинна поширюватися не лише на слова, а й на логотипи та аватарки, які є невід'ємною частиною онлайн-бренду. Навіть після реєстрації автори повинні відстежувати онлайн-платформи на предмет несанкціонованого використання, використовуючи інструменти соціального прослуховування та юридичних партнерів для видачі повідомлень про припинення та утримання від використання або ведення переговорів щодо ліцензій. Зрештою, захист прав інтелектуальної власності шляхом проактивної реєстрації та експертного партнерства є ключовим для австралійських авторів, щоб перетворити швидкоплинну славу в Інтернеті на довготривалий захист бренду…» ***(TikTok, trends and trademarks: Why social media fame can lead to legal headaches // Elliott Newspaper Group (https://www.sunraysiadaily.com.au/lifestyle/6391205/tiktok-trends-and-trademarks-why-social-media-fame-can-lead-to-legal-headaches). 28.05.2025).***

***

«…Швеція запровадила нові антипіратські блокади, щоб запобігти доступу користувачів послуг IPTV до матеріалів, що порушують авторські права…

Нові блокування мали певний вплив, і багато хто звертався на форуми, щоб спробувати знайти обхідні шляхи. Одним із найпопулярніших підходів було використання віртуальної приватної мережі (VPN) для обходу блокування…

Наразі, за оцінками, 700 000 шведських домогосподарств користуються послугами IPTV. Незважаючи на їх незаконність, вони залишаються популярними завдяки низьким витратам. Уряд та правовласники сподіваються, що припинення надання таких послуг допоможе більшій кількості домогосподарств перейти на легальні послуги…» ***(Ernesto Van der Sar. Swedish IPTV Crackdown Tested as Users Seek Workarounds // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/swedish-iptv-crackdown-tested-as-users-seek-workarounds-250505/). 05.05.2025).***

***

«Реклама має на меті продавати товари, і чим більше людей вона охоплює, тим вищі потенційні продажі. Одним з ефективних способів максимізувати охоплення є залучення відомих інфлюенсерів, таких як Кріштіану Роналду, який наразі є найбільшим світовим інфлюенсером у соціальних мережах з вражаючими 836 мільйонами підписників на таких платформах, як Instagram, TikTok, YouTube та X. За ним ідуть музикант Селена Гомес з 581 мільйоном підписників та творець контенту MrBeast з 563,6 мільйонами підписників. Помітною новою тенденцією є популярність віртуальних інфлюенсерів, таких як Nuero-Sama, Hatsune Miku та Code Miko. Минулого року 300 віртуальних творців на YouTube зібрали понад 15 мільярдів переглядів відео, прямих трансляцій та короткометражок, що підкреслює зростаючий вплив цифрових персон…

Нещодавні правові зміни, що стосуються інфлюенсерів, включають два ключові питання: потенційну реєстрацію облич як торговельних марок та зростання кількості "глибоких підробок". Перше пов’язане з розглядом справи у Великій Апеляційній палаті EUIPO щодо заявки на реєстрацію торговельної марки на фотографію голландського співака і телеведучого Яна Сміта, яка охоплює різні товари і послуги. За останнє десятиліття до EUIPO надійшло щонайменше 80 заявок на реєстрацію торговельних марок, заснованих на обличчях моделей, акторів та співаків. Хоча багато з них були відхилені через відсутність розрізняльної здатності або описовий характер, деякі рішення свідчать про те, що обличчя можуть слугувати торговельними марками, здатними розрізняти товари та послуги. Поточна справа піднімає питання про те, чи можуть обличчя функціонувати як торгові марки, які критерії слід

використовувати для реєстрації, і як це перетинається з правами на особистість та правами на зображення, особливо з огляду на те, що обличчя змінюються з часом і можуть слугувати радше підтвердженням, ніж прямим індикатором походження.

Другою проблемою є поширення глибоких фейків - високореалістичних реплік людських облич, голосів і характеристик, згенерованих штучним інтелектом. Ця технологія викликає занепокоєння щодо ідентичності, згоди та обману. У відповідь на це у США вживаються законодавчі заходи, а Рада директорів Міжнародної асоціації товарних знаків (INTA) ухвалила резолюцію, яка виступає за захист від несанкціонованих, оманливих або оманливих цифрових копій, підтримуючи при цьому інновації та свободу слова. Закон ЄС про штучний інтелект вимагає, щоб медіа, створені або маніпульовані штучним інтелектом, були чітко ідентифіковані за допомогою технічних маркерів або етикеток, хоча він не передбачає відшкодування за несанкціоноване використання, а недобросовісні суб'єкти часто ухиляються від нанесення водяних знаків. Аналогічно, нещодавня консультація з питань ШІ та авторського права у Великій Британії досліджувала можливість правовласників відмовитися від інтелектуального аналізу даних для запобігання глибоким підробкам, але правова база Великої Британії насамперед визнає фальшиве схвалення шляхом видавання себе за іншу особу і прямо не захищає права особистості, що ускладнює боротьбу з неправомірним використанням цифрових реплік…» ***(Faye McConnell. Advertising trends: Influencers, intellectual property and image rights // Browne Jacobson LLP (https://www.brownejacobson.com/insights/influencers-ip-and-image-rights). 07.05.2025).***

***

«В епоху контенту, створеного штучним інтелектом, витончених "дублікатів" і легкодоступних підробок, розкішні бренди стикаються з наростаючою боротьбою за захист своєї ідентичності. Права інтелектуальної власності (ІВ) - торгові марки, промислові зразки та патенти - мають фундаментальне значення для збереження ексклюзивності, ноу-хау та культурної спадщини, на яких будується розкіш. Без надійного захисту ІВ бренди ризикують втратити свою унікальність і уможливити експлуатацію своїх творінь - від логотипів і дизайну до ароматів…

Виклик є багатогранним: глобалізація та цифрові трансформації розширили канали розповсюдження контрафактної продукції, включаючи електронну комерцію та соціальні мережі, що робить виявлення та правозастосування дедалі складнішим. Поява впливових осіб у соціальних мережах, які схвалюють підроблені товари, ще більше ускладнює проблему, так само як і поява нових форм порушення прав, таких як NFT (наприклад, "MetaBirkin"). Хоча деякі країни посилили законодавство, масштаби

виробництва та місцеві економічні реалії перешкоджають повному використанню підробок…

Розкішні бренди відповідають більш наступальними стратегіями - судовими позовами проти приміщень, які здають в оренду контрафактні товари, та цифрових платформ, на яких здійснюються незаконні продажі. Майбутня європейська реформа "дизайн-пакету" модернізує захист промислових зразків, дозволяючи реєструвати динамічні зображення (відео, анімацію) поряд зі статичними формами, тим самим посилюючи захист брендів.

Окрім відвертих підробок, "дублі" становлять значну загрозу, копіюючи естетичну сутність культових продуктів, розмиваючи ексклюзивність та цінність бренду. Захист від "дублікатів" вимагає демонстрації споживчої плутанини та використання судових позовів проти недобросовісної конкуренції…

Забігаючи наперед, можна сказати, що індустрія розкоші стикається з новими правовими викликами, пов’язаними з розвитком штучного інтелекту та 3D-друку. Наразі дизайни, створені за допомогою штучного інтелекту, не мають захисту інтелектуальної власності, хоча людський внесок у них враховується. Демократизація 3D-друку уможливлює точне відтворення, що вимагає посилення правового захисту та стратегій боротьби з підробками. Нещодавня реформа ЄС безпосередньо стосується 3D-друку, забороняючи створення та розповсюдження носіїв, що уможливлюють виробництво контрафактної продукції…

Щоб зорієнтуватися в цих складнощах, молодим творцям рекомендується з самого початку визначити пріоритетність ІВ, звернутися за допомогою до досвідчених юридичних радників та проактивно розробити надійну стратегію захисту ІВ. Такий проактивний підхід має вирішальне значення для ефективної охорони їхніх творінь і захисту цілісності індустрії розкоші» ***(The thin line between fake and fine // Dennemeyer – The IP Group (https://www.dennemeyer.com/ip-blog/news/the-thin-line-between-fake-and-fine/). 09.05.2025).***

***

«…Цифрова епоха посилила порушення прав на торговельні марки, особливо в Інтернеті, з продажем підробок, оманливими доменними іменами та зловживанням ключовими словами в рекламі, що викликає плутанину у споживачів і шкодить репутації брендів. Європейський Союз розробив надійну правову базу для боротьби з цими викликами. Ця база включає Регламент ЄС про торговельні марки, Директиву про торговельні марки, Директиву про електронну комерцію та Закон про цифрові послуги, які працюють разом для захисту прав на торговельні марки як в Інтернеті, так і в офлайні…

Вирішуючи проблему кіберсквотингу за допомогою таких механізмів, як процедури ADR для доменів .eu та підтримка з боку EUIPO, ЄС надає

інструменти для боротьби з недобросовісними реєстраціями доменів. СЄС роз'яснив правила щодо реклами за ключовими словами, дозволивши її використання в певних межах, але заборонивши оманливі або заплутані практики. Закон про цифрові послуги поклав на онлайн-платформи суворіші зобов'язання, зокрема щодо проактивної оцінки ризиків, модерації контенту та більшої прозорості, що посилює їхню відповідальність за контент…

Крім того, ЄС сприяє транскордонному правозастосуванню через реєстрацію торговельних марок ЄС, що охоплює всі держави-члени, загальноєвропейські судові заборони та митне правозастосування на кордонах ЄС. Комплексна правова база ЄС, що включає гармонізоване законодавство про торговельні марки, цифрове регулювання, що розвивається, та судові рішення, створює потужний прецедент захисту цілісності брендів в епоху цифрової комерції, ефективно протидіючи різним формам порушень прав в Інтернеті…» ***(Géza Katona. Trademark Infringement in the Digital Space: How the EU Regulates Online Brand Protection // Katona & Partners (https://katonalaw.com/en/trademark-infringement-in-the-digital-space-how-the-eu-regulates-online-brand-protection/). 05.2025).***

***

«…Оскільки сервіси Інтернету речей (IoT) все частіше використовують стандартні бездротові технології, розробники повинні бути уважними до стандартних основних патентів (SEP). Історично важливі для бездротових мереж зв'язку, таких як бездротові локальні мережі та стільниковий зв'язок, SEP є унікальними, оскільки впроваджувачі не можуть їх уникнути, якщо їхні продукти відповідають відповідним стандартам (наприклад, IEEE 802.11, 3GPP). Завдяки тому, що 5G впроваджує специфічні для IoT варіанти використання, такі як масовий зв'язок машинного типу (mMTC) і наднадійний зв'язок з низькою затримкою (URLLC), SEP тепер поширюються на ті сфери послуг IoT, де вони традиційно не були помітними…

Таке розширення означає, що оператори Інтернету речей, які, можливо, не звикли орієнтуватися на SEP у своїх додатках з низькою затримкою, ризикують несвідомо порушити права власників патентів і зіткнутися з несподіваними судовими позовами. Для пом'якшення цього ризику пропонуються дві основні стратегії: по-перше, участь у добросовісних переговорах щодо ліцензування SEP на справедливих, розумних і недискримінаційних умовах (FRAND), як того вимагають рішення європейських судів. По-друге, що ще більш вигідно, впроваджувачам IoT слід проактивно подавати власні патентні заявки, щоб захистити права, необхідні для їхнього бізнесу в галузі IoT та відповідних стандартів. Такий проактивний підхід, якому значно сприяє прив'язка формули винаходу до технічних специфікацій за допомогою схем формули винаходу, дозволяє їм ефективно конкурувати з іншими власниками SEP і з самого початку займати стабільну, вигідну позицію, а не реагувати на попередження пізніше…» ***(Susumu Nomura.***

Standard Essential Patents and IoT Businesses Using Wireless Technologies beyond the 5G Era // Shiga International Patent Office (https://shigapatent.com/en/topics/standard-essential-patents-and-iot-businesses-using-wireless-technologies-beyond-the-5g-era/). 05.2025).

***

«…За останні місяці Італія зробила значні кроки у боротьбі з піратством, націлившись на індивідуальних абонентів нелегальних IPTV-сервісів. Угода про співпрацю між прокуратурою, Фінансовою гвардією та AGCOM створила систему обміну даними про абонентів, отриманими в результаті рейдів на IPTV, які часто включають електронні адреси та інші ідентифікаційні дані. Відповідно до антипіратського закону від 2023 року, влада може накладати штрафи до 5 000 євро на рецидивістів, і вона почала агресивно застосовувати ці покарання…

Цього тижня Фінансова гвардія оголосила, що 2 282 користувачів IPTV по всій Італії були оштрафовані, причому початкові штрафи починаються від 154 євро, але збільшуються за повторні порушення. Ці штрафи знаменують собою перше серйозне застосування Закону 93/2023 проти кінцевих користувачів після великої операції з вилучення IPTV в Лечче в жовтні минулого року. Влада дала зрозуміти, що це лише початок, оскільки в багатьох регіонах тривають додаткові розслідування…

Окрім штрафів, італійський "Піратський щит" - система швидкого блокування несанкціонованих потоків інтернет-провайдерами - продовжує діяти, незважаючи на попередню критику за помилки, пов’язані з надмірним блокуванням. Закон, на прийняття якого значною мірою вплинув сенатор Клаудіо Лотіто (який також є власником футбольного клубу "Лаціо"), особливо зосереджений на припиненні піратських прямих спортивних трансляцій. Лотіто попередив, що піратство більше не буде терпимим, наголосивши на фінансових та юридичних наслідках для порушників…

Довгострокова ефективність цих штрафів залишається невизначеною. Хоча влада сподівається, що вони підштовхнуть користувачів до легальної передплати, деякі з них після сплати штрафів не зможуть собі її дозволити, що потенційно може продовжити цикл піратства…» ***(Ernesto Van der Sar. Italy Fines Over 2,200 Pirate IPTV Subscribers in New Crackdown // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/italy-fines-over-2200-pirate-iptv-subscribers-in-new-crackdown-250516/). 16.05.2025).***

***

«…Згідно зі статтею L. 333-10 Спортивного кодексу Франції, правовласники можуть вимагати блокування піратських сайтів, якщо вони доведуть "серйозне і неодноразове порушення" їхніх прав. Цей закон має широку сферу дії, спочатку націлений на інтернет-провайдерів, але згодом

поширився на інших онлайн-посередників, включаючи DNS-резолвери (такі як Cloudflare і Google), а тепер і на VPN-провайдерів…

У лютому 2025 року стало відомо, що Groupe Canal+ та Société d'édition de Canal Plus (SECP) у листопаді 2024 року подали позов проти найбільших VPN-провайдерів - NordVPN, CyberGhost, ProtonVPN, ExpressVPN та Surfshark - звинувативши їх у наданні доступу до незаконних спортивних трансляцій. Компанії стверджували, що стаття L. 333-10 не застосовується до VPN, ставили під сумнів юрисдикцію та висловлювали занепокоєння щодо сумісності з законодавством ЄС…

Однак паризький суд відхилив ці заперечення, постановивши, що VPN підпадають під дію Закону про цифрові послуги і можуть вважатися посередниками, здатними блокувати доступ до сайтів, що порушують авторські права. Суд постановив, що VPN повинні запобігати доступу користувачів до піратських доменів під час користування їхніми послугами, що робить їх об'єктом блокування…

В результаті суд зобов'язав VPN-провайдерів заблокувати доступ до списку піратських доменів (включаючи Footy Bite, Cric HD, Buffstreams, Rojadirecta і Crackstreams) протягом трьох днів з моменту отримання повідомлення. Блокування має діяти до кінця сезону Прем'єр-ліги 2024/2025 (25 травня 2025 року). Суд також зазначив, що глибокі докази порушення не є обов'язковими, оскільки деякі домени вже були заблоковані французькими інтернет-провайдерами або вилучені антипіратськими групами, такими як ACE (Альянс творчості та розваг)…

Це рішення знаменує собою значне розширення антипіратського законодавства Франції, яке тепер безпосередньо націлене на VPN-провайдерів, щоб запобігти доступу до нелегальних потоків. Хоча VPN-компанії розділяють витрати на блокування, їхнє прохання висвітлити цю справу на своїх домашніх сторінках було відхилено як "недоречне". Це рішення створює прецедент для майбутніх блокувань VPN та інших посередників у Франції…» ***(Andy Maxwell. Major VPN Providers Ordered to Block Pirate Sports Streaming Sites // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/major-vpn-providers-ordered-to-block-pirate-sports-streaming-sites-250516/). 16.05.2025).***

***

«Трохи більше половини (51% від 2,8 до 2,9 мільйона) усіх болгар віком старше 12 років копіюють аудіовізуальні твори, захищені авторським правом , для особистого користування, згідно з опитуванням, проведеним Alpha Research у березні 2025 року. Опитування було замовлено асоціацією авторів музики, текстів та аранжувань Musicautor...

Музика виявляється найпоширенішим форматом для копіювання, далі йдуть відео та фільми, фотографії та зображення, книги та статті. Люди до 30 років активніше копіюють музику та відео. Вікова група 30-65 років надає перевагу копіюванню книг, статей та фотографій.

Власники авторських прав зазнали фінансових збитків, оцінених приблизно в 27,9 мільйона левів, за останній рік. За даними Musicautor, ці цифри підкреслюють необхідність запровадження ефективного механізму приватного копіювання в Болгарії для компенсації авторам та сприяння сталому розвитку культурного сектору. Приватне копіювання – це законний варіант, який дозволяє особам створювати копії творів, захищених авторським правом , для приватного використання без необхідності попереднього дозволу правовласників. Ця практика охоплює копіювання музики, фільмів, книг, фотографій та інших творчих творів за умови, що копії не використовуються в комерційних цілях і не розповсюджуються серед громадськості.

Опитування показує, що ставлення до запису аудіовізуального контенту для приватного використання в Болгарії суттєво не відрізняється від решти Європи. Різниця полягає в тому, що всі держави-члени ЄС розробили робочий механізм компенсації авторам за таку практику, який не впливає на кінцевого користувача. Наприклад, у Франції доходи від роялті за приватне копіювання використовуються для інвестицій у культурні заходи та як компенсація митцям…» ***(Nikolay Zabov. One in Two Bulgarians Copy Copyrighted Audiovisual Works for Personal Use – Survey // Bulgarian News Agency (https://www.bta.bg/en/news/economy/889333-one-in-two-bulgarians-copy-copyrighted-audiovisual-works-for-personal-use-surv#Copyright). 13.05.2025).***

***

«…Естонський кластер кіноіндустрії, Естонська асоціація аудіовізуальних авторів (EAAL), Естонська гільдія сценаристів (ESG), Естонська гільдія кінорежисерів (EFG) та Естонська організація захисту авторських прав (EAKO) повідомили Міністерство юстиції та цифрових справ, що блокувальний захід, запланований у рамках внесення змін до Закону про авторське право, є життєво важливим для обмеження доступу на території Естонії до контенту, який порушує авторські та суміжні права…

Міністерство юстиції та цифрових справ підтвердило, що визнає занепокоєння, висловлені кінематографістами та захисниками авторських прав, і розглядає можливість вжиття заходів блокування на законодавчому рівні.

Міністерство зазначило, що якщо головна проблема для правовласників, які працюють в Естонії, полягає не у великих платформах, а у цифрових платформах, зареєстрованих в Естонії, то згідно з Регламентом про цифрові послуги вони дійсно повинні звертатися до Управління із захисту прав споживачів та технічного регулювання (TTJA), хоча повноваження цього органу обмежені.

«Ми визнаємо, що згідно із Законом про авторське право, TTJA не має повноважень видавати постачальникам послуг інформаційного суспільства судові заборони щодо видалення контенту, що порушує авторське право або суміжні права, з їхніх веб-інтерфейсів, обмеження доступу до таких веб-

інтерфейсів або додавання попередження для споживачів під час доступу до цих веб-інтерфейсів», – йдеться у повідомленні.

За словами міністерства, запобігання порушенням прав на іноземних платформах згідно з чинним законодавством є ще складнішим.

«З цієї причини у минулорічному законодавчому намірі ми запропонували можливість запровадження додаткових адміністративно-правових заходів для захисту авторського права та суміжних прав у контексті права на надання творів публічному доступу, тобто блокування системи доменних імен (DNS) та блокування на основі IP-адреси», – пояснив речник міністерства у листі до представників кіноіндустрії Естонії…» ***(Estonian filmmakers: State should block sites pirating local films // ERR News (https://news.err.ee/1609700313/estonian-filmmakers-state-should-block-sites-pirating-local-films). 21.05.2025).***

***

«Доменні імена функціонують як зручні для користувача ідентифікатори певних онлайн-адрес, замінюючи складні для запам'ятовування IP-адреси на текстові сегменти, розділені крапками (наприклад, rdj.ie), які краще запам'ятовуються. Коли користувач вводить доменне ім'я в браузері, браузер використовує систему доменних імен (DNS), щоб знайти пов'язану з ним IP-адресу, тим самим спрямовуючи користувача на потрібний веб-сайт. Доменні імена поділяються на дві основні категорії: загальні домени верхнього рівня (gTLDs), які закінчуються абревіатурами типу .com, що вказують на їхню природу, і домени верхнього рівня з кодом країни (ccTLDs), які закінчуються абревіатурами типу .ie або .uk, що вказують на конкретну країну.

Адміністрація з присвоєння номерів в Інтернеті (IANA) розподіляє пули нерозподілених IP-адрес між регіональними інтернет-реєстраторами (RIR), які ведуть загальнодоступні бази даних (бази даних WHOIS) з інформацією про присвоєння IP-адрес. Доменні імена реєструються за принципом "перший прийшов - перший обслужений", надаючи реєстранту виключне право користування до тих пір, поки не буде сплачено реєстраційний збір. Незважаючи на їхню комерційну цінність і загальну асоціацію з інтелектуальною власністю (ІВ), доменні імена не вважаються власністю і не захищені правами ІВ, такими як авторські права або патенти. Натомість, реєстрація доменного імені розглядається як договірне право, що підкреслюється умовами та положеннями основних реєстраторів, в яких чітко зазначено, що реєстрація не надає права власності…

Реєстрація доменного імені - це простий онлайн-процес, що включає вибір доступного імені, ідентифікацію особи, яка реєструється, надання контактних даних, прийняття умов та сплату зборів. Інтернет-корпорація з присвоєння імен і номерів (ICANN), яка здійснює нагляд за gTLD і ccTLD, акредитувала понад 3 000 реєстраторів. Спори щодо доменних імен

регулюються Єдиною політикою ICANN щодо вирішення доменних спорів (UDRP), яка забезпечує основу для вирішення конфліктів у позасудовому порядку…

Часто виникають практичні проблеми з ідентифікацією реєстранта, оскільки бази даних WHOIS більше не відображають інформацію про реєстранта у відкритому доступі через вимоги GDPR. Така непрозорість ускладнює проведення юридичної перевірки та вирішення спорів, змушуючи сторони шукати підтвердження альтернативними способами. Ще однією поширеною проблемою є доменні імена, зареєстровані на фізичних осіб, а не на компанії, що може спричинити проблеми, якщо фізична особа звільняється з компанії або якщо її місцезнаходження неможливо встановити.

Доменні імена також можуть перетинатися з правами на торговельні марки. Реєстрація доменного імені, що порушує права на існуючу торговельну марку, або недобросовісна реєстрація відома як кіберсквотинг. Для боротьби з цим явищем ICANN створила Координаційний центр з питань торговельних марок - базу даних, де власники торговельних марок можуть реєструвати свої знаки для отримання пріоритету під час запуску нових gTLD і отримувати повідомлення про потенційні порушення. Власники торговельних марок також можуть подавати скарги через UDRP, який пропонує такі засоби захисту, як передача або скасування доменного імені, або використовувати прискорену Єдину систему швидкого призупинення дії (URS) для нових gTLD, яка може призупинити дію домену, але не дозволяє його передачу.

Також розглядаються зловживання процесом UDRP, відомі як зворотне захоплення доменних імен; якщо скарга вважається недобросовісною, адміністративна колегія може оголосити її зловживанням процедурою» ***(Elena Vassileva. Domain Names: Understanding the Basics // RDJ LLP (https://www.rdj.ie/insights/domain-names-understanding-the-basics). 21.05.2025).***

***

«…Хенна Вірккунен, виконавчий віце-президент Європейської комісії, підтвердила, що Комісія оцінить вплив своєї рекомендації від 2023 року щодо боротьби з онлайн-піратством під час прямих трансляцій спортивних подій до листопада 2025 року, а потім вирішить, чи потрібні подальші заходи на рівні ЄС, потенційно законодавчі. Це рішення було прийнято у відповідь на письмове запитання європейських парламентарів, які підкреслили незаконодавчий характер рекомендації 2023 року і висловили стурбованість роками відкладеними рішучими діями проти ендемічного онлайн-піратства, наголосивши на необхідності ефективних, примусових заходів проти нелегальної ретрансляції…

Відповідаючи на запитання про підготовку до дедлайну 2025 року та можливість законодавчих дій, Вірккунен заявив, що Комісія, за підтримки Обсерваторії EUIPO, активно відстежує вплив рекомендації. На початку 2025 року Обсерваторія провела свій перший збір даних, використовуючи ключові

показники ефективності для збору доказів від зацікавлених сторін, і створила спеціальну мережу адміністративних органів, яка провела чотири зустрічі для обміну інформацією про національні заходи та виклики. Крім того, наразі оголошено конкурс на отримання доказів для збору думок зацікавлених сторін, які будуть враховані в оцінці Комісії та подальших рішеннях щодо подальших дій…» ***(Colin Mann. EC VP updates on live event piracy // Advanced Television Ltd. (https://www.advanced-television.com/2025/05/29/ec-vp-updates-on-live-event-piracy/). 29.05.2025).***

***

Канада

«Технології блокчейн і розподілених реєстрів (DLT) - це комп'ютерні винаходи, на які поширюються стандартні правила патентування програмного та апаратного забезпечення, проте вони стикаються з унікальними проблемами через те, що патентна система доцифрової епохи була орієнтована на матеріальні інновації. Хоча програмне забезпечення та винаходи, реалізовані за допомогою комп'ютерів, як правило, є патентоспроможними, вони часто перевіряються за критеріями "абстрактності", які відрізняються в різних юрисдикціях і можуть призвести до непослідовних відмов у видачі патенту. Патентні заявки також стикаються з часовими проблемами, оскільки експертиза відбувається через 1,5-2 роки після подання заявки, що може бути пов'язано з мінливими правовими стандартами. Щоб подолати ці перешкоди, заявники повинні передбачити регуляторні зміни, ретельно задокументувати деталі реалізації та пройти більш сувору перевірку, ніж чинні норми. Відмови можуть бути спричинені суперечками щодо рівня техніки або недостатнім письмовим описом. Для інновацій у сфері блокчейн/ DLT ключовими патентоспроможними сферами є вдосконалення програмного забезпечення в структурах даних (наприклад, шардінг, дерева Меркла, докази з нульовим знанням), механізми консенсусу (наприклад, модифіковані докази роботи/частки, відмовостійкість), виконання смарт-контрактів (наприклад, оптимізація машин стану, децентралізовані інтерфейси) та операції з вузлами (наприклад, ефективні методи обходу, позамережеві рішення). Апаратні інновації також пропонують можливості, такі як оптимізовані компоненти (наприклад, ASIC, терморегуляція), технології, що підвищують конфіденційність (наприклад, квантово-стійке обладнання, безпечне зберігання ключів), та рішення для периферійних обчислень (наприклад, інфраструктура з низькою затримкою, системи резервування). Успіх залежить від визначення технічних удосконалень, які стосуються масштабованості, безпеки та ефективності, а також від відповідності патентним стандартам, що розвиваються…» ***(Brian Chau, Zack Cleary. IP monitor: Patenting blockchain innovations // Norton Rose Fulbright Canada LLP (https://www.nortonrosefulbright.com/en-***

ca/knowledge/publications/ff2f38be/patenting-blockchain-innovations). 14.05.2025).

***

Китайська Народна Республіка

«Нещодавно компанія Tencent представила оновлену версію своєї платформи захисту брендів Weixin - системи, запущеної в 2015 році для боротьби з порушеннями інтелектуальної власності та підробками в Weixin, китайському додатку для обміну повідомленнями та соціальних мереж, що має понад мільярд користувачів. Платформа, яку зараз використовують понад 640 компаній з різних галузей, таких як мода та електроніка, має вирішальне значення для стратегії Tencent щодо посилення цифрової безпеки. З моменту створення системи було видано майже 180 000 повідомлень про видалення, причому 98% з них - на основі повідомлень користувачів, що призвело до покарання понад 41 500 акаунтів-порушників і закриття понад 158 000 підроблених кімнат для прямих ефірів - утричі більше, ніж було повідомлено безпосередньо брендами. Автоматизовані системи виявлення Tencent є особливо ефективними, виявляючи та видаляючи 82% оштрафованих прямих ефірів ще до того, як користувачі повідомляють про це…

Денні Марті, керівник відділу глобальної державної політики Tencent, висловив гордість за прогрес Weixin у зміцненні інструментів, мобілізації користувачів та розширенні партнерств для боротьби з підробками як онлайн, так і офлайн, сприяючи створенню більш безпечного середовища для бізнесу та споживачів. Ці зусилля поширилися на офлайн завдяки співпраці з брендами та правоохоронними органами, що дозволило підтримати 29 великих офлайн-справ у 2024 році, збільшити обсяг на 20%, а вартість справ - на 15%, до 300 мільйонів доларів США, в яких було виявлено 190 підозрюваних. У період між 2022 і 2024 роками кількість випадків порушення прав інтелектуальної власності в офлайні зросла на 45%, а загальна вартість вилучених товарів лише минулого року сягнула 300 мільйонів доларів США. Це оновлення з'явилося на тлі того, що Tencent продовжує отримувати світове визнання за свої зусилля із захисту інтелектуальної власності: міжнародний аналог Weixin - WeChat - був названий найсильнішим брендом у світі за версією Brand Finance, а сам Tencent увійшов до рейтингу найкращих світових інноваторів за версією Clarivate…» ***(Cathy Li. Chinese WeChat ramps up brand protection against counterfeits // Asia IP (https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/chinese-wechat-ramps-up-brand-protection-against-counterfeits). 22.05.2025).***

***

Республіка Індія

«…Користувацький контент (UGC) став життєво важливою частиною цифрового маркетингу, пропонуючи автентичні, достовірні рекомендації від реальних користувачів, а не платних інфлюенсерів. На відміну від маркетингу інфлюенсерів, де автори отримують винагороду за просування, користувацький контент не оплачується і часто сприймається як такий, що заслуговує на більшу довіру. Він допомагає брендам заощаджувати на креативних витратах, водночас інформуючи споживачів про нові продукти. Однак користувацький контент створює значні юридичні та етичні проблеми, пов'язані з інтелектуальною власністю, наклепом та відповідальністю платформи…

Проблеми інтелектуальної власності:

Торгові марки: Користувацький контент зазвичай підпадає під "добросовісне використання" відповідно до Закону про торговельні марки (розділ 30), якщо він є некомерційним, наприклад, огляд продукту. Наприклад, інфлюенсер, який ділиться особистим досвідом використання засобу для вмивання обличчя, такого як Dot&Key, не порушує права на торговельну марку. Однак зловживання назвами брендів в оманливому або комерційному контексті може призвести до порушення.

Авторське право: Платформи різняться у своїй політиці. Instagram дозволяє користувацький контент з музикою, якщо він відповідає принципам "чесної торгівлі", тоді як YouTube вимагає чіткого дозволу на використання музики, захищеної авторським правом. Сам по собі користувацький контент захищений авторським правом, а його автори зберігають право власності, якщо тільки права не передані в явному вигляді.

Наклеп: Неправдиві заяви, що завдають шкоди бренду чи особі, можуть становити наклеп згідно зі статтею 356 Bharatiya Nyaya Sanhita від 2023 року, Кодекс Індії, що може призвести до штрафів, тюремного ув'язнення чи шкоди репутації. Важливо відрізняти суб'єктивні думки (наприклад, критичний огляд продукту) від фактичної неправди, хоча вірусний негативний контент може швидко підірвати довіру споживачів.

Платформи соціальних мереж користуються положеннями "безпечної гавані", передбаченими такими законами, як Закон про інформаційні технології Індії (Розділ 79) та DMCA США, що захищають їх від відповідальності за користувацький контент, якщо вони активно не змінюють або не видаляють контент, що порушує авторські права, після отримання відповідного повідомлення. Наприклад, система ідентифікації контенту YouTube та інструменти звітності Instagram дають змогу правовласникам позначати порушення, дозволяючи платформам уникати прямої відповідальності. Однак алгоритмічна модерація контенту, особливо за допомогою штучного інтелекту, може призвести до надмірної цензури або упередженого правозастосування, придушуючи законне вираження поглядів…

Регулювання користувацького контенту пов’язане з певними проблемами. Надто широкі закони можуть придушити політичну сатиру, мистецтво чи інакомислення, а розпливчасті терміни на кшталт "шкідливий" чи "недоречний" призводять до непослідовної модерації. Нові технології, такі як модерація за допомогою штучного інтелекту, несуть ризик алгоритмічної упередженості, що ще більше ускладнює баланс між захистом прав і збереженням свободи слова. Платформи повинні встановлювати чітку політику, яку можна оскаржити, уникати агресивного видалення контенту, що не порушує авторських прав (наприклад, пародій або критики), і вдосконалювати механізми вирішення спорів для справедливого розв’язання конфліктів.

Хоча користувацький контент сприяє інноваціям і залученню, він потребує тонкої правової бази, яка захищає інтелектуальну власність і конфіденційність, не пригнічуючи при цьому творчість. Співпраця між законодавцями, платформами та користувачами має вирішальне значення для оновлення правил для цифрового ландшафту, що розвивається. Творці повинні пам’ятати про межі інтелектуальної власності, ризики дифамації та правила платформ, щоб відповідально орієнтуватися в цій складній екосистемі» ***(Anavi Jain. Navigating the Legal Boundaries of User-Generated Content // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/06/navigating-the-legal-boundaries-of-user-generated-content/). 06.05.2025).***

***

«У сучасну цифрову епоху створення контенту перетворилося на динамічну і важливу для багатьох сферу діяльності, де автори вкладають значний час, зусилля і творчі здібності, щоб створити цінний контент для аудиторії. Однак без належного ліцензування авторських прав їхня робота може бути використана не за призначенням, що призведе до фінансових втрат і втрат упізнаваності. Саме тут авторське право набуває вирішального значення, захищаючи права авторів і гарантуючи, що вони отримають вигоду від своєї творчості…

В Індії авторське право регулюється Законом про авторське право 1957 року, який надає авторам і творцям виключні права на їхні оригінальні твори, включаючи літературні, драматичні, музичні та художні твори. Захист авторських прав відбувається автоматично; як тільки контент створений і опублікований, він захищається без необхідності формальної реєстрації. Це означає, що інші не можуть використовувати контент без дозволу.

У цифрову епоху автори стикаються з численними проблемами, в тому числі з несанкціонованим використанням їхніх творів, що може призвести до значних збитків. Ліцензування авторських прав є життєво важливим з кількох причин:

- Захищає інтелектуальну власність: Забезпечує юридичний захист оригінальної роботи автора.

- Генерує дохід та монетизацію: Дозволяє авторам отримувати прибуток від своєї роботи через ліцензування та інші стратегії монетизації.
- Зменшує правові конфлікти: Мінімізує ризик порушення прав та пов'язаних з цим юридичних суперечок.
- Підтримує визнання: Забезпечує належне визнання авторів за їхню роботу.
- Встановлює правила використання: Визначає, як можна використовувати, поширювати або змінювати вміст.

Автори можуть використовувати кілька методів для захисту своїх авторських прав:

- Повідомлення про авторські права: Інформує глядачів про те, що контент захищений і не може бути використаний без дозволу, що дозволяє подавати позови проти порушників.
- Водяні знаки на зображеннях і відео: Допомагає захистити візуальний контент, позначаючи його ідентифікатором автора.
- Повне розкриття інформації: Чітко окреслює умови, за яких глядачі можуть отримати доступ до контенту та використовувати його.

З розвитком створення контенту зростає і проблема порушення авторських прав, що може зашкодити репутації авторів. Розуміння та використання засобів правового захисту має важливе значення для правозастосування:

- Автоматизований захист: Авторське право виникає, як тільки твір створено і виражено в матеріальній формі.
- Реєстрація авторського права: Хоча реєстрація не є обов'язковою для захисту, вона надає конкретні докази права власності та посилює зусилля з правозастосування.
- Повідомлення про припинення та відмову: Офіційна вимога припинити діяльність, що порушує закон, з інформуванням порушника про порушення.
- Альтернативне вирішення спорів: Такі методи, як медіація, можуть вирішувати спори поза судом, пропонуючи економічно ефективне рішення.
- Цивільний захист: Подання позову до цивільного суду з метою усунення порушення, а також різні засоби правового захисту, доступні відповідно до Індійського закону про авторське право 1957 року.
- Кримінально-правові засоби: Переслідування порушення як кримінального злочину з покараннями, включаючи штрафи та тюремне ув'язнення, що, як правило, здійснюється державою.

Діджиталізація несе як можливості, так і загрози для захисту авторських прав:

- Піратство: незаконне розповсюдження матеріалів, захищених авторським правом, порушує права авторів.
- Розміщення посилань: Несанкціоновані посилання на контент можуть порушувати права власників веб-сайтів.

- Соціальні мережі: Хибні уявлення про відкрите використання контенту в соціальних мережах призводять до порушень.
- Штучний інтелект: Зростання кількості контенту, створеного штучним інтелектом, піднімає питання про право власності та авторські права.

Ліцензування авторських прав є необхідним для творців контенту для захисту, монетизації та управління своєю роботою. Впроваджуючи найкращі практики та дотримуючись законів про авторське право, автори можуть максимізувати вигоду від своєї оригінальної роботи та зменшити ризики порушення авторських прав» ***(Copyright Licensing for Bloggers and Content Creators // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/08/copyright-licensing-for-bloggers-and-content-creators/). 08.05.2025).***

***

«Патентоспроможність комп'ютерного програмного забезпечення відповідно до Індійського патентного закону є складною сферою, яка балансує між стимулюванням інновацій та доступом громадськості до технологій. Хоча програмне забезпечення лежить в основі сучасного життя - від смартфонів до фінансових систем - воно стикається з унікальними проблемами у забезпеченні патентного захисту через свою абстрактну природу. На відміну від авторських прав, які автоматично захищають вираження ідей (наприклад, вихідний код), патенти вимагають, щоб винаходи відповідали суворим критеріям: новизна, неочевидність та промислова придатність. Однак програмне забезпечення часто включає в себе абстрактні елементи, такі як алгоритми, математичні методи або бізнес-процеси, які, як правило, не підлягають патентуванню відповідно до світових стандартів…

Розділ 3(k) Індійського патентного закону 1970 року прямо забороняє патентування "математичних або бізнес-методів", "комп'ютерних програм як таких" та "алгоритмів". Ця заборона спрямована на запобігання монополіям на фундаментальні знання, гарантуючи, що основні інструменти, такі як математичні формули або стандартні бізнес-практики, залишатимуться у вільному доступі. Однак програмне забезпечення не є повністю непатентоспроможним. Ключовим моментом є демонстрація "технічного ефекту" або "технічного внеску" - тобто винахід повинен вирішувати конкретну технічну проблему або давати відчутний, не абстрактний результат. Наприклад, покращене стиснення даних, покращена обробка зображень, оптимізовані мережеві протоколи або нові системи управління, які підвищують ефективність обладнання, можуть бути патентоспроможними, якщо вони виходять за межі рутинної автоматизації або абстрактних концепцій…

Інтерпретація "комп'ютерної програми як такої" має вирішальне значення. Хоча автономний код або алгоритми не патентуються, програмне забезпечення з інноваційним технічним застосуванням - наприклад, інтеграція з апаратним забезпеченням для створення нових функцій або вирішення

реальних технічних проблем - може бути запатентоване. Наприклад, програмне рішення, яке переосмислює архітектуру комп'ютера або підвищує продуктивність машини за допомогою нетрадиційних методів, може відповідати пороговому рівню. І навпаки, винаходи, які просто автоматизують ручну роботу (наприклад, цифрову бухгалтерію) або використовують відомі математичні рівняння для фінансового аналізу, навряд чи будуть кваліфіковані…

Розділ 3(k) також забороняє патентування базових програмних рішень, яким бракує технічного прогресу, наприклад, відображення даних у нових візуальних форматах без базової інновації або перепакування існуючої інформації. Закон підкреслює, що технічні ефекти повинні бути суттєвими, а не просто додатковими. Це узгоджується з ширшими принципами, що запобігають "вічнозеленим", забезпечуючи видачу патентів лише на значущі інновації.

Для розробників програмного забезпечення навігація по Розділу 3(k) вимагає зосередження уваги на вирішенні технічних проблем і новітніх реалізаціях. Важливо продемонструвати, як програмне забезпечення досягає конкретних технічних переваг, таких як підвищення ефективності, посилення безпеки або покращення продуктивності системи. Юридичний супровід має вирішальне значення, оскільки патентні повірені можуть допомогти сформулювати формулу винаходу так, щоб уникнути винятків і водночас підкреслити технічний внесок винаходу…

Таким чином, хоча чистий програмний код і абстрактні методи виключені з-під патентного захисту відповідно до Розділу 3(k), програмне забезпечення, яке забезпечує відчутні технічні ефекти або вирішує конкретні промислові проблеми, залишається придатним для патентування. Щоб досягти успіху в індійській патентній системі, інноватори повинні наголошувати на технічній новизні та практичному застосуванні, гарантуючи, що їхня робота відповідає як законодавчим вимогам, так і ширшій меті сприяння технологічному прогресу» ***(Bhawna Kaur. Can We Patent Computer Software? Demystifying the Patent Law Maze // Intellect Bastion LLP, (https://www.intellectbastion.com/can-we-patent-computer-software/). 06.05.2025).***

***

«Індія оприлюднила нові керівні принципи, спрямовані на посилення процесу патентної експертизи винаходів, пов'язаних з комп'ютерними технологіями (CRI), сигналізуючи про свій намір стати світовим технологічним центром. Експерти вважають, що ці рекомендації спростять патентні процеси, одночасно вирішуючи складнощі, притаманні патентуванню програмного забезпечення та цифрових інновацій.

Проект керівних принципів, виданий Офісом Генерального контролера патентів, промислових зразків і торговельних марок (CGPDTM), спрямований на приведення системи патентування у відповідність до судових прецедентів і вимог технологій, що швидко розвиваються, таких як штучний інтелект,

квантові обчислення і блокчейн. Очікується, що ця ініціатива сприятиме інноваціям, надаючи чіткіші вказівки щодо того, що є патентоспроможним винаходом у цих швидкозростаючих галузях.

Однак проблеми залишаються, оскільки настанови не є юридично обов'язковими, що може призвести до непослідовного застосування їх патентними експертами. Незважаючи на ці перешкоди, керівні принципи є важливим кроком у вдосконаленні індійського підходу до патентування програмного забезпечення та цифрових інновацій відповідно до світових стандартів та найкращих практик» ***(India Sets New Course with Innovatory Patent Guidelines for CRIs // Devdiscourse (https://www.devdiscourse.com/article/technology/3424226-india-sets-new-course-with-innovatory-patent-guidelines-for-cris). 25.05.2025).***

***

«…Цифрова ера докорінно змінила те, як створюються, розповсюджуються та споживаються творчі роботи. Традиційні методи управління авторським правом намагаються встигати за швидкими змінами, спричиненими стрімінговими платформами, соціальними мережами та обміном цифровим контентом. В Індії авторсько-правові товариства, які керуються Законом про авторське право 1957 року, відіграють життєво важливу роль у забезпеченні того, щоб автори отримували справедливу компенсацію за комерційне використання своїх творів. Ці товариства, зокрема Індійське товариство виконавських прав (IPRS), Індійська асоціація прав співаків (ISRA) та Phonographic Performance Limited (PPL), уповноважені надавати ліцензії, збирати роялті та розподіляти прибутки серед правовласників. Однак вони стикаються зі значними проблемами в цифровому ландшафті, такими як фрагментовані моделі ліцензування, відсутність відстеження в режимі реального часу, затримки з розподілом роялті та недотримання вимог з боку цифрових платформ…

Яскравим прикладом таких викликів стало призупинення реєстрації IPRS у 2013 році через неналежне управління, яке згодом було вирішено після реформ та перереєстрації у 2017 році. Для вирішення цих проблем дедалі більшого значення набувають такі технологічні рішення, як блокчейн для незмінних записів прав, штучний інтелект для захисту прав та стандартизовані метадані. Блокчейн може уможливити відстеження роялті в режимі реального часу та смарт-контракти, штучний інтелект може автоматизувати виявлення та тегування метаданих, а стандартизовані метадані забезпечують послідовне розпізнавання творів на різних платформах і в різних країнах.

Незважаючи на ці технологічні досягнення, правова реформа в Індії також має вирішальне значення. Закон про авторське право 1957 року потребує оновлення, щоб визнати цифрові моделі ліцензування, накласти на платформи зобов'язання щодо прозорості, підтримати впровадження технологій та посилити механізми нагляду.

Щоб процвітати в цифрову епоху, авторсько-правові товариства повинні стати технологічними установами, що використовують автоматизацію, штучний інтелект і блокчейн. Створення спеціалізованих відділів ліцензування цифрового контенту покращить відстеження використання в Інтернеті та відносини з постачальниками цифрових послуг. Прозорість, своєчасна виплата роялті та відкрита комунікація сприятимуть зміцненню довіри з членами…

Уряд може сприяти цьому переходу, розробляючи політику підтримки, інвестуючи в цифрову інфраструктуру та пропонуючи навчання з питань цифрового ліцензування та міжнародних стандартів авторського права.

Насамкінець, з розвитком креативної економіки в Індії суспільство авторського права має розвиватися, щоб орієнтуватися в цифрових складнощах, захищаючи при цьому права та доходи авторів. Спільними зусиллями правова реформа, технологічні інновації та міжнародна співпраця забезпечать цим суспільствам ефективну підтримку авторів, зміцнення культурної економіки та справедливий доступ до глобального ринку цифрового контенту» ***(THE EVOLVING ROLE OF COPYRIGHT SOCIETIES IN INDIA: ADAPTING TO THE DIGITAL AGE // Intepat.com (https://www.intepat.com/blog/the-evolving-role-of-copyright-societies-in-india-adapting-to-the-digital-age/). 22.05.2025).***

***

Республіка Корея

«Згідно з останніми даними, протягом останніх п'яти років Chanel був найчастіше підробленим брендом, виявленим за допомогою онлайн-моніторингу в Кореї.

…кількість оголошень про підроблену продукцію, позначених в Інтернеті, щорічно зростала в середньому на 16 відсотків з 2020 по 2024 рік. Дані взяті зі звіту Корейського агентства із захисту інтелектуальної власності про роботу його команди дистанційного моніторингу.

Агентство відстежувало списки підробленої продукції на 17 онлайн-платформах, включаючи 12 відкритих ринків, два портали та три платформи соціальних мереж.

Було виявлено, що продавці використовували такі ключові слова, як «автентичний», «дзеркальний», «репліка на продаж» та «товар не від виробника» у списках товарів для просування підроблених товарів.

Кількість виявлених випадків становила 126 542 у 2020 році, 171 606 у 2021 році, 181 131 у 2022 році, 198 853 у 2023 році та 225 841 у 2024 році.

За брендами, Chanel очолив список зі 138 082 виявленими випадками. Louis Vuitton йдуть далі зі 101 621, Gucci з 92 505, Christian Dior з 46 621, Prada з 40 759, Nike з 38 329, Celine з 28 419, Balenciaga з 28 114 та Saint Laurent з 20 768.

За типом продукції найпоширенішими були сумки – 309 420 випадків. Далі йшов одяг – 234 894, потім взуття – 139 326, аксесуари – 67 848, гаманці –

47 682 та годинники – 41 624…» ***(In Korea's online counterfeit scene, Chanel bags the top spot // JoongAng Ilbo Co., Ltd. (https://koreajoongangdaily.joins.com/news/2025-05-02/national/socialAffairs/In-Koreas-online-counterfeit-scene-Chanel-bags-the-top-spot/2299121). 02.05.2025).***

***

«Комісія з добросовісної торгівлі Південної Кореї (FTC) виявила понад 1100 несправедливих положень у контрактах між 23 провідними постачальниками контенту (CP) для веб-мультфільмів та веб-романів, що свідчить про поширені практики, які підривають захист авторських прав авторів і дозволяють несанкціоноване використання похідних творів. Після детального аналізу контрактів таких компаній, як RIDI, Munpia, Millie's Library та Kidari Studio, FTC наказала вилучити або переглянути 141 пункт, пов'язаний з похідними правами, автоматичним продовженням контрактів та одностороннім розірванням. Серед поширених порушень - захоплення CP прав на створення похідних творів, таких як кіно- чи телеадаптації, які за корейським законодавством належать первинному автору, а також вимога повної передачі всіх авторських прав. Деякі компанії також включили положення, що дозволяють передавати права третім особам без згоди авторів, змушують авторів відшкодовувати збитки CP в усіх суперечках, обмежують моральні права авторів, заявляють про спільне авторство без внеску, автоматично продовжують контракти, якщо автори не попередили про це заздалегідь, продовжують використовувати твори після закінчення терміну дії контракту і дозволяють одностороннє розірвання контракту з нечітких причин. Репресії слідують за діями FTC у 2018 році, але стосуються й інших платформ і провайдерів, на які надходять скарги. FTC заявила, що ці заходи допоможуть відновити баланс в індустрії контенту і захистити права авторів, і пообіцяла продовжувати нагляд. Це рішення широко розглядається як важливий крок до більш справедливих стандартів на швидкозростаючому ринку цифрового контенту в Кореї…» ***(Korea's Antitrust Watchdog Cracks Down on Unfair Webtoon, Web Novel Contracts // Kobiz Media Co., Ltd. (http://koreabizwire.com/koreas-antitrust-watchdog-cracks-down-on-unfair-webtoon-web-novel-contracts). 20.05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Права на зображення є цінним активом для знаменитостей, але їх захист у відеоіграх та онлайн-просторі створює унікальні виклики. Оскільки у Великій Британії відсутнє спеціальне законодавство про права на зображення, знаменитості можуть покладатися на "клаптикову ковдру" правового захисту…

Видавання себе за знаменитостей, коли товари чи послуги видаються за схвалені знаменитостями, є ключовим способом. Це однаковою мірою стосується і метапростору. Торгові марки також забезпечують контроль, дозволяючи знаменитостям реєструвати своє ім'я, прізвисько або зображення свого образу. Забезпечення права власності на зареєстровані торговельні марки має вирішальне значення, про що свідчать минулі суперечки за участю Жозе Моурінью та Роджера Федерера.

Суперечки щодо прав на зображення з'явилися у відеоіграх, як, наприклад, у справах Златана Ібрагімовича та Гарета Бейла. Претензії EA Sports щодо договірних прав, заснованих на угодах з клубами, підкреслюють складність ситуації. Крім того, суперечки можуть виникати щодо ідентифікаційних ознак, таких як татуювання. Татуювання у відеоіграх були предметом неоднозначних рішень, а правова позиція ускладнюється, якщо татуювання було створено за участю інших осіб…

Крім того, закони про захист даних можуть забезпечити захист, оскільки персональні дані відповідно до Закону про захист даних 2018 року включають особисті ідентифікатори, такі як жести та схожість. Без згоди використання аватара знаменитості може бути незаконним.

Захист прав на зображення вимагає ретельного аналізу та належної обачності. Розуміння існуючих прав і забезпечення законного використання є надзвичайно важливим, особливо з огляду на потенційні фінансові та емоційні наслідки несанкціонованого використання. Щоб розібратися в цих складнощах, потрібна надійна юридична консультація…» ***(Melanie McGuirk, Emily Nousios and Halo Garrity. The protection of image rights in video games and the metaverse // Foot Anstey LLP (https://www.footanstey.com/our-insights/articles-news/the-protection-of-image-rights-in-video-games-and-the-metaverse/). 07.05.2025).***

***

«У сучасному гіперзв'язаному цифровому ландшафті соціальні мережі пропонують власникам торговельних марок безпрецедентну впізнаваність бренду, але водночас наражають їх на значні ризики, зокрема продаж підробок, імітацію та порушення прав на торговельну марку. "Скандал з кросівками Dua Lipa" 2023 року ілюструє ці небезпеки: фальсифікатори експлуатували імідж поп-зірки і продавали підроблені кросівки, створені в результаті співпраці, через оманливу рекламу в соціальних мережах, вводячи в оману шанувальників і завдаючи шкоди її бренду ще до того, як втрутилася її юридична команда. Такі інциденти підкреслюють нагальну потребу в проактивних стратегіях захисту торговельних марок, які поєднують правові гарантії, постійний моніторинг та швидке правозастосування…

Щоб зменшити ризики, власники торговельних марок повинні надавати пріоритет послідовності у брендингу, створюючи офіційні сторінки в соціальних мережах на різних платформах і використовуючи інструменти

моніторингу для виявлення підробок або неправомірного використання. Розробка чіткої політики захисту бренду з детальними інструкціями щодо представництва в Інтернеті, процедур повідомлення про порушення та стратегій правового захисту посилює захисні механізми. Реєстрація торговельних марок на ключових ринках та участь у програмах захисту брендів, орієнтованих на конкретні платформи, може прискорити видалення несанкціонованого контенту. Інформування споживачів за допомогою кампаній, які висвітлюють індикатори перевірки або хештеги, допомагає відрізнити законні комунікації від шахрайства…

Коли відбувається порушення, критично важливими є швидкі дії. Надсилання листів із вимогою припинити порушення, повідомлення платформ про порушення та подання судових позовів можуть зменшити подальшу шкоду. Однак захист вимагає постійної пильності: регулярний аудит активів бренду, структурований моніторинг на предмет неправомірного використання та адаптивні стратегії правозастосування мають важливе значення для підтримки доброчесності у швидкоплинній цифровій сфері. Справа Dua Lipa слугує суворим нагадуванням про те, що неправомірне використання бренду може швидко зростати в Інтернеті, що робить проактивні заходи - від захисту активів до навчання зацікавлених сторін - невід'ємним компонентом сучасної стратегії захисту торговельних марок. В епоху, коли шкода репутації поширюється з вірусною швидкістю, безпека бренду залежить від ретельності його захисних заходів…» ***(Chezanne Haigh. Digital Guardians: Protecting Your Brand in the Social Media Jungle // Kisch IP (https://www.kisch-ip.com/2025/05/digital-guardians-protecting-your-brand-in-the-social-media-jungle/). 21.05.2025).***

***

«Інфлюенсери в соціальних мережах мають значну владу в рекламі, значною мірою завдяки своїй здатності створювати унікальний, автентичний і візуально привабливий контент. Цей творчий продукт вважається їхньою інтелектуальною власністю, захищеною законом про авторське право. Авторське право автоматично поширюється на оригінальні твори після їх створення, триває протягом життя автора плюс 70 років і охоплює широкий спектр контенту - від фотографій і відео до підписів і хештегів. Воно надає авторам як економічні права (наприклад, на відтворення, розповсюдження, адаптацію), так і моральні (наприклад, на визнання, контроль за публічним розголошенням і цілісність твору)…

Щоб захистити свої авторські права, інфлюенсери повинні документувати свої оригінальні творіння і розглянути можливість додавання водяних знаків або брендингу до свого контенту. Їм також може знадобитися ліцензувати свої роботи брендам або компаніям, забезпечивши чіткі умови використання в будь-яких угодах. І навпаки, інфлюенсери повинні уникати порушення авторських прав інших, використовуючи лише той контент, який вони самі створили або на використання якого мають чіткий дозвіл. Це особливо важливо для музики, де

інфлюенсери повинні користуватися ліцензованими музичними бібліотеками, створювати власну музику, використовувати джерела, вільні від роялті, або отримувати прямий дозвіл від власників авторських прав…

Хоча існують певні винятки з авторського права, наприклад, для реакційних відео, новинних репортажів і пародій, впливові особи повинні бути обережними, щоб уникнути ненавмисного порушення авторських прав. Зрештою, розуміння та захист авторських прав є необхідною умовою для того, щоб впливові особи могли впевнено створювати контент, поважаючи при цьому права інтелектуальної власності інших…» ***(Amina Amin, Erin Thomson. Protect your content: A guide to copyright for influencers // Morton Fraser MacRoberts LLP (https://www.mfmac.com/insights/technology-media-telecoms/protect-your-content-a-guide-to-copyright-for-influencers/). 22.05.2025).***

***

«У січні Відомство інтелектуальної власності (IPO) Великої Британії запустило новий онлайн-інструмент під назвою One IPO Search, покликаний значно спростити для бізнесу, винахідників та громадськості процес доступу до патентної інформації Великої Британії. Ця платформа, яка замінила стару систему Ipsum, є ключовим компонентом більш широкої програми трансформації One IPO, спрямованої на створення більш інтуїтивно зрозумілого та доступного досвіду навігації у сфері інтелектуальної власності до її повного запуску у 2026 році. One IPO Search запроваджує такі зручні для користувача функції, як пошук за ключовими словами замість технічного жаргону, інструменти візуального аналізу даних для визначення ринкових тенденцій та простий обмін документами, які представлені через зрозумілий інтерфейс для заохочення більшого залучення користувачів. Цей запуск знаменує собою важливу віху в модернізації послуг у сфері інтелектуальної власності у Великій Британії, а майбутні оновлення включатимуть збережені пошукові запити, сповіщення, інструменти зі штучним інтелектом та інтегрований пошук за патентами, торговельними марками та промисловими зразками. Цей запуск знаменує собою важливу віху в модернізації послуг у сфері інтелектуальної власності у Великій Британії: планується, що майбутні оновлення включатимуть збережені пошукові запити, сповіщення, інструменти зі штучним інтелектом та інтегрований пошук за патентами, торговельними марками та промисловими зразками. Зробивши патентні дані більш доступними, IPO має на меті підтримати британський бізнес, допомагаючи йому приймати обґрунтовані рішення, уникати порушень та виявляти можливості, що в кінцевому підсумку сприятиме створенню більш інноваційного та конкурентного середовища у Великій Британії…» ***(The UK's online patent search tool and how it is boosting UK innovation // Open Access Government (https://www.openaccessgovernment.org/the-uks-online-patent-search-tool-and-how-it-is-boosting-uk-innovation/193153/). 23.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«Питання про те, чи можна патентувати відеоігри, часто неправильно розуміють, але однозначна відповідь - так, хоча і з важливими застереженнями. Хоча абстрактні ідеї, такі як правила гри (наприклад, механіка настільних, карткових ігор або навіть складні системи відеоігор) не можуть бути запатентовані згідно з чинним законодавством США, передові технології, що є невід'ємною частиною сучасних ігор, часто можуть претендувати на захист. Ось розбивка патентоспроможних сфер в індустрії відеоігор:

A. Ігрові рушії:

Складне програмне забезпечення та системи штучного інтелекту в ігрових рушіях є першочерговими кандидатами на отримання патентів. Приклади включають функції, керовані штучним інтелектом, такі як адаптивне регулювання складності, тренери з інвентарю, які пропонують зброю залежно від стилю гри, та автоматизовані системи для гравців-початківців. Інновації у великих мовних моделях (LLM), доповненій/віртуальній реальності (AR/VR), просторовому 3D-аудіо та стереоскопічному рендерингу, а також механізми безпеки для динамічних реальних середовищ у AR/VR також підпадають під цю категорію.

B. Внутрішні системи:

Мережева інфраструктура, що підтримує багатокористувацьку взаємодію, розповсюдження контенту, периферійні обчислення, зменшення затримок та інтеграцію соціальних мереж в іграх, може бути запатентована. Ці вдосконалення бекенду є критично важливими, оскільки ігри стають все більш взаємопов'язаними та складними.

C. Інструменти для розробки ігор:

Інструменти штучного інтелекту для генерації коду, графіки, фізичного моделювання та лицьової анімації патентоспроможні, так само як і технології захоплення руху (mocap) та методи рендерингу, що підвищують візуальний реалізм. Користувацьке програмне забезпечення, що використовується для компіляції ігор, також може бути патентоспроможним.

D. Апаратні інновації:

Нове ігрове обладнання - від передових графічних процесорів і тактильних контролерів до нових систем відображення та введення - патентоспроможне. Удосконалення консолей, пристосовані до вимог ігор нового покоління, також підпадають під цю категорію.

E. Управління даними:

Інновації, що підлягають патентуванню, включають системи на основі блокчейну для забезпечення цілісності даних, підтвердження права власності та нові структури баз даних, які покращують ефективність зберігання та пошуку даних.

F. Адаптація застарілих ігор:

Технології, що дозволяють старим іграм працювати на сучасних системах - наприклад, шари перекладу для сумісності або масштабування зображень для покращення візуальних ефектів - можуть бути запатентовані.

G. Функції доступності:

Інновації, покликані зробити ігри більш інклюзивними, такі як адаптивні елементи керування або спеціалізовані інтерфейси, також можуть бути захищені патентами.

Патенти мають вирішальне значення в багатомільярдній ігровій індустрії, пропонуючи компаніям конкурентну перевагу, захищаючи технологічні інвестиції. Вони не лише захищають інтелектуальну власність, але й приносять дохід завдяки ліцензуванню та стримують конкурентів. Хоча самі правила гри залишаються непатентоспроможними, передові технології, що рухають сучасні ігри - від штучного інтелекту до імерсивних середовищ - все частіше стають об'єктом патентних стратегій, гарантуючи творцям можливість захистити плоди своїх інновацій…» ***(John M. Rogitz. Can You Patent Video Games? Many Times, the Answer is Yes // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/12/can-you-patent-video-games-many-times-the-answer-is-yes/id=188771/). 13.05.2025).***

***

«…Інтелектуальна власність на програмне забезпечення стосується інноваційних та унікальних аспектів програмного забезпечення, які можуть бути юридично захищені від несанкціонованого використання або копіювання. Найбільш цінними та захищеними елементами часто є функціональні процеси, технічні рішення, візуальні інтерфейси та ідентифікатори бренду, які можуть бути захищені патентами та торговельними марками. З патентної точки зору, інтелектуальна власність на програмне забезпечення охоплює нові технічні процеси та методи, унікальні алгоритми, інноваційні системні архітектури, функціональні вдосконалення обчислювальної техніки та технічні реалізації, що підвищують ефективність або можливості. Ці патентоспроможні інновації є найбільш цінними активами ІВ в індустрії програмного забезпечення, оскільки вони захищають функціональні аспекти програмного забезпечення, а не лише конкретну реалізацію коду…

Щоб захистити ці цінні активи, компанії можуть використовувати три найкращі методи, які забезпечують найсильніший та найповніший захист інтелектуальної власності на програмне забезпечення. Перший метод - це патенти на корисність, які охоплюють технічні аспекти програмного забезпечення, включаючи унікальні функції та новаторські алгоритми. Щоб отримати патент на корисну модель, заявка повинна бути специфічною для обчислювальних процесів і ретельно викладати формулу винаходу. Заявка повинна детально описувати як процес, так і спосіб виконання з необхідними технологічними особливостями відповідно до кваліфікаційних стандартів.

Патенти на утиліти можуть забезпечити конкурентну перевагу, забороняючи іншим копіювати програмне забезпечення та надаючи можливості для отримання прибутку…

Другий метод - це патенти на промислові зразки, які захищають візуальні характеристики графічного інтерфейсу користувача (GUI), включаючи такі елементи, як піктограми та анімацію. Щоб отримати патентний захист, графічний інтерфейс повинен демонструвати оригінальність, новизну та неочевидність, а також чітко відрізнятися від відомого рівня техніки. Одна заявка на патент на промисловий зразок може охоплювати декілька варіантів промислового зразка, забезпечуючи охорону різних варіацій в межах однієї заявки. Наявність патенту на промисловий зразок забезпечує надійний правовий захист від спроб копіювання, спрямованих на відтворення відмітних візуальних ознак, які вирізняють програмне забезпечення з-поміж інших…

Третій спосіб - це торгові марки, які забезпечують правовий захист таких елементів, як логотипи, торгові марки та слогани, що слугують для диференціації бізнесу. Торгові марки можуть бути вічними, якщо їх постійно використовувати і належним чином поновлювати кожне десятиліття. Вони захищають унікальні аспекти програмного забезпечення, такі як назва та логотип, які відіграють важливу роль у створенні ідентичності бренду. Реєструючи торгові марки, компанії можуть отримати правові гарантії від потенційних порушень, водночас посилюючи ексклюзивність свого бренду…

На додаток до цих трьох основних методів, компанії також можуть використовувати інші додаткові стратегії захисту. Наприклад, захист авторських прав захищає унікальний спосіб вираження винаходу, включаючи такі елементи, як організація та послідовність вихідного коду. Угоди про нерозголошення (NDA) та системи управління ліцензуванням також можуть бути використані для захисту інтелектуальної власності на програмне забезпечення. NDA відіграють важливу роль у збереженні секретності та захисті конфіденційної інформації і конфіденційних даних всередині компаній. Системи управління ліцензуванням допомагають контролювати дотримання договорів про інтелектуальну власність та керувати різними моделями ліцензування…

Щоб забезпечити максимальний захист, компаніям слід поєднувати ці методи та бути в курсі останніх подій у сфері захисту інтелектуальної власності. Нещодавнє керівництво USPTO щодо патентоспроможності ШІ пропонує чіткіший шлях для отримання патентів у цій критично важливій галузі. Тісна співпраця з кваліфікованими патентними юристами та дотримання найкращих практик як на етапі розробки програмного забезпечення, так і під час його подальшої підтримки безпеки є важливими кроками в надійних стратегіях захисту ІВ. Таким чином, компанії-розробники програмного забезпечення можуть ефективно захистити свою роботу, сприяти створенню клімату, в якому вони можуть безпечно впроваджувати інновації та зберігати конкурентну перевагу на ринку, що стає дедалі більш конкурентним…» ***(Craige***

Thompson. Top 3 Proven Methods for Protecting Software Intellectual Property // Thompson Patent Law (https://thompsonpatentlaw.com/top-3-methods-protecting-software/). 15.05.2025).

***

Федеративна Республіка Нігерія

«**Нігерія активізувала свої зусилля у боротьбі з піратством в Інтернеті через партнерство з Всесвітньою організацією інтелектуальної власності (WIPO) з метою розробки стратегій та інструментів протидії зростаючій загрозі.** Як одна з чотирьох африканських країн, обраних для участі у флагманському проекті WIPO, Нігерія має на меті посилити боротьбу з піратством, підвищити обізнаність громадськості про цифрові права та усунути юридичні та технічні прогалини у захисті авторських прав. Ініціатива, підтримана WIPO та Нігерійською комісією з авторського права (NCC), була започаткована на стратегічній зустрічі в Абуджі, де Генеральний директор NCC д-р Джон Асейн наголосив на нагальній потребі у правових та технологічних рішеннях для захисту креативної економіки країни.

Асейн назвав проект критично важливим втручанням, підкресливши, що боротьба з піратством в Інтернеті вже не є необов'язковою, а необхідною для захисту нігерійських авторів. Він розповів про тривожні показники піратства в ключових галузях, серед яких найбільше постраждали телебачення (43,6%), видавнича справа (27,5%), кіно (12,9%), музика (7%) та програмне забезпечення (6,2%). Окрім фінансових втрат, піратство спустошує місцевих творців і часто пов'язане з фінансовими злочинами, шахрайством та загрозами національній безпеці…

Ініціатива отримала потужну підтримку з боку зацікавлених сторін галузі, зокрема Асоціації кінопродюсерів (AMP), президент якої, доктор Квін Блессінг Ебігісон, назвала її поворотним моментом для Ноллівуду. Вона зазначила, що цифрове піратство вже давно завдає шкоди індустрії, і привітала зусилля проекту з розбудови потенціалу. За підтримки продюсерів, правоохоронних органів, телекомунікаційних компаній та фахівців у сфері інтелектуальної власності, ця ініціатива знаменує собою важливий крок вперед у боротьбі Нігерії з цифровим піратством та забезпеченні довгострокової стійкості її креативних секторів» ***(Joseph Chibueze. Nigeria intensifies fight against online copyright piracy // GUARDIAN Newspapers (https://guardian.ng/business-services/nigeria-intensifies-fight-against-online-copyright-piracy/#google_vignette). 15.05.2025).***

***

«…Оскільки Інтернет речей (IoT) все більше покладається на стандартні бездротові технології, компанії, які запускають послуги IoT, повинні бути добре обізнані зі стандартними основними патентами (SEP). Хоча раніше міркування щодо SEP були зосереджені переважно на стільникових мережах, поширення Інтернету речей на такі сфери, як масовий зв'язок машинного типу (mMTC) та наднадійний зв'язок з низькою затримкою (URLLC) - ключові компоненти 5G - значно розширює потенціал для впливу SEP. Оператори Інтернету речей можуть несвідомо порушувати права власників SEP через історично обмежену увагу до SEP в рамках додатків Інтернету речей з малою затримкою, що потенційно може призвести до несподіваних юридичних проблем. Для зменшення цього ризику рекомендуються дві проактивні стратегії. По-перше, оператори повинні вести "справедливі, обґрунтовані та недискримінаційні" (FRAND) переговори з власниками SEP, дотримуючись "правила добросовісних переговорів", як це підкреслено в останніх рішеннях європейських судів. По-друге, і, можливо, більш стратегічно, впроваджувачі Інтернету речей повинні активно захищати свої патентні права, пов'язані з їхнім бізнесом, відповідними стандартами та технологіями, що їх супроводжують. Використання таких інструментів, як схеми формули винаходу в процесі патентного розгляду, може значно підвищити шанси на захист цих прав, що в кінцевому підсумку забезпечить більш стабільну і вигідну позицію в ландшафті IoT, що розвивається. Завчасний захист патентів вважається більш надійною стратегією, ніж реагування на попередження власника SEP на більш пізніх стадіях життєвого циклу бізнесу…» ***(Susumu Nishihara. Standard Essential Patents and IoT Businesses Using Wireless Technologies beyond the 5G Era // Shiga International Patent Office (https://shigapatent.com/en/topics/standard-essential-patents-and-iot-businesses-using-wireless-technologies-beyond-the-5g-era/). 05.2025).***

***

Інтелектуальна власність в епоху штучного інтелекту

«…Завдяки таким інструментам, як DALL·E 3, які тепер здатні створювати високоспецифічний, стилізований контент, дедалі більше художників та компаній стикаються з тим, що їхні естетичні підписи копіюються без компенсації, контролю чи згоди. Юристи вважають, що існуючі принципи авторського права застосовуються навіть до контенту, створеного штучним інтелектом.

Наприклад, візуально відмінний стиль Studio Ghibli може бути захищений фірмовим стилем, торговельною маркою та авторським правом, особливо щодо

його персонажів. Використання ШІ для створення зображень у стилі Studio Ghibli може порушувати ці права, особливо якщо асоціація зі студією є очевидною. Хоча добросовісне використання може бути захистом для користувачів ШІ, його застосування є складним, особливо коли системи ШІ, що лежать в основі, є монетизованими або коли результат просто імітує існуючий стиль. Судові позови, подібні до позову New York Times проти OpenAI, випробовують правові межі на міцність. Експерти радять авторам проактивно реєструвати авторські права та розробляти надійні стратегії захисту інтелектуальної власності, включаючи цифрові водяні знаки та системи ліцензування. Можливості швидкого тиражування та розповсюдження ШІ викликають занепокоєння щодо знецінення оригінальних творчих робіт та підриву цілісності брендів. У міру того, як розвивається правовий ландшафт, межа між вшануванням і порушенням авторських прав в епоху ШІ переосмислюється…» ***(Tor Constantino. The Studio Ghibli Dilemma – Copyright In The Age Of Generative AI // Forbes Media LLC (https://www.forbes.com/sites/torconstantino/2025/05/06/the-studio-ghibli-dilemma--copyright-in-the-age-of-generative-ai/). 06.05.2025).***

***

«…Штучний інтелект революціонізує музичну творчість: такі інструменти, як Suno, Udio та Jukebox від OpenAI, створюють цілі пісні, включаючи тексти, мелодії і навіть вокальні партії, схожі на людські, часто навчаючись на існуючій музиці. Це піднімає нагальні питання про оригінальність, авторство та права інтелектуальної власності: кому належать твори, створені ШІ, - користувачеві, розробнику чи самому ШІ? Коли ШІ без дозволу імітує стиль або голос артиста, він ризикує порушити права та розмити мистецьку ідентичність, але чинне законодавство відстає, залишаючи творців у юридичній та комерційній невизначеності. Музиканти розчаровані тим, що штучний інтелект швидко копіює їхні унікальні стилі, іноді навіть імітуючи їхні голоси, в той час як правова база намагається визначити межі між натхненням і порушенням прав. Глобальні розбіжності в законах про інтелектуальну власність ускладнюють проблему, оскільки творчість перетинає кордони швидше, ніж регулятори встигають адаптуватися до неї. Такі випадки, як позов Скарлетт Йоханссон проти OpenAI через несанкціоновану імітацію голосу, підкреслюють потребу в більш чітких правилах щодо конфіденційності та ідентичності в епоху ШІ. Тим часом здатність ШІ реміксувати, семплювати і створювати музику кидає виклик традиційним концепціям добросовісного використання, як це видно з дебатів щодо похідних творів і справи Blurred Lines. Поява платформ, керованих алгоритмами, ще більше ускладнює ситуацію, оскільки штучний інтелект не лише створює музику, а й формує суспільний смак, перебираючи на себе контроль над дистрибуцією та культурним впливом. Для митців ставки високі: без надійного захисту інтелектуальної власності їхні засоби до існування та творча автономія є

вразливими. Оскільки штучний інтелект розмиває межі між людським і машинним контентом, виникає нагальна потреба в оновлених, узгоджених на глобальному рівні нормах, які збалансовують інновації з етичними гарантіями, гарантуючи, що оригінальний людський внесок залишається цінним і захищеним у світі, який стає дедалі більш автоматизованим» (***ADV. MICHAL LUZZATTO. Intelligence, bits, and intellectual property: Music in the new era // Jpost Inc. (https://www.jpost.com/consumerism/article-851636). 04.05.2025).***

***

«…Стверджуючи, що така практика є порушенням авторських прав, великі видавництва вимагають посилення правового захисту та справедливої компенсації від компаній зі штучного інтелекту, які використовують захищені авторським правом книги та статті як навчальні дані без дозволу. Видавці вбачають у цьому значну, потенційно екзистенційну економічну загрозу, побоюючись, що контент, створений ШІ, безпосередньо конкуруватиме з творами, написаними людиною, і підірве їхні бізнес-моделі через втрату доходів від ліцензування, наражаючи сектор, який і без того працює на межі рентабельності, на ще більший ризик. У відповідь на це галузь вдається як до юридичних дій, подаючи позови проти розробників ШІ, так і до адвокації рішень, включно із законодавством, яке вимагатиме від ШІ-компаній отримувати та оплачувати ліцензії на використання творів, захищених авторським правом, у навчальних базах даних. Підкреслюючи, що вони прагнуть справедливої компенсації за використання їхньої інтелектуальної власності, а не перешкоджають інноваціям, видавці беруть участь у конфлікті, який відображає ширшу дискусію, що впливає на всі креативні індустрії, підкреслюючи невизначеність того, як чинне законодавство про авторське право і принципи "справедливого використання" застосовуються до ШІ, а результати поточних судових процесів і переговорів, ймовірно, створять критичні прецеденти, які збалансують захист авторів і технологічний прогрес…» ***(Angela Ruth. Publishers Seek Legal Safeguards Against Artificial Intelligence Use // Entrepreneur Media, LLC (https://www.entrepreneur.com/growth-strategies/publishers-seek-legal-safeguards-against-artificial/491412). 09.05.2025).***

***

«…Етика ШІ у творчих сферах є предметом гарячих дискусій, викликаних різким засудженням технології Хаяо Міядзакі, який назвав її "образою для життя". Дебати точаться навколо використання захищених авторським правом матеріалів для навчання моделей ШІ, а також потенціалу для порушення авторських прав і знецінення людської художньої творчості. Це було підкреслено нещодавнім вірусним використанням ШІ для імітації стилю анімації Studio Ghibli, що підняло питання про порушення авторських прав та експлуатацію бренду студії…

Технологічні гіганти лобіюють зміни до закону про авторське право, щоб дозволити моделям ШІ тренуватися на захищених авторським правом матеріалах, посилаючись на національну безпеку та потребу в інноваціях, і деякі країни вносять відповідні зміни до своїх законів. Однак критики стверджують, що це недобросовісне використання і повинно вимагати компенсації авторам. Вивчаються різні підходи, включно з новими правами на захист творчих робіт, таких як стиль аніме, та розвитком організацій з управління авторськими правами. Також ведуться дискусії щодо вдосконалення існуючих законів про інтелектуальну власність…

Існують різні погляди на те, чи є навчання ШІ порушенням авторських прав. Дехто стверджує, що навчання ШІ не прирівнюється до копіювання, тоді як інші, зокрема митці, категорично не погоджуються з цим. Рекламна індустрія стикається зі схожими проблемами: агентства намагаються вирішити правову невизначеність і наголошують на необхідності укладання чітких угод, щоб уникнути порушення авторських прав. Агенції працюють над створенням запобіжників і наданням пріоритету оригінальним і юридично обґрунтованим творчим роботам…

Напруженість полягає в тому, щоб сприяти інноваціям і не допускати експлуатації митців. Дехто підтримує добросовісне використання, але вважає, що вкрай важливо виплачувати компенсацію авторам, чия робота приносить користь моделям ШІ. Дехто вважає, що ставлення до процесів штучного інтелекту як до традиційних робочих процесів допоможе запобігти порушенню авторських прав. Зростає потреба в прозорих зобов'язаннях і чіткому визнанні відповідальності з боку постачальників ШІ, що сприятиме зміцненню довіри і поваги до прав авторів в умовах, що змінюються…» **(*Matthew Keegan. AI, copyright, and creativity: The fine line between innovation and exploitation // Haymarket Media Group Ltd.* (*https://www.campaignlive.com/article/ai-copyright-creativity-fine-line-innovation-exploitation/1916661*). 05.05.2025).**

***

«Стрімкий розвиток технологій штучного інтелекту (ШІ), зокрема генеративного ШІ, трансформує креативну індустрію, порушуючи складні питання про авторське право та його застосування до контенту, створеного ШІ. Нинішні дебати точаться навколо того, чи можуть AI-компанії використовувати захищені авторським правом твори для навчання своїх моделей без дозволу чи компенсації, і чи заслуговує контент, створений штучним інтелектом, на захист авторських прав…

Власники авторських прав, зокрема New York Times та Гільдія авторів, подали кілька судових позовів проти таких технологічних компаній, як OpenAI та Anthropic, стверджуючи, що використання ними захищених авторським правом творів для навчання ШІ-моделей є порушенням авторських прав. Однак технологічні компанії стверджують, що їхнє використання є справедливим,

оскільки необхідно створити новий продукт - генеративну модель ШІ, яка не конкурує з оригінальними творами…

Захист добросовісного використання, здається, має сильні аргументи, оскільки результати роботи моделей ШІ не конкурують з конкретними творами, які використовуються для їхнього навчання, і ринку оригінальних творів не завдається шкоди. Тим не менш, існує ймовірність того, що суди можуть вирішити, що моделі ШІ завдають шкоди ринку творів, захищених авторським правом, а отже, використання творів, захищених авторським правом, для навчання моделей ШІ не є добросовісним використанням…

У відповідь на ці виклики з'являються пропозиції щодо заходів прозорості, як-от вимога до ШІ-компаній розкривати інформацію про твори, захищені авторським правом, які використовуються для навчання їхніх моделей. Однак ці заходи можуть бути передчасними, оскільки захист добросовісного використання ще не був повністю протестований…

Більш нагальною проблемою є потреба у федеральному законі про право на публічність, який дасть авторам можливість контролювати результати роботи ШІ, що імітують їхній впізнаваний стиль, і отримувати за це компенсацію. Це особливо важливо, оскільки контент, створений штучним інтелектом, може завдати шкоди засобам до існування авторів, а чинне законодавство про авторське право не забезпечує належного захисту…

Управління з авторських прав зайняло позицію, що автори-люди не можуть вимагати захисту авторських прав на контент, який вони створюють за допомогою моделей ШІ, а це означає, що твори, створені ШІ, є суспільним надбанням. Це має значні наслідки для контент-компаній, оскільки вони втратять значний стимул використовувати AI для створення контенту.

Щоб вирішити цю проблему, дехто стверджує, що авторське право має ґрунтуватися на оригінальності твору, а не на методі його створення. Розумним компромісом може бути дозвіл на авторське право на твори, створені штучним інтелектом, якщо послідовність підказок демонструє достатній творчий потенціал людини…

Зрештою, справжнім викликом для контенту, створеного штучним інтелектом, є зміна ролі людської творчості у творчому процесі. У міру того, як технологія ШІ вдосконалюватиметься, вона, ймовірно, замінить деякі творчі завдання, а умови нових домовленостей між контент-компаніями та працівниками контенту потребуватимуть узгодження. Моделлю для таких майбутніх домовленостей може стати контракт, укладений між Гільдією письменників Америки та голлівудськими студіями, який передбачає значний контроль над умовами та винагородою для письменників, які працюють зі штучним інтелектом…

Вплив штучного інтелекту на творчість, ймовірно, буде значним, і це потребуватиме нових державних і приватних механізмів для нагляду за переходом і забезпечення справедливого розподілу переваг штучного інтелекту між зацікавленими сторонами. Політики повинні будуть розглянути

альтернативні рішення для подолання викликів, пов’язаних із контентом, створеним штучним інтелектом, і забезпечити адаптацію креативної індустрії до мінливого ландшафту» ***(Mark MacCarthy. Copyright alone cannot protect the future of creative work // The Brookings Institution (https://www.brookings.edu/articles/copyright-alone-cannot-protect-the-future-of-creative-work/). 01.05.2025).***

***

«Технології штучного інтелекту стрімко розвиваються відтоді, як перше дослідження Outlook Research підкреслило прагнення фахівців у сфері інтелектуальної власності до спеціалізованих рішень зі штучного інтелекту. У новому звіті "Шляхи до продуктивності: ШІ в ІВ" було опитано понад 500 фахівців у сфері ІВ з усього світу, щоб оцінити поточний стан впровадження ШІ та його вплив…

Дослідження виявило широкий ентузіазм щодо ШІ в секторі ІВ: 77% організацій висловили захоплення і лише 5% - небажання впроваджувати ШІ. Значні 76% вважають, що впровадження ШІ надає конкурентні переваги, а 65% бачать, що він руйнує традиційні моделі надання послуг у сфері ІВ, впливаючи на вибір постачальників конкретних послуг у 73% випадків. Крім того, 64% очікують, що штучний інтелект назавжди змінить роль фахівців у сфері ІВ, причому 58% активно використовують рішення зі штучного інтелекту, а 46% застосовують їх щодня, повідомляючи про позитивний вплив на свою роботу. Серед фахівців у сфері торговельних марок ШІ переважно використовується для пошуку (91%), годинникових сервісів (53%) та управління реагуванням на дії відомств (51%)…

Основними чинниками впровадження ШІ є економія часу та коштів (77%), визнання ШІ як неминучого прогресу (45%), пошук нових можливостей підвищення ефективності (42%) і цікавість до якості та переваг (39%). Користувачі загалом задоволені результатами роботи штучного інтелекту, відзначаючи "вищу якість, ніж очікувалося" при перекладі патентів (42%), управлінні документообігом (34%) і створенні досьє/перевірці даних ІВ (32,5%). Для пошуку торговельних марок (41%), годинників (41%), опрацювання заперечень (40%) і створення брендів/торговельних марок (40%) ШІ забезпечує "придатний для роботи перший проект". Важливо, що 45% респондентів оцінюють економію часу як мінімум у 25%, а 33% повідомляють про аналогічну економію бюджету…

Фахівці у сфері ІВ високо цінують такі функції штучного інтелекту, як узагальнення (65%), пошук природною мовою (59%), переклад (55%), чат-боти/питання-відповіді (42%), пошук зображень (40%) та автоматизація завдань (34%). Конфіденційність і безпека мають першорядне значення: 53% віддають перевагу безпечним пропозиціям програмного забезпечення як послуги (SaaS), а 24% передбачають геолокацію даних і обробки в межах своєї країни. Більшість віддає перевагу моделям ШІ, навченим на внутрішніх даних (чи то

специфічним моделям ІВ, чи то універсальним моделям, таким як ChatGPT4), а не тим, що використовують публічні дані…

Що стосується ширших технологій управління ІВ, то стратегічного значення набувають аналітика на основі даних (52%), інтегроване програмне забезпечення та послуги (50%), а також пов'язана з нею аналітика та правозастосовна діяльність (35%). Фахівці найбільше прагнуть покращити аналітику портфоліо для прийняття рішень, прогнозування бюджету та відстеження успіхів і витрат. Підсумовуючи, можна сказати, що штучний інтелект досягнув критичного рівня впровадження в секторі ІВ завдяки потенціалу ефективності та економії коштів, і все частіше розглядається як трансформаційна сила, з сильним акцентом на безпечні та якісні рішення» ***(Pathways to Productivity: What our 2025 Industry Outlook Research Reveals About AI in IP // Questel (https://www.questel.com/resourcehub/pathways-to-productivity-what-our-2025-industry-outlook-research-reveals-about-ai-in-ip/). 13.05.2025).***

***

«…Якщо ви використовували штучний інтелект (ШІ) для розробки нового винаходу, ви можете задатися питанням, чи потрібно розкривати це при подачі заявки на патент. Основна порада - поінформувати про це свого патентного повіреного, оскільки ця вимога залежить від того, як саме ШІ задіяний у вашому винаході. Патенти надають ексклюзивні права на строк до 20 років в обмін на публічне розкриття того, як працює винахід, тобто виконання юридичної "вимоги про розкриття", яка гарантує, що інші можуть відтворити і використовувати винахід. Якщо ШІ є невід'ємною частиною винаходу - наприклад, сам винахід, необхідний для його функціонування або найкращий спосіб його створення чи використання - ви повинні розкрити інформацію про використання ШІ у своїй патентній заявці. Однак, якщо ШІ лише допоміг генерувати ідеї або аналізувати дані, а кінцевий винахід не покладається на ШІ у своїй роботі, розкриття інформації, як правило, не вимагається, хоча ви можете згадати про це за власним бажанням…

На практиці багато компаній обережно ставляться до розкриття інформації про участь ШІ в патентах через правову невизначеність, особливо щодо того, чи може ШІ бути визнаний винахідником. Однак деякі компанії, особливо у фармацевтичній галузі, відкрито визнають роль ШІ у своїх патентах, тоді як інші згадують про нього лише у зовнішніх комунікаціях. Зрештою, рішення залежить від забезпечення достатнього розкриття, щоб інші могли зрозуміти і використовувати винахід, і ваш патентний повірений може підказати вам, як підійти до цього питання, виходячи з вашої конкретної ситуації. Якщо ШІ необхідний для роботи вашого винаходу, він повинен бути включений до розкриття; якщо ні, ви можете діяти на свій розсуд, але повинні повністю інформувати свого патентного повіреного…» ***(Should You Tell the Patent Office You Used AI? It Depends // IP Solved***

(https://ipsolved.com/news/posts/should-you-tell-the-patent-office-you-used-ai-it-depends/). 16.05.2025).

***

«…Агентний ШІ являє собою значний стрибок у порівнянні з традиційним ШІ, оскільки він має здатність встановлювати власні цілі, приймати незалежні рішення та адаптуватися до мінливого середовища. Ця автономія ґрунтується на структурі, що включає сприйняття (прийом даних), пізнання (обробку та прийняття рішень) і дію (виконання). Ця самокерована здатність створює як можливості, так і виклики для патентного захисту…

Хоча патентування ШІ є складним процесом, його можна досягти, зосередившись на конкретних технічних реалізаціях, таких як нові механізми навчання, унікальні процеси прийняття рішень та адаптивні системи управління. Сильна патентна заявка повинна чітко визначати технічну проблему, містити детальний покроковий процес і підкреслювати те, що робить підхід ШІ унікальним і кращим за існуючі моделі. Візуальні засоби, такі як блок-схеми, також можуть посилити формулу винаходу…

Однак існують ключові юридичні перешкоди. Патенти на ШІ часто відхиляють як "абстрактні ідеї", що вимагає демонстрації реального технічного вдосконалення. Питання винахідництва (хто є винахідником, коли ШІ щось створює?) і еволюціонуючий характер технології ШІ також створюють проблеми. Крім того, світові патентні закони різняться, що вимагає стратегічного підходу до подачі заявок у різних юрисдикціях…

Щоб подолати ці перешкоди, компанії можуть використовувати такі стратегії, як подача патентів на продовження для покриття майбутніх інновацій, створення ширших формул, які підкреслюють технічні деталі, а не лише результати, а також використання захисних патентів для блокування конкурентів. Поєднання патентів з комерційною таємницею може додатково захистити власні аспекти ШІ…

Зрештою, чітко визначена патентна стратегія, яка підкреслює технічну унікальність та адаптується до мінливого ландшафту ШІ, має вирішальне значення для забезпечення конкурентної переваги. Правова система все ще не встигає за цим стрімким розвитком, тому проактивне і стратегічне патентування є ключем до захисту інновацій в епоху агентного ШІ…» ***(Bao Tran.Patenting Agentic AI: A Deep Dive // PatentPC (https://patentpc.com/blog/patenting-agentic-ai-a-deep-dive). 08.05.2025).***

***

«Конвергенція штучного інтелекту (ШІ) та права інтелектуальної власності (ІВ) являє собою складний ландшафт, прикладом якого є сценарій, коли світовий бренд моди використовує ШІ для виявлення конфліктів торговельних марок у новому логотипі. Хоча інструменти на

основі штучного інтелекту спрощують такі трудомісткі завдання, як пошук торговельних марок, складання патентних заявок і виявлення порушень, дозволяючи швидше й ефективніше аналізувати величезні бази даних, така інтеграція приносить як переваги, так і етичні виклики…

ШІ пропонує значні переваги, такі як прискорення пошуку на основі відомого рівня техніки та оцінка схожості. Однак його залежність від даних викликає занепокоєння щодо точності, потенційних упереджень і ризику отримання хибнопозитивних результатів, що може призвести до серйозних юридичних і фінансових наслідків. Юристи у сфері інтелектуальної власності відіграють вирішальну роль у перевірці висновків, отриманих за допомогою штучного інтелекту, гарантуючи, що людський досвід залишається центральним елементом правового аналізу…

Крім того, конфіденційність і безпека мають першорядне значення. Інструменти ШІ обробляють конфіденційну інформацію клієнтів, що вимагає суворих заходів кібербезпеки. Регуляторне середовище, що оточує ШІ в ІВ, також розвивається, з невизначеністю щодо права власності на створені ШІ твори, патентоспроможності винаходів, створених ШІ, та ролі ШІ в судових процесах…

Щоб орієнтуватися в цьому складному середовищі, юристи у сфері інтелектуальної власності повинні застосовувати збалансований підхід. Це передбачає безперервну освіту, використання штучного інтелекту як системи підтримки прийняття рішень, розробку політики використання штучного інтелекту на рівні всієї фірми, а також надання пріоритетів точності, конфіденційності та обґрунтованої правової аргументації. Активно адаптуючи та дотримуючись цих принципів, фахівці у сфері ІВ можуть скористатися перевагами штучного інтелекту, забезпечуючи при цьому етичну практику та професійну доброчесність у цій сфері, що постійно розвивається» ***(Chezanne Haigh. AI in IP law practice: The good, the bias and the (potentially) unethical // Bizcommunity (https://www.bizcommunity.com/article/ai-in-ip-law-practice-the-good-the-bias-and-the-potentially-unethical-140356a). 22.05.2025).***

***

«…Інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у право інтелектуальної власності (ІВ) створює як трансформаційні можливості, так і складні виклики. Уявімо, що світовий бренд одягу використовує інструменти для захисту торговельних марок на основі штучного інтелекту для сканування мільйонів логотипів за лічені секунди, виявляючи потенційні конфлікти з дизайном невеликого художника. Цей сценарій підкреслює неоднозначність визначення порушення, коли ШІ виявляє схожість, яку людина може не помітити, висвітлюючи етичні та правові дилеми на перетині ШІ та ІВ. Хоча штучний інтелект спрощує трудомісткі завдання - прискорює патентний пошук, складання заявок, прогнозує успіх реєстрації та виявляє порушення авторських прав - його ефективність залежить від якості та неупередженості його наборів

даних. Юристи повинні критично перевіряти результати роботи штучного інтелекту, щоб уникнути таких ризиків, як помилкові спрацьовування або застарілі упередження, закладені в історичних даних, які можуть призвести до помилкових юридичних рішень або фінансових наслідків…

Етичні проблеми поширюються і на конфіденційність, оскільки інструменти ШІ обробляють конфіденційні дані, такі як комерційна таємниця, що вимагає надійної кібербезпеки та дотримання законів про захист даних. Невизначеність у нормативно-правовому регулюванні ще більше ускладнює ситуацію, оскільки досі не вирішені питання про право власності на роботи, створені штучним інтелектом, патентоспроможність винаходів AI та роль штучного інтелекту в судових процесах. Хоча деякі юрисдикції визнають ШІ творчим інструментом, вони відмовляють йому в статусі винахідника або автора, залишаючи права інтелектуальної власності на невизначеній території. Щоб орієнтуватися в цьому мінливому ландшафті, фахівці у сфері ІВ повинні балансувати між ефективністю ШІ та людським наглядом. Безперервна освіта щодо можливостей та обмежень штучного інтелекту в поєднанні з політикою, яка надає пріоритет людському судженню та етичній підзвітності, є вкрай важливою. Сприймаючи ШІ як інструмент підтримки прийняття рішень, а не як заміну експертних знань, юристи можуть використовувати його потенціал, дотримуючись при цьому принципів точності, конфіденційності та правової доброчесності. Проактивна адаптація та стратегічна пильність стануть ключем до процвітання в цій динамічній сфері…» ***(Chezanne Haigh. The AI Crossroads: Navigating the Ethical and Legal Maze of IP // Kisch IP (https://www.kisch-ip.com/2025/05/the-ai-crossroads-navigating-the-ethical-and-legal-maze-of-ip/). 21.05.2025).***

***

«…Поява DeepSeek, нової моделі ШІ, розробленої в Китаї, знаменує собою значний зсув у світовому ландшафті генеративного ШІ, де раніше домінували американські компанії, такі як OpenAI і ChatGPT. Модель R1 від DeepSeek, що вирізняється ефективним використанням ресурсів, відкритим кодом і вільним доступом, привернула значну увагу та відновила регуляторні дискусії навколо інтелектуальної власності, захисту даних і технологічної безпеки. Аналіз ключових відмінностей між DeepSeek і ChatGPT з точки зору промислової та інтелектуальної власності виявляє важливі наслідки для зацікавлених сторін…

Технологічно DeepSeek використовує архітектуру Mixture-of-Experts (MoE), вибірково активуючи параметри для підвищення ефективності, на відміну від традиційної трансформаторної моделі ChatGPT. Ця інновація може вплинути на майбутні патентоспроможні розробки в галузі ШІ. Відкритий характер DeepSeek, сприяючи адаптивності, піднімає складні питання щодо управління правами інтелектуальної власності та міжнародного ліцензування,

на відміну від безкоштовної моделі ChatGPT, яка пропонує більший контроль і полегшує дотримання нормативних вимог…

Конфіденційність і безпека даних також є критично важливими відмінностями. У той час як OpenAI заявляє про відповідність GDPR для ChatGPT, зберігання даних DeepSeek у Китаї створює потенційні обмеження для суворо регульованих секторів. Обидві моделі можуть генерувати неточну інформацію ("галюцинації"), але DeepSeek демонструє шаблони цензури, які можуть вплинути на надійність. З точки зору продуктивності, DeepSeek перевершує в математичних і програмних завданнях, тоді як ChatGPT блищить у створенні креативного контенту…

Зростання DeepSeek створює нові виклики для захисту нематеріальних активів, особливо з огляду на його відкритий характер і правові ризики, пов'язані з обробкою даних в іноземних юрисдикціях. Хоча ChatGPT забезпечує більшу правову визначеність і відповідність нормативним вимогам, проривні інновації DeepSeek підкреслюють необхідність постійного перегляду стратегій захисту і використання інновацій. Зрештою, ретельна оцінка регуляторних ризиків, ризиків, пов'язаних з конфіденційністю та інтелектуальною власністю, є дуже важливою, а ChatGPT наразі є більш безпечним варіантом для організацій, які керують активами високої вартості або працюють у регульованому середовищі…» ***(Miguel Fariña. ChatGPT vs DeepSeek: Tech comparison and challenges in industrial and intellectual property // Herrero & Asociados (https://hyaip.com/en/chatgpt-vs-deepseek-tech-comparison-intellectual-property/). 08.05.2025).***

***

«…В епоху генеративного ШІ авторське право стало центральним і спірним питанням, яке зачіпає всіх - від великих технологічних компаній до окремих авторів. Конфлікт виникає через те, що моделі ШІ потребують для навчання величезної кількості високоякісного контенту, створеного людиною, що призвело до широкого занепокоєння і понад 30 судових позовів, в яких стверджується, що твори, захищені авторським правом, були використані без дозволу або компенсації. У таких гучних справах, як The New York Times проти OpenAI, стверджується, що системи штучного інтелекту дослівно відтворюють захищений матеріал…

На свій захист технологічні компанії посилаються на виняток "добросовісного використання" - правову доктрину, яка дозволяє обмежене використання матеріалів, захищених авторським правом, без дозволу власника. Вони стверджують, що це життєво важливо для інновацій, тоді як автори стверджують, що це спроба безкоштовного використання їхніх творів. З іншого боку, питання полягає в тому, чи може робота, створена штучним інтелектом або з його допомогою, бути захищена авторським правом. Згідно з даними Бюро з авторських прав США, контент, повністю створений штучним інтелектом, не підлягає охороні авторським правом. Однак робота, яка була

суттєво відредагована або змінена людиною за допомогою інструментів ШІ, може бути захищена авторським правом за умови розкриття інформації про використання ШІ…

Зрештою, це зіткнення змушує поставити фундаментальне питання про мету права інтелектуальної власності: чи існує воно насамперед для того, щоб винагороджувати і захищати людську творчість, чи для того, щоб слугувати економічною політикою, яка заохочує промислові інновації. Вирішення цих правових баталій створить важливий прецедент для майбутнього як креативних індустрій, так і розвитку штучного інтелекту…» ***(Katelyn Chedraoui. We're All Copyright Owners. Why You Need to Care About AI and Copyright // Ziff Davis company (https://www.cnet.com/tech/services-and-software/were-all-copyright-owners-why-you-need-to-care-about-ai-and-copyright/). 19.05.2025).***

***

«Штучний інтелект (ШІ) глибоко трансформує юридичну галузь, особливо в патентній практиці, створюючи як значні можливості, так і виклики. Успішна інтеграція ШІ в юридичні фірми залежить від синергії між передовими інструментами, кваліфікованими фахівцями та рішучим керівництвом. Наразі штучний інтелект функціонує як допоміжна технологія, допомагаючи юристам оптимізувати трудомісткі завдання, такі як перевірка документів, узагальнення та підготовка проектів, тим самим дозволяючи командам ефективно вирішувати більш складні справи у швидкозмінному середовищі інтелектуальної власності (ІВ)…

Для лідерів у сфері патентного права, яка є технологічно інтенсивною галуззю, стратегічне передбачення та проактивне лідерство мають вирішальне значення для ефективного управління цією трансформацією. Ці лідери повинні розробити бачення, яке виходить за рамки базових застосувань ШІ, гарантуючи, що їхня практика залишатиметься актуальною та успішною. Клієнти в патентному секторі, який часто перебуває в авангарді технологічних інновацій, очікують від своїх юридичних радників не лише розуміння потенціалу штучного інтелекту, а й використання інструментів штучного інтелекту для покращення якості надання послуг та стратегічного розуміння. Ці очікування вимагають від керівників патентних практик впроваджувати та інтегрувати технології у спосіб, що відображає інноваційний дух їхніх клієнтів, надаючи перевагу практичному застосуванню, а не простому розумінню.

Оцінюючи сферу штучного інтелекту, необхідно ретельно вивчити ринок інструментів штучного інтелекту, що стрімко розвивається і має відношення до юридичної практики. У патентному праві штучний інтелект може застосовуватися для вирішення різних завдань, зокрема для складного пошуку попереднього рівня техніки, створення проектів, аналізу портфоліо та визначення тенденцій у судовому переслідуванні. Керівники повинні критично оцінити, які технології штучного інтелекту надають реальні переваги в їхніх конкретних технічних сферах, робочих процесах і цілях обслуговування

клієнтів. Забезпечення надійної безпеки даних і конфіденційності клієнтів має першорядне значення при впровадженні інструментів штучного інтелекту. Керівники повинні ретельно вивчити заходи безпеки постачальників, практики обробки даних і сертифікати відповідності, а також забезпечити безперешкодну інтеграцію з існуючою технологічною інфраструктурою фірми та робочими процесами юристів.

Важливе значення має сувора система мінімізації ризиків, пріоритетом якої є безпека платформи та цілісність клієнтських даних. Фірми повинні оцінювати інструменти штучного інтелекту, щоб переконатися, що вони навчені відповідним і надійним правовим прецедентам для мінімізації неточностей, а також гарантувати, що ці інструменти не використовують дані фірми для навчання. Крім того, необхідне чітке економічне обґрунтування, яке вирішує конкретні практичні завдання або створює стратегічну цінність.

Для успішного впровадження штучного інтелекту життєво важливим є створення команди, яка мислить категоріями майбутнього, за допомогою всебічного навчання. Виявлення та підтримка внутрішніх "чемпіонів" зі штучного інтелекту може прискорити впровадження, сприяти взаємному навчанню та генерувати ентузіазм щодо нових методів роботи. Безперервне навчання та цілеспрямоване підвищення кваліфікації мають важливе значення для адаптації до робочих процесів під впливом штучного інтелекту та еволюції очікувань клієнтів. Надання комплексних навчальних ресурсів, створення системи управління для відповідального використання штучного інтелекту та стратегічне керівництво з боку керівництва є ключовими компонентами цього процесу. Такі заходи, як загальнофірмові виїзні семінари, присвячені навчанню та стратегії використання штучного інтелекту, можуть сприяти інтенсивному навчанню та згуртованості команди…» (***Brett Krueger. A patent practice leader's guide to the AI revolution // Reuters (https://www.reuters.com/legal/legalindustry/patent-practice-leaders-guide-ai-revolution-2025-05-20/). 20.05.2025).***

***

Австралійський Союз

«…Нове дослідження "Ставлення австралійських авторів до генеративного ШІ" виявило значну стурбованість австралійських авторів та ілюстраторів щодо використання їхніх творів для навчання систем штучного інтелекту. Проведене наприкінці 2024 року опитування понад 400 членів Австралійського товариства авторів показало, що переважна більшість (79%) не дозволила б використовувати свої роботи для навчання ШІ, навіть за умови компенсації. Стільки ж, 77%, виступили проти використання їхніх майбутніх робіт. Хоча деякі з них були готові платити, причому половина з них очікувала щонайменше 1000 австралійських доларів за роботу, переважали настрої рішучої відмови, що охоплювали як відомих авторів, так і авторів-

початківців. Така широка опозиція є серйозною перешкодою для укладення потенційних ліцензійних угод між видавцями та фірмами, що займаються розробкою ШІ, і свідчить про те, що стандартні пункти контрактів або моделі за згодою навряд чи можуть запропонувати життєздатне або етично обґрунтоване рішення. Занепокоєння авторів виходять за рамки фінансової компенсації, зосереджуючись на питаннях згоди, довіри та майбутнього їхньої професії…» ***(Paul Crosby, Jordi McKenzie. New research reveals Australian authors say no to AI using their work – even if money is on the table // The Conversation Media Group Ltd (https://theconversation.com/new-research-reveals-australian-authors-say-no-to-ai-using-their-work-even-if-money-is-on-the-table-257243). 23.05.2025).***

***

Європейський Союз

«…Європейські актори озвучення, або художники синхронізації, ведуть активну боротьбу проти використання штучного інтелекту в кіно і на телебаченні, побоюючись, що технологія клонування голосу ШІ, яка часто навчається на їхніх голосах незаконно і без їхньої згоди, становить пряму загрозу для їхньої професії. Незважаючи на те, що мистецтво дубляжу прагне до невидимості, митці по всьому континенту вживають заходів за допомогою вірусних відеороликів, масштабних петицій, а також, особливо в Італії та Іспанії, успішно ведуть переговори щодо колективних угод, які включають конкретні пункти про ШІ, щоб запобігти несанкціонованому використанню голосу та забезпечити компенсацію. Ця протидія вже призвела до скасування або розвороту деяких проєктів із дубляжу за допомогою штучного інтелекту. У той час як цей низовий опір зростає, деякі європейські виробничі компанії одночасно запускають ініціативи, орієнтовані на ШІ, вбачаючи в цій технології потенційні вигоди, а німецькі профспілки, зокрема, домовилися з виробниками про запобіжні заходи, щоб уникнути страйку. Однак, незважаючи на те, що Європейський Союз ухвалив історичний Закон про штучний інтелект для регулювання технології та захисту авторських прав, творчі та промислові організації попереджають, що його ефективність знаходиться під загрозою через потенційну лазівку для "інтелектуального аналізу текстів і даних" і, що більш актуально, через проект Кодексу практики для імплементації цього закону. Критики, в тому числі групи виробників, стверджують, що цей проект кодексу встановлює занадто низьку планку прозорості (потенційно вимагаючи розкриття лише 5-10% джерел навчання), використовує розпливчасту термінологію і створює правову невизначеність, яка підриває авторське право, створюючи "системний ризик", оскільки потенційно дозволяє навчати моделі ШІ на величезній кількості вилученого захищеного контенту, залишаючи авторів не в змозі виявити або захистити свої права…» **(*Scott Roxborough. How Europe's Film and TV Dubbers Are Leading the Fight Against AI // The Hollywood Reporter, LLC.***

(*https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/europe-film-tv-dubbers-ai-1236212015/*). 11.05.2025).

***

«Freepik представляє «F Lite» – нову модель перетворення тексту на зображення, навчену виключно на матеріалах, захищених авторським правом, позиціонуючи себе як юридично безпечну дослідницьку альтернативу суперечливим генераторам, таким як Midjourney.

Найновіша генеративна модель штучного інтелекту компанії, F Lite, може похвалитися близько 10 мільярдами параметрів і була навчена виключно на комерційно ліцензованих зображеннях з власної колекції Freepik. За даними Freepik, це робить F Lite першою загальнодоступною моделлю такого масштабу, яка повністю покладається на контент, «безпечний для роботи».

F Lite було розроблено у партнерстві зі стартапом штучного інтелекту Fal.ai…

F Lite доступний з відкритим вихідним кодом на GitHub, орієнтований на розробників, зацікавлених у юридично безпечній основі; для використання моделі потрібен графічний процесор з щонайменше 24 ГБ відеопам'яті» **(*Maximilian Schreiner. F Lite is an open AI image model built for copyright safety // DEEP CONTENT (https://the-decoder.com/f-lite-is-an-open-ai-image-model-built-for-copyright-safety/). 04.05.2025).***

***

«Португалія відіграє провідну роль у захисті прав митців в умовах стрімкого розвитку штучного інтелекту, піднявши питання захисту авторських прав і прозорості ШІ на засіданні Ради міністрів культури Європейського Союзу, яке відбудеться 13 травня в Брюсселі. У зв'язку з тим, що незабаром набуде чинності Європейський регламент щодо ШІ (EU 2024/1689), португальський уряд вважає, що час має вирішальне значення для забезпечення належних гарантій. Їхнє головне занепокоєння викликає те, що моделі ШІ загального призначення навчаються з використанням захищеного авторським правом контенту без належного дозволу або компенсації авторам. Державний секретар з питань культури Альберто Сантуш, який представлятиме Португалію на зустрічі, вже почав збирати підтримку по всій Європі і надіслав відкритого листа до Європейської комісії з проханням внести зміни до Кодексу практики ШІ. Пропозиція Португалії ґрунтується на трьох ключових принципах: вимагати чіткого дозволу від правовласників перед використанням захищеного контенту для навчання ШІ, встановити справедливі та прозорі правила укладання контрактів для всіх підприємств, що працюють з ШІ та культурним контентом, а також впровадити надійну систему відстеження з використанням унікальних ідентифікаторів для моніторингу того, які дані використовуються в навчанні ШІ. Міністерство культури Португалії попереджає, що без негайних дій Європа ризикує втратити контроль над

розробкою ШІ, а митці втратять свої права, при цьому дрібні творці можуть постраждати, а великі технологічні компанії - отримати вигоду. Позиція Португалії може вплинути на підходи інших країн ЄС і дає чіткий сигнал світовим технологічним компаніям і розробникам ШІ: повага до авторів має бути пріоритетом…» ***(Marina Bruce. Portugal takes AI copyright battle to Brussels // EWN Media (https://euroweeklynews.com/2025/05/06/portugal-takes-ai-copyright-battle-to-brussels/). 06.05.2025).***

***

«Прориви в галузі штучного інтелекту, особливо у великих мовних моделях і генеративних системах, які створюють текст, код, зображення, відео та аудіо, спонукають політиків переглянути, як повинні розвиватися правила авторського права ЄС, щоб сприяти інноваціям, не підриваючи при цьому захист інтелектуальної власності. У новому дослідженні для Офісу інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), проведеному юридичним факультетом Туринського університету та Центром Інтернету та суспільства Nexa (Туринська політехніка) у період з вересня 2024 року по березень 2025 року, генеративний ШІ аналізується через технічні, юридичні та економічні призму і зосереджується на двох чутливих з точки зору авторського права моментах: використанні існуючого контенту для навчання моделей і створенні новим контентом цими моделями. Дослідження показало, що доступ до великих обсягів високоякісних і сучасних матеріалів є необхідною умовою для ефективного навчання - реальність, яка вже призводить до прямих ліцензійних угод між правовласниками та розробниками ШІ; такий ринок може процвітати лише за умови, що правовласники зможуть ефективно зберігати свої права. Універсального механізму захисту цих прав поки що не створено: на етапі введення правовласники можуть посилатися на передбачену в ЄС можливість відмови від "видобування тексту і даних", щоб заблокувати використання їхніх творів, тоді як на етапі виведення розробляються інструменти прозорості, щоб матеріали, створені ШІ, можна було розпізнати. Державні органи, такі як національні відомства ІВ та EUIPO, могли б підтримати цю екосистему, що розвивається, пропонуючи технічні механізми резервування прав, підвищуючи обізнаність, організовуючи форуми для обміну інформацією та відстежуючи нові рішення і тенденції. Висновки дослідження ґрунтуються на великому обсязі кабінетних досліджень та інтерв'ю з власниками авторських прав, компаніями, що займаються штучним інтелектом, постачальниками технологій та громадськими організаціями» ***(Development of Generative Artificial Intelligence from a Copyright Perspective // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/publications/genai-from-a-copyright-perspective-2025). 12.05.2025).***

***

«Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) окреслило стратегічний, етично обґрунтований підхід до інтеграції штучного інтелекту (ШІ) в процеси, пов'язані з торговельними марками, надаючи пріоритет прозорості, людському нагляду та практичній корисності. Ґрунтуючись на п'яти стовпах - стратегічній підтримці, структурованому впровадженні, практичному застосуванні, співпраці та орієнтованому на людину дизайні, - EUIPO підкреслює, що ШІ слугує допоміжним інструментом, а не замінює людський досвід. Системи штучного інтелекту розроблені таким чином, щоб бути неупередженими, безпечними та захищати конфіденційність, забезпечуючи відповідність етичним стандартам…

Наразі штучний інтелект допомагає експертам оптимізувати такі завдання, як виявлення попередніх справ під час підготовки рішень, оцінка історичної схожості в справах протилежної сторони та позначення потенційно описових термінів у заявках на знаки для товарів і послуг. Хоча ШІ не генерує остаточних рішень, він підвищує ефективність, зменшуючи кількість повторюваних завдань, дозволяючи експертам зосередитися на тонкому правовому аналізі. Очікується, що це покращить узгодженість рішень і скоротить час обробки…

Серед ключових досягнень - інструменти пошуку зображень на основі штучного інтелекту в таких платформах, як TMview та eSearch plus, які значно підвищують точність і швидкість класифікації зображувальних торговельних марок і промислових зразків. Ці інструменти знижують витрати та покращують доступність для зацікавлених сторін, які здійснюють реєстрацію торговельних марок…

EUIPO підкреслює свою прихильність до пріоритетності реальних застосувань ШІ над простим впровадженням технологій, збалансовуючи потреби власників, користувачів та персоналу ІВ. Майбутні цілі включають сприяння співпраці між відомствами для стимулювання інновацій, зберігаючи при цьому людський досвід в основі експертизи ІВ. Такий підхід позиціонує EUIPO як лідера у відповідальному використанні штучного інтелекту для вдосконалення систем торговельних марок без шкоди для етичної доброчесності та прозорості» ***(Donna Trysburg. EUIPO announces its approach to AI // Boult Wade Tennant LLP (https://www.boult.com/bulletin/euipo-announces-its-approach-to-ai/). 13.05.2025).***

***

«12 травня 2025 року Офіс інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO) опублікувало новаторське дослідження під назвою "Розвиток генеративного штучного інтелекту з точки зору авторського права". Цей всеосяжний звіт є результатом масштабного дослідження того, як генеративний ШІ (GenAI) - який створює новий контент, спираючись на існуючий матеріал, - перетинається з авторським правом ЄС. У ньому розглядаються нагальні юридичні та практичні питання, пов'язані з

використанням творів, захищених авторським правом, для навчання систем GenAI, а також з тим, як розрізняти захищений і незахищений контент у цьому новому цифровому ландшафті…

Дослідження має на меті поглибити розуміння технічних операцій GenAI та оцінити, як чинні та нові закони ЄС про авторське право застосовуються до цієї технології. Спираючись на кабінетні дослідження, інтерв'ю з експертами та технічний аналіз, звіт був розроблений у тісній співпраці зі службами Європейської Комісії. Він зосереджений на трьох основних сферах: (1) використання творів, захищених авторським правом, як навчальних даних, (2) правові наслідки контенту, створеного штучним інтелектом, і (3) ширший вплив на авторів, розробників і загальну екосистему авторського права…

Серед ключових питань, що розглядаються, - як працює GenAI і як він впливає на авторське право, чинна нормативна база, включаючи Директиву про авторське право на єдиному ринку (CDSM) і Закон ЄС про штучний інтелект (AI Act), а також те, як автори можуть захистити свої права за допомогою таких механізмів, як відмова від авторства та ліцензування. У дослідженні також підкреслюється важливість прозорості та можливості виявлення творів, створених за допомогою ШІ, розглядаються потенційні економічні можливості на ринку навчальних даних GenAI, а також роль державних інституцій у забезпеченні балансу між інноваціями та захистом інтелектуальної власності. Крім того, в ньому розглядаються поточні правові суперечки на перетині ШІ та авторського права…

Визнаючи авторське право основою креативної економіки, яка забезпечує 6,2% зайнятості в ЄС і створює 6,9% ВВП блоку, EUIPO підкреслює нагальність вивчення технологій на кшталт GenAI, які можуть суттєво порушити усталені норми. Саме EUIPO відіграє центральну роль у цьому просторі: з 2012 року воно керує Європейською обсерваторією з питань порушення прав інтелектуальної власності та запустило базу даних осиротілих творів ЄС, а також портал для творів, що не підлягають комерційному використанню.

У листопаді 2025 року EUIPO планує запустити Центр знань з авторського права. Цей новий центр пропонуватиме інструменти, дані та експертизу для підтримки правовласників, орієнтації політиків та вирішення нових викликів у сфері авторського права, зміцнюючи місію EUIPO як лідера в управлінні ІВ…» ***(EUIPO releases study on generative artificial intelligence and copyright // European Union Intellectual Property Office (EUIPO) (https://www.euipo.europa.eu/da/news/euipo-releases-study-on-generative-artificial-intelligence-and-copyright). 12.05.2025).***

***

«…На слуханнях Комітету з питань культури та освіти Європейського парламенту в Брюсселі Бйорн Ульвеус з ABBA - нині президент Міжнародної конфедерації товариств авторів і композиторів

(CISAC) - попередив євродепутатів про те, що пропозиції щодо майбутнього закону ЄС про штучний інтелект, що ґрунтуються на великих технологіях, ризикують підірвати права авторів. Хоча Ульвеус вважає себе "про-технологом", він стверджує, що послаблення авторських прав з метою стимулювання розвитку ШІ є "хибним і небезпечним", порівнюючи це з побудовою "ШІ на крадіжках". Його коментарі перегукуються зі зростаючим занепокоєнням видавців і правовласників щодо добровільного Кодексу практики щодо ШІ загального призначення (GPAI), який розробляється 13 експертами, призначеними Європейською комісією у вересні минулого року. Незважаючи на те, що група провела пленарні засідання та семінари за участю близько 1000 зацікавлених сторін, проєкти текстів, призначених для керівництва постачальниками ШІ щодо дотримання вимог, викликали критику: видавці побоюються шкідливих зіткнень з авторським правом, а американські технологічні гіганти скаржаться на обтяжливість і обмежувальність кодексу. Ульвеус закликав Комісію вшанувати багаторічне лідерство ЄС у захисті творчих прав, забезпечивши повну прозорість і дотримуючись початкових цілей Акту про штучний інтелект. Наступний проєкт кодексу, відкладений через заклики продовжити публічні консультації, очікується до літа, а нові правила щодо інструментів GPAI набудуть чинності 2 серпня…» ***(Cynthia Kroet. 'Thank you for the copyright': ABBA legend warns against diluted rights in EU AI code // euronews (https://www.euronews.com/next/2025/05/20/thank-you-for-the-copyright-abba-singer-warns-against-diluted-rights-in-eu-ai-code). 20.05.2025).***

***

Канада

«…Правове середовище Канади, пов'язане зі штучним інтелектом і авторським правом, стрімко розвивається, передусім через виклики, які створює контент, створений штучним інтелектом, і методи його навчання. Чинний Закон про авторське право, який захищає оригінальні твори, створені людиною, намагається врахувати ці нові реалії. Важливою подією став нещодавній судовий позов, поданий канадськими новинними організаціями проти OpenAI за звинуваченням у несанкціонованому використанні їхнього журналістського контенту для навчання ChatGPT. Це підкреслює ескалацію конфлікту між розвитком ШІ та правами авторів. Уряд Канади також проводить активні консультації щодо модернізації законів про авторське право з урахуванням ШІ та Інтернету речей, щоб забезпечити надійний захист у цифрову епоху. Основний виклик полягає в тому, щоб збалансувати інновації із захистом прав інтелектуальної власності, особливо з огляду на те, що авторське право, як правило, вимагає очевидних людських навичок і суджень, що потенційно позбавляє захисту матеріали, створені штучним інтелектом. Щоб захистити свою інтелектуальну власність, авторам і організаціям

рекомендується стежити за використанням контенту, ретельно переглядати технологічні угоди, розглядати можливість судового позову в разі порушення, бути в курсі законодавчих змін і консультуватися з юрисконсультом, щоб розібратися в складних наслідках застосування ШІ…» ***(Kristél Kriel, Matthew Douglas. Copyright in the age of AI: Legal tensions and emerging cases // MLT Aikins (https://www.mltaikins.com/insights/copyright-in-the-age-of-ai-legal-tensions-and-emerging-cases/). 13.05.2025).***

***

Китайська Народна Республіка

«…На щорічній китайській конференції Two Sessions на початку березня Чжоу Хонгі з 360 Group підкреслив, що стратегія DeepSeek з відкритим вихідним кодом прискорює еволюцію Китаю від послідовника ШІ до світового лідера - траєкторія, яка вже отримала високу оцінку на Паризькому саміті AI Action Summit за сприяння "відкритому та інклюзивному" розвитку. Сьогодні в Китаї реалізується понад 30 мільйонів проектів з відкритим вихідним кодом для різних мікросхем, моделей і додатків, і на його частку припадає 17 відсотків світового програмного забезпечення з відкритим вихідним кодом. Проте цей динамізм відкритого коду стикається з новими правовими проблемами та проблемами безпеки. На юридичному фронті здатність генеративного ШІ відтворювати твори, захищені авторським правом, спонукала суди, такі як Інтернет-суд Ханчжоу, притягати постачальників послуг до відповідальності за сприяння порушенню авторських прав, коли вони комерційно модифікують моделі з відкритим вихідним кодом без належних гарантій. Тим часом відсутність загального закону про контент, створений штучним інтелектом, змусила регуляторів вимагати укладання користувацьких угод, які визначають права та обов’язки, - угод, які дуже різняться тим, як вони розподіляють "власність", "права" або "авторські права", як це видно з протоколів DeepSeek, Doubao і Kimi. Громадський резонанс навіть змусив Tencent відкликати "положення про панування" у своєму помічнику Yuanbao, що ілюструє, як очікування користувачів можуть формувати політику в реальному часі…

Навчання ШІ з відкритим вихідним кодом додає ще більшої складності: моделі спираються на поєднання відкритих даних, матеріалів з Інтернету і пропрієтарних джерел, що підвищує ризики порушення авторських прав і конфіденційності. Законодавці, такі як депутат Всекитайських зборів народних представників, голова Yibin JmGO Optoelectronics Co., Ltd. та голова JmGO Technology Co., Ltd. Чжун Бо, закликають до більш чіткого визначення законного використання даних, щоб запобігти низькоякісним "псевдоінноваціям" і неправомірним судовим процесам, навіть незважаючи на те, що жорсткі правила "попереднього дозволу" виявляються непрактичними в широких масштабах. Не менш нагальною є проблема вразливості безпеки:

прозорий код моделей з відкритим кодом і залежність від сторонніх бібліотек підвищують ризики в ланцюжку поставок - реальність, яку підкреслила масштабна кібератака на DeepSeek. У відповідь на це Китай запровадив Положення про управління безпекою мережевих даних, випустив проект стандартів кібербезпеки для ШІ і дав зрозуміти, що в майбутньому вживатиме жорсткіших заходів. Результатом стала більш жорстка, але гнучка система управління ШІ, покликана захищати інтелектуальну власність і національну безпеку, не пригнічуючи при цьому низові інновації. Те, як регулятори в кінцевому підсумку збалансують відкритість з контролем - захистять інтелектуальну власність і безпеку, одночасно сприяючи інноваціям, - залишається одним з визначальних питань для майбутнього ШІ в Китаї і глобальних дебатів про управління технологіями…» **(*Nanda Min Htin. Open Questions for China's Open-Source AI Regulation // Just Security* (*https://www.justsecurity.org/111053/chinas-open-source-ai-regulation/*). 05.05.2025).**

***

«…Швидке створення зображень ШІ, що імітують культовий стиль Studio Ghibli, завдяки таким інструментам, як новий генератор зображень OpenAI, викликало занепокоєння з приводу авторських прав, підкресливши напруженість між технологічними інноваціями та правами інтелектуальної власності. У Гонконзі закон про авторське право захищає оригінальне вираження ідей, а не самі ідеї, а це означає, що в той час як художні стилі або візуальні техніки, як правило, не захищені, конкретні роботи, такі як анімації Studio Ghibli або завантажені зображення, можуть підпадати під дію авторського права. Якщо контент, створений штучним інтелектом, дуже схожий на захищені твори, він може порушувати авторські права, якщо на це немає дозволу. Щоб вирішити цю проблему, уряд Гонконгу пропонує виняток для інтелектуального аналізу текстів і даних (TDM) відповідно до Указу про авторське право, що дозволяє розумне використання об'єктів авторського права для навчання ШІ як у комерційних, так і в некомерційних цілях, водночас балансуючи інтереси, вимагаючи законного доступу до творів, забороняючи контент, що порушує авторські права, і пропонуючи механізм "відмови" для правовласників. Однак критики стверджують, що цей виняток може зашкодити ліцензійним ринкам і конкурувати з оригінальними творами, що призводить до закликів обмежити некомерційне використання. Тим часом, виняток щодо пастишу, який визначається як імітація стилю твору, залишається неперевіреним у Гонконзі, і суди, ймовірно, оцінюватимуть такі фактори, як комерційні наміри, вплив на ринок і схожість з оригінальними творами. Справа британської компанії Shazam, де ресторанне шоу, засноване на телесеріалі, не було визнано пастишем, свідчить про те, що розробники ШІ можуть зіткнутися з проблемами, покладаючись на цей виняток, особливо якщо їхні інструменти використовуються в комерційних цілях. Правова невизначеність зберігається, і

власники авторських прав потенційно можуть використовувати делікт видачі за іншу особу для боротьби з неправдивим представленням творів, створених за допомогою ШІ, як таких, що пов'язані з ними. Уряд планує випустити необов'язкові до виконання рекомендації щодо контенту, створеного штучним інтелектом, і авторських прав, хоча законодавчі поправки ще не прийняті. У міру розвитку ШІ баланс між інноваціями та захистом прав вимагатиме постійної судової та регуляторної ясності…» ***(Michelle G. W. Yee. Hong Kong – Drawing The Line – Copyright Issues In AI-Generated Style Imitation // Conventus Law (https://conventuslaw.com/report/hong-kong-drawing-the-line-copyright-issues-in-ai-generated-style-imitation/). 15.05.2025).***

***

Малайзія

«Асоціація звукозаписної індустрії Малайзії (RIM) висловлює занепокоєння щодо зростаючої загрози, яку становить для музичної індустрії країни нерегульована музика, створена штучним інтелектом (ШІ). З розвитком технологій штучного інтелекту RIM закликає державні регуляторні органи вжити негайних заходів для пом'якшення серйозних наслідків для місцевої музичної сцени. Хоча штучний інтелект має потенціал для підвищення креативності та ефективності виробництва, його нерегульоване використання загрожує підірвати основу музичної індустрії Малайзії. Основною проблемою є порушення авторських прав, оскільки ШІ-моделі часто навчаються на музичних творах, захищених авторським правом, без належного дозволу, ризикуючи експлуатувати людей-творців без їхньої згоди або справедливої компенсації. Такі приклади, як створені штучним інтелектом версії популярних пісень, таких як "Aku Cinta Padamu" Датук Сері Сіті Нурхаліза (Datuk Seri Siti Nurhaliza), що імітують інших виконавців, висвітлюють ці порушення та суперечки про право власності.

З економічної точки зору загроза є значною: дослідження, проведене на замовлення CISAC, прогнозує, що до 2028 року світова музична індустрія втратить 10 мільярдів євро через музику, згенеровану штучним інтелектом. Творці музики стикаються з подвійною загрозою: втратою доходів від несанкціонованого використання ШІ та конкуренцією з боку контенту, створеного штучним інтелектом. Це негативно вплине на авторів пісень, співаків, музикантів, звукозаписні компанії та призведе до значних втрат робочих місць. Музика, створена штучним інтелектом, вже впливає на авторські відрахування: щодня на Deezer завантажується понад 20 000 треків зі штучним інтелектом, що становить 18% їхнього контенту і потенційно переважає музику, створену людиною…

RIM наполягає на тому, що законодавчі дії мають вирішальне значення для захисту людської творчості та культурної спадщини, і закликає політиків діяти негайно…» **(*AI-generated music: Unregulated development threat to music***

***industry* // *New Straits Times* (*https://www.nst.com.my/lifestyle/groove/2025/05/1212335/showbiz-ai-generated-music-unregulated-development-threat-music*). 06.05.2025).**

***

Республіка Індія

«…Інтеграція технологій у повсякденне життя принесла не лише ефективність, але й правові виклики, особливо у зв'язку з тим, що штучний інтелект (ШІ) переформатовує галузі промисловості. ШІ суттєво вплинув на право інтелектуальної власності (ІВ), розмиваючи традиційні визначення авторства та винахідництва. Чинне патентне законодавство визнає винахідниками лише людей, створюючи правову прогалину для творінь, створених ШІ. Це ставить питання про те, чи повинні уряди змінювати закони, щоб врахувати внесок ШІ, і чи заслуговують роботи, створені ШІ, на захист авторських прав…

У контексті ІВ штучний інтелект - це комп'ютерні системи, що виконують завдання, які потребують людського інтелекту. З розвитком ШІ системи можуть самостійно розробляти ліки, створювати інженерні рішення та генерувати потенційно патентоспроможний контент. Ця здатність кидає виклик усталеним нормам щодо критеріїв винахідництва та патентоспроможності. Наразі жодні правові норми не стосуються винаходів, створених штучним інтелектом, оскільки законодавство визнає винахідниками лише людей. Це пояснюється тим, що ШІ покладається на наявні дані і не має здатності до самостійного творення…

Перший випадок визнання авторства ШІ в Індії стався у 2020 році, коли Офіс з авторських прав спочатку відхилило заявку, в якій ШІ вказувався як єдиний автор. Однак згодом було прийнято доопрацьовану заявку, в якій ШІ зазначався як співавтор разом із людиною. Більшість патентних законів, включно із Законом про патенти Індії та міжнародними рамковими документами, визнають винахідниками лише фізичних осіб, оскільки юридичні права вимагають правоздатності, якої ШІ не має…

Хоча в Індії ще немає спеціального закону про ШІ, такі нормативні акти, як Закон про захист цифрових даних від 2023 року, запропонований законопроект про штучний інтелект (захист прав працівників) та Правила інформаційних технологій від 2021 року, допомагають регулювати різні аспекти використання ШІ. Ці зміни підкреслюють нагальну потребу у витонченій правовій базі, яка б збалансовувала інновації із захистом інтелектуального внеску людини…» ***(ayush chandra. Enforcing Arbitration in India: The 2021 Amendment's Impact on Commercial Contracts // LegalOnus (https://legalonus.com/enforcing-arbitration-in-india-the-2021-amendments-impact-on-commercial-contracts/). 18.05.2025).***

***

«У сучасному технологічному світі штучний інтелект (ШІ) революціонізує бізнес-операції, інновації та залучення споживачів. Оскільки контент, створений штучним інтелектом, стає все більш поширеним, виникають серйозні питання щодо прав інтелектуальної власності (ІВ). Серед ключових питань - визначення права власності на роботи, створені штучним інтелектом, їхня придатність для правового захисту та запобігання ненавмисному порушенню авторських прав. Уряди в усьому світі намагаються знайти баланс між розвитком ШІ та справедливим захистом інтелектуальної власності, що ускладнюється відсутністю глобального стандарту та різними національними підходами…

В Індії Закон про авторське право 1957 року не дозволяє ШІ претендувати на авторство, приписуючи права людині, яка надає підказку. Однак це піднімає питання про співавторство і вимогу оригінальності, оскільки ШІ не має людської креативності. Етичні проблеми також виникають у зв'язку з використанням ШІ великих масивів даних, що потенційно порушує існуючі авторські права без згоди. Можливі рішення включають оголошення творів, створених ШІ, такими, що не підлягають авторському праву, прийняття глобальних правових рамок або створення спеціалізованої правової системи для контенту, створеного ШІ. Такі технології, як цифрові водяні знаки, можуть допомогти відстежувати використання ШІ матеріалів, захищених авторським правом.

Закон про торговельні марки стикається зі схожими проблемами, оскільки ШІ може ненавмисно створювати знаки, схожі на вже існуючі, що призводить до розмивання бренду і плутанини для споживачів. Закон про торговельні марки 1999 року не визнає ШІ як юридичну особу, що створює невизначеність у питаннях власності. Компанії повинні проводити ретельні пошуки, щоб зменшити ризики, і необхідна правова ясність щодо ролі ШІ у володінні торговельними марками…

Патентне право також бореться з інноваціями у сфері ШІ, оскільки в існуючій законодавчій базі бракує конкретних положень. Визначення справжнього винахідника та дотримання законодавчих вимог є дискусійними питаннями. Індійське патентне законодавство вимагає наявності "технічного ефекту" для винаходів у сфері ШІ, і суди повинні роз'яснити свою позицію щодо патентів, пов'язаних зі штучним інтелектом…

Оскільки ШІ продовжує розмивати межі між контентом, створеним людиною і машиною, необхідна спеціалізована правова база для вирішення унікальних питань ІВ, пов'язаних зі штучним інтелектом. Також необхідний гнучкий підхід, який дозволить експертам, політикам і судам оцінювати технічну, творчу цінність і людську участь у творах, створених за допомогою ШІ. Це дозволить правовій системі залишатися адаптивною та справедливою на перетині людської творчості та ШІ, що еволюціонує» ***(Sanika Mehra, Shilpa Chaudhury, Sakina Kapadia. From Creation to Protection: IP Strategies for the AI***

Era // Bar and Bench (https://www.barandbench.com/view-point/from-creation-to-protection-ip-strategies-for-the-ai-era). 23.05.2025).

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Британське Агентство з ліцензування авторських прав (CLA), Товариство авторського ліцензування та збору авторської винагороди (ALCS) і Служба ліцензування видавців (PLS) оприлюднили плани щодо запровадження колективної системи ліцензування для використання текстових опублікованих творів - книг, журналів і газет - у навчанні, налагодженні та розширеному пошуку в галузі ШІ (RAG). Запланований до запуску в третьому кварталі 2025 року після подальших консультацій з видавцями, цей механізм є відповіддю на широке занепокоєння щодо невизначеності чинного британського законодавства про авторське право як для розробників ШІ, так і для правовласників. Згідно з цією схемою, правовласники повинні підтвердити реєстрацію своїх творів для участі в програмі; незареєстровані твори залишаються поза її межами, що дозволяє уникнути пасток, пов'язаних із запропонованим урядом загальним виключенням. CLA, вже призначена у Великій Британії організація колективного управління текстовим контентом, адмініструватиме ліцензію, збиратиме гонорари від розробників ШІ та розподілятиме їх - за вирахуванням операційних витрат - між авторами (через ALCS) та видавцями (через PLS). Хоча великі видавці можуть продовжувати індивідуальні переговори, ця ринкова альтернатива пропонує невеликим авторам доступний запасний варіант. Для посилення прозорості та довіри рамки будуть підтримуватися національним реєстром застережень прав з машинозчитуваними метаданими та суворими вимогами до звітності щодо використаних творів і подальших застосувань. Розроблена для міжнародної інтероперабельності, вона спрямована на досягнення балансу між доступним доступом для ШІ-компаній і стабільною винагородою для авторів, потенційно слугуючи транскордонною моделлю для гармонізації ШІ-інновацій із захистом авторських прав…» ***(*Samuel Cohen. UK's Collective Licensing Initiative Aims to Harmonize AI and Copyright Law // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/uks-collective-licensing-initiative-aims-harmonize-ai-and-copyright-law). 06.05.2025).***

***

«Нещодавній аналіз, проведений дослідником Алексом Рейснером (Alex Reisner), показав, що провідні ШІ-компанії використовують піратські репозиторії, такі як Library Genesis (LibGen), для отримання навчальних даних - вочевидь, воліючи "просити пробачення, а не просити

дозволу". Рейснер навіть опублікував базу даних з можливістю пошуку захищених авторським правом творів, доступних на LibGen, щоб допомогти відстежити, які з них були поглинуті. Передбачувано, автори вибухнули гнівом через несанкціоноване використання їхніх творінь, проте ця суперечка піднімає глибше питання: якщо такі джерела роблять знання більш доступними, то чи є шкода від їхнього використання?

…Рейснер стверджує, що в той час як окремі читачі отримують вигоду від відкритого доступу LibGen, фірми, що займаються штучним інтелектом, перетворюють вкрадені твори на прибуткові продукти, які конкурують з оригіналами. Але ця відмінність руйнується під пильним поглядом: і приватні особи, і корпорації отримують контент, захищений авторським правом, незаконно, без компенсації авторам, і обидві сторони стоять на рівних моральних засадах. Справді, цей скандал є відлунням минулорічного обурення щодо "академічного фрекінгу", коли видавці продавали ліцензійний контент розробникам ШІ - нагадуванням про те, що прибуткові посередники регулярно експлуатують працю науковців…

В основі цих протистоянь лежить порушений режим авторського права, який надає привілеї конгломератам і замикає дослідження за непомірно високою платою. Науковці звертаються до SciHub та LibGen не зі злого умислу, а з необхідності, оскільки легальні канали часто виявляються недостатніми. Тому будь-яка значуща реформа повинна протистояти аморальності нинішньої системи, а не просто легітимізувати її, відкидаючи технологію ШІ. Коли ми намагаємося вирішити питання етики генеративного ШІ, ми також повинні рахуватися з системою авторського права, яка вже давно підриває як творців, так і суспільні інтереси…» **(*Lance Eaton. Does AI have a copyright problem?* // *LSE* (*https://blogs.lse.ac.uk/impactofsocialsciences/2025/05/06/does-ai-have-a-copyright-problem/*). 06.05.2025).**

***

«…Вийшов новий звіт під назвою "Час ACCCT: забезпечення креативних індустрій та розробників ШІ авторським правом для доступу, контролю, згоди, компенсації та прозорості", покликаний допомогти креативним індустріям та розробникам штучного інтелекту впоратися з проблемами, пов'язаними з використанням контенту, правами та винагородою в епоху генеративного штучного інтелекту (GenAI)…

Система ACCCT пропонує загальнодоступний підхід, який дозволяє власникам авторських прав вказувати свою згоду на обробку даних і текстів, а також надає компаніям, що займаються розробкою штучного інтелекту, легальний шлях для відповідального доступу до даних. Він має на меті збалансувати інновації із захистом прав і окреслює необхідні компоненти для створення справедливої системи, включаючи інструменти, механізми контролю, атрибуцію, стандарти та регулювання. Звіт також містить дорожню карту поточних і майбутніх технологій…

Публікація звіту припадає на час, коли тривають правові та етичні дебати щодо використання захищених авторським правом матеріалів у GenAI. У той час як деякі творчі працівники виступають проти підходу "відмовитися" від інтелектуального аналізу текстів і даних, розробники ШІ шукають більш чітких вказівок щодо законного використання даних. Рамкова угода ACCCT прагне вийти з цього глухого кута шляхом створення технологічної, довірчої та правової бази, яка узгоджує інтереси правовласників і розробників ШІ, зберігаючи при цьому спадкоємність з існуючим захистом авторських прав…» **(*Thom Carter. How Can Creative Industries Better Navigate AI's Copyright Challenges? // DIGIT (https://www.digit.fyi/how-can-creative-industries-better-navigate-ais-copyright-challenges/). 23.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«Створення бренду часто зосереджується на таких креативних елементах, як назва, упаковка та маркетинг, але багато підприємців не беруть до уваги критичну важливість права інтелектуальної власності (ІВ), яке має бути пріоритетом, а не останньою думкою. Оскільки штучний інтелект прискорює створення контенту, бренди стикаються з підвищеними ризиками підробки або розмивання, якщо торгові марки не захищені належним чином…

Роузена Пірс (Rosezena J. Pierce), засновниця юридичної групи RJ Pierce Law Group, підкреслює, що здатність ШІ копіювати існуючі торгові марки загрожує відмінності брендів, і закликає бізнес діяти швидко, щоб захистити свої законні права. У 2023 році в США було подано 739 000 заявок на реєстрацію торговельних марок, але понад 48% з них були відхилені на початковому етапі, що підкреслює складність процесу. Пірс, яка має більш ніж десятирічний досвід подання понад 4 000 заявок на торговельні марки, підкреслює, що стрімкий розвиток ШІ посилив нагальну потребу в захисті ІВ. Вона радить лідерам брендів застосовувати багаторівневу стратегію: завчасно реєструвати торгові марки, розширювати захист у різних категоріях і цифрових просторах (включно з метапростором) та використовувати інструменти моніторингу на основі штучного інтелекту, такі як Corsearch, Markify, Red Points і BrandShield, щоб виявляти несанкціоноване використання та підроблені товари. Правозастосування є не менш важливим, оскільки простого володіння недостатньо без чіткого плану реагування. Глобальна експансія додає складнощів, вимагаючи ретельних пошуків для отримання дозволу на торговельну марку та дотримання таких угод, як Мадридський протокол, що спрощує міжнародну реєстрацію. Пірс підкреслює, що відмінність, досягнута завдяки оригінальності, а не наслідуванню трендів, посилює захист бренду та ринкові важелі. Зрештою, володіння ІВ є основою довголіття бренду, забезпечуючи його юридичну захищеність та конкурентоспроможність,

оскільки в іншому випадку існує ризик втрати самої ідентичності, створеної завдяки зусиллям та інноваціям…» ***(Cheryl Robinson. AI Is Changing Branding. Here's How To Protect Your Trademark // Forbes (https://www.forbes.com/sites/cherylrobinson/2025/05/04/ai-is-changing-branding-heres-how-to-protect-your-trademark/). 04.05.2025).***

***

«Понад 10 000 американців надіслали свої відгуки щодо Плану дій Дональда Трампа у сфері штучного інтелекту, серед яких найбільше занепокоєння викликають порушення авторських прав, використання штучного інтелекту (ШІ) в недобрих цілях, загроза з боку Китаю та те, як тарифи зашкодять розвитку галузі. Офіс науково-технічної політики Білого дому (OSTP) опублікував пропозиції, до яких увійшли матеріали від академічних кіл, стартапів, інноваторів та лідерів ринку, таких як OpenAI, Anthropic та Meta…

Подання виявило розбіжності щодо порушення авторських прав та інтелектуальної власності: громадськість, правозахисники та більшість некомерційних організацій закликають уряд Трампа запровадити суворіші закони про захист авторських прав і суворо карати фірми, які порушують ці закони. З іншого боку, такі компанії, як OpenAI, Meta і Google, хочуть, щоб уряд зберіг здатність американських ШІ-моделей навчатися на матеріалах, захищених авторським правом, і надав їм більше простору для маневру в доступі до даних…

ШІ-компанії вважають, що регулятори повинні більше захищати їх і давати їм більше свободи доступу до даних, тоді як громадськість і творчі працівники вважають, що вони повинні отримувати компенсацію за свою роботу. OpenAI навіть націлилася на європейські закони про захист даних, які, на її думку, є непередбачуваними і перешкоджають інноваціям у сфері ШІ.

Незважаючи на розбіжності щодо авторських прав, роботи були об'єднані в одному аспекті: Китай. І громадськість, і компанії, що займаються штучним інтелектом, стурбовані тим, що Китай може кинути виклик американському домінуванню в галузі штучного інтелекту, а DeepSeek часто згадують як демонстрацію могутності азійської нації. OpenAI зазначає, що авторитарне керівництво Китаю дозволяє йому швидко мобілізувати ресурси, і США повинні відповісти тим же або відставати.

Anthropic запропонувала уряду США дослідити моделі штучного інтелекту, опубліковані у відкритому доступі в Інтернеті, і оцінити, чи заслуговують вони на увагу з точки зору національної безпеки. Фірма зазначила, що китайська система DeepSeek не має таких фільтрів безпеки, як американські моделі, і відповідає на питання про біологічну зброю, навіть якщо вони сформульовані з явно зловмисними намірами.

У відгуках великих корпорацій також звучали звинувачення в тому, що Китай переслідує власні інтереси, а деякі з них закликали американський уряд

захистити ШІ-компанії від творців контенту та старих медіа-фірм. Андрессен Горовіц, наприклад, закликав уряд вжити заходів, щоб нагадати американцям, що існуючі закони про інтелектуальну власність захищають здатність розробників навчати моделі навіть за допомогою творів, захищених авторським правом…

Уряд США обмежив продаж американських чіпів до Китаю, але Anthropic вважає, що навіть низькопродуктивні чіпи дозволяють Китаю конкурувати зі Сполученими Штатами. Фірма запропонувала адміністрації Трампа закрити цю лазівку, щоб не дати Китаю отримати перевагу в галузі ШІ» ***(Steve Kaaru. Americans' AI concerns span copyright, tariffs, energy, China // CoinGeek (https://coingeek.com/americans-ai-concerns-span-copyright-tariffs-energy-china/). 03.05.2025).***

***

«…Бюро з авторського права США (USCO) зареєструвало понад 1000 творів, що містять матеріали, створені штучним інтелектом…

USCO неодноразово відмовляла у наданні реєстрації творів, повністю створених за допомогою штучного інтелекту. Однак твори, які поєднують штучний інтелект та людський внесок, мали право на реєстрацію, за умови, що компонент штучного інтелекту розкривається, а не є частиною реєстрації…

Таким чином, пісні, книги, твори мистецтва та фільми, створені за допомогою штучного інтелекту, мають право на реєстрацію, і понад 1000 з них отримали реєстрацію. Однак, за даними USCO, елементи штучного інтелекту не підлягають захисту авторським правом, навіть якщо створені людиною елементи підлягають…» ***(Will McCurdy. 1,000 AI-Enhanced Works Now Protected by US Copyright Law // Ziff Davis, LLC. (https://www.pcmag.com/news/one-thousand-ai-enhanced-works-now-protected-by-us-copyright-law). 04.05.2025).***

***

«Нещодавно Бюро з авторського права США випустило "передпублікаційну" версію Частини 3 свого довгоочікуваного Звіту про авторське право і штучний інтелект, що збіглося з раптовим звільненням Шири Перлмуттер (Shira Perlmutter), Реєстратора авторських прав, на тлі зміни керівництва Бюро з авторського права. Хоча Частина 3 зосереджена на фундаментальних принципах застосування авторського права до систем штучного інтелекту, вона, зокрема, уникає розгляду прямих питань порушення авторських прав, відкладаючи ці дискусії до майбутньої Частини 4. Пропонуємо вашій увазі узагальнений виклад основних висновків звіту:

У звіті підкреслюється, що не існує загального правила, яке б визначало, чи є навчання ШІ на матеріалах, захищених авторським правом, порушенням авторських прав, чи підпадає під поняття добросовісного використання. Замість цього суди повинні проводити аналіз кожного конкретного випадку, оцінюючи

різні "види використання" на різних етапах розробки ШІ - збір даних, навчання і створення результатів, - кожен з яких потенційно передбачає різні способи захисту авторських прав. Передбачені законом фактори добросовісного використання залишаються центральними, але перший фактор (мета і характер використання) і четвертий фактор (вплив на ринок) виділяються як часто вирішальні.

Відомство визнає, що багато навчальних програм зі штучним інтелектом можна вважати трансформаційними, але справедливість залежить від конкретних обставин: характеру вихідного матеріалу (наприклад, легально придбаний чи піратський), мети навчання та запобіжних заходів для запобігання шкідливим наслідкам. Важливо, що звіт розширює тлумачення четвертого фактора, попереджаючи, що масштаби і швидкість створення контенту штучним інтелектом можуть завдати шкоди ринкам не лише через витіснення продажів оригінальних творів, а й через наповнення ринків стилістично схожими творами, навіть якщо авторське право не захищає стиль як такий. Ця позиція викликала суперечки через її широкий погляд на шкоду для ринку.

Звіт заохочує добровільні ліцензійні угоди та моделі розширеного колективного ліцензування як кращі рішення, ніж примусове ліцензування або нове законодавство на даний момент. У ньому також досліджується, як захисні механізми, такі як механізми фільтрації або контролю вихідних даних, можуть зменшити ризики порушення прав інтелектуальної власності. Крім того, Відомство досліджує системи генерації з розширеним пошуком (RAG), які витягують дані із зовнішніх джерел, що викликає унікальні міркування щодо авторського права.

Ц ей 113-сторінковий звіт - це лише частина 3, а частина 4, як очікується, буде присвячена решті питань, що стосуються порушень. Більш детальний аналіз буде надано згодом, але наразі позиція Бюро з авторського права полягає в тому, що розробники ШІ повинні ретельно оцінювати захист добросовісного використання, особливо щодо впливу на ринок, тоді як ліцензування та технічні гарантії можуть допомогти уникнути юридичних суперечок…» ***(James G. Gatto. Copyright Office Report on Training AI and Fair Use // Sheppard Mullin Richter & Hampton LLP (https://www.ailawandpolicy.com/2025/05/copyright-office-report-on-training-ai-and-fair-use/#page=1). 12.05.2025).***

***

«Стрімке поширення контенту, створеного штучним інтелектом, після запуску у 2022 році ChatGPT 3.5 від OpenAI трансформувало цифровий ландшафт: дослідження показують, що 57% веб-тексту зараз генерується або перекладається штучним інтелектом, і прогнозується, що до 2025 року цей показник може зрости до 90%. Таке стрімке зростання ставить серйозні бізнес- та юридичні питання. Особливо гостро постає питання якості, оскільки "колапс моделі" - погіршення якості результатів ШІ, коли він

навчається виключно на контенті, згенерованому ШІ, - загрожує надійності інструментів штучного інтелекту. Оксфордське дослідження підкреслює необхідність використання даних, створених людиною, для підтримки розвитку ШІ, що викликає побоювання щодо посилення дезінформації та зниження довіри до результатів роботи ШІ.

З юридичної точки зору, відсутність захисту авторських прав на контент, створений штучним інтелектом, у багатьох юрисдикціях створює парадокс: хоча такий контент стає вільно доступним, компанії все частіше покладаються на договірне право для контролю його використання. Однак нещодавні рішення американських судів унеможливили подання позовів про порушення авторських прав відповідно до Закону про авторське право, що ускладнює правозастосування. Тим часом питання відповідальності за шкоду, спричинену штучним інтелектом, залишається невирішеним. Стаття 230 Закону про пристойність у сфері комунікацій, яка захищає платформи від відповідальності за контент третіх осіб, ще не передбачає відповідальності за наклепницькі результати роботи штучного інтелекту, як це було у випадку з канадською справою, коли авіакомпанія Air Canada була притягнута до відповідальності за дезінформацію, надану чат-ботом. Аналогічно, "безпечні гавані", передбачені Законом про авторське право в цифрову епоху (DMCA), можуть не захищати компанії, які розміщують контент, створений штучним інтелектом, що порушує авторські права, створюючи правові "сірі зони".

Економічні наслідки не менш руйнівні. Видавці, які залежать від доходів від реклами та органічного трафіку, стикаються з екзистенційними загрозами, оскільки інструменти штучного інтелекту замінюють пошукові системи, миттєво генеруючи інформацію, не вимагаючи від користувачів перегляду веб-сайтів. Творцям важко конкурувати з дешевим і масовим продуктом ШІ, хоча нішевий попит на автентичні, високоякісні твори, написані людиною, може зберігатися.

Регуляторні підходи поляризовані. Адміністрація Трампа скасувала гарантії безпеки ШІ часів Байдена, виступаючи за мінімальний нагляд, тоді як такі штати, як Каліфорнія, Колорадо і Нью-Йорк, ухвалили або запропонували суворі закони про ШІ. 18 законів Каліфорнії про ШІ (набудуть чинності у 2025 році) і закон Колорадо про ШІ (набуде чинності у 2026 році) спрямовані на обмеження алгоритмічної упередженості та забезпечення прозорості, що відображає зростаюче розмаїття нормативних актів на рівні штатів.

Технологічний прогрес стикається з перешкодами. Незважаючи на стрімкий прогрес, розвиток ШІ, схоже, перебуває на стадії стагнації через брак високоякісних навчальних даних. Остання модель OpenAI, Orion, демонструє лише незначні покращення, а покладання на навчальні матеріали, згенеровані ШІ, ризикує посилити колапс моделі. Дебати щодо штучного загального інтелекту (AGI) - ШІ, що відповідає когнітивним можливостям людини, - залишаються невирішеними. Дехто стверджує, що просунуті LLM наближаються до ШІ, а скептики, такі як Ян Лекун, наполягають на тому, що

моделі, які базуються лише на мові, не можуть відтворити узагальнений людський інтелект.

За даними McKinsey, корпоративне впровадження ШІ прискорюється: 72% організацій використовують ШІ принаймні в одній функції. Лідирують такі сектори, як інформаційні технології (18,1% впровадження) та професійні послуги (12%), але широка інтеграція до 2025 року може витіснити працівників, оскільки ШІ стає більш схожим на людину.

Нові юридичні баталії перевірять доктрини добросовісного використання ШІ в навчанні та переосмислять відповідальність за результати роботи штучного інтелекту. Суди готові прийняти рішення про те, чи є порушенням авторських прав несанкціоноване використання захищених авторським правом матеріалів для навчання, а суперечки про право власності та охороноздатність творчих робіт, створених за допомогою штучного інтелекту, посиляться. Нечіткі вказівки Бюро з авторських прав США щодо відмови від використання компонентів, створених штучним інтелектом, обіцяють дорогі судові розгляди, що стимулює нову передову практику: автори повинні ретельно документувати людський внесок у твори, створені за допомогою штучного інтелекту.

З наближенням 2025 року інтеграція штучного інтелекту в бізнес і суспільство поглиблюватиметься, змінюючи галузі, правові рамки та ринки праці. Успіх залежатиме від подолання технічних обмежень, етичних дилем і фрагментарного регуляторного середовища - викликів, які вимагають співпраці між секторами, щоб збалансувати інновації з підзвітністю…» ***(John F. Delaney, Jessica Cheng. Key AI Developments to Watch This Year // Perkins Coie LLP (https://perkinscoie.com/insights/blog/key-ai-developments-watch-year). 12.05.2025).***

***

«Тенденція "штучної Барбі" взяла штурмом соціальні мережі: користувачі використовують інструменти штучного інтелекту, щоб перетворити себе на аватарки в стилі Барбі - з рожевою естетикою, гламурним вбранням і жартівливими підписами на кшталт "ця Барбі - юрист з питань приватності". Учасники завантажують фотографії, часто з LinkedIn або TikTok, і використовують підказки штучного інтелекту, щоб створити лялькову версію себе, доповнену власними аксесуарами, роботою та упаковкою. Хоча ця тенденція є веселою і візуально привабливою, вона викликає значні юридичні та етичні проблеми…

Компанія Mattel, Inc. володіє широкими правами інтелектуальної власності на Барбі, включаючи торгові марки, авторські права та патенти на дизайн, що охоплюють її ім’я, логотип, зовнішність, одяг і навіть її сюжетну лінію. Створені штучним інтелектом зображення, що нагадують Барбі, можуть порушувати ці права, особливо якщо вони використовуються в комерційних цілях - наприклад, впливовими особами, які монетизують контент, або компаніями, які продають аватарки Барбі, створені штучним інтелектом.

Федеральна торгова комісія (FTC) вимагає від інфлюенсерів розкривати інформацію про спонсорство, партнерські посилання або будь-які оманливі зв’язки з компанією Mattel, щоб уникнути оманливого маркетингу…

Ще однією юридичною "сірою зоною" є авторство. Відповідно до американського законодавства про авторське право, захищені лише твори, створені людиною, а це означає, що створений штучним інтелектом контент Барбі може не мати чіткого права власності. Користувачі можуть не мати прав на свої творіння, а ШІ-платформи можуть встановлювати контроль через свої умови надання послуг, що робить авторів вразливими до позовів про порушення авторських прав.

Регулювання контенту, створеного штучним інтелектом, є фрагментарним. Закон ЄС про штучний інтелект, який набуде чинності у 2026 році, класифікує багато генераторів зображень зі штучним інтелектом як такі, що становлять "високий ризик" і потребують прозорості та нагляду. У США такі штати, як Каліфорнія, Колорадо, Іллінойс і Нью-Йорк, впроваджують закони про ШІ, зосереджуючи увагу на конфіденційності даних, перевірках на упередженість і біометричному захисті. Хоча ці закони не спрямовані безпосередньо на такі тренди, як штучний інтелект Барбі, вони сигналізують про зростаючу увагу до генеративного ШІ…

Конфіденційність даних є основною проблемою. Багато інструментів штучного інтелекту вимагають від користувачів завантажувати зображення обличчя, які вважаються біометричними даними відповідно до таких законів, як GDPR, CCPA та BIPA. Погано захищені додатки ризикують витоком даних, несанкціонованим профілюванням або навіть крадіжкою особистих даних. Ризики кібербезпеки включають атаки з маніпулювання зображеннями, збір даних та вразливості API, тому компаніям вкрай важливо перевіряти постачальників на відповідність стандартам, таким як SOC 2 або ISO/IEC 27001.

Щоб уникнути цих ризиків, творці повинні уникати використання захищених елементів Барбі без ліцензії, чітко розкривати інформацію про спонсорство та обирати прозорі інструменти штучного інтелекту. Розробники повинні забезпечити легальне джерело даних, отримати згоду на використання біометричних даних і перевіряти набори даних на упередженість. Бренди повинні перевіряти права на контент і оцінювати постачальників на предмет дотримання конфіденційності та ризиків для інтелектуальної власності…

Хоча тренд на штучний інтелект Барбі є яскравим прикладом потенціалу генеративного ШІ, він також висвітлює правові складнощі авторського права, конфіденційності даних та управління ШІ. У міру розвитку регулювання учасники повинні балансувати між творчістю та дотриманням вимог, щоб уникнути створення небажаних правових прецедентів» ***(Sara H. Jodka. Plastic, fantastic ... and potentially litigious: AI Barbie goes from dollhouse to courtroom // Reuters (https://www.reuters.com/legal/legalindustry/plastic-fantastic-potentially-litigious-ai-barbie-goes-dollhouse-courtroom-2025-05-07/). 07.05.2025).***

«…Згідно з аналізом, проведеним IFI Claims Patent Services, компанія Google стала лідером серед патентних заявок на штучний інтелект (ШІ), випередивши попередніх лідерів, таких як IBM, особливо в галузі генеративного ШІ та агентного ШІ, що стрімко розвивається. Цей зсув підкреслює сплеск досліджень і захисту інтелектуальної власності (ІВ): з лютого 2024 року по квітень 2025 року кількість патентних заявок на генеративний ШІ в США підскочила на 56%, склавши 51 487 заявок, а кількість виданих патентів зросла на 32%. Агентний ШІ, що характеризується автономними системами, здатними навчатися, міркувати і діяти незалежно, склав 7% патентів на ШІ в США за цей період, що свідчить про перехід до більш складних, самокерованих технологій ШІ. У всьому світі 23% патентів на ШІ стосуються генеративного ШІ, а 28% з майже 190 000 світових заявок у цій категорії - генеративного ШІ. Google зараз лідирує за кількістю патентів на генеративний ШІ, витіснивши IBM, тоді як Nvidia, Microsoft та інші також домінують у певних підгалузях - Nvidia у сфері генерації відео/зображень, Microsoft у сфері ШІ на основі тексту, а Google - у сфері інновацій, пов'язаних з мовленням. Однак США стикаються з інтенсивною міжнародною конкуренцією, особливо з боку китайських компаній, які активно подають патенти в галузі генеративного ШІ. Агентний ШІ, хоч і багатообіцяючий, але створює проблеми з патентуванням через проблеми, пов'язані з відповідністю об'єкта патенту. Тим часом такі компанії, як Meta, зосередилися на розробці з відкритим вихідним кодом, тоді як OpenAI робить акцент на захисному патентуванні. Глобальні гравці, такі як три китайські університети та DeepMind, також беруть активну участь у подачі заявок на патенти на агентний ШІ. Зростання кількості патентів на ШІ відображає конкурентну боротьбу за формування наступного покоління технологій, в якій компанії стратегічно захищають інновації, щоб забезпечити собі домінування на ринку…» ***(Markus Kasanmascheff. Google Seizes Lead in Patents for Generative & Agentic AI // WinBuzzer (https://winbuzzer.com/2025/05/15/google-seizes-lead-in-patents-for-generative-agentic-ai-xcxwbn/). 15.05.2025).***

***

«…Участь Ілона Маска в уряді, яку порівнюють з бумерангом, що повертається, щоб завдати йому удару, підкреслює невдалу спробу вплинути на Управління з авторських прав. Ця спроба була частиною більш широкої програми, спрямованої на те, щоб дозволити компаніям, які займаються розробкою штучного інтелекту, необмежений доступ до творчих творів для тренувальних даних. До цього Бюро з авторських прав опублікувало проєкт звіту, в якому припускало, що деякі скрепінги ШІ можуть не підпадати під добросовісне використання, але призначені Трампом виконуючі обов'язки чиновників, відомі своєю ворожістю до технологічної індустрії, не збігалися з інтересами Маска або Кремнієвої долини…

Цей епізод підкреслює глибший конфлікт всередині адміністрації Трампа та сучасних американських правих. Рух MAGA з його популістською, антикорпоративною та технічно-скептичною позицією стикається з технічними лібертаріанцями, які вважають ШІ нестримною силою, а творчість - лише ресурсом для розвитку ШІ. Ця боротьба виходить за межі адміністрації, представляючи собою ширшу битву за контроль над інтелектуальною власністю…

Відомі фігури в адміністрації Трампа, такі як радник з питань антимонопольного законодавства Майк Девіс, публічно виступили проти порядку денного технологічної галузі, а сам Трамп підтримав ці настрої. Ця внутрішня напруга є нестійкою, оскільки захист працівників і творців, який здійснює фракція MAGA, прямо протистоїть прагненню технологічної еліти до нерегульованого доступу до даних…

Лідерство Трампа, який керується більше егоїзмом, ніж стратегією, посилює цю нестабільність. Оскільки економічні проблеми зростають, а витрати на тарифи та реструктуризацію ШІ стають все більш очевидними, ці фракційні розбіжності можуть поглибитися. Незважаючи на те, що Ілон Маск відійшов від своєї ролі в уряді, майбутнє залишається невизначеним. Якщо станеться значний розрив, то, швидше за все, маргіналізованими будуть технологічні лібертаріанці, а не база MAGA. Зрештою, жодна з фракцій не пропонує сприятливого результату для опонентів адміністрації Трампа…» ***(David Moscrop. The AI and Copyright Issues Dividing Trump's Court // Jacobin (https://jacobin.com/2025/05/ai-copyright-trump-tech-right/). 19.05.2025).***

***

«…Під час напружених слухань на Капітолійському пагорбі сенатор від штату Міссурі Джош Хоулі став важливим союзником авторів, стурбованих проблемами штучного інтелекту, інтенсивно допитуючи керівника YouTube про використання Google завантаженого контенту для навчання своїх моделей штучного інтелекту. Конфронтація відбулася під час слухань у підкомітеті судової влади щодо "Закону про заборону підробок", де Хоулі натиснув на керівника відділу музичної політики YouTube Сюзану Карлос щодо умов надання послуг компанії, які дозволяють використовувати відео для навчання ШІ, як-от Gemini. Хоулі назвав це "величезною, величезною проблемою", стверджуючи, що YouTube монетизує користувацький контент і будує бізнес на спинах авторів без їхньої явної згоди або компенсації за це конкретне використання…

Це робить Хоулі, республіканця, відомого своїм популізмом, спрямованим проти великих технологій, малоймовірним союзником поряд з креативними індустріями та ЗМІ, такими як The New York Times, яка наразі судиться з OpenAI через подібні проблеми з авторськими правами. У той час як керівник YouTube стверджував, що використання даних відбувається відповідно до користувацьких угод, Хоулі стверджував, що технологічні

компанії недостатньо пояснили, як вони захищають авторські права. Він стверджував, що Конгрес повинен вжити заходів, щоб надати людям права на зображення та власність, критикуючи систему, в якій, на його думку, митці та творці програють, тоді як технологічні компанії заробляють мільярди…» ***(Steven Zeitchik. Hollywood Gets a Major Boost From a Republican Senator in the Fight Over AI Copyright // The Hollywood Reporter, LLC. (https://www.hollywoodreporter.com/news/politics-news/josh-hawley-hearing-ai-copyright-hollywood-1236224578/). 21.05.2025).***

***

«Нещодавні публічні дискусії підкреслили критичну роль захисту інтелектуальної власності (ІВ), особливо в контексті нових технологій, таких як штучний інтелект (ШІ). З появою на ринку нових технологій, особливо тих, що базуються на штучному інтелекті, уряд повинен реагувати на це відповідним регулюванням та законодавством у сфері ІВ. Однак, перш ніж приймати такі заходи, законодавці повинні досконало розуміти технологію та права, на які вона впливає. Це передбачає баланс між необхідністю сприяння інноваціям та захистом попередніх творів - виклик, який американське законодавство ІВ вирішувало раніше і може вирішити знову…

Історично склалося так, що право ІВ адаптувалося до значних технологічних досягнень. Наприклад, поява комп'ютерних програм поставила питання про захист авторського права, що призвело до створення Конгресом у 1974 році Комісії з нових технологічних видів використання творів, захищених авторським правом (CONTU). CONTU дійшла висновку, що комп'ютерні програми є вираженнями, які охороняються, і Конгрес поширив на них захист авторського права, прийнявши Закон про авторське право на комп'ютерне програмне забезпечення 1980 року…

Аналогічно, розвиток інтернету та користувацького контенту поставив нові виклики перед авторським правом. Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) 1998 року вирішив ці проблеми, забезпечивши безпечну гавань для веб-хостів, вимагаючи від них видаляти контент, що порушує авторські права, на першу вимогу, таким чином збалансувавши права власників авторських прав з необхідністю сприяти інноваціям…

Сьогодні дебати про ШІ зосереджені на двох основних питаннях: захищеності авторських прав на контент, створений ШІ, і використанні захищених авторським правом матеріалів для навчання моделей ШІ. Американське відомство з авторських прав розглянуло ці питання в своїх останніх звітах. Щодо захищеності авторським правом, Бюро стверджує, що авторське право не поширюється на матеріали, створені виключно штучним інтелектом, але може застосовуватися до творів, де людина має значний контроль над виражальними елементами. Наприклад, художниця Кріс Каштанова отримала обмежене авторське право на свою роботу, створену за допомогою ШІ, яке поширюється лише на елементи, додані людиною…

Друге питання пов’язане з використанням захищених авторським правом матеріалів для навчання моделей ШІ. Хоча розробники ШІ часто покладаються на доктрину добросовісного використання, Управління з авторських прав застерігає, що комерційне використання захищених авторським правом творів для створення конкуруючого контенту може виходити за межі добросовісного використання, що вимагає ліцензій на використані твори.

У міру розвитку технології ШІ результати судових справ і потенційні законодавчі дії визначатимуть майбутнє права інтелектуальної власності в цій сфері. Федеральному уряду потрібно буде вирішити, як збалансувати права власників авторських прав з потребами розробників ШІ, забезпечивши, щоб система ІВ підтримувала як інновації, так і захист…» ***(Alexa Reed. Adapting to AI: Copyright Law Will Catch Up, as it Always Has // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/26/adapting-ai-copyright-law-will-catch-always/id=189182/). 26.05.2025).***

***

«…Штучний інтелект (ШІ) докорінно змінює світ мистецтва та моди: сучасні інструменти здатні створювати нові картини, писати музику, проектувати віртуальний одяг, а також революціонізувати кураторство та маркетинг. Такі платформи, як DALL-E та GPT, демонструють здатність штучного інтелекту створювати оригінальні та високоякісні творчі роботи, а аналітичні інструменти допомагають управляти колекціями та прогнозувати тренди. Однак ця швидка еволюція висуває на перший план складні правові та етичні проблеми в галузі права інтелектуальної власності…

Виникають ключові питання щодо права власності та авторського права на роботи, створені штучним інтелектом, оскільки чинне законодавство США, як свідчать справи "Талер проти Пермуттера" (Taler v. Permutter), наполягає на людському авторстві для захисту, залишаючи творіння ШІ в юридичній невизначеності та викликаючи дебати про те, кому - програмісту, користувачеві чи нікому - мають належати права на них. Крім того, ШІ розмиває традиційні поняття автентичності, викликаючи занепокоєння щодо оригінальності та спонукаючи до розробки нових стандартів перевірки, можливо, з використанням таких технологій, як блокчейн. Виникають також етичні проблеми, особливо щодо моделей ШІ, навчених на великих масивах даних, які часто містять матеріали, захищені авторським правом, що викликає дебати про добросовісне використання, компенсацію авторам і потребу в етичних настановах для запобігання упередженості та забезпечення прозорості…

Оскільки роль штучного інтелекту в креативних індустріях зростає, стає очевидним, що існуючі правові рамки погано пристосовані, що підкреслює нагальну потребу в адаптивному законодавстві та спільних зусиллях між митцями, технологами та юристами, щоб орієнтуватися в цих незвіданих водах і забезпечити майбутнє, в якому інновації будуть збалансовані із захистом творчих прав…» ***(Bianca Ascolese, Arian Jabbary. AI, art and the law: new***

frontiers in creativity and IP // The Global Legal Post (https://www.globallegalpost.com/news/ai-art-and-the-law-new-frontiers-in-creativity-and-ip-875197916). 23.05.2025).

***

«В епоху штучного інтелекту, що стрімко розвивається, інновації прискорюються, щодня з'являються нові ідеї та винаходи. Однак захист цих інновацій створює значні проблеми, і саме тут важливу роль відіграє право інтелектуальної власності (ІВ). Право інтелектуальної власності забезпечує правову основу для захисту прав на винаходи, промислові зразки та художні твори, допомагаючи авторам захищати свої інновації та підтримувати конкурентоспроможність на ринку…

Право інтелектуальної власності - це багатогранна галузь, покликана захищати оригінальні творіння, заохочуючи середовище, в якому можуть процвітати інновації. Воно складається з чотирьох основних стовпів: патенти на винаходи та процеси, торгові марки для ідентифікації брендів, авторські права на художні твори та комерційна таємниця для конфіденційної ділової інформації. Кожен з них відіграє важливу роль у комплексній стратегії ІВ, особливо в епоху цифрових технологій та штучного інтелекту, коли швидкі інновації та глобальний зв'язок ускладнюють правозастосування.

Цифрова епоха та технології штучного інтелекту створили нові виклики для захисту інтелектуальної власності. Легкість поширення онлайн-контенту збільшує ризики несанкціонованого використання та піратства, а нові технології, такі як віртуальна реальність, штучний інтелект та блокчейн, створюють складний правовий ландшафт. Для ефективного захисту своєї інтелектуальної власності на глобальному рівні інноватори повинні враховувати як національні, так і міжнародні нормативні акти…

Захист цифрових інновацій, таких як програмне забезпечення та програми зі штучним інтелектом, вимагає спеціальних стратегій. Патентування цих технологій може бути складним процесом, що вимагає чіткого розуміння патентних критеріїв і потенційного використання авторського права та угод про нерозголошення для додаткового захисту.

Процес подання заявки на патент включає кілька важливих етапів: проведення патентного пошуку для забезпечення новизни, складання та подання заявки з детальним описом і формулою винаходу, взаємодія з Відомством США з питань патентів і торговельних марок (USPTO) для вирішення будь-яких заперечень, а також остаточне оформлення патенту. Розуміння ключових патентних термінів, таких як "рівень техніки", "неочевидність" і "патентоспроможність", є життєво важливим для успішного проходження цього процесу…

Права ІВ мають вирішальне значення для успіху бізнесу, забезпечуючи юридичне визнання, конкурентні переваги та потенційний дохід через ліцензування. Регулярний перегляд та оновлення портфоліо об'єктів ІВ

забезпечує постійний захист та лідерство в галузі. Для бізнесу з міжнародними амбіціями розуміння та орієнтація в міжнародному праві ІВ є надзвичайно важливими. Такі організації, як Всесвітня організація інтелектуальної власності (ВОІВ) та договори, такі як Договір про патентну кооперацію (PCT), сприяють глобальному захисту ІВ, спрощуючи процес отримання патентів у багатьох країнах…» ***(Jeff Schell. Intellectual Property & Patent Law in the Digital & AI Age // Jeff Schell (https://schellip.com/intellectual-property-patent-law-in-the-digital-ai-age/). 26.05.2025).***

***

Сполучені Штати Мексики

«…Мексика стикається зі зростаючою правовою дилемою, оскільки швидка інтеграція штучного інтелекту (ШІ) у творчі та промислові процеси вступає в протиріччя із застарілою системою інтелектуальної власності (ІВ). Незважаючи на сплеск законодавчих пропозицій щодо регулювання ШІ, жодна з них не була прийнята, що залишає невирішеною невизначеність щодо захисту прав інтелектуальної власності на інновації, створені за допомогою ШІ або з його допомогою. Чинне законодавство, зокрема Федеральний закон Мексики про авторське право (LFDA) і Федеральний закон про захист промислової власності (LFPPI), визнають авторами або винахідниками лише фізичних осіб, прямо виключаючи твори або винаходи, створені автономно системами штучного інтелекту. Цю прогалину посилило нещодавнє рішення Національного інституту авторського права та Федерального суду адміністративної юстиції, які відмовили в реєстрації дизайну, створеного штучним інтелектом, через відсутність "людської інтелектуальної діяльності", що є вимогою чинного законодавства. Отже, результати, створені за допомогою ШІ, не підлягають правовій охороні, що створює ризики для бізнесу та авторів, які покладаються на технології штучного інтелекту…

За останні п’ять років законодавчі зусилля зі створення етичних і технічних керівних принципів для ШІ зайшли в глухий кут, залишивши Мексику без цілісної системи для вирішення проблем ІВ, таких як використання захищених авторським правом даних у навчанні ШІ, оцінка оригінальності творів, створених за допомогою ШІ, або суперечки, пов’язані з контентом, згенерованим ШІ. Для подолання цього розриву експерти рекомендують реформи, які чітко визнають людський внесок у створення творів, керованих ШІ, регулюють ліцензування наборів даних, розробляють технічні критерії оцінки оригінальності, спрощують вирішення спорів і сприяють співпраці між законодавцями, технологами та фахівцями в галузі ІВ. Мексика зараз перебуває на критичному етапі: хоча законодавчий інтерес до ШІ очевидний, відсутність належного регулювання загрожує придушенням інновацій та вразливістю прав інтелектуальної власності на твори, створені за

допомогою штучного інтелекту. Без термінових міждисциплінарних дій з модернізації правової інфраструктури Мексика ризикує відстати в глобальній гонці інновацій у сфері ШІ, залишаючи творців і бізнес вразливими до невирішених правових невизначеностей…» ***(Miguel Llanos. Artificial Intelligence and its regulation in Mexico: a legal framework in progress for intellectual property and technological innovation // Herrero & Asociados (https://hyaip.com/en/artificial-intelligence-and-regulation-mexico-legal-framework/). 17.05.2025).***

***

Наука в сфері інтелектуальної власності

«…За два десятиліття після Будапештської ініціативи відкритого доступу проект "Відкрита наука" (Open Science, OS) розпався на конкуруючі моделі, які відрізняються не лише тим, наскільки вони "відкриті", але й тим, кого вони включають. Зараз домінують гібридні та "золоті" журнали з оплатою за публікацію, що дозволяє добре фінансованим дослідникам з глобальної Півночі купувати видимість, одночасно витісняючи громадські, "діамантові" майданчики - особливо в Латинській Америці та Східній Європі - і збільшуючи розриви між Північчю і Півднем та Заходом і Сходом. Тим часом очікувані суспільні дивіденди від ОС залишаються скромними: дослідження показують, що реальний вплив зазвичай виникає не з вільно доступних статей чи наборів даних, а зі сталої, локалізованої взаємодії між дослідниками та спільнотами. Дві структурні перешкоди блокують створення більш справедливого ландшафту ОС. По-перше, матеріальна асиметрія: негегемоністичним регіонам бракує цифрової інфраструктури, постійних ідентифікаторів і фінансування, необхідних для того, щоб їхні роботи можна було знайти і цитувати, що робить їх вразливими до видобутку знань. По-друге, символічні ієрархії: системи академічної винагороди все ще прирівнюють "досконалість" до публікації в комерційних високорейтингових журналах, що утримує науковців від використання альтернативних, керованих спільнотами платформ, таких як SciELO, Redalyc і Latindex, навіть коли їх фінансують уряди. Комерційні видавці, гіганти аналізу даних і закриті технічні екосистеми посилюють обидві перешкоди, тоді як справді відкриті інфраструктури, які поважають принципи FAIR (і CARE), намагаються масштабуватися, не жертвуючи інклюзивністю або цифровим суверенітетом…

Тому критики закликають перейти від вимірювання відкритості через доступ до результатів до розвитку "зв’язків": контекстно-чутливих багатомовних процесів обміну знаннями, які ставлять на перше місце епістемічну справедливість і міжкультурний діалог. Таке бачення вимагає переосмислення оцінювання досліджень - через такі ініціативи, як FOLEC і CoARA, - щоб відкинути вузькі показники досконалості і визнати залучення спільноти, різноманітність мов і взаємну співпрацю як ознаки якості. Лише

зосередившись на цих цінностях, стверджують прихильники, відкрита наука зможе відновити свою емансипаційну обіцянку і стати справді глобальним надбанням, а не рушієм нових нерівностей…» ***(Fernanda Beigel, Ismael Rafols. The contested field of Open Science: a debate through the lens of inclusion // Leiden University (https://www.leidenmadtrics.nl/articles/the-contested-field-of-open-science-a-debate-through-the-lens-of-inclusion). 08.05.2025).***

***

«Відкритий доступ (OA) перетворився з візіонерської концепції на глобальний рух з моменту його формалізації Будапештською ініціативою відкритого доступу (BOAI) у 2002 році, відкриваючи можливості для досліджень, спрямованих на вирішення суспільних викликів, та уможливлюючи ширше залучення громадськості до науки. Однак обіцянка справедливого доступу та участі залишається невиконаною через системні бар'єри. Хоча приблизно половина всіх наукових статей зараз є відкритими, зростання плати за обробку статей (Article Processing Charges, APC) - плати, що стягується з авторів за публікацію - переклало фінансовий тягар з читачів на дослідників, непропорційно ставлячи в несприятливе становище науковців на початку кар'єри та вчених з країн Глобального Півдня. Ця нерівність посилюється недосконалою системою оцінювання досліджень, яка надає перевагу таким показникам, як імпакт-фактор журналу, а не якості чи різноманітності, маргіналізуючи неангломовні та локально релевантні дослідження.

Країни Глобального Півдня, такі як Чилі, Південна Африка та Індія, стали першовідкривачами справедливих моделей відкритого доступу, розвиваючи видавничі платформи під керівництвом спільнот (наприклад, Redalyc, SciELO) та інституційні репозитарії, щоб обійти комерційні бар'єри. Ці ініціативи наголошують на відкритій інфраструктурі, інституційній підтримці та альтернативних системах оцінювання, пристосованих до місцевих потреб. Однак їхньому успіху загрожує вторгнення моделей, заснованих на APC, з Глобальної Півночі, які ризикують витіснити ці інклюзивні системи на узбіччя.
Справедливі рішення для відкритого доступу включають діамантові журнали - відкриті публікації без плати для читачів чи авторів - і зелене відкрите доступ, коли препринти та постпринти поширюються у відкритих репозиторіях. Ці моделі спираються на інфраструктуру, керовану громадою, на кшталт публічного цифрового сховища для науковців. Уроки лідерів Глобального Півдня підкреслюють необхідність реформування систем оцінювання досліджень, надання пріоритету багатомовності та інвестування в децентралізовану, стійку інфраструктуру.

Рекомендації BOAI20 підтверджують, що відкритий доступ - це не самоціль, а інструмент для забезпечення справедливості, якості та сталості досліджень. Досягнення цього бачення вимагає глобальної співпраці для усунення фінансових бар'єрів, переосмислення оцінки досліджень за межами

комерційних показників та масштабування ініціатив з відкритого доступу під керівництвом спільнот. Зосереджуючись на інклюзивності та спільному управлінні, ОА може виконати свою первісну місію: забезпечити, щоб знання слугували спільним благом, доступним для всіх і щоб кожен міг зробити свій внесок у його розвиток…» ***(Melissa Hagemann. Lessons for the Global Transition to Equitable Open Access to Research // Open Future (https://openfuture.eu/wp-content/uploads/2025/05/250508_LessonsGlobalTransitiontoEquitableOpenAccesstoResearch.pdf). 08.05.2025).***

***

«…Зростаюче використання інструментів генеративного ШІ, таких як ChatGPT, в академічному письмі викликає дебати про етичні практики та прозорість наукової комунікації. Нещодавнє опитування, проведене журналом Nature серед понад 5000 науковців з усього світу, виявило глибокі розбіжності в думках щодо прийнятного використання ШІ в підготовці рукописів та експертному оцінюванні…

Хоча переважна більшість (понад 90%) вважають етично прийнятним використання ШІ для редагування або перекладу наукових робіт, а значна більшість (65%) - для створення всього або частини тексту статті, близько третини респондентів виступають проти останнього. Погляди на використання ШІ для конкретних розділів, таких як анотації, є більш прихильними, ніж для інших частин статті. Однак немає єдиної думки щодо того, чи слід розкривати інформацію про використання ШІ, і якщо так, то яким чином: багато дослідників зізнаються, що не розкривали інформацію про свою допомогу зі штучним інтелектом. Понад 60% вважають, що створення звіту про первинне рецензування за допомогою ШІ є недоречним, часто посилаючись на проблеми конфіденційності, але більшість (57%) погоджуються на використання ШІ для допомоги рецензентам, відповідаючи на запитання про рукопис…

Незважаючи на різні думки щодо прийнятності, фактичне впровадження ШІ для цих завдань залишається низьким: лише близько 28% повідомили про використання ШІ для редагування, і ще менше (близько 8%) - для написання перших чернеток, реферування статей або перекладу. Лише 4% використовували ШІ для початкового рецензування. Загалом близько 65% респондентів повідомили, що ніколи не використовували ШІ в жодному із запропонованих сценаріїв, хоча дослідники, які починали свою кар’єру раніше, частіше експериментували з ним. Вражає те, що ті, хто використовував ШІ, часто не розкривали інформацію про це…

Коментарі респондентів підкреслюють цей розкол: одні вважають ШІ повсюдним інструментом на кшталт калькулятора, що робить розкриття інформації непотрібним, а інші засуджують його використання як "жалюгідне шахрайство і обман". Амбівалентні погляди визнають ефективність ШІ в синтезі інформації, але занепокоєні тим, що він перешкоджає навчанню. Серед питань, які викликають занепокоєння, - плагіат, довіра, підзвітність і навіть

вплив штучного інтелекту на навколишнє середовище. Хоча дехто отримав незадовільні результати від ШІ, інші відзначили його потенціал вирівняти ігрове поле для тих, для кого англійська мова не є рідною. Географічне розташування, сфера досліджень і стадія кар'єри загалом не мали значного впливу на думку про етичність ШІ, хоча молодші дослідники та дослідники з неангломовних країн демонстрували більшу схильність до використання ШІ в редагуванні…» ***(Diana Kwon. Is it OK for AI to write science papers? Nature survey shows researchers are split // Springer Nature Limited (https://www.nature.com/articles/d41586-025-01463-8). 14.05.2025).***

***

«…Трансфер технологій - процес переміщення ідей і запатентованих винаходів з науково-дослідних установ у комерційний світ - має вирішальне значення для прискорення розвитку нових технологій і стимулювання економічного зростання, перетворюючи новаторські ідеї з лабораторій на ринкові продукти. Цінність трансферу технологій дедалі більше визнається, оскільки він долає розрив між інноваціями та комерціалізацією, що призводить до появи численних ефективних продуктів, таких як ліки від раку (наприклад, Taxol, Gleevec), вакцини та новітні матеріали. Ефективний трансфер технологій має важливе значення для максимізації дослідницького потенціалу…

Однак установи стикаються зі значними перешкодами, включаючи брак досвідчених бізнес-професіоналів в офісах трансферу технологій, обмежений доступ до вичерпної патентної інформації, необхідної для прийняття впевнених рішень, нерозуміння метрик, коли кількість патентів не завжди дорівнює успіху, прогалини у фінансуванні досліджень, які ще не готові до комерціалізації, конфлікти щодо права власності на ІВ між різними сторонами, а також культурні відмінності між академічними колами та промисловістю, які можуть перешкоджати співпраці, що ілюструє "Європейський парадокс"…

Щоб відкрити майбутнє трансферу технологій, життєво важливим є постійне інвестування в інфраструктуру та експертизу. Ключові можливості включають інвестиції у всеосяжну патентну інформацію, використання державно-приватного партнерства, зосередження на прикладних дослідженнях, інвестиції в досвідчений персонал, нормалізацію інвестицій на основі очікуваної віддачі та заохочення дослідників до комерціалізації. Ці зусилля - від підвищення рівня бізнес-експертизи в офісах трансферу технологій до сприяння тіснішій співпраці між університетами та промисловістю - матимуть вирішальне значення для реалізації повного потенціалу наукового прогресу та економічного зростання завдяки ефективному трансферу технологій та управлінню інтелектуальною власністю…» ***(Tech transfer: capitalising on homegrown scientific innovation // Legal Benchmarking Limited (https://www.managingip.com/article/2etvz79uxwy44c3sa51c0/sponsored-***

content/tech-transfer-capitalising-on-homegrown-scientific-innovation). ***21.05.2025).***

***

«В академічному світі дослідження є цінною валютою, яка може формувати кар'єру та глобальні перспективи, але швидке поширення цифрового контенту робить захист цієї інтелектуальної власності вкрай важливим. Онлайн-бібліотеки, відкриті платформи та штучний інтелект полегшують обмін даними, але водночас підвищують ризик плагіату та несанкціонованого використання. Тому захист досліджень - це не просто вигода, це необхідність, а цифрові інструменти пропонують важливі рішення…

Забезпечення оригінальності має першорядне значення, оскільки університети вимагають справжнього внеску. Для боротьби з випадковим і навмисним плагіатом, який є поширеним через величезну кількість інформації в Інтернеті, дослідники можуть використовувати програмне забезпечення для виявлення плагіату, таке як Turnitin або Grammarly. Ці інструменти сканують тексти за мільйонами джерел, виявляючи збіги і допомагаючи авторам дотримуватися доброчесності. Крім того, звернення за експертною підтримкою до таких платформ, як Edubirdie, може допомогти дослідникам дотримуватися академічних стандартів і гарантувати, що їхня робота не містить плагіату.

Управління цифровими правами (DRM) забезпечує життєво важливі гарантії для контролю за використанням і поширенням опублікованих робіт. Такі інструменти, як Adobe Document Cloud або Locklizard, дозволяють дослідникам впроваджувати такі обмеження, як доступ лише для перегляду, водяні знаки, термін дії доступу та захист паролем, фактично діючи як цифровий замок, що перешкоджає несанкціонованому копіюванню та розповсюдженню…

Технологія блокчейн пропонує потужне рішення для неспростовного доказу авторства. Створюючи унікальний, незмінний цифровий підпис і позначку часу для дослідницького контенту, такі платформи, як IPFS і Po.et, забезпечують безпечний, децентралізований запис про право власності, що має вирішальне значення для встановлення пріоритету відкриттів і патентів.

Навіть на етапі розробки дослідження є вразливими. Безпечні хмарні сервіси зберігання даних із наскрізним шифруванням, багатофакторною автентифікацією та історією версій захищають незавершені дослідження від втрати або злому, забезпечуючи при цьому контрольовану спільну роботу…

Незважаючи на цей технологічний прогрес, поширені проблеми інтелектуальної власності, такі як несанкціоноване повторне використання, недостатня обізнаність та неналежне цитування, залишаються. Хоча університети посилюють навчання з питань захисту інтелектуальної власності, особиста відповідальність дослідників залишається ключовим фактором для розуміння ними своїх прав та активного використання доступних цифрових інструментів для захисту їхнього цінного внеску…» ***(Digital Methods to***

Safeguard Intellectual Property in Research // IP Location (https://www.iplocation.net/digital-methods-to-safeguard-intellectual-property-in-research). 28.05.2025).

***

«…Міжнародна платформа PlagiarismSearch оприлюднила результати глобального дослідження рівня плагіату в 97 країнах за період 2018–2024, проаналізувавши 69,89 млн перевірок. За підсумками 2024 року середній показник плагіату в Україні склав 6,3 %, що дозволило країні увійти до п'ятірки з найнижчими значеннями у світі. Найвищі показники плагіату у 2024 році зафіксовано в Австралії, США та Бразилії…

Кількість перевірок в Україні зросла з 1,1 млн у 2018 до максимуму 2,9 млн у 2022, після чого відбулося незначне зниження до 2,1 млн у 2024, що свідчить про стабільний попит на інструменти перевірки плагіату в українських ЗВО та дослідницьких установах. Середній рівень плагіату в Україні коливався в межах 5,5–6,6 %, досягнувши піка 6,6 % у 2023 та повернувшись до 6,3 % у 2024, що вказує на поступове підвищення ефективності заходів із забезпечення академічної доброчесності.

У 2024 році найвищі показники плагіату зафіксовано переважно в країнах із широким переходом на дистанційні та гібридні формати навчання. До трійки лідерів увійшли: Австралія (26,8 %), США (26,9 %) та Бразилія (29,5 %). Високі показники в цих країнах пояснюються комбінацією факторів: різким переходом на дистанційне та гібридне навчання під час COVID-19, зростанням обсягу цифрових документів і активним використанням генеративного ШІ в академічному письмі.

У Західній Європі середній рівень плагіату коливається від 5,0 % у Німеччині до 10,5 % у Великобританії, що свідчить про широку практику внутрішніх перевірок і освітніх ініціатив. В Азії показники різняться: від 8,7 % у Японії до 18,2 % в Індії. У Латинській Америці рівень плагіату коливається від 12,0 % в Аргентині до 29,5 % у Бразилії.

Найнижчі рівні плагіату зареєстровано в Боснії і Герцеговині (2,6 %), Німеччині (5,0 %) та Гонконгу (5,2 %). Серед сусідніх з Україною країн: Польща (10,1 %), Чехія (10,0 %) та Румунія (9,1 %)…

У 2020–2021 роках масовий перехід на дистанційне навчання під час пандемії COVID-19 спричинив значне зростання показників плагіату. У 2022–2023 роках із поширенням інструментів генеративного ШІ багато країн повторно зафіксували високі значення. У 2024 році спостерігається тенденція до стабілізації та незначного зниження середніх показників у багатьох регіонах завдяки впровадженню нових алгоритмів детекції плагіату та ШІ-згенерованого контенту…

Україна з показником 6,3 % у 2024 році опинилася на четвертому місці знизу серед близько 97 досліджених країн, що свідчить про високий рівень академічної доброчесності…» ***(Шевченко Тарас. Україна серед країн із***

найнижчим рівнем плагіату в 2024 – 6,3% // Інтернет-видання "Час-Дій" (https://chasdiy.org/society/ukrayina-sered-krayin-iz-najnyzhchym-rivnem-plagiatu-v-2024-63-63631). 29.05.2025).

***

Україна

«Докторку педагогічних наук Оксану Жерновникову з Харківського національного педагогічного університету імені Григорія Сковороди звинуватили в плагіаті.

Викладачка була рецензенткою та науковою керівницею робіт іноземців, яких раніше викрили на академічній недоброчесності.

Про це йдеться в аналізі праці науковиці, який опублікували активісти громадської ініціативи "Дисергейт".

Ознаки "запозичень" із чужих робіт без належних посилань знайшли в докторській дисертації Жерновникової на тему "Дидактичні засади підготовки майбутніх учителів математики до проектування навчальної діяльності старшокласників", яку науковиця захистила у 2016 році.

Використання інших праць виявили на 83 сторінках роботи. Активісти стверджують, що в роботі викладачка харківського вишу використала доробки з трьох українських дисертації та російської монографії.

Автори аналізу помітили, що подекуди в дисертації Оксани Жерновникової текст переписаний або використаний із невеликою заміною слів. У деяких місцях текст її дисертації майже повністю відповідає працям інших науковців – за винятком посилань на джерела…» ***(Анна Коваленко. Була керівницею робіт із плагіатом: у докторській викладачки харківського вишу знайшли "запозичення" // Українська правда (https://life.pravda.com.ua/society/profesorku-harkivskogo-universitetu-zvinuvatili-v-plagiati-307924/). 06.05.2025).***

***

«…Серед 16 фіналістів попереднього конкурсу на посаду керівника Бюро економічної безпеки (БЕБ) є Михайло Буртовий, детектив НАБУ з 2019 року, який має науковий ступінь... Його дисертація на тему «Процесуальні права потерпілого та їх реалізація на стадії досудового розслідування», захищена у 2022 році в Національній академії внутрішніх справ, виявилася частково переписаною з дисертації Дмитра Кавуна «Кримінальний процесуальний механізм забезпечення прав потерпілого (фізичної особи) у досудовому розслідуванні», захищеної у 2016 році.

Згідно з виявленими фактами, у дисертації Буртового присутні фрагменти тексту Кавуна без належного посилання, а також фрагменти з неправильним цитуванням, де посилання на першоджерело замінено на посилання на дисертацію Кавуна. Таким чином, Буртовий видав чужі думки та вислови, часто

інших авторів, за власні, посилаючись при цьому на Кавуна. Автори публікацій ставлять під сумнів компетентність Буртового керувати БЕБ, враховуючи його дисертацію, що містить очевидний плагіат та порушення правил цитування, особливо коли Бюро має виконувати завдання, що вимагають аналітичних здібностей та чесності…» ***(Василь Садовий. Михайло Буртовий, що претендує на посаду керівника Бюро економічної безпеки, має плагіат у дисертації // Плагіат і фальсифікації в наукових працях (https://false-science-ua.odoo.com/mikhailo-burtovii-maie-plagiat-u-disertatsii). 09.05.2025).***

***

Європейський Союз

«DOAJ підписав трирічну угоду про надання послуг з Німецьким дослідницьким фондом (DFG). Це партнерство буде зосереджено на підвищенні видимості німецьких журналів відкритого доступу, зокрема журналів з діамантовою класифікацією та тих, що фінансуються DFG.

Критерії індексації DOAJ широко розглядаються як «золотий стандарт» у відкритому доступі щодо якості та достовірності, а наші метадані включені до систем пошуку бібліотечних матеріалів та інших сервісів по всьому світу. DOAJ наразі містить майже 300 журналів з Німеччини, які не стягують жодної плати, і ця співпраця має на меті підтримати більше німецьких журналів з відкритим доступом через процес індексації DOAJ, підвищуючи їхню видимість та репутацію.

Угода включає аналіз проблем, що перешкоджають індексації німецьких журналів з відкритим доступом, що мають діамантовий статус, у DOAJ. Працюючи з видавцями над усуненням цих перешкод, ми прагнемо збільшити кількість німецьких журналів, що відповідають нашим стандартам якості. Це принесе користь дослідникам, бібліотекам та ширшій академічній спільноті, оскільки полегшить ідентифікацію високоякісних публікацій з відкритим доступом…» ***(DOAJ and DFG join forces to boost diamond open access journals in Germany // DOAJ (https://blog.doaj.org/2025/05/05/doaj-and-dfg-join-forces-to-boost-diamond-open-access-journals-in-germany/). 05.05.2025).***

***

«У новому звіті підкреслюється гостра потреба у зміцненні екосистеми спін-офів в Європі для розблокування її конкурентних переваг у сфері високих технологій. Хоча університетські побічні продукти є життєво важливими для стимулювання інновацій та економічного зростання, вони часто стикаються з труднощами при масштабуванні, забезпеченні фінансування та навігації в складному регуляторному середовищі. У звіті визначено кілька структурних бар'єрів, що перешкоджають їхньому зростанню, включаючи тривалі переговори щодо інтелектуальної власності та фрагментарну регуляторну базу, значні обмеження масштабування (лише 11% досягають

оцінки, порівнянної з традиційними стартапами), а також структури університетського капіталу, які часто відлякують приватних інвесторів. Крім того, системи підтримки є фрагментованими, що призводить до нерівномірного доступу до критично важливого фінансування в різних регіонах. Для вирішення цих проблем і підвищення успішності спін-оффів у звіті пропонується кілька ключових стратегій: регуляторні реформи, спрямовані на спрощення системи ІВ і впорядкування процесів передачі технологій, потенційно з використанням стандартизованих моделей розподілу капіталу; фінансове вирівнювання за допомогою схем спільного інвестування і стимулювання корпоративного партнерства для залучення приватного капіталу; організаційні перетворення, що вимагають від університетів інвестувати в добре забезпечені ресурсами офіси трансферу технологій і мультидисциплінарні команди спін-оффів; посилення співпраці з промисловістю за допомогою податкових пільг або грантів. Зрештою, ці стратегії спрямовані на створення більш сприятливого середовища для розвитку похідних компаній, їхньої глобальної конкуренції та стимулювання інновацій» ***(New Report Highlights the Growing Role of Spin-offs in Driving Innovation and Economic Growth Across the European Union // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/new-report-highlights-growing-role-spin-offs-driving-innovation-and-economic-growth-across-european-2025-05-06_en). 06.05.2025).***

***

«…Нове дослідження, проведене Epinion для RettighedsAlliancen у січні 2025 року, виявило тривожну тенденцію, коли студенти отримують доступ до навчальних матеріалів без оплати, часто нелегально. Зокрема, кожен четвертий студент (25%) завантажував цілі підручники або уривки з них у чат-боти, при цьому лише трохи більше чверті знали про незаконність таких дій. Дослідження підкреслює, що несанкціоноване споживання цифрових навчальних матеріалів залишається широко розповсюдженим: 57% студентів, які користуються електронними книгами, визнали, що принаймні один раз отримували доступ до них через нелегальні джерела…

Варто зазначити, що дослідження надає перші конкретні цифри про масштаби завантаження підручників у чат-боти, показуючи, що 72% студентів не знають про незаконність таких дій. Така необізнаність у поєднанні з тим фактом, що лише 41% відчувають себе поінформованими про обмін цифровими навчальними матеріалами у своєму навчальному закладі, підкреслює нагальну потребу в покращенні освіти. Завантаження навчальних книг у чат-боти створює серйозні проблеми з авторським правом, потенційно роблячи їх вільно доступними і підриваючи стимул до придбання оригінальних творів…

Крім того, значна більшість студентів (74%) вважають обмін цифровими навчальними матеріалами прийнятним, незважаючи на те, що це незаконно. Така вкорінена поведінка вимагає спільних зусиль між правовласниками та навчальними закладами, щоб спрямувати студентів до легальних

практик…» ***(Hver fjerde studerende uploader studiebøger ulovligt til chatbots // RettighedsAlliancen (https://rettighedsalliancen.dk/hver-fjerde-studerende-uploader-boeger-ulovligt-til-chatbots/). 23.05.2025).***

***

«Джеймс Морріс і Брегт Саенен, старші співробітники з питань політики з "Science Europe", нещодавно стали співавторами звіту під назвою "Стратегічні підходи до відкритої науки та оцінка досліджень". Цей звіт є результатом спільного засідання робочих груп "Science Europe" з відкритої науки та дослідницької культури у травні 2023 року, метою якого було зрозуміти роль організацій, що фінансують та виконують дослідження, у просуванні відкритої науки та реформуванні системи оцінювання досліджень. Відкрита наука, яка визначається як надання дослідницьких знань у відкритому доступі, доступності та багаторазовому використанні, охоплює різні політики та практики, включаючи відкритий доступ до результатів досліджень, відкриті методи досліджень та громадянську науку…

Опитування показало, що відкрита наука є стратегічним пріоритетом майже для всіх організацій-членів мережі "Science Europe" з комплексними підходами на регіональному, національному та міжнародному рівнях. Хоча відкритий доступ до публікацій і даних залишається центральним, стратегії також включають дослідницьку інфраструктуру, відкрите дослідницьке програмне забезпечення та громадянську науку. Відкрита наука інтегрована в процеси оцінювання, причому конкретні критерії часто використовуються для оцінки усталених аспектів, таких як відкритий доступ, тоді як нові елементи, такі як відкриті методи дослідження, оцінюються рідше…

Science Europe має на меті впливати на європейську політику в галузі досліджень та інновацій і сприяти глобальній співпраці через такі платформи, як Коаліція з оцінки наукових досліджень (CoARA) та Глобальна дослідницька рада (Global Research Council)…

З розвитком відкритої науки основна увага приділяється якісній оцінці, а не розробці нових метрик. Звіт пропонує ідеї, застосовні до неєвропейських країн, з акцентом на стратегічні рамки, включення усталених і нових практик, а також можливості для міжнародної співпраці…

У майбутньому "Science Europe" використовуватиме результати опитування для вдосконалення стратегій, посилення позицій у політичних діалогах та започаткування ініціатив, спрямованих на контекстуалізацію результатів опитування в ширшому академічному дослідницькому ландшафті. Спільні семінари та конкурс на отримання інформації допоможуть членам організації обмінятися найкращими практиками, визначити виклики та узгодити як встановлені пріоритети, так і нові питання, сприяючи розвитку більш відкритої дослідницької культури…» ***(Sharla Lair. How Can Research Funding Organizations Advance Open Science? // Annual Reviews***

(https://katinamagazine.org/content/article/open/2025/how-can-research-funding-organizations-advance-open-sci). 22.05.2025).

***

Канада

«Канадська мережа дослідницьких знань (CRKN) надала детальний відгук на переглянутий міжвідомчий проект політики відкритого доступу до публікацій, наголосивши на необхідності узгодження політики з існуючими сильними сторонами Канади у сфері відкритої науки, а також на необхідності вирішення нових викликів. Вітаючи мету політики, яка полягає у встановленні відкритого доступу (OA) за замовчуванням для канадських досліджень, CRKN виокремлює кілька сфер, які потребують вдосконалення для забезпечення справедливості, дотримання та сталості…

Діамантовий відкритий доступ: CRKN підкреслює, що вимога політики депонувати всі фінансовані статті в інституційних репозитаріях (IP), незалежно від статусу відкритого доступу, ризикує підірвати міцну канадську екосистему діамантового відкритого доступу, особливо в гуманітарних і соціальних науках. Діамантові журнали - повністю відкриті, без авторських гонорарів і витрат на передплату - наразі не відповідають вимогам переглянутої політики, якщо вони не розміщують свої матеріали в репозитаріях, незважаючи на їхню прихильність до відкритих принципів. CRKN рекомендує звільнити алмазні публікації з відкритим вихідним кодом від обов'язкового депонування в IP, щоб уникнути покарання цієї стійкої, справедливої моделі та узгодити її з нещодавньою підтримкою алмазного відкритого вихідного коду в рамках програми SSHRC "Допомога науковим журналам"…

Збереження авторських прав та їх дотримання: CRKN вітає акцент політики на збереженні авторських прав, але попереджає, що дозвіл на депонування до друку як відповідність вимогам створює ризики. Видавці можуть чинити опір безоплатному депонуванню рецензованих версій (AAM/VOR), що призводить до поширення нерецензованого контенту в IP і підриває якість досліджень. CRKN закликає Тристоронню агенцію вимагати депонування лише AAM/VOR, прийняти стандартизовані назви версій статей (наприклад, NISO-RP-8-2008) та посилити важелі впливу на переговори з комерційними видавцями, усунувши препринти як лазівку для ухиляння від дотримання вимог…

Інфраструктура та витрати: Університетські бібліотеки, як господарі інституційних репозитаріїв (IR), зіткнуться зі зростаючим робочим навантаженням відповідно до цієї політики, а менші установи намагатимуться підтримувати відповідність через нерівність у ресурсах. CRKN зазначає, що виявлення контенту відкритого доступу в IR залишається складним завданням, що ставить під загрозу ефективність політики, якщо не буде надано пріоритету стандартам інтероперабельності та метаданих. Для подолання непрямих витрат

CRKN рекомендує виділяти фінансування на дослідження для покращення інфраструктури та кадрового забезпечення IP, особливо в установах з обмеженими ресурсами.

Перевірка дотримання вимог: Політиці бракує механізмів контролю за дотриманням вимог, що не залишає жодної підзвітності для дослідників чи установ. CRKN пропонує інтегрувати перевірку депозитів у процеси звітування про гранти, вимагати від дослідників посилатися на профінансовані статті у фінальних звітах і майбутніх заявках, а також заохочувати університети до прийняття інституційної політики відкритої науки.

Ембарго та постійні ідентифікатори (PID): CRKN підтримує повне скасування ембарго і закликає Тристоронню агенцію чітко заборонити їх у своїй політиці. Вона також виступає за обов'язкове використання PID (наприклад, ORCID, DOI, ідентифікатори донорів) для відстеження відповідності, вимірювання впливу та оптимізації робочих процесів. Використовуючи існуючу в Канаді інфраструктуру PID (наприклад, ORCID-CA, DataCite Canada), політика повинна вимагати зазначення ідентифікаторів фінансування в публікаціях і заохочувати використання ORCID на кожному етапі дослідження, щоб зменшити адміністративний тягар і покращити підзвітність…

Загалом, відгуки CRKN підкреслюють важливість балансу між амбіціями та практичністю для забезпечення того, щоб канадська політика щодо відкритого доступу сприяла справедливості, використовувала наявну інфраструктуру, керовану громадою, як-от алмазний відкритий доступ, та уникала увічнення глобальної нерівності у сфері наукових публікацій. Вдосконалюючи механізми дотримання вимог і надаючи пріоритет сталим практикам, ця політика може зміцнити роль Канади як лідера у сфері відкритої науки» ***(CRKN's Response to Tri-Agency Draft Open Access Policy // Canadian Research Knowledge Network (https://www.crkn-rcdr.ca/en/crkns-response-tri-agency-draft-open-access-policy). 02.05.2025).***

***

Республіка Індія

«…Згідно з дослідженням, вісім фірм звинувачують у продажу реєстрацій промислових зразків, виданих у Великій Британії, які використовуються для маніпулювання академічними рейтингами в Індії. Хоча Великобританія не видає патенти на промислові зразки, як США, вона пропонує реєстрацію дослідницьких зразків, які захищають зовнішній вигляд продукції, надаючи ексклюзивні права на виробництво або продаж товарів з певними характеристиками. На відміну від патентів, ці реєстрації не оцінюються на предмет новизни чи інноваційності, що полегшує їх отримання. Дослідження показує, що ці реєстрації в основному продаються індійським науковцям, які використовують їх для підвищення балів за свої дослідження в

рамках системи Комісії з університетських грантів Індії (UGC). UGC нараховує 10 балів за кожен іноземний патент для просування по службі та інституційних рейтингів, створюючи для дослідників вигідний стимул для придбання фальшивих або завищених об'єктів інтелектуальної власності. Дослідники використовують паперові фабрики - організації, які продають авторство, цитування та фальшиві патенти - для заповнення резюме, а нещодавні оголошення свідчать про продаж реальних реєстрацій промислових зразків з таких країн, як Великобританія, Канада та Австралія. Експерти стверджують, що залежність Індії від патентних показників для академічного просування сприяє зловживанням, оскільки ці показники схильні до зловживань і заохочують неетичні практики. Аналіз 2024 року показав, що 23% світових університетів посилаються на патенти в критеріях просування, але критики, такі як дослідник Різ Річардсон, виступають за відмову від кількісних показників, які, на їхню думку, увічнюють шахрайство, заохочуючи паранаукові структури, що продають фальшиві авторства, патенти та конференції. Зусилля, спрямовані на подолання цієї проблеми, включають заклики до Індії надати пріоритет цінності патенту, а не його кількості, в той час як відсутність правозастосування проти таких практик продовжує підривати академічну доброчесність і довіру до інституцій…» ***(Dalmeet Singh Chawla. Eight companies are selling authorships of UK 'design patents' // Royal Society of Chemistry (https://www.chemistryworld.com/news/eight-companies-are-selling-authorships-of-uk-design-patents/4021472.article). 16.05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«Trailblazers був заснований у 2024 році університетами Ланкастера, Ліверпуля та Салфорда спільно з Liverpool University Press (LUP), щоб надати дослідникам-початківцям (ECR) можливість опублікувати свою першу монографію у відкритому доступі та отримати вигоду від серії семінарів для підтримки їхнього видавничого шляху. Ці установи об'єдналися, щоб розробити новий підхід до публікації монографій у відкритому доступі, який у довгостроковій перспективі не залежатиме від дорогої плати за обробку книг (Book Processing Charges, BPC) або від коштів, отриманих від фінансованих досліджень. Хоча фінансування наразі базується на моделі BPC, всі партнери підписали Меморандум про взаєморозуміння, який включає в себе зобов'язання вивчити альтернативні моделі фінансування для підтримки сталого відкритого доступу до монографій.

Збільшення кількості установ, що беруть участь у схемі, є важливим кроком на шляху до розробки іншої моделі. Наразі кожна установа фінансує своїх авторів, і витрати на відкритий доступ зменшуються, чим більший обсяг книг публікується. Після позитивних відгуків та зацікавленості з боку сектору

вищої освіти Великої Британії, у 2025 році ця схема буде відкрита для інших університетів, і ми раді, що до неї приєдналися Ліверпульський університет Джона Мура, університети Редінга та Вулвергемптона, що дасть змогу більшій кількості ЕКР скористатися перевагами цієї схеми…» ***(Wendy Taylor. Trailblazers: the UK open access initiative for ECRs // Open Access Books Network (https://openaccessbooksnetwork.hcommons.org/2025/05/08/trailblazers-the-uk-open-access-initiative-for-ecrs/). 08.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«…Університети вже давно визнані рушіями наукових відкриттів, але їхня роль у ширшій інноваційній економіці виходить далеко за межі генерування знань. Нове дослідження MIT Sloan, проведене Фіоною Е. Мюррей та Мерседес Дельгадо з Копенгагенської бізнес-школи, підкреслює, що університети є життєво важливими центрами підготовки винахідників, які перетворюють дослідження на реальні продукти, патенти та бізнеси - особливо в регіонах, де інноваційна активність є низькою. У таких регіонах на університети припадає понад 10% місцевих патентів і 14% нових винахідників, вони часто виступають основним рушієм винахідництва…

У дослідженні підкреслюється, що університети США не лише випускають значну частину докторів філософії в галузі STEM - понад 50 провідних шкіл підготували 54% докторів філософії в галузі STEM і 68% університетських патентів у період з 2016 по 2020 рік, - але й відіграють вирішальну роль у диверсифікації інноваційного ландшафту, збільшуючи участь жінок та інших недостатньо представлених груп населення. У таких містах, як Таллахассі, Колумбія, Міссурі та Нешвілл, університети заповнюють інноваційні прогалини, тоді як у регіонах з високим рівнем розвитку технологій, таких як Сан-Хосе, Бостон та Нью-Йорк, їхній відносний внесок у патентування менший, хоча вони все ще виховують багато винахідників-початківців…

Массачусетський технологічний інститут (MIT) лідирує серед усіх університетів за кількістю патентів - 1 558 патентів з 2016 по 2020 рік, але деякі менш фінансовані установи випереджають своїх багатших колег у перетворенні досліджень на вплив, впроваджуючи підприємництво та комерціалізацію в аспірантську підготовку. Мюррей підкреслює, що два ключові фактори визначають успіх: заохочення професорсько-викладацького складу до проведення впливових досліджень та активне залучення до цього процесу аспірантів. Заклади, які інтегрують комерціалізацію в докторську освіту, випускають випускників, які не лише володіють дослідницькими навичками, а й підготовлені до підприємницької кар'єри.

Федеральні програми, такі як I-Corps Національного наукового фонду, також відіграють важливу роль, допомагаючи дослідникам оцінити потреби

ринку та рухатися до комерціалізації. Однак дослідники підкреслюють, що важливе значення має узгодженість між університетами та регіональними економіками. Просто генерувати інновації недостатньо - якщо ідеї не відповідають потребам місцевого ринку, їхній економічний потенціал обмежений…

Приклад: зосередженість Мічиганського університету на медико-біологічних науках контрастує з автомобільною промисловістю та мобільністю Детройта, що ілюструє наслідки поганої узгодженості. Щоб розкрити весь регіональний вплив університетів, автори рекомендують установам тісно співпрацювати з місцевим бізнесом, щоб забезпечити затребуваність, заохочувати ширшу політичну підтримку ініціатив з інновацій та різноманітності, таких як I-Corps, а також сприяти академічному підприємництву, щоб допомогти випускникам започаткувати бізнес на основі своїх досліджень.

Створюючи системи та культуру, які розширюють можливості різноманітних інноваторів, університети можуть посилити свою роль не лише як центрів навчання, але й як каталізаторів інклюзивного регіонального економічного зростання…» ***(Seb Murray. U.S. universities are filling a regional innovation gap // MIT Sloan School of Management (https://mitsloan.mit.edu/ideas-made-to-matter/u-s-universities-are-filling-a-regional-innovation-gap). 07.05.2025).***

***

«…Нещодавнє дослідження, проведене професорами бухгалтерського обліку Лонг Ченом і Джун Ву Паком, а також Альбертом Цангом і Сяофангом Сю, заглиблюється у взаємозв'язок між манерою поведінки генерального директора та інноваціями в бізнесі. Це перше ретельне наукове дослідження на цю тему. Дослідники визначили рукостискання 1 008 генеральних директорів з 472 компаній зі списку S&P 500 і виявили, що 91,4% з них були правшами, 7,9% - лівшами і 0,7% - обома руками.

Використовуючи дані з 1992 по 2015 рік, вони проаналізували кількість патентів і цитувань, отриманих цими фірмами, з урахуванням різних характеристик фірми, галузі та особистості. Дослідження незмінно виявляло, що фірми, очолювані керівниками-лівшами, демонстрували значно вищу інноваційну продуктивність, як у кількісному, так і в якісному відношенні. Патенти під керівництвом лівшів частіше були новаторськими, а не поступовими вдосконаленнями…

Дослідники також виявили, що лівші частіше наймають на роботу винахідників-іммігрантів у галузях STEM і частіше самі є винахідниками. Такий фокус на залученні талантів сприяв інноваційним перевагам компаній. Крім того, компанії з керівниками-лівшами демонстрували вищу рентабельність активів та вищу прибутковість інвестицій, що свідчить про кращі загальні показники діяльності.

Однак у дослідженні підкреслюється, що ліворукість - це лише одна з багатьох рис, які можуть впливати на інновації. Дослідники застерігають від припущення, що керівники-лівші не мають інноваційного потенціалу. У майбутніх дослідженнях Чен і Парк планують вивчити інші особистісні риси керівників, які можуть впливати на бізнес-рішення, залучаючи дані з різних дисциплін, щоб краще зрозуміти поведінку керівників» ***(Benjamin Kessler. Left-handed CEOs associated with greater innovation, unique patents, and higher returns for companies // Science X (https://phys.org/news/2025-05-left-ceos.html). 01.05.2025).***

***

«…Сполучені Штати продовжують лідирувати у світі за витратами на дослідження і розробки, але вони стикаються зі зростаючою конкуренцією з боку Китаю в кількох ключових сферах, які є рушійною силою інновацій. У звіті Американської асоціації сприяння розвитку науки підкреслюється, що, хоча США зберігають лідерство у витратах на НДДКР, Китай випереджає їх за іншими важливими показниками. Китай публікує більше наукових робіт, подає більше заявок на патенти і наймає більше дослідників, тоді як у США спостерігається стагнація або спад у цих сферах.

Голова Комітету Сенату з питань асигнувань Сьюзан Коллінз (Республіканська партія, штат Мейн) висловила занепокоєння з приводу скорочення адміністрацією Трампа фінансування досліджень Національного інституту охорони здоров’я (NIH), назвавши його "дуже тривожним" і наголосивши на необхідності скасувати ці дії, щоб зберегти лідерство США в галузі біомедичних інновацій…

У звіті виявлено кілька тенденцій, що викликають занепокоєння:

- У найближчому майбутньому не очікується збільшення федеральних витрат на дослідження та розробки в США. Бюджетні скорочення, розпочаті у 2024 році, були продовжені до 2025 року, а подальші скорочення очікуються у 2026 році.
- США посідають п’яте місце у світі за обсягом приватних витрат на НДДКР: у 2023 році бізнес інвестував 2,39% ВВП.
- У 2021 році Китай випередив США за кількістю високоцитованих рецензованих наукових робіт. Хоча США залишаються домінуючими в певних галузях, таких як загальна, внутрішня та експериментальна медицина, їхні публікації в таких галузях, як біологія та комп’ютерні науки, стагнують або зменшуються.
- Китай значно збільшив кількість патентних заявок, тоді як у США спостерігається незначне зменшення. Однак США все ще лідирують за кількістю патентів у сфері біотехнологій, що, ймовірно, пов’язано з більш ліберальною патентною політикою.

Звіт попереджає, що без суттєвих змін у політиці США ризикують втратити свій статус провідної науково-дослідницької держави світу, оскільки

Китай готовий перебрати на себе цю роль. Коллінз, як голова сенатського комітету з питань асигнувань, може вплинути на майбутнє законодавство, щоб запобігти подальшому скороченню фінансування NIH. Однак залишається незрозумілим, як вона відреагує на потенційні пропозиції, оскільки адміністрація ще не надіслала їх до Конгресу» ***(ERIN SCHUMAKER. U.S. research dominance is imperiled, report says // POLITICO LLC (https://www.politico.com/newsletters/future-pulse/2025/05/01/u-s-research-dominance-is-imperiled-report-says-00319542). 01.05.2025).***

***

«Агресивна позиція адміністрації Трампа щодо науки, академічних кіл та інтелектуальної свободи викликала глобальну тривогу, спонукаючи до термінової переоцінки стійкості відкритої науки та дослідницьких систем. У цьому аналізі розглядаються п’ять основних загроз для академічної сфери - скорочення фінансування, ерозія дослідницької інфраструктури, обмеження академічної свободи, ризики для безпеки науковців і поширення дезінформації - та оцінюються стратегії протидії цим викликам, а також з’ясовується, чи відкритість відкритої науки посилює вразливість, чи пропонує шляхи до стійкості.

Загрози для науки та академічних кіл

1. Скорочення фінансування: Уряд США скоротив бюджети таких важливих установ, як Національний науковий фонд (NSF), Національний інститут охорони здоров’я (NIH), NASA та Центр контролю та профілактики захворювань (CDC), що займаються дослідженнями у сфері зміни клімату, громадського здоров’я, різноманітності та гендерної рівності. Понад 800 грантів було скасовано, а такі установи, як Національний фонд гуманітарних наук (NEH), зіткнулися з майже повним припиненням фінансування. Подібні заходи жорсткої економії в Європі, такі як скорочення витрат на наукові дослідження і розробки в Нідерландах, посилюють цей тиск…
2. Руйнування дослідницької інфраструктури: Федеральним сховищам даних, бібліотекам і платформам з відкритим доступом загрожує закриття або цензура. Приклади включають припинення надання грантів NEH, загрозу для таких баз даних, як ERIC (дослідження в галузі освіти), і вилучення книг на "цільові теми" з бібліотек Військово-морської академії США. Вилучення даних за допомогою штучного інтелекту ще більше навантажує відкриті репозиторії.
3. Ерозія академічної свободи: Федеральне фінансування використовується як зброя для примусу до ідеологічної відповідності, як це видно на прикладі зіткнень з такими університетами, як Колумбійський і Гарвардський. Списки забороненої термінології (наприклад, "зміна клімату", "різноманітність") та обмеження на поїздки і міжнародну співпрацю стримують наукові дослідження. Журнали та редактори стикаються з залякуваннями, зокрема з ретельним контролем за процесом відбору рукописів.

4. Безпека науковців: Відкликання віз, обшуки пристроїв на кордоні та затримання дослідників - як-от гучні справи Махмуда Халіла та Румейси Озтюрк - створили атмосферу страху. Трансгендерні та небінарні студенти стикаються з підвищеними ризиками через зміни в політиці, тоді як науковці уникають конференцій у США через невизначеність…
5. Дезінформація та науковий скептицизм: Підтримувані урядом дезінформаційні кампанії підривають довіру до науки, особливо в таких сферах, як громадське здоров'я та зміна клімату. Скорочення фінансування досліджень дезінформації та дерегуляція соціальних мереж загострюють проблему, а співучасть штучного інтелекту та високих технологій сприяє подальшому поширенню дезінформації…

Стратегії стійкості

Пропонується концепція стійкості, яка передбачає п'ять етапів подолання загроз: запобігання, захист, опір, протистояння та відновлення. Практичні заходи реагування включають

- Фінансування: Юридичні проблеми (наприклад, позов Гарварду), міжнародна солідарність (фонд ЄС у розмірі 500 млн євро для переміщених науковців) та альтернативні моделі фінансування, такі як архіви препринтів та діамантові журнали з відкритим доступом.
- Інфраструктура: Ініціативи з порятунку даних (наприклад, копіювання бази даних ERIC), дзеркальні репозиторії (наприклад, EuropePMC як альтернатива PubMed) та міграція на неамериканські платформи (наприклад, Codeberg). Децентралізовані мережі, такі як Вікісховище, мають на меті ізолювати дані від втручання уряду.
- Академічна свобода: Публічні заяви (Гарвардський виклик), судові позови та адвокація з боку журналів і наукових товариств. Опір включає декларацію #DefendResearch та викриття цензури через списки заборонених термінів.
- Безпека: Юридична підтримка постраждалих науковців, цифрові путівники з безпеки (поради WIRED щодо митних питань) та можливості проведення віртуальних конференцій для зменшення ризиків під час подорожей.
- Дезінформація: Сприяння прозорим платформам, регулювання соціальних мереж (Закон ЄС про штучний інтелект), підтримка цільових дослідників юридичними ресурсами та ресурсами з питань психічного здоров'я.

Відкрита наука: Вразливість проти стійкості

Хоча залежність відкритої науки від американських платформ і мереж співпраці робить її вразливою до геополітичних потрясінь, її принципи пропонують унікальну стійкість. Економічно ефективні практики відкритої науки (наприклад, інструменти з відкритим кодом, препринти) та децентралізована інфраструктура дозволяють адаптуватися в умовах жорсткої економії. Однак її видимість і зосередженість на глобальних викликах (наприклад, зміні клімату) роблять її головною мішенню для скептицизму.

Низовий креатив, віддзеркалення даних та федеративні технології (наприклад, Mastodon, NextCloud) дають змогу спільнотам протистояти збоям. Міжнародна співпраця - наприклад, європейські ініціативи із залучення американських дослідників - підкреслює, як відкрита наука може процвітати, незважаючи на національні скорочення…

Криза вимагає скоординованих глобальних дій, зокрема диверсифікованого фінансування, суверенної цифрової інфраструктури та солідарності між інституціями. Хоча політика адміністрації Трампа загрожує фундаментальним академічним цінностям, адаптивність відкритої наукової спільноти та її прихильність до прозорості дають надію. Захист науки вимагає пильності, інновацій та відновлення відданості принципам інклюзивності та співпраці, гарантуючи, що дослідження залишатимуться маяком прогресу в турбулентні часи…» ***(Jeroen Bosman, Jeroen Sondervan. The resilience of open science in times of crisis // Upstream (https://upstream.force11.org/the-resilience-of-open-science-in-times-of-crisis/). 13.05.2025).***

***

«Національний інститут охорони здоров'я США (NIH) прискорює впровадження своєї політики відкритого доступу на шість місяців, вимагаючи, щоб усі наукові публікації, повністю або частково профінансовані агентством, разом із супровідними даними, були негайно і вільно доступні для громадськості, починаючи з 1 липня 2024 року. Ця прискорена політика відкритого доступу застосовується до остаточних, рецензованих статей, прийнятих до публікації на цю дату або пізніше, замінюючи попередній 12-місячний період ембарго, що діяв з 2008 року…

NIH обґрунтовує це прискорення тим, що державне фінансування досліджень дає право громадськості на негайний доступ до результатів, стверджуючи, що існуюча інфраструктура через PubMed Central, яка вже містить понад 1,5 мільйона статей у вільному доступі, робить можливим більш раннє дотримання вимог. Агентство вважає, що зняття ембарго "каталізуватиме нові прориви" і виправдає державні інвестиції…

Однак ця заява викликала неоднозначну реакцію. Рада з урядових зв'язків (COGR), що представляє дослідницькі університети та медичні центри США, висловила занепокоєння, що новий дедлайн 1 липня є "значним кроком назад", який покладе надмірний тягар на дослідників та установи, стверджуючи, що він не враховує коментарі громадськості, отримані в серпні 2023 року. COGR також підкреслила, що це прискорення збігається з іншими новими обтяжливими вимогами до одержувачів грантів. З іншого боку, Асоціація американських видавців (AAP) висловила кваліфіковану підтримку, визнавши потенційні перешкоди для дослідників і журналів, але висловивши готовність долучитися до подальших дискусій про те, як збалансувати наукове лідерство із захистом цілісності процесу експертного оцінювання» ***(Rebecca Trager. National Institutes of Health embargo-free open access policy to start six months***

earlier // Royal Society of Chemistry (https://www.chemistryworld.com/news/national-institutes-of-health-embargo-free-open-access-policy-to-start-six-months-earlier/4021454.article). 07.05.2025).

***

«…Нещодавній огляд The Daily Princetonian дисертації міністра оборони США Піта Хегсета, написаної ним у 2003 році, виявив вісім випадків використання незареєстрованих матеріалів, неналежного перефразування та дослівного копіювання, що ставить під сумнів академічну доброчесність. Аналіз, проведений у консультації з трьома експертами з плагіату, показав, що хоча дії Хегсета порушили права, правила та обов'язки Принстона, думки щодо серйозності порушень розійшлися. Більшість порушень були визнані незначними, хоча деякі - наприклад, неатрибутований уривок з 12 слів, майже дослівно взятий з біографії Річарда Рівза про Кеннеді - були позначені як потенційно серйозні…

У дисертації під назвою "Сучасна президентська риторика і контекст холодної війни" було проаналізовано, як глобальні загрози формували комунікацію президентів США від холодної війни до війни з тероризмом. Хоча експерти погодилися, що Хегсет порушив академічні правила, вони відзначили відсутність чітких доказів наміру ввести в оману, що свідчить скоріше про безвідповідальність, ніж про навмисне порушення. Наприклад, у деяких випадках Хегсет правильно цитував джерела, але не використовував лапки для дослівного тексту, що є порушенням чітких правил форматування та цитування Принстона…

Науковий керівник Хегсета, професор Патрік Дінен, заявив, що не пам'ятає його роботу, і підкреслив, що викладачі зазвичай довіряють студентам у дотриманні академічних стандартів, якщо тільки не піднімаються червоні прапори…

Політика Принстона щодо академічної доброчесності у 2003 році була суворою і чітко окресленою, включаючи вимоги щодо належного цитування та посилання як на друковані, так і на інтернет-джерела. Порушення на той час могло призвести до відсторонення від навчання та виключення зі стенограми, хоча прецедентів ретроактивного покарання випускників не існує. Враховуючи вік дисертації та характер порушень, експерти стверджують, що ці випадки радше свідчать про погану академічну практику, ніж про зловмисні наміри. Вони вважають, що в таких випадках слід зосередитися на навчанні, а не на покаранні, особливо якщо немає системного шахрайства або обману…

Ці викриття відновили дебати про те, як інтерпретувати плагіат, особливо в політично заангажованих контекстах. Критики попереджають, що звинувачення у плагіаті іноді використовуються як політична зброя, вказуючи на минулі випадки, пов'язані з такими вченими, як Кевін Крузе, чия робота стала мішенню для праворадикальних коментаторів. Хоча дисертація Хегсета, здається, не досягає порогу серйозних академічних порушень, вона відображає

непослідовні звички цитування і потребу в чіткішому розумінні належної атрибуції - проблеми, які, хоча і є серйозними, можуть не вимагати формальних дій майже через два десятиліття після закінчення навчання…» ***(Sena Chang. Secretary of Defense Pete Hegseth '03 'plagiarized' small portions of his senior thesis, experts say. But how serious is it? // The Daily Princetonian (https://www.dailyprincetonian.com/article/2025/05/princeton-news-pete-hegseth-senior-thesis-plagiarism-allegations). 10.05.2025).***

***

«В останні місяці вчені в усьому світі зіткнулися зі значними перебоями в доступі до американських наборів даних та інструментів через скорочення бюджетів Національних інститутів охорони здоров'я та Національного наукового фонду. Ці скорочення, а також згортання ініціатив, спрямованих на забезпечення різноманітності, рівності та інклюзивності, а також зміна або видалення життєво важливих наборів даних, пов'язаних зі здоров'ям, загрожують цілісності американської науково-дослідної сфери. Така ситуація ставить під загрозу лідерство США у світовій науці та підриває довіру громадськості до наукових досліджень, що потенційно може призвести до відтоку дослідників за кордон. Програма Європейської Комісії "Обери Європу для науки" (Choose Europe for Science Program) є прикладом глобальної реакції, пропонуючи значне фінансування для залучення постраждалих американських науковців…

Щоб протистояти цим викликам, світова наукова спільнота наголошує на прозорості та підзвітності, прикладом чого є такі ініціативи, як Plan S, Open Research Europe, японська ініціатива на суму 10 мільярдів єн та індійська угода "Одна нація - одна підписка". Ці зусилля сприяють відкритому доступу та рівноправній науковій співпраці, що контрастує з невизначеним майбутнім демократизації наукових досліджень у США після прийняття "Меморандуму Нельсона" 2022 року…

Спільнота відкритої науки відіграє життєво важливу роль у протидії цим зусиллям, сприяючи прозорості, цілісності, строгості, доступності, справедливості та підзвітності. Відкрита наука стверджує, що всі знання, включаючи результати досліджень, набори даних, коди і метадані, повинні бути у вільному доступі. Такий підхід має вирішальне значення для побудови суспільної довіри до наукових досліджень і протидії антинауковим ідеологіям. Відкрита наука сприяє розвитку інститутів відкритих знань, які залучають суспільство до створення та поширення знань, стимулюючи інновації та співпрацю між різними секторами…

Вчені та члени спільноти відкритої науки повинні об'єднатися, щоб захистити наукову доброчесність і сприяти проведенню доступних і прозорих досліджень. Це передбачає пріоритетну публікацію результатів досліджень на серверах препринтів, обмін даними, детальними протоколами та кодами відповідно до принципів FAIR, а також участь у відкритому експертному

оцінюванні. Установи та журнали можуть підтримати ці зусилля, визнаючи препринти та препринти, що пройшли публічне рецензування, при прийнятті рішень щодо найму на роботу, фінансування та перебування на посаді, а також своєчасно публікуючи виправлення в опублікованих дослідженнях. Хоча наука є політичною діяльністю, науковці несуть відповідальність за те, щоб знання залишалися незалежними від політичного порядку денного, дотримуючись принципу наукової доброчесності» ***(Jonny Coates, Mayank Chugh. Open Science: An Antidote to Anti-Science // The Scientist (https://www.the-scientist.com/open-science-an-antidote-to-anti-science-73018). 21.05.2025).***

***

Турецька Республіка

«Туреччина значно посилює свою систему інтелектуальної власності (ІВ) для захисту творчих робіт і перетворення академічних інновацій на економічну цінність, що є пріоритетом, визнаним урядом для сталого розвитку. Історично склалося так, що в Туреччині бракувало спеціалізованої освіти у сфері ІВ, але цю прогалину намагаються заповнити, зокрема, завдяки новим програмам підготовки докторів філософії. Турецькі університети все частіше впроваджують комплексну політику у сфері ІВ для захисту досліджень, забезпечення суспільної користі від інновацій та сприяння комерціалізації, часто через Офіси трансферу технологій (ТТО), які супроводжують дослідників на шляху від реєстрації до комерціалізації…

За останні три десятиліття Туреччина досягла значного прогресу у стимулюванні винаходів та їх комерціалізації завдяки співпраці між науковими та промисловими колами та державним грантам, хоча все ще існує потреба у постійному вдосконаленні використання інтелектуальних активів. Університети створюють спеціалізовані дослідницькі центри ІВ, щоб проводити дослідження, організовувати заходи, публікувати результати досліджень і пропонувати навчальні курси…

Для іноземних аспірантів у Туреччині орієнтація в ландшафті ІВ має вирішальне значення. Основні рекомендації включають: ознайомлення з конкретною політикою університету у сфері ІВ, активну взаємодію з ТТО для отримання рекомендацій щодо захисту досліджень, відвідування спеціалізованих семінарів з права ІВ, вивчення можливостей співпраці з промисловістю для комерціалізації та ретельне документування дослідницьких процесів для встановлення чіткого права власності. Розуміння і використання цих засобів захисту ІВ не лише захищає докторські дослідження, а й посилює їхній вплив і потенційну економічну цінність у турецькому академічному та економічному контексті…» ***(Daxow. Understanding Intellectual Property Rights for PhD Research // Study in Turkiye (https://studyinturkiye.com/understanding-intellectual-property-rights-phd-research-turkiye/). 17.05.2025).***

***

Законодавство з інтелектуальної власності

Україна

«29 квітня 2025 року Президент України підписав Закон №4362-IX «Про визнання таким, що втратив чинність, Закону України «Про захист інтересів осіб у сфері інтелектуальної власності під час дії воєнного стану, введеного у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України».

Відповідно до прийнятих змін, з 31 травня 2025 року завершується дія тимчасових правових механізмів, запроваджених у 2022 році для підтримки власників прав інтелектуальної власності в умовах війни. Це означає скасування призупинення строків для вчинення дій, пов'язаних з охороною інтелектуальної власності, в тому числі, строків продовження дії відповідних свідоцтв, патентів, подання заперечень на заявки тощо.

Річні збори та інші платежі, що не були сплачені під час дії тимчасового призупинення строків, будуть вважатися сплаченими вчасно, якщо їх сплатити до 14 серпня 2025 року. Зазначене стосується зборів, передбачених законами України щодо охорони прав на торговельні марки, винаходи, корисні моделі, промислові зразки, компонування напівпровідникових виробів, географічні зазначення та сорти рослин» ***(Natalia Kirichenko. Special legal regime for the protection of intellectual property, established at the beginning of the war, canceled in Ukraine // Kinstellar (https://kinstellar.com/news-and-insights/detail/3392/special-legal-regime-for-the-protection-of-intellectual-property-established-at-the-beginning-of-the-war-canceled-in-ukraine). 05.2025).***

***

«Верховна Рада має намір зберігати права інтелектуальної власності для військовослужбовців-винахідників…

За законопроєкт № 13111 за основу проголосував 251 депутат за мінімально необхідних 226.

Законопроєкт передбачає зміни до низки законодавчих актів у частині регулювання прав інтелектуальної власності на об'єкти, створені військовослужбовцями у зв'язку з виконанням службових обов'язків..

Відповідно до запропонованих змін:

- особисті немайнові права інтелектуальної власності зберігаються за автором — військовослужбовцем;
- майнові права на службові об'єкти інтелектуальної власності належатимуть державі в особі відповідного органу, у якому проходить службу автор.

Також законопроєкт визначає чіткий порядок реєстрування права на власність: інформування командира про створення об’єкта, передачі матеріалів уповноваженим підрозділам, подання заявок на реєстрацію об’єктів до Національного офісу інтелектуальної власності, виплати винагороди авторам у встановленому порядку.

У разі невиконання процедури держреєстрації у визначений строк право на реєстрацію переходить до військовослужбовця — з переважним правом держави на отримання ліцензії…» ***(Надія Комендантова. Рада хоче захистити авторські права військових-винахідників // ІнА "Українські Новини" (https://ukranews.com/ua/news/1081778-rada-hoche-zahystyty-avtorski-prava-vijskovyh-vynahidnykiv). 14.05.2025).***

***

«У Міністерстві юстиції України 2 травня 2025 року за №661/44067 зареєстровано наказ Міністерства економіки України “Про затвердження Порядку розгляду клопотання про додаткову охорону прав на винахід” від 19 березня 2025 року №1803. Цей наказ набере чинності з дня його опублікування в Офіційному віснику України.

Новий Порядок встановлює чіткі правила для подання та розгляду клопотань про надання сертифіката додаткової охорони (СДО) – тобто механізму, який дозволяє продовжити правову охорону винаходу після завершення дії базового патенту.

Зокрема, документ регламентує:

- вимоги до оформлення клопотання: які документи мають бути подані, яка інформація необхідна, що саме підтверджує наявність чинного патенту і дозволу на комерціалізацію лікарського засобу;
- порядок подання і строки розгляду клопотань відповідним органом (УКРНОІВІ);
- процедуру прийняття рішення про надання додаткової охорони, а також можливість оскарження рішення, якщо заявник не погоджується з відмовою;
- умови та максимальну тривалість дії додаткової охорони – до п’яти років після завершення строку основного патенту…

Сертифікат додаткової охорони – це спеціальний правовий інструмент, який продовжує строк дії патентної охорони для певного продукту, найчастіше – лікарського засобу або засобу захисту рослин. Це дозволяє компенсувати час, витрачений на державну реєстрацію та отримання дозволу на введення продукту в цивільний обіг…» ***(Сертифікат додаткової охорони прав на винахід: Мін’юст зареєстрував нові правила // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/novi-pravyla-sdo-vynakhid/). 09.05.2025).***

***

«13 травня 2025 року в Українському національному офісі інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ/IP офіс) відбулося фахове обговорення пропозицій УКРНОІВІ щодо змін до законодавчих актів з метою імплементації окремих положень актів права Європейського Союзу у сфері авторського права і суміжних прав…

Під час обговорення IP офіс презентував ключові положення актів права Європейського Союзу у сфері авторського права та суміжних прав, які відповідно до Плану заходів з виконання рекомендацій Європейської Комісії (затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 28 березня 2025 року № 300-р) мають бути імплементовані у національне законодавство з урахуванням рекомендацій експертів ЄС…

Зокрема, йдеться про:

- збільшення строків чинності майнових прав інтелектуальної власності на окремі об'єкти суміжних прав;
- правовий режим результатів відтворення творів, що перейшли до суспільного надбання;
- вільне використання контенту для глибинного аналізу тексту та даних;
- одностороння відмова від договору у разі невикористання твору або іншого об'єкта;
- забезпечення прозорості щодо обсягів використання об'єктів авторського права і суміжних прав у правовідносинах власника майнових прав/ліцензіата з автором/виконавцем;
- право авторів та виконавців на належну та пропорційну винагороду;
- правовий режим творів та об'єктів суміжних прав поза межами комерційного обороту;
- правовий режим преспублікацій;
- право слідування.

За результатами обговорення буде підготовлено консолідовані пропозиції щодо внесення змін до законодавчих актів з метою імплементації окремих положень актів права ЄС у сфері авторського права і суміжних прав.

Ці пропозиції будуть надіслані міжнародним експертам проєкту ЄС EU4IP.

Надалі фіналізований проєкт закону буде направлений до Європейської Комісії у липні 2025 року для отримання рекомендацій та/або зауважень, як передбачено пунктом 93 Плану заходів» (***Європейський вектор авторського права і суміжних прав в Україні: відбулося обговорення змін до законодавства // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/ievropejskyj-vektor-ap-obhovorennia/). 14.05.2025).***

***

«14 травня 2025 року в УКРНОІВІ відбулося спільне з Міністерством економіки України фахове обговорення пропозицій щодо імплементації

Директиви (ЄС) Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу № 2015/2436 від 16 грудня 2015 року про наближення законодавств держав-членів щодо торговельних марок та забезпечення виконання Регламенту Європейського парламенту і Ради Європейського Союзу (ЄС) № 2017/1001 від 14 червня 2017 року про торговельну марку Європейського Союзу у національне законодавство…

Під час обговорення було презентовано ключові положення EU acquis щодо торговельних марок, які мають бути транспоновані до національного законодавства, зокрема:

- розмежування підстав для відмови та визнання реєстрації ТМ недійсною на абсолютні та відносні, додані нові підстави;
- запровадження моделі, відповідно до якої експертиза заявки проводиться НОІВ *ex officio* за абсолютними підставами для відмови, а відносні підстави застосовуються у разі подання заперечення проти реєстрації ТМ або під час визнання реєстрації ТМ недійсною;
- запровадження адміністративного порядку визнання реєстрації ТМ недійсною та припинення дії реєстрації;
- введення поняття "більш ранньої ТМ" та "ТМ з репутацією" як відносних підстав для відмови;
- визнання торговельної марки добре відомою виключно у провадженнях *inter partes* щодо порушення прав, заперечення та визнання реєстрації недійсною;
- запровадження концепції "недобросовісних дій заявника під час подання заявки" як підстави для визнання реєстрації ТМ недійсною;
- запровадження можливості застосування концепції "невикористання ТМ" як засобу захисту у провадженнях щодо порушення прав, заперечення та визнання реєстрації недійсною;
- запровадження обмеження прав власника більш ранньої ТМ внаслідок "мовчазної згоди";
- охорона сертифікаційних торговельних марок, уточнення вимог щодо реєстрації колективних торговельних марок…» ***(Впровадження європейського законодавства про торговельні марки: відбулося обговорення пропозицій стосовно імплементації EU acquis щодо ТМ у національне законодавство // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/vprovadzhennia-ievropejskoho-zakonodavstva-tm/). 16.05.2025).***

***

«Верховна Рада України 15 травня 2025 року ухвалила у другому читанні законопроєкт №13087, що впроваджує «виняток Болар» в Україні. Зміни дозволяють виробникам ліків-генериків (аналогів оригінальних лікарських засобів) проходити процедуру державної реєстрації аж до

отримання реєстраційного посвідчення на лікарський засіб до закінчення строку дії патенту на оригінальний препарат.
До прийняття цього закону українське законодавство дозволяло розпочинати реєстрацію генеричних лікарських засобів лише після завершення дії патенту. Це фактично надавало патентам на оригінальні препарати додатковий, понад передбачений законом, строк правової охорони та відкладало конкуренцію на ринку.
Імплементувавши цей закон, Україна приєдналася до більшості країн ЄС, де вже багато років діє «виняток Болар», що сприяє посиленню конкуренції та пришвидшує доступність окремих ліків для пацієнтів…» ***(Десять років очікування. Півтора роки роботи. Закон про виняток Болар в Україні прийнято // Правовий Альянс (https://www.legalalliance.com.ua/novini/desat-rokiv-ocikuvanna-pivtora-roki-roboti-zakon-pro-vinatok-bolar-v-ukraini-prijnato/). 15.05.2025).***

***

«Міністерство економіки України повідомило, уряд затвердив оновлені правила, які спрощують порядок офіційного визнання твору сирітським — тобто таким, правовласника якого неможливо встановити або знайти. Це дає можливість архівам, бібліотекам, музеям, освітнім і науковим установам легально використовувати такі твори без ризику порушення авторських прав…

Прийнята постанова встановлює:

- чіткий порядок подання заяв до Національного органу інтелектуальної власності (НОІВ);
- можливість усунення недоліків у поданій заяві;
- прозору процедуру розгляду заяв та комунікації з заявниками;
- як діяти, у разі відмови у наданні статусу в рамках адміністративного оскарження…

Нові правила:

- адаптовані до змін у законі «Про авторське право і суміжні права»;
- відповідають вимогам Закону України «Про адміністративну процедуру»;
- підтримують європейські підходи у сфері інтелектуальної власності»

(Кабмін спростив визнання сирітських творів за законом про авторське право // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/ukraine/331611-kabmin-uprostil-priznanie-sirotskikh-proizvedeniy-po-zakonu-ob-avtorskom-prave). 21.05.2025).

***

Аргентинська Республіка

«…На початку 2025 року Президент Аргентини ухвалив низку указів (138/2025, 143/2025, 207/2025 та 208/2025) у рамках політики дерегуляції, які

докорінно змінили систему колективного управління авторськими та суміжними правами. Задекларованою метою уряду є ліквідація монополій та сприяння укладанню прямих угод між митцями та користувачами, що забезпечить прозоре отримання доходів творцями без посередників. Однак традиційні організації колективного управління, такі як SADAIC, AADI, CAPIF, ARGENTORES, SAGAI та DAC, висловили рішучу опозицію, стверджуючи, що індивідуальне управління буде непрактичним для більшості правовласників, посилаючись на логістичні проблеми, пов'язані з переговорами з сотнями операторів і платформ…

Реформи запроваджують нову систему, в якій правовласники можуть обирати індивідуальне або колективне управління, причому колективне управління обмежується громадськими об'єднаннями, уповноваженими та підконтрольними Міністерству юстиції. Хоча уповноважені СМО все ще можуть встановлювати тарифи за використання творів, декрети підкреслюють свободу договору, дозволяючи авторам укладати прямі угоди, а встановлені тарифи застосовуються лише за відсутності таких індивідуальних домовленостей. Також було запроваджено спеціальні положення для ARGENTORES, які передаються під постійний нагляд Міністерства юстиції з метою захисту майнових прав авторів та забезпечення дотримання авторського права…

Зрештою, ці реформи мають на меті модернізувати та зробити прозорою аргентинську систему авторського права, сприяючи її гнучкості та пропонуючи творцям нові шляхи для отримання економічних прав. Однак їхній успіх залежатиме від практичної реалізації та наявності професійної юридичної та технічної підтримки як для митців, так і для користувачів контенту, які орієнтуються в цьому регуляторному ландшафті, що трансформується…» ***(Natalia Montes. Modifications in the Collective Management of Copyright in Argentina // Ojam Bullrich Flanzbaum (https://www.ojambf.com/en/modifications-in-the-collective-management-of-copyright-in-argentina/). 05.2025).***

***

Європейський Союз

«1 січня 2025 року набрав чинності новий модернізований Закон Швеції про патенти, який замінив Закон про патенти 1967 року.

Новий Закон про патенти додатково узгоджує шведське патентне законодавство з Європейською патентною конвенцією, Угодою про Об'єднаний патентний суд та Директивою 2004/48/ЄС про захист прав інтелектуальної власності, а також включає кілька корисних змін для заявників та патентовласників.

Окрім лінгвістичної модернізації та доступнішої структури, включаючи окремі номери абзаців для кожного розділу, заявники, ймовірно, оцінять нову

можливість проведення пошуку та експертизи кількох винаходів, якщо заявка на патент вважається неунітарною.

Щодо вимоги знання про непряме порушення, нове формулювання про те, що порушник «знає або повинен був знати», може виявитися більш корисним для патентовласників, ніж старе формулювання «знає або очевидно з обставин».

Аналогічно, формулювання, що визначає порушувані товари, до яких можуть бути вжиті коригувальні заходи, такі як знищення або вилучення товару з ринку, було розширено, щоб тепер стосуватися «товару, якого стосується порушення» замість попереднього формулювання «товари, виготовлені без згоди власника патенту».

Щодо формальностей, то більше немає вимоги для представників подавати довіреність для подання патентних заявок або заперечень. Однак агент все ще повинен мати довіреність для дій від імені клієнта, і Шведське відомство інтелектуальної власності може вимагати її подання, наприклад, у разі зміни представників…» ***(Louise Tottie. New Swedish Patent Act // Potter Clarkson (https://www.potterclarkson.com/insights/new-swedish-patent-act/). 08.05.2025).***

***

«Закон про зміцнення Німеччини як місця здійснення правосуддя, який набув чинності 1 квітня 2025 року, значно підвищує привабливість Німеччини для міжнародних комерційних судових спорів, включаючи заходи щодо посилення захисту комерційної таємниці. Новий закон вносить зміни як до Цивільного процесуального кодексу Німеччини (ZPO), так і до Вступного закону до нього (EGZPO), розширюючи сферу процесуальних гарантій захисту комерційної таємниці поза межами спорів, безпосередньо передбачених Законом про комерційну таємницю…

Раніше захист, передбачений статтями 16-20 Закону про комерційну таємницю, обмежувався випадками, що випливають безпосередньо з нього, що робило комерційну таємницю вразливою в суміжних цивільних справах, таких як спори щодо контрактів або авторських прав. Такий обмежений захист існував також через недостатні гарантії, передбачені Конституційним законом про суди Німеччини (GVG), який забезпечував лише обмежений захист, починаючи з усних слухань, і не обмежував використання отриманої інформації за межами судової зали…

Новий закон запроваджує статтю 273a ZPO, яка забезпечує комплексну основу для захисту комерційної таємниці в усіх цивільних провадженнях, що регулюються ZPO. За запитом суд може визнати спірну інформацію конфіденційною, якщо вона кваліфікується як комерційна таємниця відповідно до ч. 1 ст. 2 GeschGehG, застосовуючи процесуальні засоби захисту, передбачені статтями 16-20 GeschGehG, включаючи зобов'язання про конфіденційність та обмеження на зовнішнє використання. Нові правила

застосовуються негайно до всіх справ, включно з тими, що перебувають на розгляді до дати набрання законом чинності…» ***(Rebecca Duecker. New Procedural Rules for Trade Secrets in Germany // Squire Patton Boggs (https://www.iptechblog.com/2025/05/new-procedural-rules-for-trade-secrets-in-germany/). 20.05.2025).***

***

«Учасники переговорів від Європарламенту та урядів країн ЄС досягли згоди щодо нового законодавства, покликаного забезпечити доступність продуктів першої необхідності, таких як вакцини та мікрочіпи, у випадку кризи. Закон дозволить ЄС надавати спеціальний дозвіл, відомий як примусова ліцензія, на виробництво запатентованих товарів у транскордонних надзвичайних ситуаціях без згоди правовласника. Цей захід сприятиме швидкому виробництву вакцин або терапевтичних препаратів іншими компаніями, окрім власника патенту. Примусова ліцензія видаватиметься Європейською Комісією в особливих надзвичайних ситуаціях, таких як транскордонна криза у сфері охорони здоров'я, і використовуватиметься лише як крайній засіб, якщо не вдасться досягти добровільної угоди. Правовласники отримуватимуть винагороду за використання свого патенту, а ліцензіати повинні будуть дотримуватися певних зобов'язань, на які можуть накладатися штрафи. Консультативний орган видаватиме висновок про необхідність примусової ліцензії, а з правовласниками та ліцензіатами проводитимуться консультації впродовж усього процесу. Постанова має на меті збалансувати захист прав інтелектуальної власності з необхідністю швидкої доступності необхідних технологій та продуктів у кризові часи. Регламент набуде чинності після його офіційного затвердження Парламентом та державами-членами ЄС» ***(Accord sur l'exception aux règles en matière de brevets pour garantir l'approvisionnement en produits critiques // European Parliament (https://www.europarl.europa.eu/news/fr/press-room/20250519IPR28503/accord-sur-l-exception-aux-regles-en-matiere-de-brevets-en-cas-de-crise). 22.05.2025).***

***

«Новий Центр патентної медіації та арбітражу (PMAC) Єдиного патентного суду швидко наближається до повноцінної роботи на початку 2026 року і щойно розпочав широкі публічні консультації, які допоможуть сформувати його регламент. Перший етап консультацій, що розпочався 21 травня 2025 року, запрошує до участі в обговоренні проекту Медіаційного регламенту, який обіцяє створити сучасну, гнучку та повністю орієнтовану на користувача структуру для вирішення патентних та пов'язаних з ними спорів у сфері інтелектуальної власності. Основними особливостями є можливість повністю онлайн-процедур, розробка процесу з урахуванням специфіки справи, а також спеціальні положення щодо стандартних основних патентів та питань ліцензування FRAND, які гарантують, що медіація залишатиметься

ефективною, конфіденційною, економічно вигідною та доступною. Це лише перший крок: інші елементи, включаючи проект Арбітражного регламенту, будуть розроблені пізніше цього року. Зацікавлені сторони мають час до 21 липня 2025 року, щоб подати свої коментарі, які допоможуть зробити PMAC збалансованим та інноваційним форумом, що доповнює місію UPC щодо забезпечення справедливого та експертного арбітражу по всій Європі…» ***(The Patent Mediation and Arbitration Centre of the Unified Patent Court launches a public consultation on its draft Mediation Rules // Unified Patent Court (https://www.unified-patent-court.org/en/news/patent-mediation-and-arbitration-centre-unified-patent-court-launches-public-consultation-its). 21.05.2025).***

***

«За президентства Дональда Трампа термін "дерегуляція" набув популярності, причому основна увага приділялася скасуванню регуляторних актів, які підривали технологічні інновації, розвиток інфраструктури, дослідження, науковий прогрес, економічне зростання та малий бізнес. Після інавгурації Трампа заходи з дерегуляції були швидко впроваджені. Інші країни, зокрема Польща, спостерігали за цими діями та розглядали можливість подібних кроків. У лютому прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск оголосив про плани підтримати бізнес та розпочати активний процес дерегуляції, прагнучи, щоб Польща стала європейським лідером у цій сфері. Наразі проаналізовано 197 пропозицій щодо законодавчих змін, з яких 123 прийнято до подальшого обговорення. 6 травня польський уряд ухвалив перший пакет змін, що включає вісім дерегуляційних проектів, частина з яких стосується податкового регулювання.

Серед запропонованих змін - суттєва поправка до польського законодавства про авторське право, яка має на меті спростити адміністративні процедури та підтримати підприємництво. Законопроект, представлений наприкінці квітня, пропонує революційну зміну способу укладення договорів про передачу майнових авторських прав та договорів виключного ліцензування. Чинне законодавство вимагає, щоб ці договори були укладені в письмовій формі, або фізично підписані, або підписані в електронному вигляді за допомогою кваліфікованого електронного підпису. Недотримання цієї вимоги призводить до недійсності договору, що тягне за собою потенційні юридичні та фінансові наслідки…

Практичні наслідки цих змін є значними. Наразі договори про передачу прав інтелектуальної власності та виключні ліцензії повинні бути укладені у письмовій формі, підписані власноруч або за допомогою кваліфікованого електронного підпису. Після запропонованих змін буде достатньо такої форми документа, як електронний лист, сканування, PDF-файл, аудіо- чи відеозапис, за умови, що сторони та зміст декларації можуть бути ідентифіковані. Це може полегшити передачу прав, особливо у віддалених та міжнародних відносинах, а також розширити доступ до ринку ІВ, зменшити транзакційні витрати та

запропонувати більшу гнучкість для стартапів та технологічних компаній. Однак менш жорстка документальна форма може призвести до суперечок щодо ефективної передачі прав, що підкреслює важливість точного документування, архівування та юридичного консультування.

Запропоновані зміни можуть також збільшити використання інструментів цифрового документообігу та автентифікації, таких як електронні підписи та позначки часу. Оскільки зміни все ще перебувають на стадії пропозицій, до них можуть бути внесені подальші поправки та роз'яснення…» ***(Daria Rutecka, Piotr Podsiedlik. Poland: New copyright law provisions: a step towards simplifying contracts in the digital world // Schönherr Rechtsanwälte GmbH (https://www.schoenherr.eu/content/poland-new-copyright-law-provisions-a-step-towards-simplifying-contracts-in-the-digital-world). 22.05.2025).***

***

«Пакет реформ законодавства ЄС у сфері промислових зразків, опублікований 18 листопада 2024 року, запроваджує значні зміни у сфері охорони промислових зразків в ЄС. Реформа складається з Європейського регламенту про промислові зразки (EUDR), який набуває чинності з 1 травня 2025 року, та Європейської директиви про промислові зразки (EUDD), яка набуває чинності з 8 грудня 2024 року, а країни-члени ЄС зобов'язані імплементувати її в національне законодавство протягом 36 місяців…

Основним безпосереднім наслідком реформи є збільшення зборів за продовження реєстрації промислових зразків ЄС, але реформа також передбачає ширші правові оновлення, зокрема нову термінологію - замість "зареєстрованого промислового зразка Співтовариства (RCD)" і "незареєстрованого промислового зразка Співтовариства (UCD)" з'явилися "зареєстрований промисловий зразок ЄС (REUD)" і "незареєстрований промисловий зразок ЄС (UEUD)". Власники REUD тепер можуть використовувати символ Ⓓ (подібний до ® для торговельних марок) для позначення захищених промислових зразків…

Реформа розширює визначення дизайну та продуктів, охоплюючи цифрову анімацію, просторові аранжування, логотипи та графічні інтерфейси користувача (GUI). Це принесе користь технологічним компаніям, особливо тим, що працюють у віртуальних середовищах та розробляють додатки. Крім того, вирішується питання 3D-друку - власники REUD тепер можуть захищати свої права від несанкціонованого копіювання, обміну або розповсюдження цифрових файлів, які відтворюють їхні дизайни…

Помітною зміною є постійне "ремонтне застереження", яке дозволяє відтворювати запасні частини (наприклад, автомобільні компоненти) лише з метою ремонту, якщо вони відновлюють первісний вигляд. Це має на меті стандартизувати фрагментований ринок запчастин і водночас запобігти монополізації дизайну в автомобільному секторі…

Процес подання заявок тепер централізовано в Відомстві інтелектуальної власності Європейського Союзу (EUIPO), що виключає подачу заявок через національні відомства. Скасовано вимогу щодо "єдності класу", що дозволяє подавати декілька промислових зразків в одній заявці (до 50 зразків). Спрощена структура зборів полегшує ефективний захист різноманітних промислових зразків…

З практичної точки зору, власникам промислових зразків необхідно провести детальну перевірку своїх існуючих заявок та оцінити, як ця реформа вплине на їхні майбутні заявки. Вони також повинні переглянути свої стратегії подання заявок до 1 липня 2026 року, коли стануть доступними нові типи промислових зразків, що забезпечить кращу охорону їхньої продукції та покращить комерційні результати…» ***(Luca Dinulescu. The new EU Design Legislative Reform Package introduces substantial changes that will impact industrial design holders // Business Review (https://business-review.eu/business/legal/the-new-eu-design-legislative-reform-package-introduces-substantial-changes-that-will-impact-industrial-design-holders-282934). 06.05.2025).***

***

Канада

«…Нещодавні поправки до Канадського закону про авторське право запровадили значні винятки щодо "права на ремонт" та цифрової інтероперабельності, особливо вигідні для фермерів та сільськогосподарського сектору. Раніше Закон широко забороняв обходити заходи технологічного захисту (TPM), або "цифрові замки", які виробники використовують для контролю доступу до захищеного авторським правом програмного забезпечення та конфіденційних даних в обладнанні, часто обмежуючи необхідний ремонт або інтеграцію зі сторонніми розробниками…

Нові поправки тепер дозволяють приватним особам, включаючи фермерів, які ремонтують власні пристрої, та професійних техніків, обходити TPM для технічного обслуговування, ремонту або діагностики без порушення авторських прав. Однак це не легалізує подальше порушення авторських прав або пропонування послуг, призначених насамперед для обходу без фактичного ремонту. Крім того, Закон дозволяє обходити TPM для забезпечення цифрової інтероперабельності, що означає, що різні цифрові системи, програми або пристрої можуть працювати разом. Це має вирішальне значення для фермерів, які інтегрують обладнання різних виробників, наприклад, навісне обладнання…

Окрім сільського господарства, ці зміни також впливають на такі галузі, як автомобілебудування та побутова електроніка, дозволяючи власникам транспортних засобів отримувати доступ до обмежених програмним забезпеченням функцій ремонту, а споживачам - обслуговувати свою електроніку. Автомобільні дилери та сторонні ремонтні служби тепер можуть

легально проводити діагностику та ремонт. Важливо, що ці винятки суворо обмежуються технічним обслуговуванням, ремонтом або забезпеченням сумісності і не дозволяють розблокувати нові функції, спочатку обмежені виробником оригінального обладнання» ***(Lorelei Graham, Ahmed Elmallah. From Agriculture to Autos: What Right to Repair Means for Business // Bennett Jones LLP (https://www.bennettjones.com/Blogs-Section/From-Agriculture-to-Autos-What-Right-to-Repair-Means-for-Business). 14.05.2025).***

***

«З 1 квітня 2025 року набули чинності значні зміни до Канадського закону про торговельні марки та Положення про торговельні марки, які запроваджують радикальні реформи у сфері захисту прав на торговельні марки в Канаді. Ці зміни підвищують ефективність судових розглядів, уточнюють правила доказування та модернізують захист як для власників торговельних марок, так і для громадськості - з особливим акцентом на реформування Ради з питань оскарження торговельних марок (ТМОВ), вимоги до правозастосування та поводження з офіційними торговельними марками.

Однією з найпомітніших змін є надання ТМОВ повноважень присуджувати витрати у спорах щодо торговельних марок. Це нововведення має на меті запобігти затягуванню судових процесів або зловживанням, а не лише відшкодувати витрати переможцям, і тепер Реєстратор може зобов'язати сторону сплатити витрати за виняткових обставин. До таких випадків належать недобросовісне подання заявки на торговельну марку, подання кількох виділених заявок після публікації первинної заявки, відкликання клопотання про проведення слухання менш ніж за два тижні до його подання або інша нерозумна поведінка, що призводить до затримки або непотрібних витрат. Сума, що присуджується, співвідноситься зі стандартним збором за подання заяви; наприклад, недобросовісні заперечення можуть призвести до витрат, що вдесятеро перевищують розмір збору за подання заяви про заперечення…

Інша ключова реформа запроваджує можливість видавати накази про конфіденційність, що вирішує давні проблеми, пов'язані з обов'язковим публічним розкриттям конфіденційної ділової інформації. Раніше сторони часто приховували важливі докази під час розгляду справи про ТМОВ, щоб потім представити їх під печаткою у Федеральному суді. Тепер сторони можуть вимагати захисту конфіденційних матеріалів за умови, що вони нададуть детальне обґрунтування, підтвердять, що інформація не була публічно розголошена, і вкажуть, чи згодна на це протилежна сторона. Секретар суду враховуватиме суспільний інтерес у прозорості судового процесу, приймаючи рішення про задоволення чи скасування таких клопотань на будь-якому етапі розгляду справи.

Зміни також розширюють повноваження Секретаря щодо управління справами, що дозволяє здійснювати більш активний нагляд з метою підвищення ефективності. Відтепер Секретар може видавати вказівки,

приймати процесуальні розпорядження та визначати справи для інтенсивного розгляду, включаючи об'єднання схожих справ та встановлення строків, що сприятиме оптимізації вирішення спорів та зменшенню загальних затримок…
Захист прав на торговельні марки також став більш суворим. Власники торговельних марок, які прагнуть захистити свої права у Федеральному суді протягом трьох років з моменту реєстрації, тепер повинні продемонструвати фактичне використання знаку в Канаді або надати особливі обставини, що пояснюють його невикористання. Ця поправка гарантує, що реєстрація не стане інструментом для блокування інших осіб без реальної комерційної присутності.
Крім того, сторони, які оскаржують рішення ТМОВ, тепер повинні отримати дозвіл Федерального суду перед поданням нових доказів, що відрізняється від попереднього автоматичного дозволу. Ця зміна заохочує ретельну підготовку на етапі оскарження і перешкоджає тактичним затримкам або несподіваним поданням доказів під час апеляції.

Зміни також вирішують спірне питання щодо офіційних знаків, які раніше користувалися безстроковою охороною незалежно від того, чи існував орган, що їх видав. Щоб вирішити цю проблему, уряд запровадив механізм публічного повідомлення, який уповноважує Реєстратора - за запитом або самостійно - оголосити, що офіційний знак більше не охороняється. Це застосовується, коли державний орган припиняє своє існування або більше не кваліфікується як державний орган. Зацікавлені сторони можуть ініціювати цей процес за певну плату, усуваючи необхідність у дорогому оскарженні у Федеральному суді. Очікується, що це оновлення допоможе очистити реєстр від застарілих знаків, що полегшить шлях для нових реєстрацій та сприятиме більш гнучкому середовищу для торговельних марок.

Разом ці реформи знаменують собою поворотний момент у канадському законодавстві щодо торговельних марок, сприяючи справедливості, ефективності та приведенню його у відповідність до найкращих міжнародних практик, водночас зменшуючи зловживання та розширюючи доступ до системи торговельних марок…» ***(Key Changes to the Canadian Trademarks Act and Regulations // PCK (https://www.pckip.com/article/key-changes-to-the-canadian-trademarks-act-and-regulations). 10.05.2025).***

***

Китайська Народна Республіка

«Китай запровадив переглянуті правила для посилення захисту прав на нові сорти рослин та стимулювання інновацій у насіннєвій галузі. Прем'єр-міністр Лі Цянь підписав у четвер указ Державної ради про введення в дію оновлених правил, які набудуть чинності 1 червня 2024 року. Ці правила визначають нові сорти рослин як штучно виведені або похідні від диких рослин, що мають чітко виражені ознаки, такі як новизна, однорідність, стабільність та визначене найменування. Як і патенти, авторські

права та торгові марки, ці права підпадають під захист інтелектуальної власності.

Серед ключових нововведень - запровадження системи "Похідних сортів" (EDV), яка встановить критерії для ідентифікації сортів, що дуже схожі на існуючі. Влада оприлюднить детальні інструкції щодо сфери застосування EDV, методів оцінки та вимог до випробувальних установ. Крім того, термін захисту деревних і виноградних рослин було подовжено з 20 до 25 років, тоді як інші сорти рослин тепер користуються захистом протягом 20 років замість 15…» ***(China Revises Regulations on Protection of New Plant Varieties // AFD China Intellectual Property Law Office (https://www.afdip.com/newsevents/IP_Updates/IP%20New/2025/0519/2071.html). 15.05.2025).***

***

Королівство Саудівська Аравія

«…Починаючи з квітня 2025 року, Саудівська Аравія запровадила переглянуті закони, що регулюють Комерційний реєстр та реєстрацію торговельних марок. Очікується, що цей крок принесе користь власникам торговельних марок в усьому світі, хоча в першу чергу він регулює місцеву реєстрацію бізнесу. Важливо розуміти різницю: комерційне найменування ідентифікує зареєстрований суб'єкт господарювання, тоді як торговельна марка вказує на комерційне походження бренду, продукту чи послуги.

Згідно з новими правилами, власники брендів тепер можуть використовувати свої існуючі реєстрації торговельних марок, щоб запобігти реєстрації ідентичних або схожих торговельних марок іншими особами без їхньої згоди, що значно розширює їхній захист. Цей захист також поширюється на міжнародно визнані торговельні марки, навіть якщо вони формально не зареєстровані в Саудівській Аравії…

Крім того, переглянуті закони запроваджують централізований процес реєстрації торговельних марок, скасовуючи попередню вимогу реєструвати їх у кожній філії. Очікується, що ця зміна включатиме електронну базу даних усіх комерційних найменувань, що значно спростить пошук дозволів для власників брендів, які бажають зареєструвати нові торговельні марки в регіоні, допомагаючи їм уникнути порушення прав на вже існуючі назви компаній. У світлі цих посилених заходів захисту та процедурних змін компаніям рекомендується переглянути свої поточні портфелі торговельних марок у Саудівській Аравії, щоб переконатися, що їхні бренди належним чином захищені від несанкціонованої реєстрації як торговельних марок, так і комерційних найменувань» ***(Michael Shaw, Becky Swindell. Saudi Arabia updates trade name laws to protect trade marks // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102kawi-saudi-arabia-updates-trade-name-laws-to-protect-trade-marks/). 15.05.2025).***

Республіка Індія

«Індія створила комісію для перевірки того, чи є чинним законодавством про авторське право достатнім для вирішення спорів, пов'язаних зі штучним інтелектом, як йдеться в офіційному меморандумі, у той час, коли стикається з юридичними викликами, пов'язаними зі звинуваченнями у використанні матеріалів, захищених авторським правом…

У службовій записці, яка не є публічною, йдеться, що міністерство торгівлі минулого місяця створило групу з восьми експертів для вивчення питань, пов'язаних зі штучним інтелектом, та їхнього впливу на законодавство Індії про авторське право.

У меморандумі додається, що експертам доручено «визначити та проаналізувати правові та політичні проблеми, що виникають у зв'язку з використанням штучного інтелекту в контексті авторського права».

Група юристів з питань інтелектуальної власності, урядовців та керівників галузі також розгляне адекватність Закону про авторське право 1957 року для вирішення таких проблем та надасть рекомендації уряду...» (Arpan Chaturvedi. India panel to review copyright law amid legal challenges to OpenAI // Yahoo (https://finance.yahoo.com/news/india-panel-review-copyright-law-110533002.html). 06.05.2025).

***

Співдружність Багамських Островів

«…Відомство інтелектуальної власності Багамських островів (BIPO) внесло значні зміни до Закону про торговельні марки, які набули чинності заднім числом з 1 лютого 2025 року, хоча про це було оголошено 25 лютого. Ці зміни наближають законодавство Багамських островів про торговельні марки до міжнародних стандартів, а найбільш помітною зміною є прийняття Ніццької класифікації та прийняття заявок на знаки обслуговування… Раніше заявки на торговельні марки на Багамських островах обмежувалися лише товарами, що змушувало власників брендів у сфері послуг шукати захист через супутні товари, що не забезпечувало достатнього покриття. Це покращення особливо корисне для бізнесу в економіці Багамських островів, що залежить від сфери послуг, зокрема туризму та розваг. Термін реєстрації також скорочено з 14 до 10 років, що відповідає світовим нормам. Серед інших нововведень - визнання пріоритетних заявок за Паризькою конвенцією, охорона колективних знаків, а також розширені можливості подання заявок на кольорові знаки, тривимірні знаки, звуки, запахи, текстури та рухомі зображення. Незважаючи на ці досягнення, залишається невизначеність щодо багатокласових заявок, строків проведення експертизи та структури зборів. Хоча заявки приймаються із зазначенням дати подання, строки їхньої обробки залишаються

невизначеними. Власникам брендів рекомендується подавати заявки якнайшвидше, незважаючи на можливі затримки, та проконсультуватися з юрисконсультами з питань інтелектуальної власності щодо використання оновленого законодавства про торговельні марки…» (***Erica R. Halstead. Trademark Law is Now Better in The Bahamas // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/trademark-law-now-better-bahamas). 05.05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…Урядовий законопроект про дані (використання та доступ) наблизився до прийняття, незважаючи на постійні заклики краще захистити митців від несанкціонованого використання їхніх творів розробниками штучного інтелекту (ШІ). Законопроект пройшов через Палату громад. Уряд відхилив поправки, спрямовані на захист авторських прав творчих працівників від експлуатації ШІ. Раніше члени парламенту внесли поправки до законопроєкту, щоб захистити митців від використання їхніх авторських матеріалів для навчання ШІ без згоди або компенсації, але пізніше вони були вилучені на стадії розгляду в комітеті Палати громад. Критики, серед яких такі відомі музиканти, як сер Елтон Джон і сер Пол Маккартні, засудили урядові консультації щодо авторських прав і ШІ, стверджуючи, що вони легалізують крадіжку творчих робіт…

Під час дебатів міністр технологій сер Кріс Брайант підтвердив, що закон про авторське право залишиться "надійним і чітким", і підкреслив існуючий виняток для некомерційних дослідницьких цілей, пов’язаних з видобуванням текстів і даних. Депутати від лейбористів Стелла Крісі та Елісон Х’юм висловили занепокоєння, наголосивши на необхідності для авторів отримувати вигоду від своєї роботи та захищати її. Вони розкритикували компанії, що займаються розробкою штучного інтелекту, за непрозорість їхньої діяльності та закликали уряд забезпечити виплату винагороди авторам та інформування про використання їхніх творів…

Під час протесту лідери індустрії та творчі працівники закликали уряд внести зміни до законопроєкту, щоб компанії, які навчають генеративні моделі штучного інтелекту, такі як ChatGPT, розкривали інформацію про те, чи була використана робота людини-творця, і захищали творчих працівників відповідно до існуючих правил авторського права. Незважаючи на критику, уряд дотримується своєї позиції, обіцяючи провести оцінку економічного впливу та підтверджуючи свою прихильність до посилення контролю, компенсації та прозорості для авторів, одночасно сприяючи інноваціям у сфері штучного інтелекту у Великобританії» ***(Richard Wheeler. Data reforms move closer to becoming law amid calls to ‘protect artists’ from AI // Standard***

(https://www.standard.co.uk/news/politics/government-chris-bryant-stella-creasy-mps-george-martin-b1226446.html). 07.05.2025).

***

«…Понад 400 митців, серед яких Елтон Джон, Дуа Ліпа, Coldplay, Флоренс Велш, Пол Маккартні, Кейт Буш і Роббі Вільямс, підписали лист, у якому закликали прем'єр-міністра Великої Британії Кейра Стармера оновити закони про авторське право у відповідь на розвиток технологій штучного інтелекту. Лист, надісланий напередодні голосування в Палаті лордів, закликає уряд підтримати пропозиції, які захистять авторське право в епоху штучного інтелекту, підкреслюючи важливість творчого авторського права для креативних індустрій та засобів до існування 2,4 мільйона людей у Великій Британії. Митці виступають за законопроект про дані (використання та доступ), запропонований баронесою Бібан Кідрон, який вимагатиме від розробників ШІ прозорості у використанні захищених авторським правом матеріалів для навчання ШІ-моделей. Підписанти, а також компанії, які використовують і розробляють ШІ, вважають, що цей законопроект забезпечить прозорість і дозволить розвивати системи ліцензування контенту, створеного людиною. Ця акція послідувала за створенням Коаліції творчих прав у сфері штучного інтелекту, яка має на меті підтримати існуючий захист авторських прав. Послання митців підкреслює відповідальність уряду за захист творчих особистостей і забезпечення майбутнього художньої творчості в умовах технологічного прогресу…» **(*Daniel Kreps. Elton John, Dua Lipa, Coldplay Among 400 Artists Seeking Copyright Protection Amid A.I. Surge // Rolling Stone, LLC* (*https://au.rollingstone.com/music/music-news/elton-john-dua-lipa-coldplay-let-copyright-protection-a-i-76630/*). *11.05.2025).***

***

«Міністри застосували незрозумілу парламентську процедуру, щоб запобігти внесенню поправки до законопроекту про дані, яка зобов'язувала б компанії, що займаються розробкою штучного інтелекту, розкривати інформацію про використання ними контенту, захищеного авторським правом. Уряд вилучив поправку про прозорість, яка була підтримана колегами під час читання законопроекту в Палаті лордів минулого тижня, пославшись на фінансові привілеї під час дебатів у Палаті громад у середу вдень. Цей крок свідчить про те, що в бюджеті немає коштів на нові правила. Поправка, запропонована депутатом Бібаном Кідроном, мала на меті зобов'язати технологічні компанії розкривати інформацію про те, які матеріали, захищені авторським правом, використовуються в їхніх моделях. Минулого тижня вона була прийнята 272 голосами проти 125 під час дебатів у Лордах. Однак у Палаті громад 297 депутатів проголосували за вилучення поправки, тоді як 168 були проти…» ***(Rachel Hall. Ministers block Lords bid to make AI firms declare use of copyrighted content // Guardian News & Media Limited***

(https://www.theguardian.com/technology/2025/may/14/uk-ministers-to-block-amendment-requiring-ai-firms-to-declare-use-of-copyrighted-content). 14.05.2025).

***

«У четвер члени британського парламенту проголосували проти поправки, запропонованої баронесою Кідрон, режисером і членом парламенту, яка мала на меті обмежити можливості компаній, що займаються розробкою штучного інтелекту (ШІ), порушувати закон про авторське право. Поправка вимагала б від компаній, що займаються штучним інтелектом, розкривати будь-яку захищену авторським правом роботу, яка використовується для навчання їхніх алгоритмів, що є останньою спробою художників і творчих працівників захистити свою інтелектуальну власність від експлуатації штучного інтелекту. Тим часом британський уряд, прагнучи залучити технологічні компанії, планує послабити обмеження на використання захищених авторським правом матеріалів без дозволу.

Міністр технологій Пітер Кайл розкритикував протестуючих митців за "опір змінам", припустивши, що масові порушення авторських прав є неминучим наслідком технологічного прогресу. Його виступ на конференції, організованій виробником мікросхем для штучного інтелекту Nvidia, підкреслив узгодженість дій уряду з інтересами технологічної індустрії. Натомість колишній віце-прем'єр-міністр Нік Клегг, який нещодавно залишив посаду в компанії Meta, визнав "природну справедливість" у тому, що митці можуть відмовитися від участі у створенні ШІ-контенту. Однак він попередив, що вимога до фірм отримувати дозвіл може відштовхнути їх, що потенційно може вбити індустрію ШІ в Британії…» ***(Wessie du Toit. Why won't MPs defend artists over AI copyright? // UnHerd (https://unherd.com/newsroom/why-wont-mps-defend-artists-over-ai-copyright/). 24.05.2025).***

***

«Уряд Великої Британії офіційно оголосив, що тимчасовий режим вичерпання прав інтелектуальної власності (ІВ), запроваджений після Brexit, стане постійним - крок, на якому давно наполягали Асоціація видавців та ключові гравці британської книжкової індустрії. Це рішення зберігає існуючу модель "національного вичерпання", гарантуючи, що лише дозволені примірники книг можуть бути імпортовані та продані у Великій Британії, таким чином захищаючи внутрішні ринки від несанкціонованого паралельного імпорту, особливо з-за меж Європейського економічного простору (ЕЕА)…

Якби Відомство інтелектуальної власності (IPO) вирішило прийняти режим "міжнародного вичерпання" - усунення так званого "кордону авторського права" - це дозволило б будь-яку версію книги, створену у світі, імпортувати і продавати у Великій Британії без обмежень. Це підірвало б

здатність британських авторів і видавців контролювати ціноутворення і дистрибуцію на міжнародних ринках, значно зменшивши внутрішні продажі, які залишаються основним джерелом доходу для більшості британських письменників…

Рішення уряду зробити режим вичерпання після Brexit постійним є великою перемогою для видавничого сектору Великої Британії, захищаючи права авторів і видавців та забезпечуючи подальшу життєздатність культурно та економічно важливої галузі» ***(Government copyright decision upholds exhaustion of rights // The Publishers Association Limited (https://www.publishers.org.uk/government-copyright-decision-upholds-exhaustion-of-rights/). 15.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«Представники обох партій у Конгресі від Північної Кароліни виступають за прийняття федерального законодавства, спрямованого на підтримку "чи не найуспішнішого у світі дослідницького парку" - Research Triangle Park (RTP). Цей закон, відомий під назвою PREVAIL Act (Promoting and Respecting Economically Vital American Innovation Leadership), спрямований на заохочення інвестицій в інтелектуальну власність і зміцнення американського глобального технологічного лідерства…

RTP, науково-дослідний парк площею 7 000 акрів, де розташовано понад 300 компаній та 65 000 працівників, значно виграє від ухвалення цього закону. Співавторами законопроекту в Сенаті є сенатор-республіканець Том Тілліс з Північної Кароліни, а також сенатори-демократи Кріс Кунс з Делавера, Дік Дурбін з Іллінойсу та Мейзі Хіроно з Гавайських островів…

Сенатор Тілліс наголосив на необхідності змін до патентної системи на основі здорового глузду, щоб зберегти позицію США як світового лідера в галузі технологій та інновацій. Він також наголосив на важливості відновлення довіри до Ради з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB).

Закон PREVAIL має на меті оновити та вдосконалити патентну систему для кращого захисту прав власності. Запропоновані реформи включають вимогу щодо процесуальної дієздатності для оскаржувачів в PTAB, обмеження повторних клопотань на один і той самий патент, узгодження конструкції позовів і тягаря доказування в PTAB з федеральними окружними судами, припинення дублюючих оскаржень патентів і підвищення прозорості шляхом запобігання впливу директора Відомства з питань патентів і торговельних марок на рішення PTAB.

Закон підтримують такі організації, як Рада зі сприяння інноваціям (C4IP), Організація біотехнологічних інновацій та Інноваційний альянс…

Попри те, що законопроект був представлений в обох палатах Конгресу 118-го скликання - Сенаті в липні 2023 року та Палаті представників у червні -

він зайшов у глухий кут і помер у комітеті ще до завершення сесії в грудні. Тим не менш, його прихильники залишаються відданими просуванню політики, яка сприяє американським інноваціям та глобальній конкурентоспроможності» ***(Alan Wooten. Patent legislation would revamp trial and appeal board process // Yahoo (https://www.aol.com/patent-legislation-revamp-trial-appeal-212400373.html). 06.05.2025).***

***

«**Двопартійна група членів Сенату і Палати представників об'єдналася навколо законопроекту, спрямованого на посилення патентного захисту…**

Виграють винахідники в галузі медичної діагностики, біотехнологій, персоналізованої медицини та штучного інтелекту. Вони отримають більше впевненості в тому, що їхні винаходи є патентоспроможними.

Том Тілліс (республіканець від штату Північна Кароліна) та Кріс Кунс (демократ від штату Делавер) є головними авторами законопроекту про відновлення права на отримання патенту в Сенаті. Кевін Кайлі (республіканець, Каліфорнія) та Скотт Пітерс (демократ, Каліфорнія) мають супутній законопроект у Палаті представників.

Їхні законопроекти мають на меті роз'яснити, які винаходи мають право на патентний захист і як суди повинні відрізняти інновації, що заслуговують на патент, від просто ідей. Автори кажуть, що суди замутили воду, і потрібне нове законодавство…» ***(SHAWN ZELLER, DANNY NGUYEN. Patent fight: Pharma vs. Tech // POLITICO LLC (https://www.politico.com/newsletters/future-pulse/2025/05/05/patent-fight-pharma-vs-tech-00326193). 05.05.2025).***

***

«…Закон про відновлення права на отримання патенту 2025 року, або PERA 2025, був представлений у Сенаті та Палаті представників Конгресу США за двопартійної підтримки. Законопроект має на меті реформувати законодавство про право на отримання патенту, яке стало нечітким і непослідовним через низку судових рішень, починаючи з 2012 року. Ці рішення Верховного суду США та Апеляційного суду Федерального округу призвели до непередбачуваних наслідків для бізнесу та стагнації інновацій у високотехнологічних галузях, таких як медична діагностика, біотехнології та штучний інтелект…

Нинішня перевірка на патентну придатність є суб'єктивною і не містить чітких інструкцій, що призводить до діаметрально протилежних думок серед досвідчених патентних практиків, інноваторів та суддів. Автори законопроекту, серед яких сенатор Том Тілліс і представник Кевін Кайлі, стверджують, що реформи необхідні для відновлення глобальної сили та лідерства США у ключових сферах технологій та інновацій…

PERA 2025 поверне законодавство про право на отримання патенту до того стану, в якому воно перебувало до знакових рішень Верховного Суду у справах Mayo Collaborative Services проти Prometheus Labs. та Alice Corp. проти CLS Bank Int'l. Законопроект усуне судові винятки з права на отримання патенту, які не підкріплені Законом про патенти або Конституцією. У ньому також буде чітко зазначено, що право на отримання патенту поширюється лише на конкретні винятки, такі як математичні формули, процеси, що мають суттєве економічне або соціальне значення, а також немодифіковані людські гени або природні матеріали…

Законопроект дозволить патентувати винаходи, які обов'язково потребують комп'ютера або іншої машини, водночас запобігаючи патентуванню простих ідей, існуючих природних явищ або соціального та культурного контенту. Однак майбутнє реформи патентоспроможності у 119-му Конгресі залишається невизначеним, оскільки дехто вважає, що шанси на її ухвалення лише 50 на 50. Якби президент Дональд Трамп підтримав реформу правомочності на отримання патентів як засіб розширення можливостей американських інноваторів та високотехнологічної економіки, шанси на її ухвалення, ймовірно, зросли б» ***(Gene Quinn. Patent Eligibility Reform Returns to the Hill: PERA 2025 Explained // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/01/patent-eligibility-reform-returns-hill-pera-2025-explained/id=188610/). 01.05.2025).***

***

«eBook Study Group, коаліція, що виступає за справедливий цифровий доступ для бібліотек, святкує прийняття знакового законопроекту в Палаті представників Коннектикуту, який реформує ліцензії на електронні книги, щоб краще відповідати місії бібліотек і приносити користь користувачам. Цей законопроект, розроблений в результаті багаторічних досліджень і співпраці з eBook, забороняє видавцям одночасно обмежувати як кількість видач, так і тривалість користування електронними книгами. Його реалізація залежить від прийняття подібного законодавства в інших штатах, що охоплює загалом 7 мільйонів жителів. Законопроект вирішує проблему обмежувальних, дорогих ліцензій на електронні книги, які змушують бібліотеки багаторазово "орендувати" видання за цінами, що значно перевищують споживчі витрати, по суті, обкладаючи публічні послуги податком. Державна бібліотека штату Коннектикут і різні бібліотечні асоціації привітали цей закон як важливий крок уперед. eBook Study Group відіграла вирішальну роль у розробці законопроекту та адвокації його прийняття за підтримки ключових законодавців штату. Цей модельний закон має бути відтворений в інших штатах з метою досягнення порогової кількості населення для активації закону і створення національного прецеденту справедливого ліцензування електронних книг, що в кінцевому підсумку забезпечить ефективне використання державних коштів для виконання

бібліотеками своєї місії з надання доступу до інформації. Альянс авторів також підтримує законопроект, стверджуючи, що він відновлює баланс між видавцями, авторами та бібліотеками…» ***(Kyle Courtney. Connecticut House Passes Landmark eBook Bill // eBook Study Group (https://www.ebookstudygroup.org/connecticut_house_passes_landmark_ebook_bill). 16.05.2025).***

***

«Двопартійна співпраця під керівництвом сенаторів Марші Блекберн (республіканка від Теннессі) та Кріса Кунса (демократ від Демократичної партії) спрямована на розслідування того, як Міністерство юстиції (DOJ) бореться з китайським шпигунством та крадіжкою інтелектуальної власності. Запропонований законопроект, відомий як Закон про протидію звітності про китайське шпигунство, має на меті надати детальну інформацію про дії Міністерства юстиції проти цих загроз, висвітлюючи занепокоєння, що охоплюють обидві політичні партії.

Законопроект вимагатиме від Генерального прокурора, у співпраці з іншими ключовими посадовцями, щорічно протягом семи років складати звіт з детальним описом зусиль щодо боротьби зі шпигунством та крадіжкою інтелектуальної власності, включаючи загрози, що виникають з боку іноземних шпигунів, дослідників в установах США тощо. Крім того, Міністерство юстиції США повинно буде звітувати про те, як воно захищає громадянські права та конфіденційність громадян США під час цих зусиль.

Ця ініціатива виникає на тлі загострення напруженості між США та Китаєм, особливо в контексті поточних торговельних суперечок. За оцінками, Китай може щорічно красти до 600 мільярдів доларів американської інтелектуальної власності. Нещодавні шпигунські інциденти, такі як повітряні кулі спостереження та несанкціоновані операції на території США, ще більше посилюють терміновість цього законодавства. Хоча воно має потенціал для двопартійної підтримки, терміни його прийняття можуть бути складними через інші законодавчі пріоритети в Конгресі…» ***(Ramsey Touchberry. Senators want more info on DOJ countering Chinese espionage, IP theft // Conservative News Daily™ (https://www.conservativenewsdaily.net/breaking-news/senators-want-more-info-on-doj-countering-chinese-espionage-ip-theft/). 15.05.2025).***

***

«Четверо провідних експертів з авторського права - Шейм Балганеш, Джейн Гінзбург, Пітер Менелл і Девід Німмер - офіційно вийшли зі складу радників проекту Американського юридичного інституту (ALI) "Переосмислення закону про авторське право" напередодні його остаточного схвалення. У своєму листі вони висловили категоричну незгоду як із суттю Переформулювання, так і з "хитрощами" в процесі його створення…

Суть їхньої скарги полягає в тому, що проект фундаментально зловживає метою gepeосмислення. У той час як gepeосмислення ALI має на меті узагальнити та роз'яснити загальне право для судів, авторське право регулюється федеральним законом. Експерти, які йдуть у відставку, стверджують, що лідери проекту, яких називають "скептиками авторського права", не об'єктивно узагальнили закон у тому вигляді, в якому він існує, а натомість переписали його так, щоб він відображав їхні власні прагнення, або "копілефт", погляди. Вони стверджують, що це завуальована спроба обійти законодавчий процес і вводить в оману суди…

У листі зазначається, що численні заперечення Радників, а також заперечення Бюро з авторського права були значною мірою проігноровані, що зробило їхню роль суто номінальною. Зрештою, вони вважають, що кінцевий продукт стратегічно перефразовує закон для просування певного ідеологічного порядку денного, і що це, швидше за все, заплутає суди, а не забезпечить раціональне керівництво, яке має запропонувати нова редакція закону…» ***(David Newhoff. Leading Scholars Insist Their Names Be Removed from the ALI Restatement of Copyright Law //*** **The Illusion of More** ***(https://illusionofmore.com/leading-scholars-insist-their-names-be-removed-from-the-ali-restatement-of-copyright-law/). 14.05.2025).***

***

«Біопрепарати, тобто ліки, виготовлені з органічних матеріалів, такі як вакцини, суттєво впливають на високу вартість рецептурних ліків у Сполучених Штатах, незважаючи на те, що вони становлять лише невеликий відсоток від загальної кількості рецептів. Робін Фельдман і Гідеон Шор з юридичного факультету Каліфорнійського університету в Сан-Франциско у своїй нещодавній статті стверджують, що посилення конкуренції на ринку біопрепаратів має вирішальне значення для зниження цін на ліки. Вони вказують на Закон про цінову конкуренцію та інновації у сфері біопрепаратів від 2009 року (BPCI Act) як на законодавчу ініціативу, спрямовану на стимулювання конкуренції шляхом полегшення виходу на ринок біосимілярів - незначно змінених версій біопрепаратів. Закон BPCI мав на меті повторити успіх Закону Хетча-Ваксмана, який спростив процес виходу на ринок генеричних лікарських засобів, створивши більш простий шлях затвердження біосимілярів через Управління з контролю за продуктами і ліками США (FDA).

Однак, незважаючи на певні успіхи, Закон BPCI не призвів до значного зниження цін на біологічні препарати, як очікувалося, насамперед через процес вирішення патентних спорів, відомий як "патентний танець". Цей складний процес включає переговори між виробниками біологічних препаратів та біосимілярів з метою визначення, які патенти можуть бути порушені біосиміляром. Процес пов'язаний з певними труднощами, серед яких недостатня прозорість виробників біопрепаратів щодо своїх патентів та

стратегічні маневри обох сторін, спрямовані на уникнення розкриття цінної інформації. Така тактика включає в себе врегулювання за принципом "плати за затримку" та відверте уникнення патентних танців, що перешкоджає потоку інформації, необхідної для ефективної конкуренції…

Щоб вирішити ці проблеми, Фельдман і Шор пропонують внести кілька поправок до Закону про BPCI. Вони пропонують зобов'язати виробників біологічних препаратів розкривати всі патенти, пов'язані з їхніми ліками, перед FDA, подібно до вимог Закону Хетча-Ваксмана. Таке завчасне розкриття дозволить виробникам біосимілярів легше орієнтуватися в потенційних патентних порушеннях. Крім того, вони рекомендують запровадити стимули для виробників біоподібних препаратів до участі в процесі затвердження відповідно до Закону BPCI, наприклад, пропонуючи періоди ексклюзивності для виробників біоподібних препаратів, які першими подали заявку на реєстрацію. Вони також пропонують незначні корективи до патентного танцю, щоб перешкоджати поведінці, спрямованій на ухиляння від сплати податків, і забезпечити більшу доступність патентної інформації. Без цих змін Закон BPCI продовжуватиме затушовувати патентну інформацію, перешкоджаючи досягненню мети збільшення конкуренції між біоподібними препаратами та зниження цін на ліки» ***(Emily Wen. Increasing Transparency in the Biologic Patent Dance // University of Pennsylvania Carey Law School (https://www.theregreview.org/2025/05/20/wen-increasing-transparency-in-the-biologic-patent-dance/). 20.05.2025).***

***

«Групи, що захищають інтереси пенсіонерів Нью-Йорка, підтримують сенатський законопроект 488, який має на меті зобов'язати виробників ліків повідомляти державних чиновників про будь-які дії за принципом "плати за затримку", що перешкоджають перетворенню брендових ліків на дешевші генеричні препарати. Цей законопроект зобов'язує виробників ліків інформувати державу про будь-які кроки, яких вони вживають для збереження статусу торгової марки після закінчення терміну дії патенту на препарат. Для багатьох пацієнтів Medicare різниця в ціні між брендовим препаратом і його генеричним еквівалентом є суттєвою... Коли термін дії патенту фармацевтичної компанії закінчується, інші компанії можуть продавати його як генеричний або "біоеквівалентний" препарат за нижчою ціною. Однак деякі фармацевтичні компанії витрачають мільйони на лобіювання інтересів федеральних чиновників, щоб продовжити термін дії патентів, не допускаючи на ринок генеричні версії. Законодавство покликане зробити цей процес публічним... Якщо законопроект стане законом, інформація буде розміщена на сайті генерального прокурора штату Нью-Йорк, із зазначенням того, які ліки затримуються, хвороби, які вони лікують, і тривалість затримки. Прихильники законопроекту сподіваються, що така прозорість допоможе споживачам і платникам податків зрозуміти, як довго їм

доведеться платити вищі ціни за брендові ліки» ***(Edwin Viera. NY bill would force drugmakers to report delays in offering generics // Fingerlakes1.com, Inc. (https://www.fingerlakes1.com/2025/05/29/ny-bill-would-force-drugmakers-to-report-delays-in-offering-generics/). 29.05.2025).***

***

Федеративна Демократична Республіка Непал

«…Непал наразі розробляє новий законопроект про промислову власність, який має на меті значно посилити захист інтелектуальної власності (ІВ) в країні. Цей законопроект, який наразі перебуває на розгляді Кабінету міністрів, передбачає створення спеціального відомства з питань інтелектуальної власності та розширення існуючого законодавства про промислову власність відповідно до світових стандартів, зокрема, угоди TRIPS та Паризької конвенції…

Запропоноване законодавство охоплюватиме права промислової ІВ, включаючи патенти, торговельні марки, географічні зазначення (ГЗ), інтегральні мікросхеми та комерційну таємницю, але не поширюватиметься на авторські права, які регулюються окремим законом. Основні доповнення включають захист географічних зазначень, таких як "Еверест", охорону топографій інтегральних мікросхем та збереження конфіденційної ділової інформації як комерційної таємниці. Він також вводить поняття "загальновідомих торгових марок", пропонуючи автоматичний правовий захист всесвітньо відомим брендам, навіть якщо вони незареєстровані в Непалі, що є значним зрушенням у порівнянні з попереднім слабким правозастосуванням, яке дозволяло місцеві імітації…

Новий законопроєкт пропонує суттєво посилити покарання за порушення прав інтелектуальної власності, збільшивши штрафи до 1,5 млн рупій, хоча він і не передбачає позбавлення волі. Таке посилення правової бази вважається вкрай важливим з огляду на стрімке зростання кількості порушень прав на торговельні марки (на 74% у 2023-24 роках), що призводить до заплутування споживачів, втрати продажів, шкоди репутації та загрози безпеці від нерегульованої контрафактної продукції. Хоча ухвалення законопроекту призупинилося, експерти та іноземні суб’єкти, зокрема США, очікують, що його імплементація зменшить кількість порушень, узгодить непальські стандарти ІВ з міжнародними нормами, стримуватиме підробників і, зрештою, стимулюватиме іноземні інвестиції завдяки створенню більш безпечного бізнес-середовища…» ***(Krishana Prasain. Nepal overhauling outdated intellectual property law // Asia News Network (https://asianews.network/nepal-overhauling-outdated-intellectual-property-law/). 14.05.2025).***

***

Спори та судові розгляди щодо порушення прав інтелектуальної власності

Україна

«Гурт Zwyntar звинувачує студію «Квартал 95» у неправомірному використанні музики з їхньої пісні «Мексиканець» під час концерту 10 травня 2025 року, що призвело до створення так званого «похідного твору». Zwyntar заявляє, що музичний редактор «Кварталу» звертався до них 11 квітня 2025 року з проханням про дозвіл, але отримав категоричну відмову…

Незважаючи на відмову, «Квартал 95» використав музику, посилаючись на статтю 21 Закону України «Про авторське право і суміжні права», назвавши свій «твір» пародією. Однак гурт Zwyntar та їхні юристи вважають, що створений «Кварталом» матеріал не підпадає під визначення пародії, оскільки не містить комічного чи сатиричного характеру щодо оригінальної пісні…

Zwyntar підкреслює, що «Квартал 95» використали їхній твір під час комерційного концерту, незважаючи на пряму заборону, і називають це грубим порушенням етики. Гурт висловив обурення використанням їхньої музики в «подібних проєктах», вважаючи це ударом по своїй репутації та небажанням асоціюватися з «творчістю» чи політичним контекстом студії. Zwyntar розглядає своє публічне звернення як досудову претензію до «Кварталу 95». ***(Володимир Слюсарь. Український гурт заявив, що «Квартал 95» незаконно використав їхню пісню // Українські медійні системи (https://glavcom.ua/scotch/showbiz/kvartal-95-nezakonno-vikoristav-pisnju-ukrajinskoho-hurtu-1058545.html). 13.05.2025).***

***

«…Жодна IT-компанія не застрахована від ситуацій, коли колишній або нинішній розробник може неправомірно використати програмний код, створений для компанії, наприклад, для заснування власного бізнесу чи передачі коду конкурентам. Якщо всі позасудові способи впливу вичерпані, компанії доводиться звертатись до суду для захисту своїх авторських прав. У таких випадках юристи ретельно аналізують ситуацію, враховують судову практику, готують релевантні аргументи для позову та забезпечують належне оформлення доказів. Однак кожна ситуація є унікальною, і стратегія захисту залежить від особи порушника, характеру порушення та наявних доказів. Саме тому рекомендується звертатися до фахових юристів для оцінки перспективи судового захисту…

Поширеною проблемою є відсутність письмового договору між компанією та розробником на момент створення програмного продукту. Часто на етапі випробувального строку розробник працює без формального

оформлення відносин, і лише потім укладається договір. У таких випадках важливо, щоб у договорі було чітко зазначено, що компанія отримує права на всі об'єкти інтелектуальної власності, створені під час співпраці, навіть до підписання договору. Відсутність письмового договору не дає підстав для юридичних відносин і передачі прав на програмне забезпечення, а устна домовленість не має сили. Тому, якщо був період співпраці без договору, необхідно укласти письмовий договір з ретроспективною передачею прав на створені об'єкти. Якщо договір або інший документ відсутній, захистити права на такий продукт у суді практично неможливо.

Якщо ж договір про розробку ПЗ існує, для ефективного захисту важливо переконатися, що розділ про передачу прав складений коректно і містить чіткий перелік майнових прав, які передаються замовнику (наприклад, право використовувати, відтворювати, розповсюджувати тощо). Недостатньо деталізований або нечітко сформульований розділ про передачу прав може стати підставою для оспорювання дійсності передачі й ускладнити захист прав компанії…

У судовому процесі ключову роль відіграє доказування. Сторона, яка подає позов, повинна надати докази порушення, зокрема – підтвердження неправомірного використання коду. Найчастіше потрібна комп'ютерно-технічна експертиза, яка може визначити, наприклад, ступінь схожості між програмними продуктами. Висновок експерта часто стає вирішальним фактором у справі, але він має бути якісно підготовлений і базуватися на аналізі саме вихідного коду. Окрім того, для підтвердження розміру збитків може знадобитися експертиза вартості програмного продукту…

Ще одним важливим аспектом є доведення належності майнових прав компанії на програмний продукт. Якщо є свідоцтво про реєстрацію авторського права, це спрощує доведення, але не є абсолютною гарантією. У разі відсутності свідоцтва належність прав підтверджується договорами з розробниками або працівниками, які містять умови про передачу прав…

Варто пам'ятати, що суди не завжди враховують усі доводи позивача, і бувають випадки, коли окремі аспекти не аналізуються в рішенні. Однак судовий захист лишається одним із найефективніших механізмів вирішення таких спорів, а рішення суду, яке набрало законної сили, є обов'язковим для виконання. У разі незгоди з рішенням першої інстанції доцільно подавати апеляційну чи касаційну скаргу. Саме грамотне структурування правовідносин із розробниками, своєчасне укладання договорів і належне оформлення доказів є запорукою ефективного захисту авторських прав ІТ-компанії…» ***(Захист авторського права в суді // Legal IT Group (https://legalitgroup.com/shho-treba-znati-dlya-mozhlivosti-zahistu-avtorskogo-prava-v-sudi/). 19.05.2025).***

***

«Детективи Територіального управління Бюро економічної безпеки у Київській області викрили та припинили злочинну діяльність групи осіб,

які налагодили реалізацію фальсифікованої алкогольної продукції на території регіону.

За результатами слідства встановлено, що незаконну діяльність організував мешканець Київщини. У приватному будинку в місті Переяслав зловмисники розливали сурогатний алкоголь у тару різного об'єму, імітуючи відомі елітні бренди. Підроблену продукцію збували великими партіями виключно перевіреним клієнтам.

Під час проведення обшуків детективи БЕБ вилучили понад 1 200 літрів фальсифікованого алкоголю, а також тару, ароматизатори, добавки та чорнову бухгалтерію.

Досудове розслідування триває. Встановлюється повне коло осіб, причетних до незаконної діяльності. Процесуальне керівництво здійснюють прокурори Київської обласної прокуратури». ***(Детективи БЕБ на Київщині припинили продаж фальсифікованого алкоголю під виглядом елітних брендів // Бюро економічної безпеки України (https://esbu.gov.ua/news/detektyvy-beb-na-kyivshchyni-prypynyly-prodazh-falsyfikovanoho-alkoholiu-pid-vyhliadom-elitnykh-brendiv). 19.05.2025).***

***

«За матеріалами детективів Територіального управління Бюро економічної безпеки в Чернівецькій області суд визнав винним підприємця, який незаконно використовував торгівельні марки, що належать американській корпорації. Зокрема чоловік зберігав та продавав контрафактну побутову хімію під виглядом оригіналу.

Слідством встановлено, що впродовж березня–червня 2024 року місцевий мешканець купував побутову хімію невідомого походження із незаконно нанесеними логотипами відомих брендів. Надалі обвинувачений орендував склад у Чернівцях, де зберігав контрафактний товар до подальшого продажу.

Під час обшуку детективи вилучили майже 1,5 тонни фальсифікованої продукції.

Згідно з висновком судової експертизи, розмір завданої матеріальної шкоди правовласнику – понад 1,4 мільйона гривень.

Суд визнав обвинуваченого винним у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 2 ст. 229 Кримінального кодексу України – незаконне використання знака для товарів і послуг, що завдало матеріальної шкоди у великому розмірі.

Йому призначено покарання у вигляді штрафу в розмірі 51 000 гривень. Крім того, обвинувачений у повному обсязі відшкодував завдані правовласнику збитки…» ***(Продавав підроблену побутову хімію: суд виніс вирок підприємцю у справі БЕБ про незаконне використання торгових марок // Бюро економічної безпеки України (https://esbu.gov.ua/news/prodavav-pidroblenu-pobutovu-khimiiu-sud-vynis-vyrok-pidpryiemtsiu-u-spravi-beb-pro-nezakonne-vykorystannia-torhovykh-marok). 23.05.2025).***

«…Кіберполіцейські та детективи Бюро економічної безпеки за процесуального керівництва Офісу Генерального прокурора восени минулого року ліквідували діяльність ділків, які масово завозили з Азії контрафактні ґаджети під виглядом оригінальної продукції відомого бренду: годинники, навушники, зарядні пристрої та комплектуючі до них…

Вилучено понад 4 тис. одиниць контрафактної продукції, а також мобільні телефони, ноутбуки та документацію.

24-річному організатору схеми було повідомлено про підозру за ч. 3 ст. 229 (Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару) та ч. 3 ст. 177 (Порушення прав на винахід, корисну модель, промисловий зразок, топографію інтегральної мікросхеми, сорт рослин, раціоналізаторську пропозицію) Кримінального кодексу України.

Наразі слідчі завершили досудове розслідування та скерували матеріали провадження разом із обвинувальними актами до суду для розгляду справи по суті» ***(Ввозили з Азії та продавали копії ґаджетів відомого бренду: на Хмельниччині судитимуть організатора схеми // Кіберполіція України (https://cyberpolice.gov.ua/news/vvozyly-z-aziyi-ta-prodavaly-kopiyi-gadzhetiv-vidomogo-brendu-na-xmelnychchyni-sudytymut-organizatora-sxemy-4392/). 05.05.2025).***

***

«…Оперативники Департаменту кіберполіції та детективи Територіального управління Бюро економічної безпеки у Київській області під процесуальним керівництвом Київської обласної прокуратури викрили злочинну групу. Мешканці Харківщини налагодили виготовлення й збут насіння невідомого походження під виглядом відомих брендів…

Фальсифікований товар під виглядом оригінальної продукції фігуранти розповсюджували оптовими партіями через інтернет, а також спеціалізовані пункти продажу. При цьому, жодних документів та ліцензій на здійснення вказаної діяльності, як і договорів з правовласниками, вони не мали.

Кіберполіцейські та детективи БЕБ провели низку обшуків за місцями здійснення незаконної діяльності та проживання фігурантів. Вилучено сировину, фарбники для насіння, мішки-упаковки з назвами й логотипами відомих фірм, етикетки, спеціальне обладнання для пакування, транспортний засіб, а також «чорну» бухгалтерію та комп'ютерну техніку…

Наразі двом фігурантам повідомили про підозри за ч. 2 ст. 229 (Незаконне використання знака для товарів і послуг, фірмового найменування, кваліфікованого зазначення походження товару) Кримінального кодексу України.

Вирішується питання щодо повідомлення про підозру іншим учасникам злочинної групи, а також встановлюється обсяг завданих матеріальних збитків

офіційним дистриб'юторам та кількість фермерських господарств, які постраждали від незаконної діяльності» ***(Кіберполіція викрила зловмисників, які виробляли та продавали фермерам фальсифікований посівний матеріал // Кіберполіція України (https://cyberpolice.gov.ua/news/kiberpolicziya-vykryla-zlovmysnykiv-yaki-vyroblyaly-ta-prodavaly-fermeram-falsyfikovanyj-posivnyj-material-6893/). 15.05.2025).***

***

«…Відомий латвійський фармацевтичний виробник АТ «Калцекс» здобув перемогу в тривалому судовому спорі з українським виробником ТОВ «Фармацевтична група «Здоров'я» (пізніше ТОВ «Фармекс Груп») щодо прав на торговельні марки для знеболювального препарату «Промедол». «Калцекс», виробник засобу «Promedol Kalceks» з міжнародною реєстрацією, зіткнувся з тим, що українська компанія використовувала та реалізовувала препарати під схожими назвами «Промедол-ЗН» та «Promedol Промедол», маючи на них українські свідоцтва…

Конфлікт загострився, коли українська компанія у 2016 році не лише подала позов про визнання недійсною міжнародної реєстрації «Калцекс», але й добилася судової заборони на внесення латвійського знаку до митного реєстру, що створювало ризик блокування поставок та збитків для АТ «Калцекс». У відповідь, латвійський виробник подав зустрічний позов, доводячи, що «Промедол» є міжнародною непатентованою назвою (МНН), тобто загальновживаним позначенням, яке не може бути монополізоване однією компанією. Було наголошено, що їхня назва «Promedol Kalceks» містить розрізняльний елемент – назву виробника, тоді як українські знаки, зокрема «Промедол-ЗН», такої розрізняльної здатності не мають…

Господарський суд міста Києва погодився з цими доводами, визнавши у 2019 році свідоцтва української компанії недійсними. Після тривалого процесу апеляцій, 06 травня 2025 року Верховний Суд поставив крапку у справі, залишивши в силі рішення першої інстанції. Таким чином, суд остаточно підтвердив правоту латвійського виробника та зобов'язав Український національний офіс інтелектуальної власності внести відповідні зміни до реєстру, запобігши недобросовісній конкуренції та підтвердивши неможливість монополізації загальновживаних назв лікарських засобів…» ***(«Ілляшев та Партнери» перемогли у Верховному Суді у спорі щодо прав на ТМ «Промедол» // Ілляшев та Партнери (https://attorneys.ua/our-news/ilyashev-partners-wins-promedol-trademark-case-at-supreme-court/). 29.05.2025).***

***

«…Верховний Суд України у своїй постанові від 13 березня 2025 року встановив ключовий принцип передання прав на торговельну марку: хоча договір про передання виключних майнових прав є дійсним з моменту укладення, самі права у нового власника виникають лише після

обов'язкової державної реєстрації цього факту. Без такої реєстрації передання не має юридичної сили для третіх осіб…

Цей висновок було зроблено під час розгляду справи, де фізична особа придбала права на торговельну марку у громадянина РФ 27 січня 2022 року. Однак, УКРНОІВІ відмовило в реєстрації передачі прав, посилаючись на мораторій, запроваджений постановою Кабміну №187 від 3 березня 2022 року, що забороняв дії з об'єктами інтелектуальної власності, пов'язаними з РФ…

Верховний Суд вирішив, що оскільки договір був укладений та виконаний до запровадження мораторію, він не підпадає під його дію. Відтак, УКРНОІВІ не має підстав відмовляти у розгляді заяви лише на основі громадянства попереднього власника. Суд зобов'язав УКРНОІВІ розглянути подані документи. Водночас, Суд наголосив, що вимога позивача про визнання права інтелектуальної власності на даному етапі є передчасною, оскільки таке право виникає виключно після державної реєстрації, а не з моменту підписання договору…» ***(Наталя Мамченко. Для набуття юридичної сили передання майнових прав на торговельну марку потребує обов'язкової реєстрації в держреєстрі – Верховний Суд // Судово-юридична газета (https://sud.ua/uk/news/publication/332048-dlya-obreteniya-yuridicheskoy-sily-peredacha-imuschestvennykh-prav-na-torgovuyu-marku-trebuet-obyazatelnoy-registratsii-v-gosudarstvennom-reestre-verkhovnyy-sud). 27.05.2025).***

***

«…Міністерство освіти і науки України (МОН) наказом № 1309 від 25 жовтня 2023 року позбавило Павла Павлишина, колишнього директора Рівненської АЕС, наукового ступеня кандидата технічних наук та визнало його диплом недійсним. Причиною такого рішення, як зазначено в офіційному наказі, стало виявлення плагіату та порушення авторського права, зокрема відсутність належних посилань на джерела, у його дисертаційній роботі…

Згодом, як свідчать дані судових реєстрів, Павло Павлишин звернувся до Рівненського окружного адміністративного суду з позовом до МОН, вимагаючи визнати протиправним та скасувати пункт наказу, що стосується позбавлення його наукового ступеня. Хоча підстави, на яких Павлишин оскаржує рішення МОН, у доступних судових документах не деталізуються, він прагне відновити своє право на науковий ступінь, вважаючи його анулювання незаконним…» ***(Ексдиректора РАЕС Павлишина позбавлено ступеня кандидата наук через плагіат // Ділова столиця (https://www.dsnews.ua/ukr/politics/eksdirektora-raes-pavlishina-pozbavleno-stupenya-kandidata-nauk-cherez-plagiat-27052025-522611). 27.05.2025).***

***

«Корейська медична компанія EOFlow програла апеляцію американському конкуренту Insulet у справі про значне порушення патентних прав, що призвело до повної заборони на виробництво, продаж, використання, імпорт та зберігання її інсулінової помпи EOPatch у 17 європейських країнах. Об'єднаний патентний суд (UPC) скасував попереднє рішення, прийняте в листопаді, яким спочатку було відхилено запит Insulet про судову заборону, і 30 квітня став на бік американської компанії.

Суд визначив, що продукт EOFlow безпосередньо конкурує з пристроєм Insulet і що ринкові втрати завдадуть істотної шкоди Insulet, яка переважає незручності для пацієнтів, які могли б отримати доступ до альтернативних продуктів. Окрім заборони продажу в Австрії, Бельгії, Болгарії, Данії, Естонії, Фінляндії, Франції, Німеччині, Італії, Латвії, Литві, Люксембурзі, Мальті, Нідерландах, Португалії, Словенії, Фінляндії, Франції, Швеції та Естонії, компанія EOFlow стикається з серйозними фінансовими наслідками. Компанія повинна покрити всі судові витрати на загальну суму 4,03 млрд вон ($2,86 млн), що становить 18,77% її акціонерного капіталу, і протягом чотирьох тижнів надати Insulet детальну інформацію про походження та шляхи розповсюдження EOPatch. Невиконання вимоги може призвести до штрафів у розмірі до 100 000 євро (108 000 доларів США) щодня, а порушення заборони на продаж - до 250 000 євро (270 000 доларів США) за один випадок. EOFlow найняла юридичного радника для продовження основного судового процесу, в той час як її акції залишаються відстороненими від торгів на ринку Kosdaq з березня через відмову аудитора від надання висновку» ***(Lee Han-soo. EOFlow loses appeal against Insulet in EU patent dispute, faces sales ban in 17 countries // The Korean Doctors' Weekly Co., Ltd (https://www.koreabiomed.com/news/articleView.html?idxno=27493). 08.05.2025).***

***

«У нещодавньому рішенні Суд Генеральної Асамблеї скасував рішення Апеляційної ради EUIPO у справі про заперечення між зображувальним знаком ЄС, показаним нижче, та попередніми знаками ECOVER, які відомі своїм використанням на екологічно чистих засобах для чищення. Заперечення ґрунтувалося на ймовірності плутанини відповідно до статті 8(1)(b) EUTMR, оскільки обидві марки охоплюють ідентичні або дуже схожі товари: ECOVIE для дозаторів мила та аналогічних товарів у класі 21, а ECOVER для засобів для чищення у класі 3.

The ECOVIE figurative mark. Source T-281/24: dycip.com/t28124-ecovie-ecover.

Хоча Апеляційна рада не виявила ймовірності плутанини, посилаючись на нерозрізняльність спільного префікса «ECO» та низьку візуальну, фонетичну та концептуальну схожість між знаками, Генеральний суд не погодився. Генеральний суд уточнив, що оцінка повинна проводитися з точки зору відповідної публіки, яка демонструє найнижчий рівень уваги, зазвичай це пересічний споживач.

Порівнюючи знаки, суд постановив, що ECOVIE та ECOVER візуально схожі в середньому ступені, підкресливши їхній спільний префікс та той факт, що обидва містять літеру «v» в одній позиції та закінчуються суфіксами, що містять «e» (-vie /-ver). Всупереч висновкам Апеляційної ради, Генеральний суд дійшов висновку, що цю подібність не можна ігнорувати виключно на основі описового характеру слова «eco».

Генеральний суд підтвердив, що попередній знак ECOVER мав щонайменше середню притаманну розрізнювальну здатність, посилену елементом «VER», який становив значну частину знака.

Зрештою, Генеральний суд постановив, що Апеляційна рада помилилася у своїй загальній оцінці. Враховуючи ідентичність товарів, середню відмінність попередньої марки та середній ступінь візуальної та фонетичної подібності, Генеральний суд дійшов висновку про ймовірність плутанини, запропонувавши цінні рекомендації щодо нюансованої оцінки перекриваючихся, але частково описових марок» ***(Mia McIntyre. ECOVIE and ECOVER: General Court finds likelihood of confusion // D Young & Co LLP (https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/trademark-ecovie-ecover-general-court). 07.05.2025).***

***

«16 квітня 2025 року Окружний суд Гааги виніс важливе рішення у справі між Coty Beauty Germany GmbH та Easycosmetic Benelux BV щодо принципів вичерпання торговельної марки. Справа стосувалася 200-мілілітрового флакону парфумів Hugo Boss "Bottled Night", що продавався компанією Easycosmetic, яка не була частиною вибіркової дистриб'юторської мережі Coty в Європейському економічному просторі (EEA). Coty використовує глобальну систему відстеження з унікальними серійними номерами для моніторингу маршрутів розповсюдження продукції, застосовуючи різне ціноутворення в країнах-членах ЄС. Судова суперечка була зосереджена на тому, чи порушила Easycosmetic права на торговельну марку Coty, і на якій стороні лежить тягар доведення вичерпання прав на торговельну марку. Хоча судова практика ЄС (у таких справах, як Van Doren/Lifestyle, Harman/AB та HP/Senetic) встановлює, що тягар доведення може за певних обставин переходити від відповідача до власника торговельної марки з метою запобігання поділу ринку, це питання стало спірним, коли Easycosmetic визнала, що флакони з парфумами спочатку були розміщені на ринку за межами EEA. Вирішальну роль відіграли детальні дані відстеження Coty, які

показали, що конкретна пляшка була наповнена 31 липня 2021 року, оброблена через німецькі розподільчі центри та відправлена до Південної Африки 19 серпня 2021 року. Суд відхилив аргумент Easycosmetic про те, що внутрішні дані Coty неможливо перевірити, і виніс рішення на користь Coty про відшкодування збитків та судову заборону на всій території ЄС. Ця справа демонструє, як виробники косметики можуть ефективно використовувати обов'язкові системи простежуваності (передбачені Регламентом про косметику 1223/2009) як докази в паралельних імпортних спорах, причому завчасне розкриття такої інформації має вирішальне значення в судовому розгляді…» ***(Diego Guerrero Obando and Marie-Claire Vogels. Parallelhandel: stelplicht en bewijslast ten aanzien van merkenrechtelijke uitputting // bureau Brandeis (https://bureaubrandeis.com/parallelhandelrechtspraak-stelplicht-en-bewijslast-ten-aanzien-van-merkenrechtelijke-uitputting/). 13.05.2025).***

***

«Міланське місцеве відділення Об'єднаного патентного суду (UPC) винесло рішення у справі UPC_CFI_792/2024, яким підтвердило, що UPC має юрисдикцію вирішувати питання про порушення прав на частини європейських патентів у державах, які не є членами UPC, якщо відповідач є резидентом держави-члена UPC. Хоча це рішення не є несподіваним, воно створює незвичну ситуацію, коли такі країни, як Іспанія, яка оскаржувала створення UPC двома зверненнями до Суду ЄС і ніколи не підписувала Угоду про Об'єднаний патентний суд, отримують юрисдикцію над своїми патентами, що підлягають розгляду в зовнішньому суді, без їхньої згоди. Іспанія, як підписант Європейської патентної конвенції (EPC) і член ЄС, тепер стикається з потенційним примусовим виконанням патентних рішень, прийнятих судовою системою, до якої вона активно вирішила не приєднуватися. Аналогічно, Велика Британія опинилася у схожій ситуації, хоча вона брала більшу участь у розробці UPC. Цей екстериторіальний вплив може спонукати до захисних контрзаходів на територіях, які не беруть участі в угоді, таких як судові заборони проти судових позовів. Залишаються питання щодо того, як іспанські суди сприйматимуть і виконуватимуть накази UPC, з можливістю того, що національні суди Іспанії можуть звернутися до Суду ЄС за попередніми рішеннями на підставі статті 41(1) Угоди TRIPS, потенційно стверджуючи, що рішення UPC перешкоджають Іспанії виконувати свої власні закони. Такі звернення можуть значно затягнути розгляд справи. Наразі всі рішення UPC щодо цієї "юрисдикції витягнутої руки" були винесені в першій інстанції, і залишається невідомим, чи будуть ці рішення підтримані в апеляції…» ***(Martin Jackson and John Hornby. Potential Implications Arising from the UPC's Long-Arm Jurisdiction in Spain // J A Kemp (https://jakemp.com/en/news/potential-implications-arising-from-the-upcs-long-arm-jurisdiction-in-spain/). 08.05.2025).***

***

«…11 лютого 2025 року коаліція з сорока французьких ЗМІ, серед яких La Dépêche du Midi, La Montagne, Sud Ouest, Le Télégramme, Publihebdos та La Nouvelle République du Centre - разом відома як "Альянс" - подала судову скаргу для боротьби з масовим піратством їхніх статей. Об'єктом позову стала news.dayfr.com, автоматизована платформа, яку звинуватили у збиранні та перевиданні плагіату зі швидкістю від 5 до 15 статей на хвилину, загалом до 6 000 статей на день. Видавці намагалися заблокувати сайт, викликавши найбільших французьких інтернет-провайдерів - Bouygues Télécom, Free, Sfr, Sfr Fibre і Orange - на слухання в Парижі в березні 2025 року…

Рішення Паризького суду від 7 травня показало, що, хоча інтернет-провайдери загалом дотримуються добровільних заходів з блокування аудіовізуальної індустрії, вони висловили занепокоєння щодо пропорційності та обсягу заходів. Free попросив запевнити, що блокування буде обмежено сайтом news.dayfr.com максимум на 12 місяців, тоді як Orange підтримав ці заходи, але вимагав підтвердження правового статусу видавців. Sfr і Sfr Fibre поставили під сумнів необхідність блокування…

Суд ухвалив рішення на користь видавців, посилаючись на судовий звіт від грудня 2024 року, який підтвердив порушення авторських прав сайтом news.dayfr.com, що передрукував статті з мінімальними змінами. Суд зобов'язав інтернет-провайдерів заблокувати доступ до сайту протягом 15 днів на 18 місяців на всій території Франції. Однак news.dayfr.com вже вжив заходів для ухилення від виконання рішення, видаливши статті з переліку і запустивши новий субдомен euro.dayfr.com…

Цей випадок висвітлює ширшу проблему: news.dayfr.com працює за допомогою Mubashier, близькосхідної системи управління контентом, яку також використовують інші сайти, що свідчить про те, що блокування одного домену може призвести до його заміни. Крім того, автоматизоване вилучення контенту та незначні модифікації сайту маскують сумнівну діяльність, включаючи маніпуляції з SEO та потенційне розповсюдження шкідливого програмного забезпечення. Незважаючи на захист Cloudflare, деякі хостинг-кластери в Німеччині та Франції можуть не мати достатнього покриття, що викликає занепокоєння щодо довгострокової ефективності заходів з блокування…» ***(Andy Maxwell. AI-Powered News Piracy Site Blocked By ISPs After Court Sides With Publishers // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/ai-powered-news-piracy-site-blocked-by-isps-after-court-sides-with-publishers-250514/). 14.05.2025).***

***

«…У травні минулого року Паризький суд зобов'язав Google, Cloudflare та Cisco заблокувати доступ до кількох піратських веб-сайтів, отруївши їхні DNS, на вимогу Canal+, щоб запобігти несанкціонованій трансляції спортивних подій. Відтоді інші правовласники, такі як DAZN та

beIN, вдалися до аналогічних дій, націлених на інших провайдерів DNS, таких як Quad9 та Vercel. Однак прозорість залишається обмеженою, що ускладнює відстеження того, які домени заблоковані і чому…

Нещодавно з'явилася нова судова постанова за запитом французької дочірньої компанії катарського медіа-гіганта beIN, спрямована проти публічних DNS-резолверів, якими керують Cloudflare, Google і Quad9. BeIN звинуватив ці сервіси у наданні доступу до доменів, пов'язаних зі спортивним піратством, зокрема до несанкціонованих трансляцій тенісних турнірів Бундесліги та WTA. Правовою підставою для запиту стала стаття L. 333-10 Спортивного кодексу Франції, яка дозволяє правовласникам вимагати блокування суб'єктів, що сприяють "серйозному і неодноразовому" піратству…

Однак суд відхилив кілька запитів beIN на блокування через недостатність доказів. Зокрема, beIN не зміг довести, що такі домени, як sporttvls.com, lshunter.net, premiertv.watch, streamendous.online і techydeals.online порушують його суміжні права "грубо і неодноразово". Суд зазначив, що хоча деякі з цих сайтів були раніше заблоковані за порушення авторських прав, beIN не продемонстрував, що потоки, про які йде мова, відображали його логотип - ключову вимогу для встановлення порушення його суміжних прав. Натомість, деякі потоки містили логотип DAZN, тоді як інші взагалі не мали логотипу, що послабило позицію beIN…

Google і Cloudflare оскаржили вимоги beIN, стверджуючи, що докази не підтверджують виключних прав beIN на відповідний контент. Суд погодився з цим, постановивши, що докази beIN були недостатніми. Quad9, тим часом, не брала участі в судовому процесі через обмеженість ресурсів, хоча її генеральний директор Саймон Форстер підкреслив, що компанія принципово виступає проти блокування DNS, вважаючи, що правовласники повинні вдаватися до альтернативних антипіратських заходів, а не націлюватися на нейтральних DNS-провайдерів…

Незважаючи на ці невдачі, правовласники не демонструють жодних ознак відмови від блокування DNS, а подібні дії поширюються по всій Європі і навіть розглядаються в законодавстві США. Очікується, що Google і Cloudflare продовжать чинити опір таким заходам. Тим часом, якщо beIN повторно подасть свій запит з виправленими доказами, оператори піратських потоків можуть відповісти розмиванням логотипів, що потенційно може створити нову форму обходу, яка ускладнить зусилля правоохоронців…» ***(Ernesto Van der Sar. Wrong Logo, No Piracy Proof: French Court Rejects DNS Piracy Blocking Bids // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/wrong-logo-no-piracy-proof-french-court-rejects-dns-piracy-blocking-bids-250515/). 15.05.2025).***

***

«Опубліковано новий звіт, який містить актуальну інформацію про найважливіші останні європейські рішення, що стосуються порушення прав інтелектуальної власності та їх захисту. Цей комплексний документ

містить понад 250 резюме ключових рішень національних судів та попередніх рішень Суду Європейського Союзу (CJEU). У першій частині звіту висвітлюються останні події, в тому числі два ключові попередні рішення CJEU. У справі C-339/22 CJEU підтвердив, що суд за місцем проживання відповідача має юрисдикцію щодо позовів про порушення патентів, навіть якщо дійсність патенту оскаржується, хоча це не впливає на існування патенту в третіх країнах. Крім того, у справі C-575/23 CJEU роз'яснив, що національне законодавство не може автоматично передавати право на використання суміжних прав роботодавцям, навіть якщо виконання є частиною трудового договору. Також були визначені ключові національні рішення, такі як рішення Міланського суду Італії, який виніс попереджувальну судову заборону проти компанії Cloudflare щодо блокування доменних імен та маршрутизації мережевого трафіку для Серії А, та рішення Верховного суду Німеччини про те, що форма сандалій Birkenstock не підпадає під охорону авторського права відповідно до поняття "особисте інтелектуальне творіння". Хоча перша частина зосереджена на нещодавніх справах, звіт також включає рішення попередніх років, що в кінцевому підсумку має на меті надати практикуючим юристам, суддям і законодавцям цінний огляд останніх подій і тенденцій у судовій практиці з питань інтелектуальної власності по всій Європі…» ***(Out Now – Update on Recent European Case-Law on the Infringement and Enforcement of IP rights // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/update-on-recent-european-case-law-05-2025). 07.05.2025).***

***

«22 квітня 2025 року ЄС подав апеляцію на звіт групи експертів СОТ щодо справи DS611. Справа стосується спору між СОТ та Китаєм щодо захисту прав інтелектуальної власності, зокрема, щодо стандартних основних патентів.

СОТ частково підтримала позицію ЄС, постановивши, що Китай обмежує права інтелектуальної власності шляхом скоординованої політики та повинен покращити прозорість, обмінюючись інформацією, пов'язаною з інтелектуальною власністю, та судовими рішеннями з членами СОТ. Заперечуючи ще одне твердження ЄС, СОТ постановила, що Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРІПС) не зобов'язує Китай уникати заходів, які можуть перешкоджати іншим членам СОТ імплементації угоди в межах їхньої власної юрисдикції…» ***(EU appeals panel report in WTO dispute with China on anti-suit injunctions // IP Helpdesk (https://intellectual-property-helpdesk.ec.europa.eu/news-events/news/eu-appeals-panel-report-wto-dispute-china-anti-suit-injunctions-2025-05-13_en). 13.05.2025).***

***

«Об'єднаний патентний суд (UPC) - це інноваційний багатонаціональний суд, створений для розгляду європейських патентних спорів у 18 країнах-членах ЄС, що охоплюють приблизно 400 мільйонів людей. Співпрацюючи з унітарним патентним відомством (UP) для забезпечення єдиного патентного захисту, UPC спрощує правозастосування та знаменує собою історичну передачу національної юрисдикції колективному органу, сприяючи загальноєвропейському співробітництву та уніфікації в управлінні інтелектуальною власністю…

Не дивно, що Німеччина очолила цю нову систему, розмістивши у себе чотири місцеві відділення UPC і частину центрального відділення, що відображає її історичне домінування в європейських патентних спорах. Німецькі патентні юридичні фірми очолюють позови позивачів, а більшість судових заборон та рішень приймаються місцевими відділеннями Німеччини, що підкреслює важливість цієї країни у захисті інновацій.

UPC складається з Суду першої інстанції, Апеляційного суду та секретаріату. Апеляційний суд розташований у Люксембурзі під головуванням Клауса Грабінського. Суд першої інстанції складається з центрального підрозділу, який переважно розглядає окремі позови про анулювання, та кількох місцевих і регіональних підрозділів, які керують більшістю позовів про порушення патентних прав, що часто включають зустрічні позови про анулювання. Групи експертів, що входять до складу UPC, є багатонаціональними. До складу колегій центрального відділення входять суддя з технічною кваліфікацією та два судді з юридичною кваліфікацією, що є відображенням німецької традиції розгляду позовів про анулювання свідоцтва. Місцеві та регіональні колегії з розгляду позовів про порушення складаються з трьох суддів з юридичною освітою, до яких часто приєднується суддя з технічною освітою, особливо коли подається зустрічний позов про анулювання…

Загалом було призначено 117 суддів UPC (42 судді з правових питань, 75 суддів з технічних питань), понад третина з яких є вихідцями з Німеччини, в тому числі багато висококваліфікованих національних патентних суддів і практиків. Хоча підхід до оцінки порушення та чинності патентів у німецьких місцевих відділеннях наразі нагадує національні суди, що призводить до дещо відмінного "місцевого колориту" у рішеннях, очікується, що Апеляційний суд з часом впорядкує прецедентне право UPC.

Наразі 18 з 24 країн-членів ЄС, які погодилися на участь, ратифікували схему UPC та UP, а Румунія приєдналася до неї останньою - 1 вересня 2024 року. Дія унітарного патенту поширюється на всі країни, які ратифікували Угоду UPC на момент його реєстрації. UPC має юрисдикцію як над унітарними, так і над традиційними європейськими патентами, хоча від традиційних патентів можна "відмовитися" на перехідний період у сім років. Країни, що не є членами ЄС, не можуть приєднатися до нього, а це означає, що європейський патентний ландшафт залишається складним, незважаючи на нову структуру…

З моменту запуску 1 червня 2023 року до UPC надійшло понад 500 справ, що свідчить про активне залучення зацікавлених сторін та зростання довіри, про що свідчить зменшення кількості відмов від участі у справах. Суд прагне виносити рішення в першій інстанції протягом приблизно 12 місяців, підкреслюючи прискорений характер своїх проваджень. Станом на вересень 2024 року було подано 192 позови про порушення прав інтелектуальної власності, причому майже 80% цих справ припадає на місцеві підрозділи, зокрема Мюнхен. Мюнхен навіть посилив свій потенціал другою групою експертів. Мюнхен навіть посилив свій потенціал другою групою експертів. Крім того, було подано 212 зустрічних позовів про анулювання, пов'язаних зі 103 позовами про порушення, та 49 заяв про застосування тимчасових заходів. З 45 самостійних позовів про анулювання домінує Паризький центральний підрозділ (електроніка/фізика) - 37 справ, тоді як у Мюнхені (хімія/біологічні науки) та нещодавно відкритому Міланському центральному підрозділі (фармацевтика/медичні вироби) їх було подано менше. Перша хвиля справ вже дійшла до Апеляційного суду, який до вересня 2024 року отримав 14 апеляцій по суті, 28 щодо тимчасових заходів та 54 проміжні апеляції, ухваливши численні рішення, що містять важливі вказівки як щодо процесуальних, так і щодо матеріальних аспектів патентного права…» ***(Mathias Karlhuber, Dr. Christoph Walke, Dr. Natalie Kirchhofer. Trends emerging from UPC indicate growing divergence from EPO practices // Cohausz & Florack (https://www.cohausz-florack.de/en/blog/article/trends-emerging-from-upc-indicate-growing-divergence-from-epo-practices/). 19.05.2025).***

***

«Генеральний адвокат (AG) Європейського суду (CJEU) Шпунар 8 травня 2025 року опублікував висновок щодо справ Mio та Konektra, які стосуються позовів про порушення авторських прав, поданих виробниками меблів у Швеції та Німеччині. Висновок AG роз'яснює ключові аспекти законодавства ЄС про авторське право, пов'язані з прикладним мистецтвом, зокрема, взаємодію авторського права та законодавства про дизайн, оцінку оригінальності та визначення порушення…

AG дійшов висновку, що для прикладного мистецтва не існує вищого стандарту оригінальності порівняно з іншими творами, оскільки оригінальність залежить від вираження особистості автора через вільний і творчий вибір, суб'єктивну оцінку. AG відкинув релевантність художньої цінності, відкинувши підхід, який історично використовувався в Німеччині. Хоча такі фактори, як творчий процес, наміри та використання відомих форм, можуть бути враховані, вони не є вирішальними. Суд повинен зосередитися на оцінці оригінальності твору…

Щоб встановити порушення авторських прав, суди повинні оцінити, чи були творчі елементи, що відображають особистість автора, скопійовані впізнаваним чином. Основна увага приділяється унікальним, особистим

деталям твору, на відміну від законодавства про дизайн, яке підкреслює загальне враження. Висновок Генерального прокурора містить суттєве роз'яснення щодо захисту авторських прав на прикладне мистецтво, що узгоджується з попередніми рішеннями Суду ЄС. Однак остаточне рішення Суду ЄС у справах Mio та Konektra все ще очікується, щоб визначити, чи погоджується він з висновком Генерального прокурора» ***(Tobias Cohen Jehoram, Selmer Bergsma, Florence Haverhals, Eva Smit. AG clarifies (artistic) thresholds for protection of works of applied art // De Brauw (https://www.debrauw.com/articles/ag-clarifies-artistic-thresholds-for-protection-of-works-of-applied-art). 19.05.2025).***

***

«…У 2024 році в Суді Паризької Палати спостерігалося зниження кількості патентних судових процесів: було подано 155 нових патентних позовів, що на 16,7% менше, ніж у попередньому році. Патентні спори становили 15% усіх нових справ щодо інтелектуальної власності у 3-й палаті, порівняно з 18,7% у 2023 році. Кількість завершених справ також зменшилася на 11%, досягнувши 176 у період з 1 січня по 31 грудня 2024 року, причому патентні справи становили 18% завершених проваджень... Провадження щодо порушення патентів залишалися домінуючими: 79 нових позовів стосуються європейських патентів та 41 – французьких патентів. Часто подавались зустрічні позови про визнання недійсності. Кількість нових позовів про визнання недійсності зменшилася, хоча сторони все частіше оскаржують європейські патенти шляхом позовів про анулювання в центральному відділі UPC у Парижі. Станом на 31 грудня 2024 року розглядалося 185 патентних спорів, включаючи 124 провадження про порушення патентів, що на 8,7% менше, ніж у попередньому році…» ***(Konstanze Richter. Cases at Paris patent chamber decline for first time in years // Juve Patent (https://www.juve-patent.com/people-and-business/cases-at-paris-patent-chamber-decline-for-first-time-in-years/). 07.05.2025).***

***

«Єдиний патентний суд (UPC)розробляє нову Систему управління справами (CMS), просуваючись за графіком із запланованим запуском у липні. Ця розробка є результатом спільних зусиль UPC, Європейського патентного відомства (EPO) та активної участі зовнішніх організацій-користувачів, таких як EPLAW, EPLIT, EPI та BusinessEurope, які беруть участь у формуванні та тестуванні системи. Наразі нова CMS перебуває на стадії інтенсивного тестування, яке зосереджується як на функціональності, так і на якості міграції даних, і обіцяє кілька ключових особливостей: перехід від фізичних пристроїв до програмної багатофакторної автентифікації, простіший, необмежений інтерфейс, що дозволяє завантажувати документи в будь-який час, консолідацію пов'язаних заявок під єдиним основним номером справи, а

також забезпечення користувацького досвіду, знайомого тим, хто користується системою EPO. Точна дата запуску буде оголошена пізніше, а напередодні запуску UPC опублікує на своєму веб-сайті комунікаційний план, а також посібники та навчальні матеріали, щоб забезпечити належну підготовку користувачів…» ***(Progress in the development of new UPC Case Management System in cooperation with the EPO // Unified Patent Court (https://www.unified-patent-court.org/en/news/progress-development-new-upc-case-management-system-cooperation-epo). 15.05.2025).***

***

«…Як споживачі, ми щодня стикаємося з великою кількістю продуктів, чи то в супермаркеті, чи то під час покупок в Інтернеті. Ключовим маркетинговим інструментом для цих продуктів зазвичай є їхня упаковка. У висококонкурентній індустрії споживчих товарів між постачальниками часто виникають суперечки щодо захисту торговельної марки та дизайну упаковки. Крім того, важливу роль відіграє захист від імітації згідно з антимонопольним законодавством відповідно до § 4 ч. 3 UWG (Закон про недобросовісну конкуренцію Німеччини). Це має на меті запобігти недобросовісному використанню компаніями ринкового успіху продукту конкурента, наприклад, шляхом надмірного наближення своєї упаковки до оригіналу, що призводить до плутанини, або наживи на хорошій репутації оригіналу…

Цю проблему ілюструє приклад із судової практики: компанія, яка продає масло та спреди під відомим брендом Kerrygold, подала позов проти виробника, який продає аналогічну продукцію під брендом Dairygold. Позивач заперечував проти схожого дизайну упаковок як антиконкурентної імітації. Обидві упаковки мали золотий або срібний фон, зображення корів, що пасуться на ірландських пасовищах, та золоту печатку на кришці. На упаковці Dairygold також було написано "From County Kerry" ("З графства Керрі")…

Земельний суд Кельна задовольнив позов, а Вищий земельний суд Кельна (OLG) погодився з цим рішенням. Відповідач подав апеляцію до Федерального суду (BGH). У своєму рішенні від 26 січня 2023 року (I ZR 15/22) BGH підтвердив, що упаковка може бути об’єктом захисту від підробок відповідно до законодавства про недобросовісну конкуренцію. Судді дійшли висновку, що упаковка відповідача є імітацією підробки. Хоча мотив пейзажу пасовища та корів також був описовим для продукту і тому не міг бути використаний виключно позивачем, специфічний дизайн оригінальної упаковки був настільки унікальним, що споживачі асоціювали його з певним походженням. BGH встановив, що відповідач перейняв суттєві особливості дизайну оригінальної упаковки.

Питання про те, чи могли споживачі бути введені в оману щодо походження продукту, спочатку залишалося без відповіді. Вищий земельний суд Кельна стверджував, що споживачі можуть зробити висновок, що назва

продукту "Dairygold" замість "Kerrygold" є новою серією або продуктом оригінального виробника, який продається під другою торговою маркою. Однак BGH не побачив для цього достатніх доказів і направив справу на повторний розгляд до Вищого земельного суду Кельна. Пізніше цей суд підтвердив недобросовісну імітацію.

Ця справа чітко показує, що захист від імітації відповідно до Закону про недобросовісну конкуренцію може застосовуватися до упаковки, навіть якщо вона не захищена торговельною маркою чи промисловим зразком. Тому надто близьке наближення до упаковки конкурента може мати правові наслідки, навіть якщо торгові марки можна розрізнити. Розробляючи свою упаковку, компанії повинні ретельно перевіряти, чи можна подати позов про судову заборону» ***(Reinhard Fischer. Die Butter vom Brot... // COHAUSZ & FLORACK (https://www.cohausz-florack.de/blog/artikel/die-butter-vom-brot/). 26.05.2025).***

***

«Місцевий відділ Об'єднаного патентного суду (UPC) Дюссельдорфа 13 травня 2025 року виніс ключове рішення у справі Sanofi проти Amgen (UPC_CFI_505/2024), яке стосується критичних аспектів заяв про вторинне медичне використання відповідно до статей 53(c), 54(4) та 54(5) Європейської патентної конвенції (EPC) та порушення згідно з Угодою UPC (UPCA). Це перше рішення UPC щодо заяв про вторинне медичне використання, і тому воно надає важливі рекомендації для сектору наук про життя.

Суд постановив, що заявки на друге медичне використання вимагають нового терапевтичного застосування, такого як нове показання або лікування для нової групи пацієнтів, що не розкрито в попередньому рівні техніки. Порушення може мати місце, коли ймовірний порушник продає медичний продукт таким чином, що це призводить або може призвести до захищеного терапевтичного використання, про яке ймовірний порушник знає або обґрунтовано повинен був знати. Ця оцінка вимагає детального аналізу всіх відповідних фактів та обставин, характерних для патентної заявки. Відповідні факти можуть включати

- обсяг або значення ймовірно порушуваного використання,
- відповідний ринок, включаючи те, що є звичаями на цьому ринку,
- частка ринку заявленого використання порівняно з іншими використаннями,
- які дії вжив ймовірний порушник, щоб вплинути на відповідний ринок,
    - або «позитивно», фактично заохочуючи використання запатентованого матеріалу, або
    - «негативно», вживаючи заходів для запобігання використанню продукту для запатентованого використання.

Суд також уточнив, що заперечення, засновані на незнанні, зазвичай ігноруються, оскільки Правила процедури Єдиного політичного комітету не визнають такого захисту.

Щодо новизни, суд наголосив, що заявки на друге медичне використання можуть бути новими згідно зі статтею 54(5) EPC, лише якщо вони стосуються конкретного використання в методі згідно зі статтею 53(c) EPC. Патентоспроможність таких заявок залежить від новизни та винахідливості нового використання. Щодо винахідницького рівня, суд зазначив, що заявлене медичне використання є очевидним, якщо кваліфікований спеціаліст був би мотивований використовувати його як наступний логічний крок. Однак, мотивація може бути відсутньою, якщо існують значні невизначеності або передбачувані труднощі, що робить заявку неочевидною та винахідливою.

…це лише рішення першої інстанції, яке можна оскаржити…» ***(Natalie Kirchhofer and Hannah Jenke. UPC Decision Sets Precedent for Life Sciences Patents // COHAUSZ & FLORACK (https://www.cohausz-florack.de/blog/artikel/upc-decision-sets-precedent-for-life-sciences-patents/). 20.05.2025).***

***

Канада

«У справі Gold Line Telemanagement Inc. проти Ereele GmbH, 2025 FC 904, Федеральний суд задовольнив позивачів декларативний позов на тій підставі, що відповідачі не довели, що певні твори відповідають умовам існування авторського права, і що, таким чином, авторське право не може бути застосоване до позивачів. Позивачі керували всесвітньою платформою потокового відео, яка пропонувала мультикультурні програми. Серед відповідачів були австрійська компанія цифрового маркетингу та іранський кінопродюсер.

Починаючи з 2020 року, Відповідачі стверджували, що контент на стрімінговій платформі Позивачів порушує авторські права Відповідачів у низці фільмів та телевізійних програм, усі з яких були вироблені в Ірані. Відповідачі також подали скарги до сторонніх магазинів додатків, стверджуючи, що стрімінгова платформа Позивачів порушує авторські права. В результаті цих скарг Позивачі розпочали це провадження.

Суд постановив, що, оскільки твори, про які йде мова, були створені в Ірані, а Іран не є країною-учасницею договору для цілей Закону про авторське право, авторське право на твори не може бути захищене в Канаді проти позивачів.

Позивачі також висунули позов відповідно до розділу 7(a) Закону про торговельні марки стосовно скарг, поданих Відповідачами до магазинів додатків. Цей розділ забороняє робити неправдиві та оманливі заяви, що мають на меті дискредитувати бізнес, товари чи послуги конкурента. Однак Суд

постановив, що позивачі не встановили причинно-наслідкового зв’язку між скаргами та будь-якою шкодою, завданою позивачам.

Судові витрати та виплати у розмірі 76 600 доларів США були присуджені позивачам через неучасть відповідачів у провадженні» ***(Federal Court rules that copyright in Iranian movies not enforceable in Canada // Oyen Wiggs (https://patentable.com/federal-court-rules-that-copyright-in-iranian-movies-not-enforceable-in-canada/). 23.05.2025).***

***

Південно-Африканська Республіка

«Конституційний суд Південної Африки постановив, що твори, захищені авторським правом, можуть бути конвертовані в доступні формати, такі як шрифт Брайля, без дозволу власника авторських прав, що стало знаковою перемогою для незрячих та людей з інвалідністю. Це рішення було прийнято після 20-річних зусиль BlindSA, організації, що представляє інтереси людей з вадами зору, з метою внесення винятків до законодавства про авторське право країни. Рішення суду фактично заповнює правову прогалину, що утворилася, коли президент Сиріл Рамафоса не підписав закон про авторське право (CAB) до вересня 2024 року - крайнього терміну, встановленого самим судом два роки тому…

Сага почалася у 2015 році, коли парламент вперше опублікував CAB, який містив пункт 19D - положення, покликане дозволити людям з порушеннями зору та друку отримати доступ до захищених авторським правом матеріалів, не порушуючи при цьому права власників авторських прав. Незважаючи на те, що законопроєкт був ухвалений у 2019 році і відправлений на підпис президенту, Рамафоса повернув його назад до парламенту через занепокоєння щодо конституційності деяких положень. Це повернення спричинило значні затримки, що спонукало BlindSA, представлену адвокаційною групою Section27, звернутися до Високого суду Гаутенгу у 2021 році. Високий суд ухвалив рішення на користь BlindSA, визнавши неконституційними розділи Закону про авторське право, які криміналізували перетворення матеріалів для читання в доступні формати без згоди власника авторських прав…

У 2022 році Конституційний суд підтримав це рішення, заявивши, що вимога дозволу від власників авторських прав на такі перетворення є дискримінаційним бар’єром, який несправедливо перешкоджає особам з інвалідністю в доступі до інформації. Замість того, щоб негайно визнати недійсними ці статті, суд дав парламенту 24 місяці на внесення змін до Закону про авторське право, призупинивши його визнання недійсним. Протягом цього періоду суд запровадив тимчасовий захід, відомий як "розділ 13A", який дозволив створювати та розповсюджувати копії у доступному форматі для людей з вадами зору. Однак, коли Президент не підписав змінений Закон "Про

доступ до публічної інформації" до кінцевого терміну у вересні 2024 року, захист, передбачений статтею 13A, втратив чинність, створивши "правовий вакуум", який знову залишив людей з інвалідністю вразливими.

У відповідь на це BlindSA звернулася до Конституційного суду з терміновою заявою, вимагаючи відновлення дії розділу 13A або аналогічного тимчасового заходу для захисту прав людей з порушеннями зору та зору. У рішенні, винесеному суддею Нонкосі Млантла (Nonkosi Mhlantla), Конституційний суд погодився з тим, що неприйняття Закону "Про захист прав осіб з інвалідністю по зору" у визначений термін дійсно залишило правову порожнечу. Суд вирішив тимчасово зачитати в Законі про авторське право версію статті 19D з CAB, яка пропонує ширший захист не лише для людей з вадами зору, але й для всіх людей з інвалідністю. Цей пункт дозволяє уповноваженим юридичним або фізичним особам, які надають послуги особам з інвалідністю, створювати, постачати та розповсюджувати копії творів, захищених авторським правом, у доступному форматі без дозволу власника авторського права, за умови дотримання певних умов.

Суддя Млантла підкреслила, що це попереднє читання є тимчасовим і має слугувати "мостом" до завершення законодавчого процесу та офіційного набуття чинності закону про авторське право. Рішення суду узгоджує авторське право Південної Африки з міжнародними зобов’язаннями, зокрема, з Марракешським договором про права осіб з особливими потребами, який має на меті полегшити доступ до опублікованих творів для сліпих, людей з вадами зору або іншими порушеннями сприйняття тексту… Адміністрація президента не прокоментувала це рішення» ***(Nicola Daniels. Landmark Concourt victory for the blind // Independent Online (https://iol.co.za/capetimes/news/2025-05-08-landmark-concourt-victory-for-the-blind/). 08.05.2025).***

***

«…У рідкісному рішенні Трибуналу з авторських прав (Високий суд Південної Африки, Гаутенг) суддя Мошоана надав примусові ліцензії у справі Allcopy Publishers (Pty) Ltd & Others проти Марка Філліпса (7 березня 2025 року). Марк Філліпс надав Allcopy ексклюзивні права - до 29 лютого 2024 року - на розповсюдження своїх підручників з математики для 8-9 класів, слайдів PowerPoint та електронних публікацій, але відносини між ними погіршилися, і справу було передано до Трибуналу. Зазначивши, що подібні спори доходять до Трибуналу, можливо, "раз на 55 років", суддя підкреслив, що його роль полягає у запобіганні зловживанню монополією на авторське право. Посилаючись на канадський прецедент ("Сміт, Клайн і Френч проти Генерального прокурора Канади"), він зазначив, що авторське право є законним, а не вродженим правом; розділ 25 Конституції дозволяє позбавляти власності за загальним законом, і змушувати конкурентів чекати 50 з гаком років на доступ до ринку було б "неспроможним". Звинувачення у самодопомозі та "нечистих руках" були відхилені, оскільки заявники

звернулися за ліцензіями через належні канали. Прийшовши до висновку, що стаття 33(3) Закону про авторське право була виконана, трибунал постановив видати примусові ліцензії. Це рішення, надзвичайно рідкісне для Південної Африки, пропонує важливі вказівки щодо балансу між ексклюзивними правами та публічним доступом у світлі конституційних принципів…» ***(Janine Thomas. Compulsory Licences - The ALLCOPY Copyright case // ENSafrica (https://www.ensafrica.com/news/detail/10117/compulsory-licences-the-allcopy-copyright-cas). 05.05.2025).***

***

«Високий суд Дурбану відхилив позов Мелусі Крістофера Нтулі проти Департаменту науки та інновацій про відшкодування збитків на суму 27 мільярдів рандів, послався на незрозумілість його аргументів, які були пронизані жаргоном та абревіатурами. 921-сторінкова заява Нтулі про винесення рішення в порядку спрощеного провадження, що містила чотири вимоги на загальну суму 27 мільярдів рандів, стосувалася нібито неконституційного, незаконного, маркетингового та порушення його прав інтелектуальної власності (ПІВ) щодо двох пристроїв, які він стверджував, що винайшов: "електричний двигун без підзарядки" і "двигун PSDC", через "Програму низових інновацій" (GIP) Міністерства…

Нтулі вимагав відшкодування непогашених збитків, вимагаючи 5 мільярдів рандів за шкоду, заподіяну його правам інтелектуальної власності, 2 мільярди рандів за ймовірне несанкціоноване використання департаментом його прав інтелектуальної власності та спричинену цим шкоду репутації, 10 мільярдів рандів за просування департаментом електричного двигуна через GIP, що спричинило шкоду репутації прав інтелектуальної власності, і ще 10 мільярдів рандів за порушені права інтелектуальної власності. Суддя Робін Моссоп встановив, що позови не були ліквідовані, тобто вони не були зафіксовані угодою або рішенням суду, і їх неможливо було обчислити, оскільки Нтулі не зміг пояснити, як були розраховані суми або що таке двигун PSDC або GIP. Державний адвокат Янсе ван Ренсбург також стверджував, що позов є безпідставним і що суд Дурбану не має юрисдикції, оскільки департамент знаходиться в Преторії. Суддя Моссоп порадив Нтулі звернутися за правовою допомогою, навіть надавши контактну інформацію організації "Правова допомога Південної Африки", визнавши, що Нтулі було надано дозвіл на захист позову, з відшкодуванням витрат, понесених судом першої інстанції…» ***(Nomonde Zondi. Court dismisses R27 billion damages claim against Department of Science and Innovation // Independent Online (https://iol.co.za/news/2025-05-16-court-dismisses-r27-billion-damages-claim-against-department-of-science-and-innovation/). 17.05.2025).***

***

«…Південноафриканське антикорупційне агентство, Спеціальний слідчий підрозділ (SIU), розслідує звинувачення в тому, що державні оборонні компанії ОАЕ незаконно отримали військову інтелектуальну власність (ІВ), розроблену південноафриканською оборонною промисловістю, причому оборонна компанія Paramount Group співпрацює в розслідуванні. Розслідування зосереджено на співробітниках щонайменше двох оборонних компаній, включаючи Paramount і Denel SOC Ltd., які підозрюються в незаконному привласненні ІВ. Paramount, яка зараз базується в ОАЕ після оголошення банкрутства в 2023 році внаслідок програшу в арбітражі в Лондоні, проводить власне внутрішнє розслідування щодо того, чи ділилися співробітники ІВ з компанією з ОАЕ після провалу спільного підприємства з Abu Dhabi Autonomous Systems Investments Company (ADASI). Угода 2016 року, яка розвалилася після придбання ADASI державною компанією ОАЕ Edge Group, передбачала надання позики в розмірі 150 мільйонів доларів для передачі інтелектуальної власності на розвідувальний літак MWARI компанії Paramount, хоча передача не відбулася. ADASI стверджує, що права інтелектуальної власності були забезпечені через арбітраж, тоді як Paramount заявляє, що інтелектуальна власність залишається під юрисдикцією південноафриканського законодавства. Тим часом Denel, державний південноафриканський виробник зброї, стикається з подібними звинуваченнями з боку SIU, яка виявила докази незаконного привласнення інтелектуальної власності в рамках спільного підприємства 2012 року з компанією Tawazun Operation Company LLC (нині Al Tariq під управлінням Edge Group) з ОАЕ. SIU стверджує, що співробітники Denel отримали несанкціонований доступ до інтелектуальної власності, пов’язаної з ракетами та військовими транспортними засобами, включаючи завантаження даних, пов’язаних з компанією Halcon, що належить Edge, та контракти, підписані несанкціонованим персоналом. Denel повідомила про отримання запитів на інтелектуальну власність від колишнього співробітника, який зараз працює в компанії NIMR Automotive в ОАЕ, яка також належить Edge Group. За повідомленнями, понад 300 співробітників Denel перейшли до озброєних компаній ОАЕ, що викликало занепокоєння щодо витоку інтелектуальної власності та переходу засідань ради директорів на африкаанс, південноафриканську мову. Обидва випадки підкреслюють більш широке занепокоєння щодо військової інтелектуальної власності, яка часто класифікується як суверенні активи і не патентується через ризики для безпеки, і яка стає об’єктом уваги іноземних суб’єктів. SIU зазначила, що докази злочинної діяльності були передані до Національної прокуратури Південної Африки. Судові суперечки між Paramount і Denel підкреслюють напруженість у питаннях прав інтелектуальної власності, корпоративного шпигунства та ролі державних компаній у глобальних оборонних мережах…» ***(Khadija Sharife. South African Firms Suspect UAE Companies May Have Obtained Military Intellectual Property // OCCRP (https://www.occrp.org/en/scoop/south-african-***

defense-firms-suspect-uae-companies-may-have-obtained-military-intellectual-property). 26.05.2025).

***

Республіка Індія

«…У патентних спорах в Індії попередні судові заборони (PI) зазнали значних судових змін, перейшовши від збалансованого підходу, що захищає як власників патентів, так і ринкову конкуренцію, до більш суворих стандартів, що вимагають від відповідачів "достовірного заперечення" дійсності патенту. Тепер суди вимагають, щоб оскарження новизни, винахідницького рівня або промислової придатності патенту (відповідно до Розділу 2(1)(a) Закону про патенти від 1970 року) було обґрунтованим, перш ніж розглядати питання про судову заборону. Ця еволюція, висвітлена в таких справах, як Ten XC Wireless Inc проти Mobi Antenna Technologies, відкидає презумпцію дійсності патенту після реєстрації - на відміну від американської системи - і вимагає ретельної перевірки навіть на проміжних етапах. Нещодавні рішення, такі як відмова Високого суду Шимли у 2024 році у судовій забороні під впливом китайського визнання патенту недійсним, підкреслюють акцент Індії на незалежній патентній оцінці та суспільних інтересах, особливо на ринках ліків, що рятують життя…

Правила Високого суду Делі від 2022 року ще більше посилюють вимоги, передбачаючи покарання за приховування попередніх патентних оскаржень (національних чи іноземних) і підкреслюючи, що видача патенту не прирівнюється до його дійсності. Такі справи, як Boehringer Ingelheim проти Eris Life Sciences, підкреслюють територіальність, підтверджуючи, що результати іноземних патентів не диктують індійські рішення. Тим часом, суспільний інтерес відіграє подвійну роль: хоча суди визнають права власників патентів (наприклад, Bayer Corporation проти Cipla), вони надають пріоритет доступному доступу до медичних послуг, часто відмовляючи в судових заборонах, які можуть призвести до монопольного ціноутворення. Однак конкуренти не можуть використовувати аргументи суспільного інтересу для обходу чинних патентів, оскільки Закон передбачає механізми примусового ліцензування…

Критерій "Достовірне оскарження" змушує відповідачів порушувати питання обґрунтованості по суті, такі як рівень техніки або відсутність корисності, перекладаючи на патентовласників тягар доведення переконливої аргументації prima facie. Цей стандарт пом’якшує автоматичні судові заборони, сприяючи ринковій справедливості та стримуючи несправедливі монополії. Для таких галузей, як фармацевтика, це має глибокі наслідки: власники патентів повинні очікувати серйозних судових процесів, підкріплених доказами їхньої дійсності, і водночас балансувати між інноваційними стимулами та суспільними потребами. Зрештою, еволюціонуюча індійська юриспруденція

віддає перевагу динамічній рівновазі, яка захищає інтелектуальну власність, не пригнічуючи конкуренцію та суспільний добробут, що відображає тонке узгодження правової суворості, справедливості та адаптивної інноваційної політики…» ***(Ayushman Shrivastava. The New Patent Chessboard: Decoding The 'Credible Challenge' Standard And Its Strategic Implications // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/15/the-new-patent-chessboard-decoding-the-credible-challenge-standard-and-its-strategic-implications/). 15.05.2025).***

***

«Високий суд Делі видав наказ про заборону несанкціонованого використання інтелектуальної власності, пов'язаної з культовим хінді-фільмом "Andaz Apna Apna", в тому числі персонажів, діалогів, зображень та аудіо-відео контенту. Ця тимчасова судова заборона була винесена за позовом продюсерського дому Vinay Pictures, який вимагав захисту від ймовірного порушення авторських прав і прав на торговельні марки через товари, цифровий контент, доменні імена та матеріали, створені за допомогою штучного інтелекту. Суддя Аміт Бансал постановив 14 травня, що позивач продемонстрував достатні докази і без судової заборони зазнає непоправних втрат. Фільм, який вперше вийшов у 1994 році з Ааміром Ханом і Салманом Ханом, був перевиданий цього року. Суд заборонив кільком особам, у тому числі невідомим, розміщувати, транслювати, робити доступними для перегляду або завантаження, повідомляти громадськості або створювати будь-який контент, ідентичний, адаптований або похідний від фільму позивача. Він також зобов'язав власника YouTube, компанію Google LLC, видалити відеоролики, короткометражки та інший контент, що порушує авторські права. Позивач стверджував, що має виключне право власності на назву фільму, літературні та драматичні твори і таких персонажів, як " Crime Master Gogo", "Teja," "Amar" і "Prem", а також на зареєстровані торговельні марки, що містять такі фрази, як "Aila" і "Ouima". Позивач мав право на комерціалізацію інтелектуальної власності та уклав договори з третіми особами на продаж товарів. Однак сторонні особи комерціалізували ці елементи через різні продукти та цифровий контент…» ***(Delhi HC bars unauthorised use of 'Andaz Apna Apna' intellectual property // HT Digital Streams Ltd (https://www.hindustantimes.com/entertainment/bollywood/delhi-hc-bars-unauthorised-use-of-andaz-apna-apna-intellectual-property-101747583340388.html). 18.05.2025).***

***

«У нещодавньому рішенні Високого суду Делі компанія Crystal Crop Protection Ltd. вимагала тимчасової судової заборони проти Safex Chemicals India Ltd. та інших компаній, стверджуючи, що вони порушили їхній індійський патент № 417213 під назвою "Препарат для боротьби з

бур’янами та спосіб його виготовлення". У патенті заявлена композиція, що складається з клодинафоп-пропаргілу, метрибузину, захисного засобу та барвника або пігменту. Safex Chemicals була звинувачена у виробництві таких гербіцидів, як "RACER", "Trophy" та "Jodi No.1", які містили всі інгредієнти, окрім барвника…

Crystal Crop стверджувала, що барвник слугував допоміжною метою, покращуючи видимість під час нанесення, і не впливав на ефективність препарату проти бур’янів. Вони спиралися на доктрину еквівалентів, посилаючись на попередні випадки, коли індійські суди визнавали, що незначні модифікації або пропуски не захищають порушника, якщо відтворено основну винахідницьку концепцію…

Однак компанія Safex Chemicals заперечила, що барвник був не просто декоративним, а функціонально важливим, оскільки він покращував видимість хімікату при його застосуванні на посівах, запобігаючи надмірному або недостатньому використанню та забезпечуючи рівномірний розподіл. Вони підкреслили, що цей елемент був не лише заявлений, але й невід’ємний від вирішення технічної проблеми, визначеної самим патентовласником…

Зрештою, суд відмовив у видачі тимчасової судової заборони, постановивши, що на доктрину еквівалентів не можна посилатися, якщо пропущений елемент формули винаходу визнано істотним для запатентованого винаходу. Суд розмежував наведені прецеденти, зазначивши, що в цих справах пропущений елемент був незалежно визнаний несуттєвим або функціональний результат залишився незмінним, незважаючи на конструктивні відмінності. На противагу цьому, барвник виконував функцію безпеки та ефективності, яка не мала замінника в продуктах, що порушують права інтелектуальної власності…

На рішення суду також вплинув той факт, що компанія Crystal Crop відстоювала включення барвника протягом усього патентного процесу та оскарження після отримання патенту, що свідчить про чітке застосування естоппеля проти розширення формули винаходу на основі попередніх заяв або поведінки. Суд дійшов висновку, що компанія Crystal Crop не довела непоправної шкоди, а винесення судової заборони порушило б комерційну діяльність відповідачів без переконливих доказів порушення. Замість цього суд зобов’язав відповідачів вести точний бухгалтерський облік і подавати піврічні звіти про виробництво та продаж продукції, яка, як стверджується, порушує права інтелектуальної власності…» ***(Ajay Amitabh Suman. Crystal Crop v. Safex: Delhi High Court on Doctrine of Equivalents and prosecution history estoppel in patent disputes // The Patent Lawyer Magazine (https://patentlawyermagazine.com/crystal-crop-v-safex-delhi-high-court-on-doctrine-of-equivalents-and-prosecution-history-estoppel-in-patent-disputes/). 13.05.2025).***

***

Республіка Корея

«Нещодавно Центральний окружний суд Сеула відхилив позов компанії Attract проти The Givers щодо авторських прав на хіт "Cupid" у виконанні дівочого гурту-новачка FIFTY FIFTY. Це рішення є значною перемогою The Givers, оскільки суд визнав претензії Attract необґрунтованими і підтвердив права The Givers на всесвітньо визнану пісню, яка також потрапила до хіт-параду Billboard.

Спір стосувався фінансових прав та авторських прав, причому Attract домагався передачі прав. Однак суд визначив, що The Givers зберегли всі права, здійснивши всі суттєві дії, пов'язані зі створенням та використанням пісні. Ключовим аспектом цього рішення був акцент на тлумаченні договорів на основі письмових умов, а не презюмованих намірів. Незважаючи на аргумент Attract про те, що їхній договір про надання послуг з The Givers передбачав передачу авторських прав, суд не знайшов таких положень, визнавши ризики, які взяли на себе The Givers під час створення пісні. Більше того, додаткові вимоги Attract щодо визнання їх співавторами також були відхилені, що ще більше зміцнило чіткість судового рішення…

Перемога The Givers може надихнути інших артистів рішуче захищати свої права, підкреслюючи важливість чіткості у питаннях володіння авторськими правами та правових гарантій для творців. Таким чином, рішення суду зміцнює права авторів, слугуючи одночасно джерелом натхнення та орієнтиром для артистів, які вирішують юридичні проблеми в музичній індустрії…» **(*Seoul Central District Court Rules in Favor of The Givers in 'Cupid' Copyright Dispute* // *Kpopmap* (*https://www.kpopmap.com/seoul-central-district-court-rules-in-favor-of-the-givers-in-cupid-copyright-dispute/*). 08.05.2025).**

***

Республіка Філіппіни

«Верховний суд (SC) постановив, що надання покупцям можливості прослухати 20-секундний зразок рингтону перед покупкою не порушує законів про авторське право. У детальному 28-сторінковому рішенні SC підтримав попереднє рішення регіонального суду першої інстанції (RTC), який відхилив скаргу, подану Філіппінським товариством композиторів і видавців (FILSCAP). FILSCAP, організація, яка збирає роялті для авторів пісень і композиторів, стверджувала про порушення авторських прав і вимагала відшкодування збитків від компанії, яка надавала онлайн-перегляди рингтонів…

Верховний суд визначив, що практика компанії пропонувати 20-секундні зразки пісень, щоб допомогти клієнтам прийняти обґрунтоване рішення про покупку, кваліфікується як добросовісне використання. Суд підкреслив, що таке специфічне використання захищених авторським правом творів підпадає

під доктрину добросовісного використання, яка дозволяє обмежене використання захищених авторським правом матеріалів без отримання дозволу від правовласників. На думку Верховного Суду, 20-секундний попередній перегляд не є "виконанням", а отже, не вимагає ліцензії або виплати роялті, як стверджував FILSCAP.

Суд також пояснив, що доктрина добросовісного використання допускає відхилення від суворого застосування авторського права, коли таке суворе дотримання перешкоджатиме творчості або не відповідатиме меті держави сприяти поширенню знань та інформації. Оцінюючи, чи кваліфікується дія як добросовісне використання, Верховний Суд зазначив, що фактори, викладені в Кодексі інтелектуальної власності, поряд з іншими відповідними міркуваннями, повинні бути взяті до уваги…» ***(JOAHNA LEI CASILAO. SC: 20-second ringtone samples don't violate copyright laws // GMA Network Inc. (https://www.gmanetwork.com/news/topstories/nation/946780/20-second-ringtone-samples-don-t-violate-copyright-laws-sc/story/). 20.05.2025).***

***

Соціалістична Республіка В'єтнам

«Наразі у В'єтнамі всі спори щодо інтелектуальної власності розглядаються у звичайних цивільних судах, де суддям часто бракує як ноу-хау у сфері ІВ, так і технічної підготовки, необхідної для вирішення патентних питань. Тому справи затягуються і стають дорогими, що спонукає більшість правовласників вдаватися до адміністративного захисту. Цей шлях швидший, але незадовільний: він не передбачає відшкодування збитків, встановлює настільки низькі штрафи, що великих порушників не стримує, і призводить до непослідовних рішень... Закон "Про організацію діяльності народних судів", прийнятий 24 червня 2024 року і набув чинності 1 січня 2025 року, передбачає створення спеціалізованого Народного суду з питань інтелектуальної власності як суду першої інстанції. Відповідно до статті 62.2, він розглядатиме цивільні та адміністративні справи у сфері інтелектуальної власності, забезпечуватиме виконання судових рішень у сфері інтелектуальної власності та накладатиме санкції за перешкоджання судочинству. Однак, перш ніж новий суд зможе відкрити свої двері, В'єтнам повинен переглянути Цивільний процесуальний кодекс, Закон про адміністративну процедуру та пов'язані з ним закони; доки ці поправки не будуть прийняті - оптимістично, до кінця 2025 року - судові розгляди у сфері ІВ триватимуть за старими правилами…» ***(James Kinnaird, Yang Zeqiang. Vietnam: Specialized IP Court on the Way // Marks & Clerk (https://www.marks-clerk.com/insights/latest-insights/102k9f6-vietnam-specialized-ip-court-on-the-way/). 05.05.2025).***

***

«…у В'єтнамі засуджені оператори піратських сайтів Фан Тхань Конг та їхній спільник Нгуєн Туан Ань отримали умовні терміни у своїй справі та не відбуватимуть покарання у в'язниці…

Двох чоловіків звинуватили в управлінні колись популярним піратським сайтом FMovies. Однак минулого року цей сайт було закрито після дій в'єтнамської влади та тиску з боку правовласників США. У рамках цього розслідування було заарештовано і Фана, і Нгуєна…

Однак обом чоловікам винесли умовні терміни. Це означає, що, якщо вони не скоять якийсь інший злочин, вони не потраплять до в'язниці за свою роль у Fmovies. Згідно з документами, вони вже повернули отриману фінансову «вигоду», яка становить 406 мільйонів донгів (16 900 доларів США)…» ***(Ernesto Van der Sar. Fmovies: Operators of World's Largest Piracy Ring Dodge Prison // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/fmovies-operators-of-worlds-largest-piracy-ring-dodge-prison-250508/). 08.05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…Апеляційний суд Великої Британії зобов'язав Apple виплатити компанії Optis Cellular Technology 502 мільйони доларів за глобальну ліцензію на використання її патентів, необхідних для стандарту 4G. Optis, техаська фірма, що займається ліцензуванням патентів, подала позов проти Apple у 2019 році, стверджуючи, що технологічний гігант використовував її патенти, які є критично важливими для таких технологій, як 4G. Рішення, яке охоплює період з 2013 по 2027 рік, значно збільшує початкову суму компенсації, визначену Високим судом Лондона у 2023 році. Apple, висловлюючи розчарування, планує оскаржити рішення, посилаючись на занепокоєння щодо бізнес-моделі Optis. Optis привітала це рішення, заявивши, що воно підтверджує цінність її патентів. Це стало останнім кроком у судовій суперечці між Apple та Optis щодо умов ліцензування FRAND…

Крім того, Apple також зіткнулася з юридичною суперечкою з урядом Великої Британії щодо конфіденційності даних. Уряд прагне отримати доступ до даних, захищених системою розширеного захисту даних (ADP) Apple відповідно до Закону про слідчі повноваження, а Apple стверджує, що не може задовольнити цей запит, не поставивши під загрозу безпеку користувацьких даних. Запит уряду Великої Британії викликав суперечки з захисниками приватності, групами громадянських прав та американськими законодавцями, які виступають проти запровадження "чорного ходу". Apple відкликала ADP з британського ринку і подала позов проти уряду, що призвело до розгляду справи в Трибуналі з питань слідчих повноважень (Investigatory Powers Tribunal, IPT). Спочатку уряд намагався зберегти частину справи в таємниці, посилаючись на міркування національної безпеки, але британський трибунал

постановив, що судовий розгляд має відбуватися без збереження таємниці…» ***(*Pradeep Bairaboina. UK court orders Apple to pay $502m to Optis in patent dispute // Business Trade Media International Limited (https://www.techmonitor.ai/hardware/networks/uk-court-apple-pay-502m-optis-patent-dispute?cf-view&cf-closed). 02.05.2025).***

***

«**Нещодавнє рішення Високого суду Лондона щодо лондонських курячих магазинів підкреслює важливість ретельно розроблених мирових угод.** Morley's, популярна куряча крамниця, заснована в 1985 році, яка має близько 100 франшиз і кілька торгових марок, у тому числі одну для свого бургера "TRIPLE M", зіткнулася з суперечкою з конкуруючим брендом Mowley's, заснованим паном Куналінгамом Кунатісвараном (Kunalingam Kunatheeswaran, KK) у 1998 році. Після того, як Morley's оскаржив торговельну марку Mowley's, сторони досягли врегулювання у 2018 році, дозволивши KK використовувати модифікований логотип під назвою "Metro's Fried Chicken" з "розумними змінами". Однак розпливчастість формулювань і відсутність передбачуваності в угоді призвели до майбутніх конфліктів…

Логотип поселення дуже нагадував брендинг компанії Morley: такий самий червоний фон, велика літера "M" і курсивний шрифт. Хоча логотип Morley's, можливо, і мав обмежене використання, він не враховував розширення мережі Metro та появу додатків для доставки їжі, де логотипи у вигляді мініатюр виглядали ще більш заплутаними. KK та його франчайзі швидко запустили торгові точки Metro, використовуючи модифіковані логотипи, які ще більше імітували брендинг Morley's, що викликало плутанину в громадськості та негативну реакцію в соціальних мережах.

Morley's подала до суду на KK за порушення прав на торговельну марку, але неоднозначні умови мирової угоди ускладнили справу. Суд з питань інтелектуальної власності (IPEC) постановив, що логотип Metro та "MMM Burger" порушують торгові марки Morley's через візуальну, звукову та концептуальну схожість. Апеляційний суд підтримав це рішення, відхиливши аргументи KK про субліцензування та правомірність врахування "нетверезих споживачів" при оцінці ступеня змішування…

Ця справа висвітлює ризики неякісно складених мирових угод, які повинні не лише врегульовувати минулі спори, а й передбачати майбутній розвиток ринку. Бренди повинні забезпечити достатню надійність угод для запобігання майбутнім конфліктам, особливо в цифровому та франчайзинговому середовищах, що розвиваються» ***(Phil Leonard. Chickens come home to roost: Morley's (Fast Foods) Ltd v Nanthakumar & Ors // D Young & Co LLP (https://www.dyoung.com/en/knowledgebank/articles/trademark-chicken-morleys). 07.05.2025).***

***

«Відомство інтелектуальної власності Великої Британії (UK IPO), колись відоме своєю ефективністю у вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності, зараз стикається зі значними затримками у розгляді спорів щодо торговельних марок, причому поточні часові рамки тривають до 30 місяців з моменту подачі заяви до прийняття рішення. За даними веб-сайту Відомства Великобританії з питань інтелектуальної власності (UK IPO), розгляд справ про заперечення прав на торговельні марки та визнання їх недійсними займає приблизно 19 місяців для прийняття рішень у паперовій формі та 30 місяців для прийняття рішень за результатами слухань, за умови відсутності додаткових затримок. Наразі процес включає вісім місяців очікування на призначення слухань, ще три місяці - на власне слухання, а потім десять місяців - від слухання до винесення рішення. З огляду на те, що майже 800 справ очікують на рішення, відставання від графіка є значним. Хоча Brexit спочатку збільшив робоче навантаження, тепер UKIPO має адаптуватися до більшої кількості справ як до "нової норми". Були досягнуті певні покращення: 90% нових заявок обробляються протягом десяти днів, порівняно з місячними затримками на початку 2025 року. Відомство поставило собі за мету скоротити термін прийняття рішень до шести місяців до липня 2027 року та до трьох місяців до березня 2028 року. Ці затримки мають значні наслідки для бізнесу, оскільки деякі сторони вимагають проведення слухань як тактики навмисного затягування, що потенційно створює замкнене коло збільшення кількості нерозглянутих заявок. Компаніям слід відповідно скоригувати свої стратегії у сфері ІВ, проводячи пошук дозволів та подаючи заявки на більш ранніх стадіях розробки продукту, щоб вкластися у ці тривалі часові рамки та мінімізувати невизначеність…» ***(Sarah Neil. UK IPO update on the speed of contentious trade mark proceedings // Venner Shipley (https://www.vennershipley.com/insights-events/uk-ipo-update-on-the-speed-of-contentious-trade-mark-proceedings/). 13.05.2025).***

***

«…Британська поліція заарештувала популярного завантажувача торрент-файлів Will1869…

Will1869 відомий своїми релізами під тегом «COLLECTiVE», які містять переважно нові фільми з інших джерел. Однак завантаження припинилося наприкінці квітня, коли піратський сайт Laidbackmanor було закрито…

Поліція не розголошує подробиці арешту. Однак джерело, близьке до автора відео, повідомило, що його звільнили під заставу, але справа залишається під слідством…» ***(Ernesto Van der Sar. Piracy Operation COLLECTiVE Dismantled, Uploader 'Will1869' Arrested by UK Police (Update) // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/piracy-group-collective-dismantled-uploader-will1869-arrested-by-uk-police-250520/). 20.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«…Суперечка навколо патентів на розумні каблучки Oura тривала вже давно, оскільки компанія Oura, піонер у виробництві функціональних розумних каблучок, завоювала унікальну позицію завдяки своєму інноваційному дизайну. Однак незабаром конкуренти випустили схожі на них каблучки, що змусило Oura запекло захищати свою інтелектуальну власність, звернувшись до Комісії з міжнародної торгівлі США (ITC).

Центральним питанням стало те, чи конкуренти, такі як Ultrahuman та RingConn, просто слідували галузевим тенденціям, чи безпосередньо копіювали дизайн Oura. Після ретельного розслідування, включаючи аналіз схем і внутрішніх документів, ITC встановив, що обидві компанії порушили патенти Oura. Довіра до компанії Ultrahuman була ще більше підірвана, коли її викрили в наданні фальсифікованих доказів, що змусило суддю ITC назвати її генерального директора "таким, що не заслуговує на довіру"…

Як наслідок, і Ultrahuman, і RingConn тепер стикаються з потенційною забороною на імпорт або продаж своїх каблучок у США, що посилює мету патентів: захищати і винагороджувати справжні інновації. Компанія Oura, яка першою запровадила біометричне зондування в каблучках, відсвяткувала це рішення як велику перемогу, сигналізуючи конкурентам про важливість поваги до інтелектуальної власності - особливо на прибутковому і впливовому американському ринку технологій, який оцінюється майже в 43 мільярди доларів у 2023 році і, як очікується, суттєво зросте в найближчі роки» ***(Irene Okpanachi. Oura's Ring Rivals Face US Ban After Explosive Patent Ruling // Talk Android (https://www.talkandroid.com/506115-oura-ring-patent-case/). 06.05.2025).***

***

«Рада з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB) зіткнулася зі значною критикою з боку власників патентів з моменту свого заснування, оскільки її навантаження значно перевищує початкові прогнози. Спочатку очікувалося, що Рада розглядатиме 450-500 скарг на рік, але з квітня 2024 року по березень 2025 року вона отримала 1 395 петицій, що втричі перевищило прогнозований обсяг, причому показники залишаються стабільними з 2019 фінансового року…

Незважаючи на це, патентні експерти постійно підтримують високу якість роботи, а показники точності ключових рішень, таких як патентоспроможність (96,5%-98,3%), новизна (94,3%-96%) та очевидність (88,9%-93,2%), перевищують очікування, як повідомляє USPTO. Однак, за результатами оскаржень після видачі патентів PTAB визнав недійсними 70% патентів, за якими були прийняті остаточні рішення, причому у 85% з них був відхилений принаймні один пункт формули винаходу, що викликає питання про те, чому

такий високий рівень недійсності патентів існує, незважаючи на потужну роботу експертів…

Власники патентів стверджують, що безперервні оскарження з боку PTAB, навіть після численних відмов і судових рішень, створюють непосильний тягар, оскільки вони повинні захищати свої патенти неодноразово, тоді як оскаржувачам достатньо досягти успіху лише один раз…

Яскравим прикладом є справа Verizon Connect, де патент (патент США № 8,032,287) витримав п’ять повторних експертиз, підтвердження окружного суду та Федерального округу, перш ніж PTAB ініціював ще одне оскарження, що змусило виконуючого обов’язки директора USPTO Кока Стюарта видати наказ про обґрунтованість експертизи, ставлячи під сумнів її законність. Це відображає зростаюче занепокоєння тим, що PTAB вийшов за межі дозволеного, що спонукає до закликів до реформ за нової адміністрації, яка, як видається, надає пріоритет патентному захисту та обмеженню надмірних повноважень PTAB…» ***(Gene Quinn. Coke Stewart’s Recent Show Cause Order Offers Hope for Addressing Serial Patent Challenges // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/06/coke-stewarts-recent-show-cause-order-offers-hope-addressing-serial-patent-challenges/). 06.05.2025).***

***

«…7 травня Апеляційний суд Федерального округу США прийняв прецедентне рішення у справі Ingenico Inc. проти IOENGINE, LLC, підтвердивши вердикт присяжних округу Делавер, який визнав патентні претензії IOENGINE на портативні пристрої з процесорами для мережевого зв’язку. У цьому рішенні Федеральний окружний суд вперше визначив "підставу", яку заявник наводив або обґрунтовано міг наводити під час розгляду справи inter partes (IPR) в Раді з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB), встановивши, що, оскільки аргументи про те, що винахід продається або перебуває у публічному використанні, не допускаються під час розгляду справи IPR, таке твердження є допустимим під час розгляду справи в окружному суді, навіть якщо докази публічного використання дублюються друкованими публікаціями, які обґрунтовано могли бути наведені під час розгляду справи в суді першої інстанції…» **(*Ingenico Inc. v. IOENGINE, LLC // U.S. Court of Appeals for the Federal Circuit. (https://www.cafc.uscourts.gov/opinions-orders/23-1367.OPINION.5-7-2025_2510618.pdf). 07.05.2025).***

***

«…Дедалі більше суперечок точиться навколо законності даних, що використовуються для навчання великих мовних моделей (LLM), причому особлива увага приділяється моделі Llama від Meta після того, як з’ясувалося, що її нібито навчали, використовуючи матеріали з піратських джерел. LLM, які лежать в основі багатьох програм штучного інтелекту,

вимагають величезних масивів даних, і розслідування, підкріплене розсекреченими документами з колективного позову Kadrey проти Meta, вказує на те, що Meta, можливо, використовувала мільйони книг і статей, викрадених з "тіньових бібліотек", таких як Library Genesis (LibGen) і Z-Library, незважаючи на внутрішні дебати з приводу цієї практики. Автори та правозахисні групи, включаючи Товариство авторів, стверджують, що це є порушенням авторських прав, і намагаються дати відсіч у суді, стверджуючи, що технологічні компанії свідомо крадуть захищені роботи і повинні бути зобов'язані отримувати дозвіл і платити за ліцензії, а уряди повинні посилити контроль за дотриманням авторських прав. На свій захист Meta подала заяву про закриття справи, стверджуючи, що навчання моделей на основі загальнодоступних онлайн-даних є "добросовісним використанням" згідно з американським законодавством про авторське право. За результатом цього та подібних позовів проти розробників ШІ уважно стежать, оскільки очікується, що він створить важливий правовий прецедент, який суттєво вплине на те, як компанії, що займаються розробкою ШІ, отримують навчальні дані, і визначить, чи будуть автори отримувати компенсацію за використання їхньої роботи в майбутньому, і якщо так, то в який спосіб…» **(*Ed Geronia. The AI book scraping issue explained // Tatler Asia Limited (https://www.tatlerasia.com/power-purpose/innovation/meta-ai-book-scraping-issue-explained). 09.05.2025).***

***

«Федеральний суд Каліфорнії відхилив позов, поданий компанією Pocket Socks, Inc. проти Louis Vuitton North America, Inc. за звинуваченням у порушенні прав на торговельну марку та фірмового стилю. Суд встановив, що Pocket Socks не змогла належним чином обґрунтувати федеральні вимоги щодо порушення прав на торговельну марку та фірмовий стиль, а також недобросовісної конкуренції відповідно до Закону Ленхема та каліфорнійського законодавства…

Позов було подано в червні 2024 року, в якому стверджувалося, що Louis Vuitton порушив зареєстровану торговельну марку Pocket Socks "Pocket Socks" та дизайн шкарпеток, захищений знаком для товарів і послуг. У відповідь Louis Vuitton подав клопотання про відхилення скарги, стверджуючи, що Pocket Socks не змогли довести вірогідність змішування і не надали достатнього визначення охоронюваного товарного знаку…

Суд задовольнив клопотання Louis Vuitton про відмову в задоволенні позову, визнавши, що компанія Pocket Socks не обґрунтувала ймовірність введення в оману. Суд зазначив, що суттєва різниця в ціні між продукцією двох компаній та чітке позиціонування двох брендів на ринку робить введення споживача в оману малоймовірним. Шкарпетки Louis Vuitton продаються за ціною понад 500 доларів США, тоді як шкарпетки Pocket Socks продаються за ціною менше 50 доларів США на таких платформах, як Amazon та QVC.

Суд також встановив, що помітне використання компанією Louis Vuitton власних торговельних марок на шкарпетках зменшило ризик плутанини. Дев'ятий окружний суд підтримав суди нижчих інстанцій, які визначили з точки зору права, що плутанина для споживачів була малоймовірною, коли на продуктах сторін були присутні знаки їхніх домів.

Щодо позову Pocket Socks про захист фірмового стилю, суд постановив, що компанія не надала "повного переліку конкретних елементів" заявленого фірмового стилю. Дев'ятий окружний суд вимагає чіткого текстового формулювання конкретних ознак, які складають заявлений фірмовий стиль, чого компанія Pocket Socks не надала.

Суд відхилив позов без упереджень, дозволивши Pocket Socks внести зміни до своїх позовних вимог проти Louis Vuitton. Однак суд попередив, що будь-яка змінена скарга повинна містити як правдоподібне фактичне обґрунтування ймовірності сплутування, так і належним чином сформульоване визначення товарного вигляду…» ***(Louis Vuitton Beats Trademark Lawsuit Over "Pocket Socks" // TFL Media, Inc. (https://www.thefashionlaw.com/louis-vuitton-beats-trademark-lawsuit-over-pocket-socks/). 02.05.2025).***

***

«…Перед тим, як подавати позов про порушення патентних прав, компанія повинна поставитися до підготовки до подання позову так само ретельно, як і до самого позову. Залучіть досвідченого юриста з патентних спорів на ранній стадії - багато хто пропонує безкоштовний "швидкий огляд" і може направити вас до потрібної фірми. Зберігайте проекти схем позовних вимог, аналізи порушень та інші напрацювання під контролем адвоката; документи, які не є адвокатськими, рідко є конфіденційними і можуть бути виявлені під час розгляду справи. Пам'ятайте, що захищеними є лише комунікації між адвокатом і клієнтом; "конфіденційні" обміни з постачальниками, інвесторами чи консультантами є повністю відкритими. Не піддавайтеся спокусі покладатися на загальнодоступні інструменти штучного інтелекту для отримання юридичних консультацій - підказки можуть реєструватися, не є конфіденційними і можуть бути виявлені пізніше. Запровадьте політику утримання судових процесів, щоб не втратити електронні листи, лабораторні зошити, прототипи та інші докази; паралельно збирайте матеріали, які розповідають історію винаходу, показують часові рамки, доводять копіювання та підтверджують збитки (ліцензії, дані про продажі, оцінки). Маркуйте комерційні продукти номером патенту, щоб зберегти збитки, завдані до подачі позову, і зберігайте мовчання в соціальних мережах, щоб уникнути засідок, пов'язаних з декларативними судженнями, або звинувачень у недобросовісній конкуренції. Нарешті, проконсультуйтеся зі своїми юристами щодо бюджету, місця проведення судового процесу, ризику подачі зустрічного позову та координації з іноземними позовами; ШІ може допомогти скласти список запитань, але тільки юрист може розробити стратегію, яка відповідає

вашій технології, цілям і толерантності до ризиків…» ***(Miranda Jones. Pitfalls to Avoid Before Filing an Offensive Patent Litigation Case // National Law Forum, LLC (https://natlawreview.com/article/pitfalls-avoid-filing-offensive-patent-litigation-case). 09.05.2025).***

***

«Нещодавнім рішенням (5 травня 2025 року) Апеляційний суд восьмого округу США підтримав рішення окружного суду проти InfoDeli, LLC у справі про порушення авторських прав проти компанії Western Robidoux, Inc. та інших відповідачів. Суд постановив, що " InfoDeli не забезпечила захист авторських прав на свої програмні платформи. Центральним моментом у цьому рішенні було розмежування між "буквальним" копіюванням (пряме копіювання вихідного коду) та "небуквальним" копіюванням (відтворення структури, послідовності або інтерфейсу користувача). Справа виникла з розірваного спільного підприємства, створеного у 2009 році між компанією InfoDeli, яка розробляла індивідуальні платформи для інтернет-магазинів, та компанією WRI, що займалася поліграфією та виконанням замовлень. Їхнє спільне підприємство обслуговувало найбільших постачальників товарів для здоров'я тварин, включаючи Boehringer Ingelheim Vetmedica Inc. та CEVA Animal Health. У 2014 році відносини погіршилися, коли WRI таємно найняв Engage Mobile Solutions для заміни платформ InfoDeli на програмне забезпечення з відкритим вихідним кодом і поділився з ними контентом InfoDeli, після чого раптово розірвав партнерство. Хоча InfoDeli стверджувала, що її платформи мають бути захищені "як єдине ціле" через взаємозв'язок елементів, Восьмий окружний суд встановив, що InfoDeli не змогла продемонструвати, яким чином ця компоновка демонструє творчий підхід, необхідний для захисту авторських прав. Суд також відхилив твердження InfoDeli про те, що окружний суд помилився, не взявши до уваги дослівне копіювання вихідного коду і поклавшись на список захищених елементів, складений експертом InfoDeli…» ***(Keval Amin. No Protectable Code: No Literal or Nonliteral Copying // McDermott Will & Emery (https://www.ipupdate.com/2025/05/no-protectable-code-no-literal-or-nonliteral-copying/). 15.05.2025).***

***

«…Strike 3 Holdings, найактивніший позивач у федеральних судах США з питань авторського права, подав понад 15 000 позовів проти осіб, звинувачених у завантаженні та поширенні контенту для дорослих через BitTorrent. Більшість справ закінчуються приватним врегулюванням, але деякі відповідачі, як Джон Р. з Флориди, вирішили дати відсіч…

У цій справі Strike 3 стверджувала, що IP-адреса Джона Р. використовувалася для розповсюдження 25 її творів, захищених авторським правом, і пов'язувала її з 5 595 іншими порушеннями, включаючи фільми

"Зоряні війни", фільм "Посіпаки", серіал "Анатомія Грей" і музику на Хелловін - жодне з цих творів не належало Strike 3. Компанія стверджувала, що ці завантаження в поєднанні з активністю Джона Р. у соціальних мережах (яка свідчить про те, що йому подобався той самий контент) доводять, що він є належним відповідачем…

Джон Р. заперечував звинувачення, називаючи докази Strike 3 спекулятивними. Його захист стверджував, що його вподобання в соціальних мережах збігаються лише з 0,45% від загальної кількості завантажень, і що відповідальність за це могли нести інші особи (наприклад, його дружина або сусіди). Він попросив закрити справу, заявивши, що немає прямих доказів використання його пристроїв…

Однак суддя окружного суду Шері Полстер Чаппелл винесла рішення на користь Strike 3, заявивши, що докази з соціальних мереж не є простими припущеннями і можуть підтримати справу на даному етапі. Хоча це не доводить провину, цього було достатньо, щоб відхилити клопотання про закриття справи…

Тепер справа продовжиться, і Джон Р. повинен подати офіційну відповідь до кінця місяця. Якщо мирової угоди не буде досягнуто, справа перейде до стадії розкриття інформації, де Strike 3 може шукати додаткові докази для підкріплення своїх претензій…» ***(Ernesto Van der Sar. Social Media 'Likes' Serve as Online Piracy Evidence, Judge Concludes // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/social-media-likes-serve-as-online-piracy-evidence-judge-concludes-250517/). 17.05.2025).***

***

«…спадкоємці Мелвіна Нобла-молодшого, більш відомого як Mo3, домоглися вердикту присяжних на свою користь у позові проти колишнього звукорежисера…

Історія почалася невдовзі після смерті репера у 2020 році. Спадкоємці стверджували, що Рей Джин Боллін приховував від них неопубліковані вокальні треки та матеріал. Це призвело до позову в серпні 2023 року, який розглядався присяжними...

Присяжні стали на бік спадкоємців, присудивши відшкодування збитків та скасувавши реєстрацію авторських прав, подану Болліном на відповідні твори. Боллін стверджував, що є співавтором спірних треків, але спадкоємці заперечили цю заяву…» ***(The Estate of Multi-Platinum Recording Artist Mo3 Wins Big in Jury Verdict for Copyright Infringement Lawsuit Against Former Sound Engineer // Nexstar Media Inc. (https://fox4kc.com/business/press-releases/cision/20250513CL87564/the-estate-of-multi-platinum-recording-artist-mo3-wins-big-in-jury-verdict-for-copyright-infringement-lawsuit-against-former-sound-engineer/). 13.05.2025).***

***

«...Рада з розгляду претензій у сфері авторського права США (CCB), запущена у 2022 році відповідно до Закону CASE, була створена для того, щоб надати правовласникам недорогу альтернативу для вирішення спорів щодо авторських прав поза межами федеральної судової системи. Процес не вимагає залучення адвоката, має ліміт у 100 доларів США на подачу позову та обмежує потенційні збитки до 30 000 доларів США, з можливістю відмовитися від участі в ньому для тих, хто віддає перевагу традиційним судовим процесам. Хоча багато авторів і організацій підтримали CCB як спосіб уникнути дорогих федеральних судових позовів, критики побоювалися, що ним можуть зловживати тролі, які порушують авторські права. Майже через три роки після початку роботи Бюро з авторських прав офіційно переглядає ефективність ради та запрошує громадськість висловити свої зауваження…

У відповідь коаліція наглядових груп, включаючи Американську бібліотечну асоціацію та Re:Create, представила критичну оцінку. Вони зазначили, що діяльність CCB коштувала платникам податків близько 5,4 млн доларів, але присудила позивачам лише 75 000 доларів, причому більшість з понад 1200 поданих справ закінчилися відмовою і лише 35 досягли остаточних рішень. Групи підкреслюють, що велика кількість невідповідних вимогам і безпідставних позовів, які часто відхиляються після ретельної перевірки співробітниками, свідчить про те, що початковий збір у розмірі 40 доларів США є занадто низьким, щоб запобігти зловживанням. Вони також зазначили, що 60% остаточних рішень комісії були рішеннями за замовчуванням, що є набагато вищим показником, ніж у федеральному суді, ймовірно, через нерозуміння громадськістю процесу відмови від участі в програмі. Контрольні органи стверджують, що ці проблеми, в тому числі високі витрати, неефективність і значна частка рішень, що не виконуються, свідчать про те, що CCB не виконує свого призначення. Як наслідок, вони наполегливо рекомендують не розширювати повноваження та юрисдикцію ради і вважають, що якщо ці тенденції збережуться, Конгрес повинен розглянути питання про скасування закону CASE та повну ліквідацію CCB…» ***(Ernesto Van der Sar. Copyright Claims Board is "Ineffective and Costly," Watchdog Groups Say // TorrentFreak (https://torrentfreak.com/copyright-claims-board-is-ineffective-and-costly-watchdog-groups-say/). 18.05.2025).***

***

«У важливому прецедентному рішенні, прийнятому 19 травня, виконуючий обов'язки директора USPTO Кок Морган Стюарт (Coke Morgan Stewart) роз'яснив стандарти для клопотань про перегляд за процедурою inter partes review (IPR), які ґрунтуються на попередньому рівні техніки, поданому до Патентного відомства. Рішення встановлює, що заявники, які оскаржують патенти, використовуючи посилання із заяви про розкриття інформації (IDS), повинні чітко продемонструвати, яким чином

USPTO припустилося "суттєвої помилки" у своїй первинній оцінці патентоспроможності.

Справа виникла з клопотання про захист прав інтелектуальної власності, поданого компанією Ecto World, LLC проти патенту RAI Strategic Holdings, яке повністю ґрунтувалося на посиланнях на відомий рівень техніки, включених до IDS патенту. Хоча експерт зазначив, що IDS містить незвично великий обсяг посилань (понад 1000), не було жодних записів про те, що заявник відповідав на запити щодо ідентифікації ключових посилань. Застосувавши структуру Advanced Bionics, що складається з двох частин, PTAB спочатку відмовив у видачі патенту, оскільки компанія Ecto World не змогла показати, яким чином Відомство суттєво помилилося, видавши патент, незважаючи на ці посилання… У рішенні також розглянуто аргумент власника патенту щодо дискреційної відмови відповідно до рекомендацій Fintiv у зв'язку з паралельним провадженням у Комісії з міжнародної торгівлі (ITC). Стюарт погодився з тим, що сторонам слід дозволити додатковий брифінг щодо цих факторів під час розгляду справи, але тільки якщо Рада вирішить не використовувати дискреційні повноваження для відмови в реєстрації відповідно до розділу 325(d). Таким чином, справу було повернуто до PTAB для подальшого розгляду, що дозволило провести повторну оцінку у світлі цього нового, уточненого керівництва» ***(Eileen McDermott. Stewart Clarifies Application of Advanced Bionics, Orders New Briefing in Light of Rescinded Fintiv Memo // IPWatchdog, Inc. (https://ipwatchdog.com/2025/05/19/stewart-clarifies-application-advanced-bionics-orders-new-briefing-fintiv-memo/id=189001/). 20.05.2025).***

***

«Федеральний суд у Новому Орлеані відхилив клопотання виробника відеоігор про відхилення позову про порушення авторських прав, постановивши, що відеогру, яка нібито порушує авторські права, не можна порівнювати з письмовим твором позивача через те, що гра значно еволюціонувала. Письменник Метью Мартіно подав до суду на компанію Bungie, Inc., стверджуючи, що її гра 2017 року "Destiny 2" порушила його авторські права, включивши елементи з його науково-фантастичних оповідань "Червоний легіон". Суд встановив, що оригінальна версія гри "Destiny 2", яку звинувачували, більше не доступна, що унеможливлює прямий порівняльний аналіз, і що покладання на відео, завантажені третіми особами, є недостатнім. Крім того, суд підкреслив, що порівняння збірки коротких письмових творів з відеогрою представляє занадто різні формати для проведення повноцінного порівняльного аналізу при розгляді клопотання про відмову в задоволенні позову. Суд також визначив, що Мартіно достатньо обґрунтував свій позов про порушення авторських прав, посилаючись на передбачувану схожість поглядів персонажів, історій, сюжетних елементів і спільних цілей загарбників "Червоного легіону" в обох творах, таким чином дозволивши продовжити

розгляд справи…» ***(Matthew Hersh. How do you compare a short story with a video game that no longer exists? // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/copyright-e-d-la-how-do-you-compare-a-short-story-with-a-video-game-that-no-longer-exists/ipm01818fb4428426443f98dcf5cfd8df198a). 05.05.2025).***

***

«…Федеральний окружний суд в Александрії, штат Вірджинія, відхилив скаргу компанії General Cigar Company у десятирічній суперечці з кубинською державною компанією Cubatabaco, яка вимагала скасувати рішення Апеляційної ради з питань торговельних марок (TTAB) про скасування реєстрації торгової марки COHIBA для сигар General Cigar. Рішення суду ґрунтувалося на тлумаченні статті 8 Панамериканської конвенції (IAC), кубинського законодавства про торговельні марки та Кубинських правил контролю за активами (CACR)…

TTAB анулював реєстрацію General Cigar відповідно до статті 8 IAC, яка вимагає доказів попередньої правової охорони знака в іншій договірній державі та обізнаності протилежної сторони про таке попереднє використання. Суд підтвердив, що Cubatabaco задовольняє обидва елементи. Щодо "правової охорони", суд встановив, що згідно з кубинським законодавством, "змішана" реєстрація торговельної марки Cubatabaco 1972 року охороняє слово "Cohiba" незалежно від його графічного оформлення, відхиливши аргумент General Cigar про те, що словесний елемент у змішаному знаку вимагає більшої помітності. Крім того, суд відхилив заяву General Cigar про те, що знак Cubatabaco втратив чинність через невикористання, пояснивши, що кубинське законодавство вимагає офіційної заяви про втрату чинності, чого не відбулося…

Щодо елементу "знання" суд визнав достатніми докази того, що General Cigar знала про використання Cubatabaco змішаного знака, посилаючись на статтю в Forbes і внутрішні записки компанії. Він також відхилив аргумент General Cigar про те, що компанія знала лише про некомерційне використання "подарунків", а не про "використання торговельної марки", підкресливши, що метою конвенції є забезпечення широкої охорони торговельних марок. Зрештою, суд визначив, що CACR не забороняє анулювання, спираючись на попереднє рішення Федерального округу, яке вважається "правом справи" і в якому зазначалося, що загальна ліцензія в рамках CACR дозволяє кубинським суб'єктам здійснювати операції, пов'язані з реєстрацією та поновленням торговельних марок у USPTO, тим самим дозволяючи Cubatabaco подати клопотання про анулювання…» ***(Robert Margolis. Cancellation of General Cigar's COHIBA trademark was proper under Pan American Convention and Cuban Assets Control Regulations // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/trademark-e-d-va-cancellation-of-general-cigar-s-cohiba-trademark-was-proper-under-pan-american-convention-and-cuban-assets-control-regulations/ipm01410648926c204b84b96937ca33210eb4). 09.05.2025).***

«…Федеральний суд у Сан-Хосе, штат Каліфорнія, відмовив онлайн-платформі Zazzle, Inc. у спрощеному судочинстві за позовом про порушення авторських прав, поданим графічною художницею Нікі Лаатц, авторкою шрифту "Blooming Elegant Trio". Лаатц стверджувала, що Zazzle перевищила умови її ліцензії, розмістивши і дозволивши багатьом користувачам отримати доступ до її шрифту на своїй платформі, що призвело до звинувачень у порушенні авторських прав і прав на торговельну марку, а також у порушенні контракту і шахрайстві…

Спочатку суд розглянув заперечення Zazzle щодо строку позовної давності, який стверджував, що Лаатц знала про порушення через різні сповіщення. Однак суд визнав правдоподібними свідчення Лаатц про те, що вона не звертала уваги на повідомлення в Instagram або рекламні електронні листи, незважаючи на те, що отримувала їх, що створило справжній спір про матеріальний факт, а отже, унеможливило винесення рішення в порядку спрощеного судочинства…

Далі, щодо дійсності авторських прав Лаатц, суд роз'яснив, що в той час як дизайн шрифту сам по собі не є об'єктом авторського права, програмне забезпечення шрифту може бути захищене авторським правом. Незважаючи на те, що Лаатц зареєструвала свій шрифт як "шрифтові дані", суд постановив, що присяжні можуть визнати реєстрацію дійсною як "комп'ютерну програму", оскільки Лаатц надала докази того, що вона "власноруч створила" програмне забезпечення, що лежить в основі шрифту. Однак суд відхилив твердження про те, що шрифт може бути зареєстрований саме як "шрифтові дані", оскільки депозитні копії були створені за допомогою програмного забезпечення FontLab, і в цій формі відсутнє пряме авторство людини.

Суд також відхилив позов Zazzle про шахрайство з боку Відомства з авторських прав, заявивши, що спірні факти щодо точності заяв Лаатц, її обізнаності про невідповідність та суттєвості означають, що це питання має вирішувати суд присяжних. Крім того, Zazzle було відмовлено у спрощеному судочинстві по суті самого позову про порушення авторських прав, оскільки Управління з авторських прав вважає вихідний і об'єктний код представленнями одного і того ж твору…

Врешті-решт, винісши рішення на користь Лаатца, суд ухвалив рішення у порядку спрощеного провадження щодо позову Zazzle про порушення прав на торговельну марку. Суд визнав, що Zazzle успішно застосував номінальний захист добросовісного використання, продемонструвавши, що використання знаку "BLOOMING ELEGANT" було необхідним для ідентифікації шрифту, що були використані лише основні частини, і що не було жодних натяків на спонсорство або схвалення» ***(Matthew Hersh. Online graphic design platform Zazzle cannot avoid copyright infringement claim // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/copyright-n-d-cal-online-graphic-design-platform-zazzle-cannot-avoid-copyright-infringement-claim/ipm01e1ed142a29314ec68579b7af0dd58b72). 13.05.2025).***

«…Федеральний суд Фенікса дозволив компанії Early Warning Services LLC, що стоїть за мережею грошових переказів Zelle, подати позов про захист комерційної таємниці проти колишнього співробітника Уоррена Джонсона та його шкільного друга Брендона О'Лафліна. У позові стверджується, що Джонсон приховав конфіденційну інформацію, включаючи внутрішні бізнес-стратегії, і поділився нею з О'Лафліном, щоб заснувати конкуруючий бізнес, придбати схожі веб-домени і "викупити" компанію, погрожуючи її інтелектуальній власності та репутації…

Суд відхилив клопотання О'Лафліна про відхилення позову про захист комерційної таємниці, визнавши, що компанія Early Warning Services належним чином довела своє право власності на комерційну таємницю, її незаконне привласнення та спричинені цим збитки. Твердження компанії про захист конфіденційної інформації в базі даних, вимогу укладення угод про конфіденційність з працівниками та ймовірну спробу О'Лафліна продати доменні імена за 20 000 доларів США відповідали критеріям "комерційної таємниці". Крім того, твердження про те, що О'Лафлін свідомо придбав і розголосив комерційну таємницю, зареєстрував неправомірно отримані доменні імена та ініціював "юридичну кампанію" в Апеляційній раді з питань торговельних марок (TTAB), використовуючи конфіденційну інформацію, були визнані достатніми для звинувачення у незаконному привласненні та заподіянні шкоди…

Суд також задовольнив позов про кіберсквотинг за Законом Ланхема, відзначивши ідентичний або схожий до ступеня змішування характер доменних імен та недобросовісний намір О'Лафліна отримати вигоду. Нарешті, суд визнав, що компанія належним чином обґрунтувала позов про визнання відсутності порушення прав на торговельну марку на підставі створення О'Лафліном конкуруючої мережі під назвою P.A.Z.E. та погроз оскаржити торговельні марки Zelle в рамках процедури TTAB, дійшовши висновку, що ці твердження відповідають стандарту "достатньої безпосередності та реальності" для позовів про винесення декларативного судового рішення…» ***(Matthew Hersh. Lawsuit by Zelle against two high school friends moves forward in federal court // CCH Incorporated (https://www.vitallaw.com/news/trade-secrets-d-ariz-lawsuit-by-zelle-against-two-high-school-friends-moves-forward-in-federal-court/ipm01b4aac072902e4c62a44065524cfa9df0). 15.05.2025).***

***

«…Дев'ятий окружний апеляційний суд закрив справу, порушену проти музиканта Lil Nas X через серію фотографій, на яких з'явився репер…

Фотограф і художник Родні Вудленд подав позов у червні 2022 року. Він стверджував, що Lil Nas X порушив права на 11 його зображень, зробивши нові фотографії у схожих позах. Однак суд нижчої інстанції постановив, що

зображення Lil Nas X не порушують авторських прав, оскільки схожі елементи, включаючи позування та грубу композицію, не підлягають захисту…

Апеляційний суд залишив це рішення в силі. Однак він завдав ще одного удару, заявивши, що немає жодних доказів того, що Lil Nas X бачив оригінальні зображення. Вудленд стверджував, що зображення були доступні в соціальних мережах, а саме в Instagram, а це означає, що він міг побачити їх у будь-який час. Апеляційний суд відхилив цей аргумент…» ***(Bill Donahue. Lil Nas X Beats Copyright Lawsuit Claiming He Stole Instagram Poses: 'Almost Nothing In Common' // Billboard Media, LLC. (https://www.billboard.com/pro/lil-nas-x-copyright-lawsuit-instagram-photo-dismissed/). 19.05.2025).***

***

«…У справі Jazz Pharmaceuticals, Inc. проти Avadel CNS Pharmaceuticals LLC Федеральний апеляційний суд США проаналізував допустимий обсяг судової заборони відповідно до Закону Хетча-Ваксмана, скасувавши заборону окружного суду на проведення відкритого розширеного клінічного дослідження (OLE) та ініціювання нових клінічних досліджень препарату Lumryz, а також повернув справу на подальший розгляд щодо доцільності заборони компанії Avadel подавати запит на отримання додаткового показання для препарату Lumryz. Спір виник через конкуруючі продукти на основі оксибату натрію, що продаються компаніями Jazz (Xyrem та Xywav) та Lumryz компанії Avadel. Після того, як компанія Avadel подала нову заявку на лікарський засіб (NDA) для Lumryz, Jazz подала позов про порушення патенту (не внесеного до Помаранчевої книги) відповідно до Закону Хетча-Ваксмана на підставі поданої заявки NDA. Після того, як Lumryz був схвалений Управлінням з контролю за продуктами та ліками США (FDA) та запущений на ринок, було встановлено порушення, і окружний суд видав постійну судову заборону проти компанії Avadel…

Федеральний суд скасував заборону на нові клінічні випробування, постановивши, що випробування, які проводяться з метою подання заявки до FDA, повністю підпадають під дію "безпечної гавані" Хетча-Ваксмана для експериментів, а отже, не можуть бути заборонені. Суд також скасував судову заборону проти OLE, дійшовши висновку, що окружний суд не застосував чотирифакторний тест Верховного Суду для судової заборони eBay, і зазначив, що така діяльність може бути заборонена лише у випадку, якщо вона порушує відповідний запис. Нарешті, щодо заборони компанії Avadel подавати заявку на реєстрацію препарату Lumryz для лікування ідіопатичної гіперсомнії, Федеральний суд повернув справу на доопрацювання. Це повернення мало дозволити окружному суду визначити, чи підпадає порушення під дію Закону Хетча-Ваксмана - питання, яке стосується невирішеного питання про те, чи подача NDA щодо патенту, який не внесений до Помаранчевої книги, спричиняє застосування Закону, що, в свою чергу, вплине на обсяг судової заборони відповідно до § 271(e)(4)…» ***(Christopher M. Bruno. Hatch-Waxman or***

Not, Clinical Trials Aren't Subject to Injunction // McDermott Will & Emery (https://www.ipupdate.com/2025/05/hatch-waxman-or-not-clinical-trials-arent-subject-to-injunction/). 15.05.2025).

***

«Реєстратор авторських прав Шира Перлмуттер подала позов до суду, оскаржуючи спробу її відсторонення від посади та призначення заміни за участю президента Трампа та інших осіб. Цей позов є важливим для авторів, оскільки Бібліотека Конгресу і Бюро авторських прав відіграють життєво важливу роль у збереженні та адмініструванні американського законодавства про авторське право…

Юридичні аргументи Перлмуттер зосереджені на двох ключових моментах. По-перше, вона стверджує, що її відсторонення було незаконним, оскільки Закон про авторське право надає бібліотекарю Конгресу, а не Президенту, право вилучати її з Реєстру. Цей аргумент ґрунтується на принципі поділу влади та розумінні того, що Конгрес може ізолювати певних нижчих посадових осіб від прямого нагляду виконавчої влади, як це було встановлено у таких справах, як "Виконавець Хамфрі проти США" (Humphrey's Executor v. United States). Однак нещодавні рішення Верховного Суду, як-от у справі "Трамп проти Вілкокса", поставили під сумнів надійність такого захисту…

По-друге, Перлмуттер стверджує, що спроба призначити її та доктора Хейден на заміну порушує Закон про реформування федеральних вакансій (FVRA). FVRA дозволяє тимчасові призначення на вакантні посади в органах виконавчої влади, які потребують схвалення Сенату, але Перлмуттер стверджує, що Бібліотека Конгресу, будучи частиною законодавчої гілки влади і не підпадаючи під визначення "органу виконавчої влади", дане в FVRA, не підпадає під дію цього закону. Таким чином, спроби президента призначити тимчасову заміну є незаконними. Друге твердження Перлмуттера видається сильнішим, оскільки Бібліотека міцно пов'язана із законодавчою гілкою влади і не вписується у вузькі законодавчі визначення, передбачені у FVRA…» ***(Dave Hansen. Perlmutter v. Blanche – Register of Copyrights Sues Trump Over His Attempt to Remove Her // Authors Alliance (https://www.authorsalliance.org/2025/05/23/perlmutter-v-blanche-register-of-copyrights-sues-trump-over-his-attempt-to-remove-her/). 23.05.2025).***

***

«Федеральний суддя відмовився видати тимчасову судову заборону, яка б перешкодила адміністрації Трампа звільнити Ширу Перлмуттер з посади директора Бюро з авторських прав США. Окружний суддя США Тімоті Келлі постановив, що Перлмуттер не продемонструвала достатніх доказів того, що її відсторонення завдасть непоправної шкоди, що є необхідним стандартом для такого наказу. Хоча цей початковий запит було відхилено,

судовий процес триває, і суддя встановив крайній термін для обох сторін, щоб запропонувати графік попередніх слухань щодо судової заборони…

У позові Перлмуттера стверджується, що президент не має права в односторонньому порядку вилучати Реєстр авторських прав або призначати виконуючого обов'язки бібліотекаря. Ця справа розгортається невдовзі після того, як Верховний суд підтримав президента Трампа у двох інших випадках, підтвердивши його право звільняти членів незалежних рад» ***(Michael Kunzelman. Judge refuses to temporarily block the Trump administration from removing Copyright Office director // Graham Media Group (https://www.clickondetroit.com/news/politics/2025/05/28/judge-refuses-to-temporarily-block-the-trump-administration-from-removing-copyright-office-director/). 28.05.2025).***

***

«…У позові, поданому в четвер до федерального суду штату Делавер, Ziff Davis - майже столітній видавець цифрових медіа, що стоїть за такими брендами, як PCMag, CNET, Mashable і IGN - звинувачує OpenAI в "піратстві" і грубому порушенні авторських прав. Згідно зі скаргою, OpenAI без дозволу Зіффа Девіса вилучив і зберіг великі обсяги письмових робіт без його дозволу для навчання своїх генеративних моделей штучного інтелекту, включаючи систему GPT, на якій працює ChatGPT. Ziff Davis стверджує, що дослівно копіюючи його контент та інтегруючи його у свої сервери та LLM, OpenAI не лише побудувала свою технологію на захищеному матеріалі, але й підірвала здатність Ziff Davis монетизувати взаємодію з користувачами за допомогою реклами, партнерських комісій та інших потоків доходів…

Видавець також стверджує, що чат-бот OpenAI давав оманливі відповіді та неправильно вказував авторство - іноді представляючи контент Ziff Davis так, ніби його написали інші особи, або приписуючи неправдиві заяви брендам Ziff Davis, - тим самим завдаючи шкоди їхній репутації та відмовляючи читачів від відвідування оригінальних сайтів. У позові зазначається, що OpenAI навмисно націлився на веб-сторінки з людським редагуванням і посилання на Reddit, які вважаються "цікавими, освітніми або просто кумедними", стверджуючи, що успіх компанії залежить від необмеженого доступу до високоякісних, захищених авторським правом матеріалів. Ziff Davis, яка має реєстрацію понад 1,3 мільйона творів у Бюро авторських прав США, вимагає відшкодування збитків у розмірі до 150 000 доларів США за кожен твір, і її інтереси представляє юридична фірма Benesch, Friedlander, Coplan & Aronoff. Цей позов приєднується до зростаючої хвилі судових позовів від новинних організацій та авторів, які оскаржують неліцензійне використання ШІ-компаніями контенту, захищеного авторським правом…» ***(Megan Butler. OpenAI hit with copyright lawsuit by digital media giant Ziff Davis // Courthouse News Service (https://www.courthousenews.com/openai-hit-with-copyright-lawsuit-by-digital-media-giant-ziff-davis/). 25.05.2025).***

«…Федеральний апеляційний суд США скасував рішення Ради з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB), постановивши, що трибунал помилився, підтримавши частину патенту на систему візуалізації, що належить компанії Carl Zeiss X-Ray Microscopy Inc. Спір виник у зв'язку з судовим процесом, в якому Carl Zeiss звинуватив свого конкурента, компанію Sigray Inc. у порушенні патенту США № 7,400,704. Sigray оскаржувала дійсність патенту, стверджуючи, що її технологія вже була розкрита в науковій статті 1998 року дослідником з Mayo Clinic…

Спочатку PTAB став на бік Carl Zeiss, визнавши, що патент відрізняється від попереднього документа. Однак Федеральний окружний суд вирішив, що PTAB неправильно звузив обсяг формули патенту, щоб відрізнити його від відомого рівня техніки. Апеляційний суд дійшов висновку, що PTAB застосував неправильну "конструкцію формули винаходу", що призвело до помилкового аналізу. В результаті суд визнав недійсними кілька пунктів формули патенту і зобов'язав PTAB переглянути інші пункти відповідно до правильного, ширшого тлумачення…» ***(Michael Shapiro. Federal Circuit Undoes Tribunal Decision in Imaging Patent Fight // Bloomberg Industry Group, Inc. (https://news.bloomberglaw.com/us-law-week/federal-circuit-undoes-tribunal-decision-in-imaging-patent-fight). 23.05.2025).***

***

«Верховний суд відмовився розглядати справу про порушення авторських прав відомої письменниці Та-Нехісі Коутс через безпрецедентний самовідвід п'яти суддів, що залишило суд без кворуму для розгляду апеляції. У справі "Ральф В. Бейкер-молодший проти Та-Нехісі Коутс та ін." (Ralph W. Baker, Jr. v. Ta-Nehisi Coates et al.) Бейкер стверджував, що Коутс скопіювала його книгу "Обмін шоком: Як діти з Брукліна передбачили Велику рецесію і майбутній біль" (Shock Exchange: How Inner-City Kids From Brooklyn Predicted the Great Recession and the Pain Ahead) у власному романі "Водний танцюрист" (The Water Dancer). Суд нижчої інстанції раніше виніс рішення на користь Коутса, відхиливши позов Бейкера, але Бейкер намагався скасувати це рішення, подавши апеляцію до Верховного суду. Однак у понеділок судді Семюель Аліто, Емі Коні Барретт, Ніл Горсуч, Кетанджи Браун Джексон і Соня Сотомайор взяли самовідвід у цій справі, що завадило суду рухатися далі. Хоча судді не розголошують причини своєї відставки, варто зазначити, що четверо з них - Барретт, Горсуч, Джексон і Сотомайор - опублікували книги у видавництві Penguin Random House, чия материнська компанія Bertelsmann є стороною в судовому процесі, що свідчить про потенційний конфлікт інтересів. Мотивація відводу Аліто менш зрозуміла: організація "Fix the Court", що займається наглядом за дотриманням суддівської етики, припускає, що він міг здійснити пізню купівлю акцій однієї зі сторін, наприклад, Apple, Amazon або Warner Bros.; однак остання фінансова декларація Аліто не виявила жодних нових придбань акцій, що залишає точну

причину його відводу невизначеною. В результаті масових самовідводів Верховний суд не може розглядати апеляцію, і рішення суду нижчої інстанції, що виправдовує Коутс, залишиться в силі, фактично поклавши край судовому оскарженню Бейкера» ***(Natalia Mittelstadt. SCOTUS won't take up copyright case against Ta-Nehisi Coates after five justices recuse themselves // Bentley Media Group, LLC (https://justthenews.com/government/courts-law/scotus-wont-take-copyright-case-against-ta-nehisi-coates-after-five-justices). 20.05.2025).***

***

«…Запровадження США нових широких тарифів, включаючи базові 10% та значно вищі ставки для таких країн, як Китай і Тайвань (хоча їх тимчасово знижено), матиме значний вплив на індустрію медичних виробів, поширюючись не лише на ланцюги поставок, а й на судові процеси з питань інтелектуальної власності (ІВ). Очікується, що в міру того, як компанії повертатимуть виробництво до США ("reshoring"), щоб обійти ці тарифи, внутрішнє виробництво зростатиме, а отже, збільшуватиметься ймовірність подання позовів про порушення патентних прав США відповідно до § 271(a) статті 35 Зводу законів США та розширюватиметься коло потенційних місць для судових розглядів…

Цей швидкий зсув у бік вітчизняних постачальників може також спровокувати сплеск суперечок щодо комерційної таємниці та контрактів, оскільки поспішна передача технологій і нові партнерства призводять до конфліктів щодо положень про конфіденційність та інтелектуальну власність. Для медичних виробів, які все ще імпортуються, Комісія з міжнародної торгівлі (ITC) та її розділ 337, ймовірно, стане більш популярним стратегічним інструментом; оскільки тарифи вже знижують прибутки від імпорту, накази ITC про виключення пропонують потужний спосіб подальшого блокування іноземної конкуренції…

Така торговельна політика, ймовірно, змінить патентні стратегії, спонукаючи до більшої кількості патентних заявок у США для захисту вітчизняних інновацій, водночас потенційно зменшуючи кількість іноземних заявок у регіонах з високими тарифами. Цей зсув сконцентрує спори щодо ІВ у сфері медтехнологій у США. Крім того, фінансове навантаження від тарифів, особливо на менші фірми, може призвести до збільшення монетизації ІВ через ліцензування, фінансування судових процесів та продаж проблемних активів ІВ, що змінить конкурентне середовище. Зрештою, ці тарифи переплітають торговельну політику із захистом прав ІВ, створюючи нові судові ризики та можливості і змушуючи компанії-виробники медичних виробів узгоджувати свої стратегії у сфері ІВ з операційними реаліями, що змінюються…» ***(Christy Lea. How New U.S. Tariffs Could Reshape Patent Litigation in the Medical Device Industry // Knobbe Martens (https://www.knobbe.com/blog/how-new-u-s-tariffs-could-reshape-patent-litigation-in-the-medical-device-industry/). 20.05.2025).***

***

«**У справі In re Foster, APC, № 23-1527 (Fed. Cir. 7 May 2025) Федеральний суд підтвердив відмову TTAB зареєструвати знак "US SPACE FORCE" відповідно до розділу 2(a) Закону Ланхема, оскільки знак неправдиво вказував на зв'язок з урядом США.**

У 2018 році адміністрація Трампа оголосила про плани сформувати рід військ під назвою "Space Force" (Космічні сили). Незабаром після цього Томас Фостер подав заявку на торговельну марку "US SPACE FORCE". Через кілька місяців президент видав офіційну директиву Конгресу про створення Космічних сил США, і Конгрес затвердив їх як військове відомство. Застосувавши чотирифакторний тест Нотр-Дама, TTAB визначив, що знак пана Фостера створює оманливе уявлення про зв'язок з урядом США. У рамках свого аналізу TTAB врахував факти, які відбулися після дати подання заявки на торговельну марку, включно з директивою президента.

В апеляції пан Фостер стверджував, що визначення неправдивого зв'язку може ґрунтуватися лише на доказах, отриманих до дати подання заявки. Однак Федеральний суд визначив, що відповідно до існуючого прецеденту та розділу 2 Закону Ланхема, докази, які з'являються під час процесу експертизи, можуть бути розглянуті. Таким чином, суд визнав, що висновки TTAB були підкріплені вагомими доказами, включаючи докази, отримані після дати подання заяви, щодо директиви президента та пов'язаного з нею висвітлення в новинах» ***(Nessa Khandaker, Ryan V. McDonnell, Erik R. Puknys. Federal Circuit Upholds Refusal of "US SPACE FORCE" Trademark for Suggesting Government Affiliation // Finnegan, Henderson, Farabow, Garrett & Dunner, LLP (https://www.finnegan.com/en/insights/blogs/federal-circuit-ip/federal-circuit-upholds-refusal-of-us-space-force-trademark-for-suggesting-government-affiliation.html#page=1). 21.05.2025).***

***

«Патентні спори в Комісії з міжнародної торгівлі (ITC) відомі своїми прискореними строками розгляду, які зазвичай завершуються протягом 15-18 місяців. Такий швидкий темп забезпечує швидке вирішення спорів, але водночас створює значні проблеми, які вимагають ефективного розподілу ресурсів і стратегічного планування. Скаржники повинні не лише довести порушення, але й продемонструвати шкоду, завдану вітчизняній промисловості, а також гарантувати, що засоби правового захисту, запропоновані ITC, не зашкодять суспільним інтересам. Орієнтуватися в цих складних питаннях дуже важливо як для заявників, так і для відповідачів…

Однією з головних проблем є стратегічний вибір форуму. Лише ті, хто може довести, що порушення завдало шкоди американській промисловості, можуть подати скаргу за Розділом 337. Нещодавні рішення, такі як Lashify, Inc. проти Комісії з міжнародної торгівлі, роз'яснили, що витрати на продаж і маркетинг можуть кваліфікуватися як інвестиції у вітчизняну промисловість, що потенційно розширює коло заявників, які мають право подавати скарги.

Однак доведення наявності вітчизняної галузі залишається спірним питанням, і заявники повинні бути готовими надати вичерпні докази з самого початку.

Паралельні судові процеси в окружних судах також можуть створювати проблеми. Хоча відповідачі можуть вимагати призупинення розгляду справи в окружному суді відповідно до 28 U.S.C. § 1659, деякі судді можуть не поширювати таке призупинення на споріднені, але різні патенти або продукти. Позивачі можуть подавати позови одночасно до кількох судових інстанцій, що вимагає ретельного управління захисними ордерами та угодами про перехресне використання, щоб уникнути дублювання зусиль та витрат…

Як правило, ITC не призупиняє розслідування в очікуванні розгляду в Рада з питань патентних спорів та апеляцій (PTAB), а це означає, що ITC може бути першим, хто розглядатиме питання дійсності патенту. Хоча рішення ITC не є обов'язковими для інших органів, вони можуть суттєво вплинути на результат відповідних судових розглядів.

Прискорений графік судових процесів ITC вимагає ретельного управління. Дотримання ключових термінів, таких як восьмиденний термін для надання відповідачами коментарів щодо суспільного інтересу та 10-денний термін для відповіді на запити та клопотання про розкриття інформації, вимагає швидких дій та координації між зовнішніми юристами та внутрішнім персоналом. Захист конфіденційності ще більше ускладнює цей процес, оскільки внутрішній персонал може не встигнути ознайомитися з матеріалами до того, як вони будуть подані…

Окрім порушення патентів, ITC також може вирішувати інші питання інтелектуальної власності, такі як комерційна таємниця, товари "сірого ринку", порушення торговельних марок та авторських прав. Наприклад, ITC може швидко заблокувати імпорт товарів "сірого ринку", пропонуючи швидший та ефективніший засіб захисту порівняно з районними судами. Незважаючи на ці переваги, можливості ITC у цій сфері залишаються недостатньо використаними, і компаніям слід розглядати судові процеси за участю ITC як частину своєї стратегії захисту національних інтересів» ***(Gwendolyn Tawresey and Gillian R. Schutt. The Top Five Challenges of Pursuing Litigation at the ITC // Troutman Pepper Locke LLP (https://www.troutman.com/insights/the-top-five-challenges-of-pursuing-litigation-at-the-itc.html). 20.05.2025).***

***

«…Адміністрація Трампа підтримує кабельну компанію Cox у судовому процесі, який може визначити, чи зобов'язані інтернет-провайдери відключати користувачів, звинувачених у піратстві. Cox стверджує, що провайдери не повинні бути змушені відключати клієнтів на підставі недоведених звинувачень у порушенні авторських прав. Компанія звернулася до Верховного суду з проханням переглянути перемогу Sony у відповідному судовому процесі. Суд звернувся до генерального прокурора США з проханням подати короткий виклад позиції уряду, що і було зроблено

генеральним прокурором Джоном Зауером, кандидатом від Трампа. Зауер стверджував, що Верховний суд повинен розглянути питання про те, чи сприяє провайдер матеріально порушенню авторських прав, продовжуючи надавати доступ до Інтернету абонентам після отримання повідомлення про порушення. Минулого року Апеляційний суд США 4-го округу скасував рішення про відшкодування збитків на суму 1 мільярд доларів проти компанії Cox, встановивши, що компанія Cox не отримала прямої фінансової вигоди від порушення авторських прав своїх абонентів. Однак апеляційний суд підтвердив висновок присяжних про навмисне сприяння порушенню авторських прав, що викликає занепокоєння з приводу того, що інтернет-провайдери, можливо, будуть змушені відключати клієнтів, звинувачених у піратстві, щоб уникнути відповідальності. Зауер попередив, що рішення 4-го округу може призвести до того, що інтернет-провайдери будуть відключати абонентів після отримання одного повідомлення про ймовірне порушення, щоб уникнути значних грошових зобов'язань. Він стверджував, що Інтернет-провайдер не несе відповідальності за сприяння порушенню авторських прав, якщо не припиняє обслуговування абонентів після отримання повідомлення про порушення, оскільки відповідальність за сприяння вимагає більше, ніж знання про використання, що порушує авторські права; вона вимагає "злочинного наміру" спричинити порушення. Зауер також зазначив, що повідомлення про порушення, надіслані правовласниками, не ідентифікують конкретних користувачів, що робить недоцільним для інтернет-провайдерів відключати користувачів на підставі цих повідомлень. Він закликав Верховний суд відхилити клопотання Sony про перегляд справи, стверджуючи, що Sony не довела, що Cox отримав фінансову вигоду від порушення авторських прав в її мережі. Кокс привітав рішення суду США, заявивши, що воно може поставити під загрозу доступ до Інтернету для всіх американців і докорінно змінити те, як інтернет-провайдери керують своїми мережами…» ***(Jon Brodkin. Trump admin tells SCOTUS: ISPs shouldn't be forced to boot alleged pirates // Condé Nast (https://arstechnica.com/tech-policy/2025/05/trump-admin-tells-scotus-isps-shouldnt-be-forced-to-boot-alleged-pirates/). 28.05.2025).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«Федеральний високий суд в Абуджі відхилив клопотання компанії eNaira Payment Solutions Limited про заборону Центральному банку Нігерії (CBN) відстоювати права на торговельну марку "eNaira" в США та інших юрисдикціях. Суд виніс рішення на користь CBN, підкресливши, що eNaira, як цифрова валюта, запущена урядом Нігерії, є суверенним активом…

Заявник на чолі з генеральним директором Джонатаном Кеннетом Адоке намагався заборонити CBN взаємодіяти з Відомством США з патентів і торговельних марок (USPTO) або представляти назву eNaira на міжнародному

рівні. Позивач просив суд заборонити CBN відстоювати право власності на торгову марку eNaira за кордоном, зобов'язати CBN повідомити владу США про судовий процес, що триває в Нігерії, а також зобов'язати американські відомства призупинити будь-які дії щодо торгової марки eNaira. Компанія Адоке стверджував, що він зареєстрував назву "eNaira" до того, як її почав використовувати CBN, заявляючи про свої юридичні права на торговельну марку і звинувачуючи CBN у порушенні цих прав. Однак юридична команда CBN стверджувала, що eNaira є цифровою валютою, яка підтримується урядом, а отже, жодна приватна особа не може претендувати на право власності на її назву або брендинг. Суд погодився з позицією CBN, зазначивши, що припинення міжнародних заяв банку може завдати непоправної шкоди ініціативі Нігерії щодо створення цифрової валюти та її глобальній репутації. Слухання справи по суті було перенесено на 26 червня 2025 року. eNaira, запущена в жовтні 2021 року, є офіційною цифровою валютою Центрального банку Нігерії (CBDC), спрямованою на посилення фінансової інклюзії, підтримку безготівкової економіки та модернізацію платіжних систем» ***(Opeyemi Owoseni. Court Rejects eNaira Trademark Restraining Bid Against CBN, Cites National Interest // TV360 Nigeria* (*https://www.tv360nigeria.com/court-rejects-enaira-trademark-restraining-bid-against-cbn-cites-national-interest/*). 03.05.2025).**

***

Японська Держава

«У знаковому рішенні від 19 березня 2025 року Велика колегія Вищого суду з питань інтелектуальної власності Японії (IPHC) вперше постановила, що косметична процедура збільшення грудей може становити порушення патентних прав, скасувавши рішення суду нижчої інстанції. IPHC встановив, що медичне виключення, передбачене статтею 69(3) Патентного закону, не поширюється на процедури, що проводяться з естетичною, а не терапевтичною метою, тим самим підтвердивши можливість захисту патентних прав у таких ситуаціях. Справа стосувалася запатентованої композиції з аутологічної плазми, b-FGF та жирової емульсії, що використовується для збільшення грудей…

IPHC зобов'язав відповідача, лікаря-косметолога, виплатити патентовласнику, медичній та фармацевтичній компанії, приблизно 15 мільйонів японських єн у якості відшкодування збитків, виходячи з 8% від 170 мільйонів єн прибутку відповідача від порушених операцій. Суд також підтвердив промислову придатність винаходів з використанням матеріалів, отриманих від пацієнтів, зазначивши, що такі інновації розробляються зацікавленими сторонами в промисловості, а отже, мають право на патентний захист. Це рішення має значні наслідки для практики у сфері інтелектуальної власності, рекомендуючи фахівцям чітко розмежовувати косметичні та

терапевтичні цілі при складанні позовів і не припускати універсального звільнення від відповідальності за всі процедури, що проводяться лікарями, відповідно до статті 69(3). Хоча апеляція до Верховного Суду ще можлива, це рішення створює важливий прецедент для стратегій інтелектуальної власності в медичному та косметичному секторах Японії, підкреслюючи важливість захисту інновацій у цих галузях…» ***(Masato Iida. IPHC Grand Panel Finds Patent Infringement and Clarifies Medical Exemption in Cosmetic Procedures // Shiga International Patent Office (https://shigapatent.com/en/topics/grandpanel_cosmetic-procedures/). 05.2025).***

***

«…В Японії поліція передала компанію, яка стоїть за сайтом зі спойлерами, до прокуратури для можливого кримінального переслідування…

Розслідування провели штаб-квартира поліції префектури Міягі та поліцейська дільниця Мінамісанріку. Вони звинуватили компанію, яка стоїть за неназваним веб-сайтом зі спойлерами, на якому розміщено інформацію про понад 8000 фільмів. Окрім компанії, у скарзі було вказано шістьох осіб…

За даними антипіратської групи Content Overseas Distribution Association (CODA), такі судові переслідування є безпрецедентними в країні. Ці зусилля є частиною ширшої кампанії проти піратства в Японії, зокрема спрямованої проти піратів різних місцевих типів творів, захищених авторським правом…» ***(Chike Nwaenie. Piracy: Japanese 'Detailed Spoilers' Website Referred to Prosecutors Over Copyright Infringement // Anime Corner (https://animecorner.me/japanese-spoilers-referred-to-prosecutors-sendai/). 21.05.2025).***

***

Сучасний стан авторського права в Україні та світі

«…Для кінематографістів і творців контенту орієнтуватися в музичних ліцензіях - звичайний виклик, який часто ускладнюється помилковою думкою про те, що "без роялті" і "без авторських прав" означають одне й те саме. Ключова відмінність полягає в тому, що музика без авторських відрахувань (Royalty-Free, RF) вимагає ліцензії, яку зазвичай отримують за одноразову плату або передплату, що дозволяє використовувати її без сплати постійних відрахувань власнику за кожне використання; це, однак, не означає, що музика безкоштовна за вартістю. На противагу цьому, музика без авторських прав (Copyright-Free, CF) не захищена авторським правом, часто через те, що вона є суспільним надбанням, і тому не потребує ліцензії на використання, модифікацію чи розповсюдження, хоча перевірити, чи є трек

суспільним надбанням, може бути складно. Автори також повинні розуміти, що ліцензування Creative Commons (CC) не є вільним від авторських прав; музика CC захищена авторським правом, при цьому власник надає право на використання на конкретних умовах, що змінюються, які необхідно перевіряти. Хоча музика без авторських прав може бути варіантом з нульовою вартістю, рекомендований підхід для отримання юридичного спокою, забезпечення вищої якості та спрощення процесу - використовувати музику без роялті з надійної платформи, таким чином уникаючи значних ризиків претензій щодо порушення авторських прав, повідомлень про видалення та потенційно дорогих судових позовів…» **(*Royalty-Free Music vs. Copyright-Free Music: What's the Difference? // No Film School* (*https://nofilmschool.com/royalty-free-music-copyright-free*). 09.05.2025).**

***

«…Культура музичних семплів і реміксів кидає виклик традиційним рамкам авторського права, оскільки митці все частіше переосмислюють існуючі твори в цифрову епоху. Від семплів хіп-хопу до вірусних реміксів у TikTok - ці творчі практики розмивають межі між натхненням і порушенням, змушуючи правові системи по всьому світу адаптуватися. Семплінг передбачає повторне використання частин існуючих записів у нових композиціях, прикладом чого є такі твори, як "Hotline Bling" Дрейка, в якій використано пісню Тіммі Томаса "Why Can't We Live Together", або "Toxic" Брітні Спірс, що включає в себе елементи саундтреків з Боллівуду. Правові проблеми є значними: порушення авторських прав навіть на короткі впізнавані семпли, надто висока вартість ліцензування, що створює бар'єри для незалежних артистів, застаріла правова база, не пристосована до культури цифрових реміксів, автоматизовані системи видалення контенту, які карають за потенційно добросовісне використання контенту, а також міркування щодо моральних прав у деяких юрисдикціях. Такі відомі судові справи, як Bridgeport Music проти Dimension Films та Grand Upright Music проти Warner Bros. Records підкреслюють цю напруженість. Різниця між законним натхненням і незаконним порушенням часто ґрунтується на таких критеріях, як суттєва схожість, доступ плюс схожість і трансформаційне використання відповідно до доктрини добросовісного використання. У майбутньому авторське право може еволюціонувати у напрямку визнання трансформаційного використання як легітимного мистецтва, глобальної гармонізації стандартів, галузевих реформ, а також нових моделей відповідальності платформ і розподілу доходів. Ідеальна майбутня система буде балансувати між захистом прав авторів і стимулюванням інновацій, впровадженням доступних механізмів ліцензування та створенням справедливих систем розподілу доходів, що, зрештою, відповідатиме основній меті авторського права - сприяти розвитку творчості в цифрову епоху…» ***(Reneeka Pabari. Music Sampling, Remix Culture, and the Future of Copyright Law // Legal Desire Media & Insights***

(https://legaldesire.com/music-sampling-remix-culture-and-the-future-of-copyright-law/). 06.05.2025).

***

Україна

«Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ/IP офіс) видав свідоцтва про державну реєстрацію авторського права на твори Івана Марчука – відомого в усьому світі українського живописця, народного художника України, лауреата Національної премії України ім. Шевченка…

Загалом зареєстровано 19 збірок образотворчого мистецтва, які складаються з понад 2,7 тис. картин Івана Марчука...

Відомості про реєстрацію творів Івана Марчука внесені до Державного реєстру свідоцтв про реєстрацію авторського права на твір і будуть опубліковані в офіційному електронному бюлетені "Авторське право і суміжні права" № 89 (30 травня 2025 року) та № 90 (30 червня 2025 року)…» ***(Понад 2,7 тис. картин всесвітньо відомого українського митця Івана Марчука отримали реєстрацію авторського права // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/tysiachi-kartyn-marchuka-otrymaly-reiestratsiiu-ap/). 12.05.2025).***

***

«…За даними опитування громадської організації Fight For Right (FFR) за 2021 року, люди з порушеннями зору в Україні використовують різноманітні способи для читання: книги шрифтом Брайля, аудіокниги, книги зі збільшеним шрифтом та відсканові книги, переведені в аудіоформат. Також використовуються спеціальні пристрої, такі як лупи, окуляри для читання та дисплеї шрифтом Брайля…

Найпопулярнішим способом для читання є аудіокниги (56%), далі йдуть книги зі збільшеним шрифтом (20%), а сканування та аудіоформат (16%). Книги шрифтом Брайля використовують лише 8,9% людей з порушеннями зору.

Аудіокниги є більш доступними та дешевими, що пояснює їхню популярність. Однак, після повномасштабного вторгнення, споживання контенту шрифтом Брайля зростає, оскільки збільшилася кількість людей з втратою зору, а опанування Брайля стало важливим елементом реабілітації…

Водночас, в Україні існує нестача доступної літератури, зокрема шрифтом Брайля. За даними Книжкової палати, кількість виданих книг шрифтом Брайля значно менша, ніж загальна кількість видань. Це пов'язано з високою вартістю друку, ручною роботою та малими тиражами. Крім того,

виробництво книг шрифтом Брайля триває довше через необхідність літературного редагування незрячими людьми…

Олена Нечепуренко, директорка видавництва "Антологія", пропонує включати до контрактів з правовласниками пункт про безкоштовне поширення творів шрифтом Брайля, а також вважає, що Марракеський договір, який набув чинності у 2023 році, може сприяти створенню доступних форматів книг. Цей договір дозволяє так званим уповноваженим органам без згоди власника авторських прав виготовляти примірники творів у доступному форматі для людей з перепонами у сприйнятті друкованого тексту. Уповноваженим органом може бути будь-яка організація, що забезпечує доступними форматами людей з такими перепонами, за умови дотримання певних правил: законний доступ до твору, перетворення без внесення інших змін, надання виключно цільовій аудиторії та неприбутковість діяльності. Однак приклад "Антології" свідчить, що на практиці ці положення реалізуються не повною мірою...» ***(Владислав Лесик. Нерівний доступ до інформації: чому в Україні не вистачає книг для людей з порушеннями зору // ZMINA (https://zmina.info/articles/nerivnyj-dostup-do-informacziyi-chomu-v-ukrayini-ne-vystachaye-knyg-dlya-lyudej-z-porushennyamy-zoru/). 18.05.2025).***

***

Австралія

«…Висхідну зірку у світі випічки, Брук Белламі (Brooke Bellamy), звинуватили у плагіаті за її версії трьох класичних страв у її першій кулінарній книзі "Печемо з Брук". Це викликало обурення в Інтернеті та підняло питання про право власності на рецепти. Австралійська кулінарна письменниця Нагі Маехаші (Nagi Maehashi), творець популярного кулінарного сайту RecipeTin Eats, звинуватила Белламі в копіюванні її рецептів карамельної нарізки та пахлави. Маехаші також звинуватив видавництво Белламі, Penguin Random House Australia, у порушенні авторських прав, опублікувавши порівняння рецептів поруч. Юристи Penguin Random House Australia відкинули ці звинувачення. Американська пекарка Саллі МакКенні (ally McKenney), авторка книги "Пекарська залежність Саллі", так само стверджувала, що її рецепт ванільного торта був плагіатом у книзі Белламі…

Белламі відкинула звинувачення, заявивши, що хоча вона черпає натхнення з класичних рецептів, творіння в її книзі відображають її власний досвід і пристрасть до випічки. Вона зазначила, що багато рецептів обов’язково мають спільні кроки та заходи для правильної роботи. Белламі запропонувала вилучити спірні рецепти з майбутніх перевидань, щоб запобігти подальшим проблемам…

Цей кейс висвітлює складнощі авторського права в харчовій промисловості. Хоча закон про інтелектуальну власність може захищати унікальні назви та комерційні таємниці, прості списки інгредієнтів або кроки

рецептів не можуть бути захищені авторським правом, оскільки вони вважаються ідеями. Правовий захист можуть мати лише дуже оригінальні вирази інструкцій або збірники рецептів, наприклад, у книзі. Юристи зазначають, що хоча рецепти часто є похідними, проблема виникає, коли хтось копіює чужу унікальну закрутку або оригінальний рецепт без зазначення авторства…» ***(Victoria Craw. A rising star was accused of cookbook plagiarism. But can you own a recipe? // The Washington Post (https://www.washingtonpost.com/food/2025/05/01/brooke-bellamy-recipetin-eats-plagiarism-claims/). 01.05.2025).***

***

«…Політика щодо авторського права - це документ, в якому викладено позицію компанії щодо авторського права, вказано, яким контентом вона володіє, як іншим дозволено або заборонено його використовувати, а також як користувачі можуть повідомляти про свої проблеми або запитувати дозволи. Хоча вона не завжди є обов'язковою для малих австралійських підприємств, особливо тих, що працюють в Інтернеті, вона є дуже корисною для компаній, які створюють, демонструють або поширюють оригінальний контент. Така політика допомагає запобігти проблемам з авторським правом, роз'яснює право власності на контент, створений відповідно до австралійського законодавства, запобігає несанкціонованому використанню, сигналізуючи, що компанія серйозно ставиться до авторського права, керує очікуваннями користувачів щодо використання контенту, забезпечує процес повідомлення про потенційні порушення та підтримує юридичні дії, демонструючи розумні кроки, вжиті для захисту творів. У цифровому середовищі, де контент легко поширюється, політика авторського права є цінним правовим інструментом…

Австралійське законодавство про авторське право автоматично захищає оригінальне вираження ідей у матеріальній формі, включаючи письмовий контент (наприклад, копії веб-сайтів, блоги, посібники), оригінальні логотипи та графіку, фотографії, відео, програмний код і музику. Цей захист застосовується, як тільки твір створено, і не вимагає реєстрації в Австралії (хоча іноді реєстрація може допомогти за кордоном). Однак авторське право не захищає ідеї, концепції, методи, імена, слогани, назви (які зазвичай охороняються торговельними марками), загальновідому інформацію або функціональні об'єкти (які охороняються патентами або промисловими зразками). Розуміння цих відмінностей має вирішальне значення…

Поширені проблеми з авторським правом для бізнесу включають випадкове порушення через використання стороннього онлайн-контенту без дозволу, копіювання оригінальних матеріалів компанії іншими особами, нерозуміння того, які аспекти бізнесу насправді захищені авторським правом, а також нечіткі домовленості про права власності з працівниками, підрядниками

чи співавторами. Чітка політика авторського права в поєднанні з відповідними контрактами та внутрішніми процедурами допомагає зменшити ці ризики.

Розробка політики авторського права передбачає чіткий перелік матеріалів, які є об'єктами авторського права, що належать компанії, визначення дозволів і заборон для користувачів щодо цього контенту, надання користувачам чіткої процедури повідомлення про проблеми або запиту дозволів, посилання на пов'язані правові політики (наприклад, Умови та положення веб-сайту та Політика конфіденційності), забезпечення легкого доступу до політики (часто через нижній колонтитул веб-сайту), а також її оновлення в міру розвитку бізнесу. Рекомендується звернутися за юридичною консультацією, особливо для компаній з особливо цінними творами або з проблемами порушення авторських прав у минулому…

Окрім політики авторського права, іншими важливими юридичними документами для управління авторським правом є трудові та підрядні договори (для уточнення прав власності), договори про передачу прав інтелектуальної власності (для передачі прав), ліцензійні договори (для надання дозволу іншим особам використовувати вашу роботу), листи про припинення порушення (для усунення порушень), умови та положення веб-сайту (визначають правила використання контенту), політика конфіденційності, угоди про нерозголошення (для захисту ідей, що обговорюються), а також реєстрація торгових марок (для назв, логотипів, слоганів). Хоча не всі документи потрібні кожному бізнесу, їх поєднання є важливим для надійного захисту.

Важливо розуміти, що політика авторського права - це не абсолютний щит, а потужний інструмент. Вона інформує людей про ваші права, підтримує зусилля з правозастосування, демонструючи розумні кроки щодо захисту, і запобігає непорозумінням. Однак воно не замінює необхідності офіційної реєстрації інших видів інтелектуальної власності, таких як торгові марки або патенти, а також не заперечує необхідності дотримання належних операційних практик, таких як моніторинг порушень та укладання надійних контрактів. Авторське право в Австралії захищає матеріальне вираження ідеї, а не саму ідею; захист ідей на стадії розробки часто вимагає укладення NDA або патентного захисту/захисту промислових зразків…

Для забезпечення дотримання політики авторського права підприємства можуть здійснювати моніторинг порушень, безпосередньо контактувати з порушниками (посилаючись на політику), надсилати офіційні повідомлення про видалення онлайн-контенту, а в разі продовження порушень - звертатися до суду з вимогою припинити порушення або вимагати компенсації. Видима політика захисту авторських прав зміцнює позицію бізнесу на всіх цих етапах правозастосування…» ***(Alex Solo. Creating a Copyright Policy for Your Business // SPRINTLAW PTY LTD (https://sprintlaw.com.au/articles/creating-a-copyright-policy-for-your-business/). 17.05.2025).***

***

«…Музика є загальновизнаною цінністю і може значно покращити атмосферу в таких місцях, як кафе, заохочуючи клієнтів затримуватися довше і витрачати більше. Однак відтворення музики в бізнес-середовищі тягне за собою юридичну відповідальність відповідно до Закону про авторське право 1968 року. Це стосується як радіо, так і музики з компакт-диска чи цифрового потоку. Без належної ліцензії бізнес ризикує порушити авторські права та мати потенційні юридичні наслідки.

Щоб легально відтворювати музику, підприємствам потрібно отримати ліцензію, і саме тут з'являється OneMusic. Запущений у 2019 році, OneMusic є спільною ініціативою APRA AMCOS та PPCA, покликаною спростити процес ліцензування музики. OneMusic пропонує "повну ліцензію", яка охоплює найпопулярнішу музику в усьому світі, відстежуючи використання за допомогою програмного забезпечення для розпізнавання музики, щоб забезпечити належну оплату артистам. Придбати потрібну ліцензію дуже просто за допомогою інструменту вибору ліцензії на сайті OneMusic.

Навіть увімкнення радіо в маленькому магазині є публічним виконанням, захищеним законом про авторське право, що вимагає наявності ліцензії OneMusic для правового захисту. Вартість ліцензії, особливо для закладів громадського харчування, залежить від таких факторів, як кількість місць, площа, на якій чутно музику, та пристрій відтворення. Детальну інформацію можна знайти в інформаційному довіднику "Ліцензія на діяльність закладів громадського харчування" на їхньому веб-сайті.

Незважаючи на певний скептицизм через відносно новий бренд, OneMusic є легітимним ліцензійним органом, що підтверджено Австралійською службою бізнес-ліцензій та інформації (ABLIS). Компанії, які відтворюють музику без ліцензії, ризикують порушити закони про авторське право, зіткнутися з можливими судовими позовами, повернутими ліцензійними відрахуваннями, збитками та додатковими судовими витратами…» **(*Need to knows of café music licensing // BeanScene (https://www.beanscenemag.com.au/cafe-music-licensing-101/). 07.05.2025).***

***

«…Втілення книги в життя - чи то роман, чи біографія, чи посібник, чи збірка віршів - є надзвичайно приємним досягненням для авторів і видавців в Австралії. Однак за хвилюванням від процесу творення часто слідує занепокоєння щодо захисту інтелектуальної власності від несанкціонованого використання, копіювання чи отримання прибутку. На щастя, Австралія пропонує надійний захист авторських прав відповідно до Закону про авторське право 1968 року (Cth), який автоматично захищає оригінальні літературні твори, як тільки вони зафіксовані в матеріальній формі (наприклад, написані або надруковані). На відміну від деяких країн, Австралія не вимагає формальної реєстрації, але авторам все одно слід робити практичні кроки для зміцнення своєї правової позиції…

До основних засобів захисту належать виключні права на відтворення, публікацію, адаптацію, виконання та ліцензування твору. Порушення відбувається, якщо хтось використовує ці права без дозволу - наприклад, копіює великі частини, публікує несанкціоновані переклади або нелегально розповсюджує електронні книги. Хоча авторське право є автоматичним, проактивні заходи, такі як збереження датованих чернеток, додавання повідомлення про авторське право (наприклад, © Джейн Сміт 2024) та присвоєння ISBN (для відстеження розповсюдження), можуть сприяти його дотриманню. Легальні депозити в національних бібліотеках сприяють подальшому створенню записів про публікації…

Для видавничої справи контракти мають вирішальне значення - чи то з традиційними видавництвами, чи то з платформами для самвидаву - для прояснення авторських прав, роялті та дозволених видів використання. Автори зберігають "моральні права" (наприклад, на авторство), які не можуть бути передані. Використання торгових марок для назв книг або серій додає захисту бренду, тоді як цифрове видавництво вимагає таких гарантій, як Умови використання веб-сайту, інструменти DRM та моніторинг на предмет порушень. Додаткові юридичні аспекти включають дотримання австралійського Закону про захист прав споживачів (для прямих продажів), податкових зобов'язань (ABN/GST), а також законів про наклеп/приватність для творів, у яких згадуються реальні люди…

На міжнародному рівні приєднання Австралії до таких договорів, як Бернська конвенція, забезпечує визнання авторських прав у більшості країн, хоча правозастосування варіюється. Автори, які поширюють свої твори на міжнародному рівні, повинні прописати права в контрактах і можуть звернутися за юридичною консультацією до місцевих юристів. Важливими документами є видавничі угоди, угоди про нерозголошення (для обміну перед випуском), угоди з учасниками (для контенту третіх сторін) та листи про припинення та недопущення порушення авторських прав у разі виникнення спорів про порушення. Поєднуючи автоматичні авторські права зі стратегічними юридичними кроками, автори можуть захистити свою роботу і зосередитися на тому, щоб ділитися своїми історіями зі світом…» **(*Alex Solo. Copyrighting Books in Australia: Essential Legal Guide // SPRINTLAW PTY LTD* (*https://sprintlaw.com.au/articles/copyrighting-books-in-australia-essential-legal-guide/*). 20.05.2025).**

***

«Для митців розуміння та захист інтелектуальної власності (ІВ) є фундаментальним аспектом їхньої професії, необхідним для забезпечення визнання, доходу та довготривалої спадщини. Замість того, щоб покладатися на ризиковані усні домовленості, митці повинні укладати чіткі письмові контракти, які чітко визначають зміст роботи, право власності на інтелектуальну власність, незалежно від того, чи йдеться про тимчасову

ліцензію, чи про постійну передачу прав, а також права на використання в майбутньому. Як правило, художникам рекомендується ліцензувати свою інтелектуальну власність, передбачаючи роялті та конкретні умови використання, а не переуступати її, як це демонструє художник, який надає галереї обмежену в часі регіональну ліцензію, зберігаючи при цьому загальну власність на неї. Чіткі контракти запобігають майбутнім ускладненням, особливо в умовах організаційних змін…

Співпраця, хоча і є творчо плідною, вимагає попередньої ясності щодо ІВ через угоди, які визначають індивідуальну власність, процеси прийняття рішень і сценарії незалежного розвитку роботи, чи то через співвласність, чи то через призначення первинного власника ІВ. Довгострокове планування ІВ також має вирішальне значення, включаючи планування спадщини через заповіти або літературних виконавців для управління роботами посмертно, використання ліцензійних угод і ведення добре задокументованих цифрових і фізичних архівів з доступними протоколами. Митці можуть звертатися за порадами до таких організацій, як Австралійська рада з авторського права та IP Australia, визнаючи, що управління ІВ - це не просто юридична формальність, а життєво важливий інструмент для оцінки та захисту їхньої творчої праці, партнерських відносин та довготривалої спадщини…» ***(David Burton. Managing your IP in the arts: a practical guide to help you stay safe // ArtsHub & Screenhub (https://www.artshub.com.au/news/career-advice/managing-your-ip-in-the-arts-a-practical-guide-to-help-you-stay-safe-2796661/). 27.05.2025).***

***

Королівство Саудівська Аравія

«За останнє десятиліття Саудівська Аравія зазнала глибоких перетворень, які вийшли за межі інфраструктури та енергетики і торкнулися сфери інтелектуальної власності (ІВ), зокрема захисту авторських прав. Оскільки Саудівська Аравія підписала Бернську конвенцію у 2004 році, авторське право автоматично захищає оригінальні твори, зафіксовані в матеріальній формі, включаючи літературні, художні, музичні, аудіовізуальні, програмні, архітектурні та цифрові матеріали. Хоча реєстрація в Саудівському агентстві з питань інтелектуальної власності (SAIP) не є обов'язковою, вона посилює правовий захист. Захист триває протягом життя автора плюс 50 років, або 50 років після публікації для корпоративних творів, що відповідає міжнародним стандартам і дозволяє отримувати стійкі комерційні вигоди через ліцензування та роялті…

Нещодавні досягнення підкреслюють прагнення Саудівської Аравії до лідерства у сфері ІВ відповідно до Vision 2030. Національна стратегія інтелектуальної власності на 2022-2030 роки визначає пріоритетами підвищення обізнаності, інституційне зміцнення, інновації та захист цифрових активів. Правозастосування посилилося: лише у 2024 році було видалено 3,6

мільйона піратських посилань, паралельно з агресивними антипіратськими кампаніями. Цифровий контент, включно з публікаціями в соціальних мережах і відео на YouTube, тепер користується чіткими правовими гарантіями, що розширює можливості впливових осіб, освітян і творців.

Королівство також вирішує нові виклики, такі як контент, створений штучним інтелектом, досліджує структури власності на твори, створені спільно людьми та машинами, позиціонуючи себе як піонера в управлінні ШІ-ІВ. Спеціалізовані суди з питань ІВ та спрощені механізми вирішення спорів, включаючи онлайн-портали для подання скарг, прискорили правозастосування, сприяючи зміцненню впевненості авторів…

Креативна економіка Саудівської Аравії, яка, за прогнозами, до 2027 року перевищить 10 мільярдів саудівських ріалів, процвітає завдяки державним стимулам, таким як кредити під низькі відсотки та податкові пільги для власників об'єктів інтелектуальної власності, а також бурхливому розвитку таких секторів, як ігрова індустрія, кіно та розробка додатків. Міжнародна співпраця, якій сприяє членство в Бернській конвенції, уможливлює транскордонну монетизацію, залучаючи такі платформи, як Netflix і Spotify, до інвестування в місцевий контент.

Для авторів і підприємств стратегічні кроки включають реєстрацію SAIP, моніторинг порушень, використання ліцензійних угод і постійне відстеження правових змін у сфері штучного інтелекту та цифрових доменів. Оскільки Саудівська Аравія перетворюється на глобальний центр інновацій та регіонального культурного впливу, закон про авторське право стає не лише захисним заходом, а й каталізатором економічного зростання та міжнародного партнерства, зміцнюючи роль Королівства як лідера в динамічному творчому ландшафті Перської затоки…» ***(Hemakshi Prabhu. Copyright in Saudi Arabia: Protecting Creativity in the Heart of the Gulf // ATB Legal (https://atblegal.com/blog/intellectual-property-laww/saudi-copyright/). 13.05.2025).***

***

Малайзія

«…Музика є невід'ємною частиною нашого життя і культури, збагачуючи свята і повсякденну діяльність, а її процвітаюча присутність у таких галузях, як кіно, технології та мода, сприяючи економічному зростанню (що сягне майже 29 мільярдів доларів США у 2023 році), значною мірою зумовлена існуванням і дотриманням законів про інтелектуальну власність (ІВ), особливо про авторське право. Однак ця прибуткова індустрія також приваблює нестримне порушення прав інтелектуальної власності, зокрема музичне піратство…

У Малайзії музичне авторське право регулюється Законом про авторське право 1987 року, який захищає музичні твори та звукозаписи протягом життя

автора плюс 50 років, надаючи виключні права на відтворення, розповсюдження, публічне виконання та створення похідних творів. Несанкціоноване використання є порушенням, що тягне за собою юридичні санкції. Право на створення похідних творів - нових творів на основі існуючої музики, захищеної авторським правом, таких як переклади (наприклад, "Macarena"), музичні аранжування (наприклад, "I Will Always Love You" Вітні Х'юстон з оригіналу Доллі Партон) або семпліювання - має вирішальне значення, пропонуючи свіжі перспективи і нові джерела доходу для авторів оригінальних творів. Навіть ліцензійне семпліювання невеликих фрагментів, якщо новий твір популярний, може принести значний дохід, хоча можуть виникнути суперечки, як у справі "Blurred Lines" за участю майна Марвіна Гея, яка створила прецеденти щодо "відчуття" пісні…

Музичне піратство розвивалося разом із технологіями: від несанкціонованого копіювання нот на початку 20-го століття до копіювання фізичних носіїв, таких як вініл і компакт-диски (що призвело до таких заходів, як Закон Малайзії про оптичні диски 2000 року), а потім до цифрового піратства за допомогою MP3 і P2P-сервісів, таких як Napster. Хоча потокові платформи дещо обмежили піратство, пропонуючи зручний доступ, воно продовжує існувати через такі методи, як торрент-торгівля. Малайзія відреагувала на це правовими заходами, такими як Закон про авторське право (поправка) 2022 року, який криміналізує сприяння порушенню авторських прав за допомогою потокових технологій, а також освітніми кампаніями та правозастосуванням з боку таких органів, як Малайзійська асоціація захисту авторських прав (MACP).

Останній виклик пов'язаний з музикою та вокалом, створеними штучним інтелектом, що піднімає складні питання інтелектуальної власності. Традиційне авторське право наголошує на людському авторстві, ставлячи під сумнів авторське право на твори ШІ (наприклад, віртуальна поп-зірка Хацуне Міку). ШІ, що імітує стилі та голоси відомих артистів, може порушувати авторські права та право на публічність, як це сталося, коли Дрейк використав вокал Тупака, згенерований штучним інтелектом, що призвело до судових позовів з боку спадкоємців Тупака. Етичні міркування включають прозорість використання ШІ і справедливий розподіл роялті. Оскільки технології стрімко розвиваються, постійна глобальна співпраця та діалог мають важливе значення для адаптації прав інтелектуальної власності та політики, щоб захистити авторів і сприяти інноваціям у музичній індустрії, що розвивається…» ***(Lim Eng Leong. Syncing music copyright with the beat of IP // Legal Benchmarking Group (https://www.ipstars.com/NewsAndAnalysis/Syncing-music-copyright-with-the-beat-of-IP/Index/10671). 14.05.2025).***

***

Республіка Індія

«…Пародія, яку часто використовують для соціального коментування та гумору, часто використовує торгові марки, що викликає складні юридичні питання щодо порушення прав на них. Закон Індії про торговельні марки від 1999 року захищає торговельні марки з метою запобігання плутанині в суспільстві та шкоді для репутації. Торгова марка ідентифікує та розрізняє товари чи послуги, а порушення відбувається тоді, коли знак використовується у спосіб, що викликає плутанину або вводить в оману споживачів.. Хоча пародія може бути гумористичною імітацією, межа між добросовісним використанням і порушенням прав часто розмита. Ключовими факторами є те, чи викликає пародія плутанину у споживачів, чи завдає шкоди репутації бренду, чи передбачає комерційне використання. В Індії, на відміну від США та Великої Британії, Закон про торговельні марки прямо не згадує пародію як захист за принципом добросовісного використання, що призводить до непослідовних судових рішень, оскільки суди порівнюють захист бренду зі свободою слова. Виклики виникають через зростання цифрового контенту та соціальних мереж, суб'єктивне тлумачення судами окремих фактів у конкретних справах та дедалі більшу поширеність пародій у сучасних медіа. Вирішення цієї сірої зони вимагає оновлення індійського законодавства про торговельні марки, потенційного включення пародії у виняток для добросовісного використання, встановлення чітких правових критеріїв та сприяння медіації для забезпечення балансу між правами на торговельні марки та творчим вираженням…» ***(Daisy Banakhede. The Fine Line Between Parody and Trademark Infringement: Legal Battles in India // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/13/the-fine-line-between-parody-and-trademark-infringement-legal-battles-in-india/). 13.05.2025).***

***

«**Боллівуд, динамічна індійська кіноіндустрія, відома як світовий центр кінематографу, підкреслює важливу роль прав інтелектуальної власності, зокрема торговельних марок, у захисті назв фільмів.** Ці назви, подібно до комерційних брендів, мають величезну цінність, приносячи дохід завдяки сиквелам, мерчандайзингу та цифровим правам. Несанкціоноване використання може призвести до плутанини в суспільстві, розмивання бренду та фінансових збитків. Закон про торговельні марки Індії від 1999 року забезпечує правову основу для захисту, хоча правозастосовні проблеми виникають через такі вимоги, як доведення розрізняльної здатності або "вторинного значення" - публічного асоціювання назви з її джерелом…

Закон визначає торговельні марки як відмітні ідентифікатори (Розділ 2(zb)), забороняє оманливу схожість (Розділ 11) і відмовляє в реєстрації загальним назвам, якщо вони не набули розрізняльної здатності (Розділ 9). Назви односерійних фільмів часто стикаються з більшими перешкодами, тоді

як франшизи (наприклад, Dhoom, Golmaal) мають сильнішу охорону як комерційні підприємства, що повторюються. Боллівудські продюсери попередньо реєструють назви в галузевих організаціях, таких як Індійська асоціація продюсерів кінофільмів (IMPPA), що, хоч і не є юридично обов'язковим, але встановлює пріоритет права власності. Офіційна реєстрація торговельної марки у класі 41 (розважальні послуги) та судові позови проти порушників - через судові заборони, відшкодування збитків або конфіскацію відповідно до Розділів 27 і 29 - додатково захищають назви…

Незважаючи на ці заходи, постійні виклики, такі як юрисдикційні суперечки та еволюція цифрового ландшафту, підкреслюють необхідність підвищення правової грамотності, галузевих реформ та адаптивних стратегій правозастосування. Зміцнення системи захисту прав інтелектуальної власності та сприяння співпраці між юридичним і творчим секторами матимуть вирішальне значення для збереження мистецької та економічної спадщини Боллівуду…» ***(Daisy Banakhede. How Bollywood Protects Its Movie Titles: A Deep Dive into Film Trademarks // Khurana And Khurana (https://www.khuranaandkhurana.com/2025/05/14/how-bollywood-protects-its-movie-titles-a-deep-dive-into-film-trademarks/). 14.05.2025).***

***

Республіка Індонезія

«Закон про авторське право Індонезії надає авторам виключне право дозволяти публічне виконання їхніх творів, але водночас стаття 23(5) дозволяє будь-кому виконувати пісню на комерційній основі, якщо вони сплачують роялті через організацію колективного управління(CMO). Урядова постанова 56/2021 та міністерська тарифна сітка 2016 року зобов'язують "користувачів" музики - концерти, ресторани, розважальні заклади - перераховувати ці роялті, проте жодне з цих правил не уточнює, хто насправді є "користувачем": співак на сцені, промоутер заходу чи власник закладу. Ця невизначеність призводить до тривалих суперечок і недоотримання авторами пісень належної компенсації…

У січні 2025 року Комерційний суд Джакарти виніс ключове рішення у справі Арі Біас проти Аньєс Мо, постановивши, що виконавець є стороною, яка несе повну відповідальність за ліцензування. Аньєс Мо зобов'язали виплатити 1,5 мільярда рупій (≈ 90 000 доларів США) за виконання пісні Bilang Saja Арі Біаса на трьох концертах у 2023 році без ліцензії, незважаючи на те, що організатор повинен був отримати дозволи. Зараз справа перебуває на розгляді у Верховному суді; якщо вона буде задоволена, це означатиме, що співаки самі повинні отримувати ліцензії та сплачувати (або забезпечувати сплату) роялті за концерти, перекладаючи юридичні ризики з промоутерів на артистів.

Такий прецедент призведе до нових практик в індустрії: виконавці потребуватимуть чітких договірних положень, що покладають на організаторів

відповідальність за отримання дозволів; промоутерам доведеться перевіряти сет-листи та підтверджувати права; а автори пісень можуть наполягати на укладанні прямих ліцензійних угод замість того, щоб покладатися виключно на СМО - хоча це може суперечити законодавчій вимозі про те, що роялті повинні проходити через СМО, якщо до закону не буде внесено поправок. Це рішення вже спонукало 29 виконавців звернутися до Конституційного Суду з проханням роз'яснити, чи дозволяє стаття 23(5) виступати без попередньої ліцензії, якщо роялті виплачуються пізніше, і хто саме несе обов'язок з виплати роялті…

Зрештою, законодавці або суди повинні дати однозначну відповідь; без цього невизначеність зберігатиметься, судові спори множитимуться, а екосистема живої музики намагатиметься збалансувати справедливу винагороду для авторів пісень з реальним дотриманням вимог для артистів та організаторів…» (Lukman Hakim Basir. Artists or Organizers: Who's Really Responsible for Live Performance Royalties? // Rouse International Limited (https://rouse.com/insights/news/2025/artists-or-organizers-who-s-really-responsible-for-live-performance-royalties). 06.05.2025).

***

Республіка Зімбабве

«…Нова Організація репрографічних прав Зімбабве (RROZ) почала видавати ліцензії на фотокопіювання та інше репрографічне використання літературних творів, захищених авторським правом, як це передбачено розділом 97 Закону про авторське право і суміжні права [Глава 26:05]. Копіювальні майстерні, бібліотеки, школи, університети та будь-які організації, що займаються відтворенням книг, тепер повинні зареєструватися в RROZ, інакше їм загрожують штрафні санкції, аж до можливого закриття. За словами виконавчого директора Ентоні Рімау, ліцензійні збори, які збирає RROZ, повертатимуться авторам і видавцям, допомагаючи приборкати розгул піратства, що тривалий час знижувало доходи, пригнічувало місцеву творчість і послаблювало видавничий та освітній сектори в країні…» ***(Khumbulani Muleya. New era for Zim book industry // NewsDay Zimbabwe (https://www.newsday.co.zw/life-amp-style/article/200041681/new-era-for-zim-book-industry). 09.05.2025).***

***

Республіка Корея

«…Експерти музичної індустрії розкрили причину виходу Rosé з Корейської асоціації музичних авторських прав (KOMCA) у 2024 році, пов'язавши її з несправедливим розподілом доходів від стримінгу музики в Південній Кореї. Порівняно з іншими країнами, корейські автори пісень отримують непропорційно малу частку доходів від стрімінгу: лише 10,5%

дістається самим творцям, що значно менше, ніж 12,3% у США, 16% у Великій Британії та 15% у Німеччині. Тим часом вітчизняні стрімінгові платформи, такі як Melon, утримують більшу частку прибутку - 35%, порівняно з середнім показником 30% в інших великих країнах…

Історично ситуація покращилася: у 2008 році такі платформи, як Melon, забрали собі 57% прибутку, залишивши авторам пісень лише 5%. Однак основною проблемою залишається надмірна кількість посередників, які беруть участь у розподілі прибутку. У Кореї дохід розподіляється між кількома організаціями з управління авторськими правами та іншими правовласниками, перш ніж потрапляє до авторів пісень, на відміну від інших країн, де він, як правило, розподіляється лише між виконавцем та його видавцем…

Як наслідок, значна частина доходу, яка в іншому випадку йшла б корейським авторам пісень, натомість розподіляється між управлінськими компаніями як обов'язкова "плата за управління", що ще більше зменшує частку авторів пісень. Така складна і несприятлива структура доходів змусила Rosé вийти з KOMCA. Враховуючи, що музика Rosé приносить дохід як на внутрішньому, так і на міжнародному ринку, їй довелося б платити гонорари як міжнародному музичному видавництву, так і національному, що потенційно зменшило б її частку доходу до 30%» ***(BLACKPINK's Rosé reportedly withdrew from the Korean Music Copyright Association due to unfair profit distribution // 6Theory Media, LLC. (https://www.allkpop.com/article/2025/05/blackpinks-ros-reportedly-withdrew-from-the-korean-music-copyright-association-due-to-unfair-profit-distribution). 24.05.2025).***

***

Соломонові Острови

«21 травня Соломонові Острови створили свою першу національну організацію виконавських прав - організацію колективного управління, покликану захищати права інтелектуальної власності своїх музикантів і композиторів. Ця знакова подія відбулася під час регіонального семінару ЮНЕСКО в Тихоокеанському регіоні, присвяченого розвитку креативних індустрій через права інтелектуальної власності та цифрову трансформацію, в якому взяли участь урядовці, митці та працівники культури, в тому числі делегати з Фіджі та Вануату, які також розвивають свої власні системи колективного управління…

Ці досягнення стали результатом чотирирічної Спільної програми ООН за участі шести установ, спрямованої на покращення засобів до існування та підвищення стійкості Вануату, Соломонових Островів, Тонга, Тувалу та Фіджі через економічну диверсифікацію та цифрову трансформацію. ЮНЕСКО очолила компонент культурної економіки програми, зміцнюючи політику, розбудовуючи потенціал і розширюючи можливості професіоналів за допомогою технічних семінарів і взаємного навчання, що призвело до значного

прогресу на Соломонових Островах і Вануату та заклало основу для роботи на Фіджі. Зусилля ЮНЕСКО зосереджені на просуванні двох ключових міжнародних інструментів: Конвенції про охорону та заохочення розмаїття форм культурного самовираження 2005 року та Рекомендації про статус творчих працівників 1980 року. Ці документи містять практичні рекомендації щодо зміцнення креативних індустрій, просування культурних прав, покращення умов праці та правового захисту митців…

Заснування Організації виконавських прав Соломонових Островів знаменує собою трансформаційний крок для креативних індустрій регіону, зумовлений спільними зусиллями, міжнародними партнерствами та прихильністю до культурних прав і сталого розвитку…» ***(Solomon Islands launch organisation to protect musicians' intellectual property // UNESCO (https://www.unesco.org/en/articles/solomon-islands-launch-organisation-protect-musicians-intellectual-property). 29.05.2025).***

***

Сполучене Королівство Великої Британії та Північної Ірландії

«…Телевізійні формати несценарного контенту є цінним об'єктом ліцензування на міжнародному телевізійному ринку, проте їх правовий захист залишається неоднозначним, незважаючи на усталену галузеву практику ліцензування. Це питання особливо актуальне сьогодні через економічний тиск, що потенційно збільшує попит на дешевший несценарний контент, а також через нещодавню справу в Суді з питань інтелектуальної власності, де розглядалося порушення авторських прав на формати. У Великій Британії не існує спеціального юридичного права для захисту телевізійних форматів, що змушує власників використовувати різні механізми інтелектуальної власності. Захист формату зазвичай поєднує авторське право (яке може охоплювати окремі елементи, такі як обробка, графіка та мелодії, якщо вони відповідають вимогам оригінальності), захист торгових марок для назв і логотипів, права на дизайн декорацій і потенційні позови проти копірайтерів, що видають себе за інших. Щоб краще захистити свої формати, професіонали галузі повинні вести детальні біблії форматів, що документують їхні відмінні риси, забезпечувати наявність послідовних елементів у кожному епізоді, укладати угоди про нерозголошення перед тим, як ділитися деталями формату, захищати права на всі внески третіх сторін, а також розглянути можливість стратегічної реєстрації торгових марок і прав на дизайн на основі територіальних маркетингових планів. Ці захисні заходи допомагають власникам форматів захищати свої творчі активи, незважаючи на обмеження правового ландшафту…» ***(Victoria Gaskell, Laurel O'Dell, Coralie Barker. Protecting your ideas in non-scripted TV formats // CMS Legal (https://cms-***

lawnow.com/en/ealerts/2025/05/protecting-your-ideas-in-non-scripted-tv-formats). 07.05.2025).

***

«…З розвитком музичної індустрії артисти все більше покладаються на товари та розширення брендів, що робить охорону торговельних марок життєво важливою для отримання прибутку та залучення аудиторії. Окрім авторських прав на музику, торговельні марки захищають імена артистів, назви альбомів, тексти пісень та брендинг, контролюючи товари та підтримку, що є важливим для PR-стратегій. Успішні підприємства, такі як Fenty Beauty Ріанни, підкреслюють потенціал ліцензування та побічного бізнесу…

Найкращі практики включають володіння та належне ліцензування торгових марок на всі відповідні товари та послуги, що забезпечує довгостроковий контроль над брендом. Співпраця, особливо з модними брендами, вимагає укладення чітких угод, що визначають використання торгових марок, право власності на нову інтелектуальну власність, конфіденційність, схвалення контенту, керівні принципи бренду та міркування щодо репутаційних ризиків. Розрив між Adidas і Каньє Вестом підкреслює важливість права на розірвання договору, коли цінності розходяться…

Зі збільшенням кількості колаборацій та ліцензій виникає потреба в ретельному аналізі ймовірності змішування. Артисти можуть стверджувати, що несанкціоноване використання їхнього імені на не пов’язаних з ними продуктах призводить до введення споживачів в оману, як показав успіх Ріанни у справі проти Topshop. Цифрові технології, зокрема такі платформи, як Fortnite, об’єднують музику, моду та ігри. Такі митці, як Сабріна Карпентер, використовують реєстрацію торговельних марок, щоб контролювати свою присутність у цифровому просторі, уможливлюючи ліцензування ігрових продуктів. Оскільки межі між музикою, модою та цифровим світом стираються, артисти, бренди та юристи у сфері інтелектуальної власності повинні залишатися пильними щодо прав власності, ліцензування та потенційних спорів…» ***(Emma Pallister. The Trade Mark Landscape for the Modern Musician: World IP Day 2025 // Mathys & Squire LLP (https://www.mathys-squire.com/insights-and-events/news/the-trade-mark-landscape-for-the-modern-musician-world-ip-day-2025/). 07.05.2025).***

***

Сполучені Штати Америки

«Президент Дональд Трамп запропонував запровадити високі 100% мита на всі фільми, вироблені за межами США, стверджуючи, що іноземні країни "крадуть можливості кіновиробництва" в Америці та загрожують вітчизняній кіноіндустрії. Хоча Трамп уповноважив Міністерство торгівлі та Торговельного представника США розпочати вивчення цього податку на

імпорт, деталі та терміни впровадження залишаються незрозумілими, і Білий дім ще не ухвалив жодного рішення…

Трамп стверджує, що інтереси національної безпеки виправдовують тариф, посилаючись на закордонні стимули, які відвертають виробництво від США. Однак експерти вказують на те, що американська кіноіндустрія насправді має значне позитивне сальдо у світовій торгівлі: американські фільми принесли 22,6 мільярда доларів експорту і склали понад 70% касових надходжень Голлівуду у 2023 році…

Критики попереджають, що такий тариф може зруйнувати міжнародні виробничі партнерства, різко збільшити витрати на кіновиробництво і потенційно призвести до мільярдних втрат доходів і робочих місць через ймовірні заходи у відповідь з боку інших країн. Представники індустрії, включно з профспілками, вважають, що федеральні податкові пільги на виробництво краще підтримають американських кінематографістів, не ризикуючи завдати шкоди ширшій індустрії…

Впровадження такого тарифу буде логістично складним, враховуючи цифровий та міжнародний характер сучасного кіновиробництва, і, ймовірно, потребуватиме схвалення Конгресу. Експерти також застерігають, що такий підхід до фільмів іноземного виробництва може створити небезпечний прецедент для інших форм інтелектуальної власності та спровокувати міжнародні квоти, які завдадуть шкоди американському експорту розважальної продукції. Зрештою, багато хто стверджує, що розумні стимули, а не широкі тарифи, є більш ефективним способом підтримати американський сторітелінг і зберегти лідерство країни в глобальній індустрії розваг…» ***(WYATTE GRANTHAM-PHILIPS. Trump has threatened a 100% tariff on movies made outside the US. Here's what we know // The Associated Press (https://apnews.com/article/trump-tariffs-foreign-movies-films-8008248fc08c748a7e8a174306ba66ba). 06.05.2025).***

***

«…Нещодавнє звільнення президентом Трампом бібліотекаря Конгресу Карли Гейден викликає значне занепокоєння, особливо з огляду на її позитивний вплив на цю установу. Хоча Бібліотека Конгресу, будучи частиною законодавчої гілки влади, спочатку здавалася ізольованою від зусиль адміністрації, спрямованих на консолідацію контролю і скорочення витрат, звільнення Гайден ставить це під сумнів…

Законність дій Президента залежить від ролі Бібліотекаря як "офіцера Сполучених Штатів", особливо щодо обов'язків, пов'язаних з авторським правом. Судова практика вказує на те, що рішення Бібліотекаря, особливо ті, що стосуються авторського права, вважаються повноваженнями на рівні "офіцера", а отже, ця посада підлягає призначенню Президентом. Хоча Президент призначає Бібліотекаря, повноваження звільняти його з посади не завжди мається на увазі. Однак у цьому випадку Конгрес не обмежив

повноваження Президента щодо звільнення з посади. Окружний суд округу Колумбія у справі 2012 року дійшов висновку, що Президент може необмежено звільняти Бібліотекаря, навіть незважаючи на нещодавні зміни до закону, які передбачають 10-річний термін, що, швидше за все, не перекреслить повноваження Президента. Роберт Ньюлін, багаторічний співробітник Центру, наразі виконуватиме обов'язки бібліотекаря…

Призначення нового бібліотекаря може бути повільним, оскільки адміністрація має історію затримок з номінаціями. Бібліотека Конгресу відіграє вирішальну роль для авторів, включаючи нагляд за діяльністю Бюро з авторських прав і збереженням творчих творів. Широкий обсяг колекції Бібліотеки має першорядне значення, і цей крок викликає занепокоєння щодо потенційної політизації та загроз для цілісності і широти колекції…» ***(Dave Hansen. Carla Hayden removed as Librarian of Congress and what this could mean for authors // Authors Alliance (https://www.authorsalliance.org/2025/05/09/carla-hayden-removed-as-librarian-of-congress-and-what-this-could-mean-for-authors/). 09.05.2025).***

***

«Президент Дональд Трамп звільнив у суботу високопосадовицю Бюро з авторського права США...

Звільнення Шири Перлмуттер (Shira Perlmutter) у суботу відбулося через два дні після того, як Трамп звільнив керівника Бібліотеки Конгресу, яка контролює роботу управління авторського права...

Демократи в Конгресі розкритикували дії Трампа…

Перлмуттер була призначена на цю посаду в жовтні 2020 року, повідомляється на сайті Бюро авторського права США. До її обов'язків входило консультування Конгресу та органів виконавчої влади з питань політики у сфері авторського права, а також керівництво адмініструванням важливих положень Закону США про авторське право» ***(Shamim Adam. Trump Fires US Copyright Office Chief Perlmutter, Politico Says // Bloomberg L.P. (https://www.bloomberg.com/news/articles/2025-05-11/trump-fires-us-copyright-office-chief-perlmutter-politico-says). 11.05.2025).***

***

«…Звільнення президентом Дональдом Трампом Шири Перлмуттер, керівника Реєстру авторських прав і директора Бюро авторських прав США, викликало значні суперечки, особливо тлі ескалації дебатів про штучний інтелект і творчі права. Як повідомляється, Перлмуттер, яка очолювала відомство з 2020 року після призначення бібліотекарем Конгресу Карлою Гейден, була звільнена в рамках ширшої реорганізації Бібліотеки Конгресу, в якій знаходиться Бюро з авторських прав, хоча жодних конкретних пояснень щодо її звільнення надано не було…

Раптове звільнення викликало негайний осуд з боку таких діячів, як депутат Джозеф Морель, який назвав його "раптовим і невиправданим" і "політично мотивованим", що викликало серйозну стурбованість щодо майбутнього захисту авторських прав. Цей момент є особливо чутливим, оскільки після того, як Бюро авторських прав під керівництвом Перлмуттера видало інструкцію про те, що захист "добросовісного використання" не поширюється на системи штучного інтелекту, навчені на величезних колекціях творів, захищених авторським правом, без належного дозволу - позиція, яка суперечила інтересам великих технологічних компаній, але підтримувала творців контенту. Це призвело до припущень, як зазначають спостерігачі, зокрема дослідник технологічної політики Джастін Гендрікс, що її звільнення може бути пов'язане з такою позицією на захист авторів і потенційним тиском з боку технологічних компаній. Ця суперечка підкреслює інтенсивну боротьбу між творцями контенту і технологічними компаніями за використання ШІ матеріалів, захищених авторським правом. Незвичайне звільнення Перлмуттер до завершення її шестирічного терміну, на який вона була призначена у 2020 році, і відсутність оголошеного наступника залишають невизначеним майбутній напрямок політики США в галузі авторського права, оскільки ШІ продовжує стрімко трансформувати креативні індустрії, а зацікавлені сторони уважно стежать за новими лідерами і потенційними змінами в підходах до цього питання…» **(*Rich Ord. Trump's Firing of Copyright Chief Ignites AI Regulation Battle // iEntry, Inc.* (*https://www.webpronews.com/trumps-firing-of-copyright-chief-ignites-ai-regulation-battle/*). 11 05.2025).**

***

«…Міжнародний альянс працівників театральної сцени (IATSE) оприлюднив заяву із закликом поновити на посаді очільницю Бюро з авторських прав США Ширу Перлмуттер після її раптового звільнення адміністрацією Трампа…

IATSE - це профспілка, що представляє понад 170 000 ремісників і майстрів, які працюють в індустрії розваг, включаючи виробництво живих театрів, кіно і телебачення. Профспілка закликала "поновити Перлмуттера на посаді за рішенням Конгресу". Профспілка звернула увагу на час звільнення, зазначивши, що воно відбулося наступного дня після того, як Бюро з авторських прав опублікувало звіт, який був розцінений як такий, що завдає шкоди компаніям, що займаються штучним інтелектом…

Адміністрація Трампа не повідомила причину свого рішення…» ***(Katie Kilkenny. Crew Union Calls for the Reinstatement of U.S. Copyright Office Head // The Hollywood Reporter, LLC (https://www.hollywoodreporter.com/business/business-news/hollywood-crew-union-iatse-shira-perlmutter-reinstatement-1236217038/). 14.05.2025).***

***

«У понеділок Міністерство юстиції оголосило, що Тодд Бланш, колишній федеральний прокурор, який служив адвокатом Дональда Трампа під час його кримінального процесу 2024 року, був призначений виконуючим обов'язки бібліотекаря Конгресу, замінивши Карлу Хейден. Хайден, перша темношкіра і перша жінка-бібліотекар Конгресу, була звільнена Білим домом минулого тижня на тлі критики консерваторів за те, що вона просувала "прокинутий" порядок денний. Брайан Нівес, заступник керівника апарату в офісі Бланш, був призначений виконуючим обов'язки помічника бібліотекаря, а Пол Перкінс, ветеран Міністерства юстиції, став виконуючим обов'язки реєстру авторських прав і директором Бюро з авторських прав, замінивши Ширу Перлмуттер, яка була звільнена за адміністрації Трампа.

Ці призначення, підтверджені чотирма анонімними джерелами Associated Press, відображають постійні зусилля Трампа, які він докладає після повернення на посаду в січні 2025 року, щоб замінити чиновників, які, на його думку, не підтримують його порядок денний. Хайден, номінована президентом Бараком Обамою у 2015 році, призначила Перлмуттера очолити Бюро з авторських прав у 2020 році. Бюро з авторських прав, підпорядковане Бібліотеці Конгресу США, нещодавно опублікувало звіт, в якому досліджувалося, чи можуть компанії, що займаються розробкою ШІ, легально використовувати матеріали, захищені авторським правом, для навчання систем і конкурувати з творцями-людьми…

Внутрішня записка колишнього виконувача обов'язків бібліотекаря Роберта Ньюлена показала, що Конгрес "взаємодіє" з Білим домом щодо призначення Бланш, хоча Бібліотека ще не отримала офіційних вказівок. Бланш, який раніше обіймав посаду заступника генерального прокурора, став відомою як ключова фігура в захисті Трампа під час судового процесу над ним у Нью-Йорку, який закінчився засудженням за 34 пунктами обвинувачення

Звільнення Хейден викликало різку критику з боку демократів і діячів культури, зокрема лауреата Нобелівської премії з літератури Ади Лімон, яка назвала Хейден "найдобрішим, найяскравішим, найщедрішим бібліотекарем Конгресу, на якого ми тільки могли сподіватися". Ці зміни підкреслюють прагнення Трампа до реформування федеральних інституцій, що викликає занепокоєння щодо політизації установ, які відіграють центральну роль у збереженні доступу до знань та прав інтелектуальної власності» ***(HILLEL ITALIE. Deputy attorney general who defended Trump in hush money trial named acting librarian of Congress // ABC News (https://abcnews.go.com/Politics/wireStory/deputy-attorney-general-defended-trump-hush-money-trial-121716828). 12.05.2025).***

***

«…Протягом останніх чотирьох місяців лідери Республіканської партії в Конгресі здебільшого мовчали, коли президент Дональд Трамп переступав традиційні межі виконавчої влади - закривав відомства,

скасовував федеральні гранти та запроваджував стрімкі тарифи. Тепер дії Трампа зазіхнули на основну сферу діяльності законодавчої гілки влади, зробивши суперечливу спробу встановити контроль над Бібліотекою Конгресу - історично незалежною установою, тісно пов'язаною з Конгресом.

Звільнення Трампом минулого тижня бібліотекаря Конгресу Карли Хейден спровокувало останнє зіткнення. Хоча спікер Майк Джонсон і лідер сенатської більшості Джон Тьюн не оскаржували звільнення Хейден, вони висловили серйозне занепокоєння щодо повноважень президента призначати виконуючого обов'язки наступника, зокрема щодо призначення заступника генерального прокурора Тодда Бланша на посаду керівника бібліотеки. Їхній опір призупинив призначення Бланша, залишивши керівництво бібліотеки в підвішеному стані, незважаючи на те, що його команда зустрічалася з працівниками Сенату, щоб обговорити можливість перебрати контроль над бібліотекою…

Тьюн заявив, що консультації тривають, і що очікується більше обговорень, коли законодавці повернуться з поїздки на Близький Схід. Однак його двозначні коментарі свідчать про невизначеність щодо того, чи є Бланш офіційно відповідальною особою. Тим часом, перший заступник Хейден, Роберт Ньюлен, продовжує виконувати обов'язки головного бібліотекаря. Двоє висуванців Бланш - Брайан Нівес і Пол Перкінс - прибули до бібліотеки, щоб приступити до виконання своїх нових обов'язків, але були відкинуті після того, як працівники бібліотеки, за очевидної підтримки керівництва Конгресу, поставили під сумнів законність їхніх призначень…

Процес призначення супроводжується правовою невизначеністю. Хоча президент може номінувати Бібліотекаря Конгресу, який має бути затверджений Сенатом, федеральний закон нічого не говорить про тимчасові призначення. Білий дім посилається на Закон про реформування федеральних вакансій, щоб виправдати тимчасову роль Бланш, але критики стверджують, що закон не поширюється на законодавчу установу. Ситуація ще більше ускладнюється подвійною роллю Бібліотеки Конгресу: управління величезними дослідницькими ресурсами Конгресу, а також нагляд за дотриманням авторських прав - функція виконавчої влади.

До занепокоєння законодавців додається потенційна втрата контролю Конгресу над конфіденційними даними, включаючи конфіденційну комунікацію з Дослідницькою службою Конгресу. Деякі законодавці зараз наполягають на структурних реформах, подібних до тих, що були прийняті у 2023 році, коли Конгрес позбавив президента повноважень призначати архітектора Капітолію. Конгресмен Джо Морелле очолює подібні зусилля щодо Бібліотеки Конгресу за підтримки таких сенаторів, як Емі Клобучар, яка спонсорувала попередню реформу…

Раптовість кадрових змін також підкреслила розрив у комунікації. Законодавці вищого рівня дізналися про звільнення Хейден під час відвідування круглого столу з питань авторського права в Нешвіллі, після того,

як їм повідомили про це представники музичної індустрії - незручне одкровення, яке підкреслює, наскільки тихо і суперечливо рухався Білий дім…

В умовах ескалації напруженості республіканці в Конгресі стикаються зі зростаючим тиском, щоб вирішити, наскільки далеко вони готові дозволити Трампу перекроїти інститути американського врядування. Наразі Бібліотека Конгресу залишається в стані нестабільності, втягнута в битву з високими ставками за межі виконавчої влади та збереження незалежності законодавчої влади» ***(Katherine Tully-McManus. GOP leaders draw the line at Trump's Library of Congress takeover // POLITICO LLC (https://www.politico.com/news/2025/05/14/library-of-congress-trump-takeover-carla-hayden-00349275). 14.05.2025).***

***

«Президент Дональд Трамп нещодавно звільнив бібліотекаря Конгресу Карлу Хейден, призначивши заступника генерального прокурора Тодда Бланша виконуючим обов'язки. Це рішення має важливе значення, оскільки Бібліотекар Конгресу відіграє вирішальну роль у формуванні американської політики у сфері авторського права. На відміну від традиційного образу бібліотекаря, Бібліотекар Конгресу здійснює нагляд за Бюро з авторського права і має значний вплив на регулювання авторського права в США…

Захист авторських прав і патентів був наріжним каменем американської винятковості з часів Засновників. Стаття Конституції про авторське право і патенти - єдине місце, де засновники використали слово "право", уповноваживши Конгрес забезпечити "виключне право" для авторів і винахідників. Це положення було підтверджено президентом Джорджем Вашингтоном у його першому зверненні до Конгресу, що призвело до прийняття Закону про авторське право 1790 року. Відтоді надійний захист авторських прав сприяє зростанню креативних індустрій, приносячи трильйони доларів до ВВП США та просуваючи американське культурне лідерство у світі…

Однак роль Бібліотекаря Конгресу зараз знаходиться під загрозою через вплив радикальних лівих ідеологій у бібліотечній справі. Багато бібліотекарів та їхніх професійних асоціацій, включно з Американською бібліотечною асоціацією, зайняли антиавторську позицію, яку часто називають "копілефт". Карла Хейден, призначена президентом Бараком Обамою у 2016 році, привела Бібліотеку Конгресу у відповідність до цього радикального неприйняття авторського права. Її звільнення Марії Палланте, тодішнього реєстратора авторських прав, на вимогу фірм Кремнієвої долини та адміністрації Обами, викликало занепокоєння щодо послаблення американського законодавства про авторське право. Крім того, Хейден дозволила Бібліотеці Конгресу долучатися до антиавторського активізму, як-от лист 2023 року, в якому вона виступала за

використання систем штучного інтелекту для піратського використання творів, захищених авторським правом…

З огляду на вирішальну роль авторського права в американській креативній економіці, президенту Трампу необхідно призначити бібліотекаря Конгресу, який розуміє і цінує авторське право як право інтелектуальної власності. Верховний суд визнав, що авторське право забезпечує економічний стимул для створення і поширення ідей - принцип, який є рушійною силою американської креативної економіки, що посідає провідне місце у світі. Наступний бібліотекар Конгресу не повинен підтримувати рух за копілефт або погляди деяких технологічних лідерів, які виступають за скасування закону про інтелектуальну власність. Економічне майбутнє Америки залежить від сильного захисту авторських прав» ***(Adam Mossoff. The Librarian of Congress Should Support the Founders' Goal of Protecting American Creators // The Daily Signal Media Group, Inc. (https://www.dailysignal.com/2025/05/24/librarian-congress-should-support-founders-goal-protect-american-creators/). 24.05.2025).***

***

«eBook Study Group скликала широку групу зацікавлених сторін у сфері авторського права, щоб надіслати листа представнику Брайану Стайлу, голові Об'єднаного комітету Конгресу з питань бібліотек, протестуючи проти звільнення президентом Трампом Шири Перлмуттер з посади Реєстратора авторських прав і директора Бюро авторських прав США, і просячи його скликати комітет для проведення необхідних розслідувань та нагляду…» ***(Kyle Courtney. Joint Letter on the Dismissal of the Register of Copyrights, the Integrity of the Copyright Office, and the Separation of Powers // eBook Study Group (https://www.ebookstudygroup.org/joint_letter_dismissal_register_of_copyrights). 14.05.2025).***

***

«…У кіно і телебаченні авторське право автоматично захищає сценарій, фільм і розробку персонажів, але цей захист закінчується після закінчення життя автора + 70 років і - що дуже важливо - не поширюється на заголовки або короткі імена персонажів. Щоб перетворити творчі активи на довговічні, прибуткові бренди, студії реєструють торгові марки для назв, логотипів і символів, які вказують на їхнє комерційне походження. Торговельна марка може діяти безстроково, якщо її поновлювати, запобігає появі спін-оффів, що збивають з пантелику, і відкриває можливості для прибуткового ліцензування іграшок, ігор, атракціонів у тематичних парках, круїзів та багато іншого. Таким чином, "Гаррі Поттер", "Крижане серце", "Бетмен" і "Зоряні війни" користуються як авторським правом (на історії), так і захистом торговельних марок (на бренд)… Судова практика підтверджує це: у 1984 році Nintendo виграла позов проти Donkey Kong, оскільки "Кінг-Конг" не мав торговельної марки, а у 2005 році Warner Bros. заборонила іншим

використовувати кадри з фільмів, оскільки вона володіла торговельними марками персонажів, хоча фільми, на яких вони зняті, вже наближалися до суспільного надбання. Коротше кажучи, авторське право захищає творче вираження, а торговельні марки забезпечують комерційне майбутнє франшизи, що робить подвійний захист обов'язковим для будь-кого, хто має намір побудувати тривалу імперію розваг…» ***(Nathalie Biegel. Why Seek Trademark Protection for Movie Titles or Characters if Copyright Already Applies? // ZMP (https://www.zmp.eu/why-seek-trademark-protection-for-movie-titles-or-characters-if-copyright-already-applies/). 06.05.2025).***

***

«…Закон про авторське право є основою для захисту та компенсації авторам пісень, композиторам, художникам, видавцям та іншим творцям музики. У музиці існує два різних типи творів, що охороняються авторським правом у кожній конкретній пісні:

1. Музичні твори - основна композиція, включаючи мелодії, гармонії та тексти.
2. Звукозаписи - фіксоване звукове виконання пісні, наприклад, цифрові треки, компакт-диски, вінілові платівки або подкасти.

Ці дві категорії часто мають різних власників авторських прав, ліцензійні вимоги та правовий захист…

Згідно із законодавством США про авторське право, власники музичних творів і звукозаписів володіють виключними правами, за деякими винятками:

1. Право на відтворення - право контролювати копіювання твору (наприклад, завантаження музики на веб-сайт або запис на компакт-диск).
2. Право на адаптацію (похідні твори) - право контролювати модифікації, такі як ремікси, пародії або нові аранжування.
3. Право на розповсюдження - право контролювати способи розповсюдження копій (наприклад, продаж, оренда або позичання музики). Цифрова дистрибуція часто включає в себе як права на відтворення, так і права на розповсюдження.
4. Право на публічне виконання –

Музичні твори: Власники можуть контролювати живі виступи, радіопередачі, трансляції та публічні місця.

Звукозаписи: У США це право обмежується цифровою передачею звуку (наприклад, стрімінгові сервіси, такі як Spotify), на відміну від більшості країн, де застосовуються ширші права на виконання.

5. Право на публічне виконання (стосується лише музичних творів) - право контролювати публічне виконання, наприклад, розміщувати тексти пісень в Інтернеті або демонструвати ноти в класі…

Будь-яке несанкціоноване використання музики, захищеної авторським правом, якщо це не дозволено законом (наприклад, добросовісне використання), є порушенням. Ліцензування гарантує, що автори отримують компенсацію, коли їхні твори відтворюються, адаптуються, розповсюджуються, публічно виконуються або демонструються.

Наприклад:

- Стрімінг пісні передбачає право на публічне виконання (для музичних творів), а в цифровому форматі - право на виконання звукозапису.
- Ремікс треку вимагає дозволу відповідно до права на адаптацію.
- Продаж несанкціонованих копій порушує права на відтворення та розповсюдження.

Розуміння цих відмінностей має вирішальне значення для артистів, продюсерів, дистриб'юторів і користувачів для забезпечення дотримання законодавства та справедливої винагороди в музичній індустрії…» ***(Keith Kupferschmid. Understanding Copyright in Music (Part I): Types of Works and Rights // Digital Music News (https://www.digitalmusicnews.com/2025/05/07/understanding-copyright-in-music-types-of-works-and-rights/). 07.05.2025).***

***

«Зрозумійте, кому належать авторські права на зображення, зняті вашими віддаленими камерами. Незалежно від того, чи це камера спостереження системи безпеки, чи ноутбук, який записує нараду в Zoom або Teams, чи запис конференції, особа, яка встановлює камеру, зазвичай вважається автором, а отже, і власником авторських прав. Розміщення камери передбачає вибір ракурсу, врахування освітлення та інші рішення, часто малопомітні, які є художніми рішеннями. Навіть якщо людина, яка встановлює камеру, не перебуває поблизу під час зйомки, встановлення системи в потрібному місці, ймовірно, є достатнім для підтвердження права власності. Право власності на зображення призводить до права контролювати використання зображень. Якщо власник будинку або компанія наймає когось для встановлення камери, може статися так, що особа, яка встановила камеру, володіє і контролює отримані зображення, а не власник будинку або компанія. Щоб бути впевненим у тому, хто володіє повними правами на створення зображення, всі залучені сторони повинні мати письмову угоду про передачу цих прав передбачуваному власнику. Крім того, перевірте, чи не заявляє сторонній постачальник цифрового сховища для камери про свої права на володіння або використання в рамках угоди про надання послуг зі зберігання даних» ***(Ned T. Himmelrich. Placing Camera Could Support Copyright Ownership // Gordon Feinblatt LLC (https://www.gfrlaw.com/what-we-do/insights/placing-camera-could-support-copyright-ownership). 08.05.2025).***

***

«Вітальні листівки були частиною людської традиції протягом століть, а перший зафіксований обмін символічними подарунками датується ще Стародавнім Римом. Однак сучасну вітальну листівку можна простежити до 1843 року, коли Джон Калкотт Хорслі надіслав різдвяну листівку своєму другові серу Генрі Коулу. З роками індустрія вітальних

листівок розвивалася, з’являлися інновації у виготовленні листівок, анімації та звукових ефектах. Сьогодні вітальними листівками користуються в усьому світі, причому різні культури вносять свій унікальний стиль і традиції. Історичне значення вітальних листівок незаперечне, а їхнє творче вираження робить їх захищеними авторським правом…

Вітальні листівки можна класифікувати як літературні, візуальні чи аудіовізуальні твори, а також вважати їх компілятивними творами, які утворюються шляхом збору та компонування вже існуючих матеріалів або даних. Щоб бути захищеним авторським правом, твір повинен відповідати трьом вимогам: фіксація на матеріальному носії, авторство людини та оригінальність. Більшість вітальних листівок відповідають цим вимогам, оскільки вони зафіксовані у фізичній або цифровій формі, створені людиною і мають мінімальну частку творчості…

Дихотомія "ідея-вираження" та доктрина злиття є важливими факторами при визначенні оригінальності вітальної листівки. Якщо ідеї не охороняються авторським правом, то творче вираження ідеї охороняється. Доктрина злиття стверджує, що певні елементи не охороняються, коли ідея і вираження настільки пов’язані, що існує лише один або обмежена кількість способів вираження ідеї. У контексті вітальних листівок це означає, що загальновживані фрази або стандартні елементи можуть не охоронятися авторським правом…

До вітальних листівок також застосовується доктрина "справедливого сценарію", згідно з якою кліше та фонові елементи не охороняються авторським правом. Однак конкретні вирази цих елементів можуть охоронятися авторським правом. Наприклад, зображення Санта-Клауса як огрядного сивобородого чоловіка в червоно-білому зимовому костюмі може не охоронятися, але особливий спосіб, у який художник ілюструє костюм і мішок з подарунками, може бути захищеним…

Отже, вітальні листівки захищені законом про авторське право, а їхнє творче вираження відповідає вимогам фіксації, людського авторства та оригінальності. Хоча існують обмеження щодо захисту авторського права, такі як дихотомія "ідея-вираження" та доктрина злиття, вітальні листівки можуть бути цінним і значущим способом самовираження, а їхня невід’ємна виражальна цінність не викликає сумнівів. Як ілюструє справа Taylor Corporation проти Four Seasons Greetings LLC, навіть у випадку з елементами звичайних акцій, вимога авторського права щодо мінімального творчого підходу до вираження цих елементів є дуже низьким порогом. Зрештою, вітальні листівки - це унікальний і творчий спосіб спілкування з іншими, і їхня охорона авторським правом є важливим аспектом їхньої цінності та значущості» ***(Jaden Cloobeck. Copyrightability of Greeting Cards // Copyright Alliance (https://copyrightalliance.org/copyrightability-of-greeting-cards/). 13.05.2025).***

***

«У сучасному цифровому ландшафті, багатому на контент, плагіат і порушення авторських прав часто плутають, але це різні проблеми, що впливають на авторів, освітян і бізнес. Хоча обидва ці явища пов'язані з неналежним використанням чужої роботи, вони представляють принципово різні проблеми: плагіат - це етичне питання чесного визначення авторства, тоді як порушення авторських прав - це юридична проблема, що стосується несанкціонованого використання захищених творів…

Плагіат - це етичне порушення, яке виникає, коли хтось видає чужі ідеї, слова чи творчість за власні, незалежно від правового захисту; наприклад, відсутність посилання на джерело, що перебуває у суспільному надбанні, є плагіатом, що призводить до втрати репутації або академічних/професійних санкцій, навіть якщо не порушує жодних законів. І навпаки, порушення авторських прав - це юридичне порушення, яке виникає внаслідок використання чиєїсь роботи, захищеної авторським правом, без належного дозволу або ліцензії, навіть якщо джерело правильно вказано. Наслідки можуть включати грошові відшкодування, судові заборони, а у важких випадках - кримінальне переслідування…

Плутанина часто виникає через те, що вони потенційно перетинаються: можна плагіатувати, не порушуючи авторського права (наприклад, неавторські ідеї, що є суспільним надбанням), порушувати авторське право, не плагіатуючи (наприклад, авторське, але неліцензійне використання захищеної роботи), робити і те, і інше одночасно, або не робити ні того, ні іншого. У цифрову епоху Закон про авторське право в цифрову епоху (DMCA) стосується порушення авторських прав в Інтернеті, але не плагіату. Крім того, хоча закон про авторське право передбачає винятки на кшталт "добросовісного використання" для обмеженого використання захищеного авторським правом матеріалу в таких цілях, як критика або освіта, цей правовий захист не скасовує етичної вимоги уникати плагіату, належним чином вказуючи джерела. Зростання кількості контенту, створеного штучним інтелектом, ще більше підкреслює ці відмінності, оскільки інструменти штучного інтелекту можуть створювати технічно "оригінальний" контент, який уникає проблем з авторським правом, але все одно може бути плагіатом, якщо ідеї, що лежать в його основі, використовуються без зазначення авторства…

Тому для професіоналів у 2025 році навігація в цьому ландшафті вимагає завжди вказувати належне авторство, отримувати необхідні дозволи на матеріали, захищені авторським правом, розуміти обмеження щодо добросовісного використання, документувати джерела та розумно використовувати інструменти штучного інтелекту з перевіркою джерел. Розмежування цих понять має вирішальне значення для дотримання як етичної доброчесності, так і правової відповідності, а в разі сумнівів рекомендується проконсультуватися з юристом у сфері інтелектуальної власності» ***(Curtis Fuller. Infringement or Plagiarism? Understanding the Differences // ROMANO***

LAW PLLC (https://www.romanolaw.com/infringement-or-plagiarism-understanding-the-differences/). 19.05.2025).

***

«…Продюсери музичних автоматів стикаються зі складним процесом прямих переговорів з правовласниками, як правило, музичними видавництвами та авторами пісень, щоб отримати дозвіл на використання кожної пісні. Це може бути складно через потенційні перешкоди, такі як несприйняття правовласниками запропонованого сюжету, конкуруючі інтереси між кількома правовласниками, обмеження на ліричні або музичні модифікації, а також ексклюзивні контракти, що забороняють використання пісні. Крім того, мюзикли з музичним автоматом тягнуть за собою значні фінансові витрати, оскільки ліцензування популярних пісень може бути дорогим і передбачати авансові платежі, поточні роялті, що залежать від продажу квитків або частоти виступів, або угоди на основі відсотків від прибутку від шоу; нездатність належним чином скласти бюджет і компенсувати витрати може призвести до судових спорів або закриття виробництва. Приклади Бродвею ілюструють ці перешкоди: "Mamma Mia!" досягла успіху значною мірою завдяки безпосередній участі та готовності ABBA ліцензувати їхню музику, тоді як "Rock of Ages" зіткнувся зі значними юридичними труднощами з ліцензуванням рок-пісень 1980-х років, особливо від Def Leppard, які спочатку не хотіли цього робити. Ці приклади підкреслюють, що успіх мюзиклів з музичним автоматом, пропонуючи захоплюючий спосіб постановки улюблених пісень, залежить від ретельного юридичного планування, забезпечення "великих прав", бюджетування високих витрат на ліцензування, а в ідеалі - від консультації з досвідченим юристом у сфері індустрії розваг на ранній стадії розробки проекту…» ***(Curtis Fuller. The Legality of Jukebox Musicals: What You Need to Know // ROMANO LAW PLLC (https://www.romanolaw.com/the-legality-of-jukebox-musicals-what-you-need-to-know/). 19.05.2025).***

***

«…Хоча програми поп-культури за участю таких персонажів, як Блюї чи Тейлор Свіфт, є дуже популярними та успішними в бібліотеках, вони створюють значні юридичні проблеми через захист авторських прав та торговельних марок. Ці закони про інтелектуальну власність захищають оригінальних персонажів і логотипи, а проведення заходів без дозволу може призвести до листів від власників авторських прав з вимогою припинити і не допускати подібні дії. Щоб орієнтуватися в цій ситуації, бібліотекарям рекомендується вживати певних запобіжних заходів… Для візитів персонажів важливо орендувати офіційно ліцензовані костюми, а не ризикувати, використовуючи неліцензійні двійники. Безпечнішими і часто доступнішими альтернативами є залучення талісманів місцевого бізнесу або улюблених книжкових персонажів, оскільки видавці зазвичай співпрацюють з бібліотеками

у спільній місії з просування грамотності…» ***(Ann Baillie. Can I Use That?: Copyrighted Characters in Library Programs // Association for Library Service to Children (ALSC) (https://www.alsc.ala.org/blog/2025/05/copyrighted-characters-in-library-programs/). 20.05.2025).***

***

«…Порушення авторського права відбувається тоді, коли хтось займається діяльністю, на яку поширюються виключні права власника авторського права, без дозволу, за винятком випадків, коли твір є суспільним надбанням або коли такі дії дозволені винятком у законі про авторське право. На відміну від інших галузей права, для встановлення факту порушення авторського права не вимагається наявність наміру або знання; воно визначається на основі самої дії. Щоб довести порушення, власник авторських прав повинен продемонструвати своє право власності на твір і те, що відповідач порушив виключні права, часто за допомогою непрямих доказів, які свідчать про доступ до оригінального твору і значну схожість…

Порушення не вимагає буквального копіювання; достатньо суттєвого та матеріального копіювання захищеного вираження. Звичайні музичні ідеї, такі як акордові послідовності, не охороняються, але унікальні мелодії можуть бути захищені. Для використання семплів зазвичай потрібна ліцензія, за винятком окремих випадків, коли семпл є незначним.

Засоби захисту від порушення авторських прав включають судові заборони для припинення подальшого порушення, відшкодування збитків (фактичних або передбачених законом), судові витрати, гонорари адвокатів, а також конфіскацію або знищення товарів, що порушують авторські права. Законні збитки становлять від 200 до 150 000 доларів США за твір, залежно від того, чи було порушення умисним. Гонорари адвокатів присуджуються лише в тому випадку, якщо твір був своєчасно зареєстрований у Бюро з авторських прав США…

Альтернативою федеральному суду є Рада з авторських прав (Copyright Claims Board, CCB), яка розглядає невеликі спори з обмеженим відшкодуванням збитків і без судових заборон. Сторони, як правило, несуть власні витрати в CCB, що робить його придатним для випадків, коли сума порушення невелика або судові витрати є надто високими…

Розуміння цих основ музичного авторського права може допомогти зорієнтуватися в правах, ліцензуванні та діях, які слід вжити, якщо ваша музика використовується без дозволу…» ***(Keith Kupferschmid. Understanding Copyright in Music (Part III): Copyright Infringement // Digital Music News (https://www.digitalmusicnews.com/2025/05/21/understanding-copyright-in-music-copyright-infringement/). 21.05.2025).***

***

Турецька Республіка

«…Авторське право надає авторам тимчасову монополію на економічну експлуатацію їхніх творів; після закінчення цього терміну твори переходять у суспільне надбання, збагачуючи спільну культурну спадщину людства і дозволяючи таким шедеврам, як "Мона Ліза" або симфонії Бетховена, надихати на нові творіння. Інтерес громадськості до концепції суспільного надбання зазвичай спалахує, коли закінчується термін охорони гучних творів, як це сталося з "Маленьким принцом" у 2015 році, а нещодавно - з такими персонажами, як Міккі Маус, Папай і Тінтін. Визначити, чи є твір справді вільним для використання, складно, оскільки термін дії авторського права варіюється: У Туреччині зазвичай застосовується термін життя автора плюс сімдесят років, у багатьох країнах - п’ятдесят, тоді як Сполучені Штати можуть захищати твори, опубліковані до 1978 року, до дев’яноста п’яти років. Захист зазвичай закінчується в перший день наступного року, який у США відзначається як "День суспільного надбання"…

1 січня 2025 року оригінальні версії Папая (з коміксу E. C. Сегара "Gobs of Work") та Тінтіна (з фільму Ерже " Tintin in the Land of the Soviets") 1929 року стали суспільним надбанням США, але лише ці конкретні ітерації були звільнені від захисту: Сила Папая, що живиться шпинатом, представлена у 1932 році, та пізніші вдосконалення Тінтена залишаються під захистом. Подібний галас виник, коли чорно-білий пароплав Діснея "Віллі Міккі" вийшов у світ у 2024 році, хоча лобісти вже двічі продовжували термін дії авторських прав у США (Закон про авторське право 1976 року і продовження "Сонні Боно/Міккі Маус" 1998 року). Тим часом, оскільки турецький Закон про інтелектуальні та художні твори застосовує до іноземних творів захист "життя плюс 70", "Папай" публікується там з 2008 року (через сімдесят років після смерті Сегара), а "Пароплав Віллі" і "Карнавальний малий Міккі" публікуються з 2001 і 2002 років відповідно, тоді як "Тінтін" не буде вільним у Туреччині до 2054 року…

Таким чином, чи можна повторно використовувати твір без дозволу, залежить від країни та конкретної версії; навіть якщо термін дії авторського права закінчився, торгові марки або інші права інтелектуальної власності на назви, логотипи або пізніші візуальні елементи все ще можуть перешкоджати вільному використанню…» ***(Hande Hançar, Elif Melis Özsoy. Popeye without Spinach, Mickey Mouse without Gloves? Copyright Terms and the Public Domain // Gün + Partners Avukatlık Bürosu (https://gun.av.tr/insights/articles/popeye-without-spinach-mickey-mouse-without-gloves-copyright-terms-and-the-public-domain). 06.05.2025).***

***

Федеративна Республіка Бразилія

«…У 2024 році музичний ринок Бразилії досяг безпрецедентних висот: Ecad - центральне агентство з управління авторськими правами - принесло 1,83 мільярда бразильських реалів (BRL), що на 12 відсотків більше, ніж у попередньому році. З 1,483 млрд реалів, які розподілили всі товариства колективного управління в системі Ecad, лише на Бразильську спілку композиторів (UBC) припало майже 925 млн реалів - понад 62% від загальної суми, що на 17% більше порівняно з 2023 роком. Згідно з річним звітом UBC за 2024 рік, 30 610 бразильських правовласників та 212 529 міжнародних правовласників отримали вигоду від цих виплат. Більша частина виплат UBC - 769,2 млн реалів - надійшла від роялті за авторські права, зібрані в Бразилії, тоді як суміжні права (для виконавців і виробників звукозаписів) склали 145,5 млн реалів. Роялті, зібрані за кордоном для членів UBC, склали 9,76 млн. бразильських реалів, з яких 9,51 млн. бразильських реалів були пов'язані з авторськими правами. Завдяки постійним інвестиціям у технології, UBC також змогла вивільнити 121,6 млн. раніше утриманих кредитів, що безпосередньо принесло користь тисячам інших правовласників…» ***(Ecad's collections also reached an all-time high of 1.83 billion BRL —full breakdown available in UBC's 2024 Annual Report // CISAC (https://www.cisac.org/Newsroom/society-news/ubc-hits-record-high-925-million-brl-distributed-2024). 12.05.2025).***

***

Федеративна Республіка Нігерія

«…Нігерійська комісія з авторського права (NCC) конфіскувала піратські твори на суму понад 400 мільйонів найр протягом семи місяців, з жовтня 2024 року по сьогоднішній день…

Генеральний прокурор Федерації та міністр юстиції Латіф Фагбемі зазначив, що протягом звітного періоду Комісія здійснила 120 моніторингових, документальних та інспекційних візитів до шкіл, ринків, друкарень та інших осередків авторського права.

- За його словами, ці зусилля призвели до конфіскації у піратів копій творів, захищених авторським правом, що порушують авторські права, вартістю понад 400 мільйонів найр.
- Він також пояснив, що на підтримку авторів та їхнього літературного внеску Комісія започаткувала «Ініціативу юристів, що захищають авторів (LAFTA)», метою якої є виявлення та організація юристів, які пропонують авторам безкоштовні послуги.
- Генеральний прокурор Федерації також наголосив, що Комісія використовує мультимедійний підхід для навчання громадськості та власників авторських прав щодо прав авторів згідно із законодавством про авторське

право, захисту цих прав та способів повідомлення про порушення авторських прав…» **(*Nnaemeka Onyekachi. NCC confiscated pirated works worth more than N400 million in 7 months – AGF Fagbemi // Nairametrics (https://nairametrics.com/2025/05/08/ncc-confiscated-pirated-works-worth-more-than-n400-million-in-7-months-agf-fagbemi/). 08.05.2025).***

***

«У січні 2025 року Нігерія запровадила нові Правила колективного управління (CMR), покликані забезпечити "прозорість, підзвітність та належне управління" в системі колективного управління правами в країні. Хоча Регламент дійсно посилює нагляд за організаціями колективного управління (CMO) та посилює захист їхніх членів, він залишає значну "прогалину у правосудді" для авторів, які не є членами ОКУ - тих, чиї твори ліцензуються або монетизуються CMO без формального членства відповідно до розділу 88(9) Закону про авторське право від 2022 року. Економічно включені, але процедурно виключені, нечлени CMO можуть генерувати роялті для CMO, але не мають гарантованого доступу до інформації про ці роялті, не мають чіткого шляху для оскарження неправомірного розподілу та не мають права голосу в обов'язковому процесі вирішення спорів…

Положення 21 вимагає від CMO зберігати нерозподілені або неідентифіковані роялті на "холдинговому рахунку" протягом семи років - структура, що зовні нагадує режими розширеного колективного ліцензування (ECL) в Європі. Але на відміну від моделей ECL, де правовласники отримують вигоду від проактивної ідентифікації, зобов'язань щодо старанного пошуку, публічних реєстрів "сирітських" творів та гарантованих процедур розгляду претензій, нігерійська система обмежується збором платежів. CMO не зобов'язані повідомляти про це нечленів, вести публічний список невитребуваних роялті або пропонувати стандартний механізм вирішення спорів. Натомість лише члени, ліцензіати та афілійовані CMO мають доступ до внутрішньої процедури розгляду скарг згідно з Правилом 26, що змушує виключених авторів вдаватися до дорогого та тривалого судового процесу, якщо вони прагнуть отримати відшкодування…

Така структурна невидимість викликає особливе занепокоєння в музичній індустрії Нігерії, де Музичне товариство авторських прав Нігерії (MCSN) є єдиним затвердженим збирачем музичних творів і записів. Коли одна CMO володіє такою владою, відмова в процесуальних правах особам, які не є її членами, суперечить не лише основним принципам справедливості, але й духу свободи об'єднань, закріпленому в Конституції Нігерії. Автори, чиї твори використовуються без членства, повинні самостійно виявляти використання, визначати правильну CMO, оцінювати, що їм належить, і орієнтуватися в системі, яка відмовляється їх визнавати…

Для усунення прогалин у правосудді Нігерії слід внести зміни до CMO, які вимагатимуть проактивного повідомлення потенційних бенефіціарів,

ведення загальнодоступного реєстру невитребуваних роялті та поширення передбаченого законом механізму подання скарг на правовласників, які не є членами СМО…» **(*Seun Lari-Williams. Nigeria's Copyright Collective Management Regulations: Justice for Members Only? // The IPKat* (*https://ipkitten.blogspot.com/2025/05/guest-post-nigerias-copyright.html*). 20.05.2025).**

***

Підсумки наукових конференцій, нарад та інших організаційних заходів

«15 та 16 травня 2025 року Європейська обсерваторія з питань порушення прав інтелектуальної власності провела щорічний семінар для експертної групи "Вплив технологій" в Європейському відомстві інтелектуальної власності (EUIPO) в Аліканте, Іспанія. На заході зібралися експерти, щоб заглибитися в нові тенденції у сфері шифрування та комерційної таємниці, обговоривши їхній глибокий вплив на суспільство, економіку, захист прав інтелектуальної власності, порушення прав та практику кримінальних розслідувань. Основні теми включали аналіз соціальних, економічних та правових наслідків технологій шифрування для ІВ, вивчення тенденцій крадіжки комерційної таємниці (особливо хакерських та інсайдерських загроз), а також виклики у використанні електронних доказів та інструментів розвідки з відкритих джерел, таких як веб-скрепери та аналіз великих обсягів даних, для розслідувань у сфері ІВ. Спільні дискусії та обмін думками експертів, які висловили незалежні думки, зроблять значний внесок у поточні зусилля Обсерваторії, спрямовані на вдосконалення стратегій захисту прав інтелектуальної власності та правозастосування…» ***(Tech trends, encryption, trade secret theft and electronic evidence discussed at Observatory's Impact of Technology expert group meeting // European Union Intellectual Property Office (https://www.euipo.europa.eu/en/news/observatory/tech-trends-encryption-trade-secret-theft-and-electronic-evidence-discussed-at-observatory-s-impact-of-technology-expert-group-meeting). 16.05.2025).***

***

«Генеративний штучний інтелект створює значні виклики для музичної та креативної індустрій, про що йшлося на Щорічній зустрічі INTA 2025. Музикант Картер Бральє підкреслив, що генеративний ШІ впливає на всю музичну екосистему, від виробників інструментів до звукорежисерів, зменшуючи роль індивідуальної людської творчості. Він вказав на шахрайство зі стрімінгом, коли пісні, створені штучним інтелектом, штучно набирають кількість прослуховувань, позбавляючи доходу виконавців-людей. Лілі МакГрейді, співзасновниця Humanable, сертифікаційного знаку для

генеративної музики без ШІ, підкреслила їхню пролюдську музичну позицію, спрямовану на підвищення обізнаності споживачів щодо контенту, створеного ШІ, яку Brallier підтримав як спосіб зберегти людський фактор і мистецьке зростання, очевидне в музиці…

Скотт Еванс, юрист у сфері інтелектуальної власності, заявив, що генеративний ШІ залишиться тут, і відзначив попередній звіт Відомства з авторських прав США, в якому пропонується справедливе використання в деяких ситуаціях зі штучним інтелектом, хоча він висловив скептицизм щодо узгодження остаточного звіту після зміни керівництва. Він вважає, що Конгрес, швидше за все, зробить виняток для генеративного ШІ через побоювання, що його випередить Китай, наголошуючи на необхідності інноваційних рішень для захисту творчих працівників. Еванс розповів про свою роботу в Adobe над Ініціативою автентичності контенту та подальше формування Коаліції з питань походження та автентичності контенту (C2PA), яка розробила стандарт з відкритим вихідним кодом для маркування цифрових медіа із зазначенням дати створення, історії редагування та вмісту ШІ.

Еванс також обговорив легкість копіювання контенту сьогодні, що спонукало його розробити проект Закону про захист від зловживань цифровими копіями (PODRA), який трактує художній стиль подібно до фірмового стилю, караючи за несанкціоновану комерційну імітацію, якщо стиль є впізнаваним. Він також критикував контент-індустрію за використання застарілих моделей дистрибуції, що призводить до розчарування споживачів і незаконних практик, таких як використання VPN, стверджуючи, що надання споживачам бажаного контенту легальним шляхом, як це робить iTunes, зменшить нелегальне споживання…» ***(Gregory Glass. INTA 2025: The future of music and generative AI // Asia IP (https://asiaiplaw.com/section/news-analysis/inta-2025-the-future-of-music-and-generative-ai). 19.05.2025).***

***

«…20 травня Європейський парламент запросив авторів, видавців, кінематографістів, музикантів та інших представників креативного сектору на гучну зустріч, присвячену імплементації нового закону ЄС про штучний інтелект. Захід, організований італійським депутатом Європарламенту Брандо Беніфеєм та ірландським депутатом Майклом Макнамарою, став частиною кампанії "Залишайся вірним закону, залишайся вірним культурі", яка вимагає повної прозорості, згоди та справедливої винагороди за будь-яку захищену авторським правом роботу, що використовується для навчання генеративних ШІ-систем. Анн-Сільві Бамель з французького видання Actes Sud та Хесус Баденес дель Pio з іспанського Planeta Books заявили законодавцям, що напівзаходи щодо прозорості ШІ дозволять технологічним компаніям продовжувати безкарно "красти мільйони книг" і наводнювати ринок оманливими "підробленими книгами". Вони та інші спікери, серед яких співзасновник ABBA Бйорн Ульвеус та голова DPG Media

Крістіан ван Тілло, наполягали на тому, що суворе дотримання авторських прав та чіткі правила ліцензування є не перешкодами для інновацій, а важливими гарантіями для культурних індустрій та демократії в Європі…

Їхнє звернення з'явилося слідом за петицією німецької Börsenverein des Deutschen Buchhandels, яка зібрала понад 10 000 підписів під відкритим листом до віце-президента Єврокомісії Хенни Вірккунен (Henna Virkkunen). Лист, оприлюднений у Всесвітній день книги та авторського права (23 квітня), закликає Комісію забезпечити: (1) "повну прозорість" кожного твору, що використовується для навчання моделей ШІ; (2) "адекватну винагороду" авторам; (3) послідовне дотримання законодавства ЄС про авторське право, в тому числі проти великих технологій; і (4) активне залучення зацікавлених сторін у сфері культури та засобів масової інформації до нормотворчості щодо ШІ…» ***(Ed Nawotka. Publishers Join Growing AI Protest Movement Across Europe // PWxyz, LLC. (https://www.publishersweekly.com/pw/by-topic/international/international-book-news/article/97818-publishers-join-growing-ai-protest-movement-across-europe.html). 22.05.2025).***

***

«На форумі "АРТ-КАПІТАЛ 2.0: Як мистецтво приносить прибуток", що зібрав митців, колекціонерів, юристів та поціновувачів мистецтва, обговорювалися ключові аспекти перетворення мистецтва на джерело доходу. Учасники зосередились на правових нюансах інвестування у твори образотворчого мистецтва, зокрема в умовах війни, а також на питаннях набуття прав на витвори та побудови ефективних стратегій колекціонування.

Під час панельної дискусії "Мистецтво як актив", Дмитро Дорошенко з IP офісу, разом зі скульптором Олегом Пінчуком, мистецтвознавцем Едуардом Димшицем та інвестором Ігорем Ільчишеним, розглянув мистецтво в контексті інвестицій. Пан Дорошенко наголосив на важливості розрізнення між матеріальними творами та нематеріальними активами – майновими авторськими правами. Він підкреслив, що ці права залишаються у автора або його спадкоємців навіть після продажу оригіналу і є значним капіталом, який часто недооцінюють.

Як приклад, він згадав ситуацію з творами Марії Примаченко, наголосивши, що навіть власник оригіналу не може вільно експонувати чи використовувати твір без дозволу правовласника, і що фундація мисткині пройшла довгий шлях у відстоюванні її прав. Він також навів приклад Бенксі, який, попри публічну зневагу до авторського права, все ж комерціалізує свою творчість через ліцензування. Дмитро Дорошенко закликав митців та бізнес активно використовувати передбачені українським законодавством інструменти ліцензування для взаємовигідної співпраці. Його позицію підтримав Олег Пінчук, підтвердивши власним досвідом необхідність захисту авторських прав, іноді навіть у судовому порядку. Таким чином, форум підкреслив, що мистецтво є не лише культурною цінністю, а й потенційно прибутковим

активом, успішне управління яким вимагає глибокого розуміння та застосування норм права інтелектуальної власності» ***(Авторські права як капітал: IP офіс долучився до форуму з інвестування в мистецтво // Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ) (https://nipo.gov.ua/avtorski-prava-iak-kapital/). 23.05.2025).***

***

Анонси наукових заходів з проблем інтелектуальної власності, запланованих у 2025 році

«ВОІВ оголосила про проведення другої Глобальної науково-дослідницької зустрічі експертів з питань розширення участі жінок в інноваціях, творчості та інтелектуальній власності (ІВ), яка відбудеться 24-25 листопада 2025 року в штаб-квартирі ВОІВ у Женеві, Швейцарія. Ця зустріч, організована в рамках Плану дій ВОІВ з питань ІВ та гендерних питань (IPGAP), об'єднає економістів, дослідників та експертів з питань політики для просування глобального діалогу щодо залучення жінок до цих сфер. Учасники розглянуть інноваційні методи збору даних, поділяться результатами досліджень та обміняються ідеями щодо політики, спрямованої на розширення економічних можливостей для жінок в екосистемі ІВ, а також сприятимуть співпраці та створенню глобальної мережі експертів. Наразі ВОІВ запрошує подавати наукові роботи на теми, пов'язані з правами ІВ, інноваціями та творчістю, особливо ті, що використовують підходи, орієнтовані на політику, емпіричні дослідження або економічне моделювання, з кінцевим терміном подачі до 31 липня 2025 року»

***